ԳՕՆԹԷՍ ՍԱՐԵ

ՄԻՒԷԼԻՒՅԻ

ՔՕՐՅ. ՕՀԵՆՔ

ՅՐԱՆՍԼԶՅԱՏԱՆ ՄԻՒԹԷՐՅԻՄԻ

ԱԼԻՒ ԱՆՏՕՆ

ՏԼ·ՐՍԱԱՏՏԹ·

ՅԻՎԼԻՒԿԵԱՆ ՄԱՏԹԱԱՍԸ

1884

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ
No.

Bibliotheca Bodleiana
Oxonii

ԳՕՆԹԻՍ ՍԱՐԱ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԴԸՄՄ

Բարիպատչն 45 քիլոմէթրօ մէսաֆիէտէ պուլունան Մըլէօն չէհրինէ մուվասալէթաէն էվվէլ, Ութն չայընըն իբի թէբէճիք արասընտան ճէբէյան իմ. մէքտէ օլտուղը կէօրիւնիւր։ Կիւնէչին հարսրէթինէն ըսընմըչ վէ եէչիլ աամա տալարըլյա էօրթիւլմիւշ օլան թէբէճիքէրին պիրի՝ էթրաֆընտա վաղը օլան քէօյլէրին պէյազ պինալարընը չայըն մինէվիչի սուլարընա աքո իմտիրէրէք, ղայէթ լաթիֆ պիր մէնզարէ թէչքիլ, վէ տիկէրի խսէ Ֆօնթէնպլո գօրուտընըն չահատան սիւրմէ կէնճ ադամլարըլյա մուհաթ օլուպ, սադիկ վէ սաքիթ պիր մահալ իրտէ իմմէքտէ տիր։ Ջայըն իւզէրինէ աթըլմըչ օլան թաչ քէօրթիւ՝ Մըլէօնէն Պուա-լը-Րուայա կիմմէքտէ օլան ճատտէնին իբի գօլունու նէչքիկէրինէ պիրլէշտիրմէքտէ, վէ պու եօլ գօրունուն իչինէն կէչէրէք, թա պիր գօրուճու գուլիպէսինէ գատար կիմմէքտէ, վէ իչպու գուլիպէնին գըրմըզը քիրէմիտլերի՝ գօրունըն ադամլարընըն գօյու նէչիլ բէնկի արասընտա բարըմագտա իսի։ Ֆօնթէնպլո գօրուտունըն իչինէ պուլունան Գանալհէյլ սէրայը՝ տաիրէն մատար գազըլմըչ օլան տէրին վէ էնվի խէնտէքլէր իլվ գօրուտան այրըլմըչ օլուպ, մէզքիւր ճատտէ պու խէնտէքլէրին պիրիսի պօյունտան միւրուր իմմէքտէ իսի։ Ադամլարըն փըչգըրտըը էօնատէ գօրուտա սաքին օլան ուֆագ գարաճալար՝ սէրայըն պաղչէսինէ թէճավուզ իտէրէք, թա չիմէնլիք վէ չիչէքլիքլէրէ գատար իլէրիլէյլպ, կիւլ եարրագլարըլյա օթլանմագ իւղրէ, կիմէնին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր։

Մէզքիւր Գանալհէյլ սէրայը, 1ճինճի ասրտա Ֆրանսա գրալլարընտան Պիրինճի Ֆրանսուանընը պէմանը սալթանաթընտա, ասրը մէզքիւր ուտուլը մկյմարիկէսի իւղրէ, Գանալհէյլ խանէտանընտան պիր գօնթ մարիթէթիյլէ պինա վէ ինչա իտիլմիշ օլուպ, մուամիլէյհ Գօնթ՝ գրալընը բէք սէվիկլիսիւ օլտուղտան պոչդա, բիվայէթէ նազարէն, կիւզէլլիկլէ պէնամ օլան մէչհուբէ Գօնթէս տը Շաթօալրիանընը թէվէմմիւհաթընա գրալ իլէ պիր արատա հիսսէտար օլմագտա իտի։

Սէրայըն հավլուսընա կիրլիչէն ճէսիմ պիր գարու իւղէրինտէ թաչտան օյուլմուշ պիր կէյիքին՝ քէօբէքլէրէ պիր ավճը թարաֆընտան գօվալանմագտա օլտուղը միւշահիտէ օլունուր։ Իչպու օյմա բէսմ, սէնաաթը մէգքիւրէտէ իքթիսասլը նամ իմմիչ օլան մէչհուր Թէրմէն Բիլօնուն 25 եաչընը

ամա օլտուղուշ հալտէ վիւճուտէ կէթիրտիկի իւք էսէրի վէ պինաէն ալէյհ սէ-պէկը չէօհրէթի ատտ օլունմուշ իտի ։

Հավլիտէ պուլունան վասի պիր հավուդուն սրթասընտա, տէօրթ նէֆիր իւահէէր դօչուլու օլան տէրեաւէր իւահէսի Ա.Ֆիլիպրիֆին սրապասը պու-լունուսլ, մէզգիւր իւահէէրլրին էլէրինտէ պուլունան պօրուլարտան 4 ադըզ սու ֆըշղըրմագտա իտի ։ Իքի Թարաֆը պիր Թաշ նէրտիվէնտէն եօդարը չը-գըլըզգտա, մէրմէր տէօչէլի իշ հավլուշա կիտիվիսլ, պու հավլուննըն տիվար-լարը իւպէրինէ մէնգուշ Գանալհէյլ տիւալէ-սիյէ ադտը սրհրիյէթ իմմի օլան պիր Թագըմ գատիմ խանէտանլարըն արմալարը կէօրիւնտիւյիւ միսիլլիւ, Թավանըն սուլու պօյալը բէսմի տախի տէհրը վատաֆտաքի ճէննէհլէրին, սգլարը չաֆըլմըշ օլտուղը հալտէ ատաքէրի նիւմայիշլէրտէ իմմի-լիքլէրի եա-րըշլարը իրաէ վէ իւմմէթար իմմէգտէ իտի ։ Սէրայրն իւք դամը, Գան կու-ժօն նամ մէշհուր օյմաճընըն ատարընտան օլան ատօլապլար, վէ Ֆրանսատա Թօբրագ սագըր վէ սաիր էմտալի մամուլաՔընն մուճիտի օլան Պէրնար Բա-լհինին Թատագլարը վէ սագըրլարը վէ դուլուժմըրդ սէնատ-ընտա եէքմա Զէլլինինին կիւմիւշ Թագըմլարը իւք մէֆրուշ օլտուղը կիտի, նէմէք օտտար տախի, մէչէ ալաճընտան օյմալարըմ, վէ ալիոն եալտըդըը չէրչի-վէ իչինէ կէօմիւլմիւշ օլան Թավանը էզմինէի աֆիւդա վէդալիի բէսմիյէ միս-ղէյէն օլուսլ, օտտանըն պիր քէօչէհինտէ տէ իւզէրինտէ Ֆրանսա արմատը իշ-լէնմիշ դուժալա տէօչէլի պիր քիւրսի մէվճուտ իտի ։ Իյտու քիւրսիյէ քիմսէ օՔուրմամագ իչիւն իքի տիրսէքլիյի նէքտիկէրինէ եալտըդը պիր չուտուղա բաալի օլունմուշ իտի ։ Եալընդղ պիր տէֆա, գրալ Ֆրանսատա ավտան ավ-տէթ իմտիքտէ, մէզգիւր քիւրսի իւզէրինտէ իսթիրահաթ իմմի, վէ օնտան սօնրա քիմսէ դուուտ իմմէմմի տիր ։ Իւք դաֆտա պինանընն օրթա ճիհէթին-տէ միսաֆիր գապուլինէ մախսուս օլան զայէֆ վասի սալօնլար եալընդղ էհամը բէսմիյէտէ քիւչատ օլունմադտա իտի ։ Գանալհէյլ Ֆամիլեասը , 15 ինճի Լուի գրալընն կէմանընտա , մէզգիւր սէրայրն իմմիսալինէ զայէֆ զարիֆ պիր էպինյէ իւավէ իմմի օլտուղլարընտան , Ֆրանսա ինգլըզտանն սօնրա , իչտու ասըլզատէ Ֆամիլեանընն վէրէսէսի՝ սէրայրն իչտու դըսմընտա իգամէթի Թէրճիհ իմմի օլտուղլարը կիտի , իչտու հիքեայէյին վուդուսլ էնտաատընտա հաճաթտա պուլունան զօնմէն միւմէվէֆա բէտէ-րի , էճատտընըն իդամէթի իմմի օլտուղլարը սէրայրն ադտամը վասիտի սահ-բէսինի քճամիյէն պիր Թարաֆա պըրագարուգ , մուահախէրէն եաւրըմըշ օլան էպինյէտէ իդամէթի իմմէգտէ իտի ։

Գանալհէյլ խանէտանընըն էն սօն վարիսի օլան զօնք ճարլ—Գէրնար—Ամէտէ , 1812 սէնէսինտէ Թէվէլլիւտ իմմի վէ զէմանընըն էն կիւզէլ ատամ-լարընտան պիրի պուլունմուշ տըր ։ Հէնուզ եէրմի եաշընտա իքէն էօրսիւզ գալըպ , զայէֆ քիւլիյէթլի պիր վարիյէթէ մալիք օլտուղու հալտէ , սինն վէ հալինին իգթիգասընմա սէֆահաթա մէյլ վէրմէյուպ , մէքՔէպը ատքէ-րիյէ տուխուլ իւէ իքամալը Թաւիմ էյլէտիքտէն սօնրա , Հիւսար ալայընա միւ-լագիմը սանիիքէէ գայա օլունմուշ իտի ։ 1830 սէնէսի ինգլըզտանտա Գուբ-

պան սիսիկէսի թաթախտան մաղրամ խանտիքսէ գօնթ Ամէտէ՝ Օրլէան սիլ-սիլէսի բրէնսէբիյէ մեւնասէպէթը չախսիկսի պուլուշնմուշ օլսուդունատան Պուրպոնզարսան ոսնրա յուլիս այընատա թէչէգթիւլ իսէն հիւքիւմէթը մեսա-թէպսիսէտէն տօլայը քէնտիկ ֆիւթուր կէճիրմէկիվ, Հախթա թաթախտա պուլուշնան կինճ վէ բարըշ պիր հիւքիւմտար խանէտանը թարաֆընատան հադդընատա կէօմէրի էն թէվէհհիւմթ սէմերկսի օլարագ, օ անէ գատար գահիվ օլտուդու լիժիթիմսիզ թէմաճիւլամընատան սիլէ սարիը նազար լիմ-մը, վէ Տիւդ ա'Օրլէան իլէ բատըլմա տօսթի բէյատա իսէրէք, անընն սէ-նատի նէֆիսէ վէ տահր իսիրհաճէյէ օլան մկյու խահիշինէ բէհ-պիր օլմագատա պուլունմուշ իսի։ Գօնթ էն մահիր սիւվարիլէրսէն պիրի օ-լուպ, Ֆրանսատա բէք չօգ ամ կարըշարը թէրթիպ իմմը, վէ Ինկիլիթէր-բանընն էն մէշհուր սիւվարիլէրի իլէ չամդըշմըշ օլատուդու ճինէթլէ, Ֆօքէ — Պէօսլ նամ քէօսիւն թէչքիլինէ պայրէթ իսէրէք, մեպիւր քէօսիւն միւէս-սիսլէրի սէքինէ տահիպ օլմուշ ապը։ Հէր նէվ էհմիյէթլէրէ վէ մէհթիպլէրէ տահիպ օլուպ, ալմանընրն էն տօրլատատ բրէնսիպ իլէ իմթիազատա պուլուշ-նարագ, հէր նէյսէ մաղհապը բիայէթ վէ մէսհ ու սէնա օլմադատա պուլ-լունմուշ իսի։

Գօնթ Գահաղհէյ՝ պայէթ բահամ վէ չալատալը սուբէմօ էօմիւր կէչիր-մէքտէ օլատուդու հալատ սիլէ, վէզիֆէը տաքէրիյէսինտէ թէհվիյը դուսուր իմմկյօպ, մէնատէպ օլտուդու ալայ իլէ, Աֆրիզա մունարեպէսինէ սպիսէ-թէ չըմատ իսիւպ, պայէթ չէհիանէ գալիա իմմը վէ իբր տէֆա հարատան-մըշ իսէ տէ, հայվանընրն ալիընատա գալմըշ օլատուդու հալատ տահր էինէ ճանահրէրատնէ տատմըշը, վէ Ամրատ թահիֆէսիյէ ուղրաշատղը վէ չիչէսի-նէն ուչճաճատղը սրրատատ, քէնտի ատայընատ մէնատէպ պիր միւլազիմ՝ հէմատն մէրքուսման արատղարրն իսդէրինէ հիւքիւմ իլէ, գօնթու պուլունատուդու թէհվիքճէն պատրմատարատէ, օլատուկճաճա նազէլ մունաֆիֆատ սմուշ ապը։

Պօրատ չէհրինէհ տօզմուշ օլան, վէ ժան Ա.վերագ նամընատա պուշուճնան պու միւլազիմ՝ գօնթուն թէհատվիսի խուսուսուճնատա քէմալը ֆէհատքէրրի կէօրքէրմիշ տիր։ Լէհհէքինէհ նիւմատան օլան ապրը վէ տաքիթ պիր հալէ բատվէն, հալիմ վէ մէֆիճուն պիր դալիչ մալիը օլուպ, գօնթու իքի տէֆա բէնէվի հէվաքատան դուրթարմըշ օլատուդունատան, էքսէրիա պիրիճինէ պիր խատմէթը միւհիմմէ իլէմա իմմը օլան պիրինին՝ օլ քիմսէյէ բատըրմատ տատ-թի իլէ պատրատնատըպը միսիւս, միւլազիմ Ակվերագ տահր մուսահիպէյն գօնթ-թա ֆիվէհատ սուբէթատ պիր մուհտատպէթ պատըտմըշ իսի։

Ժան Ակվերագ գօնթ Գահաղհէյ հազդընատա ատէթա պէօյիւք գատ-առաշ կիսի մուսահիպ իսիպ, հէր նէ գատար պատըն գօնթուն ահվալը նա-մէրմիսէսինի միւշահիտէ էյլէմէքտէ չէհատն թէվսիհսէ գընամ իտէր իս-ոէտէ, էքսէրիա գօնթուն հահիպ օլտուդու հալատվէքը թատիհիյսի քէնտի թա-պիյէթը պատրատնէհ իթտիյի թէէհրատթա մուգատվէմէկ իտէմմէքտէ իսի։ Շէօյլէ ք՛ի, Ակվերագ կիսի թատիյէհի գայէթ սէրթ պիր քիմսէյի, գօնթ բէք էյլէնճէլի ձէմիյէթլէրէ պիրէ սիւրիւքլէյի կէօրիւրմէքտէ, վէ Ակվե-

բազ տախի տօսթուձա խօշ կէօրիւնմէք իւպրէ միւմանատի իթմէմէքատ իտի իսէ ատ , էն էյլէնճէլի վազըթլըտատ , պատէհէյնին չամատանիա իյէ տօլուսզ պօչանտըզը , վէ հէր քէսին չըսալազ կէրտանլար միւանըձնատա , տէրեատի պէվզ ու սէֆտատա թէմէվվիւճ էյլէսիյի սըրատա պիրէ ֆան Ակվըրագ , թատվր ու հալինի գըլ բայը պօզմազ իտի : Պէզյէ շաշատը ճէմիյէթլէրին հաքիմէյէրի նազարրյա պազըձան պիր խայը կէնճ վէ սիլկէր գըզլար՝ միւլազիմին չու ազրր հալինի կէօրէկլէք գօնթա , «տօսթուձունուզուն պուզատ հէչ էրիմէ՞զ մի» տէյու սիւալտէ պուլունատուզլարընատա , «Ակվըրագ րէք պյատէ թէյէզվս պ իսէր , վէ ֆազատ պէյլի իթմէզ» ձէվապըդյա թատթիի խոլիրէր իտի :

Ա.պ միտոյի զարֆընատա , Ակվըրագ եւիզ պատչըրդ րիթթպէսինէք նատիլ օլարագ , Մօնթէլիմատ պուլունան ֆրդատի ատքէրիյէյէ միմար իտիլիչ օյմազլա , դօնդու իյդատի եէէս իտէրէք ատը թէրք վէ մուֆտատզատ իթմիչ , վէ Մօնթէլիյէմատ թէյէհհիւլ իթտիթրատէն ատնրա , բտհատի վէ ատզատզատատ սրի պիր էօմիւր կէչիրմէյէ պատչամըշ սըր :

1848 աչնէսի ընդըլատը՝ յունուատի զուհուր օլատուգատա , հալը հայդրըն բէնկինի տէյիտէրտիյի միսիլու , դօնթուն տախի հալինի թէչվիչ վէ ֆէպտիլ իթմիչ սիր : Օլ էռնատէ Տրատօն ալայլարրնատան պիրինատ եւիզ պաչը օլուսզ , յուլիատէ թէէսիս իտէն հիւքիւմէքը միւթէպպիտէյէ միւթատատատ իթմիչ իսէ տէ , հիւքիւմէքը հիւհնատրիյէ խրատմէթինէ պուլունատզլրդը ատյա թէրմիճ իթմէտիյինատէն , աչըզա չըգատրրըմատը իսթիատա իտիւզ , Ա.վսթրիա մէմալէքինէ չէրիլմիչ տիր : Մուտաթալրէն թէէսիս իտէն հիւքիւմէքը իմբէրատթրիյէտէն ատ իւք մէհնուն օլմամըշ իսէ տէ , էհալինին խատհիչ վէ մէսրուրիյէթի , վէ ինթիզամը հալին պագա վէ թէզատրուու գրմնընատա իյատէ սլուռնան թէէմինատչ , րէֆիթ րէֆիթէ դօնթուն էֆքէատրընը թատատիլ իթմէքատ պուլունմուչ , վէ գատիմ րէֆիյի օլան Տիւգ տը Մօրնինին ինանը իտատրէյի նէտը գատթընա կէչիրմէսի ազըդրինատ մուտմիյէհ Տիւքիւն քէննտինինէ մախտուս օլան ալիէնատանէ թատր իյէ վուգու պուլան իյատատ վէ թէչվիզատ ընատա սրիրդ մուգատվէմէթ իտէմէտիյինատէն , ատմուտիյէթին տատիթը օլուսզու մէսէյէքի քէննտի տախի գատըսզ իտէրէք թէէրատր խըրատմէթը տէվզէթի ատր էօհտէ էյլէյիսզ , պիր գատչ տյ զարֆընատա , սէրատը իմբէրատթօրի հէյէթը ատքէրիյէսինէ տախիլ օյատգատ , թիւիլէրի սէրատյինըն էն բատլազ վէ էն նատը գատրթանընատան պիրի օլմուչ տըր :

Տիկէր թատաֆատան ֆան Ակվըրագ ; վիլայէթտա մէմուրիյէթինէ տէյատր իյէ , քէննտի ույյազատ վէ իգատատմինը ատյէսինտէ իլէրիլէմէք գատրթէֆինատէ պուլունատուզու միսիլու , իտրատէթինին իտատ իֆինտէ տախի , եէտի եաչընատա պուլունան Բիէր Նատընատա ւզլունան թատիմ ու թէրատիյէ տյյէ իյիդատ իթմէքատ իտի , Հէր նէ գատատր մէհտրիյէթը ատքէրիյէսի՝ իտատրէի ատքէրիյէճէ մատիւմ իտի իսէ տէ , եիւզ գատչըրդ րիթթպէսինտէն նիքատէք պիր բիւթպէյէ հէնուզ թէրֆիի իտիլմէմիչ օլատուգատան , քէմատը թէէհամիիւլ իյէ չու թէրֆիի րիւթպէյէ ինթիզար իթմէքատ իտի , Հատ պու քի գօնթ Գատնատլհէյէ, մէնդատը իյթիֆատթ վէ թէչվէճիհատթ օյան սէրատյատ պուլունմատզ հատէպտիյէ ,

իքի անէ պարիզնատա , սիւվարի պինպաշըլըղնա թէրթի խմբին օլուպ , գօնթառն չոբ թէրճադիի իւմթազինի Սէվրագ Ազնուներէն թէլեգրաֆ իմտիայի սրբատա , իչիճագաթղնատա պուլուճանի զապթիեան՝ չոբ հայի գօնթառն հաւերիի թէ հէլլիսինէ համր իլէ ճանըսրը սըղրլըղդատա , Սէվրագ՝ գօնթառ սիւատաֆնա իմ անէ քառն տաբ օյմադ իտի ։

Պիր միւատաֆի ռոնտա Գրրըմ մուհարէպէսինին պիտայէթը դուհուրնաւ Սէվրագ , սիւվարի սին պաշըսր թայեին օլուճադագ , ազյատանը մուհարէպէյէ իզամ օլուճուպ , ան՛էնդրալ տ՛Ալճօնվիլյին մանէթինաւ , պալըգլամատա , Ինկիլիզ միւտիի ալայընը չէ սիտէն Թօքատ թուրմուշ ալան Բուսիա թապիալար իւղէրինէ չէճիանէ հիւճում իտէրէք , Բուսիա ասքէրինին թօրլաբընը ախպ ու պապիէ մուվաֆֆադ օլմադըէ , օ կիւնիւ սինէյի ատատագմընը նըշանըն չէճաճիւլ թէզկին խոխմին , վէ Գրրըմ մուհարէպէսինան ավտէթի ագըլմանտ , պայմապամըդ բիւմպէսինի իչրադ էյլէմիշ սիր ։ 39 սէնէսինատ Իմպարիա մուհարէպէսինէ իզամ օլուճնադագ , Սալիէբրնճատա իւչ նէբրնճանէն նաբալանըդ , հէյաք օլատուղու թախմին օլուճնատուղու սրբատա , խրբրաթոր իլէ պէրապար մէրքէզի օրտուկնահատա պուլուճանն գօնթ Գանալհէյդ , ան՛ր հալ մէզհիի մուհարէպէյէ ադիմէթէ , տօթճունու Մրլանա նագլէ մուվաֆֆադ օլմուշ , վէ Մատամ Սէվրագ տախի օրուճա նէմիխթիյէ , զէվճինին թէրտամսինէ իդատամ իմ միշ , վէ Սէվրագ՝ ամրըպանդն հիւքմինէ մուզտիր օլարագ , քէտխուդա սըղհէմ էյլէ ատքատ , ան՛էնդրալ բիւմ պէսինէ թէրթի խոխմիշ սիր ։

Պէօյլէճէ Սէվրագ , դայրէթ վէ իզատամաթը ռաճէսինատ , ֆիննը ատքէրիճէ պիր մէհարէթր փէվդէլ ատէյէ մադիք օլրագ , հէմ ատվէթինին վէ հէմտէ ատքէրին էմնիյէթինի գազանմըշ , վէ պիր արալըդ Մէքսիկօ մուհաբէպէսինատ տախի հապրը պուլուճադագ , տիւչմէնին քէպրին վէ չէտիտ աքէչի էօնիճնատէն տիւչմէնէ նէ պիր նէֆէր վէ նէ ատ պիր պրաճ բարչատար պիլէ պրագմայադագ , կէրի չէթրիմէյէ մուվաֆֆադ օլատիլմիշ սիր ։

Ան՛էնդրալ Սէվրագ 1870աճ վագը օյան Ալէմանիա իլէ Ֆրանսա ատհարէպէսինատ Րէն թատպիրնա սէվգ օլուճան օրտուլարտան պիրինին պամանատանըդընա թայեին օլուճուպ , Ֆրանսըդ օրտուլարընդն տիւչար օլատուպարը իւք հէյհէմէթլէրաճ հաղըր պուլուճմուշ , վէ ապտիտատաւ 14 իւնատ , օրտուսընը վէֆրաէօն մէվգըընէ տօպրաճ իւլէրլէմէթիքաճ , բրէնս Ֆրէտէրիք Շարլընդն օրտուսուսունուն պագը դօլարը քէմալը չիտատէթլէ Գօրնի նամ մահալաճ իւղէրինէ հիւճում իմտիյի պրատա , քէնտի մայէթինատ պուլուճանն օրտուզալէպէյէ նիւզ թատթադագ , Ալէման օրտուսունուն կէրի չէքիլմէյէ մէճպուրլէթինի կէօրտուքճէ , պիր արալըդ մէյմունէ օյմուշ վէ տիւչմէնին իւղէրինէ կաղմատ կիպի կիւչլէ կաղարբատագ իւլէրկէ տօպրաճ նիւբնիմիւշ , վէ Ալէմանլար թէքրար Գօրնի քէօրիւսիւնէ տօպրաճ կէրի ատնատուքլէրինատ նինէ կէրի բիւսիկիւրտիւմիչլէր իսէ տէ , չի չարէքի Ան՛էնդրալ Սէվրագա թէտատուֆֆ իսէն պիր տիւչմէն կիւլլէսի՝ Սէվրագը վուրուպ եէրէ տիւչիւրմիչ , վէ չոբ հէյաք հալինատ տախի կէօպիւնի տիւչմէնէ տօպրաճ չէվիրմիչ վէ Գիրարլէրինատէն տօպայը ըզհարը ատէրլէթի էյլէմիշ , վէ մուախախարէն ղվհէի տա-

տըզ տալը իւէ ձիկէրթարէնի օղուհու «ակիլ դարըձըղպըմ, նազլը էվատըմ» ակէյէրէք իմիթիմար էյլէմիշ, վէ քէմալը Թէյհէ իւէ հանըհատա չարըհնմագատա օյան զադրիհանա միւմէվէձին օյտրադ «ակօյլէրին իմրէթհօրա, ատքէրի սիր մէրքէզէ Թօքհատագ իզ Թիւրա իտէր։ Պիրտէն հիւճիւմ իմմէյքձէ, սյու տիւմէն իւէ պաշա չըզըմտզ» ակիյու բուհանուհ Թէսիմ իմմիշ տիր։

Գանալհէյ՝ ատաՖուհուն վէ Ֆաքը խատէրին ալտըդատա, տիչարը էհս օյմուշ տըր։ Կիհանէն կիւհէ՝ Ֆէնատաշմագատա օյան ահվալ վէ վուդուաքը միւշահէտէ վէ իմիթզատէքի սէմթէր հալի քէշի իմմէքձէ սիր դաՖ տահա միւքէտաէր օյուտ, ժէհնէրատ Մէվրադըն պէօյէ նամուտսըհ տաբէքմէ հայաթընըն նէքմիհ պուրմասընհա հաաէտ իմմէքձէ օյտուդու հալտչ։ Սէտան դաբանընատա քէնտիսի տահի Թուրհուդատագ, մադրուսա վէ մէնդուզ օյան վէլի նէյմէքի իմբէրաթօրտան տրըմմալտզ, Վիհէմէնհէյէ դատար պէրատէր կիմմիչ տիր։

Պու էտնատա իսէ ժէհնէրատ Մէվրադըն մահատուհու Բիւր Մէվրադ, հէնուզ էրքհանը հարտ մէքմէսինատչ չըզմընչ օյմադէ, Պօրնիտէ գատրամանանհ էյլէն իւէտրինին իմիթզ տանընը պուրատա հայդըրտանմագատա իտի։ Բիէրին դատտ ու գամէքի վէ պիմանճա էամէքտիսի վէ հէօզէրինին տաթէչի, վէ լիմանիւէքը հալի վէ պիւբիհնէքը Թատընը վայհատէսինէ պէնզէմէքտաէ օյտուզու պիսիկտա, նէզաքէթի վէ էչտրանիքէթ վէ իտտա սէպաթը տահատագ Բիէր քէտէրինէ մանէնատ իտի։ Բէտէրինին հալը հատահընատա, էզգահտի ձիհանէ օյան Թէմանհիւքտը հատսիտչէ մէհատիսի իւէքիմտաէ պիյատաէսինչէ արանմագատա օյտուզու հալտչ, քէտէրինին վէՖաթը՝ էսմբիհինին Թարդընը պիրատն սիրէ Թէպտիւ իմտի։ Բէտէրի հատահատատա օյտուզագատանըն նէտայհի քէտէրանընէսինէ կիւվէնիրէք վէ հիչ սիր չէյտէն ՖիսԹատր իմմէյէրէք նատմամագատա իքէն, նահկհան էտրընըզ վէ համհիսիզ դատարադ, Ապահ կիտի Թատրմագատա օյտուզու դէվճինի պատչ իմմէքձէ օյան պէչարչ վայիտէսինէ Թէսէքի վէ մուհաՖաղատա իմմէքձէ մէճպուրիյէմինէ պուլունուտչ, տիւնէտատա կէօզիւնիւ աչատզը սըրատատ, հէնուզ քէնտիսի սիր համիյէ միւշմատ իքէն, տահրինին համիքը իմմէքձէ մէճպուրիյէմինէ պուլունատուտ։

Ֆիլմագը վէպայինը մուպատէսինէ, իզ Թիտարընըն էմ իշտիյինատչէն զիյատտ իճրատ վէ իյՖատ իմմէքձէ պայրիճինէ տիւշէրէք, պէ վադըք պարինըտատա, ահատադատ Թէմամիյէմ քէտտ էյէտտ։ Վայիտէսի հադընատա, հէր կէօնատ խըտատէմ վէ զահմէքմի տիրիդ իմմէյուտչ, խայիտատի մուհահատրէտտ ժէնէրատ. Պանչարընը Քըրդ տատըյատ Բարիդչ կէվիտչ, մահդտ խըտատէքը տաքէրիյէ վէ վայիտէսինի դ պայրմագատա վագԹընը կէչիրմէքտտ իտի։ Պիրտէ իշտիդ վադԹը օյտա, Մատատ Սէվրադըն տաֆինէ օյտուդու. Մօսիէօ լը Բրէնս տօդաղընտաքի խանէյէ գօչարադ, անընը կէօնիւիւնիւ էյլէնահրմէյէ չայըչընը, վէ վայիտէսինին օ տրատըզ տուչատուդու իդտարատատ ուհուԹատուրմագ իչիէն, իտԹիդ տատատչն պահտ իւէ, պիր կիւն օյուտ տա քէնտինինէ տէ էվէչնիտ, չօյուդ չօճուզ տահիսի օյտճադընտան, վէ վայիտէսինին տէ Թօրուհնատընը կէօրէրէք քէտտ իտէհէյի Թադէ հայաթատան, վէ իտտրմադյատընը օ մինի մինի

Եավրուլարըն ինճէ վէ սարը սաչլարը իչինտէ օյնաթարագ իտէճէյի թէլէֆ-
զիւղաէն , վէ պէօյլէճէ զէվճինին վէֆաթըյլա աչըլան Եարբէնին խաֆիֆլէ-
չէճէյինտէն , վէ արթըզ ղայէթ բահաթ վէ լէզիզ պիր էօմիւր կէչիրէճէյին-
տէն պահս իտէր տուրուր իտի :

Մատամ Սէվրագ , օղուռնուն պու սէօղլէրինէ իսթէր իսթէմէզ կիւլիւմ-
սէր , վէ պու խայալաթըն մէվզըի իճրայէ կէլմէսինէ ինանմադըղա զայ-
րէթի կէօսթէրիր , վէ պիր տրալըզ իքիսի աէ սիւքիւթ իտէրէք կէրէք վէլէտ
վէ կէրէք վալիտէյէ պիր տալըղընըզ տիւչեր : Ճիկէր բարէլէրի օլան զէվճ
վէ բէտէրին աէհչէթլի կէօլկէսի էօնլէրինէ տիքիլիր , վէ ահսահ սահիհէն
անտէն իլէլ էպէտ այրըլմըշ մը տըրլար աէյու պիրպիրլէրինէ քէմալը թէէս-
սիւֆիլէ սօրարլար իտի : Հէր հանկը թարաֆա նազար իթմէլէր , մէրհում՝
կէօղլէրինէ իլիչիպ , տիվարտա ասըլը օլան բէսմի , պիր գաչ հաֆթալար մու-
գատէմ օթուրմագտա օլտուղու սանտալիէ վէ մատա իւլէրինտէ պուլունան
վէ կէօյա ավտէթինէ պէքլէյէն լէվպգիմաթը, նիհայէթ հէր նէսնէ ժան Սէվ-
րագը խաթրլարա տիչիւրմէքտէ իտի : Վարա վարա , պիւսպիւթինէ կիր-
տասլը խանտալթա տիչէրէք , Եանընտաքի օտատան կէօյա միւթէվէֆիանըն
աէտագ սէսինի ալըրլար , կէօյա գարու աչըլըր , վէ կէօյա ժան Սէվրագ
սէօվէ պաչլար : Մուախարէն նահկհանի պիր գալպ սըգընթըսը , վէլէտ վէ
վալիտէյի հապզագթ մէլտանընա թօգարլար աթար՝ կէօղլէրի Եաչարը վէ իքի-
սինտէն պիրիսի քէնտինի զասլթ իտէմէյէրէք հէօնքիւր հէօնքիւր ապլամա-
սընն իչիւն , ենքտիկէրի եիւպիւնէ պագմագտան իճթինապ իտէրլէր : Ինթէ
պէօյլէ կիւնտիւզ օլմատան աղչամ օլան գըչ կիւնլէրինտէն , ապլատրգլարը
վէ սէվտիքլէրի մահալուզը գավրայըզ էլլէրինտէն գաթմըշ օլան տիւչմէնին
հուպուրունու խաթրըլարընա տիւչիւրէն թօգլարընն կիւրիւլտիւսիւնէ պուլագ
վէրէրէք , վէ հալէքէթէ պիլէ ճէսարէթի իթմէյէրէք անա օղուլ վագթի կէ-
չիրիլէր իտի :

Նինայէթ Իչէր այագա գալդարագ , վէ սէվէրէսիլ ատտ իթտիյի թէ-
սէլլիյաթը վալիտէսինէ վէլմէքտէն ատրֆը նազար իլէ , օրտու գարագօյլա-
րընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլուր, վէ օրատա հէնտէքլէր աչըլմըշ օլան օվա-
տա , անճագ գարագօլ պէքլէմէքտէ օլան պիր նէֆէրին թիւֆէնքի-
նին արա սըրա ըզըլատըզը կէօրիւնէն սիրէր իւպէրինտէ սաաթ սաաթ
տուրարագ , բէք պէրրագ օլմահան ուֆուղա նազար իտէր տուրուր իտի :
Պուզ պագլամընը թարըլարտա , եէթիչմիշ վէ ֆիագաթ թօգլանմամընը օլան
բանճար վէ լահանալար , Ֆրանսըզ վէ Ալէման ատքէրինին այագլարը ալ-
թընտա չէրիւիսիլ պիճմէքտէ օտտուղու հիսի , պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ ,
խալի պիր նօլ պօյունտա պիր սըրա գաֆի վէ գարա ագաճլարը , վէ պիր ճի-
հէթէն տահի Հայ վէ Նըժվիւի նամ քէօյլէրէ տօղրու կիտէն Եօղուշուն
արտպիսի վէ տաղ ճէնահտա , Շաթիլհէն նամ մահալին ալթ թարաֆընտա ,
Ալամանլարընն գալէյէր իւպէրինէ արա սըրա աֆրլան կիւլլէյէրինին թօբ ա-
բատպալարը կէօրիւնմէքտէ վէ սօղուգ պիր հավայը տէյէն կիւլլէյէրին ինիլ-
տիսի իչիսիմէքտէ օլուսլ , տիւչմէն մէթէրիսէյէրինտէ իսէ ֆէրսը վահիտ

կէօրիւնմէյուպ , զիւրի ղէմինտէ կիղէնմիշ վէ կոլընըզ րուզը ճէնկտէ ասնսուզ գուրչուն բիւսկիւրէն թիւֆէնքլէրին վէ նիհայէթսիզ կիւլլէլէր եաղտըրան թօքլարըն տիւման վէ ալէվինտէն պաշգա սիւր չէյի կէօրիւլէմէյէն պիր օրտու թարաֆընտան թէրթիպ խոլմիշ օլան պիր հալը մուհասէրէ հիսս օլունմագտա խոր ։

Շէհիտ պիր հիտաէթլէ Բիւր ասքէրին հիւճիւմիւնէ պէքլէմէքտէ , վէ իլէրիլէյուպ ղալէպէ լէթմէք , վէ քէնտիսինին տիւշար օլտուղու ըզտըրապա , էթրաֆը խալկըա խտէնլէրի միւսթահագգ լէթմէք արզուսույլա եանըպ թուրթուշմագտա , վէ տէրուննինտէ խասըլ էպէտիյէթէ տայմըշ օլան բէտէրինին մէզարընըն տիւշմէն կէտինտէ պուլունմասը խաթըրէսի գալսինի բարաշմագտա վէ պէօյլէ պիր մուադդամ նաչըն մադրուպ օլան թարաֆըն էնատիի զապթընտա գալմըշ օլմասընա մուգատտսիյէթ բայմայ իտիմիշ նազարը յլա պագմագտա խոր ։ Պ՛իրինճիք էմէլի , պիր տարպէ իլէ տիշմէն սիւրիւսիւնիւ հուտուտուն խարիճինէ սիւրիւսպ , գուրթարաճաղը գասըրին էօնիւնտէ տիզ չէօքմէքտէն իպտարէթ խոր։ Զի չարե քի , կիւնլէր կէքտիկէրինի թաագիպ լէթմէքտէ վէ վուգու պուլան ճէննկլէրտէն հիչ պիր չէյ հասըլ օլմամագտա , ճահտ ու ղայրէթ պէրհավա օլմագտա , եիւրէքլէրի բարե բարե խոճի վէ եէէս կէթիրիճի նէթիճէսիզ մուգաթէլաթըն ասնու կէլմէքտէ օլտուղու չէօյլե տուրսուն , գահթ ու ղըլընըն սիյահ բէտտէսի չէհրի գաբլամագտա օլտուղու հալտէ , ուֆուգտա նէ տիշմէն վէ նէտէ պիր գուրթսըրճը կէօրիւնմէմէքտէ խոր։ Հի պիր թարաֆտան պիր հարէքէթ էսէրի կէօրիւնմէյիպ , Բարիզ չէհրի , ճան վէրմէքտէ օլտուղու հալտէ , բէք միւսիրրանէ տայանըպ տուրմագտա խոր ։

Մուհասէրէնին իլք կիւնլէրինտէ վալիտէսինին դամընը տէֆ էթմէք մագսատըյլա , Բարիզ իսթիհկեամաթընճա իճրա իտիլէն մուամէլաթը թէհաֆֆուզիյէտէն պահս իլէ իսթիհկեամաթըն քըմալինտէն սոնրա , պիրտէն խուրուճ իլէ , մուհասէրէ օրտուսունուն իքի գօլտան Շամբանը իւղերինէ բիւսկիւրտիյէճէյինի , վէ Լուար ճիհէթինտէ թէրթիպ խոլմէն օրտուլարըն եարտըմըյա , հալը թէարրուսիյի իթթիհատ իտէրէք , վէ տաիմա իլէրի տօղրու կիտէրէք , տիւշմէնին հուտուտտան տրշարը գօվուլագաղընը պէևան իտէր , վէ բէտէրինին գապլինի գուրթարմագ մէչղալէի եէկևանէսիյէ զիհնինի պէօլէր իտի ։

Հէր նէ գատար Ալէմանլարը գապը մէզքիւրտէն ուզագ գօվալայագաղընը վէ հիչ պիր Ալէման գարաղոլունուն աղըր ատրմընտան բահաթսըզ օլմագտըղընը կիտիպ բէտէրինին պաշը ուճունտա աղլայըպ տուա իտէճէյի նի , վալիտէսինի մուտտարրըպ իթմէմէք իւղրե , աչըգ աչըղա սէօյլէմէզտի իսէ տէ , պիր պիրլէրինի եարըմ լաֆը իլէ աղնամագտա իտիլէր ։ Ֆիքրինի աղնաթմագ իչին սէօզ սէօյլէմէկէ հաճէթ կէօրմէզ իտի , վէ «Մէզ չէհրինի կէչէճէյիղ վէ օ չէհրէ թէքրար սահիպ օլաճաղրզ» տէյու պաղըրտըղընտա , սէսի հէմ տիթրէր հէմ գըսըրը , կէօզլէրի հէմ բարլար հէմ տիւմանլանըր , վէ Բիւէրին չու հալի , պիչարէ տուլճըղաղը , տիքէն տիքէն իտէր իտի ։ Բիւէ-

րին չու աչգ ու հէնէհանընտա վալիտէսի վաթան մուհապպէթինէն զիյատէ քէտէր մուհասպպէթի վէ մէյտանը մուհարէպէտէ իչ ըէննկլի սանճաղընն մու-զաֆֆէրանէ թէսէվվիւհ իթմէնինի կէօրմէք արզուսունտան զիյատէ գապ-րիսթանընն պիր նէչիլ քէօչէսինտէ վագը սիյահ օտուն պիր խաչ էօնիւնտէ տիզ չէօքմէք խահիչինի հիսս իթմէքտէ իտի ։

Բիէր , Բարիզ օրտուսու Քարաֆընտան վուզու պուլան թէհրիւսէյէրին սէմէրէսիզ գալտըղընը անլատըդտա , տէրին պիր տալղընըղա տիւչիւպ , էվ-լատ մուհասպպէթի սայէսինտէ ասքէրմէ գուտրէթսիզլիկին աֆվընը իսթի-սալ իթմէք լիւզումունու կէօրէրէք վալիտէսի հագգընտա տահա հապիմ վէ տահա հալիմ պիր մէսէլէ իթթիխաղընա մէճպուբ օլտու ։ Արթըգ հարա-քեաթը ասքէրիյէ պահսընը պէյ թարաֆի խոխպ , Մատամ Սէվրագ , պիր հարաքեաթը ասքէրիյէնին ֆէրտասը կիւնիւ , օղուննուն ուղ գալմըշ օլմա-սընտան սոլայը մէսօրուրէն , իսթիֆսարը հալ էյլէտիքտէ , Բիէր կիւճ լիէ ճէվապա ալաղ իլէ , «տէօյիւչտիւլէր · · · չու գատար Նուֆուս ֆէլէֆ իթտիք» ծէվապըյլա իքթիֆա իտէր , վէ չու գըսսաճըդ ճէվապընտան , գա-լէպէճէն արթըգ իւմիտի օլմատըղընը հիսս իթտիրիր իտի ։ «Էվվէթ , պու տէօյիւչմէքտէն , պու էօլմէքտէն մագսատ նամուսու գուրթարմագտան իպա-րէթ տիր , վէսսէլամ» տէմէք իսթէր իտի , վէ ֆագաթ տէմէզ իտի ։

Հէր զէման Թայինինին նըսֆընը վալիտէսինէ կէթիրտինինտէ , վալիտէսի կէօնիւլ ըգտըրասը իլէ , «օղլում սէն մահրում օղուչօրսուն» տէսիքտէ , եա-վաչճա վէ ֆագաթ մէթին պիր սէտա իլէ , «ալիզէ չօգ կէնիյօր» ճէվապընը վէրիր իտի իսէ տէ , հագգագաթը հալ սէօյլէ օլմայըգ , Թայինի անճագ քէն-տինինէ քիֆայէթի իտէճէք բատտէտէ իտի , վէ վալիտէսինին ըզտըրասընը Թէրվիճ իտէմէմէքտէ իտի ։ Սօղանլարտան կէչտիկինտէ դարը պիր հավատա, գատընլարընն վէ չօճուղլարընն սիւրիւ իլէ դասսալ տիւքքեանընլարը էօնէրին-տէ նէօպէթէ պէքլէմէքտէ օլտուղլարընը կէօրէրէք, սիւչմէն իլէ էլ էլէ վեր-միչ օլան գրչ մէմուսինտէ չէհրտէ Թէսայիւչ իթմէք նէ տէրէճէ միւչքիլ օլ-տուղունու կէօրիւր , վէ ճէնկ իտէն ասքէրէ մահասուս օլուպ , գաբսինու ալ-Թընտա հընֆիղ իտէրէք կէթիրմիչ օլտուղու պէէտաղ էքմէյի վալիտէսինէ վեր-մէսինի , վէ հէր քէսէ ասթընան սիյահ էքմէքտէն եէտիրմէմէսինի պէսէլէմէյէ Թէննալիհ իտէր իտի ։

Պիւղէնվալ մուհարէպէսի կիւնիւ օրտուննուն արթըգ սօն փիլճէնքէլէրի սարֆ իթմէքտէ օլտուղունու անլատըգտա , տիվանէ կիպի տէօյիւչիւպ վէ եավէրիի Թէճէլլիսինտէն ուղ գալըպ , հաֆթանընն սօնունտա տիւչմէնէ Թէսլիմ օլունաճաղընա տաիր չէքք ու չիսպէհէի գալմաևարագ , Բարիզէ տու-խուլ իթտի ։ Տէրմանըգ գալմըշ օլաճ ասքէր պօչու պօչունա զահմէթ չէք-մէյէ արթըգ Թէհամմիւլ իտէմէյէրէք , վէ ինսաֆը պիր Թարաֆա պըրագալագ , զապիթլէրինի զէմմ իթմէքտէ , վէ քիւրթահանէ «Արթըգ էլ վէրիր , ալտը Թաչտը» տէյի հայգըրմագտա իտիլէր ։ Մուհարէպէնին խոթամ ալուշմասը բէք չօգլարընա սիր փէրահը հալ պախչ իթտի իսէ տէ , Բիէր Օէվրագը էրիթտի պիթիրտի ։ Պիւթիւն իւմիտի մահվ օլտու , սօն կիւնիւնէ

գատար , կիպլի կիպլի խաեալաթլա ըէրվէրտէ օլարադ սլիր վուդուաթը ղայ-
րը մէմուլէյէ մուքէրրադըլ իտի : Մուահաարէն հէր չէյտէն դաթը իւմիտ-
լէ , խանէսինէ կիրէրէք , եւ ւպիւ տիվարա տօղրու իքի կիւն էօլիւ կիպլի
եաթտը . անճադ , օղուէնուն չու հալինտէն միւքէտտեր օլան վայիսէնին
դալպլինի բահաթլանտըրմադ իչնի , քէսալը գուվվէթ վէ ճէսարէթ էյլէմէկէ
մէճպուր օլտու : վէ ֆագաթ սլու տէրէճէ ճանսիրէբրանէ մուհաֆազասընա
ղայրէթ իթմիչ օլտուղու Բարլիզ չէհրինտէն նէֆրէթ իտէրէք վէ Ալէմանլա-
րըն օրաեա տաիսի տուհաուլ իտէճէքլէրի ֆէհմինէ տիւշէրէք , Պուա–լը–Րուա-
տա քէաէրինին քէօյ էվինէ չէքիլէրէք , օրատա Ջէննահինիչնի իւլամէթ իթմէ-
սի թէրճիհ էյլէմի :

Պուա–լը–Րուատա Սէվրագըն դալպի օլտուդճա բահաթլանտը : Զօճուգ-
լուղունուն սլիր խայլը վազթընը օրատա կէչիրմիչ օլաուղունտան , օ մահալ-
ւէրի թէքրար կէօրմէքլիյ մահդուն օլտու : Խանէնին հէր քէօչէսինէ , պալ-
չէնին հէր ճրհէթինտէ բէտէրինին պիքրի խաթրընա կէլիր իտի : Ճիվարտա-
քի դօրուլարըն տաղ հավասը , Սէվրագա բէք զիյատ թէէսիր վէ քէնտիսինի
ճաթլը սլիր եօրկունլուղա տիւչար էյլէմէքտէ իտի : Շու հավա տայէսինտէ
թէքմիլ վիճուտիյէ եօրուլուսլ , կէճէտ օն իքի տաաթ ուչդա ուչուր իտիւ
Եէմէքտաչն սօնրա եօրկուն հալտէ եաթադա կիրէրէք , տադահլայըլն եաք-
բադլար տրասընտա տաքրին դուչլարընն հիլիխախինտէչն ուչանըր վէ կէօվլէրի
նարը աչըք եաթադընտա եաթարագ լաթիֆ սլիր թէնհալըդ իչինտէ , սէր-
սէրի ֆիքրինի թէֆթիչ վէ կիւնտուզ վազթը , էլինտէ սլիր քիթաղ իլէ գօ-
րուչա կիտէր , վէ թադսիէթին իլը պահարտաքի հալինի թէֆէխուս իտէր իտի-
օ մէվսիմտէ ադաճլարընն Եէչիլ Եէչիլ ղօնչէյէր՝ տալլարընն գտալուղընը չաթլատըր:
Բարաթ Եա վէ նէրկինա չիչէյի իլէ միւզէյէնէն օլան տէրէյի տէ չայրըլըդ գաբ-
լար · կիւնէչինի հարարէթի զայէթ միւհիմ վէ կէօվիւն եիւդիւ մաի օլտուղը
հալտէ , հէնուզ խաոթալըդտան զալդընըչ սլիր խաոթա միսիլլու ալէչնի թտա-
պէ վիճուտի եօրկուն սուրէթտէ , տաաթ տաաթ դօրուենուն իչինտէ , խտա-
ֆիկի էսէն բիւղկեարտան եարդագլարընն ղըմըլտանտըղընը , վէ պուլութլա-
րընն ուֆուդա տօղրու իլէրէմեսինի միւշահէտէ իտէր իտի · ֆիլ վագը Բիէր
Սէվրագ , ալէտէնէն տէյիլ իլլա մանէն տիւչար օլմուչ օլտուղու խաոթալըղըն
սէրբինթիսի իլէ ուղրաչմադտա իտի :

Պաղէն , գօրուենուն իչինտէ թէնհա սլիր եօլտա սլիր տաղտաճըն ալթընտա
օթուրտուղու էտնատէ , իքի Եանտան գըրմըզը տադալը սըգը էլվիսէլի ,
վէ կէչտիկի էէյտէ , թիւթիւնիւնիւն տիւմանընը տտմուրան սլիր Ալէման
ղազաթինին հայվանընըն սէսինի ալտըգտա , Բիէրին սըֆաթընը հիւդն ու քէ-
տէր իհաթա իտէր , վէ գօրուենուն սըգ օլան ճհհէթինէ տօղրու չէքիլէրէք ,
կէչէն զազաթին սիւար օլտուղու հայվանըն էյէրինին կըղըրտըսընը վէ կէ-
մինին սէսինի տինլէր տուրուր իտի : Պէօյէ սլիր թէտտաիւֆէ ուղրատըղը
կիւն Բիէր իչին բէք ֆէնտ սլիր կիւն սայըլըր իտի : Էքսէրիա , գօրուտան
օ սէնէ քէտլէճէք ադաճլարը մուտյէնէ վէ թէֆրիդէ մէճմուր օլան օրման
գօրուճուտունա բատթ կէլէրէք , անընը իլէ միւքեալէմէյէ թուրուչուր · գօ-

բուհում, Բիբրե իսթիտուտան հասըլ օլան ֆիլաքեթլերտէն պահս իտէր, վէ օ սըրատա, Ֆօնթէնպլօտան Մըլէօնէ կիրէն եօլտան ալրնա ֆիւթուր կէչէն Եիւբլիւ Ալէման արատպալարընը կէօսթէրբէք թէհտիտանէ ալիր թաւր իլէ, վէ էլինի թիւֆէնկինին դուհնտուղնա վուրարագ, «Էնանի մուհարեպէտէ, պուհնալար գօրուլարտան կէչմէյէ ճէսարէթ իմմէյիլ, ալուզ օվալարտան միւ-բուր իշիւն եօլլարընը սաբըթմայա մէճպուր օլուրլար իտի . . . մէմլէքէթին թէքմիլ ավճըլարը պու օրմանտա թէհէմմիւ իմմիլէր իտի, վէ արամըղտա հիչ պիր սըղըլմը չըգմադըղըն պիլ իմթիհադ իմրարը վադթ իտէրէք, ի-չիմիզտէ, նէ միւթէճասըր վէ նէ տէ նազըր ալմահըտ, ճիւմլէմիզ ըէֆիգ վէ տիւչմէնի գօվալամադ իչին միւթէէֆիգ իտիք: Ագչամ օլտուղտա, «վա-նընն քէնարընտա Բրուսիա ասքէրինէ ամ-տըղըմմըզ գուրբունլարընն սէսի իչի-տիլիր իտի: . . . Ճիմարտաքի չիֆթ ալքէլերտէ եըղըլը կիւաբէլէրին իչինի արա-սահար . . . պուլաճագլարը քէմիքլէր մահդա Բրուսիալը քէմիքլէրի տիր», տէր վէ կէօզիւնիւ դըրբարագ, վէ սըրըթարագ վէ թիւֆէնքի օմուզունա վու-բարագ իմթիյար գօրուհու մուճարէգաթ իտէր իտի: Պու միսիլու կէչիր-տիլի կիւնէլէրտէն պիր ալ ահա մէճմուն հալտէ խանէսինէ ավճէթ իտէր իտի:

Մարտ այը էանալարընտա, կիւնիւն պիրինտէ խանէսինէ կիրտիքտէ, սաւօնտա պիր Եապանը սէս իչիտիլ, Գուա լը-Բուահա կէչէլիտէն պէրու հիչ պիր քիմսէ կէլմէմիչ օլտուղունտան, պու տէսի տտրգտա թէհաճճիւլ իթտի, օտահա կիրտիքտէ, վալիտէսինին էլչիլի պէյազ պըրգը վէ ուզուն պօյու վէ կէօզլերի գանը Եաչար իլէ տօլու պիր գաթըն էլչիլի իչինտէ օլտուղու վէ պէնզի ղայէթ օօլուգ պուլունտուղու հալտէ, ապամագտան օլտուղու-նու կէօրտիւ: Պու միսաֆիր Բիբրի կէօրիւր կէօրմէգ դօլչարընը աչարգտա, Բիբը քէմալը նէս իլէ միսաֆիրին դուճաղընա տիքլտը: Գայտը էսարէթ ետէն դուրթուլուր գուրթուլմալ, Ֆօնթ Գանալհէյլ, տօսթու մէրհում ժան Սէվ-բագըն զէվճէսինի կէօրմէյէ կէլմիչ իտի:

Ժան Սէվրագըն մահտումը Ֆօնթ Գանալհէյլ իլէ բէք սըգ միճաուէպէթ-տէ պուլունմամըշ օլտուղունտան, Ֆօնթ իլէ Բիբը միյանընտա, ուզուն միւ-քալէմէ ճէրէյան իմմէտի: Մէքթէպտէ պուլունաուղու էանատէ Եապընըգ Հաֆթատա սիր տէֆա մէքթէպտէն չըգմադտա, վէ Ֆօնթու հէր չըգ-ըընտա տա կէօրմէմէքտէ իտի իսէ տէ, Ֆօնթուն նամը ադպընտան հիչ էք-սիք օլմադ իտի: վէ ֆօնթուն հըսսիյաթը Հաուէնկի գալպիյէ վէ ֆիքրիյէ-տի պահալարընը չօգ տէֆալար իչիմիզ օլտուղունտան, բէճէրինին տօսթու-նա քէնտիսի տահի պիր մուհապպէթը թապիիյէ պադըմմըշ իտի: Ֆօնթուն, Մատամ Սէվրագա վիզիթասընտան պիր տիկէր մագսէտ տէ պադը ֆէնա Հալատիսէր վէրմէքտէն, վէ ֆագաթ միճֆիտ թէքլիֆէր թէպլիղ իմմէք-տէն իպարէթ օլուպ, չէօյլէ քի զուհուր իտէն իմթիհալը տահիլի Բարիսէ գաբլամըշ օլտուղունտան, թէքրար սիլահա տատրանմագ լիւզումընը սէյտան իլէ, քէնտիսի պիր ճիւվարի ֆիրգատընտա պադիթ թապին օլունուրշ օլտուղու ճիհէթլէ, Բիբրե տահի քէնտիսինէ նամէրլիք իմմէսինի թէքլիֆ, վէ Բիբը

տախի Գօնթուն չու թէքլիֆինի քէմալը թէշէքքիւրլէ գապուլ, վէ էրթէսի Ֆիւնիւ վալիսէսինի թէրք իլէ վէլրսայլա ազիմէթ վէ ծէննէրալըն խըտմէթինէ տէխալէթ էյլէմիշ տիր։

Ինէր, ծէննէրալ ատէթա բէտէրի նազարըլյա պագըպ, ազ վագըթ զարֆընատա, եէքտիկէրինէ, պիր բապըթան մախսուսէի մուհիպպանէ իլէ պաղլանտըլար վէ Գօնթ տօմթուհուն մախտումու հագգընատա օ տէրէճէ իալրազը ասարը մուհապպէթ էյլէմիշ տիր քի, զանն իտէրսին քի, քէնտի օզուհնա նաբատիլէճէյի հէր շէյի, Ինէրտէն տիրիզ իթմէյէճէյինի վապԹըյլա Սէվրագա թէահհիւտ իթմիշ իտի։

Պագէն Ինէրին ֆէվգէլ հատտ մուամէլէյի տէսուրանէսի, ծէննէրալ Ֆիթուր կէթիրտիյինատէն, հաթթա պիր տէֆա Ինէր ալմըշ պատուղու էվամիրի թէճաւուզ իթմիշ օլտուղունատան, ծէննէրալ «Լիւգումատ եէրէ սիվարի աւքէրիմի թէլէֆ իտտիրիյօրսուն, պու գահրամանլարը պիր ապ պկյատէ գայըրսան էյի էտէրսին... պօշ եէրէ պու պիշարէլէրին գաֆիալարընը էզտիրմէքլէ էլինէ աճապ նէ կէչտի» տէյու թագպիհ վէ Թագիր իթմիշ տիր։ Պիրագ տահա գյատէ խալիսանէ սէօյլէմէք լազըմ կէլտի, «Ինէր, գօրգուլօրսում սէնատէն, չօգ իլէրի կիտիյօրսուն, վէ մէճնունանէ պիր ճէսարէթլէ էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ գօյօրսուն» տէմէսի իգթիզա իտէր իտի։

Բ

Հիւքիւմէթը մունթազամա Բարիզատէ Թէգարըուր իթտիքատէն սօնրա, Գօնթ Գանալհէյլ Սէնթ Օնօրէ մահալլէսինատէ քեահին ճէսիմ գօնագընա եէրլէչտի։ Իխթիլալճըլար, միւքէմմէլ սուբեթատ գօնագը նազմա իթմիշ օլտուգլարը միսիլու, աթէչէ վէրմէք իւզրէ լազըմ կէլէն թէճասիլրի տախի իհզար իթմիշլէր իսէ տէ, օրտուհունուն սիւրաթլա իլերլէմիշ օլմասը՝ պու թէճասիրին իճրասընա մանի օլմուշ իտի։ Էրթէսի կիւնիւ Գօնթա պիր թագըմ իմձասըզ մէքթուպլար կէօնտէրիլէրէք, իսանէսինատէ վուգուու պուլմուշ օլան սըրգաթլարըն միւթէճասըրլարընը պիլտիրմիշլէր իսէ տէ, Գօնթ ապա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ, մէքթուպլարը եըրթմըշ տըր, վէ մէքթուպլարը եապաճլարընը սըրգաթ կիպի պիր պլշագ մուամէլէյի իրթիքապ իտէնլէր բատտէհինատէ թագպիհ էյլէմիշ տիր։

Գօնթուն տօսթ վէ ահիպպասը Բարիզատէն ուզագ մահալլէրտէ պուլունտուգլարընատան, չու թէնհա վէ պարիա իգամէթկէնահա, Գօնթուն ճանը սըգըլմագտա իտի։ Սէրայը իմբէրաթօրի մէհնուպաթընատան օլան զէվաթըն քեահֆիյէսի չուրահա պուլահա տագըլմըշ, Բարիզ չէհրինի պիր մահթէմը ումումի գարպամըշ օլտուղունատան, Գօնթ՝ վագթինի, եավէրի Ինէր Սէվրագ, վէ տօսթու միրալայ Մէրլօ իլէ կէչիրմէքտէ իտի։ Մուամիլէյէ միքալայ Մէրլօ՝ պօյու գըսա, օամուզլարը էնլի, չէհրէօի թուղա կիպի գզգըլ, պաչը ուճքագի, պըչրգլարը պէէագ, գուլաղլարը մօսմօռ պիր քիմյէ իտի։

Տօղտու տօղալը, միրալայ Մէրլօնուն կիւլտիւրիւնիւ կէօրէն օլմամըշ

ռըր : Միրալայ Մէրլօ ֆէվռլատէ սէվմիշ օլտուղու պիր գատըն իլէ թէէհհիւլ իթմիշ իտի իսէ տէ, ախալագըննըն սէրթլիկի միւնասէպէթիլէ, ղէվճէսի տամա պէտտպահթ պիր հալտէ եաշայըլսա , պէնքի տէ չու պէտտպահթլըղընտան միւթէէսիրէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, ղէվճի՝ մուհասպէպէթիլէ պէրապէր չիտտէրը հալինի , պիր թանէնճիք գըղընա հատր իթմիշ իտի։ Զէվճէսինի գըտգանտըղը միսիլտու քէրիմէսինի տահի գըտգանտաղ , հէնուզ օն եաչընտա իլէն , Մատըլէնի , Գօնթուն Եէկինի մատմազել տը Սինընընն պուլտունտուղու մանասթըրա ևէրևէտիրմիշ , վէ սէքիզ սենէ ղարֆընտա , եալընըզ սենէտէ ատօրթ տէֆա պէօյուբ Եօրթու կիւնէէրինտէ մանասթըրտան չըղտարմըշ իտի ։ Կէնճ գըզլարընն հավայի ֆիքրէէրինին իճրասընը մէն իթմէք իչուն նիւքսէք ալիվարտը , վէ դավի բարմադըզլար իգթիղա իթտիխինէ , միրալայ Մէրլօ դանի օլտուզ , հաֆթատա իչի տէֆա քէրիմէսինի կէօրմէկէ կիտէր , թաթլը եէչէճէրէ կէօթիւրտը , վէ թահֆէնի նիհանընն պիհնիէրի չարտըդայընտըղընտան վէ պինաէն ալէչի անէրինի էֆքեարընը թահրիք իթմէք ճահիդ օլմատըղընտան պահսէ , միսմանին մէրթէպէ ազ օգուիթտուրմալարընը խօճալարընա թէնպահ ու թահվիսէ իտէր իտի ։

Պլանը տը Սինընը , վէ Մատըլէն Մէրլօ պիր սինէտ օլտուզ , իչթիհինին տահի վահիտէրի վէֆաթ իթմիշ օլտուգտարը ֆիհէթէրէ , չիշէճէրէ կիւնէ՛ինն լիւզումու թէէսիրի մսիլտու , քէնտիէրինէ տէ իգթիղա իտէն վահիտ՛վէ մէրհամէթի վէ մուհասպէպէթինտէն մահրում գալմըշ օլտուգտարընտան, եէքտիկէրինէ հէմչիրի նազարը յտա պագմագտա վէ հարաքէթէրինի տահի եէքտիկէրինէ թէվֆիգ իթմէքտէ պուլունմազտար տըր ։ Սէքիզ սենէ միւտտէթ պէրապէր վազթ կէչիրիսի վէ պէրապէր պէօյիւսի , թաթիլ կիւնէրտէ իչֆիքէէրի՝ քէմալը մէսիրէթէ խանէէրինէ կիտէրէք քէնտիէրի եալընըզ գալտըգտարը սըրատա , պիր պիրէրինի թէէսիլի իտէրէր իտի ։ Միրալայ Մէրլօ , մանասթըրա քէրիմէսինի կէօրմէկէ կէլմիյինտէ , Մատըլէնի տահի նէզտինէ ճէլպ իտէր , վէ չու լէի գըղճըղապտն պուս սուրէթէ թէճէսսիմ իթմէէրինէ հայրէթտէ գալըր իտի . իչթի տահի սն տօգուզունճու եաչըարընա եագայընմըշ օլտուգտարընտան , մանասթըրտան չըգմալարը վագթը կէմիշ չաթմըշ իտի։

Զաթէն թալիմ ու թէրպիյէէրինի իչմալ իթմիշ օլտուգտարընտան , քիւչիւք չակիրտէրէ նազարէթ իթմէք վաղիֆէսինի իսթիյարի տէրէօհտէ իտէրէք , թաթիլ վագթլարտա վահիտէ միսալի էթրաֆդարընտա տօլաչըրլար , վէ անէրի գայըրըլար իտի ։ Կիւնիւն պիրինտէ Մէրլօ պուէնտարընն չու հայինի կէօրտիւքտաէ , Գօնթուն խանէսինէ կէէրէք էօյա ճէսիմ պիր ֆէէյքէթէ ուղրամըշ կիտի , սանատիայա եայըլարտագ , «Պիգիմ գըղյար արթըգ թէմամիյէթ քէտտ իթմիշէր , պուէնտարը էվվէնտիրմէքտիյին չարէսինէ պագմատը» ատտըրտե , Գօնթ Գանահէյ , « Նէմէ՞ լազըմ , չու թամաքեար Տը Սինընը տիւչինէսիճ , էկէր գըզընը էվվէնտիրմէք վաղիֆէսինի քէնտիսի տէրէօհտէ իտէքէտ , տօղրուտու գըզը էյի էէրէ նէրէչէճէք ։ Օ խաստս , գըղընա ճէհհգ եաբմասընը իչին , քէօր , թօքալ նէքի բասթ կէտիրտէ օնա վէրճէք , քէնտի եուտմուրթալարը իւզէրինէ քէնտիսի կօլօչկա օթուրտուղու ճիհէթէչէ, օ հընզըրընն զէնկին օլտուղունա չիրհէ օլունամազ» տէմիշ տիր ։

Ֆիլվադը , Մարքի տը Սինեը , Պեյաս ուօգ պրինտա միթէսարբի օլ-տուղու քէօհնէ պիր խանէ քէօչէնիակ , քնայ ու թիպէ հարիս պայէթ խա-մաքեար պիր մաէլէնի հալինաէ նուշայըղ , հէր չէյալն մահրում գալարագ սէնէ պէ սէնէ վարիտաթընը էմ էյլէտիլինաէն , սէրվիթին տէրէ՛նէի պալա-պընա վասըղ օլմուշ իտի ։

Հէր չէյէն պիյաէ , հէր կիւն ումումի վէզիա տարիքսինի վէ էն մէշ-հուր խրատճըլարը տօլաշմագտան թէյէզզիւդ իտէր իտի ։ Նեալ գրչ այնի գահվէ բէնկի բալթաօուէնու կիյինիսի , չէմիլէսի գօլթուղունտա , նէ պիր արապատա , նէ ատ պիր օմնիպաիւտ պիր բուլ վէրվէքսիդին եիւրիյէրէք տօ-գազլարը տօլաշըր , վէ վիէնաէպէթի բէյտա իթմիշ օլտուղու չէրչիճի տիւք-քանըլարընըն էօնիւնէ սիւրիւնիւր , վէ ճամէքճանըլարըն իչինէ թօղ իչինաէ գալմըշ իչինէ կէլիր պիր նէտնէ կէօղիւնէ իչիշահի հալաէ , պիր տատթ էվի-բիր չէվիրիր մուաեէնէ իտէր , վէ նիհայէթինէ գրյէվը տահիճէսինին բուտղու նիտպէթինաէ պիր փիյաթ թէքլիֆ իտէր իտի ։ Օ հալաէ քէնտիսի իւէ չէրչիճի վիյանընտա պիր կիւրիւէթիւ տիր պալչար, հէր իքի թարաֆնէք-տիկէրինի իգնա իթմէք իչին հէր կէօնա լիտանը գուլլանըր, վէ նիհայէթինէ չէրչիճիի գանտըրըղ , պէյէնտիկի նէտնէյի ալմաղա մուվաֆֆաք օլտուղտա , ալտըղը նէտնէյի գօյնունա սըգըշտըրըր , վէ տանատաթը պաչգալարընը ալ-տահմագտան իտպարէթ օլան չէրչիճիյի քէնտիսի ալտահմըշ օլտուղունա մէմ-նունէն վէ միւֆթէխխիրէն խանէկինէ ավաէթ իտէր իտի ։

Ատարը տիթիգտա մէրտագը օլան պէվաթտան բէք պաղարը Մարքինին խանէկինէ կիտէպիլմիյէր իտէ տէ , կիտէնիէր օ խանէկտէ նատիր վէ նատի-տէ բէք չօղ նէտնէյէր պուլուղնտուղունու իթիրաֆիյէ , Մարքի պուճարը տահմագտա գ պըղըշտըղընտա , Էվրօբա հիւքիւմէթլէրի միւզէխանէյէրինին մէ-մուրլարընը կէօնտէրմէյի տիրլէր տէրլէր իտի ։ Հագըղտաթէն տատարը մէգրիւ-րէ միյանընտա իչթիրաղը արպու օլունուր բէք չօղ չէյիէր մէվճուտ օլտուղ , չէօյլէ քի դըրգ սէնէտէն պէրու էլաէն էլէ կէչմիյ օլան ահիդ վէ ճէտիտա էն մէչհուր թատպօլարը , Բուտիտտա տաճըլմըշ օլան էն նէճիս բէտմիէրի տահրըն պալմըշ վէ թօրլամըշ իտի ։ Գուտմարիտանէյէրտէ մէվճուտունու գայ իտէն օ զէն-կինի Պօնարպար , ադչէ արատաղա չըղ տըղ լարընտա , տէլլալլար տէրհալ Մար-քի տը Սինեէ միւրատահաթ իտէրլէր իտի ։ Ալտճադը նէտնէյինին տէյէրինի հիտտ իթտիյինտէ, գրյէվինէ տահի պաղմայըղ բարայը վէրիյ հէման էլտէ իտէր իտի ։ Բահաչէ , թէնիե վէ Բիւյտահէլ կիսի չէօհրէթչիտար օլան բէտահաթյա-րըն էօյլէ ատարընտա մալիք օլմուշ արը քի , պուճնարըն գօբեալարընը Ֆիլէ-մէնկ վէ Ինկիլիթէրա միւզէխանէյէրի ատըլ պանընըյտա հըզթպ իթմէքտէ օլ-տուղտարընտան , կիւնիւն պիրինտէ Մարքինին էէտինաէ պուլուղնան ատըլար մէյտանա չըղ տըղ տա , տիկէրլէրինին չէրչիվէյէրի տէյէրիյէ տահրըտագլա-րընտա չիւպհէ օլունմամըշ ։

Պանընըն բէտէրի Մարքի տը Սինեը , Եօլտա Գօնթ Գանալէհյի բահթ կէյտիկինտէ , պաչընը էյիլ , գալտրըմ թաչլարը արատնտա մանղըր արայօր կիսի տյագլարընըն ուճունա պատգարագ , Եօլտնա տէվամ իտէր վէ Գօնթու

կէօրմէկէլիքաէն կէլիր իտի։ Գօնիճուն ախալագընըն բէք սէրի օյտուղունու պիլմէյինաէն, վէ ղէվճէսինին խաստալըղընատա, Գօնիճուն դըզգ արտաչընը կէօրմէկ կէլտիյինատ, իրդմէճքէարըատան պիրիսի Թարաֆընատան խաստանըն ևանընա կիրմէսինէ վուդուս պուլան միւտահէլէ իւկէրիսի։ Ո իրգմէճքէարը եէրէ տէվիրիսյ վէ պագրընա պասըսյ կէչէրէք, խաստանընն պաչը ուչունա կէչմիչ օլտուղունու։ Մարքի խաստրընատան չըդ արմատըղընատա, Գօնիճատան ֆիվզ էլ ատէ դօրգար իտի, Պու Հատիճաէն տօլայը, էհիրէթ իլէ գայրն պիրտաւէր ուրատընատա ո ատէրճէճ չիտատէմէլի պիր միւճատէլէ վուդուս կէչմիչ տիր ֆի, ո խանէ վէ ո խալգ տուբտուգճա ուենուտուլմամղ։ Հապըր պուլունան խըղմէճքէարար, Գօնիճուն Մարքեյի պօդագընատան դ ավրայրդ, Հավայա գ ալտըրտըղընր, վէ ևիպիւնէ գ արը «Հապիս» ուչյուս Հայգըրմըր օլտուղունու իմիրաֆի իճմէգճատ իտիլէր։ Ո վագիճատան պէրու, Սիներ իլէ Գանալէնյլ ատա պիր պիրէրեյլէ կէօրիւչմէյիս։ Մարքի դօրգարագ գօնիճատան պաչո իաէր, վէ Գօնիճ տաճի, հէր նէ դատար պէլլի իճմէգ իտիճմէկդի իաէ տէ, հիատէճինի սէյիր իաէվկղ իտի։

Շու Հայտէ, Գօնիճ՝ եէկենի օյան Պլանըղը չաճաչէն Թանըմայչդ, Հալընդ Մէրլօտան պաչընընը լէյտիր իտի։ Մէրլօ իաէ, գալագէլարը մօրարմըչ վէ չէվրէ օլտուղու Հալատէ, մանատէրըտան ավատէճատէ, Գանիճա իտիճատէն «Ակիմդգ պու գըզլար ատէյմա եէճճիչմիչէր, Հարըն ո պիր կիւն պաչընտրա պիրէր գօճա պուլմադ իտիճդա իտէՀէք։ Իչին ուչդուճատուգնա օյան ձիհէճճի, քէնատիէրինին կիւպէյնէքէրի տիր։ պէրէքճաճ վէ ըսին քի մանատէրըտան ատրլար, Հօգատա պիրիճին տէվգատընըլտրը գօյճուգպարընըն ալճընատա կէօրէճէք իտիք» տէՀտիքատ, Գօնիճ կիւլէրէք օմուղպարընր պիրքէր, վէ ատօճուճատա իչիճմէք իւգրէ «Պրագ, ԱլյաՀ աչգընատ, չու մանատէրըտան պէՀպիւճմէչ գըգյատրը, քի՞մ օնդրա էՀէմմիյէճ վէրիր» ձէվապընատ Մէրլօ, «Ռէք ալտ, քէք ալտ, պէն սէգյէտիյիմի պիրիրիմ» տէր իտի։ Մատահիտարէն քիքէյ յուճուս մատատընն պագրընատ կէչէրէք, քիւճմահանէ «յէս պագտարմ չու ֆեատըղտը» տէյուս պագըղրըր իտի։

Մա մաճինի, Մէրլօճուն չիքատյէլէրի՝ Գօնիճուն ֆիքրինի րէՀմէթ բէՀմէթ Թանրիգ իճմէգճատէր իտիս Գօնիճ Գանալէնյլ, Գատիճատա պարագ մագատըլյա օլմայրդ, տանձագ միւճմագիլ վէ հիւրդ Հաչատագ արդուսուճատա մէպէն Թէկէհիւլ իճմէգիճ վէ քէնատիսի տատիճ ֆիարդ իտէմէգճատիճին սինինի չէյ Հատէհէթճ վատրդ օլմադատա պուլունմադ իտիս։ Ֆէնատիսինին քէվատրդ Հատիճ իլէ արանդըտրդը ձէմիկճիլէր, վուդուսաճը սիգատիյէ Հատիպիյէ տատրըմըչ, գուրբատա սէրայը իմբէրատօրի մանվ օլմադչ, էձնէպիլէր հէր պիրի պիր Թարաֆա չէքիլիչ, ձիւմհուրիյէթ ալէյհինատ օյան պատէկատան վիլայէճէրատ քէնատ միւքէյերինէ սրդընմիչ օլտուղըրընատան, Գօնիճ, քէնատ մատի օյան Գանալէնյլ սարայընըն ձէսիմ վէ սօղուգ տիվանհանէկէրինատ իգատիճ իճմէգճիյի Հատյալինէ պիրէ կէՀիմճէ իտիճէվկէրէք, սոն պաչարընն ուչատն կէձէկերինատ Բարիգին Հարատալէրի արատընատա գատրըսրդ վէ չօճուգսուգ Հալընընդ ևաչատագա մէձատար օյտուղունատն, պուղէն էօմրիւնիւն պօյա կէչմիչ օլտուղունու իճիրաֆի իտէր իտի։

Եիրմի սէնէտէն պէրու պիր նազարը պիգայի իլէ պագմըշ օլտուղու էչկէնինի պաղը պագը խաթըրլամալը պաշլայըպ , անը կէօրմէք արզուսու-նա տիւչէրէք , քէնտի գըզը իլէ պէրապէր պիր կիւն Պլանչը տախի էվէ կէ-թիրմէյինի Մէրյօյա թէքրիֆ իմմէք խաթը խտի խսէ տէ , ֆամիլեաճա օյան խուսուսմէթինէ ինքեար իմմէյի քիպրինէ էէտիրէմէտիյի միսլուղու , էչկէնինի կէօրմէք արզուսունա տախի զալէպէ խոչմէզ խտի : Պուէնուէնա պէրապէր տէ Մարքի տը Սինէը հադգընտաքի խուսուսմէթի կիմտիքճէ թէպայիւտ խտէր խտի :

Եալընըզ Բիէր Սէվրագ նավայ նավաչ Գոնթուէն մահրէմի օլմադա պաշ-լայըպ , ժէնէրալ պատասը յյա Բիէր Սէվրագ բիճագաթընտա օլտուղու հալ-տէ կէպիէյէ կիմտիկինտէ , էքսէլիա արատատան էնէր , վէ Բիէրին գօյու-նա կիրէր խտի : Եէկինի Պանչատան պահս աչմագ արզուսունա զալէպէ խտէ-մէտիյինտէն , գալըպնտէ վագը օյան մուհապպէթի ըղհար իմմէք խաթէր խտի :

Պիր ագշամ , Մէրյօ հէր զէմանտան պիյատէ կէօղէրինտէն հիտտէթ սաչատուղ , տաչըրը սիգիլմիչ օլտուղու հալտէ , Գոնթուէն խտանէսինէ կէլտիք-տէ , «Եվ պագ իշտէ բէսիմտէրը» տէյու պաղըրտուղ , մատանըն իւզէրինէ պէօյուէք պիր զարֆ Ֆըրլամիչ տըր :

ժէնէրալ , կէօյա մաչուզէսինի կէօրէնէք կիպի պիր խահիշլէ , բէսմի գավրայըպ , վէ իւզէրինտէ իքի տտէա գօլուղու չամատանըն մամլատը Եանմագ-տա օյան չըմինէյէ տօղրու իլերլեյիպ , սիւքիհիլէ բէսմէ տատը գալտը : Բէսմին իւզէրինտէ Պլանչ իլէ Մատլէն , մանատնըր էլլիսկլերիյլէ եւ էյէ թուճմուչ կիւլերէք այագտա տուրմագտա խտըլը : Մատլէնին գօյու տաչ-լարը , նազիք ատը վէ կիւղել պօյու բէսմ իւզերինտէ նէմամանտն վէ Պլանչըն տարը տաչլարը , մալտուրանէ պագըչտարը , մանատնըրըն չիրքին էլլիսէսի ալ-թընտաքի տիպկը գտմէքի , թավրը գարիֆտանէ վէ հարէքէքը տիրտիւպանէ-սի վէ խուսուսիյէ տատէմը հալի մէգքիւր բէսմէտ աչլքտար վէ ատան խտը :

Գու սըրատտա , օյատտա հիչ քիմսէ լագ ըրտը իմմէյիպ , Մէրյօ , մատանըն էօնիտնէ քատմագ պատըրլագը ատատար չըգ տրմագտա , վէ Գոնթու թէհտիտա-մից նիկէտահար տիք իմմէքտէ օլտուղու հալտէ , Գոնթ տատագտա , չըմի-նէյէ տատհանմըշ մահղուտնանէ տտատմագտա , վէ էլլէրի տիրքէյէրէք թուճ-մագտա օլտուղու բէսմէ պագմագտան տօյմատմագտա խտը : Մէրյօ «Էչ , նէ տէրսին» տէտիքտէ , Գոնթ պիր ահ չէքէրէք , «Վատիհէտինէ պիյատէսիյլէ ալէնդէյօր» հէվատընը վէրտի :

Գոնթուէն կէօղէրի տօղտու , նէպտինտէ հըզիզ իմմէք խաթէտիյի բէսմի , մահղուտնէն Մէրյօյա ուզամտը : Մէրյօ խտ , ատրհատ տալըպ , վէ զարֆը իչի-նէ զօյուպ , ճէտինէ էէրէչչտիրտտ : Գոնթ , բէսմին պու տատբէմէ կէօգիւնտէն նիհան օլմատը իւգէրինէ , անը պիր տահա կէօրմէյճէյի գաննընա զատհիպ օլարագ , հէր նէ գատտը Մէրյօյա «Պրագ չտ բէսմի» տէյու պաղըրտմագ իսթէտի խտ տէ , քէք տէ կէվիճքէք կէօսթէրմէք խաթէմէտիյինտէն , եէկէնինին քէնտինէ պու աէրճէմէ թէէտիրի օյատաղընա , քէնտի քէնտիյի իզնա իմմէքտիյի թէէրիւպէ իմտի վէ ֆագաթ մուվաֆֆագ օլամտաը :

Գօնթ տէֆի զամմ իմմէք իւզրէ , մէշղուլիյէթէ տուլար : Ըլահանմը ասքէրիյէ գօմիսիօնու տպատընատ պուլունատուզունատ , վէ գօմիսիօնուն վազիֆէսին միւճատէտէն պիր ուսուլու իտարէյի ասքէրիյէ իէէսին իմմէքտէն իտարէթի իտա կինատէն , պիր մազուր էվրագ վէ խարիճալար իտթհսայը յա հաֆիֆատա իչ ատէֆա վէրայա գօմիսիօնա կիատր , վէ տատիլարմա ըէֆիդիլրիյէ միւտաքէրէտ պուլունուր իտի իտէ տէ , պու միսիլու մէշղուլիյէթէ ալըշմատըշ պատուզու ճիհէթէլէ , իշի պըգըլմազատա , վէ ֆէքրահ պիր մահալատ եաշամազուղը արզու իմմէքտէ պատուզընատան , միպտաքերաթ խիճատ պուլուր պուլմազ , տէրհալ պաղէյէ չըգըզ , չարատա պուրատատ ատ ատու օյան էնատուհնաթ մէրքէզինէ հէյքէլլէրին կիրտաֆընը մուհիթ ատն պահարըն եէրէ ատօքմուշ օլատուզու եարըպզարը տատուրան հավայը կէնիշ կէնիշ իէնէֆիֆիա էատրէը , չու վատի մահալատ միւնֆէրիտէն կէզինիր տուրար իտի :

Բարիզէ ավաէթինատ Գանթի պաղէն Ռիէր Աէվրատ իլէ պէրատէր լօգանթատա ազչատ նէմէչլինի նէյհայ , թատամատան ատնրա տատի թէաթրօյա կիտէրլէր իտի : Աննազ էն զիյատէ էլէնճէյի պուլնար պիվէ , Գօնթուան կէօնիւիւնէ նէչէյէնատիրէմէյհայ , ևրինէ Աէվրագվէ խանէպինէ ավտէթ իտէր իտի : Գօնթուան կէչէրատիկի էօմրիւն թատրզը վէ ուսուլ ու տատաթընդն իէնէպատիւլ իմմէտի , վէ եատրնըզմա ճանչատոդ մէհալուրյէթի բէնատիսինէ բէք գիյատէ իմէսիր իմմէքտէ ևիւգիւնիւն բէնդի ըլ գիմէ բէգիմէ ատյատագատա , ևառնաղ լատրը չատ զուրատանատագատա , վէ կէօղլէրի իչէրի կէօչմէգտաչ պատուզընատան , հէր նէրէտէ պուլունատ , պիր կէօնատ չէգէմ պուլմատագատա իտի : Տօսթի վէ ազրատագատը Գօնթուան չու հատինի կէօրմէքտէ միւիմէնատիր ատրատ . Գօնթուան պիր սէյհատթ իմմէկի մէճատուր պուլունատուզունու քէնատինէ պէնատ իմմէք նէյէթինատ պուլունատուզլարը սրրատատ , մէմուրյէթի գէվզէլ տատ իլէ մարուֆ վէ մէշհուր պիր պաթին իմմատիյատ խրատընդն հիւրիմէթիմէ լիւգուտ կէօրիւնատիյինատէն , վէ Գօնթի Գանճահէյհին , չէօհրէթի վէ տատյէթի վէ միւնատէգատաթը խարիհէյէտի իտ մատիւտ վէ միւէյլէտ իատու կինատէն , պիրիմատ մէմատրյէթը մէգգիւրէյէ թէնատով վէ թատյին պուլունարագ , Աէվրագ մատյէթինատ օլատուզու հատյէ Գօնթի Գանճահէյհ Իմմատիյատ միւիմէվէճհիհէն Բարիզատէն հատրէքէթ էյէէտի :

Ուշիունճիւ Նաբօլէոնուն հիւքիւմէթը իմրէր սաթօրիսինին խիճատր վէ Ֆրանսատատ հիւրիւմէթը ճիւմհուրյէնինն թէէսիսյէէ , էնիքէատր տատատ նուֆուզը քիւպատրէ զալէպէ իմմիչ օլատուզունատան . Գօնթ չու հատէ թէհատմատ կիւզար օյատատրյը ճիհէթիյէ , Խարիզատէն մուֆտարդ տիր վէ Բոմպայ տատիմէթի թէզ պէրուր իտէր իմմէչ , ֆէվգէլ տատ տուբէյատ մէմինուն վէ մէսրուր օլատ , պիր գաչ այատրատան պէրու օ միւքատէր վէ պէզմիչ հատատն գուրթուլուտ , Գօնթ Գանճահէյհ , ատէմին կէօրիւիչ վէ պիրմիչ օլատուզու չէն վէ շազ հատի քէտայ էյէէտի : Ռիէր Աէվրագ տատիմ Գօնթուան ահվայ ու աթվարընատա վազը օյան չու թէպէտատիւլիւ միւշահէտէ իմմէքյէ գայէթ մուսհայ տիր բէնիզ , վէ զայէթ բարյագ տիր տէչիզ տանդը մագատընատա քէտէ-

բրինին նիչէ տէֆալար քէնարինէ վասֆընը կէչմիշ օլտուղու Գօնթու ձիտ-
տէն թանըմազա սալշլատը : Ֆիլվագը գանն իտէրսին քի ազ վագըթ գար-
ֆընտա կէնճէնմիշ վէ սըգընթըտան պիւքիւլէն պէլի տօղրուլմուչ օս-
լան Գօնթ , չըմէնտրֆիլը մէվգըֆիլէրինէ էէթիչտիքտէ , ուզուն քիւրքինէ
սարըլարագ , վակօնտան չըղար , տօլսըր , վէ քէնտիլէրինէ տիւղէն վեր-
մէք իւղրէ չըգըլ վակօղարա ավտէթի չիթտալ իտէն գատընկարը նազարը
թէտիգտէն կէչիրտիլի միսիլու , էտնտան բահտէ տահի , քէնարինէ մահտուս
օյարագ բաքիլ օլտուղու վակօնտա , մուգատտէմա իչրա իթմիչ օլտուղու
եօլճուլուգլարտաքի սէրկիպէչթինի , վէ Բօմանըն քիսլար խալդըյլա օլան
միւնաֆըսլաթընը հիքեայէ իտէրէք , դյը մէվմիլինտէ Բօմատա բէք էյլէնճէլի
վագթ կէչիրիլմիյինէ վէ չայէտ գարնավալ էտնատընտա պալտըգլարը հալտէ,
սիր թագըմ թէտավվուրտընը իչրա իտէճէլինի սէյտան իտէր իտի : Ակվրագ
թալիմ վէ թէրպիյէ վէ իչրատ վէզաիֆը տաքէրիյէտէն պաշ ալմամըչ օլ-
տուղու վէ պինտէն ալէչկ վաթանընտատա տրշտարը չըղմամըչ պուլունտուղու
ձիհէթլէ, Իթթալիայա տահի հիքմէտիվ օլտուղունատան , չու եօճուլուգ օ տէ-
րէճէ ֆիքրինի թագէլէմիվ վէ հիսսիյաթը վագըտընա եէնի պիր բէվնագ
վէրմիչ իտի քի, չէհրէմինատ կէօրիւնէն ատարը տուրուր վէ չատիմանի , Գօն-
թու հայրէթտէ պըրագըր իտի : Գօնթ Գատնալհէյլ իտէ հաւռայիընատան թէք-
րար մէվճէլէդդիվ օլմագա պաշլայըր , էվվատը կիսի սէվմիյի Ակվրագը ա-
տէթա դրլագուղուգ իտէրճէսինէ քէնարինէ մահտուս օլան ֆէրասէթի վէ
նէզագէթլէ հէր չէյի քէմալը մէհարէթլէ Ակվրագա թարիֆ ու պէհատ իտէր
իտի : Բօմատա եէթթիչմէք իւղրէ թաճի իթմէկճէ հիչ պիր սէպէպ օլմատը-
ղընտան , պէրրագ պիր կէօյիւն եհւպիւնտէ դիւտարաչ օլան չէմսինի թէկճի-
բրինտէն դանըլարընա թարը օլան հարարէթտէն վէ օմալարտաքի չիչէքլէրին
տաչմագ տտա օլտուղլարը լաթիֆի բայհատէն գկյատէսկյլէ միւթէճէվվիզ օլ-
տուղլարընատան , Նիս վէ Մոնագօ թարիղիյէ Իթալիայա կիսիմէք իւղրէ
Մարսիլէյայա մուվասէլէթ էյլէտիւէր :

Ակվրագ Մարսիլէյայը բէք պէյէնտի : Նէհրին էյլէնճէլի հալի քէնարինի
իպֆալ էյլէտի : Էհալինին կէչիրտիյի էօմրիւ կէօնիւլիւնիւ էյլէնտիրտի : Գա-
պընըարըն նալվէ իլէ սէօյ սէօյլէմէ վէ թէլաֆֆուզլարը խոչունա կէչտի .
թիւճճարըն պիր պիրլէրինի պօղաճագ կիսի պտպրըչտարը արասընատա , էն ճէ-
սիմ մուամէլաթը թիւճճարիյէյի իչրա վէ թէօվիյէի մասլահաթ էյլէտիքլէրին-
ի հայրէթլէ միւշահէտէ էյլէտի : Լիմանատա Մալթատան կիսիմիչ օլան կէ-
միլէրին կէքիրտիքլէրի բօրթուգալլար , սյմռունատան չաղլաղանլար միսալի ,
ղէրզէպիլ բըլաքըմ իւղէրինատ եըզըլմըչ օլուտ , հէր հանկը ճիհէթլէ նազար
օլունատ , բօրթուգալտան պաշգա պիր չէյ կէօրիւնէմէդ իտի :

Մարսիլէյայա մուվասէլէթլէրինին էրթէսի կիւնիւ , սիկարա էյլէրինատ
օղանթայա կիսիմիքլէրի սըրատտա , ձնչ , ադիգ Գօնթ , նէ՞ թարսիգա պէօյ-
լէ» տէյտւ պիր սէտա իչիտիսյ , Գօնթ էթրաֆընտա պտղաըգտա , պէհատ վէ
սիհահ տանթրանճըլը էլտիսէլի , պաշընտա կիսիմիչիւ բէնկ չաւըգալը, կէօղիւն-
տէ թէք կէօղլիքլիւ , էյնտէ զամրչ պատթօնու պիր կէնճ քիմսէ կէօրմէք-

լէ , տէրհալ թանըլըլ , զայէթ սէվինմէյէ «վա՛յ , պիզիմ Տիւդ տը Պլինեի» տէտիքտէն վէ Բիւէր Մէվրագը տախի թանըթտըգտան սօնրա , «Շիւպհէսիզ Մարսիլեայա եալընըզ կէլմէտինիզ , Տիւշէս տը Պլինեի տախի սիզին իլէ պէրապէ՞ մի տիր ։

—Խա՛յր , Տիւշէս Նաբօլիտէ բէտէրինին եանընտա տըր ։ Գայընն բէտէրիմ միւսիւ Մուլինէ , զայէթ ադիլ պիր զաթ օլտուղունտան , վէսսուվ եան նար տաղընըն էթէյինսէ աստրը աթիգա թէհարրիյաթընա պաշլատը ։ Պու թէհարրիյաթըն իճրասը իչին Իթալիա հիւքիւմէթինէ պիր չօգ ավահտ ագչէսի վէրմիշ օլտուղունտան , Բօմա անթիգալարըյլա Ֆրանսանըն միւղէխանէյէրինի թէղևին իթմէք սէվտասընա տիւշմիւշ տիր ։

—Ա՛մմա եաբտընըզ · պանն իսկըիմ քի բէտէրինիզ մէպուս տըր ։ Գամարաեա տէվամ իթմէյօր մը ։

—Մ. Մուլինէ բէք մադոլուլ պիր բէտէր օլտուղունտան , հիւքիւմէթմէն մէհկեմէյինէ իսթիհսալ իտէրէք , քէրիմէհինին եանընտա օթուրմագտա տըր ։ Զիւնքի գըղը թէպսիլը մահալ իթմէյի հիչ սէվմէյիսի , պուլունտուղու եէրսէն գըմըլտանմագ իսթէմէզ ։

—Էյ սի՞ղ ։

—Պէն իսէ հարէքէթի սէվէրիմ վէ տօղրուսու ֆամիլեա իչինտէ եաշամագտան բէք էզդիթ տույմամ ։ Ամմա պիր լամպանըն ըշըղըյլա կէչիրիլէն կէճմէլէր պէնիմ իչին սէֆասսիզ կէճմէ տայըլամագ ։ Գարրիտէ էլտէն տիւշմէ պիր քիւչիւք վարօր պուլտում ։ Սահիպինին սաթմագ արզուսունտա օլտուղունու կէօրսիւյիւմէն , ֆըրսաթտան պիլ իսթիֆատէ սաթըն ալտըմ ։ Պու վաքօրլա տահիլ պօհունտա արա սըրա կէզմէքտէյիմ ։

—Եալընը՞զ մը ։ Եալընըզլըգտան սիզ մէհմուն օլմատըղընըզ միսիլու պէն տէ պայըլմամ · նէ՛ միենասէպէթ , ձէնօվատա պիր թագըմ Ինկիլիզ վէ Ամէրիկայը գաթընլար ճէմիյէթինէ թէսաուիֆ էթտիմ · · ·

—Պունլա՞ր սա մը վարօր կիսի էլտէն տիւշմէ ։

Տիւդ , չարգասընը չըդարադ , ադըր պիր թավր իյէ ,

—Ա՜ֆվ իսէրսինիզ , Գօնդ՛ , հաթիա տէյէսիրիմ քի պէնիմ բէֆագաթըմըն պու գաթընլըգտա մազարրաթը օլտպիսիր , չիւնքի ճիւմլէսի տէ , զայէթ միւթէսէյր ֆամիլեալարա մէնսուսլ գաթընլար տըր · · · Պօրէյլի գալէսինի սէյր ու թէմաչա իթմէկէ կիսիմիշ օլտուղլարընտան , ավտէթլէրինէ պէքլէմէ՛քտէյիմ · · · Պիզիմ իլէ պէրաբէր պուլունուբսանընըզ , ճիւմլէսինի սիղէ թանըթտըրըրըմ · բէք զէվզէլի պիր կիւն կէչիրէճէյիմիզէ չիւսէհ իթմէյինիզ , չիւնքի սըզընթը տէտիքլէրի չէյէ ճէմիյէթիմիզտէ ասլա մահալ գալմազ · · ·

—Մէհմուն էն տավէթինիզի գապուլ իտէրիմ ։ Տօսթլարընըզ իլէ նէ՞բէտէ պիրլէչէճէքսինիզ ։

—Լիմանտա ։

—Էօյլէ խսէ լիմանա տօղրու կիտէյիմ ։

Պատհու Տիւքէ խոթապէն ·

—Պու մէմլէքէթտէ էլալէթ չիչէքճի պուլունուր ։

—Նիւսկհէսիզ ։ Շուրատա իքի ատըմ էօթէտէ ։ Ա՜հ, Գօնթ , Ֆրանսա ա-սըլզատէլիկինին սօն խալէֆի օլտուղունուզ նա՞սըլ պէլլի տիր ։ Գատընլար հուզուրունա գօլլարընըզը տալլայարագ չըզմաղը պիր վէճհ իլէ թէրվիճ իտէ-մէզսինիզ ։ ։ ։ Պու պիր ուսուլը գատիմէ տիր ։ ։ ։ Բէտէրիմ տախի այնի սիզին կիւլի իտի ։ հայըֆ քի պու թէքէլլիւֆթաթ բէֆթէթ բէֆթէթ մահվ օլ-մագտա տըր ։ ։ ։ ։ Տիւգ տը Պլինեի , կէօզիւնիւն ուճուլա , չիչէքճի տիւք-քեանընա կիրմէքտէ օլան Գօնթու կէօզլէյէրէք վէ երիմի սէնէլիք պիր տօս-թու կիւլի Սէվրագըն գօլունա կիրէրէք ,

—Սիզ տէ գատընլարա չիչէք թադափիմ իտէ՞րմիսինիզ ։ Բէք մէմուլ իթ-մէյօրում ։ Զաննըմ սիզ՝ կէնճ եաչընըզ վէ հիւսնիւ սիմանըզլա գատընլարը թալթիֆ իտէրսինիզ ։ Հապդընըզ տա վար տըր ։ Վէ ֆագաթ ճասլա Ին-կիլիզճէ պիլի՞րմիսինիզ ։

—Էվվէթ , Միւսիւ լը Տիւգ , օլտուղճա թէքէլլիւմ իտէրիմ ։

—Բէք ալա , չիւնքի անլաշըլմաճան պիր լիսան իլէ , գատընլարընը ատաթ ատաթ սէօյլէչմէսինի տիյնէմէքտէն պիյատէ սըզընթըզը չէյ օլմամազ ։ Ինսան էօյլէ զանն իտէր քի , սէօզ տափմա քէնտի իւզէրինէ տէվերան իթմէքտէ վէ քէնտիսի հէտէֆը իսթիհզա օլմագտա տըր ։ ։ ։ Իսթիհզա տէրսէմ քէնտի հազգըմա սէօյլէյօրում , չիւնքի զաթընըզ հիչ պիր վէճհ իլէ չայանը գահ-գահա տէյիլսինիզ ։ ։ ։ Հա հա , իչըֆ սիզիմ ճէմիյէթ սէօքտիւ ։ Միւճիզէ գապիլինճէն օլարագ պու գատընճըզաղլար , պու կիւն մուայյէն օլան վա-գըթտա թէչրիֆ իտէպիլտիլէր ։

Իքի մէճիրէթ աթլը աչըդ պիր արապա քէմալը սիւրաթլէ կէլմէքտէ իտի ։ Արապանըն իչինտէ էլլէրինտէքի գըըմըզը վէ մախ չէմսիյէլէր պաթընտա սիքէրլէնմիշ իքի գատընը իլէ , արապաճընըն եանընտա , պօղազընտա կիսմիւշ թաամալը սիճահ պիր քէօքէֆ վիւչահէտէ օլունուր իտի ։ Կիւնէչինի բարլագ զիեասը իլէ թէքէրլէքլէրինի սավուրտուղտա տիւման՝ պաթընտան պիր պու-լունմա միւչասիհ օլուսլ , էլլիսէլէրինի մէնէմվիչի կէօղլէրի գամաչորմագտա իտի ։ Ախալարընը գիլէրի , գամչընըն սէտասը վէ գատընլարընը գահգահաոբյ-լա արապա՝ գալտըրըմընը պիր եանընտա տուրմագտա օլան Տիւգ տը Պլին-եիի իսթիգպալ էլէտի ։ Գօնթ Գանալհէյլ սէթրիսինին տիւյմէ տէլիյինէ պիր կիւլ թագմըշ , արապայա եագլաշտը , վէ գատընլարը արապատան էն-տիրմէք իւզրէ պիր էլինի անլէրէ ուզաթտըղը կիսի , տիկէր էլիյլէ տախի էնէրքէն գատընլարընն աեագլարընտան զիյատէսի կէօրիւնմէմէք իչին գա-պարմըշ օլան էթէքլէրինի զայէթ թէտալիրլիճէ էնտիրիր իտի ։

Ուզուն պօյլու գումրալ պիր տէլիդանը՝ արապատան աթլայըպ , վէ ժէ-նէրալըն էլինի թուֆուպ , «Պօնժուր» տէմէսինտէ , Տիւգ տը Պլինեի , Գօն-թա խիթապէն «Պագ նէ՛ գատար չաչկընըմ , Բօմբէբանընն պէրապէր պու-լունաճաղընը խաթըրլանամամըշըմ ։ ։ ։ ճէմիյէթ իմիզտէ ագրապալաբընըզ չօզալտը ։ Պէլքի չու հալ սիզին իչինիզէ կէլմէզ , վէ էյլէնճէնիզէ մանի օ-յուր ։ ։ ։

—Հիշ պիր վագթ . Հէզթօրու բէք սէվէրիմ . սէ՞ն տէ մի եալընըզ կէլ-տին . զէվճէն նէ՞րէտէ , տէյու սիւալ իթտիյի սըրատա , էսմէր սըֆաթը , գըսաճա պօյնու , ինձէ պէյի , ճիմանճա , ինձէ սօղուդ պէզտէն մամուլ վէ աղըր թանթէլա իլէ միւզէյնէն էլպիսէլի , տիրսէքլէրինէ գատար ուզուն էլ-տիվէնլի , պիր էլնյէ չէմնյէսինի սալլայարագ , վէ տիկէր էսկյէ ալթուն պիր կէօղլիքլէ Գօնթու սիւղերէք պիր գատընըն իլէրիլէմէքտէ օլտուղունու Գօնթ կէօրտիւքտէ , դաշլարընը խաֆիֆճէ չաթտը :

Հէզթօր Գօնթա ճէվապէն .

—Նէ՞ տէվէք . հիշ Հէզթօր՝ գարըսը պէրապէր օլմագսըզընն պիր եէրէ կիտէ՞ր մի . կէօրիւլմիյէ չէյ տէյիլ տիր : Օ պէդիմ Տիւզ տը Պլինեիեէ մախ-սուս տըր քի , սախթէ տուլ կիպլի նէրէյէ կիթտէ եալընըզ կիտէր : . . . .

—Հա հա , չուրաը բէք սահիհ տիր քի , Տիւզ պէքեարլըզընտա տահա զիյատէ էվլի կիպլի էօմիւր կէչիրիր իտի , Նէչէքի էվլիլիյինտէ . Գիաղաթ պէ՛ն օ մէքթէպլին չակիրտի տէյիլիմ : Պէն էսկի ուսուլէ բրիայէթ իտէր , վէ զէր-բէ գատար եէնի ուսուլէ իմթիսալ իթմէք թարաֆընը թէրվիճ իտէմէմ : Խիւլասաի քէլամ կէնճ էվլիլէրին միհանընտա , պիր թանէճիք սատըգ գօճա պէնիմ տէրսէմ ճաիզ տիր . . . Պու ճընս գօճալարտան Հիշ գալմատը , վէ աղ վաղըթտան ղայէթ նատիր պիր չէյ մագամընտա պէնիմ կիպլի սատըգ գօճալարըն իսմիէրի եատ օլունճագ տըր , տէտի Բօմբէրան :

—Վէ ֆաղաթ պէօյլէ գօճալարըն հայսիյէթի եօգ տըր . չիւնքի պէնի չօգ սէվէր , իլավէ իթտի Մատամ տը Բօմբէրան :

—Մատամ տախի մուդասէլէթէն պէնի սէվէր , տէտի Հէզթօր :

Արապանըն էթրաֆընը գուչաղմըշ օլան ատի խալգըն Հուզուրընտան աալա ֆիւթուր իթմէյէրէք Հէզթօր՝ գարըսընըն պօյնունա սարըլըպ քէմալը խահիշլէ ՝ օրտիւքտէն սօնրա , գօլ գօլա կիրիպ , կիւլէրէք սըչրայարագ վէ պիր չարգը մըրըլտանարագ , վարօրա տօղրու իւէրիւէտիւէր : ԺԷՆէրալ Գա-նալհէյլ իսէ պուՆլարըն չու սէֆսալաչ հալինի կէօրէրէք , ատէթա կէՆճէվ-նիպ վէ ՀէօհՀէրլէՆիպ , կէօզլէրիյլէ անլէրի թաագիպ իտէր տուրուբ իքէն , Տիւզ տը Պլինեի ԺԷՆէրալա եագլաչարագ ,

—ՄիւսաատէՆիզլէ չու տիլսէր միսաֆիրլէրիմի թագտիմ իտէյիմ . . . Ըրա Սարա՛ , ԺԷՆէրալ Գօնթ Գանալհէյլ , տէյերէք Միս Սարայը , Գօնթա թանըթտը : Գօնթ՝ Միս Սարաեա տօղրու թէվէճճիւհ իլէ , թէպէսսիւմլէ սէ-լամ վէրէՆ օլ կէՆճ գըզընը էմնալի նամէչՀուտ հիւսՆիհՆիւ կէօրտիւքտէ հայ-րէթինտէՆ հարբքէթէ վէ թէքէլլիւմէ մէճալի գալմատը . Միս Սարանընն սի-մասը , եայ չէքլինտէ սիյահ քիրբիգլէրին ալթընտաքի էլա կէօզլէրին սաչ-մագտա օլտուղու աֆէչտէՆ ըզըլսաարգճա ըզըլամագտա , ղայէթ ինձէ պիր ֆըրչահրգ իւէ թէրսիմ օլունմուչ կիպլի գուժրալ գալար իւէ հայրէթպախչ օլան սարը սաչլարը միհանընտա ֆէվգէլատէ տիլպէր պիր ալՆ կէօզլէրէ չարբմագտա , պուրՆու ղայէթ նագիք վէ ուֆագ օլուպ , սահիպէսինին մա-լիքէ օլտուղու ֆէրասէթի իյմա իթմէքտէ , վէ գանատլարը տիթրէմէքտէ իւ-տի , Գան կիպլի գըրմըզը տուտագլարըն թէչքիլ իթտիյի աղըզ , ինճուչէ պէՆ-

զէր տիշէրի , վէ պօղազընտաքի եագալըդտան բէք չօգ զիյատէ սլէեազ վէ պէրրադ օլան , նագիք վէ զարիփ կէրտանը , էնլի օմուզլարը , ինձէ պէնի , Գօնթու տէրեաի հայրէթէ աթըպ , պիր գաչ սանիյէ թաշ կիսի գալտը , տիւչար օլտուղու հէյէճանտան թէք լահզատա , տէրեաի տէմ իլինտէ գա-լան դալըպի չարբամամագա պաղլատը · կէօղէրի գաբլամըշ օլան խաֆիֆի սիր տիւման արասընտան էլան կիւլիւմսէմէքտէ օլան օլ տիլպէրի անճագ թէչ-խա իտէպիլմէքտէ իտի ; Պին տիւրլիւ խէեալաթ , պին տիւրլիւ էֆքեար , պիր սանիյէտէ զիհնինի իհտիա իթտի : Հասդ էլ սինն գուվվէի էպտանըն թարի օլան պատիը , իլգ տէֆա օլարագ հիսս իլէ , հալը չէյհուխէթինէ լանէթ օգուշարագ , էէնիտէն կէնճլէնմէք իչին ճանընը պիլէ ֆէտայս հա-ղըր օլտուղունու իդրար էյլէտի : Շու կէնճ տիլպէրին հաևաթընա թէէսիր իտէճէյինի ֆէհմ իտէրէք , վէհմէ կէլտի : Անճագ չու հայինին մանասըզ պիր հալ սլտուղունու քէնարսի տաքի տէրք իտէրէք քէնտիյի թօբլասը վէ Միս Սարանընն հուզուրունտա պաչընը էհէրէք մէմուլին զայրի պիր չօլբաղըզ իլէ պիր գաչ սէօղ սէօյլէտի . Ֆագաթ օ չօլբաղըզ իլէ սէօյլէնէն սէօգլէր , էն չաիրանէ իլթիֆաթտան դիյատէ Միս Սարա ինտինտէ հիւսնիւ ուսրէթլէ թէ-լազդը օլունտու :

Միս Սարա քէմալը նէզաքէթլէ էլտիվէնլի էլինի Գօնթա ուզաթտը , վէ րէֆագաթընտա օլան իլթիյար վէ զաիֆ գատընա տօղրու տէօնէրէք «Մէ-նէրաչ , էն ազիզ տօսթում Մըսթըրս Սուսարթը սիզէ թազիմ իսէրիմ» տէտի · Գօնթ չիրքինլիք նումունէսի օլան չու մահլուզու կէօրտիքտէ , տէր հալ ազլը պաչընա կէլտի . վէ թէքրար Սարահա միւթէվէզնիհ օլարագ , Տիւգ տը Պըլինէլինին թազիմ իչ մէքտէ օլտուղու տահր տօսթլարընը իւս-թիւն քէօչու կէօդտէն կէչիրտի : Մէնէրալ՝ Ինկիլիզ տիլպէրինի կէօրտիւչու տազդը էտէն իթիհատըէն , հէր չէյի ունութտու : Եիղիւնէ գան կէլիսյ , կէնճ պիր քիմսէ կիսի չէվիքլիք բէյատ իտիսլ վէ գօլթուղունա պիր մանթօ , վէ էլինէ ուֆագ պիր ևօլ չանթասըյա , պիր ատ տիւրսին պըզդ ևօլա տիւչ-տիւ : Սէվրադ , Գօնթու չու եիւքիւնտէն դուրթատմագ իսթէտի իսէ տէ , Գօնթ , էլինտէքի ոլուղունան լէվազիմաթ իլէ , օ տիլպէր գըզդա իտէճէյի խըտմէթտէն , վէ գաբզըզդ միւսթահադդ օլաճադը իլթիֆաթտան էէօյա Սէվրադ քէնտիսինի մահրում իթտէք իսթէյօր վիւսիւմիւնէ վարագ , Սէվրա-գա չիտաէթլէ մուհասլէֆէթ կէօսթէրտի :

Պու էնանատ Տիւգ տը Պըլինէի , հարէքէթի իչարէթի վէրիսլ , թէքմիլ ճէմիյէթ լիմանըն եօլունու թուէթտու :

Տիւգիւն վիսաֆիրլէրինի վարօբա նագլ իտէճէք օլան սանտալար , Գօն-թուն թէտարիք իթմիլ օլտուղու չիչէք տէմէթլէրի իլէ տօղու օլուսլ , Գօնթ սիր կիւլ տէմէթի ալարադ քէմալը նէզաքէթլէ Սարահա թազիմ էյլէտիք-տէ , Սարա , թէպէսսիմ իլէ , տէմէթին իչինտէն հէնուզ աչընմըշ սիր զօն-չէ այրընսլ ալըսլ , տէմէթի սանտալը իչինէ կէլիչի կիւզէլ պըրագը վէրտի : Գօնթ , ատէթա տիղ չէօքմիւչ կիսի , Սարանըն գարշըսընտա , վէ մաղրու-բանէ պիր թավը իլէ աթըլան կիւլ տէմէթինին եանը պաչընտա օթուրտու :

«Հաղբրըզ», տէտի Տիւզ, վէ քիւրէք չէքէնլէրէ տէօնէրէք, «Հայտէ եա. հու» տէյի իշարէթ վէրտի։

Սաննտալար լիմանըն պուլանըդ սուլարընը եարարադ, պայրադլար իլէ տօնատըլմըշ օլան վաքօրա տօղրու հարէքէթ էյլէտիլեր։ Կէօրէն նիւզիւ ա. ջդ. մալ օլուպ, կիւնէչին պէյասը իլէ տէնիզին նիւզիւ, ալթուն կիսի բար. լար վէ սաննտալլար, նիւքսէք տիրէքլի մէֆրէթ վարօրլարընն արասընտան կըլան կիսի դաչարլար իտի։ Գաթրանըն չէքին վէ ֆագաթ ֆահտէլի դա. գուսունա դահիլյան տալկալարընն թօղ պօգուսու դարիպ պիր բայիկա նէյը իթմէքտէ իտի։ Շունւ էյլէնմէ կօյէ պիր լէթաֆէթլի սապահա թէսա. ֆիգ իթմիշ իտի քի, հէր գէս խոմէյ իսթէմէդ հէօհէրլի, վէ հաճաթընտան մէյմանըն պիր հայտէ, չարդըլար իթերլէննիւմ իթմէքտէ վէ Գօնթ խէ, ակրինն պիր հօրը սէրվիսթիյէ տավսըշ, սաքիթ վէ սամիթ Սարաճա պագըլդ տուրմադտա իտի։

Սաննտալըն գըչ թարափընտա Հէգթօր տը Բօմրէբանընն եանը պաչընտա օթուրմուչ օլան Տիւզ տը Պլինլի, քէմալը տիգդաթ իլէ պիւյիւէնմիչ կիլի պիր հալտէ պուլունան։ Գօնթմէն չէհրէմինէ նիւմանան օլան թէպէտտիւ. լարը միւթէատտիտէի նահկէհգուհուրը թէպդիչ իտէր իտի։

—Պագտանա Հէգթօր, տէտի եավաշճա, պիզիմ ժէնէրալընն քէրէմէթսի սամա զուրուճ իտիչ հա՛։ Միս Սարանըն պիր նալարը՝ պիչարէյի աէրհալ նագտը թուպուչտուրտուճ։

—Հօ՛ հօ՛, ալթմըշ եաչընը պուզմուչ ատամլարընն ճիւմլէսի, պու կիւն. քի կիւն պէօյլէ տիր։ Պիզիմ սէվէֆլէրիմիզ գավի ատամլար իտիչ։ Պունլար հէր չէյի դատրնլատա ֆէտտա իթմէքտիլեր, քէնտիլէրինէ էտտա, մէսլէք վէ խաթ. թը հարէքէթի իթթիխատ իթմիչլէր տիր։ . . . Աչճագ, իչին իլէրիսինէ վար. մադա գուտրէթլէրի ալմըյըպ, . . . էն պէօյիւք հայսիյէթլէրի, կիւզէլ սէօզ նէյլէմէքտէն իտարէթի գալըր, հաթթա քէնտիլէրինտէն պաչգա թէքէլլիւմէ միւթէհիտ քիմսէ եօգ սիր զանընընտա պուլունուրլար։

—Վէ ֆագաթ Սարանըն տա կիւզէլլիկինէ տէյճէք եօգ, տէտի Տիւզ տը Պլինէ, օմուզպարընը գատարտադ։

—Պէնիմ իչին միւտավի տիր։ Գօնթմէն վարիսի տէյիլի՛մ քի. . . Ան. նաղ, պու Միս Սարա քի՞մ տիր քի, սէքիզ կիւնտէն պէրու տիր քի բիճա. ղաթմըշտա պուլունտուրույօրսուն, վէ ղայէթ միւթէալեր պիր գըզ միսլը. լու, հադգընտա հէր կէօնտա իթթիֆաղը տիրիդ իթմէյօրսուն. մատէն քէօ. լու, հադգընտա հէր կէօնտա իթթիֆաղը տիրիդ իթմէյօրսուն. մատէն քէօ. միւրիւ ագէչլի կիսի գըզըլ. չէհրէյի պիր գատընը եանընտան այրըմայօր։ Գունլարըն հէրսի բէք ալա ամա, Միս Սարանըն նէրէսէն կէլտիյինի, նէ նաբատըղընը վէ նէ օլտուղունու, պիր էյիճ ադնտամագ իսթէրիմ։

—Տիւզէ Միս Սարանըն թէրճէմէյի հալինի սիւալ իտէյօրսունուզ։ Պիլ. պիյիմի հիքմայէ էտէյիմ։ Միս Սարա պագչէն մէտո ու սէնալէրէ նաիլ վէ պագչէն տէ պիր թադրիմ սուի գանինիեաթա հէտէֆի օլմուչ, միսաթէտնա պիր հալտէ եաչաեան մահլուգաթտան պիրի տիր։ Պաղըլարը հալինէ հասէտ իտէրէկ վէ հայրան օլուրլար, պագըլարը իսէ գլսգանըրլար, վէ նէֆրէթի իտէրէկ վէ հայրան օլուրլար, պագըլարը իսէ գլսգանըրլար, վէ նէֆրէթի

աւրլէր ։ Պաղըլսըը , ինկլիթէրրա դրայ խանէտանը բրէնալէրինուէն ալիրինէն իթալիալը ալիր խանէնուէ գատըն լէ օլան միւնասէպսիթը խաֆիյէսի մահատուլ ատր տէրլէր , պաղըլսըը տա , կէմիսէ ստօմուշ , վէ օն ալէչ Հաչընա գատար , բօրթ եր վէ վիսքի կիսի սէրթ էչխիլեր դուլանարագ կէմի իմալիֆէսինէ խըզմէթ իմմիչ ալիր գըզ ատր աէրլէր ։ Ֆիմի լքի լօրտուն իմմիչ սլտուղլարը պահատան ճիւղի ալիր հիսսէ գարմադ իչին , ատսպանլարդա կիւլէչէն մէչհուր Պաթթինին ատրան դափէսինէ Սարանըն կիրմիչ օլատուգունու իստատ խէր ։ Բէք չօդ քէտան տախի Միս Սարա օպուտագ Հազմագ սիրէ մէտիսինատէն կէրէք խալգըն բիայէթ վէ հիւրմէթինի ճէլսլ իմմէք վէ կէրէք կաղէթա օգուտագ վէ մէքթուպլարընը Հազդըրմադ իչին Մըսթըրս Սիուարթը քէնտիսինէ թէրջիմէ իմմիչ տիր աէրլէր ։ Միս թէյլըր Ֆամիլիալար տախի Միս Սարա Հազդընատա պուս միսիլուս մուպահասաթի ճէրնան իմմիսի սըբատտա , քէնտիսինի չօճուգ Հաչընատան ալէրս թանըսըգլարընը վէ ատէթա լատի Օ'Տօնօղուն ճան էվլատը օլուպ , Լօնտրանդըն էն մէչհուր մէքթէսլէրինէ թէրսիսէ օլմուշ իստուհինի , վէ պէօյլէ քէմալէթէ էրմիչ տիր գըզ նատիրէն կէօրթիւլտիսիհինի բարար իտէրլէր ։

—Ա՛լլահ Ա՛լլահ , ենչքտիկէրինէ տապան տատանա պրատ օլան պուս գատար թոմֆսիալթատան ատօղրու պիր չէյ իսթիխարաճ իմմէք գապա՛չ մի տիր ։ Անճագ , վէրիսէն չուս մալիւմաթլարդն Սարա Հազդընատա էն մուվաֆֆագ օլանընդն պիյէ նէթիճէսինտէն Միս Սարանըն վարիսէյնի թարաֆընատան պրատգըմըզ պիր չօճուգ պլատուղուս մէչտանա չըգըյոր ։

—Օ խալիս իւլ տիլ գըզճըզլագ տալընը հիչ պիր վագթ ինքևար վէ սէթը իմմէմիչ տիր ։ Անճագ քիթտապը պուս տահիթիէ գարայալըմ տա , վարբօրա Հազլաչմադատա օլտուղուսմուդատան թատամ մէսկէնսիյէ մէչղուլ օլապմ ։ Վարբօրան կիւվէրթէսինէ մէդիէի նէտիճիմիվ վէ սիկարալարը թիւթթիւրտիւբիմիզ ալրատա , Միս Սարանդն թէրճէմէի հալինէ տէվամ իտէրիմ տէ , ինտանը չէնտիսինէ էտիր կիտի պապլատան չուս առաչիալ տուսիմէր Հազդընտա պիր Փիքր էտինէպսիրըէն էտինիրսին . Հէր հալատ չուրատընը ինքևար իտէմէգսին քի , Միս Սարա ինտանդն խաճատ վէ թատավուր իտէպսիչէճէյի էն կիւղել մախուգաթտան պիրի տիր , ուէտի Տիւգ տը Գլինեի ։

Սանտալար վարբօրա Հանաչմըշ օլտուղլարընտան Հէքթօր վէ Տիւգ , ատեալա գապտըլար , իլք սանտալդն իչինէ պուլուհնանլար , վարբօրան Հատնընատան տէնիսէ տօպրու ուգանմըշ օլան մահօն բարմագլըգը նէրսիպանտան Հօգ պրը չըգմադա պաչլատըլար ։ Գօնթ Գանալհեյ , չէվիք վէ ատէչի պիր տէլիգանդը միսալի Միս Սարանդն էթթաֆընատա տօլաչըր վէ Միս Սարա տախի լաֆիֆ պիր թէպէսիւմէ Գօնթուն ֆիէտաքեարլըգլարընը թէլագդը իտէր իտի ։

Միս Սարա , վարբօրան կիւվէրթէսինատ , մինի մինի այաղընդն ուճուհու գալատրրուպ գօճարագ , չէմսիյէսինէ տաճանմըշ տուբտուդաս հալտէ , գատատ ու գամէթինտէ նիւմանան օլան զարիֆլիք , ալիճահ թիւյիւ չարգադընդն էթթաֆընատան թաչմըշ օլան ալթուն սարըսը սաչլարընդն սաչտըգը չիրարէչէր իտ-

չինաէ , հիւսն վէ գուվվէթին վէրթէպէի պալաքնա վասլը օլմուշ պիր չէ-պաղէթը մէճմէսէմէի մէնէվվէրէ պիղէ կէօրիւնիւր խոի ։

Սէվրագ , Սարաճան իչ ատօրթ ատըմ մէսաֆէտէ սօղուգ պիր թավը իլէ սէնիպէ նազար իթմէքտէ օլուգ , պիր սաաթճան պէրու ճինէրալըն գաբրիսի սաէնէմնաէ բէֆթազաթընտա պուլունտուգու զամլատտան հիչ պիրխայէ մէշղուլ օլմամագտա խոի ։ Էթրաֆընտա պուլունան քէսանըն էյիլէ պիւթիւլ գուլլանտըգլարը թավը ու հարէքէթէ տատան տատանա զրտտ օլարագ , միւթէքպիրանէ վէ միւհիմագիանէ տուրմագտա օլան Սէվրագա , Միս Սարա պիր արալըգ աթֆը Նիկահ էյլէմի ։ Սէվրագ , պօյու էլ-պիսէյէր կիյինմիչ օլտուղու հալտէ , կէնէլի կիւպէլ պաղլանմիչ պէնագ նօգ-թալը մահ պրավմաը , կէօքսիւնէ տօղրու ատօֆիւվմիւշ վէ ապուգմէ աէյկինտէքի պրըմըզը զօրտէյանըն նըսֆընը սէթր իթմիչ խոի . սիմասընտա կէօրիւնէն ապամէթ վէ մէթանէթէ նէմագէթէ , կէօպէրինագ լամիֆ պիր թէրա-վէթմ հիտա օլանուղ խոի ։ Սարանըն նիկահըն իլգէրինէ չէօքմիւշ օլտուղու-նու կէօրմէյէրէք տուպմուշ կիմի , սէվգը թագայիւթէ արգասընտա սէճանիւ ։ Կէօպէրի Սարանըն կէօպէրինէ թէճտաւիֆ իթմի ։ Պիր սանիյէտ չէհրէմէն գըզարաը , վէ չու հալտէն մէնտուն օլմաճարագ , Նավաշճա պէրաբէր սէճան-տիւ ։

Սարա , Սէվրագըն իչիտէպիլէճէյի գտտար հիւքսէք պիր սէտա իլէ ,

—Ֆէնէրաչ , չու գաթ , մէնտուպաթընըզտաՖն մը տըր , սիւտլինէ .

—Նամէրիմ տիր , բէք գիյտաէ լիյտգաթը պիր կէնճ տիր , էվլատըմ կիթի սէվէրիմ , միւտաատէ պուչրուտաբ իսէ Թագտիմ էտէյիմ ։

—Էկէր խոթէրսէնիզ - . . . տէտի Սարա , հաճէթսիզ պիր միւնաֆէ-պէթսիզլիքէ , Գօնէր Սէվրագա իշարէթ խոիպ , Նէգտինէ չագըրտը · Սէվրագ , սըգըլըգ , պօզարըգ , Միս Օ'Տօնօսա Նագըշտը , վէ էյիտի ։

—Օրտուտա չէօհրէթչիար պիր Նամ Թաչրէտան վէ էն կէնճ վէ էն թու-լագ դագըթանըմըզտան պիրի օլան Բիւր Սէվրագը Թագտիմ իտէրիմ ։

Մուշիկը էյէմ վէ քէտէրի օլան բէտէրինին պիքրինին չու միւնաֆէպէ-լէ Գօնէր Թտարաֆընտան խաթրընա տիւքսրիւյմէսինէ , Սէվրագըն չէհրէ-նի ալաէհիմ մահէմ իհտիթա էյլէմի ։ Սարա , կէօյա գանըչըլտը , տտաճու-նուգ մէնէնամի նօգ պիր գաթ տըր» տէմէք խոիէյտը կիտի , պաչընը խա-ֆիֆճէ գըմըլտագճատը . մուտախխարէն պէօրէք Ֆիւթուրսուզլուգտա , տտէք գատիհինատէն օլուրագ , «վէ մէնտուն օլտում . . . » տէտի ։ Անճագ պէօյէ քէրիճէյէրտէ Սարանըն էքսէրիա էլի հարէքէթտէ պուլունուրքէն , պօյուէնա ատըլը գալտը ։ Զանն էտէրսին քի , Նալընըզ պիր տտաճտան պէրու պիր մա-հալտէ պուլունմուշ օլան չու խքի մախլուգ միյանէհինտէ , պիր տտագըգա-տտա պուզատան պիր տտէվար չէքիվմիչ խոի ։ Հէր իչիտի Նէֆտիկիրի Հագգընը-տտա , այնի բատտէտէ չէտիտա պիր գըտտիյէմը թագտիյէ հիտա իթմէքտէ խոի-լէր ։ Սէվրագ պու տուրէթտէ սէլամ վէրտիքտէն ատնդրտա , տիչղէրինի սըգա-րագ կէրի չէքիլտի ։ Սարա միւտթէհղիճանէ պիր Նազար իլէ անը թագիսկ էյլէյէրէք ,

«Շու զաթ հիչ սէվիմի տէյիլ» տէտիքտէ , իհթիմար Գօնթ՝ կէնճ տօս-
թունա օլան չու մուամէլէտէն սիր տէրէճէյէ դատար գալտըէն մէմնուն օլա-
բադ , «Սէվրադ նալընդը սիր ազ խօրլաթ տըր» ճէվապըլլա , Սարանըն
Ֆիքրինի թահրիհ իմմէք իսթէտի :

Սարա միւթէազզիւմանէ սիր թաւր իւէ , Սէվրադ հէր նէ օլուրսա օլ-
սուն պատէգին քէնտիսինէ հիչ սիր վէճհ իւէ թէէսիրի օլամայաճաղընդր աչըդ
աչըզա Գօնթա անլաթմազ իւդրէ , «Ընէմէ լազըմ Սէվրադ» տէյու իւլավն իմ-
տիքտէն , վէ Գօնթուն զօլունա կիրպիքտէն ատնրա , թատամ մասասընըն պուռ-
լունատուդու չատըրա տօդրու իւէրէվէկէ պաչլատը :

Գ.

Սարա չաճատզուդուննատա բէք ազ Ֆիքրի սիր էօմիւր կէչիրմիչ իտի : Բէնտի-
սի , ֆիքրի էլտի էյնր ալթընատա կիւզէլ , Ֆնագաթ տրտզդ ըրըզդ , վէ գ տրը-
էարա մախտուս օլան քիալը սայէսինէ , տրրգ տաթը ազ Ֆնագահաթա թէրճիհ իտէ-
բէք , Ինկիլիզ էրրանընն սիր ուճուննատան օ սիր ուճուննա քիւմէ քիւմէ կիտէն
չինկիւանէ գ տրրէյտրընատան սիրինատէն տիւնէյտա կէչմիչ իտի : Պիչարէ գըզընը-
գազ , էօմրիւնատ չամը ալթընա կիրմէմիչ օլուզդ , վալիտէսինին բէՓիգ ալա-
ըրըյու սիր արատա էտաթմազտա օլատուդու , էամանը տէչիքի սիր չէրկէ ալա-
թընատա էաչամըչ իտի : Ագընընն իրմէկէ պատչամըշ օլտուդու վագըթատան պէ-
բու , էէքտիկէէրինի թէհտիտ իտէն ինանընտարը վէ բարըդ բարըդ բարդատան
պըչադ էար արատընա տաթըտան գ տատընդարը , վէ պագը ըչտմի կիւնդէրտէ , իճ-
բա իտիրէն մէրատիմը մահատուտէյի , վէ տիչիմսիզ չարգ ըդարը , վէ օյունդարը ,
վէ օյունճու գ տրրըտարըն պօզագընատաքի ատնուն մանկրրատրն աէտինի վէ
էուտուրդա չաընատան տավուդտարըն կիւրիւթիւտիւնիւ , վէ իճրա օլունան իչ-
ու իչրէթի , վէ չինկիւանէ գ տրը վէ էրքէքէէրին գ տատա գ տրրըդ , ատաճա
պուլատա չէրկէէր ատնրընատա էօմիւ կիտի սէրիւտիչ օլտուդտարընը էատաթրընա
կէթիրատքճէ գիհնի բէրուչան օլուր իտի :

Գիր տրատրգ տա , Իրընատանրն թօդդու տօգագտարընատա չէգգատ տյագ
գ օչուտ վէ գ տաթրը չինէյի վէ չէդդ չէրրը թօբատյատ վէ տէմէթ էատրը կէչէն
տրատյատրատա տաթար իտի : Ատրա տրրա տրատգտրատուան ատնրըմագ տա օլան
մանկրրտարը թօբար վէ տէրէնին գիր քէնտրընատա օթուրատագ տէօյիւտ տատ-
յարընատան տէքէթ էօտմէքտէ օյան վալիտէսինէ կէթիրիր իտի :

Գու տուրէթտէ , վալիտէսինին վէ էատատա վալիտէ տէյի թէէմիչէ իթ-
մէկէ ատրչմրչ օլտուդու գ տարընրն տատխիչ օլտուդու չինկիւանէ սիւրիւսիւյէ ,
սիրնա թատթիւ վէ բահաթ գ օչար տուրուր իտի :

Գու չինկիւանէէրը չէհրէէրին գ տարուդարը խատրիճինտէ , վէ օվատարտա
չէրկէ աթըտ իտքեան կուբէյը իտի : Ագչամ իւսթիւ աթէչ էազմադ իչին
գ տուրու աղաճ տուը վէ սիւրիւնիւճ ըէիսինին էօյտա տրրթընատա թաչընմագ-
տա օլտուդու պագըր գ տաղանը տօգատուրմագ իչին տու , վէ գու տուտտա խաչ-
լատազ իւդրէ էէր էյմատը թէտարէք իթմէյը իչին հէր գիրի գիր էանա տա-

ղեթքըլըսլ թարլալարտան չալընան եէր էլմալարընը՝ չաբուգ տօյուբսուն վէ գօլայ սինէմէսին իչին բէհլէրի եարըմ բիչիրիր իտի ։

Կիւնիւն սիրինէ , գուշմանեա բէհլիին գազանը թամիր իթտիրմէքտէ օլտուղու սիր պագըրմը տիւքքեանընընն էօնիւնտէ , Սարա՝ բէֆիգի մագամընտա օլան պէօյիւճէք սիր քէօբէք իլէ չիմէն իւղերինտէ օյնամագտա լքէն , լքի մէֆրէթ աթլա գօչուլու սիր եօլճու արապասընտան , սիեահչլար կիյինմիչ սիր գասընը աչադը էնիլ , վէ նակկհան Սարանըն էօնիւնտէ տուբուսլ , էյինտէն թուքտուս , աեադա գալտըրտը , վէ եիւգիւնէ տըգդաթլա պագարադ , կէօղլէրի տօլտուս ։ Մուախախարէն կիւղէլ սիր ալթուն գուքտուտան չէքէր չըգարըլսլ , Սարաեա վէրտի ։ Սարա օ եաչընա գատար թամըլը սիր չէյ եէյմէմիչ օլտուղունտան , մէսրուր օլտու ։ Սիեահ էլպիսէլի գատընը , տէրինտէն սիր ահ չէքէրէք , եագընտաքի կէօմէրիչիլ սիր խանէնին գաբուտունա եագլաչադտա , գայէթ թէմիզ կիյինմիչ սիր խըզմէքքեար քէմալը րիայէթլէ պարուլու աչալը վէ գատընը իչէրի կիրտի , Սարա թէքքար քէօղէյի իլէ օյնամագա պաչլատը , վէ գատընըն բէնչէրեէտէն քէնտիսինի կէօգլէմէքտէ օլտուղընը տէրք էյլէտի ։ Պիր գաչ տագըրգա ոօնրա մէրգումէ գատընը , բէֆագաթլընտա գըրմըզը եիւղլիւ վէ խքի եանտան պէնեագ ագալը , չիչմանը սիր քիմէ իլէ խանէտէն տըշարը չըգադը , վէ Սարաեա եագլաչարագ , վէ էյլէրիյլէ սայյարընը օվալաեարագ , թէքքէլիւմէ պաչլատը ։ Գուարագտա թէքքար մէրգումէ գատընըն եանագլարընա կէօղ եաչլարը ագմադա պաչլատը ։

Սարանըն վալիտէսի իտ , գաչլարընը չաթմըչ , թէհտիտամիզ սիր թամր իլէ Սարաեա եագլաչըգ վէ մէաքեանլարընա տօղրու կէօթիրմէքտէ իւղրէ Սարանըն գօլուենտան գավրայըգ , աեադա գալտըրտը ։ Գատընըն եանընտա պուլունան չիչման քիմէ , սարֆ օլուենան էյիչին գատրինի սիրմէչէն վէ անլամայան չու չինկևանէլէրտէն չիքեայէթ գըլըգալը , պագը չէյլէր սեօյլէ տէքաէն ոօնրա , պագըրմը տիւքքեանընընն գարուտունա տայանմըչ գայտոըգ սիր հալաչ չուտուղունան տիւմանընը տավուրմագտա օլան բէհէ տօղրու իլէրլէտի , վէ մուտահէպէթէ պաչլատըգտա , բէհս պաչընտաքի թագեեասընը չըգարարագ , թէպէտսիւմէ չիչման քիմէչէ պաչընը էյտի . չիչման քիմէ խսէ , ճէսինտէն պիր քէսէ չըգարըլսլ , բէհս վէրտիքտէ , բէհս եավաչնա Սարանըն վալիտէսինի եանընա չաղըրտը ։ Պիր գաչ սէօզտէն ոօնրա , Սարանըն վալիտէսի հիտտէթլէ կէրի չէքիլիսլ , աեագլարընը եէրէ ուրարագ հայգըրմադա պաչլատը ։

Անճագ , բէհս , անտէն զիյատէ հիտտէթէ կէլիսլ . էլինի եօգարը գալտըրարագ , պիր սէտաի հաքիմանէ իլէ , «Սարա սէնին գըզըն տէյիլ ամրո տէյու պաղըրտը ։ Օ արսլագտա գատըն եէրէ օթուրմուշ վէ քիւչիւք Սարաեը գուճաղընա ալարագ , քէմալը եէչս իլէ աղլամագտա պուլունմուշ իտի ։ Անճագ , բէհս թէքքար քէլամէ պաչլատագտա , գատըն արթըգ մուգավէմէթ իթմէյիսլ , վէ ֆագաթ սէլ կիսլի կէօզ եաչը տէօքքէրէք Սարաեը գուճաղընտան սլրրագտը ։ Շիչման քիմէչ , Սարաեը տէրհալ , սի-

եահլը գատընըն թէգբար պինվիչ օլտուղու արապաեա կէօթիւրտիւքտէ, գատըն մէմիունէն վէ մէսրուրէն հէման Սարաեը դուճաղընա պատը, վէ թազէ սիմասընը տէֆա տէֆա բուս էյլէտի. արապա եօլ ալմաղա պատչայըպ, գըզըլդապը չօճուգլուգ զէմանը բէֆիգլէրինի, վէ օ կիւնէ գատար տիւ-չար օլմուչ օլտուղու սէֆալէթ վէ մէչազգաթը արգասընտա պրագարագ, իլէրլէտիքճէ իլէրիլէտի։

Միեահ էլպիսէլի գատընըն իսմի Լատի Օ'Տօննօր օլուպ, հէնուզ օթուղ եաչընտաիքէն, ղէվէնինկ վէ ֆաթըզլա տուլգամըչ վէ Սարայա թէատիւֆինտէն պիր գաչ այ էվվէլ իսթիգպալտէ իւմիտը եէկեանէսի օլան տէօրթ եաչընտա պիր թանէճիք դըզընը, բէնչէի հէյաքէ թէպլիմ իթմէք կիսի պիր ֆէլսէբէ-թէ ուղրայաբագ եէէօնտէն աատթա տէյի կիսի օլմուչ վէ հաֆթապաթճա հաեաթ իյէ մէմաթ արասընտա մուզտարըպ գալմըչ իսին. Ուրա արա էօյլէ պիր հալէ տիւչար օլտուրատու քի, նէ գատար սէսի վար իսէ, էպէն գըզը Նեպլինի չաղըրըր, Նեպլինին էօլմէմիչ անճագ չալընմըչ օլտուղունու իատտատա, վէ հաթթա, հիւքիւմէթ տէվախրինին պիրիսինտէ միւսթէչարըզ իտէն վէ սֆահաթլա քեաֆֆէի վարկյէթինի սարֆ իթմիչ պիթիրիչ օլան գարտաչը Լօրտ Մէպլիվան—կէյին գըզգարտաչընըն միրասընը թէմէպլիք իթմէք նիյէ-թը ֆասխատէսյլէ Նեպլինի աչըրմըզ օլտուղունու պատթ ու պէյան իտէր իտի։

Մարքի տը Մէպլիվան—Կրէյ հէմնիրէսինին կիրիֆթար օլտուղու քէսէր-տէն նիատէն միւթէէսիր օլտուղու միսիլու, հագգընտա նէչր իթտիյի միֆ-թէրիյաթտան տօլայը պիյատէսյլէ ճանը սըզըլտը։ Էմմիրէսի Լատի Օ'Տօն-նօրընը զիհնինի բահաթլանօրմագ իչին էլինտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամասըղընտան, իտալանտատա մութասարըֆ օլտուղու միւդիւէ չէքիյտի։ Մա մաֆիհի Լատի Օ'Տօննօրուն տօսթլարը, կիւնիւն պի-րինտէ, արթըգ հէր չարէչէրի թիւքէնիյո, քէնտիսինի գըզընընը մէտֆուն օլ-տուղու գապրիսթանէ կէօթիւրէրէք հագգագաթը հալի քէնտիսինէ իրաէ իթ-մէքճէ բէֆիթ բէֆիթ պ պարտաչը հագգընտա թատհիհի էֆքարտար էյլէտիկինտէն, վէ արթըգ, գարտաչըյլա ապտը միւտաչէհա իմմէմէկէ պիր մանի գալմամըչ օլտուղունտան, անընն տաիսի իճրասընա միւտարատաթ պիրլէ, զա-թէն գըզընընը ֆէպֆթ օլտուղու խանէ կէօպիւնէ մէլուն պիր մահալ կիսի կէօրիւնմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, Ֆօրգ չէհրինէ ազիսէթլէ պիրատէրի Մէ-լիվան—Կրէյէ պիր վիպիթա իթմէքիյէ գարար վէքտի։

Էքսէրյա, լինսանա մուվաֆրգ կէօրիւնէն հավատիալէրտէն բէք վէխիմ նէքիճէէլէր հուսուսէ կէլտիյի միսիլու, Լատի Օ'Տօննօրուն Իռլանտայա օլան չու սէյահաթը, գարնտաչ վէ գըզգարնտաչ պէչինինտէ սուզի ու միւսապէմէթ հուսուսէ կէնիրէճճէք եէրտէ, արալարընտա տէֆթի գայրի միւմքին պիր պիւ-րուտէթ բէյտա էյլէտի։

Զիհնքի, Լատի Օ'Տօննօր Մէպլիվանըն խանէսինտէն ավտէթի սըրասըն-տա, Տուպլինէ կէլիր իքէն, տէմիրճի տիւքքեանընըն գաբուսու էօնիւն-տէ, չիմէն իւզերինտէ եուվարլանան չինկեանէ եավրուսընը կէօր-միւչ իտի. օ չինկեանէ եավրուսը քի, իլէրտէտ վալիտէսինին

պուննա քէտէրինի մուճիպ օլմուշ օլան Նէլլինին էէրինէ գաթմ օլունագ իտի ։ Լաստի Օ'Տօննօր , Մարաեը կէօրիւը կէօրմէզ , քէնտի գըզը Նէլլի իլէ պէյնէլէրինտէ օլան միւշաուէկէթ , քէնտիսինի հայրէթտէ պըրագմըշ օլտուղունու , հէր կէօրտիւյիւ քիմսէյէ թէէմին իտէր իտի ։ Պիր արալըգ էսկիտէն իթտիկի չիւպհէլէր՝ զիհնինտէ տահա գավի սուրէթտէ ուեանաբագ , չալընմըշ զանն իթտիկի գըզմըղազըն միւճիզէ գաուկինտէն օլարագ , գուտրէթուլլահ թարաֆընտան քէնտիսինէ իտտէ վէ պահչ օլունմուշ վէ պինտայէրին կէօզիւնիւն էօնիւնտէ սաղ վէ տիրի տուրմագտա պուլունմուշ օլտուղունա զահիպ օլարագ սրչրար տուրուր , վէ մուտախարէն տախ , սէօյիւտ տայընըն սայէսինտէ եաֆան գըզը Նէլլինին իսթիրահաթը էպէտիյէտէ պուլունտուղունու նահկհան թէխաթթուր իմէքլէյ , խաեալաթը մահվ օլուպ վէ ատը ատը կէօզ եաշը տէօքմէյէ պաշլար իտի ։

Լաստի Օ'Տօննօրուն , արապա իլէ եանաշմըշ վէ կիրմիչ օլտուղու խանէ քէթխիւտասը Մըսըրը Բուրտէյին խանէսի օլուպ , մէրգում Մըսըրը Բուրտէ իտէ , կէօզիւ աչըգ պիր քիմսէ օլտուղունտան , Խալանտանըն գէրրա ճէմիյէթինի էմինիյէթինի գազանարագ , պաշգալարընըն ադէչէ եէրինէ թապանճա գուրչունու թօբլատըգլարը սըրատա՝ քէնտիսի վէլիկ Նիյմէթի Լաստի Օ'Տօննօրուն միւթէատտիտ չինֆիլիքէէրինին վարիտաթընը գօլայճա թահսիլ իտէր իտի ։ Զինկհանէ սիւրիւսիւնիւն րէյիսիյլէ կէօրիւչիւպ , դօյուն վէ եախօտ թավուշ սաֆրն ալըյօր կիպի Սարանըն քազարլըզընը իթմիչ օլան վէ րէիսի իգնա իտէն մէրգում Մըսըրը Բուրտէյ իտի ։

Չէնուշ հէմշիրէսի Լաստի Օ'Տօննօր իլէ պարըշմըշ օլան Մարգի տը Մէլլիվան Օ'Տօննօր , տէօրթ եաշընտա օլան չու գըզմըղազըն պու սուրէթլէ հէմշիրէսինին խանէսինէ ալընմըշ օլտուղու խապէրինտէն ասլա մէմնուն օլմայըպ , վէ Փագաթ , հէմշիրէսինին չու մուտամէլէսինէ տէ , կէշիմի պիր մէրագ նաղարըբյա պագըպ , կիւնիւն պիրինտէ , Լաստինին օ ճանլը օյունճագտան օսաննաճաղընը , վէ պիր չօգ ագչէ վէրէրէք պաշընտան տէֆ էթմէք սէվտասընա տիւչէճէյինի հիսս իթմէքտէ իտի ։ Անճագ Միս Սարա , Փէվգէյտէ պիր կիւզէլլէք պէրաուէր , ագլ ու փէրտսէթը թամմէյէ տախի մալիչէ օլտուղունտան , աղ վագըթտա , Լաստի Օ'Տօննօրուն հիւանիւ նաղարընը ճէլպ վէ զիհնինի իհտաթա իթմիչ օլուպ , պէյնիլէրինտէ հուսուսլէ կէչէն րէվապտըթը մուհապպէթ րէֆթէթ րէֆթէթ գուվվէթլէշմիչ վէ նիհայէթ հէր քէս Լաստինէն գալմընտէ Սարա ասըլ գըզընըն էէրինի թուրմուշ օլտուղունա իտքտաթ օլմուշ իտի ։

Մարգի տը Մէլլիվան տախի չու հալի կէօրտիւքտէ , թէվարուս իտէճէյի միրասըն թէհլիքէյէ տիւշտիւյիւնիւ անձայտարագ , հիտտէթլէնիպ , պիր կիւն հէմշիրէսինին նէզտինէ կէլմիչ , վէ էօնտի միւսահէպէթտէ , պէյնիլրինտէ միւնասէպէթսիզ սէօզլէր թէաթրի օլունտարագ , էօմրիւնտէ պիր տահա հէմշիրէսինի կէօրմէյէճէէրինի պէյտն իտէրէք վէ հէմշիրէսի թարաֆընտան տախի , պէօյլէ պիր մահրումիյէթտէն միւքէտտէր օլմայըգտան պայգա , հաթթա էն զիյտտէ մէմնուն օլաճաղը խուսուսաթտան պիրի օլտուղու ճէվապընը ալտարագ միւֆարէգաթ իթմիչ տիր ։

Պուհուն իւղէրինտէ Մարգի ու Մէլիխան հիտուէթինտէն Լօնտրանըն էն զէնկին պիր պիրա ֆաալիրիպաթօրուհուն դըղըյա էվլէնմիշ իսէ տէ , Միս Օ'Տօննօր ասալէթը չահախլեյէ ղիյատէսինէ թաբընտըղը ճիհէթլէ , գարըն-սաչընըն պուռ սուրէթլէ պիր ֆաալիրիպաթօր գըղըյա էվլէնմէսի հիտուէթինէ աւլա թէօքին իմմէչիսի , վէ գըղըն ֆամիլեսաը հապդընտա իմմիխտիպ էյլէ-տիկի լիսանը չէսիտ էթրաֆա կաբըլըպ , անլէր տախի Մարքինին Սարա ա-լէյհինտէքի զըտտիյէթինէ միւչարէքէթ իտէրէք , պէյն էննաս , պիր չօզ քիշ-պիւթաթ իչինէ ուսթաղըդլա դարըչարըլմըշ օլան պուղը ճիւղի հապդըթլար սէօյլէնմէկէ պաշլանտը : Սարանըն վապթըյա պիր չինկեանէ սիւրիւսիւնէ տախի օմուշ իտուկի , վէ բանտաբըլարտա իր իւղէրինտէ օյնամդը վէ հաթ-թա էլինտէ պիր պաղըր թապտը իլէ , միւթէալիբ ճէմիյէթլէրտէ էհալինին իչինտէն կէչէրքէն , սէյիրճիլէրին տաամլարընը չատմըշ օլտուղուս բիվայէթ օ-լունտուղու միսիլլու , պաղըլըբ տախի , հիքմէթի նէվինտէն օլարաղ , մա-լիքէ օլտուղու դիքեաւիէթը սէոխաէքեարանէնի տաեհսինտէ , հիչ պիր գայտ իլէ մուդաչէտ օմմանտն պիր գաատընճդըղընըն պաղը հալաթը մէճնուհնտնէ-սինտէն իսթիֆատէ իտէրէք , քէնտիսինին օնա էվլատ իսթիրմիչ օլտուղուհունու սէօյլէմէքտէ իսի իսէ տէ , Սարայա աթֆ օլունան միւֆթէրիյաթըն քեաֆ-ֆէսի պիր մէնպաատէն չըդմադտա պուղունմուշ իսի : Համադաթը ինտանդիյէ բէք մուանէնէտ օլտուղունտան վէ հէրդէկիւլիք տօլապընը չէվիրմէք իւզրէ , սէրմայէ մագամընտա դուղանտըղը խաթաթար էննախինէ բէք գըյմէթ-տար վէ մագպուլ կէօրիւնտիւյիւնտէն , Սարա հագդընտա թէվաթուր պուղ-մուշ օլան կիւֆթի ու կիւէլերին տախի բէք գօլայնա արտը քէսիլմէյէճէկի պի իչթիսան տըր : Պու սըրաալարտա , պիչարէ գըզկընդաղ , քէնտի անալընդընըն նանընտա պէօյիւյիւպ , չաեանը բէրէքաթիչ պիր հիւանէ նատիլ օլմուշ իտի : Գէսաղ իմմիչ օլտուղու մալիւմաթ ատեհսինտէ , դուվվէթի միւտարիքէտի թէ-վէսաիւ իմմիչ , վէ Իսլամ ու թէբդիլէ պիր չինկեանէ գըղը օլան Սարաեը , էն միւթէալիբ ճէմիյէթլէրէ տախիլ օլմադըտա միւտայիտ պիր հալէ վաղ իմմիչ իտի : Իւք աէֆտա օլարաղ , Լօնտրատտա Իմպէրատոր Օբէրտա թէտարրօնտտա , Էտի Օ'Տօննօրըն լօճասընտա կիմթիչինտէ , կիւէկլիկի հէր քէսին նազարը տիզդաթընը ճէլսլ էյլէսի : Իմպէրատոր Օբէրտա օյունունտտա , չէօհրէմի՛ չար ազթարը հիհանտէ մաիւմ օլան Մատամ Բաթթի , այնը սուրէթտէ մարուֆ օլան Նիգսինի իւէ հայրէթի մուհիմ օլաճադ բատտէտէ Թրուէքա նամ Օբէ-րանընն պիր դըմաասընը չալընրմադտա օլտուղուսը հալտէ , հէր քէս Օբէրայը սինէմէքտէն վէ սէյր ու թամաշա իմմէքտէն սարֆը նազար իտէրէք , քեաֆ-ֆէի տիւրինէյը , Սարանըն պուղունտուղու լօճատա տօղրուլտուղ , պիր տա-ղըզա դարֆընտա , կէրէք չալընճրլար վէ կէրէք օյունճուլար սէկիրճիլէրին սըրթլարընտան պաչդա պիր շէյ կէօրմէդ օլտուղար : Խուտուսի ճէմիյէթլէր-տէ տախի , Սարա այնի մէրթէպէտէ սիդգաֆը առմէյի ճէլսլ իտէրէք , էն միւթէալիբ դատէ կէտան պէրաաէրինճէ օյնամագ իչիւն Սարայը պիր-պիրլէրին-տէն դարըչըրլար իսի : Սարա խէ պիր նէգաքէթը պարիտէ իլէ հէր քէս թարաֆընտան վուդու պուղան իմթիֆաթը թէլագը իմմէքլէ պէրաաէր ,

քէնտիսինէ մէյլ կէօսթէրէնէբտէն ուղագ տավրանըր իտի ։

Սարա պու սըրատա օն սէքիզ նաչընտա օլուպ , բէք չօգ քէսան քէնտիսի իլէ թէէհհիւլ իթմէք արպուսունու Լէտի Օ'Տօննօրա արզ ու իֆատէ իթմէքտէ իտիէր ։ Հաթթա Ինկիլթէրա աեռանընտան մէչհուր պիր զաթըն օղլու օլուպ , միլէօնլար իլէ սէրվէթ սահիպի օլան , զայէթ չէրին , զէքի վէ նազիք պիր քիմսէ տախի , Սարա իլէ ագտը իզտիվամ իթմէքլիյի թէքլիֆ իթմիշ իտէ , էմտալինէ օլտուղու միսիլլու , օնա տախի բէտտա իլէ ճէվապ վէրիլմիշ պիր ։ Իզտիվաճա տախի վուգու պուլան թէքլիֆլէրին քեռֆիֆէսինի Սարա բէտտա իլէ , էվվէնմէք նիյէթինէ օլմատըղընը ճէվապէն պիլտիրիր իտի ։ Պէօյլճէ Սարա , քէնտի խայրխահը օլան Լէտի Տ'Օննօրտան այրըլմադըղը , անը հիւսնիւ մուհաֆազա իթմէքլիյի վէ անտէն կէօրմիշ օլտուղու նիյէթ վէ հիմմէթէ մուհասպպէլէ մուգասպէլէ վէ հալը չէյհուխէթտէ Լէտիյէ խըզմէթլէ մուավէնէթ իթմէկէ գարար վէրմիշ օլտուղու հալտէ , Լէտի Օ'Տօննօրուն վէրէսէսի Սպրանըն միսաթագիլէն պիրիսինի սէվմիյինի վէ անըն իչիւն տախի էվվէնմէք իսթէմէտիյինի , վէ հաթթա , եաղմուրլու պիր հավատա , գօնու րէնք պիր մանթօնա ոարըլը օլտուղու հալտէ , եալընըզ պաշընա , եարը կէճէ էտնալէրինտէ նիւբրիյէրէք պիր պահչէլի ումումի տէ կէղինտիյի կէօրիւլտիւյունիւ իտտաա իթմէքտէ իտիէր ։

Սարա հագդընտա պու միսիլլու նապէճա իֆթիրալար տէվէրան իթտիյի սըրատա , օ տուխթէրը բաքիպէ , չըմինէնին եանընտա , գօլթուգ սանտալիյէսինէ կէօմիւլմիշ օլան Լէտի Օ'Տօննօրու քիթապ օգուլարագ էյլէնտիրմէքտէ իտի ։ Շիտաէթլի պիր եապմաբ՝ ճամլարա չարբա չարբա եաղար , բիւգիեար ինլէր վէ աչգըն իլճաաթընա գաբըլըպ , սէվմիյինի կէօրմէկ կիթտիյի պանն վէ թահմին օլունան Սարա իսէ , պաչընտա իխթիյարլըգ մէչալէսի եանմագտա օլան խայրխահը Լէտի Օ'Տօննօրուն ուղուտան եավաշ եավաշ դուճաղընա տիւմիշ օլան պաչընտան կէօրիւնիւ այրըլմալ , վէ ուեանմամաըլ իչիւն նէֆէսինի սիլէ ալմագտան իկթիրազ իտէր իտի ։

Սարայը կէօրիւսպ տէ քէնտիսինին հալիմ վէ գայտարզ պիր գըզ օլտուղունա գահիպ օլմամալը ապր ։ Տամարլարընտա չինկեանէ ճընսընա մախսուս օլան գան՝ չիտաէթը թամամէ իլէ ճէվէյան իթմէքտէ օլուպ , սօն պահարտա իթալիանըն եէչիլ օվալարընտա , թիլքի ավընա չըգմըշ օլան ավճըլար իլէ պէբտպէր պուլունտուղու հալտէ , քէմալը չճաաթ վէ ճէսաբէթլէ , ավճըլարը թաագիպ իտէր , վէ հէր քէսպէն զիյատէ մէթանէթ վէ խահիշլէ , ըրմագլարտան վէ բարմագըգլարտան աթլար իտի ։

Իքի եանաղը պիրէր մէչալէ կիպի բարլար , կէօզէրինին չէմպէրլէրի մըրարը , տուտագլարընը քիպիպէր , գաչլարընը չաթար , վէ հայվանընըն տէրճէյի նիհայէտէ պուրաթլէ իլէրիլէմէսինտէնպէրմէսթ՝ գըզդընը թահպէթինին իլճաաթընա թէպիմ օլարագ , գօչուպ տուրուպ , պիր մանիայէ թէսատուֆ իթմէքլէ թահթիը հարէքէթ իթմէյի քիպրինէ եէտիրմէյիպ , արգատաշլարընըն պիրագ տիքճէ պիր չէվ թօբրագ եըղընընթօսընտան վէ եախօտ տէրինճէ պիր հէնտէքտէն աթլամամագ իչիւն , տիւգ մահալլէրտէն տօլաչտրգլարընը

կէօրտիւյիւնտէ անլէրէ պիր նազարը Թահգիրանէ իլէ պագար , վէ ճէսա-
րէթէ կէթիրիր իսի ։

Լէտի Օ'Տօննօր իսէ , արապանըն իչինտէն կէօղէրինի , ղըզըլըընըն իւզէրինէն այըրմադ վէ Սարանըն արա արա Թօբ ադանը օվալարտան , վէ օրման Եօլլարընտան տէօրԹ նալ աՓրընը գօչտուրտուղունու կէօրտիւքտէ , «գըղըմ , աման տիգգաթ էթ» , տէյի պագըրըր , վէ դըղը տախի Թէպէս-
սիւմէ էյիքտարընա , «գօրկմայընն» տէյի ճէվռալ վէրտիքտէն սօնրա , հարե-
քէթի եավաչլանտըրըր , վէ պիրադ կէչտիքտէ Թէքրարսիւրաթը էլէ ալա-
րագ ավ քէօրէքլէրի իլէ սէյիրտիր իսի ։

Սարանընն չու հալինտէ սիմսընտա ՓէվգէլՀայէ պիր հիւսն բէյտա օ-
լուպ , Սարանը , Բօլլի նամընտա օլան գըսրադընըն իւզէրինտէ մախ չուխա
ամազօն էլպիսկսկյէ , ԹէքէսԹ վինէլի դամՀընը էլինտէ , էյէրէ սաբլանմըշ
կիպի օՀուրմուշ կէօրիւպ տէ հայրան օլմամագ գաալիլ օլամագ ։ Ֆէվզէլատէ
սէվտիյի դըվըրմըդ Թիւյլիւ սիյահ պիր քէօրէյի եանընտան այըրմայըպ , գու-
ճաղընա ալըպ սըպըչտըրմագտան վէ էօրիւպ սէվմէքտէն տօնամագ իսի ։
կիւնիւն սիյրինտէ , Պօզպէյրի նամընտա կէնճ պիր Լօրտ , իչմիշ օյտուղու
չարտախտան պիրագ ղիյատէճէ սէրմէսԹ օլարագ , Սարանընն քէօրէյի էօր-
տիյինիւ կէօրտիւկիւնտէ , պէրաբէրինտէ պուլունանլարա «Շու քէօրէյին
եէրինտէ օլմագ իչիւն պին Ինկիլիզ ալԹունու վէրիրիմ» տէմէյէ ճէսարէթ
իԹմիշ տիր ։

կէնճ գըղճըղագ օ եաչընա գատար հիչ քիմսէյէ իսագըԹաի աչգ իլէ
պաղլանմամըշ օյտուղունտան , գալսիլ սէրսէսԹ հալտէ վէ կէճէլէրի ույգու-
տու հիչ պիր նէվ բիւնա իլէ մունԹէճ օլմագ սըղընն վազԹընը կէչիրիր , սէօյ-
լէր , կիւլէր , չօճուգ կիսսի էյլէնիր , վէ ՓագաթԹ հէր հարէքէթինտէ խըղ-
գաԹրընն չիտաէԹ վէ հիտաէԹինի իչմա իտէր պիր հալ միւչահէտէ օլու-
նուր իսի ։

Պէսյէճճէ նիսմի նաչընա էէԹիչիպ , պագԹիւար էօմրիւնիւն ազընԹը-
սընտա չալըգանըր , վէ չու հալը պագԹիւարինէն տէվամընտան պաշգա պիր
չէյ արգու իԹմէգ իսի ։

Ան՛ճագ , պիր վուգուտԹը գայրը մէմուէ նակէհան գուհուրա կէլտի ։
Լէտի Օ'Տօննօր , ՓիւճէթԹէն վէՓաթ էյլէտի ։ Շու հալ , Սարայը կիրտասլը
եէէս ու քէտէրէ միչչար իտիպ , էյլիքտարընըն վէՓաթընա վալիտէսի մա-
գամընտա աճըմագտա իքէն , Մարքի սը Մէլլիվան—կրէյ , էվ սահիպլի կիպի
հէմչիրլ սինին խանէսինէ կէլէրէք , կէնճ գըվճըղագա տէրհալ օ էվտէն տը-
չարը չըգմասընը էմր էյլէտի ։

Սարա պու սըրատա , մէԹաէԹը գալպիյէ վէ սէպաԹը Թապիիյէսինի
իսպաԹ իտէրէք , ճէսուրանէ , մէրգումէ էյլիքտարընըն գալսաչընա գար-
չը գօյուպ , չու գուլլանտըղը Թավր ու հարաքէթին միւնասէպէթսիզ օյտու-
ղունու պիր էյիճէ անլաԹտըգտան սօնրա՝ , քէնտիսինի գըղը մագամընտա
գալմ իԹմիշ օյտուղու Լէտի Օ'Տօննօր՝ օ խանէտէ պուլունտուգճա , անը
Թէրք իլէ խանէտէն չըգամանաճաղընը սէրահէթէն պէյան էյլէտի ։

Լէտի Օ'Տօննօրուն նաչընըն օէրիմիչ օլտուղու չիչէքլէրլէ տօնաթըլմըշ օլան եաթաղտան իքի ատըմ էօթէտէ զուհուրա կէլէն չու նալաեըդ վուղաւթ, ալէլ ուսմում թասիլսի վէ թադպիհ իտիլերէք, էֆէնտարը ամմէ օրատաէյէ պատար Մարքի տը Մէլլիվան լէհինէ պուլունմուշ իքէն, ոէր հալ Սարա լէհինէ թէվէճճիհ էյլէտի։ Վալիտէլիկինին նաչընընն ոէֆն օլուենտուղունուն էրթէսի կիւնիւ խատմի օլան Մարքի տը Մէլլիվանընն իտէճէյի մուաժէլէի ճէպլիյէյի կէօրմէմէք նիյէթիյլէ, քէնտիսինէ խօճալըդ իթմիչ օլան վէ ուժուսմուն րիայէթինի դաչանմըչ պուլունան իհթիյար Մըսթըրս Սթուաըթընն խանէսինէ չէքիլսի, օրատա ալա քիւլլի հալ եուպաեարագ, քէնտիսի իլէ Լօրտ Մէլլիվան միյանէսինտէ թէհատիւս իթմիչ օլան տավանընն նէթիճէսինէ պէքլէտի։

Լէտի Օ'Տօննօրուն վարիսը թասիլսի օլան Լօրտ Մէլլիվան։ տավանընն թա պիտայէթինտէ, Սարանընն էվլատլըղընընն բէք միւնթազամ սուրէթտէ իճրա իտիլմիչ օլուուղունու անլայըպ, տավանընն նէթիճէ սինէն քէնտի հագըզընտա խայըրլը օլամաեաճաղընը հիսս էյլէտի։

Կէրչի պիր սրալըդ Մարքի տը Մէլլիվանընն հէմչիրէսինին ատըլ գըզընընն վէֆաթը իպէրինէ ճինէթի հալի պարագ, պէօյլէ պիր չէյ նարմըչ օլտուղունու էսնաի մուհաքէմէտէ իտտաա իթմիչ իսէտ, Սարանընն Լէտի Օ'Տօննօրա էվլատ պայտ օլուենտուղունա տաիր մէյտանա դօնուլան Լվրաթը իէսմիյէ գաենուն վէ նիզամա բէք մուխաֆէդ սուրէթտէ նարբըմըչ օլտուղունտան, ասըլ գըզը մագամընտա, մէրհումէնին հէր հուգուգունա, վէֆաթընտան սօնրա վարիսէ օլաճաղընա տաիր պիր կէօնա իչթիսահ գալմայըպ, վէ չու հալտէ, Մարքի, տավանը դայպ իտի ճէյինի բէչինէն հըսս իսիւպ տէօրմէ կէօզլէ պէքլէմէքտէ օլտուղու պու տէրէճէ ճէսիմ պիր միրաստան մահրում օլմասընտան տօլայը տէրէճէյի նիհայէտէ մէյտս սլմազլէ, չարէսի թիւքէնիպ, ալէմ մուվաճէհէսինտէ նամուսունու պէրպատ իտէճէք թէչէպպիւսաթտա պուլունաճաղընը պէյան իլէ, Սարաեը թէհատ իտէրէք, իչին տուշհէն թէսվիյէսինէ մէճալուր իթմէկէ գարար վէրտի, վէ չու գարարընը դուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրմէք իւզրէ, ուֆագ թէֆէկ կաղէթալարա ագչէ վէրէրէք օ անէ գատար Սարա հագգընտա անճագ դուլագտան դուլաղա աէօյլէնիչէն նատճա իֆթիրալարը նէչր իթմալմէկէ պաչլատը։

Ֆէնոիչի պիլէն ատամլար՝ պիր գատըն ալէյհինէ, պու տէրէճէ պիլա րահմ վէ պիլա բէրվա վուգուս պուլան հիւճումէ թէհամմիւլ իտէմէյէրէք, խըշմա կէլտիքէլէրի միսիլու, Սարաեը պիր աէոիոէքեար վէ չունուն պունուն արգասընտան տիւչէն պիր գըզ մադամընտա զէմմ իտէն ֆըրգա իլէ, օնա լէքէսիզ վէ բաք պիր գըզճըղազ նագարըյլա պագան ֆըրգա պէչնինտէ չէաիտ միւնագաեա վէ միւնագաչալար զուհուրա կէլիպ, Լօնտրանըն էն միւքէպէր Գիւպպէրինտէ պու պագաթէքի միւպահասագար օ տէրէճէ քէսալը չիոաէք էյլէտի քի, պիր գաչ զէվաճ նէքահիկէրինէ տուէլլօ իթմէկէ գատար իչի իլէրի վարսըրտարլար։

Սարանընն էօգմիչ օլտուղու քէօգէյին եէրինտէ պուլունմագ իչին պիլ մէմ-

Նուհիյէ պին Ինկիլիզ ալթունու վէրէճէյինի սէյան իթմիշ օլան Լօրտ Պօզ-պէրրի՝ իթտիյի տուէպօտա գալչասընա թէսատիֆի իտէն դուրչունտան , պիր աեաղը Բօթալ գալըպ , էօլիունճէյէ գատար սագաթ եաչատը : Պիր կէճէ գահվալթըսընտան սօնրա , Սըր Րօնալտ Սմիտլի Նամ դաթ , Սարանըն քէն-տիսինէ աշգ ու մուհապպէթէ տաիր միւթէատիտ մէքթուպլար եազմըշ օլտուղունու սէօյլէմիշ պուլուճնտըղընտան , Գրալիչանըն եա վէրլէրինտէն միրա-լայ Գէննէյտի անը ուրուպ պիր համլատա էօլիուսինիւ եէրէ սէրտի : Կազէթալարըն սիւթունլարընա գատար եաեըլմըշ օլան պու վուգուաթլար ճան էվ-լատը օլան Սարանըն իչինի տիւղէլթէճէք եէրտէ տահա գիյատէ կիւրիւլթիւ-յիւ վէ նապէճա կիւֆթոպուկիւլի մուճիպ օլտուղունտան , Սարա , մահքէմէ-նին նէրթէճինէ պէքլէմէք իւզրէ , Ֆրանսահա չէքիլմի : Տիւշմէնլէրի , պու-նու խապէր ալըր ալմազ քիմի Սարանըն դէվգ ու սէֆիահա տալտըղընը վէ եազընըլարտա մէչհուր պիր աֆ ճանպազը մագամընտա , Բարիզտէ խալրազը սէնաաթ իտիճէյինի , քիմի տախի , Ավթրիալը պիր բրէն» իւէ էօմիւր կէչիր-մէքտէ օլտուղունու վէ Սարա իչին բրէնհին տէյի կիպի հէր գիէտաքետարըգ վէ սէֆահաֆը իճրա իթմէքտէ օլտուղընը թէվաֆուր իթտիւր : Կազէթանըն պիրի տախի , կէօհա քէնտի մուխպիրինին պիր մէքթուպունու տէրճ իտիպ , պու մէքթուպտա , մուխպիր կէօյա Վիլիէ ճատաէսինտէ վագը Սարանըն իզ-ամէթի իթմէքտէ օլտուղու միւղէյյէն խանէսինտէն պահս իտէրէք , տուարը նէգիիսէ իւէ տօղու օլան սալօնլարը նագւ իթտիքտէն սօնրա , մէքթուպը-տա էհսանիյի Սարանըն եաֆթագ օտասընա գատար սօգուպ , Օն ալթընճը Լուինին ասրը ուտուվինճէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան մէֆրուչաթը պիրէր պիրէր վէ իրէք իւղէրինտէ կիւմիւշ սըրմա իչէմէլի էօրթիւէրի , եաֆթագըն իւղ-րինտէքի պիր չիյմէի մախտուսէ վէ ղէրաֆէթը նատիտէ իւէ բէմոկ թիյ-լէրէյ տօնաֆթըլմըշ օլան բէրտէ վէ տէօչէմէյի հիքայէ իտէր իտի : Մէզ-քիւր կաղէթա մուխպիրի մէքթուպուճնտա տահա գիյատէ թաֆհիլաթա կի-րիչէրէք , կիւղէյիյի ճիհանէ հայրէթ վէրէն օլ տիլպէրին , թէն իւղէրինէ պիր ինճէ բէնպէգար կէօհիէք լաալիս օլտուղու վէ ալթուն սարըսը սաչլարըգ օմուզունտան աչաղը տագընըգ պուլուճնտըղը հալտէ , կիհճէ վադթը կէյմէսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու տէպտէպէլի համիսինին կէլէճէյի սըրատա նագիք այագլարըյլա իւզէրլէրինտէ սապըրսըզ սապըրսըզ տօլաչշպ տուրտուղու թիւ-քի տէրիլէրինէ վարընճայա գատար վաֆի իթմիշ իտի :

Սարա իսէ՝ ալեյհինտէ պիւթիւն պու միւֆթէրիյաթ վէ նէչրիյաթըն աչըգտան սչըղա վէ էլտէն էլէ կէգտիյի էճնատէ , ղայէթ չիրքին վէ ֆա-գաթ ղայէթ ուլանընգ օլան Մըսթաքսը Սթուարթըն թահրը նէգարէթինտէ օլարադ , Մանթօն չէհրինտէ քիւչիւք պիր խանէտէ իգամէթլէ , հասըլաթը ֆուգարաեա այիտ օլմագ իւզրէ , թէրթիպ օլունան պագարլարը թահրը հիմայէէրինէ ալմըշ օլան միւթէպէէր գատընլարա կէօնտէրմէք իւզրէ , պու-լու պօեաը բէսմէէր թէրթիպ իթմէքտէ մէչղուլ օլուրտու : Սարանըն պուլուուն-տուղու մահալտէ իդամէթ իտէն Ինկիլիզլեր , մէրգումմ հագգընտա նէչր օ-լունան միւֆթէրիյաթ ալեյհինտէ բրօթէսթօ թանզիմիյէ , իմզալարը թահ-

Քընտա Լօնտրա կազէթասընա էէօնտէրմիլլեր իսէ ատ , նէչր օլուննամըշ տըր ։

Անճագ , իլլէր ման էվլատը օլան Սարա հագգընտա խայըրլը պիր բէնկ քէսպ իտիւպ , իբի Թարաֆըն ավօգաթլարը Թարաֆընտան չէտիտէն վուգու պուլան մուխասէմէնին նէթիճէսի օլարագ , Սարանըն հագգը մէյտանա չըգարըլտը ։ Բարլամէնթօ ազասընտան ֆէվգ էլ ատէ սահիպը նուֆուզ վէ գուվվէնի ճէրպէղէյէ մալիք օլան վէքիլի , Սարա հագգընտա նէչր օլուննան սէօզլէրին արաճիֆ գապիլինտէն օլտուղունա տաիր լագըմ կէյճէն խպաթլադը մահքէմէնին կէօղու էօնիւնէ գօյտուղունտան , մահքէմէ՝ պիր չօգ էսպաալը մուճիպլէ ալէհան իտէրէք , գանուն տաիրէսինտէ , Սարանըն հագգընը մէյտանա չըգարըլտ , էհհինտէ պիր միւնթազամ իլամ վէրտի ։ Գունուն իլէ պէրտալէր , թէքէվվիւն իտւլն արաճիֆտէն պիր էսէր տաիմա գալըպ , բէք չօգ քէսան «Սարա հագգընտա սէօզլէնիլէն նէ գատար էտլան նադարըլյա պագըլմագ լազըմ կէլսէ , եհինէ էսասընտա պիր հագիգէթ օլմագ լազըմ կէլիր , պիրա աբէչ օլմանան էէրտէ տիւման օլամազ » տէրլէր իտի ։

Միա Սարա վալիտէյնինտէն գալմըշ օլան ճէսաւէթլի վարիյէթի էլտէ իտէր իբի մէզ , ինկիլիթէրրայա նազարը լանէթլէ պագմազա պաչլայըպ , վէ օրտաա եաչամագ քէնտինճէ միւմքին օլմայաճաղընը անլայըպ , Մըսիրըս Սիուարթ տաիմա պէրտալէրինտէ օլտուղու հալտէ , եօճուլուգ իբի մէք հավվսինէ տիւչտիւ ։ Զաթէն պիր Թարաֆտան չինկեաճէ օլմասը միւնասէպէթիյլէ մէյտագը պիր եէրտէ տուրմամագ վէ տիւնեաճընն տէօրթ քէօչէսինէ տօլայմագտան իսլարէթ իտուկինտէն , տիկէր Թարաֆտան տաիմա Իննկիլիզ թէրսիյէսինճէ տաիմա հարէքէթտէ պուլունմագլըդը ալըշմըշ օլտուղունտան , Ֆիլէմէնկի , Ալէմանեայը , Սրանիայը , Իթալիայը վէ Ավսթրիայը տօլայտրպ տան սօնրա , իլք պահարտա , իւչ այ Իարիդէ Լա Իէ տօգաղընտա , տէօչէնմիշ պիր կիւղէլ տաիրէյէ եէրլէշտի ։ Հէր կիւն չարչը բազարը տօլայչըպ , ուզուն եօճուլուգ իտէճէք պիր կէմիճի կիսի , լէվապիտաթ թէտարիքիյլէ մէչղուլ օլուր , վէ պիր արալըգտա , Թրուվիյլ վէ Տիէր վէ Արգաչօնա կիտէր իտի ։ Ագշամլարը պիր գաչ քիլիլէրի Թաամա տավէթ իտէր , վէ Թաամատան սօնրա չայ իչիլէրէք՝ մէչհուր պիր սէնաաթքեար միսիւլտ , Մըսիրըս Սիուարթը բիանօնուն էօնիւնէ օթուրտարագ չալտըրըր վէ քէնտիի չաղըրըր , վէ պիրտէն պիրէ , չաղըրմագտան Ֆարիղ օլարագ , կէօղլէրինտէն աթէչ սըչըրտաըյօր կիպի , էթրուֆտա նազար իթտիքտէն սօնրա , նօթայը գարաթտըրըպ , «Պիրագ տա րագս իտէլիմ » տէյի պաղըրըր , վէ հագգը պուլունանլարտան պիրինն գօլթուղունա աթըլըպ , ստաթլար իլէ վէ քէմալը խահիշլէ վալտաէօնէր , եանագլարը գըզարըր , վէ տիշլէրինի սըգարագ տիկէր բագգասլարըն նէֆէսլէրինի գըսըպ , տէրմանսըդ պիր հալտէ պլըրագընճայա գատար տէվամ էյլէր իտի ։ Սարանըն չու հալինտէ ալթուն կիսի բարլատան սաչլարընըն սաչտըղը գուվվէթլի պիր բայիհա վէ վիւճուտինտէ հիսս օլուննան գատիֆէքտարի պիր բարլագլը՝ եանընա եագլաչանլարը խարիգ իլ ատէ սուրէթատ սէրմէսի , վէ հէյէքը ումումիյէսինտէ վագը վէ պագը օլան չէյթանի

պէր թէէմբ պէրապէրինաէ պուլունանլարը քեամիլէն բէրիչան իտէր պըրա-
գըր իտի ։ Ֆուրթունալը հավալարտա տէնիլտաէ նիւմանան օյան էլէքթրիք
բարըլթըսը միսիլու Սարա ըզըլար իտի ։ Պէօյլէ նէյէլի աղշամարընտա ,
Յարա միսափիրլէրնի չըլապրթըր , պիհնէլէրինի բէրիչան իտէր , վէ ճիւմլէմի
եիւրէքլէրի չարբա չարբա խանէչէրինէ ավտէթ իաէրլէր իտի ։

Էրթէսի կիւնիւ իւք կիւնիւն թէչէրտիջէյա թաչկըն վէ ճօչկուն Սարա-
նըն նէգատինէ կէլտիքլէրինաէ , Սարաեը տուրդուն , ապրը վէ պարիտա ապիր
հալաէ կէօրէրէք խաեալաթ վէ իւմիտլերի պիրաէն մահվ օյուրտաու ։ Զիւնքի
Սարանըն իփրատի նէչէթինաէ պիչէ պիր էհ! մդչէթը մախտաեախ օյմատըզը
ճիհէթլէ , ատի վազըթտա քէնտիսինաէ պիր կէ օնա ազգապազըզ հալի կէօրիւնա-
մէզ իտի ։ Մանէլի զաթխչէսինաէ վազը օյան գըզդընլըզ վէ դարիսպլիք քէմալը
չիտաէթլէ արա արրա նիւմանան , վէ ամվարընտա նակիհանի հավէտլէր աեան
օյմազտա իտի իսէ տէ , իսթիհսալ իթմիչ օյտուզուս իէրպպիսէ չու դարիսպ հալ-
լէրինէ ղալէպէ իտէրլէք , ալէմի թահրիք էտիճի վէ ալտտաըղը չինհանէ հա-
լինի պէրթարաֆ իտէր վէ թէչբար իննկինզիսէ մախտուս օյան հատիս վէ
միւսթագիմ մէչրէսինի էլտէ իտէր իտի ։

Սթուարթ , Սարանըն չու աճայիպ հալէրինի պիլիր վէ էթրաֆընը տօ-
լաչանլարը էրիթ իպ աչընաբրմազտա պուտ ղունու աճար վէ անըն իլէ պէ-
րտաւէր քէնտի տաճի էլլէնիր վէ վիճուտինտէն պիր գուվվէի մախտուսէ թէ-
էսիր իթտիրիյօր կիպի Սարաեա տօղունան տարտըղը օյտուղունու իտտաա
իտէր իտի ։

Պիր արալըզ պազը պիր թաւր իլէ չէօյլէ սէօյլէր իտի ։

—Նվկատրմ , աէն պիր քիմսէյի սէ վիէտիքճէ , հիչ պիր փէնաալըզ հուսուս-
լէ կէւէվէզ . լաքին հանկը կիւն քի , միւսթէհէլի աչգ օյար իտէն , օ կիւն
աէնին իչիւն վէչիմ պիր կիւն օյտպիկիր ։ Սարա , պաղ քի , հէր քիմի ֆի
սէվճէք օյուրսան օ տա սէնի սէվտին ։ Խօ՛չ , սէնի կէօրիւպ տէ միւսթէհէլա
օյմաճտհատ դ տաուար տուրչուտուզ պիր քիմսէ թէտավվուր օյունատպիլի՞ր մի ։

Սարա օ սըրտաա պիր աէտաղը իւղէրինտէ աէսնէր վէ տօսթու Սթուար-
թըն ատըլսան պիւփէրիյէ օյնայարագ ։

—Զ անն իտէրիմ քի , նիւրէք տէտիքլէրի չէյ պէնտէ նօգ տըր , չիւնքի
հիչ պիր վազթի նիւրէչիմին չարբատղընը տուչմամըշըմ տըր ։ Պուս կիւն հա-
րըն եիւրի պէչ հաչըտը թէչմիլ իտչէյիմ ։ Խլմէ պուս հաչըտա գատար վա-
լիտէմտէն վէ սէնտէն վէ քէօրէչիմ ծիւրատէն պաշդատընա պիր մուհապպէթ
պաղլատամամըշըմ տըր ։ Պուննա սէնէչէրտէն պէրու կէղտիչիմ մէմլէքէթլե-
րին քեափֆէսինաէ , բատթ հէչիպ , հէր լիսանտատն պէնանը աչգ վէ արզը
մուհապպէթ իթմիչ օյան զէվաթտան պիրիսի պիւէ , պէնի , քէնտիսինէ զէվ-
ճէ օյմագ հավէսինէ տիւչիւրմէմիչ տիր ։

Թանընտընըմ զէվաթըն հիւմէյի մահզա քէնտի քէմիթէր չամալարընտան ,
մալիք օյտուգլարը ուֆագ թէչֆէք չէյէրտէն վէ էհէմմիյէթսիզ մուվաֆֆագըյէթլէ-
ինտէն պահս վէ անլէր իւէ իչթիղալ իթմէգտէ տիրլէր ։ պիր գալըտտան աէօքիւմիւչ կիպի , պիր պիչիմտէ սէլամ վէրիպ ալըրլար ։

հէքսի պիր սիեազտա ատի վէ վահի մուալահասալարտա պուլունուրլար, հէքսի էյի սթա պիներ, հէքսի էյի նշան պլըր, հիչ պիրինին իւղերինատէ տիկերինատէն ֆազլա վէ նա նօգսան պիր չէյ կէօրիլմէդի։ Կերչի հէքսինատէն ատ թէկէզպիւզ իսէրիմ, վէ ֆազաթի հիչ պիրի այրըճա գինինիմ պու անէ գատար մէչըլուլ իթմէմիչ տիր։ Վագտա պիր եըլարըրըմ տարպէրինէ պէքլէմէքտէյիմ, ֆազաթի զանն էսէրիմ քի պուննուտա պիր կէնա հիչ թէէսիրի օլմահաճազ տըր։ Չէմ ոէ նէ՞ լազըմ սէվմէք։ Ինքիմիզ նէքտիկերիմիզլէ ֆէնա՞ վազըթ ոը կէչիրիյօրուզ։ Զիատէ քիմսէյէ նէ՞ հնթիյաճըմըզ վար։ Հէր ճինհէթլէ սէրպէսթ վէ միւսթագիլ տէյի՞լմիյիզ։ քէյֆի հիզի կէօրէ իսթէտիյիմիզ մահալլ կիսէյօրուզ։ Հէր տաիմ կիւննէչինի հարաբէթինի դովալայըզ, հավանդն պիրուտէթինտէն գաչընըյօրուզ, սօղուզ նէ՞ պիր խասկրիմիզ եօգ։ Չայիմիզի թէպսիլ իթմէյէկիմ, օլսընըզտան թէէզպիւզ իսէյիմ, վէ հիչ պիր չէյատէն ֆիթռաթ իթմէյէկիմ։

—Բէք ֆէյզօֆանէ պիր միւթալաա տըր էթսիյինիզ։ Բէնտի հագրմա սէօյլէրիմ քի, հիչ պիր վագըթ պուննատան էյի պիր հալտէ պուլունամազ ղընը մէտուլ իթմէմ։ Անճազ էլղէթտէ քի պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն, սէվմէհէյին պիր քիմսէյէ թէաաիւֆ էտէմէյէկսին, իչթէ օ վագըթ, Սարաճըղընը, պայէյէ տըղզաթ էտէսին, չիւնքի. պիրիրիմ քի, անը տէրէճէյի նիհայէտէ սէվմէյէքսին։

—Պագալըմ։

Պու մուհավէրէ իւղերինէ ֆիւթռաւզ Սարա բէտանաուճուն էօնիւնէ օթուրուպ, պէրրագ պիր սէա իլէ. թէաթրստա օյնանմազտա օլան ֆաուսթ սյուննուննատքի չու էրթաէը չաղըրմահա պուլաչար.

«Գարչըմա չըգաճազ տէյիդանըլընըն քիմ օլահաղընը պիլմէք իսթէրիմ։

Ահատա պէօյիւք պիր զո՞թ մը սըր.

Վէ իսամի նէ՞ տիր. . .

Մուահիտարէն պիրտէն պիրէ տահաղա դալդըպ։

—Սթուարթ, հայտէ պիրտաղ տրչարը չըգալըմ, սէնին իսահաթըն սպանա պաչ աղրըսը վէրիյօր։ Սէն բէք տուդյուլու պիր գաթսըն, ատիքիմ, պիր վագըթի միւսթէհլաի աչդ օլմուշ իտուկինէ ատա չիւպհէմ եօգ.

Մըսթրըս Սթուարթ հիճապընատան գըպարըպ, զաթէն գրկըլ օլան սմասը, պիր գաթ տահա բարլամազ տա իտի։

Սարանըն թէքնիֆինէ իսթիհսալէն պէրտաչէրճէ տրչարը չըգ տրլար։

Տէօրթ սէնէ միւթէճամատիչէն Սարա իլէ Սթուարթ, Ինկիլիզ սէյահհլտըրընա մախսուս պիր գըվամ վէ բտպրթատա, չըմէնտըֆէր վէ վարօր վէ ատթաալա իլէ եօլճուլուգ իտիպ, տանտըգ վէ չանթա վէ հէյպէլէր իլէ, մէմլէքէթտէն մէմլէքէթէ վէ լօգանթատան լօգանթաեա տօպաչըր տուրուբլուր իտի։ Հիչ պիր հէբրի մէսքէն թէտարիք իթմէյիպ, տաիմա մուվագգաթ տուքէթտ, եարըմ եաուաչագ, վէ ֆազաթ օլտուգճա չաչաալը պիր մէվա բէյտա իտէրլէր վէ եիւբսէք չայըր իւղերինատէ եաթտան քէօրէքը միսալի, քէնտիլէրինէ պիր մահալլը մախսուս իթթիխաղ իթմէք տաղտաղաըընա պիլէ տիւչ-

մէզիէր իսի ։ Նէ՞ լազըմ գիտաէ եօրուլմագ , վէ եէնիաէն ատաթ վէ ուսուլ քիթիխազ էիմէք. մատամ քի , պիր եէրտէ պիր գաչ կիւն օթաուրուլմայըզլ , կիտիւիյօր , տէյէրէք , ատի օտալարըն իչինէ սինմիշ գօգուսան փիւթուր քիմէտիքլէրի միսիլու իլք կիւնքի եօլճուննուն մատա իւզէրինաէ պրագմըշ օլ-ատուդու պաշ իչինէլէրի վէ եահօտ հէնուզ օ սապահ կիթմիշ օլան տիկէր պիր եօլճուննուն չամատանըն քէնարընի սէ օնտիւրմիւշ օլտուդու սիկարա գըրընթը-լարը ատա թէաճճիւպլէրինի մուճիպ օլմազ իսի ։

Նարօյիչ եէթիշտիքլէրինաէ Սարա , պիր արալըգ եօլճուդուգտան պիր ազ իտրտաալանտըպլընը հիտս իտէրէք վէ Սօրբէնթէտ եէչիւիւիք իչինաէ պիր սարայ պուլտուդ օյատա պիր միւտտէթ իգամէթ իմմէքլիչէ գարար վէր-աի ։ Պիր ադշամ Սարա , բէմպէ մէրմէրտէն մամաէ բարմագլըգլը թահթա-բօշ իւգէրինաէ , հէնուզ չիչէք աչմագտա օլան ադաճլար արատընատա էօթէն գուչլարըն ճիվիլտիճինտէն կէ-չէչիպ , բէրաբէ կիսի եէչիլ տէնիզտէ գուշ գանատը միսալ խաֆիֆ , գըրմըզը վէ պէեաղ եէչքէնէլի գայըգ վէ չէքտաիր-մէլէրին կէչիպ տէօնտիւիւնիւ սատալաթլարճա սէյր ու թէմաշա էտէր տուս-բուր իսի ։ Ուզագտան , տատլաճլարըն չարբընթըլընտան Գ։բրի գատեատըրը-նէն քէօբիբտիւիւ վէ լաթիֆ պիր պէրագլըգտա օլան կէօք եիւզիւնաէ , նատարըն գայգ վէ մահվ օլտուդու միչահէտէ վէ հիտա օլուննուր իսի , կէնճ գըղճըղտագ չու իգամէթ կհատտա տատլընճագ միսալի պիր եաթագտա եաթըպ , պիր գաչ կիւնէէր , խէտատաթա տատլըշ նութգտուդ գալմըչ իսի ։ Սթուարթ Սարանըն չու հալինէ թէաճճիւպտաէ գալարագ , վէ սէօզ սէօյլէմէկէ ճէտա-բէթ իմմէյէրէք , կաղէթալարընը օգուտագլա , վագթընը կէչիրիր իսի ։ Պիր ադշամ Սարա , աղզընտան չու թէաճճիւպ օլունաճագ սէօյլէրի գաչըրտը .

« Պուրատա էյի է օտիւր կէչիրիյօր։ չու մէուքի տաթընը ալալըմ վէ պուրատա եէրլէչէլիմ ։ »

Պիր չէյէ կօյայճա թէաճճիւպ էթմէյէն Սթուարթ , տօղուգ գանընը հա-լինի պէր թարաֆ իտէրէք պիրտէն եէրինաէն Քըրլատը վէ Սարանըն ուտա-նըգ օլուպ օլմատընընը թահգիգ իչինէ եաթագընտա ետգլաչտը ։ Սարա կէօզէրինի աշա պիլտիկի ադատար աչմըշ իսի խսէ տէ , Քիքրինէն հէնուզ ուչումագտա օլտուդունա չիւրէկ օլունամագ իսի ։ Սարանըն էՔքէտարընտա , պու տէրէճէ պիրտէն պիրէ վէ գաթի տուրէթտէ վուդու պուլան թէպտի-լաթըն սէպէպինի անլատագ խթէտի ։ Սարանըն պըհհէթը վիեճուտի պէր քէ-մալ իտուհինտէն , պէլքի Նաբօլի ատըլգատէկեանընտան պիր կէնճ քիմատյէ կէօնիւլ վէրմիշ տիր էՔքէտրընա պահիպ օլուպ , քէյՔիյէթի թէՔՔիճ ու Քէտդիգ վիեատաատի հյլէտի խսէ տէ , պիր կէօնտա մալիեմաթը տահիհէյէ նաիլ վէ տէթրէս օլամատը ։ Անճագ Սարա կիթմտիքճէ պիր աճատյիպ հալ քէտտ իտուպ , պիր Թագըմ չիիր քիթապլարը կէՔիրԹմիշ վէ պէրրագ պիր օչ ի է չաղըրմագտա օլտուդու էյլէնճէլի նաղմէլէրի քէամիլչէն պիր Թարա-ձա պըրագարագ , դայէք միչէքիլ մուպիդա նաղմէլէրիյլէ ուդրաչմագտա պաչ-լամըշ իտի ։ Խիլատաի քէլամ , Սարանըն էօմրինէիւն Թարդը պիւտտիւքիւն աէյիչմիշ իտի ։ Սթուարթ խսէ վուդու պուլտուճագ Քէպէտտիւլիւ էվվէլէի տէն

տէրք վէ քէչի իթտիյի հալտէ , մուախախարէն վուգու պուլամագ հալէ չա-
բուգ ալըշըր օլտուղունտան, Սարանըն տալղըն հալինէ վէ հիսսիեաթը վա-
գըսսընա իմթիսալը հարէքէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , նակիհան պուհուրա
կէլէն պիր թէպտիլաթ՝ թէքրար հէր չէյի թար ու մար իթտի ։

Սարա չու հալտէ պուլունմագտա իքէն , Տիւգ տը Պլինէի քէնտի վա-
բօրուլա Նաթօլիյէ կէլիպ , Սարաևը չարչուտա , ալթուն թըրթըրտան մա-
մու պիւէվիք ալըրքէն թէտաւիւթ վէ իթալիա վէ Ֆրանսա սէվահիլինէ իճ-
րաագընը թէտավուր իթտիյի սէհահաթը եէկեան եէկեան թարիխ վէ քէն-
սիսինին տախի չու էյլէնճէլի Նօյնուլուգտա պէրաալէր պուլունմասընը Մա-
րանա թէքլիֆ իմմիշ օլմաղլէ , Սարա հէման չօճուգ կիսի ռէվինէրքէ Տիւգ
տը Պլինէինին թէքլիֆինի գտպուլ , վէ սարան թաչը կիսի տէրհալ Նօյրէն-
թէյէ Փրըլայը պ , իգտամէ կէտահընը ալթ իւսթ էյլէտի , մուսիգա նօթալարը-
նը , վէ չիր քիթտապալարընը գարմա գարըշըգ պիր հէյպէյէ տօլտուրու վէր-
տի ։ Սիռուարթ՝ Սարանըն չու պիկըն թաչիկընը վէպուրիյէթինի կէօրէքէք հայ-
րէթտէ գալը վէ արթըգ սապը ու թէհամմիւլ իտէմէյիպ ,

—Նէ՛ իտի չու կիւնէլէտէ հալին ։

—Պէնի՞մ մի , հիչ պիր չէյիմ եօգ իտի ։ Պիրազ գասավէթլի իտիմ . պու
կիւն չէն վէ մէսրուրում ։ Պիր պիրինէ ույմազ հալլէ՛ր , Սիռուարթ . էվվէթ
տահմա պիր պիրինէ ույմազ հալլէ՛ր։ Լաքին նէ՛ չարէ, էօմրիւն գուրուլուշու ,
դանուհունու պէօյլէ պիր ։ Հէր նէ հալ իսէ , տէվամ իտէյիմ , տէվամ ։

Իքի կիւն սօնրա , Տիւք տը Պլինէինին վաթօրընտա րաքիպէն Սարթէնթէ-
տէն հարէքէթ իթտիյէր։ Հէր մէճալիա վէ հէմիյէթլէրտէ, Սիրա՝ ալէմի, վէ վգ
ու աչֆահտա թէչվիգ իտէրի ։ Նիհայէ քէնտի թէք իչի իւչքրինէ , վաթ-
տա պիր պալօ թէրթիպ իտիլէրքէ , լիմանտան ու լուհան վա Բըժ-ը նամ
Փրըդաթիյինին զաալըմանը տախի տավէթ օլունտու ։

Վաթօրուն կիւվէրթէսի էլէքթրիգ ըշըղյատ թէնփիր վէ պիր պաղչէյէ
պէնզէթիլմ՛ք իւպրէ , եէչիլ Ֆիտանլար վէ չիչէքլէր իւէ թէգնէրին վէ թէֆթրէ
իտիլմիշ օլուպ , տահիլին միւթէպէր Ֆամիլեալարը , լինճէ պիր րիւգեհարքն
թաթլը թաթլը տալամագտա օլտուղու ղըպրը պիր թէնթէ պաթընտա , տա-
պահա գատար բագա իթմիշլէր տիր ։ Սարա իսէ , պաշընմը վէ Ֆագաթ չօգ-
տան պէրու կէօրէմէմքճէ օլտուղու իթիֆամլարա թէքրար մադհար օլ-
մադտա իտի ։

Ֆրագաթիյինին քարըագ վէ կէնճ գասըթանը , վէ Բարիզտէն ակֆահէթ
իչիւն միւտաֆիրիքճէ Նիսէ կէլմիշ օլան պիր Թագըմ զէվաթը միւֆէսիրէ
Սարանըն էթրաֆընտա պօչու պօչունա տօլաշմագա միւտաւատաթ իթմիշլէր
իտի ։ Տիլպէր Սարա հէր քէս իլէ այնի հալ ու թավրտա բագա վէ միւտահէ-
պէթ իտէր էյլէնիր իտի . մէպէքինտէն էվվէնճէմէյի գարարլաշտըրմըշ օլտու-
ղունա չէքք ու չիւպհէ օլունմագ պիր հալտէ իքէն, Տիւգ տը Պլինէինին էօ-
ճուհուղունուն սէմէրէսի օլարագ , Մարսիլիա բրիմիէրընտէն իւղէրինտէ Գօնթ
Գանալհյլ իւէ , եավէրի Իվէր Սէվրագա թէհամիւլ էյլէտի ,

Դ

Միրալայ Մէրլօ պիր սապահ սաաթ ութուլ բատաէլէրինաէ քէնսի խաս նէխինաէ թազէ թազէ թրաշ օլտուգտան սօնրա , էյի պիր սիկարա եազըպ , սանաալէսինէ եաեըլտըգտան սօնրա միւթաալը վէճմ իւզրէ Ֆիլ-բո կազէ-քասընը օգուամագտա իքէն , օն սաթըրտան իսպարիթ պիր Ֆըգրա վէ պու Ֆըգրատա քէնտիսինէ մալիւմ օլան պիր զաթըն իսմի կէօպիւնէ իլիչի ։ Ֆըգրաի մէգքիւր պէր վէճմի ղիյր մէալաէ իտի ։

«Պիր Նիքահ»

Ֆրանսանըն էն մարուֆ վէ էն մէշհուր խանէտանընտան սիրինին սօն խալէֆի օլան ժէննէրալ Գօնթ Գտանալհէյլ զայէթ կիւզէլ վէ զայէթ վէնկին Միս Օ'Տօննօր նամ պիր ինկիլիզ գըզըյլա ազտը իզտիվաճ խաճմէյի րիվայէթ օլունույօր ։ Մուսթահիլէյհ ժէննէրալ էլ հալէթու հազիհի մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Րօմատա պուլունտուղունտան , օրատա բէք միւթէպէր մէճիսլէրին պիրինտէ մէրգումէ տիլպէր դըզա Թէսատիւֆ իթմիշ տիր քի , կէնճէք գըզ մէրգումէնին Բարիզ Հէմիյէթկնահլարընտա եըլտըզ կիլուի բարլաեաճաղը աէրքնար տըր ։

Մէրլօ չու Ֆըգրայը օգուր օգումալ հայրէթտէ գալտը ։ Ալթմըշ տէօրթ եաշընա վարմըշ օլան գատիմ ութաքու Գտանալհէյլին սիր էճնէպսի Հէմիյէթաէ Թէսատիւֆ էթմիշ օլտուղտու պիր Ինկիլիզ գըզը իչին պէյլէ պիր տիվանէլիք իթմիշ օլմասընա ինանամայըպ , «Ահապա եանլըշ մը անլայօրսուն» աէյէրէք , կազէթայը Թէքրար էլինէ ալտը , վէ այնը Ֆըգրայը պիր տահա քէմալը տըգգաթլա օգուտտու ։

«Խայըր հիչ պիր եանլըշլըգ եօգ ։ Հէր չէյ եէրլի եէրինէ վէ աչըղ աչըգ եաղըլմըշ ։ Էվվէթ , չու արալըգ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Րօմատա պուլունան ժէննէրալ Գտանալհէյլտէն պահս իտէյօր· իքի Թանէ Գտանալհէյլ եօգ քի , Գտանալհէյլ Ֆամիլիասընտան եալընըզ պիր Գօնթ գալմըշ տըր ։ »

Էվվին իւզէրինէ պիր եըլտըրըմ տիւշմիւշ օլսա , վէ եախսա գըզը Մատմազէլ Մէրլօ մանասթըրտան գաչմըշ սոլուլունսա , չիւբհէսիզ տիր քի միրալայ Մէրլօյա պու տէրէճէ Թէսիր իթմէզ իտի ։ Սիկարասընը Ֆըրլատըգ եաղը օտատընտա իքի սաաթ միւթէմատիյէն տօլաչտը ։

Ալթը սաըմտան ղիյատէ վիւսաթը օլմայան չու ուՓաճըգ օտատա Մէրլօ հէմ տօլաչտը , հէմ տիւշիւնիր իտի ։

«Ֆէնէրալ Գտանալհէյլ կիպի զէքի վէ պասիրէթլի պիր քիմսէ , պու տէրէճէ քէօր քէօրունա իչ եաբաՓր մը ։ Րօմատա միւթէպէր պիր ճէմիյէթաէ Թէսատիւֆ իթմիչ օլտուղտու պու Ինկիլիզ գըզը էքսէլէրինտէ սէքիզ րագատմը պէչիմինտէ էօրիւլմիւշ վէ պիւքիւլմիւշ էյրէթի սաչլարըյա , Թրուվիլէէն Մօնագօեա , վէ Մօնագօտան Նաբօլիյէ վէ Նաբօլիտէն Բարիզէ վէ գաբըճալարա տօլաչան , վէ չըմէնաՓճէր վահօն վէ մէվգըՓլէրինաէն իւգէրլէրինէ սինմիչ օլան գօգույու հէր կիթտիքլէրի եէրէ եաեարագ , կէզիտ տուրան

գըգլարտան պիրի օլմալը տըր ։ Գանալհէյլ կիպի գուտուրմուշ սիր էօմր կէ-
չիրէն վէ ամունանընն հէր կէօնա գէվգ ու աէֆասընը սիւրմիւշ օլան պիր ա-
սըլզատէնին սօֆտէրուն վէ ամէմի կիպի նիքահընն քէնդէսինէ գաբըլմըշ օլ-
մասը գուսալ՞ մի տիր ։ Մուսթագիլ ժէնէրալ պիր տուզսըզ թուրթուլմուշ
օլմալը ։ Կէօրունիւր քի , ինկիլիզ գըզը ժէնէրալըն հալ ու վագիընա վէ ամ-
սամէրլի սէրվէրթինէ գաբըլմըշ օլմալը ։ Մէրլօ չու տիւչունճէլէր արասընտա
պիր ազ տուրուր , կազլըանընն ֆըգրասը Մէրլօնուն չու թահգիրամիզ զան-
նիյաթընը հիւքմիլ պրագմըշ իտի ։ Ֆիլ վագը ֆըգրաի մէզգիւրէտէ Միս
Օ'Տօննօր Սարանընն ֆէվգ էլ ատէ ալկըպէր վէ գէնկին օլտուղու միւնտէրիճ
իտի։ «Տէմէք քի Գանալհէյլի աշգ ու մուհապպէթ պաչտան չըգարմըշ վէ էվ-
լէնմէկէ գարար վէրմիշ տիր ։ Մատամ քի , Սարա պու գատար ճէսիմ պիր
ժարիյէթէ մալիքէ իմիշ , տէմէք օլուր ի՞ , Գօնը իչէ էվլէնմէսի , սէրվէթի
իչին տէյիլ իմիշ ։ Էօյլէ իսէ նէ՞ իչին Գօնը ալըյօր ։ Մէմուլ իթմէմ քի
Գօնը պիր ալաղասընա աշգ ու մուհապպէթ թէէսիր իթտիրէ-պիլիր իատա-
սընատա պուլունսուն ։ »

Մէրլօ այինէսինին էօնիւնէ տուրուլ , պագմաղա պաչլատը ։ Քէնտի
գըսվէթի բէգ ազ պալզասընըն պէյէնէպիլէճէյի պիր սիմա օլտուղու հալտէ ,
քէնտիսինտէն եաչճա սէքիզ այըգ պէօյիւք օլան պիր քիմսէնին , պըլընըրընը
ուճու իլէ ղայէթ տիլպէր վէ ղայէթ զէնկին պիր գըզըն վէ խուսուսիյէ պիր
ինկիլիզ գըզընըն վէ պինաէն ալէյհ աճայիպ թասլիյէթլի պիր գըզըն գա-
պինի էսիր իթմիշ օլմասը թէսավվուր օլունամազ ։ Գու ֆըգրայը եազան
եանլըշ պէլլէմիշ օլմալը , իհթիմալ տըր քի Միս Սարա Օ'Տօննօր ֆէվգէլատէ
կիւզել օլսուն . խօ՛չ , հայլազ գատընլարընն ճիւմլէսի կիւզել տիր , ֆագաթ
րիվայէթ օլունտուղու գատար գէնկին օլմամալը տըր ։ »

Գու միւթալաաթտան սօնրա , տօսթու Գանալհէյլին , ահընահագ պիր
աէքէ կէլմիշ ահընահագ պիր մախլուգ օլտուղունու պէյան վէ պունա գա-
թիէն գարար վէրտի ։

Գիրաէն պիրէ տօլաչմազտան վազ կէչտի վէ ահրընտան կիւլմէկէ պաշ-
լատը ։

«Օ Գանալհէյլ քի , պիրիսինին գատընլար թարաֆընտան իլթիֆաթա
նաիլ օլտուղունու կէօրտիքտէ , ճանը սըզըլըր , օ Գանալհէյլ քի , հէր զէ-
ման էն կիւզել գատընլարը արգասընտան գօչտուրուր , չիմտի պէօյլէ խա-
թիեարլըզընտա պիր կէնճ գըզ իլէ էվլէնսի՛ն ։ »

Հնակէհան , միրալալըն սիմասընըն րէնկի տէյիշտի . էլինի չիտտէթլէ ալ-
նընա վուրտու ։ Տամարլարընտա մէվճուտ օլան գան եանագլարընա գատար
չըգտը , վէ պիր տագըգա գատար էնտիչէտէն սօնրա , սէվինճլի պիր սէս
իլէ ,

—Շիւպհէ եօ՛գ , էվվէթ , պէօյլէ տիր , նէ՛ ահմագ իմիչիմ , կադէթալա-
րընն պաչգա իչի եօգ եա , եանլըշ պիր հավատիս օլմալը , էօյլէ տիր , կադէ-
թանը եուվարլայը վէրմիշ . . . Անճագ , միրալալ Մէրլօ խօչնուս օլանագ
պիր չէյաէն պիլէ մէմնուն օլմամագ ախլագընա մալիք օլտուղունտան , չիտ-

տէթլէ դալլարընը չաթտը վէ խքինճի բարմաղըլա , դօլուռնու գալտըրըլ հա-
վայը եարտըպտան սօնրա ,

—Շու կագէթ ճաղլարտան պիր գաչընըն հագըպ աթէն դուլագլարընը
գըրբմատըղճա , նամուսլու քիմսէլէրին խուսուսաթը զաթիւէլերի , պօչպօ-
զագլարըն տիրինտէն գուրթուլամաճաղ տըր : Հէլէ օ խընգըրտան պի-
րի պէնիմ հազդըմտա պիր չէյ նաղըչն . . . ալիմ Ալլահ . . . սաղլըգ խաս-
սա սրտուսու միրալայընըն հանկը աթէչ իլէ գըլտըղընը օ վազըթ կէօ-
լիր . . . ;

Պէօյլէ սէօյլէյէրէք , Մէրլօ խալթօտունու կիւինտի , չիտէթը հարէքէթ-
լէ չապպատընը պաշընա կէչիրտի , այինէ տէն քէնտի քէնտինէ տէհշէթլիճէ
պիր պագտը , վէ ալթուն թէքէլի գանըչ պատօնունու դավայըդ , մե-
թատը վէճհ իւդրէ Հէլտէր դահվէխանէսինէ տաղտ գահվալթընընը էթմէ-
յէ հազըրլանտը ;

Նէրտինվէնտէն էյէրքէն , «պու պիր ամմա տըր , ամման տէյի մըրըզ-
տանմագտա իտի ;

Լվաճէն չըգտր չըգմագ , էն եագրն թէլէկրաֆի մէվգրճինէ կիտիթ , ճէ-
րահ պիր հալտէ թէլէկրաֆընը եազմագ իւդրէ , պիր քեագըտա պտը : Դօլ-
թուդունտա պիր քեագըտա բագէթի սրգըշտրըմըշ իւթիւյար պիր քիմսէ նիւք-
տէք պիր եագըլանտնէ չօնիճնտէ նտը եազմագտա օտտուդունտան , պիր իւթ
տանիւէ պիրմէճինէ պէքճէտի , տտագը թիւքէնէրէք , իտտարէ թագտաճընտան
էհտալի իչին գօնուդրմուշ օյտն գալէճիէրի պէօյէ ուզտուն ուդտաճիւէ զագթ թ-
տէչն գաչտսըգ քիմսէլէրին մինտագտկճսիգիւինտէն տօլագը մըրըզտանմագտա
պաշչատը : Իւթիւյար քիմսէ իտէ էչինտէքի գալէճինն թէլէկրաֆիտանէչնին գա-
լէճիի օլմագըդ , քէնտիտինին մագի օլտուդունու հալիմտանէ անընճտըրտտան
սօնրա , քէնտագը նէկպաքճիւէ Մէրլընտա թագտիմ էչէճտիքտտ , Մէրլօ կէօյտ օղ
թտանըմտագըդը վիտտ պտիր նտամա պիր հիմմէթի իտ իյօր կիտիի , քիտտ իտտա պիր
թտավր իլէ գալէճիր տագտ , քէնտի տիտագը կիտի տիք վէ պէօյիք հրտուճտէ-
լա , ամիտեքի թէլէկրաֆը նտագտ .

«Իթտալիտտա , Րօմտտա , Տօրիա տտրտյընտա մուգիմ Գտանտչէչէ .

«Եագընտա էվիէնէճէյինի Ֆ կտրօտտա օգուտտում : Զօղ կիւտտիմ : Սէնի
պու գտտտր ահմագ վէմուտ իթտվէգ իտտմ : Մէտտմէր :

ՄԷՐԼՕ »

Պիր թէլէկրաֆըդ երրտի քէտիմէ իլէ իտտէտիյինի անընճտրգտան վէ
եագտրգտան սօնրա , պէքճէմէքճտ օտտն գտճա թէչէքքիւր պիտէ իտտճէյերէք
դագէվի իտտաճ իտտուդ , թէչէկրաֆընը իւճրէքճինի վէրտի , վէ Գօճթուն թէչ-
լէկրաֆը պտրգտա քէտտ իտտէճէյի հտճի վէ հայրէթի Ֆիրրինէ կէթիրճի ,
պուրնունուն պտճընտան կիտէրէք վիտէտի զայէք գտվի Ֆիւիտուրտուդ քիմ-
սէյէր կիտի եուտմուրթա վէ պիւՖիէյինի Լէմէք վէ մէչհուր Բունէչ Գանէ
չարտագընը իչճէք իւդրէ գահվէխանէսինէ միւթէվէճհիհ օլտուս :

Պհունէրտէ բինչէճտէ օյուդու ճիհէթէ , Մէրլօ միւթտաղ վէճհ , իւդրէ
դընընը կէօրմէյէ կիճտճէք իդթիխտա իտտտիյինտէն , էվվէլ չէքէրճի տիւքքա-

Նրնա կիտիպ պիրաշ չէքէրլէմէ պտրգտան ոօնրա , թամ վագիընատա , մա-
նասիրրա կիթտի , վէ խրղմէթճի բահիպէյէ Մատմազէլ Մէրլօ իլէ Տը Սինները
աչադը չաղրըմասընը բրճա իթտի : Մէրլօ չու բէճատա պուլունտուդու էսնա-
տէ , խրղմէթճինին ճանը սրթկրն օլտուդունու տէրը էյլէտիկինտէն , գանը
տէր հալ գաֆիասընա սրչրայրպ , ուճատա գըզընա պիր հա՞լ մը վուգու պուլ-
տու վէսվէսինէ տիչար օլուդ , գըսրգ պիր սէս իլէ չէօյլէճէ պագըրտը .

—Նէ՞ վար քի :

—Պու կիւն նալընըզ Մատմազէլ Մէրլօնու կէօրէպիլէճէքինիզ , Մատ-
մազէլ տը Սինները պու սապահ մանասիրրտան չըգտը . . . :

—Մանասիրրտան չըգտը՞ մը , նէ՞ տէմէք , մանասիրրտան չըգտը՞ մը :

Պիրտէն պիրէ , Մէրլօ պիւսպիւթիւն պաչդա փիքիրլէրէ վարրպ , չիւսլ-
հէսիլ պիր գաչ քիշի պիր օլուպ , Պլանչըն մէյտուսէն պտագըրմասընու պիլէ
բահմ իթմէյէրէք , մանասիրրըն պագչէսինին տիվարրնը աչրպ , անր գաչըր-
մըզ օյմալարը գանընընա գահիպ օլտու : «Պէն պուրատա պուլունմալը իտիմ .
օ պիհիւնահ գըզը նէ տուրէթլէ մուհաֆագա իտէճէյիմի , վէ օ արսըզլարր
նասրլ գաչըրաճադըմը կէօրիւրլէր իտի » տէյու պագըրտը , վէ օ տէրէճէ չի -
տէթլէ հայգըրտը քի , քէնտիսի պիլէ միւթէահհիւպ , վէ մանասիրըրն չու-
ապ իթ ստդիլ հալինտէ պու գատար եիւքսէքճէ պագըրմասընատն մահճուպ
օլտու :

Անճագ խրղմէթճի բահիպէ տիւնեա գիէլաքէթլէրինտէն պայտրդ վէ
գիւթուրտուդ պիր հալ վէ սէտա իլէ ,

—Մատմազէլ տը Սիննըրնըն բէտէրի Մարքի տը Սիննը պու սապահ վէ-
գիաթ իթմիչ օլտուդունտան , Պլանչը՝ մանասիրը բահիպէյէրինտէն պիրիյէ ,
բէտէրինին պայը ուճունատա տուա էթմէք իւդրէ խանէյինէ կիօնտէրտիք
տէտիքտէ , Մէրլօնուն թէահհիւպիւ պիր գաթ ստհա իէկպայեիւտ , եանտր
տաղարրն բիւսիկրտիէքէրի քէօրիւք միսալի գայնատագտա օլան գանը ա-
նիտէ քէտալը սիգիւնէթ , վէ Մարգի տը Սիննըրնըն վէգիաթը՝ պիր վուջուտ-
թը գարրը մէմուէլէ վէ ադիսէ օլտուդունու իթիրաֆ էյլէտի :

Շու հալտէ Պլանչըն մանասիրրը թէրք իտճէյի վէ Մատլէնին Նալընըզ
գալաճադը վէ դըգընը նագարրնտան ուղադ պիր մահալտէ պրագտսպիրիպ
պրագմայաճադը վէ եախօտ դըզընըն տէրհալ քէնտինին պէքճարմա կէչին-
մէքտէ օլտուդու խանէյէ կէլիպ եէրլէչէճէյի , վէ ուտուլ վէ ատսթընրն վէ
նաչամասը թարղընրն աէյիչէճէկի , վէ աէրսլէսթիի հալինին մահվ օլաճադը ,
վէ պիր կէնճ գըզճըղտալա լայըգը վճճհ իւդրէ տրգգաթի վէ նագարրէթի իտէ-
պիլմէք իչիւն պիր իթագըմ գահմէթլէրէ վէ էնտիչէլէրէ տիւչար օլաճադը
խուտսուալարընը խստալինանէ տիւչիւնմէկէ պայլայրդ , դիհնինի ատհչէթի վէ վէ-
խամէթի իհաթա խյէտի :

Պու սըրատա գըզը Մատլէն աչադա էնմէքլէ բէտէրինին չու միթալա-
աթը վէխիմէսինէ նէթիճէ վէրտի :

Մատրլէն բէտէրինի կէօրիր կէօրմէդ սէլ կիպի կէօզ նաչը տէօքէրէք
պօնունա սարըյոը , սասպահտան սէկրտ տօլկուն օլան գալսի սէրպէսթճէ

թաշտը . Մէրլօ՝ գըզընըն չու էսէֆէնկիզ հալինտէն միւթէէսսիրէն , եանը պա-
ղընա օթուրթտու վէ չէհրէսի պօզուզ պիր հալտէ էօնիւնէ պագարագ , սէօյ-
լէյէճէք պիր չէյ պուլամատըղընտան , «էթմէ Մատլէն , էթմէ գըզըմ» տէ-
յու մըրըլտանամադա պաչլատը :

Մատլէն պիրազ քէնտինի պուլտուգտան սոնկրա , բէտէրինէ պիր չօգ
սէօզլէր եադտըրտը : Կէրչի Մարքի տը Սինները , բէք չաֆագաթլը պիր բէտէր
օլմայըսը , գըզընը սըգ սըգ կէօրմէզ վէ նէզտինտէ գըզընընն պէօյիւք պիր
թէէսիրի օլամազ իտի իսէ տէ , էնճամը տա պիր բէտէր պուլունմագ հասէ-
պիյլէ անընն վէֆաթըյլա Պլանչըն գըզգսրտաչը մագամընտա օլան Մատլէն-
տէն պաչգա կիւվէնճէք վէ բագմըը մուհագագէթ իտէճէք քիմսէսի գալմա-
մըշ իտի :

Մատլէն հէօնքիւր հէօնքիւր ագլայարագ , Պլանչըն նէզաքէթը հալինի
թավսիփ իլէ քէնտիսինին չու հալը մահսուսիյէթտէ կէչիրմէքճէ օլտուղտու
էօմրիւն ըստըրտագընը՝ Պլանչըն հուզուր վէ րիֆագաթը՝ զիատէսիյլէ թաս-
ֆիփ իթտիյինի թարիֆ , վէ օ տօսթ վէ արզատաչտան տա մահրուս գալըր
իսէ հալինին նէ՞ օլաճաղընը քէնտի քէնտիյէ սիւաճ , վէ պէյքի տէ հատիսաթ
վէ վուգուաթըն այրըլմագ օլան իթի տօսթը պիր սիրինտէն այրըճաղընը
պէյան էյլէր իտի :

Գըզընընն՝ Մարքի տը Սինները հագգընտա աէօյէնմիչքտէ օլտուղու սէօյլէ-
րին բէք չօղու քէնտիսինէ տաիսի աթի օլաճնագլիէճէյինի ֆէհմ էյլէտիկինի-
տէն , Մէրլօ՝ իսլահատա էհտիճնիս կէօրմէնիս պուլուչթուրմագտա պաչլա-
մըշ իսէ տէ , էնճամընտա ալահմի րըզգաթ կէօրմէրէրէք , Մատլէնին կէօհիս-
էիենիս գազանմագա մուվաֆֆագ օլտու : Մատլէնին չիտտէթլի սէօզլէրի ,
բէտէրինին մալիք օլտուղու սէրթ գալսինին բէքլէչմիշ օլան զարընը Եումու-
չաթմըշ օլտուզունտան , կէօրմէնիսն ուճունու քէօչէսինի բահսիթլը իթմէք-
տէ օլան պիր տամլաճըգ կէօզ եաշընը էլտիվէնինին ուճուչյա սիլմէյէ մէճ-
պուր օլտու :

—Վէ լաքին, գըզըմ , Մատմազէլ տը Սինները տիւննատաէ եալընըզ գալմըշ
սայըլմադ : Պէնիմ ադիզ տօսթում վէ քէնտիսինին տօսյըսը Գօնթ տը Գանալ-
հէյլ վար : Գօնթ զայէթ բահիմ գալսէ մալիք պիր զաթ օլտուղու վէ վա-
սիլիք հագ գը քէնտիսինէ բահի պուլունտուղու ճիհէթլէ , Պլանչը լայըզը վէճհ
իւզրէ հիմայէ իտէճէյլի ալի իշթիսահ տըր : Ճիմ սէյօր քի բէքիսկինտէն այ-
րըլըյօրսուն : Չաթթա մուզայիրի , իսթէտիյին պէման ժէնէրալըն էվինէ կի-
տիպ Պլանչը կէօրէպիլիրսինն :

Չէր նէ զատար չու իւմիտ՝ Մատլէնին բէրիչան զիհնինի օլտուգճա բա-
հաթլանտըրտը իսէ տէ , Պլանչ՝ հէր զէմանտան զիյատէ չու պուլունտուղու
մաթէմմագ հալինտէ քէնտի թէսէլլիյաթընա միհճաճ պուլունմագտա իքէն,
քէնտիսինին անընն եանը պաչընտա պուլունմամասըյլա , իճրան թէսէլլիյէ տի-
մուվաֆֆագ օլամահճաղը խաթըրտաը Մատլէնի մէյուս իթտիհինտէն , բէ-
տէրինին պօյնունա սարըլարագ , վէ աղըզընը անընն գըզգարմըշ զուլաղլըընա
եաբըչարտագ , հիչ օլմազտա պիր սաաթ օլտուն քէնտիսինի Պլանչըն խանէ-

սինէ կէօթիւրմէսինի րէճա վէ Նիյազ, վէ Պլանչ քէնտիսինի կէօրտիւքտէ նէ՞ տէրէճէ մէսրուր վէ միւթէսէլլի օլաճաղընը նագլ էյլէտի։

Գուէնտան մատտա Պլանչըն սէլքի պիր թագըմ եասլանճըար իլէ պիր չօգ մէսալիհի զուհուր իտէալիէճէկլինտէն վէ քէնտիսինէ նասիհաթ վէրէճէք պիր քիմսէսի սլուլունմատըղընտան, եանընտա պիրինին վէ խուսուսիյլէ բէտէրի միրալայ Մէրլօ կիպի նուֆուզլու սիր քիմսէնին պուլունմասը պէօյիւք ֆայտէ վէ թէէսիրի օլաճաղընը վէ եալընըզ պաչընա գալմըշ օլան սիր գատըն իլէ իչի օլան քէսանըն –էքսէրիյա րէք թէտպիրսիզ տավրանմագ միւթատէրի օլտուղունու– իլավէթէն բէտէրինէ սէյան էյլէտի։

Մէրլօ՝ գըզընըն չու միւթալաաթընը տինլէտիքտէն սոնրա, օրտուտա այօրու սէսինտէն սըչրաման իմթիեար հայվան միսալի եէրինտէն սըչրատը, կէօզլէրի չիհէք կիպի չաղմադա պաչլատը։ Պու իչտէ քէնտիսինին իլէրուտէ պիր թագըմ հազ սըղընըգտար մէյտանա չըգարասիլէճէյի վէ բէք չօգ ալըրընա հազ արէթլէ մուամէլէ իմմէք իգթիզա իտէճէյի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ սարսըլտը. քէնտիսի տօսթու օլան Գոնալհէյլ կիպի պիր զաթըն եէկէնինի իսաֆէյէ ձէսարէթ իտէճէք ատամընը քիմ օլասիլէճէյինի կէօրմէք վէ պու միսիլլու իսասիսէրի էյիճէ պիր իէէտիսլ իմմէք արզուսընտա օլուղունու գըզընա սիլիսիրտիքտէն սոնրա։

—Հագգընը վար, գըզըմ, սէն թէտէլլի վէ սէն ոէ հիմայէ վէ մուհաֆըզա իմմէք իչին իգիմիզին տէ Պլանչըն եանընտա պուլունմամըզը լազըմ կէլիր։ Պինաէն ալէյհ մանատըրը միւտիրէսինոէն բուսասաթ իսթէյէլիմ տէ, հէման կիտէլիմ տէտի։

Պիր չարնէք սօնրա Մատլէն իլէ Մէրլօ՝ Պէլլաս ատաղընտա Մարքի Սինըրընըն խանէսինէ կէլիրլէր։

Մարքի տը Սինըընըն իլգամէթկեահը, Պուրպօն սիլսիլէսինին իսթիտատ սալթանաթընտա վասի պիր պաղչէ իչինէ եարըլմըշ կէօսթէրիշլի վէ եիւքսէք պիր սինա օլուպ, սահիպի Մարքինին խասուսիյի վէ թամաքեարլըղը հաէպսիլէ եիւզ իւսթիւնէ պլրագըլմըշ իտի։ Ղայէթ եիւքսէք օյմալը թաչլար իչինէ կէսմիւլմիշ օլան գաբուսու երիմի աէնէտէն պէրու հիչ սէզդմամըշ օլտուղունտան, բրիթուպէթտէն էէր էէչիլ քէսիլմիշ վէ ավուսուսունտա տէօչէմէ թաչլարընընն արալարը եօսուն պաղլամըշ իտի։ Խանէնինն եիւզիւնտէքի գանատլարը գաբլամըշ օլան թօզ թօբրագ եաղան եաղմուրլա գարըլըպ, սիւսահ պիր սըվա հալինի քէսպ իմմիշ իտի։ Բէք չօգ վագթլարտան պէրու չիչէք եիւզիւս կէօրմէմիշ օլան ճէսիմ մէրմէր սագընըսը իլէ միւղէյէն ալամէթլի ներտիսլանտան հիչ չրգըլմայրդ, տսիմա խրգմէթքար տաիրէսինէ չըգան քիւչիւք պիր գաբուտան կիրիլիպ չըգըլըրտը։

Մէրլօ իլէ Մատլէն գտրուչա եագլաչտըգլարընտա, Մարքինին խրգմէթքար օլարագ նէգտինտէ սագլայտալիմիշ, վէ խանէնին իչինէ աալա ատյաղընը պատտրըմամըշ օլտուղու, չէհրէսի պօղուգ, եարըմ սաղըր պիր գաբուճու՝ խայըր միչքիւլաֆատան սօնրա քէնտիլէրինի իչէրի սալը վէրտի։

Նէր գաթընտա, տիմարլարընտա էնլի եալտըգլը չէրչիվէլի հատտըգ հի-

սապսըզ բէսիմէր ասըլը պիր չօգ գարանլըգճա տաիրելէրտէն կէչտիլէր ։ Հէր քէօչէտէ , պիր խայը բէսիմէր վէ օտալարտա , թահթալարը չաթլամըշ վէ իչինտէքի սամանը օրթալայա եաերլմըշ , քիւլիւկթլու ուանտըգլար կէօրիւնիւր իտի ։ Շու եըղընթընըն արատընտա անձագ կէչիլէսիլէնէք գատար գալմըշ օլան պիր եօլտան ալիւրուր իլէ , Մէրլօ վէ Մատըլէն տար պիր նէրսիպանտան եօղլաեա եօղլաեա իլք գաթա չըգըշ , Մարքինին եապը օտասընա վասըլ օլտուլար ։ Նահկհան իքի սէտա պիր արատա իչիտիտի վէ գլանչ իլէ Մատլէն պիր պիրուէրինէ սարըլտըլար ։ Եավաչճա պիր գարու սչըլըշ , գլանչը խանէսինէ կէթիրէն մանատթրը բահիպէսի սադիլ վէ սաքիթի պիր հալտէ կէօրիւնտիւքտէ , գարունուն արայընընտան , պէչսիլք պիր օտատա օյմալը պիր ապաճ գարեօլա իչինտէ պէրլմիչ պաչը ուէուինտա եանմագտա օլան մամլարըն արատընտա , Մարքի տը Ո նէը Մէրլօնուն կէօգիւնէ իլիչտի ։

Մարքինին հալը հայաթընտա սիմասընտա հիչ պիր ալամէթի կէօրիւլմէմիչ իքէն , հալէթը մէվիթ չէհրէտինտէ պիր ապթվէթը լաթիֆէ բէչտա իթտիրմիչ իտի ։ Ատարը աթիգա վէ էչևաի նէֆիսէ մէրագլըը օլան պու գաթ , դանն էտրահին քի միւտաէթի էօմրիւնտէ թ օգլաեապիլմիչ օյտուլտս ուսթատքնարի էօէրլէրին օրթասընտա , պախթիյար վէ բահաթ ուլտումագտա իտի ։

Ֆիլվազը եարթարը օտանընն տիվարլարը , Իթալիան վէ Ֆիլէմէնկ մէմալիքինին եէթիչարիմիչ օլտուգլարը էն ուսթատ բէօտամչարրըն ատարը իլէ գարլանմըշ , մատալարըն իւգէրլէրի , վէ ճամէքան տօլատլարըն իչի Սագատնատա վէ Սէվրտէ ագըլլարա հայրէթ վէրճէք տուրէթտէ իմալ իտիլմիչ օլան չինի թագըմար վէ գըչմէթլէրի թագտիր օլամաեամագ տէրէճէտ , նատէտէ օյմալը ֆիլ տիչի նէսնէլէր , վէ Լիմմ չէհրինտէ եարըլան մինէլի ֆաղֆուրիյէր , Ալէմանեանըն էօղիւ թօբրաղընտան մատնու տագտըլարը , Իթալիանըն Գատթէլլի վէ Կուտպիս չէհրլէրինտէ եարըլտպ պօէտատարընըն թէհիգլիհի հատպտիյէ էմնատրըգ հիւքմ օլուռնմուշ օլան թատագլար իլէ տօլու օլտուգրու մինիլլու , օտանընն պիր ճիհէթինտէ տախ Լանգրէ վէ Ուաթթօ նատան մէչհուր բէօտամչէրին պիր տուրէթը նագիքէտէ նագշ իթմիչ օլտուգլարը նէյբատնէր , ան գէչինճի տարբատա պօէտա իլէ ալթուն բէննինի վէրմէյի պուտմուշ վէ պիր նէվի մօգտագտա իմատ իթմիչ օլան ֆիօրէնցալը նատտար Տօմինիգօ Կիրլանտաեօ մարիֆէթիյլէ իչլէնմիչ գաթանան չէֆէրտանլար , Սբանեանընն էն մարուֆ գալէմքեար ուսթատլարը թարաֆընտան եաբըլմըշ , թիւֆէնք գունտագլարը կէօրիւնիւր իտի ։ Հէր նէ գատար Մէրլօ պու միսիլու տատարընն գըչմէթինի թագտիրէ միւգիէտիր աչիլ իսկ տէ , կէօգիւնիւն էօնիւնտէ պուլունան չէյլէր հագըղաթէն նէֆիս վէ նատիտէ նէսնէլէր օլտուղունտան , Մէրլօնուն կէօգլէրի գամաչըգ իչինն հայրէթ գաամէթլէրի կէօրթէրէրէք օտայը տօլաչըր իտի ։ Մարքի իսէ , օ տասընը թամաչայա կէչմիչ օլան ատատիտիլ գիյարէթճինին գիյարէթընտէն կէօյա բէք մէմնուն վէ մէտրուր օյմուշ կիսի , սօլմուշ չէհրէտինի թէնվիր իտէն մօմլար արատընտա քիւիսէ հիւքմիւնէ կիրմիչ օլան օտասընըն իչինտէքի հատթագտա կիւլիյար կիսի եաթմագտա իտի ։

Եանընտաքի օտատան պուհուր իտէն կիւրիւլթիւլիւ պիր տէս միրալայ Մէրլօնուն չու թէմաչասընա նէթինէ վէրիսի , պիրտէն դաբուճա եազլաշտը , վէ քիւչիւք սալօնուն օրթասընտա , Մատմազէլ տը Սիններընէն գարըսընտա , ատագտա տուրմուշ զայէթ ահւգհիւն էլսիսէլի աչըգ կիւմիւչիւ րէնկ էլտիվէնլի գուտրալ չէհրէլի պիր քիմսէ կէօրտիւ : Պու զաթ Մարքինին վէ ֆաքընտան նաչի ուիւչարր էսէֆ օլտուղունու , վէ քէնարսի Մարքինին բէք զիյատէ տօսթու իտուկինի , վէ պիրպիրլէրինի տահմա կէօրմէք արգուսունտա օլտուգլարընը , վէ չօր սէնէլէրտէն պէրու պիրպիրլէրինի կէօրմէքսիզին պիր հաֆթա կէչիրմէմիչ պուլունտուգլարընը պէյան իլէ , ամմէնկի սէվկիւլիւսիւ օլան Մարքինին նէհիսլ իւլ ֆիլքր , վէ զայէթ տազիդ միզաճլը պէր զաթ իտուկինի , վէ ճէմ իլէ միչ օլտուղու բէսմլէրին քնաֆթէսի ինճու տանէսի կիսի նատիր չէյլէր իտուկինի , վէ չիւբհէսիզ անլէրէ հէր քիմ մալիք օլսա , պիր զէյգըյմէֆ խապինէյէ սահիլ օլմուշ տէմէք օլաճաղընը իլալէ իտէր իտի :

Մատմազէլ տը Սիններ պու զաթրն սէօզլէրինի մէճլուսի կիսի տինլէյիրէք թէճճիւպտէ գուլլսլ , միսմքին մէրթէպէ գլսսա քէտիրմէք իսթէյէրէր .

—Ա֊ֆիվ իդէրսինիզ , ահասլա պու սէօզլէր չիմաի սէօյլէննէմէք սէօզլէրտի մի ան՛ր . . . տէմէսինէ ,

—Թամ վազթի տըր , Մատմազէլ , պուննտան զիյատէ միւսահա վէ միւնասիպ վազթ պուլունամազ . Մօսիէօ տը Սիններընն էվրօքրաճա պիր բէք մասրուֆ տասր վէ էչէսի նէֆիսէ մէրագլըսը օլտուղու Բարիզ , Լօնտրա , վիէննա վէ Սէն—Բէթէրսպուրկտա մալիւմ տիր . Վէֆաքընէն խապէրի պասրուֆ պէնատէսի կիսի հէր Թարաֆտա նահզլաճագ , վէ ատտրւ ահվալտա ահշղլարը ֆէվգ էլ ատէ սուրէթտէ մէրագտա տիւչէրէք , Մարքինին մէվճուտաթրնը կէօրմէք անլամազ իչին հէր մէմլէքէթտէն միւրիւ իլէ պուրահտա տօսլահագլար տըր , տէտի մխտիֆիր :

Մատմազէլ տը Սիններ պէնդի սֆաթարագ .

—Վէ ֆազլա , Մօսիէօ , նէ՞ չէյտէն պահս իտէյօրսունուզ , անլամահօրում ,

—Մէրհում բէտէրինիզին Թէրք իլէ միչ օլտուղու ասարը նէֆիսէ վէ ատիգանընն սահլըմասընտան պահս իտէյօրում : Շիւպհէ էչմէկին , Մատմազէլ քի պուրահտա օն իքի միլէօն ֆրանգ գըյմէթինտէ բէսիմ վար տըր , օն իքի միլէօն տէրմէմ , չիւբհէ հօգ , չինքի պուննլարընն գըյմէթինի Թագտիր իմկէ միւգթէտիրիմ . ինանընըղ պանա , Մատմազէլ :

—Ահասլա քիմի՞ իլէ կէօրիւչմէքճէ միւշէրրէֆիմ , տէյու պարիտ պիր Թավր իլէ սիւվալ էթտի Մատմազէլ տը Սինէր :

Պու սըրատտա միրալայ Մէրլօ տահմի օրթահտա աՊըլարագ , չիտտիքճէ ,

—Էվվէթ , քի՞մ սինիզ , տէյու սիւալ էթտի :

Մատմազէլ տը Սինէր իլէ կէօրիւչմէքտէ օլան նէգաքէթլի զաթ ֆէվգէլատէ լաթիֆ պիր թէչէսսիւմլէ Մէրլօնա պագըպ , քէնտի նամընընն գասրչըսընտաքիլէրէ իտճէյի Թէչէսիրտէն տօլայը էմին օլարագ , վէ պաճուն սիլքէրէք մադրուրէն ,

—Խսմիմ Թրիսթրամ տըր . սէնասթըմ մուխամմին վէ ըէսմ Թահիրի . . . հէր քէս պէնի սիւիր վէ Թանըր . . . . իգամէթկեահըմ Շօսէ տ'Ա-Թէն սօգաղընտա . . . . լիւզումու հալինտէ Թէքրար քէնտիմի Թագտիմ խտէրիմ սիզէ , Մաամաղէլ : Էկէրչի նագարընըզճա իհԹիյաԹսըզ տավրանըյօր կիպի կէօրիւնիւյօրսամ , բէք ԹէէսսիւՔ խտէրիմ : . . .

—Զանն էտէրսէմ , ԹէէսսիւՔ խտճէէք վագԹընըզ կէլտի : Շու ԹարաՔ-տան չընգըլընը , Մօսիէօ . . . աՔվ էտէրսինիզ , պէրաապէրինիզճէ կէլմէտիկի-մէ . . . տէյէրէք , միրալայ Մէրլօ գաբուլու կէօսԹէրտի :

—ԲէՔ նէզաքէԹլիսինիզ . . . տէտիքտէն սօնրա , պու միսլլու ըէտտի-յաԹը , բուլէԹ օլունմասը արզու օլունան մուհիմ վէ ճէսիմ իլլէրին ԲէՔՔէր-բուաԹը զարուրիյէսինտէն ատտ խլէմէկէ ալըշմըշ օլան պիր քիմսէ կիպի սը-բընԹարագ , վէ էլինտէքի պասԹօնու սալլայարագ տընշարը չընգտը :

—Կէօրաիւնի՞ւլ մի , պապաճընըմ , հուզուրունուզ նէ՛ գատտար լայըմ տըր , վէ կէլտիյինիզճէ նէ՛ գատտար էյի էԲտինիզ . պիր էվտէ էրքէք պու-լունմազսա սըգընԹը վէրէնլէր չօղալընը , վէ տահա գիյատէ ճէսարէԹ ալը-լար , տէտի Մատլէն միրալաեա :

—ԷվվէԲ , անըն իչին տէ , պուրատտա գալմամըզ լազըմ կէլիր : Շու էվ-տէ կէօրտիւյիւմիզ չայկըն գաբուճուտտան պաչգա պիր խընգմէԲքէնար կէօրմէ-միւ : Գիրիխինի կէօնտէրէյիմ տէ , մայէԲիմտէ պուլունան ասքէր նէԳէրինի չաղընԲայընմ . Գանալհէյլ կէլինճէյէ տէկինի , Գլանչընն քէնտի հագընգի Գա-միլեասը կիպի անա րիՔագաՔ իտէլիմ , տէտի միրալայ Մէրլօ :

Չատտ միգաճ օլան ԲէտէրինԷ պիր սուրէԲը մահիրանէ իլէ դուլլան-մագընզ Թարզընը էօյրէնմիշ օլան Մատլէն , ԲէտէրինԷն պօյնունա սարընլար :

—Գէն տահմի սուրէԲտէ աչաղտա պէքլէրիմ , վէ կիտճէն կիպի պիր պօշ-պօղաղ տահտա կէլիրսէ , պիր համըլատտա տընշարը աՔտարըմ , տէտիքտէն , վէ կէյնինմիշ օլատուղտա մանասթընը էլպհնէսինէն պարիտտա գընվրըմըլարընընը ալԲընա-տտա , նագլէ վէ չիրկին պէլինէլի մէյտանտա չընգտարընճաասընընա լաԲիԲ պիր չէքլետէ գօլլարը չրմինէյէ տտաեալը , աեագտտա տտուրան Մատմազէլ տը Ծիննընճէ խո-ԳապէՆ , պէՆ վար իքէՆ , սէՆինի քիմսէ Թաստի վէ Թահիզ իտէմէզ տէյտտ ի-լավէ էԲտիքտէՆ սօնրա , աշաղը էՆտի :

Գլանչ , մաԲէմլի պիր Թարզտտա կիւլտիւ . ԿէօզլէրինտէՆ եաչ ագմաղտա պաչլատտը , վէ Թագաթնտըզ պիր հալ իլէ , գտանաբէյէ Մատլէնինի եանընտատտա օՔուրտտու :

Էէր նէ գատտար ԲէտէրինԷ բէք ատ Թանընմըշ , վէ սինտէՆ ալէյհ օնտա բէք գիյատէ մէյլ ու մուհապպէԲ պաղլայատճագ վագԲը օլմամըշ իսէ տէ , էրինէ բէտէրինէն վէՓաԲը Գլանչը դայէԲ էլէՃնաք պիր ըզտըրրապէ կիրիՓ-Քար էյլէմիշ իտի : ՉաեաԲընճա ճէսիմ պիր ալԲիւսԲիւք վուգտու պուլտուս-զու գէհապընա տիւչմիւշ իտի : ՄանասՔընրտտա պիր սիեագտտա կէչիրիլէՆ էօմ-բէ ալըշմըշ օլուպ , բէտէրինէն վէՓաԲընտտաՆ պէրու ազ վագԲը զարՓընտտա տիւրլիւ տիւրլիւ հէյէճաՆ վէ ըզտըրրապալարա տիւշմիւշ օլատուղտաՆ , չու պիր գաչ սատաԲլար՝ կէօզիւնէ ուզուՆ պիր միետտէԲ կիպի կէօրիւնիւբ իտի :

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ

Վանչ պաշընա կէլէն ֆէլաքէթտէն , քեամիլէն սէրսէմլէնմիշ , ագը պա-
շընտան կիմմիշ , սընըրլարը զիյատսիյլէ զայիֆլէնմիշ օլտուղու հալտէ , հա-
րէքէթէ մէճալի գալմամըշ , վէ նէ եաբաճաղընը պիլմէյէրէք , տօսթու Մատ-
ւէնին թաֆիը սէօզլէրինի , ճէվապ վէրմէքսիզին տինլէր տուրուր իտի : Խա-
նէնին իչինտէ պիր սիւքիւթը ումումի հիւքմ իթմէքտէ օլուպ , տըշարտա
գալըորըմլար իւղէրինտէն կէչէն տէօնէն արապալարըն կիւրիւլտիւսիւ , գա-
յէթ խաֆիֆճէ վասըլ օլմագտա վէ չըմինէնին իչինտէ եանան աֆէչ , գա-
բանլըգճա օլան տաիրէյի արա սըրա թէնվիր իթմէքտէ իտի :

Նաաչընն սլուղունտուղու օտաստա եանմագտա օլան մօմլար , պիր նէվ
գօգու նէչր իտուպ , գաբունուն արալըզընտան տրչարըյա աքս իտէն ըշըգ ,
պիր չուհուպէթ բէյտա իտէր իտի :

Նու հալը հիւզն իչթիմալտէն , վէ էօլիւ օտասընըն իրաէ իթաիյի մա-
թէմնաք մէնզարէտէն զարիգը լիւճմէլի էչէմ օլմուշ օլան Գլանչ վէ Մատչէն
ասլա աղըզ աչմայըպ , էլ էլէ Թուքմուշ , հէր պիրի քէնտի տիւչհանմէֆինէ
տալմըշ , օտատա սլուղունան սաաթընն՝ եաթան էօլիւտէն ասլա Ֆիւքուր
իթմէչէրէք միւրուր իտէն էվգաթը իրաէ վէ իչարէթ իչիւն պիր սիյագտաքի
ընգ ընգ սէսինի տինլէրլէր իտի :

Միրալայ Մէրլօ , հագընգաթէն սէրի իչ հարէքէ վէ չէտիտ իչ միզամ
պիր պէքճի մագամընտա ալթ գաթտա պէքչէմէսիյչէ , տայմա մուճիպի Թա-
ճիշ վէ սընգէթ , վէ էքսէրիա սլահսը իգրահ օլան պիր Թագըմ զիյարէթճի-
լէրին հիւճհիւմինտէն Պլանչը խէլտաս էյլէմիշ տիր : Զիւնքի Բարիզաէ պիրիսի-
նին էօլտիւլիւ խատլէրի Ֆէվգէլատէ պիր սիւրաթլէ հէր Թարաֆտա եաբընըսլ,
պիրիսի էօլիւր էօլմէզ եալընըզ ճէնաղէ սայէսինտէ եաչամագտա օլան պիր
չօգ սէնաաթքեսրան Թարաֆընտան , Թէալլիւգաթընա հատտսընզ հիսապսըզ
Թէքլիֆլէր վուգու սլուղմադա պաչլար : Էվվէլա իլանաթ նէչրինի իւթիգամ
իթմիչ օլան քիմսէ՝ էթրաֆը սիյահ չէմպէրլի ճէնաղէ Թէզքէրէլէրինէն Ֆի-
յաթ Թարիֆասընը միպէյինի պիր տէֆթէր իլէ մէյտանա չընգըպ , Թէզքէրէ-
լէրին տաղրԹըմասը քէնտիսինէ ախտ օլմագ վէ եախօտ օլմամագ իւզրէ ,
Ֆիյաթ պէյան իթմէկէ դալգընը : Անը միւթէազըպ , ԹապուԹճու բուն-
մաի գուհուր օլարագ , մէչէ աղաճընտան եաբընան ԹապուԹ , չամտան պա-
հալը չընգտընը , վէ ֆագաթ տահա զիյատէ տայանընգալը օլտուղունու վէ
խուսուսիյլէ , գուրչուն գաբանընըմասընը Թավսիյէ էլէէտիկինի պէյան , վէ
բիրինճ ԹահԹա եաղընար իլէ եալընըզ էօլէնին իսմի ԹապուԹուն իւզէրինէ
եաղընաճագ օլուրսա , երիրմի պէշ Ֆրանգ վէ էօլէնին արմալարը տաիլ վազ
օլունմագ իսԹէնիլէրսէ , էլլի Ֆրանգ մէսարիֆլէ եաբընասիլէճէյինի , վէ Ֆա-
գաթ չու ԹէրԹիպին բէք միւնԹազամ օլաճաղընը եէկեան եէկեան Թարիֆ
իտէր : Նու միւԹէպէր ԹապուԹ Թիւճճարընըն արգասընտան , էօլիւյիւ պա-
հարաեընճը կէլիպ , պահարլամանըն մէնաֆիինի անլաԹմագ իւզրէ , հէր տիւր-
լիւ իպարաԹը մուգնիայը իսԹիմալ էյլէր , վէ վէրմիչ օլտուղու Թաֆսի-
լաԹընը ուզունլուղունտան սըգլէթ պասըպ տա , քէնտիսինի գօվմագա գալ-
գընըմըզը հալտէ , հին օլմագա էվ խալգընըն մուհաֆազաի սըհհէթի զըմ-

ընծաս ։ անլէր իչին էչզալը պիր թէրթիալ վէրմէյինի թէքլիֆ իտէր ։ Պա-
հարլայըճը հէնուզ իչէրտէ խքէն , զօլթուղունտա պիր չոգ քհալըլտար սը-
զըլըրմըշ մէզար թաչճըսը կէլիր , վէ մէրմէրտէն ևա թաչտան վէ ևախօտ
թուղլատան եարըլմագ իւղրէ , պիր խայլը մէզար թաչլարը բէսմէլերի օրթա-
ևա եահար ։ Թաչճը բէսմէլերինի սարըսդ գալտըրմագտա խքէն , կաղէթաճը
իչերի կիրէր , վէ ճիւղի պիր իւճրէթլէ էն միւթէալէր կադէթալարա , էօչէն
հադզընտա պազը միւնասիպ ֆրզրալար տէրճ իթտիհատի թէքլիֆ վէ թէհա-
հիւտ իտէր ։ Պու սաննաթքնարանըն քհաֆիֆնի , կէօհա , էլտէ իհէպիլէ-
հէքլէրի միւչթէրինին մահքէմինէ միւչարէքէթ իտիյօր կիպի , պիր սիչխմոճ
սիյահ էլպիսէ կիյինմիշ օլարդլարը հալտէ , էվվէլա թաթը ևիւզ կէօթէ-
բիպ , մուսախաէրէն հալա զօնուլմադլարընը հըսա իտինմէ , խանէ խայլընը-
տան պիրինի ճէլտ իթմէք վէ հաս ու մահքէմտէն պիր չէյ իսթիֆատ իթ-
մէյէ նիհայէթ տէրճէտէ չալըշմագ իչինն սէպէրինի ևիւքհլտիրէր ։ Պու ճէ-
նազէ քհարճլարընտան պիր պիրի արտը սըրա օն քնչի կէլիպ , ար ու հի-
ճաղա իթմէյէրէք ֆիյահ գըրըպ թէնզիլ իտէրլէր վէ պրունզարընըն ալթընա-
տան կիւէրէրէք պէրպէրիյէրինի աչաղա վուրտուլար ։

Մէրլօ՝ պու մինիլլու քհնահ կէլէն թիւճճարընն պիրինճինէ հիչ իթի-
մատ վէ էմնիյէթ կէօթէրմէտիյի միսիլու , իքինճինէ խսէ պէտ մուամէլէ
իլէ մուգապէլէ իրթտի , վէ իւչինճիսինին ևիւքհլունէ գարըլը գաբայը գա-
բայը վէրտի , անտէն ասնրա արթըգ պիւսպիւթիւն նագըսլանընդ , եանընտա
քհոսէ եանաչամադ օլտու ։ Գարաունըն աչըլմասը սէսինի այրը ալմազ , տի-
նէ վէրմէկէ պաչլայըպ , ալպէպսիզ եէրէ իչէրի կիրէնի պիր հահատտա տի-
չարը աթտը իտի ։ Պու վէհՀ իլէ էնինէ պօյունա նէօպէմէմի զասէթի կիպի
կէզինիպ տուրուր իքէն , բասթ կէլէ պիր գարու իթի վերտի վէ իչերի կիր-
տիքտէ , մուգատտէմա մահքամախ սլտուղու թախմին օլունան թաչ տէօչէմէ-
լի վէ քէմէրլի զայէթ վասի պիր մահալ , վէ սու մահալատ ինսանըլմադ տէ-
րէճէ քիւլլիյէթլի մէֆրուչաթ միւչահէտտ էլլէտի ։ Թէքէլերի զայէթ նազիք
սուրէթտէ ծյուլմուչ օն տէօրտիւնճի սարըն ուսուլը իւղրէ եաբըլմըշ տօ-
լապլար , օն պէշինճի սորտան գալմա միւղեյյէն մասալար , օյմալը սանտա-
լիյէլէր , տիրէքլի գարեօլալար , օն սէքիզինճի սորտա Բայդներ ֆնասլրիգա-
սընտա մամուլ նէֆիս դուհաչլար իլէ մէֆրուչ գօլթուգ սանտալիյէլերի , վէ
գանաթբէլէր , հէր չէքլ վէ թարզտա ապաճօզտան , քիրինճոէն , պաղատան
միւթէահտիտ սաաֆլար , պիրէր թարաֆա գարմագարըշ ասքըլմըշ վէ իւղեր-
լէրինի թօզ գաբլամըշ իտի ։ Խթալտտա ֆէվզ էլսատ մահկրանէ սուրէթտէ
եաբըլմըշ օլան պիր մահա իւպէրինէ գալէմ իլէ իչլէնմիշ տէմիրտէն մասնու
պիր չիֆթ աղըր օճագ տէմիրի վազ օլունմուչ իտի ։ Տիվարտա սորլը օլան
սիլահլարտան պիր խայլըսը ճիլալը նէֆիս պիր հուվարլագ մահա իւղէրինէ
տիւշմիւչ վէ մահայը գըրմըշ իտի ։ Զինտէ եաբըլմըշ էն գիգըշմէթ ֆագֆու-
րի թահագլար , թահֆալարը բէնզիլի չիշէքլէրէ միւնագգաշ վէ միւզեյնէն
պիր նէվ բիյանսնուն այագլարը ալթընա ախըլը վէրիլմիչ իտի ։

Շու կիրանոպահ էչեալար, միրալայ Մէրլօյու սիւսպիւթիւն հայրէթտէ

պըրագարագ , պիրպիրի իւղերինէ եըղըլմըշ օլան էչեալարըն արասընտան քէմալը տիգգաթլէ կէչէրէք , պիր քէօչէտէ տախի պիր խայլի նէվճատ չէքիլտէ ալչագ սանտալիչէլէր , բարաւանլար (էյրէթի տիվար) վէ չէշիտ չէշիտ պիր չօփ մէֆրուշաթ վէ թասվիրլէր կէօրտիւ : Ոու մէֆրուշաթ վէ թասվիրլէրին հէր պիրինէն պիր գաշար առէտ մէվճուտ օլտուղընտան , կէօրիւնիր քի Մարքի , իւէրիտէ քէնտինէ պուլունմայան պիր էսէր , վէ եախօտ բէք ղիյատէ նատիտէ պիր չէյ էլինէ կէչտիյի հալտէ , անըն իւէ միւսլատէյէ իթմէք իւղրէ այրըճա պիր եանա աթմըշ իտի :

Մէրլօ պուննա նէվատիրաթը կէօրտիւքտէ , տահա զիյատէ մէրագա տիւշէրէք , պիր դաշ այագ նէրտիպանտէն չըգըպ , եալտըզը տօղրամա իւէ եաբըլմըշ , վէ տիվարլարը Ուտրի նամ բէսսամըն չըզմըշ օլտուղու բէսմ իւղէրինէ մէչհուր Կայլէն ֆապրիգասընտա գատիֆէ իրէլինտէն իւլէնմիշ գալիչալէր իւէ գաբլանմըշ օլան վասի պիր նէմէք օտասընա տախիլ օլտու : Օյմալը արմուտ աղաճընտան մաւոուլ օլան ճամէքեան տօլապլար , էն զիյատէ նատիրաթտան օլան , էսկի մատէն թապագ թագըմը իւէ տօլու օլտուղու միսիլլու , օրթատաքի եէմէք մատասընըն իւղերի , ձէնօվատա մամուլ օլան վէ կէօրիւնիւչտէ , էլինէն աֆիգատա Րօմա միւթէնէֆֆիլգանընտան պիրինին էն մունթազամ տաիրէլէրինտէն պիրինի թէզեին իթմիշ օլան պիր գատիֆէլի խալը իւէ էօրթիւլմիւշ , վէ բէնչէրէլէրտէն աշաղը , սարարմըշ նատիր տաֆի կիբէ-է տանթէլա բէյտէլէր ասըլմըշ վէ օտանընն թավանընտա , Բրիւտօն նամ նագգաչը մէչհուրուն էսէրի օլարագ , կիւզէլիկ իլահէսի օլան վէնիւսիւն մուգաֆիֆէրիյէթի նագշ խոլմիշ իտի :

Հէր ատըմտա ագըլլարա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ պիճմասալ պիր նէսընէյէ թէսատիւֆ օլունուսլ , աւէթա ճէննէթ տէնէպիլէճէք բաստէյէ գատար , էշէ ախ նէֆեսէյէ օլան չու մէրագըյա պէրաալէր , օլ վասի վէ մունթազամ գօնաղընըն պիր քէօչէթինտէ , Մարգի պիր ֆագըր կիսի էօմիւր կէչիրիր իտի :

Միրալայ Մէրլօ , հանկը պիրինէ պագաճաղընը չաչըրմըշ կիպի , եավաչ եավաչ հէր թարաֆը տօլաշարագ , թէքրար գարադօլ կիպի պէճէլէմէքտէ օլտուղու գաբունըն եանընտաքի տաիրէյէ միւվասէլէթ լոտրքէն , տար եօլտա գարանլըգտա , քէմալը իհթիյաճլէ իւլերիւլմէքտէ օլան եապանճը պիր քիմսէյէ չարբըշ , խօրուլտամազա վէ անը կէրի իթմէկէ պաշլատըգտա , սէրթ պիր սէս իւէ «Ենէ՞ արայօրսուն» տէյի սիւվալ իթտի։ Գըսսա պօյլու , չիչմանճա , եուվարլագ վէ կիւլէր եիւզիւս , վէ իքի եանտան գումրալ սագալը տէլիգանը «Մատմազէլ տը Սինեըյը կէօրմէք իտթէրիմ» ճէվապընը վէրտի :

—Մատմազէլ տը Սինեըյը կէօրէմէզսինիզ տէտի, վէ եապանճըյա գատըյու կէօսթէրտի :

Տէլիգանը սիլքինէրէք վէ պիր ատըմ իւէրիւէյէրէք ,

—Միւսաատէ պույուրունուզ . . . Մատմազէլի կէօրմէքլիյիմ բէք էլզէմ տիր . . . . . :

—Վէրիւէն Թէնպիհ գաթի տիր , քիմսէ գապուլ օլունամազ . . . Ջանն

իէրսէմ , բասթ կէլէն առամառն թառիզ օլմայարագ , հէր քէս եալընըզ պաշընա տէրտինի աղլամագ հագգընը հարիզ տիր ։

—Ա՛ֆվ իտէրսինիզ , Մօսիէօ , պէնտէննիզ օ պուլուրտըզընըզ բասթ կէ-լէն քէսանընն սրլգինէ տաղիլ օլամամ ։

—Էյ , քի՞մսինիզ էօյլէ իսէ ։

—Մէրհում Մարքի տը Մինընընն Նօթէրի . . . . ։

—Մի՞զ մի ։

Մէրլօ պէօյլէճէ սիւալ էթտիքտէն սօնրա , միւթէրէտտիւա պիր հալաէ , մուխաթըպլընընն սէվինճլի սիմասընը թէտդիգ իտէրէք քէնտի քէնտինէ , «Պու եալտա Նօթէ՞ր մի ։ Պու առամ օթուղ եալընտան զիյատէ կէօրիւնմէզ ։ Տէ-մէք քի պու ասրտա հէնուզ սիւտանա գուճաղընտա իլքէն Նօթէր օլույօր-լար . առա՛ֆ սէնտէ . օլսա օլսա պիր ավօգաթ եապընըզը օլմալը ։ Պիր թա-գըմ պօզ մալիւմաթլար ախզ իթմէք վէ էհէմմիյէթսիզ էվրագ էլէ կէչիրմէք իլին Պլանընը եօրմադա կէլմիշ օլաճագ , պուննա սէօզ սէօյլէմէկէ կէլմէզ , հէ-ման եօլա գօյմալը ։

—Ա՛ֆվ իտէրսինիզ , տէտի տէլիգանլը , աճապա միւթէվէֆա Մարքինին ֆամիլեասը ազասընտան պիրիյլէ՞ մի կէօրիւշմէք չէրէֆիյլէ միւֆթէխիր օ-լույօրում . . . ։

—Էվվէթ , միրալայ Մէրլօյըմ , պիր թագըմ միւնասէպէթսիզ թէքլիֆլէր իլէ Մատմագէլ Պլանընը թաստի վէ թաճիզ իտէնլէրի մէն իթմէկէ մէմուրում , Անլատընը՞զ մը չիմտի քի՞մ օլտուղումու վէ մագսէտիմ նէ՞ իտուկինի , տէ-յէրէք տավա վէքիլինէ գարուշու կէօսթէրտի ։

—Բէք ալա , միրալայ , մէմուրիյէթինիզի պու սուրէթլէ միւտադիգանէ իճրա իթմէնիզտէն տօլայը թէպրիք իտէրիմ . . . միւշթէրիմ Մատմազէլ Պը-լանը սիզին կիսլի էմնիյէթ իտէճէք տօսթլարա մալիքէ օլմասընտան տօլայը բէք պահաթիեար տրր ։ Խաուֆէթէն քէնտիսինի տէ թէպրիք իտէճէրիմ , տէր իքէն վէ տիվար իլէ միրալայըն արասընտան կէչտիքտէն սօնրա , Մէրլօնուն արգասընտան պաղըրմասընա վէ գօշմասընա գուլաղ ասմանարագ , քիւչիւք նէրտիպանտան եօգարը սիվիշտի ։

Պէնի զէվգլէնի՞յօրմուսուն , տուր , սանա տէյօրում , քիմսէ եօգարը չըգ-մայաճագ , տէյու Մէրլօ պաղըրմադա տէվամ իլէ , եապանճընըն արգասընտան սէյիրթտի իսէ տէ , տէլիգանլը տահա չէվիք օլտուղունտան , հէման իլք գա-թա եէթիչիր եէթիչմէկ , սրֆաթըընտա օ անէ գատար մուհաֆիզա իթմիշ օլտուղու աղըր հալի պէր թարաֆ իլէ , սօլուղու քէսիլմիշ վէ հիտտէթին-աէն գըզարմըշ ։

—Արթըգ եէթիչիր , միրալայ , թէհամմիւլիւմիւ սուի իսթիմալ իտէյօր-սունուզ , վէ չիմտի . . . .

Պու սըրատա , քիւչիւք սալօնուն գարուսու աչըլարագ , սէօզիւնիւ քէս-աէ , գաբուշնուն էօնիւնտէ , ըզթըրագ վէ վագարըյլա Մատլէն կէօրիւնտիւ , մահ կէօզլէրինի , էէնի կէլմիշ օլան քիմսէյէ տիքէրէք , վէ միրալայա տօզ-րու թէվէճճիւհ իտէրէք ,

—Նէ՞ օյուայօրուզ , բէտէր , տէյու սիւվալ իթտի ։

Նօթէր բէտէր քէլիմէսինի իչիթտիքտէ, միլալայը չէտիտէն թէքտիր իտէ-ճէք իքէն քէմալը թաազիմէ պալընը էյիսլ , չու տիլպէր գըզճըղազը թահքը հիւքմիւնտ թուրքան զաթա խիթապէն նէպաքէթլէ ֆէթհը տիհան էյլէտի ։

—Ա՛ֆվ իտէրսինիզ , Մօսիէօ , բէճա իտէրիմ , պէլքի սիզի իսքեաթ վէ իգնա իտէմէտիմ ։ Մուահատրէն Մատլէնէ խիթապէն , պէնտէնիզ միւթէ-վէգիա մէչհուր ավօգաթ Գօնլանըն խալէֆի վէ մէրհում Մարքի տը Սինոը ըլէ գօնթ Գանալհէյլին Նօթէրի Լէօբօլտ Ֆրօսար ըմ ։

Մէրլօ ալիր գաչ գարըշըգ քէլիմէ խօմուրտանտը , Լէօբօլտ ալէյհինտէ պիր զըտտիյէթ բէյտա էյլէտի ։ վէ անըն իլէ պիտայէթը միևնասէպէթլէրին-ա՛է , թէքէվվիւն իթմիչ օլան հէմ ահը հէմ թաթը սէօզլէրի հիչ պիր վագթ ուն-ուս-ամաեահաղընը հիսս էյլէտի ։ Նօթէրին՝ Մարքինին խանէսինէ վիրուս-ալ էլզէմ վէ էհէմմ օլտուղու հալտէ տախի , միրալայ՝ քէնտի թէնպիհի խի-լաֆընտա հարէքէթ իթմիչ օլմասընտան տօլայը Լէօբօլտա աֆվ իթմէկէ աս-լա մէյլուալ տէյիլ իտի ։ Ալէմտէ էօյլէ ինսանլար վար տը քի , քէնտիլէրինէ միևնասէպէթսիզ պիր գարար իթթիխալ էյլէտիքլէրի հալտէ, պու գարարտան տօլա բուհու իթմէյիպ , ըսրար իտէրլէր , վէ պայլըճա հագգսըզ օլտուգլա-րը զէման էն զէյատէ հիտտէթ իտէրլէր ։ Միրալայ Մէրլօ տախի , պու մի-սիլու պիր թաապիյէթէ մալիք իտի ։

Ֆրօսար քիւչիւք սալօնա կիրիպ , Մատամազէլ տը Սիննը իլէ մէտտահիհի հագգընտա կէօրիւչմէկէ պաչլաաը ։ Զաթէն Մարքինին վէֆաթը խաապէրինի ալըը ալմազ , թէտաապիրը միհհիմմէ վէ լազըմէյէ թէչէպպիւս իտէրէք , ճէ-նաղէ ալայընտա վագթընտա պուլունտապիլմէսի իչիւն էնիչթէսի Մարքինին վէֆաթը խաապէրինի գօնթ Գանալհէյլէ պա թէչէկրաֆ պիլտիրտիքտէն սօն-րա , պիր թագըմ միւչքիւլ թէչէպպիւսէրէ պլանչը մէճալուր իթմէմէք իւզ-րէ , թէտաապիրը իհթիյաթխէյի տիրիղ իթմէմիչ օլտուղու միսիլլու , էյլինտէն կէչէն խըտմէթի իչիա իտէճէյինի , տօսթանէ պիր հիսս իլէ միւչքէրխինէ պէչյան , վէ Մարքինին խանէսինտէ նագտ ադչէսի պուլունտուալ պուլունմա-տըզընը պիլէմէտիյի ճիհէթլէ , վարիսէսինէ իհթիյաթէն պիր մէզղաղը ճէսիմ կէթիրմիչ օլտուղունու թէպլիղ , վէ մէրհումուն իչէրինի սըրասընա գօյմագ իւզրէ , խանէտէ տէրհալ թէհարրիյաթա պաչլամագ իգթիզա իթտիյինի ի-լավէի մէգալ էյլէտի ։

Ֆրօսարըն մուվաֆֆըգը մասլահաթ օյան միւտահէլէի վագըտսը , Մէր-լօնուն հիտտէթինի տէրճէճէի նիհայէյէ իյսալ էյլէտի ։ Վէ ֆագաթ Մատլէն պիր իչարէթլէ Ֆրօսարըն խաթթը հարէքէթինի թայէրին վէ թախսիս էյլէտի-յինէն , Ֆրօսար օրատան պիր եէրէ գըմըլտանմամասընը Մէրլօեա թավ-սիյէ իլէ , պաչգա հիչ պիր քիմսէյնին քէնտի եէրինի թուրթամայամաղընը վէ ֆամիլեանըն տօսթու օլմագ միևնասէպէթլէ պագը խըտմէթլէրի տէր էօհ-տէ էյլէմէսի հէր վէճհ իլէ խայրլը օլագաղընը , վէ օ անէ գատար իսլրագ էյլէտիլի չիտտէթ պուլունտան սօնրա տախի խաթթմալ օլուհնմագ լագըմ կէչտի-յինի, վէ քէնտիսի մա էթ թէչէսիւֆ մուվագգաթէն չէքիլմէկէ մէճպուր օլ-

տուղունու , վէ Մատըէնէ խիթապէն չօճուգլըգտան պէրու տօսթու օլան Բիէռ Սէվրագտան ալմըշ օլտուղը Թէլէկրաֆտա գօնթ Գանալէէյլին հարա-քէթ իտուպ , իրթէսի ագչամը մուվասէլէթի իհթիմալտէն իտուկինի , վէ միրալայ Մէրլօ զօնթ կէլինճէյէտէք տուրտըղը հալտէ , հազիգաթէն պիր տօսթլուգ իպրազ իթմիշ օլաճաղընը իֆատէ էյլէտի ։

Մատլէն՝ Ֆրօսարըն չու սէօզլէրի իզէրինէ պիր նազարը վէֆաքէարի իլէ պագըպ, էնանի մէմուրիյէթինտէ հիչ պիր վագթ կիրիֆթար օլմամըշ օլտըղը պիր խէլէճանա տիւշէրթը, խըռէմաթը վագըռասընընն չու սուրթլէ մաղհարը միւքաֆաթ օլմասընտան նաչի մէմնուննէն վէ միրալայ Մէրլօյա սէլամիյէթը քէտմիլէրի Թէվտիէն տիչարը չըդտը ։ .

Ե

Պիր գաչ սաաթ պարֆընտա Մատմազէլ տը Սիններընըն հալի սուրէթը ղարիպլէտէ օլարագ Թէպէտտիւլ իտիսպ, իլը կիւնիւ բէտէրինին մահ պէ մահ Թախախա իթմիշ օլտըղը վէ գըսմը ազամընըն Ֆուգարայա Թէվգի գըլընտըղը ճիւպի պիր մէսլաղտան պաչգա էլինէ պիր չէյ կէչմէմիշ իքէն , բէտէրինին վէֆաթըյլա իրթէսի կիւնիւ ճէսիմ պիր սէրվիթէ մալիքէ օլտու ։

Մարքի տը Սինը գըրդ սէնէ պարֆընտա , մէվճուտաթընը Ֆէվգէլատէ արթըրարագ պիր սանթիմ պիլէ իսրաֆ իթմէզ վէ եալընըզ քէնահ պէյէնտիկի էչէահ նատիրէյէ բարասընը գըյար օլտուղընտան , չու մահուհ Թամահքեար իւչ եիւզ պին Ֆրանգտան գիյատէ սէնէվի պիր վարիտաթ Թէրք իթտիքտէն մաատա , իդամէթ իթտիկի խանէնին դըյմէթի սէգիզ եիւզ պին Ֆրանգ Թախմին օլունմագտա , վէ ճէմ իթմիշ օլտըղը ատարը նէֆիսէ վէ աԹիգասընա պիր վէհվէլէ պահա քէսիլէմէվէքտէ իտի . Թրիսթրամ Մէրլօնընն եալընըզ Թատվիրլէրինին օն Լքի միլիօն Ֆրանգ գըյմէթինտէ օլտըղընը իտտագա իտէր իտի ։

Ֆիլ հագըգա , Թրուտեօն վէ Տիւբրէ վէ Գօրօ վէ Միհէ վէ Բուսօ կիպի էն մէչհուր բէստամլարընն էսէրլէրինի էլէ կէչիրմիշ , վէ հաքԹա չու ուսթատլարընն մէհարէթի հէնուզ հէր քէսնէ մալիւմ օլմատըղը զէմանլէրտէ, էսէրլէրինի պիր տիւիմ էքմէյէ սաԹընն ալմըշ օլուպ , չէօյլէ քի Տըլագրուա նամ բէստամընն էն մէչհուր էսէրի օլան վէ ԲօրԹուկալ գրալը Տօն Սէպաստիանընն էլ Գասրը Ֆէսիլիր մէյտանը մուհարէպէսինի տօլաչարագ ատքէրլէրինին ճէսէէրի իւզէրինէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլատըղընը իրտէ իտէն պիր Թատլօյը 1838 սէնէսինտէ եալընըզ պին Լքի եիւզ Ֆրանգա իլիքրա իթմիշ իտի ։ Էյ հէվմ պու Թապլօ մէյտանը միւգայէտէյէ վազ օլունուպ տա , հիտտէԹի բէգագլէքէ տիւչմէտիքճէ, գըյմէթինի Թագտիր իթմէք ատէքա մուհալ գապիլինտէն տիր ։

Էլհասըլ Միւսիւ տը Սինէրընըն միւզէխանէսի Բաֆատէ վէ Բամպրանտ վէ Գրանահ վէ Րիւյզատէլ վէ Միւրիյյօ վէ Թէնիէ վէ Գագգիւզըն վէ Բօքէտա միսիւլու աԹիդ վէ ճէտիտ միւշթէհիրինը բէստամընն ատարը նատիտէսի իլէ

միզկանչն վէ մէմբու ալտղը ճիհէթլէ , Մատմազէլ տը Սինեը՝ բէսէրինին վէ-
ֆաթըլյա պիր կիւն զարֆընտա Բարիզին էն մաարուֆ տէլիֆոնչուլարընը
չէվզ ու հէվէսինի թահրիք ու նէշլ խաչմէք տուրէթտէ միւթէսիր վէ
քարլաղ ղըզլարտան պիրի ատտ օլունատիլիր մէրթէնտէյէ նամլ օլտու ։

Պլանը՝ քէնտի հայինէ վուղուա կէլմէն չու թէպէտիւլէն տօլայը թէ-
ահհիւտէ ղալարադ վէ նէ օլաըգընը հէնուզ քէնտուսի տախի պիր էյիճէ
պիլմէյէրէք , հալըղը բէսէրինին վէ ֆաթըրյա էօքսիւղ դալմըշ օլտուղընտա
պահի օլուտ , քէնտուսինին պէօյլէ պիր սէրվէթի սահիպէսի օլտուղընը թէսլ-
չիր խանէլէրին սէօյլէրինի պիր թամըր պարխա իլէ տէյնէր վէ հալընըղ պա-
չընը սալտայարագ ճէվէսի պիւէ վիրմէղ իտի իսկ տէ, զիհնինտէ պիր թէսաւ-
վուրաթի իճրասընա պաչլամըշ իտի ։ Քէնտուսի մանասթըրտա պէօյիսիւէ վէ
պէօյլէ պիր սադիլ ու սաքիթ պիր իղամիի կէճհատան հիչ ապըսրը չըղմամըշ
օլալըղընտան , տիւնէսյալը հալընըղ իչիսէրէք պիլմիշ վէ թահնըմըշ օլուտ , ի-
չինթէրկի չէյլէր՝ մանասթըրը թէրը իլմէսինի քէնտուսինի թահրիք իմմի ի չէօյ-
լէ տուրսուն, հաթթա պուս խուսուս խաթրընտա կէչտիքճէ սիւչարը նէյս օ-
լուր իտի ։ Նէմչիլինիէն էն պախթիյար կիւնէյրինի քէօչէի վահտէթտէ վէ
քէնտուսինէ սէվգիսիւ օլան բահիպէյէրինի հանընտա կէչիրմիշ իտի . մանաս-
թըր չահիրպէրինին թաթիլ իմտիքլէրի կիւնէյրտէ պաղչէտէ Մատլէն իլէ հէր
կէօնա մէչաղիլը պիհնիյէտէն արի վէ պէրի օլարադ կէչիրտիճի վագիթլարը
տէր խասթըր իտէր իտի . մանասթըրընն սարմաշըգ գաթը նիքաէք տուվաղ-
լարընըն իչինտէ խարիճէն կիւրիւթխանէն տալիմ օլարադ կէչիրտիյի էօմրիւ
կէօղիւ էօնիւնէ կէմիրտիքճէ՝ չու ապիզ մահալտէ տէվամը իդամէթտէն պի-
յատէ պիր հալը պախթիյարի օլամայաճաղընը թէսաւվուր իտէր իտի . պիր
արալըղ խայալաթա տալըղ քէնտի քէնտուսի տիւնտաբըղընըն տէրճէմի նիհայէ-
սինէ սէվգ իլէ , կէչիրմէքտէ օլտըղը էօմրիւն տէվամը բիհահրընը ճէնտալը
Հագդտան նիյադ վէ թէմէննի կյլէր իտի ։

Պլանը՝ չօճուղ չալընտա պիքէօ գալըղ վալիտէյինի հիչ թահնըմամըշ օ-
տուղընտան վէ բէսէրինտէն տախի էքսէրիյա մէմլուք իտուկինտէն, ֆամիլ-
եատա կէչիրիլէն էօմրիւն լէթաֆէթի քէնտուսինէ մէճհուլ իտի . հէր նէ
գատար գալըի մուհասալէք վէ չաֆադաթլա մալամալ իտի իսկ տէ, չու չա-
ֆագէյ վէ մուհասալէթինէ հիսսէտար իտէհճէք պիր քիմսէ պուլամամըշ ի-
տի ։ Ինչտէր օճաղընտա հիչ կաչամամըշ օլաըղընտան, օ օճաղա հիչ պիր հիսս
իլէ մէլղուտէք տէկիլ իտի . ուսուլ վէ սաութը նիհայնըն հիչ պիրի , հիչ պիր
կէօնա մէսուրիյէթ , հիչ պիր սիւրլիւ էմէլ վէ հասէտ՝ ալէմ իչինէ կիր-
մէյէքլիյէ Պլանը թահրիք վէ թէչվիղ իտէմէկ իտի ։ Մանասթըր խալղընը քէն-
տինէ ֆամիլնա իթթիհազ իմմի վէ Մատլէնի քէնտիյէ սիրրինձի մուհիպ ին-
թիխապ կյլէմիշ իտի ։

Բէսէրինին էօլիւմ հաթաղընըն պաչընտա կէչիրմէքտէ օտուղը պիր գաչ
սաութլար զարիճնտա՝ քէամիլէն պիքէօ դալմըշ օլտուղընտան տօլայը մէս-
թէսիֆէյն՝ քէնտիյէ մանասթըրտան պաչգա պիր սըղընճագ մահալ կէօ-
ղիւնէ քէտիրէմէյիսլ , օրատա հալընըղ դալմայաճաղընա վէ հիչ օլմադըտա

ալիր սինագ վէ Նիզամատա Լօմիւր կէչիրէճէյինէ վէ Հալը Հապըրտատ խոթրատ-
Հաթ վէ խոթիգալատէ էմնիյէթը Հալաէ պուլունաճաղընա քէնտինէն էմնի-
յէթ Հասըլ իտէր իտի ։ Փէմէհտէն ալիր մուամէլէյի սատրդէ վէ միւհիմ-
նէ կէօրմէմիշ օլտըղընատան , քէնտիսի պայդարտըր Հազրընատա ոախթէ օլ-
սուն ալիր մուհապալիթ բէյատ իթմէկէ չալըշըր իտի ։ չու Հալէ քէնտուսինի
սէվդ իտէն չէյ՝ հիսսիյաթը տինիչէսի օլմայուպ , անճաղ օ անէ դատար քէն-
տուսինի պաղլամըշ օլան բուղըմսի մուհապալիթի մահվ իթմէկէ վէ Հա-
լընըզ գալմամաղ գօրդուսուս իտի ։

ԻԹԹիհատ իթմիշ օլտըղը չու դարարա պէչէքի Մաաղլէնին տախի իմթի-
սալ իտէրէք մանաասթըրա կէչմէսի իւմյատի ալիր դաթ տահա թապվիյէթ վէ-
րիր իտի ։ չիւնքի Մաաղլէն տախի ալիր աէրչէճէյէ դատար քէնտինէ պէնդէր
ալիր Հալաէ պուլունուպ վէ անընճ տախի բէտէրինէն պէօյիւք ալիր իւմիտի
օլմատըղընատան , Թէպէտտուլաթը Հահաթիյէյի մէթին վէ տաստդ ալիր տօսթ-
լուղա գիչտա իտէճէկի , վէ իքինի ալիրլէչտիքլէրի Հալտէ՝ իրհիսինին տախի հիչ
ալիր չէյէ արդու վէ հէվվէնէյէրի գալմայաճաղը զանընընա զահիպ օլուր իտի ։

Անճաղ Մաաղլէնտէ հիչ ալիր վէճինէ մանաասթըրտա Լօմիւր կէչիրմէք մէյ-
լի կէօրիւնմէյիպ, Գլանչըն Թավրը տաս բէնտիչանէ վէ միւսթագիմանէսինի նիհա-
պէթի՝ տիհիրի ճէօհէրի վէ չէն ալիր ալալագա մալիքէ իտի ։

Մալ կէօպչէրինէ Գիբրաէթ վէ չ'ադըգ նիւմայան օլուպ , բէտէրինին
մուԹթաաքի օլտըղը ճէսարէթը զարիպէ զըղընատա տահիր միւչահէտէ օլու-
նուր իտի · սաղը տաչիմա սալր նազմէ ։ էօյլէմիյէ հազրը վէ հաֆիվ վէ չէ-
վիգ այագլարը բագա իթմէկէ միւնթազըր օլուպ , հիւգի ալիր տօզունմագլէ
էչիւպ պիւքիւչէն Գիտանչլատա հիչ պէնզէմէյէրէք , կիւնէչլէն սէչրան վէ
տօզունմայա ճէսարէթ իտէն բատմադլատա մաղրուրանէ տիքէնչէրի իլէ չար-
բան Թապէ կիւլչէրէ մանէչնա ալիր ցըզ իտի ։

Գլանչ իլէ Մաաղլէն պէչինինէճքի զըտուիյէթը Թապիյէթ կէօզէրէ չար-
բար տէրչճէտէ օլտըղը հալտէ, պէչքի տէ չու զըտուիյէթ էսէրի օլարագ չու
իքի կէնճ գըղճըղադար ալիր բատըքտա դավիյէի մուհապալիթիւ էչքտիկէ-
րէ մէրպուրէ օլուպ զըղդատաչ կիսի ալիր սիրըչէրինի սէվդըչէր իտի ։

Մաամադչէ տը Օինէրընըն Թէսավվուրաթը վազտասընտան քետմիչէն պի-
խապէր օլան Մաստէն՝ չու ուղուն վէ քէտէրի սատաղատա եանընատան այ-
րընմայուպ վէ հաթթա Ա էօբօլտ Ֆրուսատարընը պիչէ սիմատընը ալիր քէրրէճիք
օլսուն կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիրմէյիպ, այնի Գլանչ կիսի միւքէտտէր հալ-
աէ անընճ ալիր մէպուրիյէթինէ հիսսէտար օլուլար մադամընատա էլմ ու քէ-
տէրինէ սիհազգընճ միւչարէքէթ իտէր իտի ։

Նոթէրին պէյատ իթմիչ օլտըղը վէճ իւգրէ , Մարքինին վէ Գաթընընճ
իրթէսի ազչամը զօնթ տը Գանալհէյլ՝ նավէրի Սէվրագ իլէ Բարիզէ միւռա-
օէյէթ իտուպ , քէնտի խանէսինէ կիթմէկտէն արապասընը տօզրու Գէլլատս սո-
գաղընատ տօզրուլթաը , Գօնթ Գանալհէյլ եիկիրմի աէնէ զարֆընատա իքինճի
տէֆտա օլարագ Մարքինին խանէսինէ կիրմիչ օլուպ , իլգ տէֆտասը ճան իւ-
զէրինատ օլան զըղդատաչընը կէօրմէք իւգրէ կէլտիկինատէ , խատխանըն նա-

ՆՐՆԱ ՀԻՏԷՍԻԼՄԼՔ ԻԶՂՐԷ ԶՈՒՎՀԻ ՃԷՍՐԻՆՏ ԳՈՒԼԱՆՄԱՂԱ ՄՀՃԱՊՈՐ ՕՄՈՒՉ ԻՏԻ ։

ԻՔԻՆՃԻ , ԼԱՆԻ ՊՈՒ ՏԷՓՃԱՔԻ ԿԷԼԻՀԼՆԱՏ ԻՏԷ ԽԱՆԷՆԻՆ ԱԱՀԻՍԻՀՄԻ ՕԼԱ-ԲՐԱԳ ԳՕՆՅՈՒՆ ՓԻՔՐՐԻՆԻ ՄԻԼՏԱԷՓԸ ՄԷՄԻՏԷ ԼՂՂԱԼ ԼՓՄԻՉ ՕԼԱՆ , ՎԷ ՍԻՐ Ա-ԲՂԱԼԸԳ ԻԼՍՓԼԻՆ ՔԷՕՂԼԵ ԿԼՕՐՄԼԵՉ ՕԼՈՈՒՂՈՒ ՍԻՄՃԱՐ , ԳԱԼՍԼԻՆԷ Գ ՃԱՏԱՐ ԼՂԷ-ՄԼՉ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ Օ Գ ՈՒՄԲՂԱԼ ԳԸՂԸԲՂԸՍԳՏԱՆ ՊԱՀԳԱ ԼՍՈՆԼԷՏ ՊԼՐ ՏԼԿԷՐԻ ՊՈՒ-ԼՈՆՄԱՃԸՂՂԸՆՏԱՈՆ, Գ ՕՆՔ ՍԼՐ ԿԷՕՆԱ ՄՈՒԽԱԼՔՓԼԲ ԿԷՕՐՄԷՂՅԷՐԼՔ ԼՂԷՐԼ ԿԼԲՏԼՈՒ ։

ԴԱԼՍԼԻ ՀՍԲԲԱ ՀԱՐՐԱ ՆՕԳԱՐԲ ՀԸԳԸՍՂ՝ ՄՀՐԼՍՆԱ ՂՂԼՆԼ ՈՒԼԹՃԸԳ , ՎԷ ՍՍԼՕՆՈՒՆ ԳԱՐՈՒՏՈՒ ԷՕՆԼՈՆԷՏ ՏՈՒՐՏՈՒ ։

ՊԼՈՆՂ ԼՂՂԼՐ ԿԼԲՂՆ ՆԱՊԱՈՆՆԲՂՂԸ ԿԷՕՐԼՈՐ ԿԷՕՐՄՂԳ ՎՂՅԱՂԱ ԳՊՂԳՏԸ, ԿԷՕՂ-ԼՐԼՆԼ ՀՈՒ ՀԷՂՊՂԷՔԼՈՒ ՎԷ ՄԼՐՏԱՈՆՂ ԹՅՄՂԼՐԸ ԼԼՔԼՂՂՏԱՐ ՈՒՃՔՄԼ , ՎԷ ՈՆԸ ՍՍ-ԼԱ ԿԷՕՐՄՂՄԼՉ ՀԼՍՈՒՂՈՒ ՀԱԼԱԷ ՏՈՒԼԼ ԹՈՆԸՐԸ ։ Ա.ՂՆԸ ՀԷՂԸՃՈՆ՝ Գ ՕՆՔ ԼԼԷ ՊԼՈՆՂԸ ՒԷՔՄՃԼՀԼՐԼՆԷՔ ԼՈՂԼՀՂԱԸՐԸՍԳ Գ ՕՆՔ Գ ՕԼԼԱՐԸՈՒ ՎՂՉԸ , ՎԷ ՊԼՈՆՂ՝ ԼՔՐ ԿԼՒԼՈՒԼՂ ՊԼԷՐՈՒ ՔԼՆՈՒՄԼՆԼՐԸ ՍԼՈՂԱՐԴՈՈՒՆԸ ՍՐՂՄԱԳՏՈՒ ՕԼՈՈՒ ԿԷՕՂԼԷՐԼՆԼՐԸՆ ԼՈՈ-ՉԸՈՒՐ՝ ՆԼՀՍՂԷՔ ՍԷՂԼ ԿԼՍԼ ՈՂԼԹՐՈՐԱԳ Գ ՕՆՔՈՒՆ Գ ՈՒՃՈՂՂՈՒՆԱ ԱԹՈՒՂՈՒ , ՎԱԼԼ-ՏՂՍԼՆԼՆ Գ ԱՂՏՈՒՂՈՒՆՈՒՆ ՕՈՒԳԱՂՐԸՆՏՈՒՆ ՎՂՅՈՒՂ ՈՈՐՂՈՒՂԸՐԳ , ՈՈՔԼԹ ՀԱԼԱԷ ՈՒՂԼՈՈՐԳՃՈ ՈՂՂՈՈՐ ։ Գ ՕՆՔ ԼՈՈ ԼԷԿԼՆԼՆԼՆ ՄՈՐԷՏԼՆԷ ՎԼՃՀՉ ՍԼԼՈՈՐԷՔԷՔ ԿԷՕՍՐԷՐՐԼՔ ՊԼՐ ՀԼԲՔ ՎԷՕՂ ՊԼԼԷ ԼԼԲՔՄՂՏԼ . ՈՆՃՈՂՂ , ՊԼՈՆՂԸ ՍՐ-ՉԸ ՍՐՉԸ Գ ԲԼՂՐՐ ԼՂԼՆԼՏ Թ ՈՐԹՄՈՈՂՆՏՈՆ ՎԷ ԼՂԼՆԼ ՏՕՈՒՈՆՃ ՍՐՂՂՍՂՐՈՄՈ-ՈՂՆՏՈՆ , ՊԼՈՆՂ ՀՈԳ ՂՂՆՈՈ ՕԼՈՆ ՀՈԳԳՈՈՐՄՐ Գ ՈԼՂԼՀՂԷՔՆԼՆ ՂՈՈՊՈՒՄ ՎՂ Լ-ՐՈՈՐ ԼՂԼՂԼ ։

ՄՈՈՄՈՈՂԼՂ ՏՐ Ա.ՂՆՂՐ ՕԼՈՈՒԳՄՈ ՔԼՆՈՂԼՂ ՊՈՂԼՈՈՒԳՄՈՈ, Գ ՕՆՔՈ՝ ՊԼՐՈՈՂ ԿԷՐԼ ՀՀՔԼԼԷՐՀՔԷ, ՆԼՀՀ ՎՈՂՐԼԹՂՈՈՈՆ ՊՀԷՐՈՈ ՈՐՂՂՈ ԼՈՆԼ ՏՀ ՄՈՎՓԼՓՈՈԳ ՕՂՈՄՈՈՐՂՐ ԹՀԼՂՊՂԼՂՀ ՀՈՂՂ ՎՀ ՊԼՈՆՀՐՈՆ ՆԲՂՂԲՂՆՀ ՀՈՂՐՈՈՆ ՕԼՈՈՒԳՈՈՈ ՎՐ ՄՂՂՎԼ-ՐՂՂՈՆՏՈՆ ՀՂՂՊՐԼՂՂՀ ՀՂՂՊՐՐ

Ընդհ. օրուղու օր. տիկոլէր Սարա՝ սարը սաչէլարը , բարլադ կէօղլերի վէ թահ-
բիք խոխի թէպլէսսիմիւ իլէ կէօղիւնիւն էօնիւնէ Նուր միսաւի տիքիլի վէրիր
խոխ ։

Նասրէ օրուղ սա Սարանըն ալէօղլէ պիրտէն պիրէ քէնահ կէօնիւլիւնիւ
զաղթ լիթաւիլինի , Նասրէ օրուղ սա , տէմմըզ Նաչընը խաթըրնա պիրէ կիթիր-
մէյէրէք վէ խօշ մուամէլէ վէ իչիմիսոմ խուսուսունսա սէյիդ անլըլարա պիրէ
բէզ սպալիթ իսէրէք , պիրը սանկիսէ օ սիլաէրէ ալէնհիրի աչգ իւէ էսիր կիսալ
պաղլանաբղընը վէ պիր չօգ կէճիլէր սյդուչու ֆիէտա խոխ Սարայը սիւ-
չինմէքլէ կէչիրոխինի վէ կիւնիւն պիրինտէ անընն աչգ ու մուհապիլիքինէ
Նաիլ օրուղ օրամայսամաղընը վէ նիհայէթ օ անէ դաասար հիչ պիր չէյտէն
լէպղիթ սույմայարադ , հիչ պիր կէօնա դըզգանճլըդ խաթըրնտան կէչիրմէ-
յէրէք , վէ քիտրը լէվէնտանէլինի էլտէն պլադմաէսարադ , օթուղ պէնէ միւ-
թէմատիկէն էն պիյասէ իղթիալ իտիհի զաասընըարընն նագլըը պուլունմուշ օ-
տուղու հալտէ , հասրէ օրուղ սա պէօղլէ պիրտէն պիրէ սասէֆիլ պիր
մահլուգ կինի հիչ չէյտէն լէպղիթ սույմալա , հիր հարէքէթտէն չիւպհէ-
լէնմէկէ , հիր չէյէ իննանմադա պաչլամըչ օրուղունու սիւչիննահիւքմէ , քէն-
ահի սահի թէսաճճիւղտէ զալըր իտի ։

Նասրէ օրուղ սա չիսաէթը մուհապէկիթինէ մուգամէմէթ իսէյէրէք ,
քէնահի օ չաղսա պուլունսուղու հալտէ , Նամընը օ կէնճ դըզգա վէրմէկէ
գարար վէրմիչ օրուղունու քէնահ քէնահինէ սիւչաէ իտէր իտի ։ Պիր արա-
լըզգ , չու հալէ ֆէվդէլ սահ պիր տիլանէկիրը Նագարըչյա պազար իտի իսէ
տէ , մուահահարէն գարչուաչնա չըզաճագ դէվէկէյէ հէնուգ մագսուղ օրադի-
լէճէկը հալտէ օրուղունա քէնահ քէնահի իզնա իթմէկյէ գայրէթ իսէրէք ,
Եինէ քէնահ քէնահիյի ալտաորը իտի ։

Գօնթ Սարահան ուղագ վէ օղ սիհրպազ գըզըն տահանըլմադ սէրկէ-
տէ քէնահիսինէ թէէսիր իթահրմէքդահէ օրուղուղու լէթաֆկիթինէն մահրում
գալմըշ պուլունտուղու պիր սըրատա , պուս միւթմալահաթա տասլմըշ լքէն ,
գօլլարը ար ասընտա սըգըշտըրմադ տա օրուղու օ գումրալ վէ միսի մէլէք
Գլանչըն տուտագլարը՝ քէնահ Եանըգլ թուրուչմագտա օլան ալընընա տօգու-
Նուր տօգունմադ , քէնտուլի մուզտարըգլ իտիհն իսայալաթ տէրչադ մահվ օ-
մահղէ , գօնթուն ագը պազընա կէլտի ։

Գօնթ չու պուլունտուղու հալին , Նըչանըգլըընը Նիգեսէ միհրասընա կէօ-
թիւրմէկէ հայըր պիր աչգ հալինահն իսէ տահա գիյասէ պիր բէտէրը բա-
հիմ հալինէ պէնղէր օրուղունու տէրը ու ֆէհմ իթմէկէ , գալգի գըրըգը
վէ հալը չէյսուսէթինի հիսս իլէ թամր ու հարէքէթինին չայանը իսթիհգա
օրուղունու հիւքմ իտի ։

Գար կինի պէյագ սաչէար իլէ գարլանմըշ օրուղու հալտէ սիլէ , չիս-
տէթը աչգա պուտէ օրմուշ օլան վէ քէնահինի պէօղլէ պիր պէլանա ուղ-
քաթմըշ պուլունան պազընա լանկէթ օգուր տուրուր իտի ։

Գու միւթալահաթար կիմ սիքմէկ քէնահինի հիւզնու գասասէթէ տիւչիւ-
լէսու, վէրմիչ օրուղու գարարտան բուճուս իթմէկէ վէ հէր իքխինին թէսավվու-

բաթընըն իշրասը գասիլ օլմատըղընը օ չիրին ինկիվիզ գըզընա անլաթմադա սիր չարխ արար իտի իսէ տէ , անձագ կէնճ չաղընըն հէր սիր լէթաֆէթինէ մալիքէ օլուսլ տա , աստէքա հիմմէթ վէ նիյմէթ գասիլինէն օլարագ , էօմրիւնիւ քէնտի կիսի իխթիլաբըդ սինինէ վասըլ սիր քիմսէ իլէ կէչիրմէկէ բասի օլմուշ օլան օյ տիլնուվազ դըղըղաղատան այրըլմադ , աստէքա սիր խօրկատըդ վէ նանքէօրիւք օլաճաղընը իթիրաֆ իտէր իտի :

Պու դըղըղըդ , սէօյլէ նատիր իլ էմտալ սիր գըզ օլտուղու , վէ հէր քէսէն պիլա ֆարգ նէկնանէ նազընըսը սլուլունտուղու , վէ նէ գատար տէլի գանլը թանըմըշ իտէ , քէնաֆիքսինէն մալհարը իթիֆաթ օլմուշ իտուկի հալատէ , քէնտի նամ ու չէօվրէթինէ վէ չան ու չէրէքը ասքէրիսինէ գաբըլսլ տա կէօնիւլ վէրմիշ օլմասը վէ մալիքէ օլտուղու պու սէրվէթը ճէսիմէ վէ հուրրիյէթը թատիխլէսի իղթիլասընճա սիր գաճ տահա քէնտիսինէ թատըը կէօրիւնմէքտէ օլան սէրսլէսիմլիսինի ֆէտա իմմիշ օլմասընտան նաչի , օյ եէքթա մախլուգուն ատէքա սինէնէտարը վէ վէֆագէտարը օլմադ լազըմ կէլիպ կէլմէսիյի քէնտի քէնտիյէ սիւտ , վէ նիհայէթ՝ գալսինին ազդ ու մուհասլէթիրլէ մէմլու սիր քէրիէսինտէ Սարա սէօվ վէրմիշ սլուլունտուղունու վէ չու սէօվունիւ կէրի ալմադընդա հիչ սիր թէտիր կէօրէմէտսինի , վէ հաթթա Սարա իւէ իսթէմէյէրէք սինէ էվէնճէք լազըմ կէլճէք օլսա , մատամ քի սլու ճհէրէք միւթէահհիտ տիր , պինանէն ալէյհ հէր հալատէ ադտը իպտիվաճէ մէճալուր իտուկինի քէնտինճէ թատափգ իտէր իտի :

Գօնթ սլու վէճհլէ հէր թարափտան սըզը սըզը սլագլանմիշ օլտուղունու տէրը իմտէքատէ գատարվէթի արթըսլ , հէման աեատա գարդսը . Մարքէսը Սինեըընըն նատաչընըն սլուլունտուղու օտանընը էտանը սլաչընատաքի քինչինէ սաքօնա կիրիսլ , Մարքինին տիւննատա եսլատպիէճէյի էյի սիր չէյ վար իտի իսէ սլու տա էօվիէքտէ իքէն , սլուտնուշ տա պիր ադ վադթ էվվէլ իշտա թատիսլ տէ քէնտի դըզը կինի սէվգիլիէճէյի վէ քէնտիսինին միւնատաճէլէսի օլմադըդընը քէնտիսինէ աէտալ ու էվվատ թէատարիք իտէսիլիէճէք պիր էճկէնէնի վադթ ու զէմանընատա քէնտիսինէ թէրք իթիմմիշ օլմասընտան տօտայը թէչէնքքի իտէր, վէ օտանընը իչինտէ աճկէ աճէլէ տօտաչըր իտի :

Մուտհասարէն գօնթ , պիրտաղ քէնտինի սլուլմուշ օլան Գլանչա եագլաչարագ , քէմալը նէդտաքթիլէ միւտահատիքթէ սլաչտայընսլ , քէնտիսինի կէօրմէմիշ վէ թանըմամըշ օլսըդը հալատէ , նէ տէրէճէ հագդընատա մուհասլաքթ հիսս իթմիշ օլտուղունու , վէ կէրչի , խուսուսուլա , չու էտնատէ , էօլէն բէտէրի ալէյհինտէ սէօղ սէօյլէմէսի ճայիզ տէյիլ իսէ տէ , անձագ , չէմմիյէ դատար քէնտիսինի պիր քէրբէ բուս իթմէք մէտտուրիյէթինտէն մահրում գալըպ , Մարքինին խուսուսէթինտէն նաչի իտուկինի , Գլանչա անլաթտը : Ֆագաթ Գլանչըն բէճա մագամընատա աթֆ իթմիշ օլտուղու նիհեատը կէօրտիքտէ գօնթ .

—Էվվէլէրի , ադիզ դըղճըղաղըմ , սանտա եագլաչմագ հագդընա մալիք օլմագ իչին հէր չէյի ֆէտա իթմէքսիկ կէօզիւմ ալմըշ իտիմ իսէ տէ , բէտէրինի կիւճհնուրմէքտէն իհթիրագ իտէր իտիմ : Մէրհօնուն ակնի սըզ սըզ

կէօրտիւլիւնի սիլտիւիմտէն , հասկա , վէ չօգ տէֆա անըն իլէ սէնտէն սոհա իտէր իտիմ : Էօմրիւմտէ էն գէյսատէ սէվմէ օլտուղում վալիտէնի , բէք չարըզ գայսպ իթտիք : Օլ սիլչարէ հանաթտա օլսա իտի , պիր չօգ միւչքիլաթը հալէ իտիպ մէյսանտան գոլտըրըր իտի , վէ հէր նէ դատար Մարթի իլէ սէնիմ տուղրուլարըմըզ վէ Եահամամըզըն Թարզը պիր սիրինէ ուդմազ իտի իսկ տէ , եինէ գօճասը իլէ գարտաչը պէյնինտէ հիւնիւ իսթիղամ հասըլ իտէպիլիրտի : Հայըֆ քի դատէր միւսաատէ իթմէտի : Անճագ մատամ քի չիմտի Եալընըզ գալտըն , գայսպ իթմիչ օլտուղումուզ վազթը դաղանմադա գոյրէթ իթմէյիյիղ : Գինաէն ալէյհ , Խանէմին սէնին Խանի՛ն օլտուղունու վէ պու կէճէտէն իթխարէն կէլմէպ նէրէյմէկէ մէդուն պուլունտուղունու սէօյլէմէկէ համէթ Եօգ տըր : Ինզիթինի կէօրմէք իչին րիֆադաթընա պիր գատըն Թային իտէրիմ , վէ սինինի սիւրուղէ նէթիչմիշ օլտուղուն վէ պինաէն ալէյհ վասիյէ պիլէ իհթիմանըն օլմատըղը ձհկէթլէ , մալիքէ օլտուղուն աէրվէթի պէյէնտիկինի կիպի իսթիմալ վէ իլէրուտէ մաթէմինին միւտտէթի թէքմիլ օլտուղտա , տիւնեայը կէօրիւր , Թանըր , վէ սէրպէսթճէ իսթիդպալինի իննթիխաալ վէ Թայէրին իտէպիլիրսին :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , հէր իքիսի պիր աղ միւտտէթ սիւքլիթ իտիսլ , Գլանչ տահա աղըր պիր հալ քէսպ իթտի , վէ պիր սօն տէֆա տահա քէնտի քէնտինի Թէճէսսիւս իտէրէք , գաթէն տիլինին ուճունա գատար կէլմիչ օլան ուէօզլէրի սէօյլէմէկէ գարար վէրտի :

—Հազրըմտա մալիք օլտուղունուզ հիւսնիւ Նէյէթինիլտէն տօլայը միննէթտարընըզըմ. անճագ վուղու պուլան Թէքլիֆինիլտէն իսթիֆատէ իտէմէյէճէյիմի միւսաատէնիղէ մէսնի սէյանէ մէճմուրսուս : Զիհնիմ Ֆէմզէլատէ լէրիչան ատը . նէ՞ Եարաճաղըմը քէնտիմ պիլէ պիր էյի պիլմէյիպ միւԹէէստիւտ պիր հալտէ իմ . պիր ազ տա լսահաթլանաճաղ օլուր իսէմ Թէսաավվուրաթըմը սիղլէրէ պիլմիրիրիմ : Շիմտիլիք Եալընըզ պիր ադզուսմ վար...

Գլանչ Թէրէտտիւտ իտէրէք պիր սանկէ տուրտու :

—Նէօյլէ , տէտի քէմալը իչթիհագ իլէ , գօնճ : Սէնին հէր նէ քի արզուն վար իսկ , իքմալ օլունաճաղընը գաթիյէն Թէէմին իտէրիմ :

—Էօյլէ իսկ սէօյլէյիմ : Նէյէթիմ Թէքրար մանասթըրա կիրմէք տիր :

—Մանասթըրա՞ մը կիրմէք : Ֆիր գո՞չ կիւն իչիւն , տէյի՞լ մի . . . տէյու պաղըրտը գօնճ . վէ Պլանչըն չու սէօգիւնտէն ճանը սըդըլարագ , կէօյա սահիհ օլուպ օլմատըղընը կէօյլէրինուէն անլամագ իսթէտի :

—Նիմտիլիգ պիրաղ վազթ իչիւն մանասթըրա կիտէճէյիմ : Զօճուգլուգ Եաչըմը կէչիրմիչ օլտուղում չու մանասթըրտա մէվմուլ իթտիկիմ րիֆահ վէ իսթիրահաթը պուլաճագ օլուր իսէմ , պէյգի տահիմ սուրէթտէ օլատա գալմաղա գարար վէրիրիմ տէտի մէթմանէթլէ Պլանչ :

—Րիֆա՞հ մը , իսթիրահա՞թ մը տէտի չլտտէթլէ , գօնճ , սէնին Եաչընտա օլան , էօմրիւն հէնուզ պայչանկըճընտա պուլուլնան պիր զըզ րիֆահ տիւչիւնի՞լը մի . իսթիրահաթ արա՞ր մը , պուննլա՞ր իլէ մի՞նսէնին զիհնինի տօլատուրմուչչար . Ֆիքրինի պու սուրէ՞թլէ մի իտարէ իթմիչչէր : Անճագա խատԹըրլարընտան . . . :

—Պէօյլէ չուպհէլէրէ գահիլ օլմաեընըզ, կէօնիւլիւմին իրատէսինէ հիչ քիմսէ միւտահսէյլէ իթմէմիշ տիր, տէյերէք գօնթուն սէօղլէնիւ քէստի։ Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պօզամանաճաղըմ սուրէթտէ վէրմիշ օլտուղումուզ դարարը, հիչ քիմսէտէն նահահաք ալմագսըզըն վէրմիշիմ տիր։ Եանլարընտա հաչամըշ վէ պէօյիւմիւշ օլտուղում օլ ապիշ բահիպէլէր, պանա թէէսիր իտէճէք պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէկէ թէնէզզիւլ իթմէյէճէկ քէլէրինէ էմին օլտունուզ։ Պու բահիպէլէր քէնտիլէրինի պանա սէվտիրմիյէր տիր։ Վէ հայըֆ քի, Նալընըզ պուննար օլմուչար տըր քէնտիլէրինի պանա սէվտիրլէն, իչթէ օ դատար։ Պրագընըզ պիլէնի քի պիր միւտաէթ տահա մանա թընրտա գալաչըմ։ Շու հալտէ պաճաթիյար օլաճաղըմ պի իչթիսալհ տըր։

—Կէօնիւլիւնիւն միւրաատընը իչրա իթմէգիյինէ մանի օլմադա հիչ պիր վէճ իլէ հազը ու սէլահիյէթիմ Եօզ տըր, տէտի ֆիւթուր իլէ, գօնթ։ Սանա օլան մուհապպէթիմ բէնը թազէ օլտուղունտան, պուննա գըչմամանը չիմիլիք տահա իչէա իտէրիմ։ Լ.ապին, պիլմիչ օլսաընըզ, գըզըմ, քի, մա էթթէէսիւֆ իթթիիտղ իթմիչ օլտուղուն մէպլէքտէ տէվամ իտէճէք օլուրսան, պէնի զիյատսիյլէ մէյնուս իսկճէյին միսիլլու, մէրհումէ վալիտէնիրին տահի Ֆքևաըընա տօղրուտան տօղրուեա մուհալիֆ հարէքէթ իթմիչ օլաճաղսըն։ միւհահազա էթ, քէնտին ի տիւչիւն, պիրագ տա պէնի տիւչիւն։ սէնին ֆէրասէթ վէ գալպինէ իհալէ իտէրիմ, անլէրին վէրէճէյի հիւքմէ բաղըչըմ։

Պանըչըն դարչըսընտա՝ գօնթ նէ հարաճաղընը վէ նէ սէօյլէյէճէկիինի չաչըրտը։ Քէնտի քէնտիսինի բէնը եագըն ֆագթտա, քեամիլէն պաչգա պիրիսինէ ֆէէտա իտէճէք օլտուղու հալտէ, նէ՞ սուրէթլէ Պլանչըն խուլուս ու մուհապպէթինէ միւրաճաաթ իտէճէկինի, վէ բէտէրի մագամընտա, Պլանչըն քէնտիսինէ ֆէէտա օլմարընը նէ ճէսարէթլէ թալէպ իտէպիլէճէկինի քէնտիսի տահի պիլէմէդ իտի։ Պու սըրատա քեաղըտ ճրզտանը գօլթուղուենտա օլարագ, Լէոբօլա Ֆրօսար իչէրի կիրմէքլէ, գօնթու պուլունտուղու միչքիլ հալէէն գուրթարտը։

Նօթկր, տօղրուտու, էվվէլ կմրտէ միչթէրիլէրինէ պագաճագ նէրտէ, սաւօնուն պիր քէօչէպինտէ իքի սանտալիյէ իլէ քիւչիւք պիր օրթա մասատը ադասընա սըզըշմըշ, կէօյա սէօյլէնէն սէօղլէրտէն վէ կէչէն հալլէրտէն խաալէրտար օլմահօր կիպի, վէ ֆագաթ, միւճատէտուէն զուհուրա կէլէն ահվալին թէֆէէրրուաթընտան հիչ պիրիսինի դաչըրմադսըզըն սէսսիզճէ վէ եալընըզճա օթուրուսպ ֆագըր չօճուղլարա եունտան կէօմէքտէ օլան Մատըլէնէ նիկահընը աթֆ էյլէտի։

Գօնթ՝ Ֆրօսարըն իչէրի կիրտիինի կէօրիւր կէօրմէզ այադա գալգտը, վէ օնա տօղրու իլէրլէտի։ Մէրլօ թէրս պիր չէհրէ իլէ խօմուրտանարագ, կէնճ նօթէր իլէ գըզընընն արասընա կիրտի։ Մատըլէնի օրատա պուլաճաղընը մէմուլ իթմէտիյի հիհէթլէ, անը կէօրմէքլէ եիւզիւ կիւլմիւչ վէ պիր գաթ տահա ճէօհէրլէնմիչ օլան Լէոբօլա, Պլանչա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, խաթէր խաթէմէզ պիր ազ թալթիճի իթմէք իւղրէ, Մէրլուեա տօղրու կիթտի խէ

աէ , վիրապայ՝ Լէօրօլտա ալիր մուսալէլեի պալիսէ իլէ մուգասիլէ էյլեսի ։ Ֆրօսարըն իւք կիւնիւ քէնտիսինի սայմաեարադ , Հօգարը չըմմըշ օլմասընտան տօլայը , հադդընտա բէյտա իմմիշ օլտուղու նէֆտանիլէմտէն պաշդա , ֆըզընտան տօլայը պիր տէ զըզղանճըզդ հիսսի իլէ , մէրդում Լէօրօլտա օլսն ղըտտիսէմի արթտըզճա արթմադտա իսի ։ Ջանն իսէրսին քի Լէօրօլտուն Մատլէնի կէօրիւր կէօրմէզ պահիդ օլտուղու հիսսիւեաքը ազըղանէտէն ըսնէրի իւք տադըղտատան պէրու իսաալբտասր օլմուշ իսի ։

—Յէնէրալ Գանալէյլին վիւտուլինէ տէկին պուրտատան այրըլմաեարադ , չու նէվճիմճան միւմէրիմէ իմմիշ օլտուղունու մատավէնէմ վէ սէհատէթէն տօլայը , Ֆէվզուլատէ մէմնուննում , աէտի Ֆրօսար՝ Մէրլօնա , մանալը պիր թէսէլսսիմէ ։

—Վաղիֆէմատէն մատտատ օլան պու աէրէմճ տտի պիր խըզմէմինն իճ-բտասը իչինն աճատա տիպին թէչմիդինիզ՞ մի պէրլէր իսիմ , զանն իսէրսինիդ՝ ճէվապ վէրսի , միւնասէպէթսէդ պիր թամրտատ Մէրլօ ։

Ֆրօսար ղըզարըդ պօզարըդ , քէնտիսինէ պիր ծարաֆտատն եարտըմ վէ մուսալէնէմ արաեօր կիտալ էմրաֆընա պատտը վէ կէօհա իւքն բադիդ արաբընա կիրմէքաէն դօրդ ույդր կիտալ Մատլէնին պաչընը էչտիյինի հիսս էլէտի ։ Նալընըդ դօնթ , նօմէրէ պիր թէվճհիւճ ալամէմի կէօմէրսի , պաչըմճ օլտա դուհա քէչիմճան օլտուղու միւքեաէմէչի գըսսա քէտէը նիչէմինէ մէպ-նի , ժէնէրալա տէօնտիւ , վէ պիր թամրը նադիքտանէ իւք ,

—Պուլունտուղումուդ գէմանընը էն միւհիմմ համատիսինի ատույտում , վէ սէօնմէկէ եիւգ թուրմուճ օլան մարուֆ նատ ու չէօհրէֆինինգին տէվամընը մուճիսլ օլտաագ իզտիվաճընըզտատն տօլայը , տատիր տօսթլարընըզ միսիլու պէն տատի ֆէվզ էլ հատտ մէմնուն օլտում ։ Ինչալլահ եադդն վաղըթտա Միս Օ'Տօնօրա իմադտիմ օլուռնմադ չէրէֆինէ նատիլ օլտուում . . . .

Մէրլօ պու սէօզէրի իչիֆտիքտաէ , պէօրու սէտի կիտալ կիւրիւքիւճիւ պիր տհ չէքտիքտէն վէ կէօզէրի բարըլ բարըլ ըզըլտատարադ , դօնթտուն դտարչըսը-նատ կէչտիքտէն տօնրա ,

—Պէն տէ պու հավատիսի կապէֆտատտ օգուտտում , Ֆագաթ պու Մօ-սիէօ դտատար սաֆիտէրուն օլմատընդմմատան չնանմատտում ։

Պու ատ Ֆիտ , Ֆրօսար՝ թատան պատչընա եընգ ընըչյօր զանն իմթտի ։ Պիր տտադըղէտէ հէմ թուրուչտու հէմ տօնատու , վէ թէրրատ թուրուչտու , թէքբտատ տօնտու ։ Նէ նատատընգընտան խատպէրտատ օլմայուտ , այադտարընը սընգ սընգ օյնաթատադ , վէ պուննու սէօյլէտիյինէ էյլի խտուտ իմմէմիշ օլտուղու-նա , թէլաշ իւք դ ուրատ վէրեմէյէրէք , դօնթու ատիմո՞ւն մը , եօգատա թահ-գի՞ր մի իմմիշ , սահիտի քէմատէք պիր քիմսէ՞ կիտի մի տատմրանմընը , եօգատա տընգճա պիրհարէքէքէտէ՞ մի պուտունմուչ օլտուղունա թէբէտտիւտտէ գատ-տը ։ Գօնթ խսէ քէմտնը աղամէք , վէ հէսուրանէ պիր թատր իւք Մէրլօնա խմիթատտէն ,

—Ինանտրգընըզա էյլի իմմէմիշինիկ , չիւնքի պու համատիս հէր չէյտէն սահիհ տիր տէյուտ , չու արատընդ , պու պահատը ուղտթմագ ճայիդ օլմատը-

ղընը անյաթ տը իսէ տէ , Մէրլօ՝ միւնաղատա իթմէք ֆըբստաթը էլինէ կէչափ-
յի հալտէ գօլայճա ֆէքրաղաթ կէչէմէտիկինաէն , ֆըրչա կիսլի գըրբըլմըշ օ-
լան պըչըղընըն թէլէրի , չիֆթլիք տօմուշու գընը կիսլի տիքիլտի վէ էլինի
գօնթուն օմուշունա գօյարագ ։

—Էկէր սահիհ իսէ , պէօյլուք չաչկընըգ իթմիչսին , տէտի աչըգ աչրդա ։
Ֆիզիմ սինինմիդտէ օլան քիմսէ էվլէնմէմէլի , վէ եախօտ էվլէնէճէք տէ օլ-
սան գըրգ պէշ եաչընտա սիր տուլ գարը ալմալըսըն քի , էվինի իտարէսինէ
նազարէթի իթաին վէ սէնին աղրը վէ սըզըլարընը կէօղէթսին ։ Սէն իսէ ամ-
մա քէնտինէ պէչէնմիշ հասէտքեար իմիչսին հա՛ . իչթիտիմիզէ նազարէն ,
կէնճ վէ տիլոլեր պիր գըզ իլէ հէմբա օլմադա զալգըշմըշսըն . միւսաատէնէ
պինադէն տէրիմ քի , պուունճա սէնէլիք զապթի օլտուղուն հալտէ օ սըֆաթ-
լա տավրանաճագ եէրտէ , սու խուսուսատա աճէմի նէֆէր կիսլի տավրանը-
յօրսուն ։

—Իլէրիտէ կէօրիւրիւզ , տէտի կիւլէրէք՝ գօնթ . իթտիյիմ , պէյէթ տի-
վանէլիք տիր , լաքին էլան քէնտիմի կէնճ հիսս իտէյօրում , տէլի գանլըլա-
րընը ճէմիյէթի վէ իւլֆէթինէտէն թէլէզզիւզ իտէյօրում . պինադէրէն , սէն-
տէն , տօսթում , պիր լէզզէթ տուլմայօրում ։

—Տէլի՞ մի ոհն ։

—Տէլի տէյիլիմ՝ տէյէմէմ . ֆագաթ տիւնեատա չօգ տիւրլիւ տէլիլիք
վար ։ Էյի տիվանէլիք տէ վար , ֆէնսսը տա վար ։ Հէր նէ վագըթ քի Սա-
րաեը կէօրէճէք վէ թանըեաճագ օլուրսան , օ վագըթ նէ տէտիյիմի տղնար-
սըն ։ Օ թաթլը գըզճըղաղըն , սօն կիւնէրիմէ լէթաֆէթ պախչ իտէճէյինէ
չիւալհէմ եօգ տըր ։ Հայաթըմըն նիհայէթինի թէզկէին իտէճէք տիր ։ Ֆիլ վա-
գը էկէր սաաէտիլ վէ ճահիլ մանասթըրտա պէօյիւմիւշ պիր գըզ իլէ էվլէնէ-
ճէք օլսա իտիմ , տիվանէլիյիմի իստաթ իթմիչ օլուր իտիմ ։ Անճագ , էօմրիւ-
մէ չէրիք մագամընտա սէչմիչ օլտուղում գարը , գարըլարըն հէմ էն ագըլ-
լըսը , հէմ էն քնաիլի վէ հէմ տէ էն կիւպէլի տիր ։ Մէկէր չու գարարը
վէրմէք իչին Սարաեա թէսաուիֆ իթմէլի իմիչիմ ։ Շիւալհէսիզ Սարաեան
պաչդա հիչ պիր գաաըն , անըն պանա թէէսիր իթտիրմիչ օլտուղու սազլամ
պիր մուհասպպէթի թէէսիր իթտիրմէկէ միւզթէտիր օլամայաճադը զահիր տիր ։
Քէնտիմէ հէմ պիր վէլէտ վէ հէմ տէ զէվճէ մագամընա տնը իննիթտագ իթ-
միչիմ տիր ։ Պէնիմ իսթիեար հալիմտէ քէմալը նէզաքէթլէ պէնի գաչըրտա-
ճագ , վէ պէյէթի զէվճէ սըֆաթըչա պիր աղ օլսուն պէնի սէվճէճէք տիր ։
Նէօրի՞յօրմուսուն քի , սէնին պէլէտիչին կիպի քէնտի քէնտիմի ալատթմա-
յօրում ։ Շու իչթի ճիհէթէ տախի մուվաֆֆագ օլսպիլմէք իչին , Սարանըն
նէ տիւրլիւ թէէպիրլէր տիւրլիւնիւզ պուլաճաղընը խաեաէ սիլէ իտէմէզսին ։
Էօյլէ պիր թէէպիյէ վէ օ տէրէճէ զիյատէ մալիւմաթ թէլագգը իթմիչ տիր
քի , պիզիմ Ֆրանսըզ գըզլարըմըզտա էմսալի հէննուզ կէօրիւլմէմիչ տիր ։ Տէօրթ
սէնէէտէն սէէրու , Միսթըրըս Սթուարթ Նամընտա զայէթ մէչհուր վէ զայէթ
միւհիմ էրէմ պիր գաաըն իլէ պիւթիւն էվրօբայը տօլալմըշ տըր ։ Խուշաեայի
քէլամ , Սարա կէնճ պիւէ սայըլամազ , չիւնքի էրէմի ալթը եաչընը իքմալ
իթմիչ ։ . . .

Մէրլօ՝ գօնթը սէօղիւնի քէսէրէք ։

—Լանէթ օլսուն ազէնին կիլլի ճէօհէրլի նէրէէտէ վար խէ , եարըն օ սիք կիւն իհթիյաճ զաւալթաներ սիքինէ տախիլ օլաճագսըն , տօղրուսու բէք բա֊հաթ սիր կէնճլիք տայըլմազ • • • չուճտա սիր աղ վազըթտան իչիմէզ օ֊լաճագսըն , հալա կէօյա քի սէօյիւք նինէնտէն ալահա իտէյօր կիլի , Եիրմի ալթը եաչընտա սիր դըզտան սահա իտէյօրսուն ։

—Էէր նէ հալ իսէ , սիրոէն հիւքմ վէրմէկէ գալդըչմա . սիր աղ տա֊հա հիւքմիւնիւ թէէխիր էթ , տէտի աղըր սիր թաիր իլէ գօնթ ։ Նալընըզ չուճնա գանի օլ քի , ադտը մուգտրէր օլան իդտիխառ էճմիյէթը գալդիկէտի վէ ալահիյարի հալիմի քնաճիլ վէ զամին օլմատա իտի , թէչէգալիւա իթ֊մէգ իտիմ ։ • • • Իքի կիւնէ գատար Միս Սարա Բարիղէ կիտէճէը տիր ։ սէ֊նի օնա թագտիմ իտէրիմ ։ Օնու կէօրճէկէք վէ պէրապէրինճէ իքի տաաթ կէօ֊րիւշճէկ օլուր խէն , սլանա մադուր թուրաճագսըն , վէ հաիթա , սլանա հաստա սլիւ իտէճէքսին , էյ չաչկըն • • •

—Բէք ալա , բէք ալա , կէօրիւրիւղ , ոէտի Մէրլօ ։ Խտիվամ մատոէտի միւշթիկ սիր մէօճէլէ տիր • • • Գէլթի տէ ադըլըլըզ ալթմըշ նաչինա վարտըգ֊տա թէչէհհիւէ գարար վէրմէք տիր , չիւնքի պու գատար կէճ կվճէնիլիր իտէ , էօմրտէ ըզտըրտատ չէքմէյէ չօդ վազըթ տա գալմազ ։

Գօնթ՝ Պլանչըն նէգահինէ տօղրու կիտէրէք , չու միւքալէմէյի քէտտի ։

Անճագ , Ֆրօսարըն պու մէսէլէյի աչըգա ուրմադա թահիլ իթմէտի իւ֊զէրինէ , էօմրիւնիւն թարպընը թէպաթիլէ պատի օլաճագ իդտիվաճընա տաիր օլան րիվայէթի գօնթ տախիլ թատահիդ իթմէկէ , վէ Մէրլօնուն էօնիւնտէ պու մէսէլէ պու տէէրէէ վէլվէլէյէ վէրիլմիւ օլմատը հատէպիյէ թէտավվու֊րաթը վազըատնտան Պլանչը տախիլ խատպէրտատ իթմէկէ մէճալուր օլտու , վէ ֆազաթ զայէթ ուսաթալըգա վէ իւսիւնիւն քէօյիս Պլանչա իթմիշ օլտուղու չու մահրէմիյէթին մալի քէնտիսինէ չօզա օթուրտու ։ Մուհապալէթը գալալկէ֊սինէ Սարա իլէ պէրաբէր Պլանչըն տախիլ պիր արապա հիսէտաար օլաճագընը պէյան իթմէքլէ Պլանչա գալալինտէ քէնտիսինի ատ սէվճէէ գատար մու֊հապալէթ գալմամըշ տըր կիսի կէօրիւնտիւ գանն իթտի ։ Պանչ իսէ , ղիհնի բէք բէրիչան օլտուղընտան , տայըսընըն սէօղէրինի պիր էյիճէ տինլէմէտիյի մի֊սիլտը , քէնտի հագգընտա իլէրիտէ վէկսիմ նէթիճէլէրի մուճիպ օլսաճ օլան գօնթուն իդտիվաճընա տաիր սէօղէրինի պիլա ֆիւթուր տինլէտի ։ Գօնթ իսէ , Պլանչըն չու պի֊ֆիւթուր հալինտէն միւթէէսսիլ օլարագ , իւզէրինտէն պիր աղըր նիւք աթմըշ կիպի , իլք աղըգա արտ արտա իթմիշ օլտուղու չօլ֊բաղըզլարըն հէյճանընտան հէննուզ գուրթուլասըլմիշ օլան Լէրօլտ Ֆրօ֊սարը պէրաբէր ալարագ տըշարը չըգտը ։

Ֆէրտաագ հիւնիւ Մարքի տը Սինէրընըն էճնագէ ալայը մուրթանթան սու֊քէթտէ իդրա օլունտու ։ Իւզէրի օյմա թաչտան արմալը խանէնին պէօյիք գաբուսու Մարքիզին վէճաթընտան պէրու պիրինճի տէճա օլարագ աչը֊ըպ ։ ըէղէյէրին բասը սէօքիւլտու ։ Թամաքնար վէ խասխա Մարքի էօյլէ պիր չաչաա վէ թանթանա իլէ , իգամէթկահը էպէտիսինէ ադիմ օլտու քի , հէ֊

լաքատան սօնքրա , տիւննանքըն ահվալ ու վուգուաքընը կէօրյէք գասկ օլ-
սա , չու չաշտա վէ թանքանանքըն քէնտիսինէ պկյատէսյկէ նախօշ կէօրիւյ-
ճէկկինէ չիւպհէ օլուննամազ :

Ուսուլ վէ ատտաքը ճկհանէ նազարը հագարէքէ պագարագ վէ իւլքիքթ
վէ ինսանկյէքին իմասկ իր սիրտկին ահվալէ ատկա բիայէք իքմիչկրէք նաչա-
մըշ օլմասընտան տօլայը Մարքի տը Սիննը իւլէ գաքը ատագա իր միչ օլան
միւթէպէքրան վէ միւթէչէքիզան , գօնք Գանալչէյկին խաթրընա բիայէքէն
ճէննագէ ալայընտա հաղըր պուլունտուկար : Զիւնքի գօնքուն հիւքիւմքը
միւսթէպիտտանէ վէ իմրէքաքօրկյէճ քէմայիւլաքը մաչիւմ օլտուդու հպատէ
տապի հէր քկս քէնտինի սէ վէր , վէ օննա բիայէք իսէք իտի :

Ասարը նէքֆիսէ վէ էչնաի աքիդա քիւճմարանը միւքէպէրանը քէնտի
սէնաքտապկարը մաղամընտա Մարքի տը Սիններճէ սօն պօրճկարընը իչքա կյ-
կէտիւճը :

Պէօյկճմ եէքտիկէրինէչն միւթէքքրկգ իքի ունըզի ճէմկյէքին պիր ա-
բատտա պուլունմասընտան, կաղկքա մուճխալրէքրինէ տէ պիր սկքմայէ բէյտա
օլտու : Տաասմ ժուքրուատտա մուցկմ , վէ մաղագատը Սէվգրընըն էն գբյ-
մկքտաբ ֆաղֆուրկճկրի իլէ տօլու օլան , գաչկքթ դէնկիճն Պատա Տուպկլքմար
սըրթընտան այբրամատըղը քերկի ակքրիսկ վէ եաղմուրտան նէչկիլէնմիչ օլան
կիւմիւչիւ բէնկ չապդատըլյա , ճէննագէնին ալագատընտան , վէ օն սէքքիճնճի
ատրընն նէկատրտաթընա մէրագը օլան փօբէ—Գկէօպ ագատընտան Պարօն ատ
Ըրկֆօնուն Էտանընտան Նիւբիւմկքտէ օլուպ , Պարօն՝ հէր նէ գատար Տուպ-
կլքմար իլէ սէչամկչմաղա քկննէզգիւլ իքմէդակ իսկ տէ , պկր հիւն պկր չէյ
ալատագ օլտուպ տա չու ատէմը քկննէկգիւլկ , քէնտիսինէ քկչ պահալը օ-
քուրմատընը կսէվքիկսէ , Տուպկլքմարա էյինի ուզագմագտան ատրֆը նազար
իտէմէտիկի մինկյու , չու հալտէչն ատէմը խօչնատուիսինի կկպզէյէ հիպզէյէ Էա-
նընտան Նիւբիւմկքտէ օլանը անթկգա քամիրընտէչն ատրըլամատը : Ֆինիսէյէ
հկրէչճէքյկրի Էանատէ , Էանընտան գաչընմագ , վէ էէմկյէճ ատատընտա գայնի
օլմագ իսթկէտի իսէ տէ , անճագ Տուպկլքմար , պէյճի ատ ֆէնտպագըզընտան
նաչի միչքէրկսինտէչն ատրըլամատագա դապրէքթ իտուպ , Պարօնուն Էանընտա-
քի ատնատալիէյէ ևէրկէչտի , վէ Տուպկլքմարընն Գագթօյճեկիւ օլան բիայէքի
Բուամ վէ Էա Ատրապ մէզհէպկինէ օլան բիայէքինտէչն ֆագպա օլմատըղընտան ,
պուկլունտուղու մահալին մուգատտէպկիսինէ էհէմկյէքթ պկչէ վէրմկյճրէճ զէն-
կինէրին պահատըրը օլան Պարօն իլէ լագֆա թուրթուչտու :

—Նէ՞ իղ քի պկղ , իչքէ չու պիչատրէ Մարքի տը Սիննը տա կէօչկու .
իչքէ ալէմտէչն պկր անթկգա մէրագըտը տահա էքսիկտի : . . . Մարքի՝
ատարը նէքֆիսէ վէ Նատիրէ նէ՞ օլտուդունու պկճկր իտի : Պէրկին մագաընը ,
Ստգ ատնինա մագաընը , վէ Էախօտ Զինին էէչնի մատէնինկէ էակի մա-
տէչն մագամընտա Մարքիչէ սիւրմէք վէ Նուքտուրմագ մուհալ գատպկնտէչն
իտի , Պկր Հէյ սագըն ալտըղը կիսկի : Կէկեր պկսկի չարապտը տիւքքէանընտա
պուկլուր իտի : Հէր քէս կիսկի եէրմի ֆրանգընը մատանըն իւզէրինէ ֆըրկյա-
տըր , վէ «պէն տէ սիղին իլէ պէրապէր իմ» տկր իտի : Մարքի՝ սէնին պկր-

տիլին պուրնու գուլաղը քէսիքլէրտէն տէյիլ իսի։ Փիպրի տէ եօգ իսի։ Վա՛յ, Գանքինէ տէ պուրաատա իմիչ . . . Պիլո՞րմիսինիզ Գանքինէյի . Շաթօտէն սօգաղը՝ատքի Գանքինէ քի , օյմա Թահմատան էսքի չէքլետ չըմինէ իմալ իտէր . . . Գու Թօհաֆ աատա՝ գուրտլարըն Թահմա իւզերինէ Նարտըգլարը չաթլագլարա վէ տէլիքլէրէ պէնզէքմէք իչիւն պիր ուսթալըգ իճաա իթմիչ տիր . . . Ջօգ իլէրլէյէճէք տիր . . .

Ինչ աղըզա Պարօն , Ցուպլըմարըն տէտիքլէրինի իչինքմէյօր կիպի կէօրիւնմէկէ հազգ գազանմազ իւգրէ , տէրին միւլահազայա տալմըչ կիպի տուրուր իտի խսէ տէ , Ցուպլըմար , պուննատան ֆիւթուր իթմէյէրէք սէօզիւնէ տէվամ իտիւպ , տէտի քի .

—Պարօն, սիզ մինիաթուրալարը սէվէրսինիզ, էօյլէտէն սօնրա մաղազամա կէլինիզ , տիւն լքի բարչա չէյ կէլտի քի դաննըմ մէչհուր Ֆրքիթօնուն էսէրլէրի տիր . . . Պիր քէրրէ կէլինիզ պազընըզ , պա խուսուս քի սէյրի պատիհավա տըր։ . . .

Պօրօնուն ատարը նէֆիսէյէ օլան մէրագընա հիչ պիր չէյ գալէպէ իտէմէյէճէյինատէն , վէ պիր նատիր չէյի Թէսարրուֆ իթմէք իմքանընը կէօրսիւքտէ , հէր չէյի ուննութմագտա օլտուղունտան , Ցուպլըմարըն վազը օլան Թէքլիֆի իւգերինէ սատր իտէմէյիպ տէտի .

—Սահի՞հ մի ։

—Հազըգաթէն չու լքի բարչա մինիաթուրա՝ ասրըն էն հիքմէթլի նէվատիրինատէն ատտ օլունսա սէզա տըր ։ Րէննկլէրինին գարիֆլիյի , վէ իչինին ինճէլիք վէ Թէմիզլիյի չայանը Թէաճճիւզ տիր ։ Չաթթա մէչհուր Սթիտլէրէ տիլէ կէօսթէրտիմ ։

—Սթիտլէրէ կէօնտէրտինի՞զ մի , տէտի տինտար Պարօն . վէ օ էսնատէ, չան սէսինի ալտրագ , սանտալիյէսի իւգերինէ գարանտը ։ Վէ մէչհուր մուխամմին Սթիտլէրին օ մինիաթուրալարա , պիր ֆիյաթ վէրմիչ օլմասը վէ գըյմէթը ճէսիմէսի հագգընտա ալէյանը բէյ իթմիչ օլուսունմասը խաթրընա կէլէրէք , ճանը սըգըլտը ։

—Բէք ալա պիլիրսինիզ քի, էվվէլ էմրատ Սթիտլէրէ կէօսթէյտիճինճէ հիչ պիր չէյի սյաչդասընա սունմամ վէ էլտէն չըգարմամ ։ Զիւնքի էն կիյատէ գուվվէթլի միւլէրիլէրէ Սթիտլէր մալիք օլտուղունտան , հէր չէյի տէյէրի իլէ սաթմադա եալընըզ օ միւգթէտիր տիր ։ Անըն իլէ Թաթլը տավրանմադա մէճալուրուզ . . . տէյէ պիլիրիմ քի , չարչը վէ բազարըն գայմաղընը օ եու-Թար ։ Միւգայէտէի մրրկէ տաիրէսի էլինտէ օլտուղու տա չէօյլէ տուրսուն . . . կէօրէ՞մէյօրսունուզ օ տա օլուրատա , էօնիւնիւզտէ իւչիւնճի սըրա սանտալիէլէրին պիրինտէ . . . Ֆամիլիասընըն արգասընատա տուրսյօր , տէ-տի Ցուպլըմար ։

Ցուպլըմար կէօսթէրիլէն հիղատա տօղրու պագտը ։

Հէր Թարաֆը սիյահլար իլէ գաբլանմըչ օլան նէ քի գարանլըգ , նէ քի ըչըգ , նէ քի սըճագ նէ քի սօղուգ քիլիսէնին իչինտէ , մամլար եանմագտա իտի ։ Քիլիսէնին օրԹատընատա իհզար իտիմիչ եիւքսէք պիր մէվզը իւգերինէ

գօնուլմուշ օլան թասլութուն էթրաֆընտաքի պուխուրտանլար էնվահ գօ-
դուլար նէչր իթթիքլէրի կիպի , տէօրթ քէօչէսինտէ տախի կիւմիւշտէն սա-
նէմլէր (արճան) վազ օլունմուշ վէ Մարքինին թասլութու չիչէք տէմէթլէրի
վէ թահլարը արասընտա զայղ օլմուշ իտի : Բիլիսէտքի հավանըն նէմիչին-
տէն պայըլմըշ օլան չիչէքլէրին գօգուսու , պօղահագ տէրճէճտէ գալուկ գա-
տար թէէսիր իթմէքտէ իտի : Թէնէրուն պիրինին պէրրագ պիր սէտա իլէ օ-
գուտաղտա օլտուղու բահմէթ տուալարը , քիլիսէնին քէմիրլէրինէ գատար
սուուտ իթթիչի կիպի , գալկլէրի կէվձէթր վէ սինիրլէրի ուրուր իտի : Պիր
թարաքտան բարաուրն տուասընընն ուէտի , տէրինտէն պիր ալչագտա գուլագ-
լարա վաուըլ օլուր իտի : Տիկէր թարաքտան քիլիսէ չօճուգլարը իսէ , կէվձէք
կէվձէք նէրլէրէ գատար գարանարագ եավաչ եուվաչ . տօլաչտըգլարը էննատէ
միհրապա տօղրու սրդընթըլը նաղարլար աթթի իտէրլէր իտի : Պիր արալըգ
քիլիսէնին պիր միհէթինտէ տախի , այագ ուէսլէրի իչիտիլիպ իթձքի մախ
ճանքէս էլպիսէլի , պէյազ չապպալը , էլտիվէնլի էլինտէ պիր չիչէք տէմէթի
թուրթմուչ պիր էէնի էվի գարը՝ գօճասը վէ նիքահտա պուլունմուչ օլան
ղէվաթ իլէ պէրաուէր , սիյահ գարը քիլիսէնին իչինտէ միւչահէտէ օլուն-
տու :

Գլանչ սյաչընտա սիյահ պիւրիւնճիւք էօրթիւլիւ օլտուղու հալտէ , քի-
լիսէնին գարանլըգճա պիր քէօչէսինտէ բէտէրինին րուհու իչինէ տուա իթ-
մէքտէ իտի · էթրաֆընտա պուլունանլարըն , գայտսըզ վէ ֆիւթուրսուզ հա-
լինէ տըգգաթ էթմէկէրէք վէ եավաչ ուէս իլէ ճէրէեան իտէն միւսլաճասա-
թա գուլագ ասմանտարագ , տիթրէյէ տիթրէյէ վէ աղլաճա աղլաճա , քէնտի
քէնտիյի հիւրն ու քէտէրէ ուէվգ իտէր , վէ պիր էյիճէ թանըամամըշ օլտու-
ղու բէտէրինին վէֆաթընտան տօլայը , գալկլինին լայըգըլա սիւքէտտէր օլ-
մատըղընա ածը ածը քէնտի քէնտիյի մուաֆէղէ իտէր իտի :

Միհրաալ ճիհէթինտէ պիր հարէքէթ հիսս օլունուպ , էօնտէն քիլիսէնին
մուհաֆըզը օլան՝ էլինտէքի ալէթը բէսմիյէսինին սալլայա սալլայա արգասըն-
տան կէչէնլէրին ատըմլարընը թային իտէրէք եիւրիւր իտի : Բարաուլար տա-
լմի անը թէագըալ իտէրէք , թասլութա եագլընտըլար : Գիլիսէտէն պիր ան
էվվէլ չըգմադա հաղըրլանան էհալինին սանտաւիէ կիւրիւթիւլէրի արասընը-
տա թասլութուն պաչընտա տաւմի , պիր գաչ պէյթ տուա սէօյլէնմիչքտէն
սօնրա , հէր քէս գարտնըլգտան ըլըղա չըգտըղլարը ճիհէթլէ կէօղլէրի գա-
մաչա գամաչա , թէմիզ պիր հավա թէնէֆֆիւս իտէպիլմէք արզուսուլա ըս-
չարը ֆըրլատը :

Մատմադէլ տը Սիննը , Մատլէն իլէ պէրաուէր պիր արասայա կիրիպ,
ֆամիլնանընն գաապրիսթանը մախսուսունուն պուլունտուղու Բէր—Լաչէզ մէ-
ղարիսթանընա կիթթիւլէր : Բարիզին իչէրինէ կիտէն էհալի իլէ տօղու վէ
կիւրիւլթիւլիս սօղագլարընտան կէչէրքէն Գլանչ ատէքա սէրսէմէնտի :

Ալէօյա ուզուն պիր եօլճուլուգ իթմիչ կիպի , եօրկուն պիր հալտէ թա-
պութուն մահալը մախսուսունա էնահրիրիմէսի րէսմինտէ հագգը պուլունտու ,
վէ հէր կիւն չու խըզմէթի իչիա իտէն ամէլէնին պէֆիւթուր հալինէ թէ-

աճմիւսլսէ գալոը թազէ գալըլմըշ վէ հազըրլանմըշ օլան մէգարլարըն, թօքրաղընտան չըգան զօդուտան իչէրիսի բարալանմազտա իտի ։ Ո վազթա գատար , էօլիւմիւն նալընըզ բուհանի վէ քէտէրի ճիհէթինի կէօրմիւշ օլտուղունան , պու տէրճա էօլիւտէն տէ իսթիհսատ իտէնէլիի կէօրմէսինլէ դիւյատէսինճէ միւհիմմար օլտու ։

Ճալէթը մէվճին տէհչէթինի կիղլէմէքտէ օլան մէղհէպէ իսլաինաէն հազըլմըշ օլան օ չալչատալը վէ թէպիսէթի վէրճի թատվիրլըր իլէ, կէօրտիւլու չուհալին նէ տէրճէճ զիարդը օլտուղունու պլանչ անլատալ ։ Ճանընդն թէնատէն տըրըլըզ տա , մուզաքիքէրանէ վէ տալթի իյարանէ միւրիճի ,, վէ սէրրաթ ահմանէ տօղրու տուտա իտէճէչի՝ սիր վէճհ իլէ խաթրլարա սիլէ կէլմէյիսի, օսմանըզ վէ պէչինի սիր խալղ միյանընտա նաչընը պուղ կիսի ոօղուզ սիր թաչ այթընա հազին հազին կէօմիւլմէսինէն տօղդա սիր չէյ կէօղէրէ չարըմազ իտի ։ ,

Ճէսարէթ իտիւ դաապրիսթանէ գատար կէլմիշ օլան թախմինէն գըրգ գիչի , մէկարընը էթրաֆընը դուչմըշ վէ վազըթ աղշամ օլմադա հազդայշմըշ օլտուղու հալտէ հէնուզ սապահ տիւմանընտան հումուչամըշ օլան նազլը չամուրուն իչինտէ այագտա սուրմազտա պուլունմուչլար իտի ։ Գապարիսթանընը նօլլարընա տէօքիւմիւչ օլան դուրու նաբդազլար , էմմէքտէ օլան չիատէթլի բիւղիհարատան հավատա տէօնէ աէօնէ ուչմազտա իտիլէր ։ Ոօն տուալարը իտէճէը օլան բալաս իսէ , օ մաթէմմաք չուզուրա էյիլմիչ , տուաըը մըրըլտանմազտա իտի ։

Պլանչ՝ գալըլի մուզտարըզ , վէ տիղէլի տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, նանը պայընտա պուլունան սիր մէղարրն իւղէրինէ տիղ չէքիւզ , սիր ադընթընըն չիատէթի իլէ ուղրայան պիր քիմսէնին տիւչար օլտուղու թէյաչէ միւնասիհ պիր թէլաչ իլէ , էթրաֆընընա պազմազտա , վէ քիմսէյի թանըմատըզը ճիհէթլէ , թանընտըզ պիր սիմսանէն սարիճը նապար իլէ հիչ օլմազտա , կէօղիւնէ խօչ կէօրիւնէճէը պիր ադճամ կէօրմէկէ չալըչմազտա իտի իսէ տէ , պիր պէօյիւք անկարատա թուհիւմմուշ օլտուղուրընը պէնդի իտէն պիր չօզ թէքս չէհրիլի քէտանտան պաչզա պիր չէյ կէօրմէյիսի , ահ ու վահ իլէ պաչընը չէվիրէճէյի սըրատա , դուրու պիր աղաճ տալընըն չաթըրտըսը զուլաղընա վատը օլմադէ , կէօղէրինի գալտըրտը , վէ պիր քէօչէտէ գօլարը պաղը , սէրթաա սիյահ էլպիսէլի , պէնդի սօմուշ պիր տէվիգանընընն աէազտա տուրուսպ , պալամազտա օլտուղունու կէօրտիւ ։

Պու տէվիգանընընն էանազընտան պըլյըղլարընա տօղրու պէօյիւճէը պիր կէօզ էաչը տամյասը էավաչ էավաչ ագմազտա իտի · Մարթինին մէղարընա ատա պագմայսպ , զանն էտէրսին քի կէօղէրինի տիքմիչ ուղազտա պիր չէյ արար իտի · էվվէթ , նիհայաէը՝ ուփուղտան էօթէյէ , տիհէր պիր մէղարիսթանտա ; տիւչմէնէ կէօյիւս վէրէրէք տիւչիւսպ , խաալը էալէտիսէ տալմըզ օզան ասքէրլէրին էաթմազտա օլտուղու նէչիլ չայընըզընա տօղրու ուղանմազտա իտի ։ էվվէթ , կէօղէրի՝ էթրաֆը տէմիր բարմազընդա մուհաթ պիր թօրրագ էըղընթըսը իւզէրինէ տիթքիլմիչ օլան պիր ասի թահթա խաչը կէօ-

բիւր խոլ · ֆիքրինաւէն օրայա , օ խաչըն էանընա կիթմիչ ոիզ չէօքմիւչ խոլ · գալէպէ խաէմէոիկի ալիր րիգգաթ՝ պու տէլիւքանըլընըն պիհնինի իհմաթա իթմէքլէ , տուալարըն մըրըլտըսը միյանընտա , պօղազընտան էօգա- ըը չըգմանան ինիլթիյի իչինտէն տուէա տուէա , էլինին թէրսիյլէ ըսլանմըչ օլան նանաղընը սիլէր խոլ ։

Պլանչ , պիր քէրրէ գըմըլտանմագլէ , տէլիդանըլընըն կէօղէրի պիրտէն պիրբէ օ խարաֆա ըմկվճմնիւհ իտէրէք , Պլանչընֆիլէրէ թէսատիւֆ էյլէտի- լէր ։ Ռէնոհոիլնէ ոիրիսիննէն ալզգամի իթմիչ օլտըղընը տէլի գանը հիտա իթ- ոիքտէ , գըպտարը պաչընը էյտի , վէ քէմալը իհթիքրաղլէ պիր ճէսիմ մէրմէր մէչտըրըն ատըգասընա կիվլէննիտ քէնահնէ պտգան կէօղէրտէն նիհան օլտու ։

Տէլիդանըլընըն չու- քէտերլի հալի , քէնահոինին մահէմնաք հաֆինէ բէք մուվաֆըգ օլտուղու ճիհէթլէ , Մատամազլ տը Սինոը միւթէնէզլի օլտու ։ Կէօ- նիւլ խոչնուտուղուլա բէտերինին տէֆն բէտմինին նիհայէթինէ գատար մէ- ղարիսմանատա տուբատու վէ տայլըսընըն գօլմունդուզնտա օլարադ , հալըը պու- լունանլարընը ատաստընատան անէչրին թագիյէթ սէլանիէրինի ալտ ալտ , վէ մա- թէմի ատաղալարըն կիվրիւլտիւսիւնիւ իչինէ իչինէ կեչտիքտէ , պիր ազ բահաֆիլանմըչ օլտուղունու վէ իսլիֆատալէրի գատար մեկուս հալտէ պուլունմատընընը հիտա էյլէտի ։

Գատրիսման եօլունուն քէօչէնինտէ օ հիյտէթլի տէլի գանը թէքրար մէյտանա չըգտը ։ Մէդարլարըն ատաստընատան կէչէն եըլանգավի եօլտու հա- վաչ եավաչ եիւրիւմէքտէ իտի ։

ծէնէրալ իլէ իչկէնի Պլանը կէօրիւը կէօրմէկ , չաղագաընը չըգտըրար վէ էյլիէրէք սէլամ վէրտի ։ Պլանչ պէօյլէ պիր գալիմ կիւնտէ , նաբընըղ պու գաթընը հավինատէն միւթէհէլլի օլմուշ իտուկինէ մէպնի , քիմ օլտուղունու պիլմէք իսթէյիտ , վէ կէօյա իտէհէյի չու ատի ախտալ գարիտ կէօրիւնէմէքը պանընըյտ , գալգի չարբաղագ ·

— Բիմ ատիր պու Մո իէօ , տէյու տայըսընա ատրտու ։

— Եավէրիմ Ռիչը Սէվրագ տըը , տէտի գօնը ։

— Ռիչը Սէվմա՛գ , տէյու Պլանչ քէնտի քէնտիյէ թէքրար էյլէտի ։

Պիրինճի տէֆտա օլարադ իչկիվչ օլտուղու չու- իտմ՝ գիհնինէ պիր էյիճէ նէրլէչտի ։

Պլանչ օ ապչամը մանատթըրա ավտէթ իթտի ։

Չ-

· Միա Ո՝Տաննօր , Ֆօրթունի ատգաղընտա , տտը վէ Ֆագաթ նիւքսէք վէ գայէթ լավիճի պիր խանէյէ կէլտի նէրլէչտի ։ Պու խանէյի եաբան միմար , արատինին վատի օլմամատը հատսըիյէթ պէօյիւճէք պիր իդամէթկահ ինչոտը- նա միւգթէհէտիր օլմամատըղընա միւթէչտսիւֆէն , քէաֆիֆէլի իգթիտարընը , վէ խոթիրատթը ճէտիտէլի սէնախէսինի ատրճի իլէ խանէչնին միւմքին ակրթէչէք ժիւգյէչէն վէ լաթիճի օլմատընա պէղալը իգտամ վէ գայրէթ իթմիչ իտի ։ Ատ-

ըա հէր տէֆա պիր գաչ հաֆթա տուրմագ իւզրէ Բարիզէֆկէլտիքճէ , պիւ-գայտ եօլճուլար կիսլի Լա Բէ սօգաղընտա , տէօչէնմիչ ատի տաիրէլէրտէ իւգամէր իթմէք միւթաաը իտի իսէ տէ , գօնթ պուռ տէֆա պուռ սուրէթի քէֆվիդ իթմէտիյինտէն , մէգթիւր Ֆօրթունի սօղաղընտաքի խանէյի ինթիխապ վէ Սարանըն իգամէթինէ թախսիս իթմիչ իտի ։ Վիլայէթ սօրլզատէկեանընտան սիրը տէլիգանլընըն մալի օլուսը , մալիք օլտուղու պուռ ճէսիմ սէրվէթի , աղ վազըթ զարֆընտա , օլտուգճա եաչը սիրը թագըմ չէրին զէնան իլէ սարֆ իտիսլ պիթիրտիքտէն սօնրա , մէկդիւր խանէյի տախ սաթմաղա գարար վէրմիչ օլտուղունտան , գօնթ տէրհալ , խանէյի էչեասը վէ տթվէ արասալարըյա սաթընն ալըսլ Միս Օ'Տօննօր թագտիմ իթմիչ իտի ։ Գուխանէ եալընըզ իւչ հաֆթա իգամէթ իչիւն մադամտա քեաֆի օլտուղունտան , մուախախարէն , եա քիրտեա վէրիլմէտի վէ եախօտ թէքրար սաթընմասը մուգարրէր իտի ։

Գօնթ Գանալհէյլ՝ Սարաեը կէօրաիւյիւ անոէ թէքրար րըպգաի մուհապկէթ վէ էտարէթ ալընընա կիրտի ։ Բէտէրինին հայաթընտա Գլանչտան մահրում իտի իսէ տէ , Մորբինին վէ Գաթընյա , Գլանչ եալընըզ գալմըշ վէ քէնտիսի չու մահրումիյէթտէն գուրթուլմուշ օլտուղունտան , սիրը արալըզ Սարա իւէ ագտ իթմիչ օլտուղու րէվապընը միւնասէպէթի չէօղիւպ աթմագ կիսլի տուտուղու վահի սէվտալարը , վէ իչթիհար եաչընըն հասէտ իթտիյի սիրը հաեաթալախ մուհապկէթէ , եալընըզ Գլանչ թարաֆընտան նահիլ օլասիլէճկինի տիւչիւնէրէք տիւչար օլտուղու քէտէր վէ բէչիմանըզգարը տէրհալ մահվ օլտու ։

Կինէչին եալընըզ սիրը չէօղէսինին՝ եազ մէվսիմինտէ կէօչիւն մահ եիւդիւնիւ գարյասան պուռըթտըղը միսիլու , Սարանըն տա սիրը նազարը գօնթուն քեաֆֆէի գասավէթ վէ տիւչիւնճէյէրինի թար ուսար իթտի ։ Շուրասը տա վար քի գօնթ , օ տիլարա Ինկիլիզ գըզընըն էւգ կիւնիւնտէն պէրու կէչիրմէքտէ օլտուղու տիւնեարէրէսթ վէ հիւրիւլտիւլիւ էօմրիւն տաղտաղաի միւթէսէլսիլէսինէ պիրտէն սիրէ գաբըլմըշ իտի ։

Գիր գաչ սաաթ զարֆընտա Սարանըն Բարիզ վիւսուլի խապէրի սիւթիւն մէմլէքէթ իչինէ եայըլտը ։ Խանէչին էն սէօյիւք տաիրէլէրինտէն պիրի բէք մահիրանէ տուրէթտէ քէֆֆիչ իտիլէրէք , միօտֆիր գապուլ իթմէք իւզրէ Սարա իչիւն տալօն իթթիխազ գընընմըշ օլտուղունտան , Սարաեը կէօրմէք իւզրէ կէչէն միւտաֆիլէրին արտը արասը քէսիլմէյիսլ , գաբունուն էօնիւնէ սէքէյէչէն արաալալարըն հատտ ու հիսաալը ելմատըղը կիսլի , խանէչին իչինտէ , իրէքլի էլվիսէէրին եէրլերէ սիւրիւնէչէն ուզուն կիթէքլէրինին խըշըլթըսընըն վէ հէրքէսին խահիյէ սէօհուէթ էտիչինին եիւքսէք սէսլէրինտէն վէ ստաթ սէկտէ իչիլէճէք չոյ իչին հազընըլտընտան բօրընըչէն վէ կիւմիւշ թագըմմարընըն բաթընրտընտան սլուչգա սիրը չէյ իչտիյմէզ օլտու ։ Մընթըրըս Ոֆուսրթ իսէ պիր քէօչէյէ չէքիլմիչ , սօլուգ ալմայտագ կազէթալարըն վիլքալտա իտէր , վէ հուղրուլա , Սարաեա տիր հիմայէթ ալէմէմէթի կէօռէրէր իտի ։

Խարիպտէ մուգիմ իննկիլիզ վէ Ամէրիգա միւթէպէերանը էհալիսի տախի , ադրա իլէ խօշամէտիյէ կէլիսի , կէննէ դըզլար սըգը սըգը ելէհլրլէր , վէ սէվինէ՛լէրինտէն , տիլի բարալան կիսի իննէ իննէ սէվդէր չըգարըպ , հիւմլէսի այրը այրը Սարաեա , «Սահի՛ՀՀ մի տիր . ա՛հ , նէ գատար մութլուսունուզ . էյ չո՞ւ գատար սէրպէսթ , պու գատար պախթիյար սիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուղունուզ հալտէ , նա՞սըլ գարար վէրէսիլտինիզ » տէյէրէք Սարաեան չարըր չարըր էօբէրլէր , վէ օյնայա սըչրայա Սթուարթա տա կէլիսի անընն տա պօղազընա սարըլըրլար իտի ։

Սթուարթ իսէ , չու մուհասպէթ ալամէթլէրինի թէլագը իտէր , վէ գըզըլ պիմասընը , եասը պէլլի վէ գըսըր չինեօնու իննկիլիզ գըզլարըն բէմալէ կախալարընա տօղրու միւթէվէքքիլանէ ուզաթըր իտի ։

Գո՛նթ իսէ կէճէ սաաթ տօգուզա տօղրու կէլիր իտի ։ Հէր կիւն զայէթ ճէսիմ վէ պէյազ պիր չիչէք տէմէթի կէօնտէրիր , վէ քէնտինէ մախսուս օյան նէզաքէթը լէվէնտանէսիյէ կիւնիւն նասըլ կէչիրիլմիշ օլտուղունու սօրմատան տինէյէր վէ անլար իտի ։ Սարա տախի թարիֆէ պայչայըպ , Հինտիլէրէ գարշու այչլան մուհարէպէնին գահրամանը ատտ օլունան Լօրտ Գլէֆթընն քէնտինինէ թէպլիքէ կէլմիշ օլտուղունու , վէ նիքեահընտա չահիտ մադամընտա պուլունմասընը , Լօրտա թէքլիֆ վէ րէճա իթիմիշ վէ գասլուլ իթմիրմիշ պուլունտուղունու , վէ սէրվէթինին մըգտարընը պիլմէյէն Ամէրիգալը Մատամ Օմօրտէնին , պիր Հինտ թըլըսըմը կէօնտէրէրէք , պու թըլըսըմը հէր քիմ իւգէրինտէ թաչըր իսէ , տահիմա պախթիյար օլաճաղընը խասէր կէօնտէրտիյինի հիքմայէ իտէր իտի ։

Մուսահապէթ արասընտա Լուվր մադազասընտան ալընան էշեալէր բուքէթլէրլէ կէլիր , Սարա չօճուգկիսի սէվինէրէք ալմըշ օլտուղու չէյլէրի պիրըր պիրըր Գօնթա կէօսթէրիր , վէ էհվէնէլիյինէ հայրէթ ալամէթլէրի իսրարա իտէր , վէ տատահ գահվալթըսընտան սօնրա , ուֆագ թէֆէք ալմագ իչիւն մադազայա կիթմիյինտէ , ուճուպլուղունա գաբըլարագ , օն լքի պլն ֆրանգլըգ չէյ ալտըղընը , վէ Սթուարթ իչիւն տախի պիր թագըմ էլպիսէլէր իչիրա իթմիյինի , վէ չիւնքի , Սթուարթըն օ անէ գատար սէրէօճաե իթմիշ օլտըղը խընզմէթ , արթըգ խիթամ պուլաճաղընտան , անընն տախի սէրպէսթճէ վէ բահաթճա եաչամասը լագըմ կէլտիյինի վէ միւթէմատիէն քէնտիսինլէ եօլճուլուգ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ օլան ագիզ տօսթու Սթուարթըն բէք եօրկուն հայաե իտուկինի , եէկեան նէկեան գօնթա թէֆհիմ իտէրտի ։

Մըսըրըս Սթուարթ չէնտի հագընտա ութօյէնէն սէօզլէրի իչիթտէ , եիւբէյի ալթ իւսթ օլուր , վէ սալօնուն իչինէ պօրու սէսի կիսիլի պուրնու-նու սիլմէսի սէսի էօթէր , վէ Սարատան այրըլաճաղընա ըզհարը թէէսիւֆ իտէր իտի ։ Սարա՝ Սթուարթըն չու հալինի կէօրտիւգտէ , պօղազընա սարըլըր , վէ մուամէլաթը լաթիֆէ իլէ անը թէէսիֆն իտէր , վէ քէնտիսինտէն այրըլաճագ օլսա սիլէ , եալընըզ պիր գաչ այ իչիւն օլուսլ , մուախախարէն Գանալէհյլ սէրայընա կէլիսլ եէրլէչէպիլէճէյինի , վէ պէրապէրինճէ պուռնճա զէման եաչամըշ օլտուղու գատիմ վէ սատըգ սիր տօսթունու գօնթուն հիչ սիր վա-

դըթ քէնտինտէն այրըմայաճաղընը Մթուարթա պիլտիրիր իսի ։

Ժէնէրալ Գանալհէյլ տախի , Սարա իլէ Մթուարթըն ժիւքեալէմէսինէ քէմալը նէյէ իլէ գարըլըր , վէ էոյրէնմիշ օլտուղու ինկիլիզճէյինն քեաֆիֆէթ քէլիմէյէրինի իսթիմալ իտէր, վէ հէր սէօզիւնէ պաչընտան, «Սէվկիւ-իւմ» քէլիմէսինի աղզընտան պրագմալ , վէ ճէմիյէթինտէն դայպ իսթոյնի քէֆիկէթինտէ գազանըլօր կիպի լալըմ կէլէն իսթիֆաթը Մթուարթա սէխաւիթ-քեարանէ սարֆ իտէր, վէ իսթիգպալինն Միս Օ'Տօննոր թարաֆընտան բէք դիյատէ ճէօմէրտճէ թէէմին խոիլմիշ օլտուղունու , վէ պատէդին քէմալը րի-ֆահ իլէ հայաթընտան իսթիֆատէ իլէ , քիմսէնին հիւքմիւ թահթընտա պուլունմայաճաղընը Մթուարթա իլավէթէն սէօյլէր իսի ։

Մթուարթ իսէ պուռնըարա ճէվապէն , հագ դընտա տիրիդ պույրուլան հիմ-մէթէ միւսթահագդ օլմատըդընը քէնտիսինճէ իհթիմալ բէք մազ պուղ վէ լա-թիֆ խըդմէթինտէն տօլայը , պու տէրէճէ այճէնտապանէ քէնտիսինէ միւ-քեաֆաթ իտիլմէսինին սէպէպ ու հիքմէթինի անլայամատըդընը պիլտիրտիկ պչրատա կէօդէբինտէն ըրմազլար կիպի նաչըր ատըգըր , վէ էրվահը սօն չէրիաթա ճէլպ իտէն պօրու սէսի կիպի թէկբար պուրնունու էօթտիւրիր ։

Միրալայ Մէրլօ պիր աղ նազ ու իսթիղնտէն սօնրա գօնթուն իպրամընտա տույանամայարագ , Ֆօրթունի սօղաղընտաքի խանէսինէ կիթմէկէ գարար վէրտի . Մէրլօ էվվէլինտէն , Սարընըն մատտի վէ մանէվի ահվալի հագգընը-տա քէնտինճէ պիր ֆիքր վէ թէսավվուր բէյտա իթմիշ օլտուղունտան , պու ֆիքր վէ թէսավվուրտան ասլա այրըլմամազ նիյէթը գ-ավիրէսիյէ վէ քէնտիսինի թօրլայըպ թօրարլայըպ աուղաղընտա տիւչիւրճէկէ պիր տէրէճա բէրիսի իլէ եհտիչէճէկէ զանընդյա , հէր կէօնալ իդֆալաթա մուդավէմէթ իթմէքճիքէ սի-լահլարընը գուչանարագ , սլեերդընըն թէլէրինի չիյինէյէ չիյինէյէ , վէ էկէր չու Ինկիլիզ գընը սլըր ալմազ քէնտիսինի ավուճունա ալըբտա , քէնտի ժէ-նէրալ Գանալհէյլ կիպի պիր ահմագ վէ աչղա գաբըլմըչ օլմատըդընտան , էսկի պիր միրալայ օլտուղունու վէ պուլունտուղու խըդմէթէրը էոնասընտա , քէնտինէ պէնգէր բէք չօդ գըզլարա թէսաուֆի իթմիշ իտուկինի անլաթա-ճաղընը մըրըլտանա մըրըլտանա իչէրի կիրտի ։ Ֆիլվագը կիտէրքէն բէք ալճուսթ հալտե օլմայըպ, քիւչիւք սալօնուն գաբուսու էօնիւնտե պիր քէրրէ կէօդիւնու գըրբոը , վէ ֆագաթ սօնրա կէրիւկերէք սօլ այաղընը իչէրի ատիտը ։

Սաատճէ պիր կիւլիւմսէյէրէք Սարընըն Մէրլօյու գապուլ իտիլ , մի-րալայը չաչըրթտը ։ Պիր գաչ սէօզ խիթապ էթտիքտէն սօնրա , միրալայըն ախալագընընն զաիֆ հիհէթինէ տօգունմանընն թէտպիրինի պուլուսու , անընն ֆիքր ու ալամէթինի պախ օլան պահպարտան գաբու աչարագ , ինքերման մուհարիպէսինտէ Րուսլար թարաֆընտան թահթը մուհասէրէյէ պընմըշ օլան ինկիլիզէրին խելասը զըմնընտա միրալայըն իթմիշ օլտուղու մուավէնէթի-սէնա , վէ ժէնէրալտան բէք ուսթալըգլա միրալայ հագգընտա պաղը թաֆ-սիլաթ իսթիհսալ իթմիշ օլտուղունտան , վէ ինքերման մէսէլէսի միրալայընն ինտինտե էօմրինու թէղերին իտէն չէճաաթլարտան պիրի առտ օլունտու-ղունտան , Սարա պու պահսա տէվամ , վէ գօճաման պիր ինկիլիզերրա հիւ-

քիւմէթինի միրալայա մինչէթասը կէօսթէրէրէք կէթիրտի կէթիրտի միրալայ Մէրլօնուն այագլարընա գատար գաբաթտըրտը ։ Մէրլօ իսէ փուրուն աթէչի կիսալի գըղրլ քէսիլիսլ , վէ գաչլարընըն գըլլարընա վարընձայա գատար տիքիլիսլ , Սարանըն ղայէթ իւլ ղայէ ղէվէյի սիր գարը օլտուղու վէ տէյիլ ժէնէրալ , հաթթա , օնտան տահա չօգ կիյատէ սիվրի ագըլը վէ ֆէնտլագլարըն պիլէ պու գարընըն տուղաղընտան գուրթուլամայահագլարընը քէնտի քէնտիյէ իգրար իթմէքաէն ֆարիղ օլամատը ։

Լաքին միրալայ Մէրլօ , իլէրուէ գօնթէա ար Գանալհէյլ օլահագ Սարանըն ֆէվգէլատէ տիպլոմատիյի հասէպիյլէ պիր քէրրէ եէչքէնէրի էնտիրմէ օլտուղունտան , վէ ժէնէրալ հազգընտա տա իթիրազ իտէմէտիլինտէն , հաիպ օլտուղու ախլագ իգթիզասընդա , քէնտի քէնտիլի մուախէդէ իթմէկէ դարար վէրտի ։ Սարատան այրըլըպ Պուլվար Մալէղէրպտէ սիկարա աղգընտա էիւրիւրքէն կէօրտիւյինի վէ իչթիտիյինի տիւչիւնիւր լտի . վէ Սարանըն քէնտիյէ իթմիչ օլտուղու թէէսիրատէն , անըն ալչկհինտէ նէթթիճէլէր չըգադըր լտի ։

Քէնտիսինի օ անէ տէկին հիչ պիր գատըն պու տէրէճէ գըսգըվրագ իթմէմիչ օլտուղունտան , Սարանըն՝ պունա մուվաֆֆագ օլմազլէ ֆէվգէլատէ պիր իգթիտար կէօսթէրմիչ օլտուղունու իգրար իլէ , օ պիչարէ ֆէնէրալըն պու մէրթէպէտէ ղէքի պիր գարչ էյինտէ հալի նէ՞ օլաագըրը տիւչիւնիւր , վէ Սարանըն անը պուրնունտան Լագալսայը պէյէնտիյի Թարաֆա ւիւրիւքէյէճէյինի , վէ իչ նալընըզ պուրնունտա գալտա տա պիր ագ տահա Լօգարը ալընընա վէ պաչընա տօզրու չըգմատա , էինէ կէօզ գարանապիլէճէյինի , վէ հէր հալտէ Սաթանըն հէր պագըչտա պիր րէնկ քէպէ իտէն վէ կնահ բարլաեան , կնահ տունուգլանան , կնահ օխչայան վէ կնահ թէհտիտ իտէն օ մահ կէօզլէրի վէ պաչըճա քէնտիսինէ խէվֆ ու տէհչէթ կէթիրէն օ ալ վէ գաչըն վէ եայ պիչիմինտէ ։ վէ չէհվէթէնիդ կիւլիւչիւյէ քէսկին վէ պէյագ տիչլերինին բարլագըլըպընը վէյտանա չըգարան տուտագլարըն թէչքիլ իթմէյի օ մահուտ աղրզը կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլտիքճէ գօնթուն եէրինտէ պուլունմազա պիր վէճհ իլէ հասէտքնար օլմանաճաղընը , քէնտի քէնտիյէ թէֆէքքիւր իտէրէք , քէնտի պիլահ արգատաչլարընտան պիրինի պիր գըզգանճլըգ նէօպէլթիլէ ուրուպ էօլտիւրմիւչ օլան մաչուգ պասը պիր եահուտի գարըպընըն թէհտիտամիլ սըֆաթը իսթէմէտիյի հալտէ խաթրընա կէլիպ , Սարանըն տախի այնը չէհվէթիլ աղրզա վէ այնը անըաչըրմազ կէօզլէրէ մալիքէ օլտուղունու իթիրաֆ իտէր իտի ։

Միրալայ պիր թարաֆտան Լօլունա տէվամ իտէր վէ պիր թարաֆտան տա քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյլէր իտի . «Սարանըն չու իսթիյար Գանալհէյլի սէվմիչ օլմասը գաապիլ տէյիլ , օլամազ . պիր կիւն օլուպ տա օ գարը քէնտի թէհտիյահիւլ վէ թասավվուր իթտիյի ատէմէ թէսատիֆ իտէճէք օլուրսա , կիւրիւլտիւնիւն պէօյիւյիւ օ վագըթ գօբաճագ տըր ։ Իչթէ օ վագըթ օ էվտէ պիրագ զարիսլ չէյլէր վուգուա կէլէճէք տիր ։ Անճագ պէօյլէ պիր քէրթէտէ հէր պիր չէյին սըրասընտա Լիւրիւմէսի իչիւն պէնիմ մուալէնէթիմէ

ինքիյամ մէս իտէմէք օլուբսա, խըզմէթիմի տիրիղ իթմէյէճէյիմ տիր։ Պիր ինսան տօսթունու ևա սէվմէյի ևա սէվմէմէյի, ևլուղումու թագտիրինտէ պանա կիւվէնիլմ՚ը մի կիւվէնիլմէ՚զ մի, Գանալհէյլ կէօրէմէք տիր։»

Միրալայ՝ խանէսի գաբուսունա վասըլ օլտուգտա, չանը օ տէրէմէք պիր չիտտէթլէ ուրտու քի, գաբուճու էվ թուքուչույօր զաննըյլա։ Եէրինտէն սըրայը վէրտի։

Քէնտի հիւքմիւ ագըլանէսիյլէ իւին նէթիճէսինի սիրաղ դիյատէ վէխիմ կէօրիւսլ տէ, Մէրլօնուն գալսի բահաթսըզ օլտուղու միսիլլու, օլ նէվճիվան գըզըն գօնթ իլէ եագընլարտա վուգու պուլտաճագ իդտիվաճընըն նէթիճէսինի Սարանըն էն եագընընտա պուլունան պիր տիկէր քիմսէ տախ բէք խայըրսը կէօրմէդ իտի։ Պու քիմսէ իսէ ատտըգ վէ էտիսլ Մըսթըրս Սթուարթ օլուսլ, գօնթ տը Գանալհէյլին քէնտի սէվգիւլիւ դըզընա ալագա իթտիյինի իալթիտալէրի հիսս իթտիքատ, ասլա թէճաճնիւսլ իթմէմիշ իտի։ Զիւնքի, ծէնէրալըն տախ թէչէպպիւտաթընըն նէթիճէսի, Սարանա եալթագլանմըշ օլան տիկէր պիր խայը իսթիեար վէ կէնճ քէսանըն միւսթահագգ օլտուգլարը նէթիճէտէն ֆարգը օլմայաճաղընա էմին իտի։ Անճագ, քէնտիսինէ գուլ դուրսլան օլան գօնթուն թէքնալիֆը աչըգանէսինէ Սարանըն միւթատը օլմատըղը պիր սուրէթտէ քեամիլանէ վէրմիշ օլտուղու ճէվապը իսթիտիյլ կիսլի, Մըսթըրս Սթուարթը տախ ազիմ պիր հէյէճան տըր իհաթա իթմիշ իտի։

Սթուարթ չու հալին թէղէտտիւլ իտիճէյի վէ չօգ տէֆալար վուգու պուլտուղու միսիլլու պիր կիւն տէյլիլ իսէ պիր կիւն Սարանըն եինէ ագըլնա էսէրէք, կէօրմէկէ կէլմիշ օլան աչըգընը եիւզիւ իւոյիւնէ պրագըղլ պիրտէն եիւզ էլի իթի եիւզ միլ մէսաֆէ գաթ իտէրէք, իթի կիւն Բօմայը տօլաշտըգտան սօնրա իչիւնճիւ կիւնիւ կէյլիսլ վիճէննատա բագա իտէճէյի մէմուլինէ իքէն, վագըա Սարանըն ագըլնա էստի, վէ Սարա Բարիզագէն Բօմայա կիթտի իսէ տէ, Նէթիճէսի Սթուարթըն մէմուլինէ տատան տատանա մուղայիր օլտու։

Բարիզտէ օլտուղու միսիլլու Բօմատա տախի միւթէսիէր ֆամիլնալարընն պիրինճի էյլէնճէլէրի, պիվայէ վէ պիչարէկեանը գայըրմագտան իսպարիթ տիր։ Հիչ պիր իչլերի օլմատըղընտան, քէնտիլերինէ սիր մէչղուլիյէք բէյտա իթմէք մագսատընա մէսնի, միւթէպէր վէ ղէնկինի գատընլար՝ միւհթաճինէ էյլիք իթմէք իւղրէ պիր թազըմ ճէմիյէթլէր դուրարլար քի, պու ճէմիյէթլէր զահիրտէ պաչգա պիր չէյ օլմայըպ, անճագ ֆուղարայա պիր վասըթաի իսթիֆատէ թէտարիքիյլէ պէրապէր քէնտիլերի իչիւն տախի պիր վէսիլէի զէվգ ու սէֆա ատտ օլունապիլիր իտի։ Պու գապլիլտէն օլարագ, բրէնսէս Բանտօլֆինինին սարաեընըն պիճմալ պաղչէսինտէ պիր չէնիք թէրթիպ իտիլմիշ իտի։ Բրէնսէս օ կիւնէ մահատուս օլմագ իւղրէ, պաղչէնին իչինտէ միւթէատտիտ քիւչիւք տիւքքանլար ինչա իթտիրմիշ, վէ Բօմատա պուլունան էն սագլպատէ գաատընլար, մէղքիւր տիւքքանլարա կէլիսլ հասըլաթը ֆուղարայա աիտ օլմագ իւղրէ պէյէնտիքլէրինի սաթմայը իէահհիւտ իթմիշլէր

խի ։ Ինձնէալի օլուսլ Բօմաատա պուլուունան պաղը կէննճ գատընձլարընն տախի պուունա մուավէնէք իմմէլէրի ճէմիյէթը մախսուսէսի թարաֆընտան բէճա վէ նիյաղ իսիլմիշ օլտուղու միսիլլու, Միս Սարա Օ'Տօննօրա տախի օլ սիյագատա թէքլիֆ վուղու պուլմուշ իտուկինտէն, Սարա օ կիւնիւ սապահտան ագշամա զատար տիւքքեանընն պէրինէ թիւթիւն վէ սիկարա սաֆմադըղը տէր էօհտէ իմմի ։ Տիւքքեանը տօնաֆմագ իւզրէ զօնի Գանալհէյլ, Իմալիատա բէք նատիր պուլունտուղու ճիհէթլէ, Հավանանընն էն ալա ճընա սիկապաղարընտան, վէ Նարգընն էն էյի թիւթիւնիւնտէն քիւլմէք իւզրէ կէթիրմիշ իտի ։ Սարա՝ բէֆագաֆընտա Մուսթաֆա պուլունտուղու. Հալտէ, Փէվգէլատէ զարիֆանէ կիյինմիշ օլարագ տէսթկեահընընն պաշընա եէրլէշմիշ իտի ։

Շու սուրէթլէ քիշատա իտիմիշ օլան բազարտա բէք չօգ ալըշ վէրիշ վուղու պուլտու ։ Քիւլմէթլի ճէմիյէթի օլուպ, հավա տախի պէյատէսիյէ սընճաղ իտի ։ Ասընզատէ տէվիդանըլար զատէհի պիր ալֆունա օլմադ իւզրէ պիր գաչար զատէհ չումիտանեա իչիսլ նէշէյէնմէկէ պաշյատընլար ։ Պունչարտան Մարքի տը Բաֆրիցցի՝ խասյը վազըֆտան սէկրու Սարանընն արգասընտան տիւշիւշ վէ հիչ պիր չէյէ մուվաֆֆագ օլամամընչ օլտուղունտան, պիր գաչ ատօմլարընյա Սարանընն տիւքքեանընընա եանաչտը վէ պիր բաքէթ սիկարա սաթընն ալըպ պէչ ալֆուն վէրտի ։

Շու չէնէրիհին սէրպէսթ հալինտէն իսթիֆատէ պէրլէ տիւքքեանընտա մէճիուն օլաճադ։ մէրթէպէյէտ ալըշ վէրիշ իտիպ իմմէտիլինի սիւալ իմմիքատէ, Սարա ճէվապէն ,

—Ֆէնա տէյիլ, պիրզէ պիր պիրի իւզէրինէ իքի ֆրանգա մալ օլան սիկարալարը օնար ֆրանգա սաթըյօրում ։ չիմտիկ գատար աա էքէյիճէ ագչէ թօղլատըմ, տէյէրէք, իչի ալֆուն վէ կիւմիշ սիքքէ իչէ տօլու օլան չանաղը նապիք բարմադ լարընյա Հարմանլատը ։

Ասընզատէ Բօմալը տէլիդանլը, պիրա թէքէլիւֆ տիրսէքէէրիյլէ տէսթկեահա տապանարադ։ կէօղլէրի բարյադա բարյադա ,

—Էկէր սաֆմադաա օլտուղունուզ սիկարալարը լութֆէն եազըպ տա վիրէ իտինիզ, տահա զիյատէ ֆահիշ ֆէյսթլար իչէ սաֆընըր իտի, տէմէսինէ Սարա ասլա հիտտէթ իմմէյէրէք ,

—Մէմուր իմմէմ, չիւնքի պէնտէնիզէ պէօյլէ պիր թէքլիֆ իմմէկէ ճէսարէթ իմմէք սիվանէվիյինէ մէյլլի բէք ագ ատամ պուլունապիլիր . . . տէտի ։

—Հիչ թիւթիւն իչմէմիշիմինիզ, Միս Սարա . չիմտիքի վագըֆտա բէք չօգ տիլլէր վէ սիւթէպէր գատընձլար թիւթիւն իչէյօրլար , տէտի Մարրի ։

—Իմալիատա պէլքի . վէ լաքին Իննկիլթէրրատա ասլա , տէյու ճէվապ վէրտի Սարա ։

—Ագճապա թէճրիպէ իմմէք իսթէրսիսինիզ . սիղին տուտագլարընըզըն տօգունմուշ օլտուղուզ սիկարայա իքի եիւզ ալֆըն վէրէճէք գատար տիվանէ օլմագ արզուտունտայըմ . . . տէյէրէք հէննուզ սարը իբէք գօրաճլասը չէօ-

դիւլմէմիշ օլան սաթըն ալմըշ օլտուղու սիկարա բաքէթինի Սարաւա ու-
զաթտը ։

—Իքի Եիւղ ալթըն , էբէյինէ պիր չէյ տիր , տէյու ճէվապ վէրտի Սարա պարիտ պիր թավը վէ կէոդէրինէ պէնիդանըլըյը զասլթը ալթընա ալարադ , Ֆուդարանըն պու աղչէյէ լէք դիյատէ իհթիյաճը վար . . . տէյու իլավէ իհտի վէ պիր սիկարա ալըսլ աղըընա կէօթիւրտիւ ։ Մարթի մուզաֆֆէրանէ էլինի ուզաթտըղը էնտատէ , պիրինի կէլմէյ Մարթի իլէ անըն արդու իհտիյէ մախլուգուն օրթասընա սիքիվի վ՛րտի ։

Գու կէլէն Սէվրագ օլուդ , չիրին Ինկիլիզին չու դ՛րիսլ հալինի քէմալը հայրէթլէ պիր տաղըդա գատար թէմաշա իհմիչ իտի ։

—Մատմազէլ . . . տէյէրէք Սէվրագ օրթայա ալ՛ըլսըր . վէ «տիդ զաթ էթ , քէնտի քէնարինի Ֆէնա հալտէ իհթիյամ իտէյօրսուն» տէյինէք իքէն , Սարանըն ճանկըճա պիր պաղըրըյտա Սէվրագըն սէօյիւ ապղընտա գալտը ։ Գու նազարըա Սարա օ տէրէճէ պիր հիտապէվ վէ իդդիարար ալէմէմէի կէօս-
թէրտի քի , Սէվրագ հէվան կէրի չէնիլսի ։

Միա Օ՛Տօննօր իսէ Ֆիլիպուսդը պիր հալ իլէ վէ պիր սանիյէտէ թէպտիլ իհմիչ օլտուղու կիւէր կէօպէրի վէ ապղը իլէ , Մարթիյէ տէօնիւպ ,

—Պէօյլէ պիր սիկարաներ , պու գատար ճիւղի պիր Ֆիյաթա սաթուն ալ-
մադ , սահիհէն պատիհսադա ալմադ կիսի պիր , տէտի , նէչէլի պիր թավը իլէ · Բօմա ասըլզատէհեանըընըն քեաֆֆիլինին սագչէ թարաֆընտան սըղընթը չէքմէքդէ օլտուղլարընը իչինիմիչ իտիմ . . . սիկ պու սիկարայը սաթըն ալ-
մադ իչին , եալընըզ իքի Եիւղ ալթուն վէրիյօր իսէնիզ , պէն այնի սիկարա-
յը ալըդ սագլամադ իչին պին ալթըն վէրիրիմ , տէմէսիլէ , ճէպինտէն քիւ-
չիւք պիր չէ տաֆթէրի չըգարըդ , կէօյա պիր սիքիճճի հիտապը թէմիզլէյօր կիսի տէֆթէրին հաբդադլարընտան պիրինէ պիր դաչ քէլիմէ չըգըտարդը, վէ կէլէյի կիւղէ , ալթուն չանադընըն իչինէ Ֆըրըստադ , պու տա Ֆու-
գարանըն օյուվէրսին , տէյու իլավէի մէզդալ հայէտի ։

Շու սըրատա , Մարթի Բաթրիցյի՝ չու վադատընըն իտիհատսընտա հատ-
ատինի պիրազ թէճավուզ իհթիյինի վէ Ֆադաթ նիհայէթինտէ ապիճէնատանէ տավրանմազ արդուսունտա պուլունտուդունու իսպաթ իչին , էլէրինի չը-
բարադ «Գրավօ» տէյու պաղըրմադա պաչլատը , վէ արզատաչլարընը տախի պիր իչարէթլէ նէդտինէ ճէլտ իլէ անէլրի տախի չու ճէսուր զ՛ըղը պաղըչ-
լամադա թէչվիզ իհտի ։

Գու պաղըչլար վէ էլ չրրքընթըլարըն արատընտա , Սարա , սէրթ պիր չէհրէ , վէ գ՛արաչմըչ պիր նազար իլէ վուդուաթըն մէմուրին զայրի նէթի-
ճէսինտէն սաքիթ վէ սամիթ վէ միւթէհայիր զալմըչ օլան Սէվրագա տօպրու էյիլէրէք ·

—Կէօրտիւնի՞ւզ մի քի , Մօսիէօ , նէ նասիհաթա վէ նէ աէ սահապէթէ իհթիյամըմ եօգ տըր ։ Ֆինանէն ալէհ , պուտնտան պէօյլէ , նասիհաթ վէ սա-
հապէթինէդի , պէնիմ իչին սարթ իհմէյէպինիզ , տէտիքտէ՝ Սէվրագ , պիր թավըը նազիքճանէ իլէ ·

—Ա՞ֆվ խաէրսինիզ, Մատմաղէլ սիզէ վադր օլան միւնասէպէթսիզ թէքլիֆի իչիթմիյիմտէ, քէնաիմի զապթ իթմէկէ միւզթէհիր օլամատըմ։ Իֆրաթ սէվսեվ նիւզիւնէն պիր տէքէ ուղրարսընըզ տէյու զօրգտուսմ։ տէտի։

Պու սօն քէլիմէլէրի սէօյլէրքէն Սէվրագ խասֆիֆմէ պիր կիւլմէսինի զապթ իտմէյիլինտէն, Սարա ատահա գիյատէ հիստէթէ տիւշտիւ։ Շու ազըր վէ քեամիլ տէյիդանլը քէնտիսինի թահդիր իտէյօր զաննըյըս, պէնգի աթտը, վէ կէօզլէրինտէն հաչ ադմադա ալաչատը. անձագ աչան կէօչ հաչը՝ չիտտէյմը հարարէթինտէն տէրհալ գուրուսադտա իսի։

—Պէօյլէ կէլիսի տէ միւնասէպէթսիզ պիր վազթտա ալէնի սահապէթ իթմէքէ, պէնի իթհամ իթմէք զայրէթինտէ օլան քիմսէյտէն տահա գիյատէ ճիատէն պէնի ինճիթմէն. տէտի Սարա։

—Մէրհամէթ պույուրունուզ, ա՞ֆվ իտինիզ, տէյու ճէվապ վէրտիքտէն, վէ Բահրիյդ իլէ միւնէքէպտիրանէ պիրպիրլէրինի պիր գաչ ակֆալար սիւզմէյէքտէն սօնրա, Սէվրագ օրտատան իէպալատ իթտի։

Ա՞ուրթ իսէ, Սարանըն տահմա քէնտինէ խայրըը սուրէթլէ հէր իշնէ էօթէսինտէն պէրի կէլտիյինի չօգ ակֆալար կէօրմիյէ վէ Ջաստիգ իթմիյէ օլատուղունատան, Եվրինտէն պիյէ զըմըլատմատը։

Թէրթիսի իտիմիյէ օլան բաղարտան քիւլտիկէթլի հասըլաթ վուգուս պուլուսու, Միա Օ՞Տօնօրուն հիւքմատարլարա մահսուս օլան մուամէլէի սէկտաքէքտաքէսինէ իչէ չօգ մանալար վէրէն պուլունատը իսէ տէ, Բրէնսէս Բանատօլիյնի՝ օլ կինճ զըմըզըղազըն Ջավրը սէրպէսթանէսի ալէյհինտէքի մէթրիպէլէրէ բէմալը մէթանէթլէ ճէվապ վէրիսի։

—Նէ՞ կարարլը՞, պիզ պիմարաֆանէ հիւքմ իտէպիլէճէք էապապ վէ վասիթէ մալիքէ ետնիյէ. Սարա պիր Ինկիլիզ զըզը օլմաղէ պէրապէր, զարըսի պիր Թապիյէթէ սահիպէ տիր։ Անընը ժէրթէպտէ պիր Բօմալը զըզը օլսա իտի, օ սիկարա բաղարըլըզընը աղամէթլէ պօղար իտի։ Ալման զըզլարը կիպլի սատէտիվ վէ արզուվէնտ օլսա իտի, սիկարայը վէրիպ հէման իքի Եիւզ ալթունուս ալըր իտի. Ֆրանսըզ զըզլարը կիպլի հիյլէպտյ վէ քեարկիզար օլսա իտի, հէմ ագճէյի ալըր, հէմ տէ սիկարայը ալը գօր իտի։ Պէօյլէ սիկարանըն ֆիյաթընը օն դաթի արթըրմադ, վէ նամուս ու իթթիսարընը Թէհլիքէյէ տիւշուրէն պիր մէսէլէնին իչինտէն ալնը աչըդ սըյրըլմադ, Եալընըզ պիր Ինկիլիզ զըզընա մահսուս տըր, տէտի։

—Ինկիլիզ օլմաղէ տէ իչ պիթմէզ. միլիօնլար իլէ տէ սէրվէթէ մալիքէ օլմալը, աէտի, Բրէնսէս Բաթրիցյինին Թէպալիգաթընտան գօնթէս վալսէրա. ազչամըը պապչէտէ տէօնէն վուգուսաթ, գօնթուն գուլաղընա վասըլ օլմադըգ Սարաեը քէմալը նէզաքէթլէ Թազիր իթտիքտէ, Սարա էօյլէ պիր միւսայիմանէ իսթիֆաի գուսուր էյլէտի քի, հագզընատա տահա պիյատէ չիտտէթէ գուլլանմադ զապիլ օլամատը. պուսունուն իլէ պէրապէր Սարա չոս իթթիհսազ լիթտիյի հարէքէթինի ազըրլըզընը քէնտի սիդէ ֆարգ ու Թէմէդիպ իտէմէմէքտէ իսի. չիւնքի, գիյատէսիյլէ սէրպէսթ պէօյիւմիւչ օլտուղունտան, քէնտի ազընա էսէնի նաամադա ալըշմըշ իսի։

Չէր նէ դատաւ Բանտօլֆինի պաղչէսի վուդուսաթըննէն իւսթիւ էօրթիւլ-միւչ վէ խուսուսիլէ Սարա նազարըննտա քեսմիլէն գարանմըշ կիսի իտի իսէ տէ, իչինտէն պուննուն Մարքի տը Բաթրիցցի իլէ Սէվրագ պէչինտէ մէմուլին զարը պիր նէթիճէ հասըլ օլտու։ Շէօլէ քի, էրթէսի ադշամ։ Սէվրագ Բօմայա կիտէլիսէն պէրու քէնտ նատիր թէսաթրօյա կիթմիշ պուլունտուղու հալաչ, տօսթլարընէն թէչվիգնէյէ Աբօլլօ նամ թէսաթրօյա կիթմիշ իտի։ Ֆաթարէն արատընտա, լօճաչարը թէմսիչա իթմէք իչդրէ իլէ գաթա չըգտըղ-տա, Մարքի տը Բաթրիցցիյի պէնը պէնընա գարշըլայըսպ պիլա թէչիմիւլ Բօմա-լը ասըլզատէնին օմուզունա սիւրիւնտիքտէ, Մարքի տը Բաթրիցցի գուլաղա էյի աբա իթմէկէճէք սուրէթէտ պիր թադըմ սէօյլէրսէ պուլունմասըյա, Սէվրագ չիատէթէ մուգաուէլէ էյլէտի, վէ պիր թադըմ տօսթլար սրայա կիբտիլէր իսէ տէ, չու թէչտասուրէտուն նէթիճէսի օլարագ էրթէսի կիւնիւ պուլաչէրինէ տուէլէօյա գարար վէրիտի։ Իթալեանլար տիւնեանընէն էն պուչ-սէյնէրինէ տուէլէօյա գարար վէրիտի։ Իթալեանլար տիւնեանընէն էն պուչ-պօղազ ատամլարը օլտուգարընտան, օ ադշամ պուս վուգօսէթ քեսթիթէյի խուսուսի ճէմիյէթլէրսէ հիքեայէ օլունմադա պաչլատը։ Սարա տախի Իննիվէ-թէրթա սէզգարէթինին պիրինճի սըր քեսթիսիլինէն զէվճէսի Լէսի Սթրըզվօր-թըն խանէսինէ տատթ պիրսէ չայ իչտիկի սըրտատա, գօնթէս Վալսէրթա ահճէլէ կէլվպ չէօյլէ սէօյլէտի։

—Խատէրինվպ վա՞ր մը, Բաթրիցցի Եարըն կէնճ Ֆրանսըզ գաուիթի իլէ տուէլլը խոճէնէք։

Սարանըն պէնդի սօյտու վէ օ սէրճճէ էլլէրի տիթրէմէկէ պաչլատը քի, էյինտէքի չայտանը թատաղլա ուրուլունուն սէսի սիլէ իշխիլտի, վէ գըսրգ պիր սէս իլէ «Ա՜հ ա՜հ» տէտիքտէ, գօնթէս Վալսէրթա Սարանըն խանընտա Եազլաշըպ, վէ ժէնէրալըն տա Սարա հագդընտա թէմսիլալքընա ահճահ խուսիկինտէն չէօյլէ սէօյլէտի։

—Օ՜հ, բահաթ օլունուգ, ֆիւթուր իթմէյինիզ. Մարքի, պիրինճի սը-նըֆի նչանճըլտան տըր. մէչհուր Մազահիէլլօնըն չակիրտի ոխր. չիւպհէ-սիզ քի Ֆրանսըզըն հագդընտան կէլիր։

Պիր չէրիճէք սօնրա, չայըն իւչինճիւ չայտանընը խահիլէ տէվիրմէքտէ օլան Սթուարթը թօգրալայըսպ, վէ խանէ սահիպինտէն բուխատաթ ալըպ, քէ-մալը ըզթըրտաղ իլէ Սարա՝ խանէսինէ ավտէթ էյլէտի։

Պիր խայը թէլաչտան սօնրա նիհայէթ ուչգուճա տալտը, վէ տէհչէթլի բուչալար կէօրտիւ։ Պիր օրմանըն սէյրէք աղաճը պիր թարաֆընտա Սէվրա-գընըն պիր դալըճ տարալէսիյլէ վիճճուտինտէ հասըլ օլան ճէրիհատան ևէրէք սէ-րիյինէ օլտուղունու վէ կէօմէյինին իւզէրինտէքի պէօյիւճէք պիր գըրմըզը չէքճէնին հայըլտըգճա հայըլտըղընը, վէ չայըր իւզէրինէ տէվրիլմիչ օլան պա-չէրին հալէթի մէվճուտ՝ն սօլմուչ իտուկինի կէօրտիւքտէ, սըչրայարագ ու-յանտը, վէ պիր տահա ուչումագ իսթէմէտի։ Ինի քիչկի ևէքտիկէրիյէ պուս օուրէթլէ թատիուչտուրմադա սէպէպսիյէթ վէրմիչ օլան քէնտի միւլահազա-սըդ թավրընը թագպիհ իտէրէք, ազլատըգճա ազլատը։ Սաղահ օլուր օլմազ Եաթագտան փըրլատը, վէ պիր եէրտէ տուրամայարագ թէչուչ իւէ գարու-

տան բէնճէրէյէ վէ բէնճէրէյէն գաբուլա գօչարագ , օտանըն իչինէ ասլա-
չըր , աուրսուր վէ քէնարի քէնարէյէ , «էլսկէքէէ քի պու իչին նէքիճէսինի տու-
յամաղըմ . էկէրչի միւհիմ աուրէքճաէ նարալանմըշ իսէ մուխլասպա պանա
խապէր կիւօնաէրիսլ չաղըրճաագ տըրը» ատր իտի իսէ տէ , Սէվրագըն նէ՞ ոճ-
սէկսէկ մէպնի քէնտիսինի չաղըրթսըրսաճաղընը հիչ տիւշունմէդ իտի : Սէվրա-
գընն չէհրէսինին ֆօտոդըղուդունու , սլուդ կիսլի իչիլիյաթլը հարէքէթլինի , վէ
թահգիրատիդ հալէրինի սիրատէն ուհուէթաու : Սէվրագը գալպէն տիւշունմէ-
կէ պաշլատը , վէ չու հալէ օլան սիւլյաքինին իլէ ու էսպապընը քէնտի առա-
խի սիլահլէրէք , Սէվրագ սաղ սէլիմ կէլտիխի հալտե էյնիւնու պիւէ ֆէնա
իտէհէյինի , քէնարի քէնտիչէ դուրար աուրսուր իտի : Էօյլէսէն պիր սահա-
սոնրայա գատար պիր կէօնա խապէրը վէ մալիւմաթա ասիմքրէս օլամտտրընը-
տան , սասլըբուղլուդ տան բարչալանըր իտի , վէ իչին նէքիճէսինի անլաճագ
իւզրէ նէհայէթ ժէննէդպալըն խանէսինէ կիճմէկէ հագըրլանտըդը պըրսատա ժէ-
նէրալ իչէրի կիւրի : Գիչի համլատա , Սարա՝ ժէննէդպալըն եանընա աթլատը :

—Աման , նէ՞ օլտու , աուէլտան նէ՞ խապէր , տէյու սօրաղդտա ,

—Բէք խայրըդը սօսլէթտէ պիճտի , ասէտի մէմնունէն ժէննէդպալ , Ճար-
քի ատը Բաթրիցյո էն ատը պիճը հաֆիճա եախտադտան գըմըլտանհամադ . խօշ
գալպիտի բէք բահսէթ իտի . չիւնքի Սէվրագը Թահրըդտի . բէք ղօրկու տըր .
սօղուդ գատ իչէ աուտրանըր . վէ գըլըճը էյի գուչլանըր . սլու սանհամաճա
պէրաապէր չօղ ուղրաչմըշդը . . . :

—Շիմտի նէ՞րէտէ գալը , ասէյու սէտի սիրճրէյէրէք սօրտու Սարա :

—Շիմտի Նաբօլիտէ կիճտի , Գու առուհլը հէր քէսին տիւնէ տուչէճէք .
Սէվրագ իտէ հէր քէսին նապալը տիդդաճընը իւղէրինէ ճէլու իճմէք իտէ-
մէտիյինտէն , պիր գաչ կիւն ուզագնա պիր մահալտէ կէչիտմէկ կի Թէրճիհ էյ-
լէտի , Շիմտիլիք պէնիմ հանընտատա պիր իչի տէ նօգ տըր :

Սարա պիր գօլճուդ իւղէրինէ աէվրնի վէրտի , իտիճատտէ բէք գնյա-
տէ հէյէճանա տիւշտիւչ օլտուդունտան իչին պու սուրէքճէ սօղուգ նէքճէճէ-
սի վիհմուտէ պուդըու սու սէրբմիչ կիսլի Թէէտիր իճտի , իչի սըդրըտը : Էօմ-
բիւնիւ քէնտի իչէն Թէհլիքէյէ գօյտուդտան ասնրա Սէվրագըն վէտա իճմէ-
կէ սիւյէ կէըմէմիչ օլմասընա Թէճամճիսու իճտի , «Աքօլլօ Թէճերօսունտա
Մարքինին իճտիչի հալի սէչհանէ իճճիհատ էդէմիչ տիր . նօգտա , իճտիչ
տուէլլօ ճիտտաէն քէնտի իչինի իտի» տէր իտի : Սէվրագընի՝ ճէվատ վէրմէչէ-
րէք վէ միւհիմճէյէրէք պաղչէտե պիր Թատաֆիա չէքիմիչ օլմասընտան
քէնտի հագգընտա ֆէնա պիր էֆէնտատս զահիպ օլմուշ իտուկինի քէչֆի ու
Թահինի էյլէտի , Բէֆիճէ բէֆիճէ Սէվրագ հագգընտա օլան հըսոհյաճը
մահվ օլտու . Սէվրագընի իւք միւտահէչէօնտէն , վէ սօնունտագրի մաղտու-
բանէ սիւքիւթինտէն քէնտինէ պիր հաղտարէճ օլտուղտու զէհաապընա տիւշ-
տիւ վէ չու տուէլլօ մէսէլէսի քէնտի իլէ Սէվրագ տէյճինտէ մէրճի պիր
ասօճյուզտան հուտուինէ վէտիլէ օլմագ լազըմ գէլճէր իճէն , տահա գիյտաճ
պիր պիրլէրճինտէն սօղուտմալարընա սէպէպ օլտու ;

Սէվրագ Նաբօլիտէն ավտէճինտէ , Սարանըն իճիրազաճ վէ իճճինգա-

սընա հէաէՔ օլաուղունու տէրհալ հիաս Էյլէտի ։ Գաչլըճա քէնաի պարիտ վէ աղըր հալի , Ծարանէն հիտաէԲինի թէզեիտ խաէր վէ Ժվնէրալա չէօյլէ սէօյլէր խոի .

—Սէվրագ՝ տաէԲա սիպին ՄէնԲօրունուզ , նանի նասիհաԲ ճընըզ մաղամընաա օլաուղունու , վէ ԲէՏապրոիզ հալաէ պուլունմամանըզ իչիւն, հիւքիւմէԲ ԾարաՔընտան մայէԲինիզ վէրիլմիչ խաուգինի , սիպին տաիի իգդար իԲմէնիզ լազըմ կէլիր ։ Խրինիզոէն , Սէվրագ , սիրայէԲի , վէ սիպին պաչընըզ սԲէչլի տիր ։ Սիզ անճագ նիրմի պէչ նաչընտասընըզ . Սէվրագ խէ սէքոէն նաչընտա կէօրիւնիւր ։

ԳօնԲ , քէնաի լէհինաէ օլան չու մուգաճէպէչ պալպէն ՄէմնուՆ օլտուղու միսիլլու , Սէվրագ տաիի իլԲիզամ խաէրլէ ,

—Սէվրագը հէՆուզ էյիհէ ՔահրմայօրտուՆուզ ։ ՍէրԲ վէ ռօղուգ մէչըրէպի սիր քիմէ գանն խաէյօրտուՆուզ ։ Լաքին էօյլէ տէյիլ ։ ԻնԲիխաԲՔէտաի վէ մահճուզ տըր . ըէտէրի տէ այնի ալալագա տահիպ խաի . վէ անը պէՆաէՆ պաչգա ԲանըճաՆ հօզ խաի ։ Գուզ կիպի պարիտ ալալագընըՆ տաԲընտա , Գէվգ էյ տաէ սըճագ սիր գալալէ , վէ հաբէրԲալաչ վէ ալիճՆնաալ պիր Գիբրէ մաիՔ տիր ։ Գիլ°ըմիաինիզ Քի պիրիսինէ մուհապպէԲ պապպար խաէ օ մուհապպէԲ Նէ° տէրէճճ մէԲիՆ տիր ։ Սէվմէյի քիմսէՆինՆ ուզրունա վիճճուտինի լօգմա լօգմա տօղրաԲտըրմաչա բալը օլուր ։ Գէչլէի Թաիր ու հարէքէԲիի սիր ագ սէրԲ տիր , սչէչլի պիրաչ խօտաինի տիր , վէ ԳադաԲ հիչ օլմազտա տահ պիր տաատ տէչլի տիր , տէտի գօնԲ ։

—ԷվվէԲ , բէք տօղրու տըր ։ Խօտաինի տիր ։ ԻչԲէ պէՆիմ տէ էՆ գիատ նէԳրէԲ իԲտիչիմ չէյ խօտպինիվը տիր ։ ԻնհիլԲէրրայը Թէրը իԲտիչիմինի պիրինվը տէսէէսի՝ ԻնհիլիգէրինՆ խօտաինի օլմասը տըր ։ Խուզրինաէ կէՆճիվը հալի օլմայան պիր քիմսէ կիպի մէՆԳուր քիմսէ ԲէՏաավվուր օլուՆամաղ, ԻչԲէ տէՆինՆ Սէվրագըն տա իհԲիչար Թավրընտա պիր աէչիգանը տըր , տէչու ճէվաա վէրտի Սարա ։

—ԳէլէՏիչինիզ գիպի տէյիլ ։ Լիւզումը Թապ տիրինաէ բէք տիրի վէ նէՏչէվի տիր . . . ԲանտօչՔինի պապչէսի մչսէչէսի պուՆա տէօյիւք պիր տէչիլ տիր ։

Գու մէսէչէչի Սարանըն խաԲընընա կէԲիրմէսի ԺվնէրալըՆ պիր ՔէՆաի օլուաղ , նիզամը տաիրէտնաէ Սարալը տիւքիւԲէ մճաալուր իԲտի ։

—Սէվրագա պիր ագ նագարը մէրհամէԲլէ տապընընը . էվվատըմ գիպի աէվէրիմ ։ վէ քէտէրինէ պիր վաղիՔէի վէ Գաքաէտարի իլէ տօրՔնու օլաուղումտաՆ , չու պիմմէԲիմի մաճատումաՆա էօտէմէյէ մէճալուբում ։ ՊէՆիմ իչինՆ էՆ ԲաԲՔը չէյ Ռիէը իլէ սիգի հիւՆնի իԲԲիՔիգաղ վէ իԲԲիհատ տիրէՆօինտէ կէօրմէը տիր , տէտի գօնԲ ։

—ՏէմէՆը օլուր Սէվրագա իմԲէյտազը պիր մաճլօագ մագամընտա մուտմէՆէ իԲմէնի ։ ՌիէրինՆ հէր չէյի սէօյէմէյէկ վէ հէր չէյի Ճարմագա հագգը գլաօչղունաա ԹատաՔգ իԲմէնի վէ հիչ տիր հալ վէ օէօգիւնէ իԲԲիքագ օլուՆմամալը տըր , տէյիՆ մի ։

—Սիզտէն ոյու գատար չէյ սիրտէն մաթ լուսպ իթմէտիմ։ Հէր քէսէ նէ սուրկթէլէ մուամէլէ իտէրսէնիզ Բիէրէ տախո սյնի մուամէլէյի իտինիզ , տէտի ժէնէրալ ։ Մուախաբէրն նէզդքէքը մախասուսէ իլէ ։

—Չաթթա , Բիէրէ համէ իթտիլինիզ ահվալէ սիզ տէ քէնտինիզի պիր աղ ալըշտըրանըզ էյի օլուր ։ Ֆրանսատա եաչամաղա հազըր օլմալըսընըզ. խարճաճ նէ տէրլէրսէ ահինէր ։ Ֆրանսա պայդա մէմալիքէ հիչ մուդիա տէյիլ տիր . Ֆրանսըզլար տայա խաթըր կէօնիւլ պուդմազլար ։ Միւրատըմ չուտ տըր քի սէնի հէր կէօրէն հայրան օլսուն վէ հէր կէօրէն սէնի սէվմէն ։ Զիր աղ տահա պըրճա տաւրանտաճադ օլսան , նոզ սա նոզ պիր մախլուդ օլտուսուն ։

Կէօրիւնիւր քի Միս Օ'Տօննօրսուն միրատը՝ մահդա Թէնէրալ քէնտինի-նի պէյնտիրմէքճէն իսպարէթի իսի . չիւնքի օ կիւնտէն իթիպարէն պիր քէտիմ հալ քէտդ իթտի ։ Ինքիտ պիրտէ Թէպտիը ախտուդ իտի՞ն Սարա , հայա վէ հավէսինին իչմասթըրըլա պիլմի Թահրիր վէ Լղիթալ իտի՞ն Սարա , պիրտէն պիրէ զայէթ ապըր վէ քէտմէմ պիր հալ իթթիխաղ իլէ , տէյիզանլըլարատան ուզադ տաւրա՞ըր , վէ տախմա գօնթուն նէչէլի վէ խաֆիֆ մէչրէպիսէ իչլէրինտէ կէնճ կիսի կէօրիւնտիւճիւ պէվաճը քէտմիլէ ճէմիյէթինէ ոզուսուսուր իտի , վ ապրըզա միւթէլէզվիղ օլսուդ ղէնճ իչլէրտէն արթըգ ուճ գրթէք իտէրէք , նէ՞ բուդա իտէր , նէ՞ աթա պինէր , վէ նէ՞ տէ կէրտանը աչըզ էյտիսէ կիյինիր իտի ։ Զօզ տէֆնա մէսլէքը սապըզընա մուդտսիր պահալարատա տուսուլունուր , վէ կիլի նաչընատա պիր չիմէտ իչին , «տատահա կէնճ տատամ տըր» տէր իտի ։ Սատրզ Սֆուտրթ դատար Սարահը թանըմահանըսը , հալ ուրթաճրընձա հիտապլը պիր թէպէտիւսթի իճրասընա հազրըլանը չօր կիսի կէօրիւնիւր իտի իսէ ոտ , Սֆուտրթ Սարանըն , հիսապլը պիր մուամէլէ իթմէկէ իզթիտարըզվըղընը պիւիր , վէ չու հալի իթթիխազ իթմէսի՝ օ արաղդ օ հալէն թէլէզվիղ իմէսինտէն նասլի օլտուդունու հիւքմ իտէր իտի ։

Զիր գաչ հաֆթալարտան պէրու տարլզատէ Ֆրանսզդ Թէնէրալընըն իսպրաղ իթտիյի մուամէլէյի նիւվտոիչքաբաէտէն Սարտընըն արզ ասընա տիւչմիւչ օլսուդունու հէր քէս ֆէհմ իթմիչ օլսուդունտան , զօնթ Գանտիհէյլ իլէ մէրզուճմ պէչինտէ հուսուսէ կէլէն իթթիֆաճգա խաթէրտար օլմընդար ասլա թէճաճհիպ իթմէտիլէր ։ Արթըգ հէր քէս գօնթա պուրգ սըֆաթըլյա աչյիլ , իլա Սարանըն գէվհի նազարըլյա պագմադտա իտի ։ Իթտիլատա , մէսնէ վէ զատէյնթ վէ սէրվէթին հէնուդ զըյմէթ վ. հայսիյէթին պագը օլսուդունտ հիհէթիլէ , Սարանըն քէնտինէն չօզ նըչը վէ ֆագաթ դայէթ ասըլզատէ , զայէթ վէննին վէ զայէթ միւթէզէր պիր մէնէֆաթ օլուդունան տիր զաթ իլէ Թէէհհիւլ իթմէսի՝ քիմսէնին հայրէթինի մուհիպ օլմատը ։

Է

Զէնթի ատէմէ խաթըթը հարեզէթինի Թայէն վէ Թախսիս իթտիրմէկէ էքօչրինա աչզ ու մուհապզէթ փաորթա վէ վէսիլէյի ժիւզուդ ազիլ օլտուդունու

րիսաելէլբաէ վիւթալաա իթմիշ օլտուղունաան , հէր չէյ հապդընտա Մըսթ-
ըըս Սթուարթ պաչդա էզքէտարա զահիլ օլմուշ իտի : Ձինքի պիր ագչամ
ևանընտա լամպանըն ածուդ ըշըղըյա Ռարա հէմ սէհյիէր վէ հէմ տէ սոհու-
նուրբէն Սթուարթ չու վէնհ իլէ քէլաւէ ադաղ էյլէմի :

—Այն հէր նէրէտէ պուլունտուն իտէ , ալէմին պէհյէնտիկ վէ հասէտ
իթտիկի տէլիդ անլըըր այադլարընա գադունմըշ իքէն , նասըլ օլուպ ատա քէ-
տէրին մադամընատա օլան Մօսիէօ ալ Գռանմէհէյնին ղէվճէմի օլմադա գարար
վէրէմիյէտէն : չու իհթիյաճսըզ գարարըն իլէ իսթիդպատըէ քէնտինէ պիր չօդ
էյէմ վէ քէտէր հազըր իթմիէյօրմուսուն : Գօռնի իլէ էվէնէյնին անը սէվտի-
յինատէն Նաչի օլմատըղը տէրբէար վէ ապքեար տըր : Վադըա գօռնուն աթ-
վար ու հարէքաթըր քէնտ խօշ , աատէրի քէնտ մօդիւմ , տէյապ վէ կիւմրահ
պըյդգը , վէ գարա գաչը սըգթարը քէնտ կիւզէլ տիր , մէ գադաթ էն ադը
ապէմըղ հաչընը պուլմուշ օլտուղունաան սէն անըն ղէվճէսինաէն իտէ դըպը
օյնադըղտա գանաաթ իթմէկլիսին , Գունաան պիյաատ տահա պիր լաթիֆ սու-
բէթտէ պիր իտպիվռճ ադա իթմէք վէ պաշ պուչա վէրիպ թահթը թահթը
բուէադար կէօդմէք հէչ խաթրընաան կէ՞չմէտի մի , Գիր քէրբէ տղճաըրընն
կէօդկէսի ապէընատա , վատի չիմէնպարար իւպէրինատ ուղուն գըմըրճդպ սաչտա-
բըյտա , պէյապ վէ բէմտէ սիհտալ հաւրուճուդտարընն կիւզէ կիւզէ օյնատըգ-
տարընը վէ պէյադտար կիյինմիչ պիր գարընընն , ղադէր նագիք վէ կէնճ պիր
ատէլիդ անլընն դօռնուղուենա կիրմիչ կիւպկ պիր քէօչկիւն նէրտիպանընատան
ինէրբէէն , պուս հաւրուճըգտարընն գօռլարընը աչըպ «վահիճ» տէյուս պադըրա-
րադ իւպէրէրինէ գօչտուգտարընը , վէ ագչամ օյունճա , հաթագ օտաղա-
րընատա օ մէչէքսիմաէրին կիւնտիւգքի հօրկունչուգտան պաչտարընը բատուգ
չիմէչէր իւղէրինատ հուվարայտարադ , կէօդէրի հատը աչըպ հաբը գադաը ,
վահիտէչէրինն կէօդէրի էօնիւնատ հաթագտարընը , վէ հավաչ հավաչ հէբ-
սի ուչգուչա տալըպ , օտանընն իչինտէ սաաթընն թըպ թըպ իթմէկլիչ պէրա-
պէր , օ մինի մինիչէրին նէգիչս պալպ վէրմէչէրի սէտտասընատան պաչգա պիր
չէյ իչտիրմէկչիսինի պիր քէրբէ կէօդկիւնիւն էօնիւնէ կէմիր : Ասըլ պախթի-
հաւրուդ պուս տէյի՞ մի տիր : Պէօյէ լաթիֆ պիր էօմրիս պըրագդպ տա,
տատիմա ճիւմպուչ վէ կիւրնչտիս իլէ կէչիրիչն էօմրիսն չաչատսընը արա-
մադտա նէ՞ մանէտ վար տըր , ճէնէրալ , միւթէպէքան իլէ օլան միհնատէ-
պատը թէտմիյէսի հաօչպիյէ , սէնին կիպի կէնճ պիր դօրընընն հիւան ու չէ-
թաճէթինէ պիհնատէն պիր մէհնունիյէ հէր իտթէտիիինն իճրա վէ իքտամինէ
ղադրէքի իտէճէք տիր : Վադըա ժէնէրալընընքի տէ պիր հիտապ տըր , չինքի
արտը արգատը կէլմէքտէն ղէվզ ու սէքճալար իչինատ սէնին էյլէնմէքընիչ
միւատատէ իտէճէք պիր քի , քէնտի խանէսինին պօչնուղուենուն վէ պապրտ
հալինին ճարդընտա վարատագ վագըթ պուլատմայտընը : Գիր միւտատէթ էյլէն-
ճէլէրէ տալըպ , քէնտինի տահթիյար գանն իտէճէքտին : Անճագ պիր կիւն օ-
լատագ քի չու կիւրիւլթիւիւ վէ ևատմա էօմիւրտէն օտանանատագ վէ պիր մէտ-
բուրիյէթը սահիհէ վէ կէչէն կիւնլէրին ալիհօսզբուլուղունու թատիր իտէճէք
պիր բինճահ արտյանատագտը, վէ ճագ պուլատիկճէյին բէք չիտիճէն տիր ,

Զէվզ ու սէֆաան քէլէղդիւզ իթտիխին չաղ կէչէճէք օլուր իսէ , —չիւնքի էնձամընտա ինսան հէր չէյտէն վէ հաթթա էն լէզիղ չէյտէն պիլէ օսանըր— նէ՞ եարաճագսըն : Իօմրիւնիւ նէ՞ իլէ կէչիրէճէքսին , էթրաֆընա պագըլ սրայամագսըն , վէ ֆագաթ տօլմուչ օլան եաչըն պիրէր կէնձինէսի մագամընտա օլան էվլատ եէրինէ գօյապիլէճէք հիչ պիր չէյ պուլամայամագսըն :

Պէօյլէ էօլմիւչ կիսլի եաչատըղըն հալտէ պախթիյար օլապիլէճէքսին , վէ ֆագաթ պաչգա հալլէր պաչընա կէլմէյէճէյի նէ՞ մալիւմ : Զահէր պէօյլէ չէօղիւլմէսի գայրը միւմքին պիր բասրաթա իլէ մէրպութէ օլտուղտան սօնրա , սէվգիլիճէյին պ՚ր քիմսէյէ թէսաւիւֆ իտէճէք օլուրսան , հալին նէ՞ օլաճագ . ֆարղ էֆ քի պիրտէն պիրէ գալպին չարբամաղա պաչլատը : Իօմրիւնտէ հասըլ օլաճագ աթթիւաթլիյիւ , գալպինտէ վէ զիհնինտէ վուգուա կէլէճէք բէրիչանըղը պիր քէրրէ տիւչիւնի՞յօրմըսըն : Աչղըն իլճասաթընա մուգավէմէթ իտէպիլէճէք գաատը , գուվվէթը գալպէ վէ հէսարէթէ սահիպ օլապիլէճէ՞քմիսին : Էկէրչի մուգավէմէթէ գալդըճաճագ օլուր իսէն , նէ՞ գաատը ուղրաչաճագսըն . էկէրչի թէսլիմ օլաճագ օլուր իսէն , նէ՞ ըդտըրտան վէ տիւչիւնճէ տավէթ իլմիչ օլաճագսըն , վէ էկէրչի , բէտտա իտէճէք օլուր իսէն , նէ մէրթէպէտ միւքէտտէր վէ միւթէէսսիֆ օլաճագսըն պիլմի՞յօրսունուզ :

Սարա ԱՀուսարըն չու միւթալաաթընը տիւչիւնճէլի պիր հալտէ տիյնէտի . մուախախարէն , կէօպէչէրի գարարմըչ վէ չէհրէսի պօզուլմուչ օլտուղու հալտէ , չու վէճհ իլէ ճէվապա չիթապ իթտի .

—Սէն պանա սէվմէքտէն պահա իտէյօրսուն , պիլմէմ էֆ պիր գալպէ մալիքի՞ մի իմ , տէյի՞ մի իմ , բէք չօգ տէֆթալար լաթիֆէ մագալընտա սաննա սէօյլէմիչ օլտուղումու իչիթ պու կիւն ճիհատի սուրէթէ պէյան իտէյիմ քի զանն իտէբսէմ , վալիահի պանա պիր գալպ վէրմէկէ ունո թմուչ օլմալըտըր : Ան սաթլ սէրտէրի իմ , պու ճընսըն էվլատը պիր կիւն օլուսպ տա պագալանտըղը պիր քիմսէտէն վէ նախօտ պուլունտուղու պիր մահալտէն պիլ մէճսուրիյէ այրըլըպ տա տիւչարը քէտէր վէ ըդտըրտաղ օլմասըն իչիւն , պուննապրա թթապիյէթ պիր չէյէ վէ նախօտ պիր քիմսէյէ պագալանմալտըրընա միւսաատէ իթմէմիչ տիր : Գանըմտա ճիվա մէվճուտ օլտուղունու պիլիրսին մահգա հարէքէթտէ պուլունմադ արզուսու իլէ սուգան ըմ : Շիմտիյէ գատար պիր գարար սիգարար օլան մէչրէպիմ իզթիզասընճա , Էվբօթանըն պիր ուճունտան օ պիր ուճունընա գատար տօլալտըմ : Վաթանընմըն սահիր կէնձ դըղտրը կիսի պէօյիւմիւչ օլտուղում հալտէ պիլէ , թէլադը իթմիչ օլտուղում թէբպիյէ , տիլագդմը իսլահէ միւգթէտիր օլամատը :

Զինհեանէ դանը՝ սուրմադսըղըն մուէձզիդմանէ տատմարլարըմտա ճէվէլսն իթմէքտէ տիր . մայէլ ասիյէմտէ մէվճուտ օլան հիսսիյաթը վահհիւանէյի արա սըրա եինէ հիսս իտէյօրսուն , վէ հաթթա չու հիսսիճաթա պալէպէ իթմէկը իչիւն բէք չօգ զահմէթ վէ սըզընթը չէքէյօրսուն : Պենտէն տօղաճագ չօճուղըսը , չիւպհէսիղ դարիսլ վէ ճէհլ պիր թասիյէթլէ մուէձզիդ օլաճագլարընտան , իչինտէ կուչայաճագլարը ճէմիյէթը պէչէրիչինին մուգայիճա օլտուղու չէրսիթէ վէ թասիլ օլմատա մէճպուր օլաճագլարը ու-

սուլ վէ ատաթէ բէք մահտուտ նաղարըլլա պագաճաղլար տըր : Շու հալաէ էվլատ սահիպլի օլմանըն նէ՞ ինէնֆաաթը վար , վէ պուհտան տա դաթի նա-ղար էհէրլի վալիտէ օլմազ սէվտասընա տիւէիւզ ա՛ , բարմագլարըմլա էօյ-լէ քիւչիւք չօճուգլարըն դըվլըրմըդ սաչլարըդյա օյնամագ իսթէյնէնէք օլուր իսէմ , էվլատ սահիպլի օլմազլըղըն նօլուհնու պիկիրիմ : Վալիտէլիկիմ պանա պուհնուն նօլուհնու էօյրէ՞թմէմիշ մի տըր : Պիր նօլուն իւղերինտէ արատմամը տուրտուրթուրուա , վէ պէյհնամիկիմ պիր չօճուգ կէօրմէյէ կիսի , վալիտէյ-նինտէն սաթըն ալըրըմ : Պու ալէմտէ նիչէ սէֆիլէր վար տըր : Հիչ օլմազ-սա պիր թագըմ պիչարէկեան տա պիր խըղմէթ իթմիշ օլուրսա , վէ կէօնլիւ-միւն արզու իթտիկի ճանը օյունճաղը նլտէ լտէպիլիրիմ : Պունտաղուամազ ասրատա հէր չէյ բարա իլէ օլուվէրիր վէսսէլամ :

Սարա պուհնլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա , վահչիյանէ կիւմէկէ պաշլատը : Ըէմոյէ րէննկինտէ ղայէթ չիրին պիր կէճէլիք կէօմէյէ կիյինմիշ օլատուղու հալ-տէ , ուֆաճըդ այագլարընտաքի սըրմալը բաալուճհլարընը այագլարընդն դուր-նուլլա օյնաթտրագ , հաթաղընը քէհնարընա օթուրուր խոյ : Ուղուն քիրբիք-լէրինին ալթընտան օթաթլը կէօգլերի՝ նէրտէրի խալընըն իւգէրինտէ իչչէհ-միշ պուլատհան կիւլ իւգէրինէ սօղումագտա իսէ : Մըսթըրա Սթուարթ տա-խի սէսինի չէքմիշ օլատուղունտան, օտատա պիր հալը սիւքիւթ հիւքմինի պիւր-մէքտէ իսէ :

—Գուհնուն իլէ պէրաբէր ֆէվգէլատէ արզում վար սէվմէկէ : Հէր քէս էթրաֆընմը տօլաչըշյօր, հէր քէս իլթիֆաթ իսէյօր, վէ հէր կէօրէն պանա մաիլ վէ հայրան օլույօր : Էվվէթ , պէնի կէօրիւպ տէ հինէնէթի աչգ իլէ ուճհնուն օլանլարընը ատէտի բէր չօգ օլատուղունու պէն տէ թաատիպ իտէ-բիմ· Ֆագաթ նալընընդ պաչզտասընըն պէնի սէվմէկի նէյէ՞ հարատը , պէն տէ անը սէվէպիլմէյիմ :

Վէ էլինի կէօյսիւնէ ուրարագ չէօյլէ տէվամ իթտի .

—Անհագ պիր ինսան սէվէպիլմէք իչհուն գալընինն չարբաըղընը տուչա-պիլմիշ օլմալը · պէն իսէ հայրթի քի հիչ տուչմամըշըմ տըր : Եիրմի պէթը նա-չընտա կէնհ պիր գարըշըմ· վէ ֆագաթ նալը պիր գըզ կիսի կէօրիւնիյօ-բուա : Տէյէպիլիրիմ քի , կէօրմիւշ վէ թանընմըշ օլատուղուա պունհա քիչիլէրին իչինէ պանա թաթթը վէ նա ատը սուրէթաէ թէէսիր իթմիշ օլան պիր քիմ-սէսէէ հէնուզ թէսատիւֆ իթմէյիմ : Պիր քիմսէտէն թէլէգգիզ իթմէք չէօյ-լէ տուրսուն , հաթթա նէֆիրէթ իթտիկիմ պիր քիմսէ պլլէ կէօրէմէյօրում· չէօյլէ քի տաիմա պիր պիգայամի մութլագա վէ միլթէէսսիւֆէք իչինէ իմ· իչթէ պէնիմ հիսսէմէ տիւչէն հալ պուհնատան իպարէթի աիր , վէ նու հալտէն գուրթուլապիլէճէկիմ տէ բէք շիւպհէլի տիր :

Սարա նու սօն քէլիմէչէրի նամաչ նամաչ վէ թէրճաատսա իլէ սէօյլէտի : Սէվրագըն ադըր թաժրը վէ լոթֆի սիմսոը կէօզիս էօնհունէ կէչտի : Զիւնքի Սէվրագ հէր քէս միսիլնու իննահնտէ միւսաֆի տէչիլ իտի : Սէվրագըն միւթէ-քէգգիր վէ իհթիյաթը մէօյլէքի հաօճգիյլէ տանը թաանըաղը կիւհնատէն պէրու ուչմհուն օլամամըշ իտի : Քէնահսիյլէ սըգ օըգ վէ թէքլիֆսիճէ կէօրիւչէն-

լէրտէն օ անէ գատար նալընըզ Սէվրագ՝ քէնտիսինէ նալթագլանմամըշ , նա-
լընըզ Սէվրագ՝ այագլարընա գաբանարագ սարթը իլթիֆաթ իթմէմիշ, վէ
նիհայէթ նալընըզ Սէվրագ՝ ալշագ թէվազու վէ թէալիսոպիւստէն իմթինապ
իթմիշ իտի : Սէվրագ՝ Սարանըն մէհլիսինտէ պուլունտուղու արբատա հագա-
րէթլէ տինլէմէքտէ վէ կէօրմէքտէ օլտուղու սաչմա սէօղլերի վէ սաթէ հալ-
լերի թադալիհ իտէրէք , էրթինտէն զըմբլտանմամըշ վէ սէօզ տաճի սէօյլէմէզ
իտի : Սարանըն Սէվրագ ալէյհինաէ օլան հիտտէթ վէ նէֆրէթի , անըն քէն-
տի հալէրինէ մուզ ավէմէթինտէն վէ Սէվրագը տաճի տիկէրլէրի միսիլտու
քէնտի մուասղամ պոյունարըղըզ: սալթընա ալամամըշ օլմասընատան նէշէթ
իթմիշ իտի : Ֆիլվագը Սարա իթիրաֆ իթմէք իսթէմէզ իտի իսկ տէ , պու-
նուն իլէ պէրապէր , հիւանիւ ախլագ տահիպի պիր քիմսէյէ մաճատա օլան
թամըր ու հարէքէթինլէ պէրապէր քէնտինինէ սէրքէշլիք կէօսթէրմէքտէ օլան
Սէվրագտան հագըզգաթէն նէֆրէթ իտէր, վէ հաթթա չու նէֆրէթինին պա-
գը գալմասընը արզուլէր իտի :

—Սթուարթ , չիմտի սէօյլէտին քի , գօնդ՝ տահա պիյատէ բէտէրիմ ,
նէյէբի զէվմէմ օլապիլիր: Իչթէ՝ պէն տաճի այնի մագսէտիէ անըն իլէ թէյէհ-
հիւլ իթմէկիճ գարար վէրմիշիմ տիր: Գօնդ պէնի բէնը գիյատէ սէվտիյինտէն,
բէնը չօգ խուշլարըմտան պէնի վազ կէչիրէմէնէք , վէ խաթաւարըմա կէօզ գա-
րայաճագ տըր : Էվվէնամէյի հիչ պիր վագըթ խաթըրըմտան կէչիրմէմիշ իտիմ:
Զանն իտէրսին քի հէր չէյտէն օսանմըշ կիպի իմ. չու հալ պէնի ֆէվգէլատէ
թաղեիգ իտէյօր : Պու անէ տէկինի պիր նէրտէ տուրամագ իքէն , կէօյնիւմ
գըմբլտաւագ պիլիէ իսթէմէյօր : Էօյլէ գանն իտէրիմ քի հէր հալիմ թէսլիմ
օլույօր : Էֆֆէնարըմ պիւսպիւթիւն տէյիշտի : Գէնաիմէ պիր խանէ մէչդու-
լույէթի թէսարիք իթմէք արզուսույա տուգանըմ: Անճագ քէնտիմտէն բէք
էմին օլմատըղմտան , խոթէրիմ քի , չու խանէ չէն վէ բարլագ պիր խանէ
օլտուն քի , թէլէզվիզ իտիպ տէ օթուրապիլէյիմ : Գօնդ ճէսիմ պիր սէրվէ-
թէ մալիք օլտուղու պիսիյու , պէն տէ բէնը զէնկին օլտուղմա ճիհէթլէ , գա-
բուտուզու պէյէնտիյիմիզ գատար պէօյիւք աչապիլիրիզ : Միւնասիպէթիւզ
օլան պուճնա տօսթլարըմըզը տավէթ վէ էյլէնճէլէր թէրթիպ իտէրիզ : Պէօյ-
լէ պիր կէնիչ վէ ֆէրահ էօմրտէն տէ ճէլէզվիւզ իթմէմէք մուհալ գատպիլին-
տէն տիր . իլէլէպետ եօլմուղուգ իտէրէք էօմր կէչիրէէմիզ : Լօգանթա քէօ-
չէլէրինտէ կէօրտիւյիւմիւզ ահվալտէն պիր ազ տահա գիյատէ մուճթէհգամ
հալտէ պուլունմագ լիզգումունու հիսս իտէյօրում : Թիւլտաի քէլտի , ին-
թիգամ տահրէպինտէ հաչամագա գօրար վէրմիշ օլան պիր տէլիգանլը կիպի ,
պէն տէ էօմրիմի պիր ինթիգամ թահլըճնա ալմագա գայրէթ իտէճէյիմ :

Զանն խէր իսէմ էն մագուլ Թարիգ տէ պու տըր : Հարիպ օլտու-
ղում թագկէթ վէ ախլագ իլէ քէնտի հաչըմտա պիրքիսիյլէ էվվէնճէհէք օլ-
սամ, ազ վագըթտա էվիմին տաղըլըպ թար ու մար օլաճաղընա չիսահէ հօգ
տըր : Գօնդուն պանա թէէմին իթմիշ օլտուղու րադգէթ վէ չէֆգաթը ,
պիր կէնճ գօճատան հիչ պիր վագըթ պէկլէյէմէմ: Գունտան մտատա , էյի-
ճէ խըզտաթ օլմուշում տըր քի , պէնի իտարէ իտէճէք պիրքիսինէ մուհթա-

ձըմ. Մ· տը Գանալհէյլին պանա սէօգիւնիւ եւրուիթաւրէճէյի տէրքեար տըր ։ Հաթթա , քէմալը խուլըսուսմատան նաչի գալըպիի գոնթա աչմըշ օլ-տուղումատան , նէ տույտուղումու վէ նէ արկու իթաիկիմի գոնթ սիլիր ։ Գոնթ կէօգիւնիւ գարայըպ տա պէնիմ իլէ էվլէնմէյօր . ղոնի՝ քէնտի իթ-թիղալինտէն էմին իքէն , պէն նի՞չին իչին վէկաամէթի թարաֆընը տուչու-նէյիմ տէ էմին օլմայըմ , տէտի Սարա ։

Շու մուքաալէմէ՝ Սթուարթըն թէլաշընը թէտքին վէ մահվ իթմէմիշ օլ-տուղու հալաէ պիլէ իտթիյարը սուքութ մէճպուր օլտու ։ Սարանըն միւսա-թադիմ վէ միւթէտպիմ սիր մէսլէքէ մայիք օլտուղունու վէ անընն միւրա-տընա մուղայիր օլարադ հէր նէ քի սէօյլէնէճէք վէ հէր նէ քի Եաբըլաճագ օլա , նէթիճէսինտէն մէնֆաաթտան գիյատէ մադարրաթ հասըլ օլաճաղըն-նը պիլտիյինտէն , Սթուարթ պուռնատան գիյատէ ըսրար իթմէք իտթէմէտի։ Ա-ղընն քէնտիսինէ կէօսթէրտիյի թարիգի , քէնտիսի տէ Սարահա իրաէ իթմէք-լէ զամիրինի բահաթլանըրմըշ իտուկինտէն , մէսինուն օլուղ , մէսլէքը սա-ըլզընը իթթիխաղ իլէ , իչի արկըդ գատէրէ հէվալէ էյլէտի ։

Ըէվինի հալտէն Միս Օ'Տօննօրուն թէտավվուրաթընըն գուվվէի ֆիքիլէ կէչէճէյինէ հէր քէս գանի օլտու։ Զիւնքի Մարքի տը Օինէըընըն վէֆաթը հա-սէպիյլէ գոնթ՝ Բարիղէ կէլմիշ օլտուղունատան , Սարա տաճի պիր ղաչ կիւն սոնրա Բարիղէ կէչէրէք , Ֆօրթունի սօգաղընատա հազըրլանան խանէյէ եէր-լէշտի վէ տիւյիւն հազըրլըգ լազընա պալչանտը ։

Գոնթուն ֆամիլեատը Սարանը հիւսնիւ սուրէքլէ գաալուղ էյլէտի ։ Գոն-թուն թէտալիւղաթընատան Բօռբէրան թագըմը , Սարա իլէ Նաբօլիտէն Մար-պիլեայա դատար պէրապէր եօլճուլուղ իթմիշ օլտուղլարընատան , Սարանա թարաֆիկիր օլմուչար , վէ էօնլէրինտէ պիր չահրահը դէվգ ու սէֆա աչըլա-ճաղընը հիւս էյլէտիքլէրինատէն Սարանը մէտհ ու սէնա իթմէքատէն ֆարիղ օ-լամամըշլար տըր ։

Օ կիւնլէրտէ Միս Օ'Տօննօր , վէ Մըսթըրս Սթուարթ վէ գոնթ Գանալ-հէյլ՝ Գլանչը կէօրմէք իւզրէ մանաաթըրա կիթտիլէր · Գլանչ՝ քէնտի տաճը-սընըն գարըպը օլաճաղ Սարանըն կիւզէլլիինէ վէ թարավէթը ալիճէնապա-նէ սինէ հայրան օլտու ։ Սարա իլէ Գլանչ էտան էտնա կէլտիքլէրի հալտէ , Գլանչ հէնուզ եիրմի եաշընըն բէվնագը , վէ Սարա կէնճ չաղընըն լէթաֆիֆ-թը թաամմէսիյլէ այնը իքի ղըզ ղարտաշա պէնգերլէր իտի ։ Գոնթ իսէ՝ հէր ի-քինէ պիր նազարը մէսրուրիյէթլէ պագար , վէ խայը վաղըթտան պէրու վիրան գալընը օլան խանէչինին ալ վագըթ ղարֆընատա իչտու իքի տիլարա մախլուգուն հուզուրույա նէչէլէնէճէյինի խաթրընա կէթիրէրէք մէսրուր օլուր իտի ։ Սարա իսէ գոնթուն ֆիքրի մախսուսընը անլամընշ կիտի , Գլան-չա խիթապէյն չէօյլէ սէօյլէտի ·

—Պիլմիշ օլասըն , ագիղիմ քի , տույընըն էվի այնը սէնին խանէչ տիր · հէր նէ վագըթ քի կէլիպ օրատա հէրէչէճէք օլուր իտիչ , գոնթու ֆիքրիզ-լատ մէճմուն վէ մէսրուր իտիճէքսին ։

ֆէնէրալըն կէօղլէրինատէն եաչ ագմաղա պաչլատը · Սարանըն պու տէ-

բէմէ քէնտի արդուսունու քէշի վէ Պլանչա պէյան իթմիշ օլմասընատան տօ-
լայը , հիչ սէօզլէմէյէրէք Թէշէքքիւր ալէմէթի կէօսթէրսի , վէ Պլան-
չա խիթապէն ։

—Իչլէթի՞ն մի , զըղըմ , Միս Օ՛տոննօրուն սէօյլէտիքլէրինի ։ մէմուլ ի-
տէրիմ քի , պիր ան էվվէլ կէլիպ , պիպիմ իլէ օթուրուր , վէ իքիմիզի տէ
մէմնուն իտէրսին ։ Շու արալըգ եալընըզնա եաչամադտան Թէլէդդիւգ իթ-
տիչինի պիլիրիմ ։ Եաս վէ մաթէմին բէբ թագէ օլտուդունտան , հէննուզ ճէ-
միյէթլէրտէ պուլունմայըլըզըն ճարիդ օլամազ իսկ տէ , էն պիյասէ ճէմիտի
վէ հագըգի քէտէրլէր պիլէ կէլիր կէչէր վէ ունուտուլուր օլտուդունտան ,
աէնին տէ կիւնիւն պիրինտէ էլէմ ու ըզաըրասընըն խաֆիֆլէչիրէք , չիւպհէ-
սիզ ագրասպա վէ Թէսիլիւգաթընը խաթրընա կէթիրէճէքսէն ։ իչլէթ օ կիւն
պէնիմ իչիւն էօմրիւմիւն էն պահաթիևար կիւնլէրինտէն պիրի օլամագ ատը ,
տէմի ։

—Թէչէքքիւր իտէրիմ , զօնթ , տէյու ճէվապ վէրիպ , քէմալը մուհասա-
պէթլէ տահրսընը լուս էյլէտի ։ մուահխարէն Սարահա վիւթէվէճճիհէն էվ-
լէննէճէք կիւնիւնիւգիւ պօնա պիլտիրէճէկինիղէ հիչ չիւպհէմ Լօգ տըր ։ պէն-
տէ կէլիպ սիզին իչիւն տուա էտէճէյիմ ։ քիւիսէնին պիր քէօչէսինէ չէքիլէ-
ճէյիմ ։ հապըր պուլունանլարտան հիչ պիրինին , սիզին պահքիևար օլմանըղ
ղըմընընտա պէնիմ կիպի ոամիսի սուրէթտէ Թէմէննիյաթտա պուլունմայաճաս-
ղընա էմին օլուճուզ , տէյու իլտավէ իթտի ։

Պլանչ պու սէօզլէրի հէչէճանը զահլ իլէ սէօյլէտիքտէն ոօնդրա օ անէ-
զատար տիւչիւճճէլի օլան սիմասը նահկ հան քէսպր նէչէ իտուպ , կէօյա պիր
պաշզա չէբէլ կիրմիչ կիսի , Սարահա խիթապէն ։

—Պահա էօյլէ կէլիյօր քի , չու արալըգ իքիմիզ սըճաթըմընը միւպա-
տէլէ իթմիչիպ տիր ։ չէօյլէ քի , չիմոի , սէն պէնիմ եէկէնիմ վէ պէն տէ սէ-
նին հալան օլմուչըմ տըր ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , կէօզիւնիւ պիր քէնտի Թէզէնաթ-
սըզ պիւրիւնճիւք էլպիսէպ , պիր տէ Միս Օ՛Տոննօրուն գէվզ էլ ատէ սու-
րէթտէ միպղյնէն մէլդուսաթը իւղէրինէ կէզտիրէրէք ,

—Պինաէն ալէյհ չու չիմոիքի սըճաթըմ իլէ միւսաատէ պուլյուրունուզ
քի , սիզէ ճիւպի պիր պէրկիւզարըմը Թագտիմ իտէյիմ ։

Վէ իքի պուլուԹ արասընատան սիր արալըգ բարլաեան պիր կիւնէչ զի-
յասը միսքլու , Պլանչըն սիմասընատա պիր րէշաղ բէյատա օլտու , վէ եինէ
սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք ,

—Վալիտէյին մահկիաղալարր իչինտէն ինթիխապ իտէճէյիմ ։ վալիտէյին
քեաճիճէյի միւճէվէճէրաթընը պէօյիւք Նինէմ քէնտէսինէ վէրմիչ իտի ։ Մա-
տամ քի սիզ տէ պիլիրիմ ճամիլեամըզընը իչինէ կիրէյօրսունուզ , Թէզէնիաթ
Թը մէզգիւրէտէն պիրինինին տէ սիպին իւզէրինիղտէ պուլունմասը իգՓիդա
իտէր ։

Ֆերատասը կիւնիւ Սարահա Թէչաթինտէն ուզուննա պիր գուԹու կէլ-
մէքլէ , Սարա ալըպ տէրհալ օտասընա դաբանաը , վէ ահէլէ սուրէթտէ

մահճալայը աչտը , վէ էն կիրանալահա միւճէվհէրաթը պիւէ կէօրմէկէ ալըշ-մըշ օլտուղու հալտէ տախի պիր հայրէթ աէտասը գօյ վէյտի ։

Գուրթունուն իչինտէ սիւահ գատիֆէ իւղէրինտէ , էլմաս վէ նագութ-լու պիր կէրտանլըդ բարլամադտա իտի ։ Զօճուգ կիսալի , ըլըղա թութուզ , էսկի մատէն էլմասլարըն թէմիզլիյինէ վէ նադութլարըն զօնու մալ բէնկիւ-նէ հայրան օլտու ։ Տէրհալ էլչիսէնինի էնտիրիլ , վէ տանիէլա իլէ միւղէյ-յէն զայէթ ինճէ կէօմէյինին նադասընը աչըլ , վէ կէրտանլըդը պօզադընա թադըլ՝ այինէ սինին գարշըսընա կէչտի , վէ քէմալը մէմնունիյէթլէ կէրտան-լըդընա նազար իթտի . մուախախարէն պիր այադ իւղէրինտէ տէօնիւսլ , վէ Մըսթըրա Օթուարթըն օտասընըն դարուսունու աչըլ ։

—Կէլ պադ , ապիվիմ , աէյու պադըրտը ։ Միւսինն Օթուարթ օտա գա-րուսունուն էօնիւնտէ չոչըրտը գալտը Սարա գարշըսընա կէչիպ , սէվինճ իլէ պադընը էյիսլ , պիր լէթաֆէթը գարիֆէ իլէ ,

—Օհիզ Գօնթէս տը Գռանալհէյլի թադտիմ իտէրիմ , աէտի ։

Մուախախարէն , կէրտանլըդը պօզադընտան չըգարըպ , վէ պիր ճէվահիր-ճի միսիլու հէր պիր թաշընը պիրբէր պիրբէր սիւզտիւքտէն սօնրա ,

—Գաւ կէրտանլըդ պիր բարա կիսալի իքի նիւզ պին գրանդ էտէր , տէտի ։

Շու արաբդը քէար ու քիսպ հըրտը վէ քէնտի չինկհանէ ճընսընա մախ-սուս օլան սըրչյա թամաը Սարանըն իւղէրինտէ նիւմահան օլուպ , պիր գաչ տադիգէ գատար , վալիտէսի սիւլէնէն վէ նօլարտա խըրսըզդըդ իտէրէք կէ-չինէն սէրսէրի չինկհանէ գըղը հալինի քէսպ իթտի ։

Պիր գաչ կիւն ոօնրա գօնթ իլէ Միս Օ'Տօննօրուն նիքահ ըէսսի Մատ-լէն քիլիսէսինտէ իմրա օլունտու ։

Րէսմը մէդգիւրէ քիւլլիյէթլի ճէվհիյէթ հազըր պուլունուպ , հէր լիսան-տան կէօրիւչիւմէքտէ իտի ։ Պիր թարաֆտա , Սարանըն պէրապէրճէ հաչա-տըզը վէ մէվհիմինէ կէօրէ Թրուվիյլտէն Նիսէ , վէ Նիստէն Բարիզէ վէ Բա-րիզտէն Լօնտրայա , զէվզ ու սէֆա արդասընտան սէյիրթէն վէ պիր եէրլի իդամէթիկահ իթթիխազ իթմէյէրէք , էյրէքի սուրէթտէ չուրատա պուրա-տա պէյթուէթէ իտէն էճնէպլի թագըմը պուլունտուղու միսիլու , տիկէր ճիհէթտէ տախի , Գօնթուն թէալիւգաթը վէ միւնասէպաթը րէսմիյէսի օլ-տուղու Բարիդին միւթէսէրրանը էհալիսի կէօրիւնմէքտէ իտի ։

Ունիֆօրմասընըն կէօյիւսիւ միւթէաստիտ իֆթիխար նչանլարըյլա միւ-զէյէն , ուզուն սաչլարը արգասընտան ասըլմըշ նամտար պիր մարթչալ իլէ տիրըլմաթլըդտա մէհարթէթը քեամիլէսի օլան վէ իւտէպաի ասրըն էն մէչ-հուբու պուլունան Ֆրանսա հիւքիւմէթինին վիէննա սէֆիրի Մարքի տը Թը-րէկիատ , էսնաի նիքահտա չահիտ մագամընտա հազըր պուլունտուղար . ժիրալայ Մէրլօ տախի սիւահ էլպիսէսիյլէ , վէ նչանլարըյլա կէօյսիւնիւ կէ-րէ կէրէ օրատա պուլունմագտա իտի ։ Էհալինին իչինէ գաթ-ըլարագ տիւ-յիւնճիւլէր հադգընտա միւնասէպէթսիզ միւթալաատար իլէ ժէչղուղ օլան պիր պայ տատի գարըլարըն կիւրիւլտիւսինի իչտէրէք տիւէրինի գըճըրթա-տըր իտի ։ Գունլարտան գըրմըզը սագօլու վէ տճայիպ չարգալը չինման պիր

չիչէքճի գարը աճկլե չիչէք սէրէքլինի չարչըտա պրաղըզ, քիլիսէյէ գօշմուշ, վէ չուենու պուենու իթէ իթիշտիրէ էօնէ տօղրու կէչմէք ազմինէ տիւշմիւշ իտի։ Էէր թարափտան իթիրազ վէ միւթաալաար չօղալըզ, պիրիսի,

—Իյիթ ենէնի կէլին կէլիյօր. . . գուշլար տըր. . . սաչլարընընը րէնկի քէք կիւզել, տէմէքլէ պիր տիկէրի.

—Ատամ սէնատ, պօճալը տըր, նէ վազըթ իսթէրսէմ եիրմի ֆրանգ վէրէրէք այնը սաչլարա մալիք օլասիլիրիմ, տէտի. պիր պաշգասը տահի,

—Կէլին ենէրտիպանըն իլէ տէրկճէսինի սաղ այաղը իլէ չըղտը, տէմէք քի, էվինատ հիւքմ սահիպի գօճասը տէյիլ, քենտիսի օլաճագ տըր. . .

—Գօճասը. . . իսթիյարընը պիրի. պէօյլէ պիր թաթը մէյվէյի չինէյէճէք միչ կէօրմէյօրսուն օնտա, տէտի տէլիֆանընընընը պիրի։

—Շու ունիֆօրմալըյա պագրն. . . Մարէշալ Գօնրօտէր տիր։

—Հայ կիսի գօճա աատամ. Իմպէրատան ամքէրիմիզին ամտէթ իթտիյի սըրատա ալնը ալնընա բատթ կէլտիմ. . . զըլըճըյա էթրաֆտա սէլամ վէրմիյօր իտի. . . տատիմա նազիք պիր հալի վար տըր, տէյու ճէվապ վէրտի պիր գաագէթ չաբագ՝լը։

—Օ կէօրտիւյիւն գաթիլին պիրի տիր։ Էհալինին իւզէրինէ գուրչուն եաղտըրտըղընը ուենուԹմայալըմ։

—Իսթիյալ էանաատնտա ատքէրէ գուրչուն աթաան ոէն տէյի՞լ մի իտին. Մատլէն տիքիւ թաչընը սէնին գուրչունլարըն տէ՞լմէմիչ մի տիր, տէտի չիչման դարը։

Գու սըրատա Լէօբօյա Ֆրօսար տահի պիրազ կէճէճ օլարագ քիլիսէյէ կէլտի։ Մէրլօյու կէօրտիւքտէ, եանընընա կէլիյալ, ամիգանէճ սէլամ վէրտի։

—ՎագԹընտա պուլունամատընըզ. պու էյի պիր չէյ տէյիլ. մասլահաթտա. . .

—Մահքէմէտէն կէլիյօրում. պիր մէզատ վար իտի. . . իչին իչինատ սազիր վէրէսէ օլտուղունտան. . . գարըշըգ պիր իշ. Նիհայէթ միւԹէրիմ էչինատէն ոէնճաաթը չըդտը. . . տէտիքտէ, Ֆրօսար,

—Եինէ պիր պիշարէյի Թօրպայա սօգմուշ օլմալըսընըզ. տօղրուսու կիւզել աէնա՛Թ, տէյուպ, միրալայ՝ ոէնճիուրու օլան Ֆրօսարա սըրԹընը չէվիրտի։

Էհալի՝ մուԹանԹան սուրէթտէ քիլիսէնին խալըլար իլէ գաբլանմըշ օլան ներտիպանըլարընտան եօգարը չըգմագտա իտի։ Էէր քէստէ ալայիմի հայրէթ վէ թէաճճիալ նիւմայան իտի։

Րէսմը նէքճահ մէվժիմի չիԹանընը նիհայէթլէրինտէ պիր կիւն իճրա օլուշուպ, իլէ պահարընը նիմ սընճագ րիւգյեարը էսմէքտէ իտի։ Ապամճլար ֆիլէճլէնմէկէ պաչլամըշ իտի։ Մէչտանտա արաապալարտան վէ սէյիրճիլէրտէն կէչիլէմէյէճէք սուրէթտէ պիր իզտիհամ Թէճէմմիւճ իթմիշ օլտուղուշ հալտէ, Լօրտ ԳիլֆԹընընը գօլԹուղունտա պէյազ Թիլլէրէ պիւրիւնմիւշ օլան Սարա, գալըպի շարբա շարբա, ներտիպանըլարտան եօգարը չըգմագտա իտի։ Ներտիպանընը էքի հանընտա, տավէճիլիլէր քէմալը իհԹիրամ իլէ, կէլին վէ կիւվէյիի խԹիգալալ իտիպ, քիլիսէյէ կիբտիլէր։

Սարանըն պիր նիքեահը հէր թարաֆը դաբլատը , սըֆաթընտա քիպր ու ազամէթի բուննումաի դուհուր օլտու : Ճիհանըն սահիպէսի մագամընտա հէր չէյի քէնտի այադլարընըն ալթընտա կէօրմէկէկ պայլատը : Պիր ճէպհէյի աղիմէ իլէ քիլիսէյէ կիրէմէյի էօնատէ տիրէքլէրտէն պիրի էօնհէնտէ Սէվրադ կէօդհունէ իլիշի : Սէվրադ էն պէօյիւք ունիֆորմասընը կիյինմիշ օլտուդու հալտէ , պուրնի վէ չէրին սըֆաթը , սէյահ էլպիսէսիյլէ պիր դամ տահա քէսոյը լէթաֆլէթ իթմիշ իտի : Տիւյիւն պայլընըն քիլիսէյէ վիտալինի խապէը վէրմէք իւզրէ , էվվէլճէ կէօնտէրիլմիշ օլտուդունտան , Սէվրադ՝ ճէմիյէթ իչինէ գարըշմադ իւզրէ էհալինին քիլիսէյէ կիրմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի : Ռէնտիսի ժէնէրալ թարաֆընտան տիւյունճիլէրի թալթիֆ իթմէկէ Թոյին դըլընմըշ օլտուդու ճիհէթիլ , ուտուլտէն օլտուդու վէճհ իւզրէ , ունիֆորմասընընըն ալթունը սըրմայը չէրիսէրին նանընտա զարֆիֆանէ պիր լիմոն չիչէյի թատլի իթմիշ իտի :

Սարա՝ Սէվրադը կէօրմէքտէ , տիթրէմէկէկ պայլայըլդը , վիճդուտինտէ մէվճուտ օլան դանընը քէսաֆէյի դալդընէ Թօբլանտը վէ պէնդի ատ տը . պու տէրիմ զիհինինի Թէյվիշ իտէն պիր քիմսէյէ Թէսատիֆ իթմէսի , խայրա տէլալէթ իթմէտիյի պէհասընտա տիւշտու . Բէրին պիր կիւն տեյիլ իտէ պիր կիւն պէհէմէհալ քէնտի հուզուր ու րահաթընը իճդալ իտէճէք սուբէթտէ ինզըլապտընը հայաթընտա պայզատար օլաճադը խաճտրինէ տալտը .

Սարանըն Թէլաշը րէֆիք է րէֆիք արթմադտա իքէն , պիրտէն կէօդէրինտէն չէրտրէյի հիտուէթ ատշմայա պայլայըլդ , Սէվրադա Թէհտիտամիդ պիր նիկահ ատեի իթտի , վէ միւթէրէպպիրանէ պայընը հօդարը դալտըրարադ , մէքանէֆէրը դալդ իլէ մինպէրէ տօդրու նէիւրիւտիւ : Նիքահ րէամինին չաշաահ աղիմէնինէ հայրան , պուխուրտանլարտան չըդան բայիհատէն սէրմէսի , էհալինին խօշճա ֆըրըլտըրսընտաան մէմնուն օլարադ , Սարա , մէնզիլուր վէ մէրտուտու օլան Սէվրադը քնամիյէն ուննուխուդ , տէրին միւլահաղաթա վէ միւթալաաթա տայարադ , Գօնէրընը կանը պայընտա , չու նիքահընն՝ հադդընտա խայրը օլմասը դըմընտա , մէրհամէթը տամէտանէյէյի նիյազ վէ իսթիրհամ իտէր իտի : Հաղըր պուլունանլարտան բէք չօգ լարը տախի Սարա իլէ պէրաապէր տուտախան օլմուչար իտի :

Պլանչ իսէ րէֆադաթընտա Մատչէն օլտուդու հալտէ , ճէմիյէթտէն ուզադ , այրընմա պիր քէօչէտէ դանուղէտէի դէմին օլարադ օլան , տուտալարա գուլադ վէրիր վէ կիւմիւչ պուխուրտանլարտան պուլունէ կիտի տուտա իտէն տիւման իլէ պէրաապէր , քէնտինինին Թէմէննայաթը տախի , Թա տսիւմանէ դատար վասըլ օլույար իթթիգատընտա պուլունուր իտի . էօմրինտէ իլք տէֆա օլարադ իչիթմիշ օլտուդու չու քէլիմաթը չէֆիզ է վէ րահմիյէի Պլանչ Գօնէրտան իչիթմիշ օլտուդունտան , ճան ու կէօնիւլտէն Գօնէր իչինէ տուտա կիւ օլարադ իւելէպէտ քէնտիսինի Գօնէրուն մինննէթտարը ատտ իտէր իտի :

Չէնուդ Թըմիլ իքէն , բէրիչանը հալ վէ սիմէճալ պիր գարընըն քէնտիսինի տիւլէրինտէ սըչրաթըսլ օյնատըդը , վէ քէնտիսինի ույուԹմադ իւզրէ Թէրէննիմ իթտիյի նադմաթը քէտէրբէտան իլէ քէնտի էլէմ ու ըզ-

աըրաալընը տախի ուլու թ տու ալուն վէ գլըզընդաղընը էօրէ էօրէ քէնտի միհէն ու մէչադ պաթընը խոսիրիքէթխինի խայալ մէյալ խաթըրլար իտի : Պու գարընդըն քէնտի վալիտէի օլտուղունու տէր խաթըր իտէր իտի իսէ տէ , ա- սարը սիմասընը չեմիլէն ունուդմուշ վէ նալընդը անըն քէտէրնաք վէ սօ- նուդ լէհճէսի խաթըրընտա գալասիրլիկ իտի : Ֆիլվագը չու գարընդը էօմ- րէնտէ հիչ պիր վէճճ իլէ պտախթիյար օլամամըշ իտի . Պլանչ պուընլարը միւ- թալաա իտէրէք չու վէճճ իլէ առուակիու պուլու իտի . «Եա Բասլի , պէն պու ալէմտէ եալընըզ գալմըշ պիր գըզըմ , նիհանտէ հիչ պիր գայտ իլէ մուգայիսէ տ աէդիիմ , Պինատէն ալէյհ պու տիւնէ ատէ էկէր պիրիսինին մուղտարըդ օլմա- սը իհտիտըը իլահիտէն իսէ , թէք պէն մուգտարըդ օլմայընմ տա , պու կիւն սէնին հուզուրունտա պուլունան չու ղէվճ իլէ պէվճէ իլա ախր իւլ էօմր պտախթիյար վէ մէսուրու օլտունլար :»

Օ արալըդ լաթիֆ պիր սէտա , Պլանչըն չու տէրին միւթալատաընը դաթ էյլէտի . Պլանչ պուշընը գալտըրտըդտա , էօնիւնտէ գտպրիսթանտա բտաթ կէչմիշ օլտուղու Բիւր Սէվրադը կէօրտիւ : Ղայէթ գարիֆ սուրէքթէ բէնպէ էլպիսէչէր կիյինմիշ վէ էլինտէ իշի աղչէ իլէ տօղու գատինֆէտէն պիր քէսէ թուէթմուշ պիր գաադըն իլէ Սէվրադ , ֆուգարա իշիւն աղչէ թօխլամադա չըդմընը իտի . Պլանչ՝ Բիւրի օ կէնճ գըզ իլէ էլ էյէ վէրմիչ կէօրտիքտէ , վի- ճուսի տիքէն տիքէն օլուսպ վէ գալպի սըղընըլսպ , պիհինի բէրիչան օլտու վէ տուստագլարը մօրարտը : Պա կիրինֆթար օլտուղու հալին սէպէպինի քէնտի տախի ֆիէհմ իտէմէյէքտէ իտի : Իբխինէն տէ Եիւղէրինէ տիգգտնիրնա պտագ- պըգտան սօնդրա , պիր ալմուն չըգարընպ , քէսէնին իշինէ ախընը վէրտի :

—Քէչէքքիւր իտէրիմ , Մատամ , տէտի Սէվրադ , Մատամ՝ղէլ տը Սին- հը օլտուղունու սիրմէյէրէք , վէ բէֆիդասընա գլադուպղուդ իտէրէք տօլաչ- մադա տէյմամ իթտի :

—Թանընտը՞ն մը , սիւվալ իթտի Մատլէն՝ Պլանչըն գուլաղընտան աչա- ղը : Գօնթուն Եավկրի Սէվրադ տըր :

Պլանչ պիր ազ թէրէտտիւտտէն սօնրա՝

—Էյ Եանընտաքի գըզ քի՞մ տիր , տէտիքտէ ,

—Գօնթէս տը Պրիվատըն քէրիմէսի տիր . . . Եագընտա էվլէնէմէք , տէյտու ճէվապ վէրտի Մատլէն ,

Պլանչ տիթրէր պիր սէտա իլէ ,

—Քիմի՞ իլէ ,

—Միւսիւ տը . . . իտմի խաթրընմա կէլմէյօր , տիվանը մուհասէպաթ- տա միւլագիմ տիր . . . բէտէրիմին ղովինէ Նաղարէն , դայէթ զէնկին վէ իսթիղպալի բէչ բարլագ պիր տէլիգանընը իմիշ . . . տէտի Մատլէն :

Պլանչ պիր ահը սէրտ չէքտի : Եանտագլարը գըզարտը . սէվինճինտէն բարլամադտա օլան կէօզլէրինի գաբայընպ , թէքրար առուաեա տալտը :

Ը.

Գօնթ՝ նիքեահընը էրթէսի կիւնի , զէվճէսինէ կիտիպ Գանալէյլ սէրայը- նա եէրլէշտի : Մէվսիմի սլահարընը հուլուսի իլէ , աղաճլար վէ չայըրլըգլար

Նէչիւկենմէկէ պաշլամըշ, ելլազլար չիչէք աչմըշ, վէ ըհվալիճը թաշլաէսկիլէ հավալը տօլտուրմուշ, նապանի կիւլէրին տալլարը ուզանմըշ, վէ ելմա ապաճալարը՝ գըշ մէվսիմինաէ նազմըշ օլան գարը, պուտաղը տալլար իւզէրինաէ հէնուզ հըվիզ լիմմիշ կիպի պէկյաղանմըշ իտի։

Գըշ մէվսիմինին չիտէթինաէն չաքի կէրիպան խաուպ գարիմուլմուշ օլան իլգ պահարըն լէթաֆէթինաէն Սարա ֆիկվէ էլ ատէ մուէթէնգիզ օլուպ, սասպահլըն թաղէ վէ թէմիզ հավասընը ալապիլմէք վէ հօմրիւ արիմըրան օ թաթլը բահհատէն խոթ իֆնատէ իմմէք իւզէրէ, բէնչէրէսինին էօնիւնաէ օթուրատու։ Զաթէն հարարէթլի օլան գանը տահա կիյատէ ալմէչլէ տամարլարընատա ձէվէլան իմմէկէ պաշլայըպ, վէ թատկյամըն խոթ իֆնատէ խոտի չու ահվալը լաֆիվէչէ քէնտիսի տախ հիսսէմինա ալմագ իւզէրէ, արիմա սաչլարընը թօգլայըպ պիւքիւ վէգտի վէ պիր թէկյոմին գուշագ իւչ պայտան կիյինմիշ օլատուղու սապահլըդ կէօվէնինին պէլինի արդը վէ պիր չէմսիչէ ալըպ, միւթէասարըմիչէսի օլատուղու միւլքի տօլաչմագ վէ կէօրմէք իւզրէ աչագա էնտի։

Գէօչիւք ավլուէնաէն օրթասընատաքի հավուզատա, գագլար ապամէմիչէ ևիւզմէչգտի իտի։ Ուրա սըրա պուս գագլարատան պիրի քէսգին կէօգիւչէ պիր թաֆէթը սու պալըղընըն պիչա բէրվա ևանընատան կէշիյինի կէօրտիւքտէ տուչա տալըպ, հիւանիւ պօչնուէնաէ ուզատարը վէ սուչուն իչինէ պէկյագ դուչրուղուէնաէ տիքէր տուրուր իտի։ Գագրն այագլարընըն հարէքէթինատէն Հասըչ օլան չալգանթըատան, էթրաֆընատա կիւմիւչ միսապի միւթէասիսատա տօրիքլէր թէչէքքիւչ իտէր իտի։

Գունի իչէ տէօչէնմիչ վէ էթրաֆը ևիւզմէկ սէնէչլէրատէն պէրու էչթիչմիչ օլան ապամլար իչէ մուհօթ օլան վատի պիր ժէչատնըզատա իտէ, սէս սէտա իչիտիլմէգ իտի։

Ուարա ուզուն միւտատէթ քէբէնէքլէրին ուչատուգունու, վէ արըլարընը կիւչլէրին էօգիւնիւ էմոքլէրինի թէմասա իտէ իտէ չիչէք թարալալարընատա տօլաչտըգտան սօնրա, ուֆագ պիր զարու՝ կէօգիւնէ իլիչմէքլէ, գարուչուտ աչտըգտա, սէպէպէվաթ պագչէսինէ կիրտի։ Լավանատա վէ գարանֆիլ չիչէքլէչտա էթրաֆը գուչատըլմըչ օլան ևէչիլ թարալար, ինսանլարը պէսլէյիճի գէնկինլիքլէրինի բիչը նազարը սէնարէ վագ իմմէքտէ վէ ևէթիյիճի օլան լահանալարընը իւզէրլէրինէ տուչմիչ օլան չիհ տամլալարը, ճիւղի պիր բիւգկէար էստիքճէ էլմա ատանէչէրի միսիլլու ևարբագլարընը իւզէրինատէ ևուվարլանմազտա իտի։ Ինթէյար պիր սէր պագչէպան՝ գազմասընատա տայանմըչ օլտուղու հալտէ, մայէթինտէ չալըչմագտա օլան վէ գագլըմըչ թօբրագընը իչինէ գավուն ֆիտանլարը կէօմիչքտէ պուլունան տիկէր իւչ նէֆէր պագչէպանլարա նազարէթ իտէր, վէ նախօշ պիր սէս իւչ անլէրէ թալխմաթ վիրիր իտի։ Անլէր իտէ չու խըզմէթտէ սայընը սագալընը ազարթմըչ օլան գատիմ պիր էմէքտարա լայըգ օլան հիւքմէթը մահօուսէ իւչ վէրտիկի թալիմաթլարա իթթիհատէն հարէքէթ իտէրէր իտի։ Մէր պագչէպան՝ Սարաճը կէօրէւ կէօրմէգ, պայընատաքի շագրայը սիւրաթլէ աչագը ալըպ, վէ սէվինա

ճինտէն նէ Ճարահատելնը չպէրըլսլ , Սարահա տօղրու իլէրիլէյէրէք , պէ օյլէ սապան էրքէնտէն , պաղչէնին հէր ճիհէթինտէն էվվել կէլիպ , քէնար տախ-
րէսինի պիյարէթէ թէնէկէվէլ իթմիշ օլմաքընտան տօլայը տրդը թէչէրթիր
իթտիքատէն սօնրա , քէնար դարու Եօլտաչը օլան պիր ֆիլէմէնկիլ չիչէք պաղ-
չէպանընէն քէնտիսինէ պիր սէօդ պիլէ սէօյլէմէկէ իրթիքատ իթմէվէքտէ
օլտուղունու խաթրընա կէթիրէրէք , Գօնթէատէն նաիլ օլտուղու չու իթ-
ճաթտան տօլայը դօյթուդլարը դապարտը .

—Էհէյրլի այադլարընընդը նէմիչնէմէսինաէն դօրդմադ խէնիպ , պէրապէր-
ձէ թէչէրիի պուլուրսունուզ , սիզէ դայէթ նասիսէ պիր ճրնս բանճար կէօտ-
թէրէյիմ : Շիմոմոյկ դատար ճիհանաւ : Հուսուզէ կէթիրիմիզ օլան բանճարլարընն
էն ճէսիսի պուլուրու Գուճնու մէչհուտ դաիմ բէսէրինինդ Գօնթ Գանալհէյլ քէն-
տի էվլէյէ տիքմիզ վէ հէյիրտիր իչ սիր : Ջիւնքի դաիմ բէսէրինինդ պաղչէյէ
բէք մէրաղլը իտի . վէ պաղչէսինտէ հէնի ճրնս Գիտանլար ալուլնտուրմադ
մէյլինէ տիւշմիշ իտի , տէմի պաղչէպան ,

—Տիմէք օլուր քի , գաիմ բէսէրիմէ տէ խըզմէթ իթմիչ իննիդ , տէմի
նէդաքէթլէ Սարա :

—Էվվէթէ , Մատամ կա Գօնթէս . զէմճինիդ ժէնէրալընն՝ բէսէրինին հա-
հաթընտա բէսէրիմ պաղչէպան պաչը իտի : Գէնաէհէդ տէ անըն մայէթին-
ռէ իտիմ : Պատատան էվլատա , Գանալհէյլ սէրաեընա խըզմէթ իթմիչիդ .
դէմճանը ինգլիզատա պուլ պաղչէյի պէհիմ ճէտատիմ մուհաֆազա իթմիչ
տիր : . . . Թօրրայը բէք մահնուլատար տըր , Իւդիւմիւմիզ կիսի պուլ ճէ-
վարտա պուլմադ դաւիլ տէյիլ տիր , Հէր թարաֆտան կէլիպ , սիզտէն ատ-
մա տաւլը իտիյէրլէր :

Միւտիրն պաղչէպան , հէմ աէօյլէր , հէմ եիւրիր , վէ հէմ տախի գա-
րանֆիլ թօրլատըպ , տէմէթէ եարար իտի . տէմէթէի պիրթիրիսի պիր տաղ իլէ
պաղլատըգտա , թէպէտահմ իլէ Գօնթէսէ թագտիմ իտիպ .

—Պէնիմ տահիրէմտէ նագիք վէ նատիտէ չիչէք եօգ իսէ տէ , չու գաթ-
մէրլի գարանֆիլլէրիմ պիյատէհիյլէ գըյմէթտար տըր , տէտի ,

Սարա տէմէթէի ալըպ , հէմտան գաւրնուեա կէօթիրտիւ վէ գօղուտուեն-
տան աէրմէպէ օլարագ ,

—Պու գարանֆիլլէրին գօղուտու իննաեընն վիճուտիւէ գատար տրադէթ
իտէյօր , տէտիքտէ , պաղչէպան պաչը , քէմալը իհթիրամ իլէ պտչընը էյիպ .

—Յուսուտույլէ ճան ու կէօնիլալէն թագտիմէ ճէտարէթ իթմիչիմ տիր .
տէտի ,

Եու իհթիսար էվքտարընն ատֆուէրուեանէ իհթիֆաթը , գալպինէ պիր
լաքիի ֆէրահլըգ պահչ իթմէքէէ , կիւլտիւ , վէ հէր քէհան քէնտի հագգրն-
տա տատրը մահափպէթ վէ րիայէթ կէօթէյրտիյէրի միւչահէհաէ իթմէքէէ
մէհիուն օլտուղ ,

Պուլուենտուղու հալտէ գուվվէթ վէ գուտրէթ տահիպի օլտուղունա
չէքգ ու չիւպհէ իթմէքիպ , վայիտէհիյինին վէֆաթընտան պէրու ուչուտպ ու-
չուպ պիր տուչա գօնտն, վէ գօնտուղու տաչտա տահիի տուրտմայան պիր գուչ

կիսալ էօմր կէչիրմիշ օլտուղունտան , ալէօյէ սաղլամ վէ մէթին պիր հալէ նախկինէքինտէն տօլայը մէսրուր օլտու ։ Վիճտուինէ լապըմ օլան բահամլըղը պուլմուշ օլտուղունու հիսս էյլէտի վէ մուխէսարըմըէ օլտուղու չու վասի վէ տիլգիւշա իգամէթ կէահէրնտա պատէտին քէմալը բիրդահ վէ խօթխուահա֊լա Եաչամտըրնա , հիչ պիր մանիա վուղու պուլսամայաճապղընա քէնտինձէ գարար վէրտի ։ Թապիաթըն լէզաիզը հայրէթպախչասը քէնտիսինի հէր ձհ֊հէթտէն իհաթա իտէրէք , պիհինտէ վէ ճիսմինտէ պիր սիւքիւնէթի հու֊սուլ կէլտիկնի ֆարգ ու Թէմիզ էյլէտի ։ Շէմտին հարարէթինտէն , վէ հա֊վանըն լէթ աֆէթինտէն քէսամիլէն սէրսէֆ օլուպ , էօմրիւնտէ սուլմամըշ օլտուղու ձիտտի պիր նէչէյէ մուվաֆֆագ օլտու ։ Շու սըրատա Գօնճ կէլտի .

—Էյ , Նապըլըմ Սարա . պիրդիմ ճա՞ն իլէ մի գօնուչայօրսըն . ճան սէնա֊ֆիքնը լապըղը վէճհ իլէ պիրիր . էօյլէ պէզէլա հէթիյտիրիր քի , աղըզտա չէ֊քէր կիսալ էրիր . սէնի՛ կիտի իխթիյար , սէնի՛ . Գօնճէտի չիչէքէրլէ տօնամ֊մագ հա՞ . էօյլէն թատմընտան սօնրա , թօրուներնըրնը կէ֊սնաէր տէ Գօնճէս կէօրսիւն . պիրդիմ իկիտ ճան՝ թօրուն տահիպի տէ օլմուշ սըր ։ . . . վա֊զտա օնուն չու հալի պէնի կէնճէթմէդ . . . չիւնքի պիր վազրէ պէբռատէր օյնատըգ . անճագ պէնատէն իքի իչ եաչ պէօյիւք սըլտը տըր ։

—Օ՛հ , ժէնէրալ , էն ազը օն եաչ սիգտէն պէօյիւյիմ ։

—Գօնճէս եանըմըզտա տըր տէյու միւտահէնէ իտէյօրսուն . վէ ֆազաֆ պօչ վահմէթ . տաչլարըմրն աղարմըշ օլտուղընը Գօնճէս բէք ալա պիրիր , տէ֊տի ժէնէրալ ։

—Շու հալինտէ չօգ կէնճլէրի տաճըն ալըրսըն , ժէնէրալ ։

—Օրատա բէք մալիւմ տէյիլ . պուտունուն իլէ պէբռատէր ֆիւթուր իթմէմ . իխթիյարլըղղըմտան պահս օլունըրսա ճանըմ սըղըլմազ պիւէ ։

Մուահախէրէն Գօնճ՝ քէմալը նէզաքէթէ գօլուներ Սարայա թատգիմ իտէրէք ,

. —Մատտամ քի սէյր ու թէմաշայա չըգմըշընըզ , մատտամ քի թատմ վազ֊թընա տահա իքի սաաթ վար , տրղու իտէրսէնիզ տօլաչալըմ ։

Գաբունըն էօնիւնտէ այէքլէմէքտէ օլան տրաալտասընըն սէյիհինէ ,

—Սէն կիմ , սիզ Եալընըզ կիտէճէյիզ , տէ֊տիքտէն սօնրա տիզկինլէրի թօբլատը , վէ բայհահ լապիքէսի քէնտիսինի իհսաթա իթմիշ օլան վէ քէն֊տի մալի պուլունան չու հիւնտատար Սարա իլէ եան եանա օթուրմուշ օլմա֊սընտան տօլայը Գօնճ ֆէվգէլ հատտա մէհիուն օլարագ աղղընտա չէվիք կէմի֊նի չինէվէքտէ օլանաթը Թրրըսա վէրտի ։ Գօրունուն հէր թատաիքընը չայըր չիմէն զ տաբատմըշ իտի . աղաճլարըն Թէքէլէրի էյիլտիքճէ միւթէատտիտ քէմէր֊լէր Թէչքիլ իտէրէք , վէ կիւնէչինի զիյալէրինին ագաճլար տրաասընտան ալ֊Թուն օգլար միսիլսս չար հիհէթէ տաչըլտըղը միւչահէտտէ օլունմագտա , վէ գօրու իչինտէ չեուվա եատմըշ օլան կիւվէրճինլէրին Թատքը սէտտալարը իչի֊տիմքէտէ , վէ եօլուն քէնարընտա զ տատար կէլմիշ օլան Թավչանլարընն տրատ֊տա եազլաչըղճա պիր սըչրատմագտա եինէ գօրու իչինէ գաչտըգլարը կիօ֊բրիւնմէքտէ իտի ։ Գօնճ իլէ Գօնճէս , եըլտըղ չէքիլնտէ եատքտմըշ պիր մէվ֊

դլէ վասըլ օլտուլար . պու ակվզընըն թա օրթասընտա էքրանը թարայալը
ախշամ սիր քէօչէ վադը օլուպ , ոսլ թարաֆընտաքի էնկինէ սիր պօղազ-
ատան նազար օլունտուդտա, Շարթրէք թէքէլերինէ Սէն չայը կէօրինէյը իսի:
Զայընն եիւղինէ կէօյուն մալ րէնկի ագա իթմիչ օլտուղոս հալաէ , սկվահէ-
լինտէ վագը էպինկէլերին արասընտատ կիւմիւչ գօրտէլա միսալի եըլանդավի
չէքլտէ վէ սուլուն եիւղինտէ քէմալը խորխոնա իլէ թէմկվվիւհ իտէն գա-
մըշ վէ սազլարատան կէօյա թէէսսիւֆ իլէ այրըլըյօր կիպի ,մէդքիւր չայ նա-
վալ նավալ ճէրէյան իթմէքտէ իտի : Մէդքիւր քէօչքիւն տաղ թարաֆընտատ
տախի ճէսիմ աղաճլարը հավի սիր օրմանի վագը իտի : Սարա տօլաչմադտան
սիր աղ ճօրուլմուչ իտուկինտէն, Նէրսիսյանտատ չընըլտ քէօչքիւն էօճինտէ
մասթասյանիչին օլարագ սիր միւտաֆէթ վասի սիր ուշճուդտան լէթայիֆինի
թէմասյէ տալտը :

Գիր գաչ տագըդա խորխորահաթտան սէրա , Գօնճ՝ Սարանըն էլինէյէն
թուֆոտալ , սէրապէրճէ քէօչքէ կիրտիլէր : Գէօչքիւն իչէրինտէ գայէթ գարու-
ֆանէ վէ ուսթատանէ ինչա խորխմիչ , վէ սիր իչքիմասը մախսուս իլէ Զին
մէ Գրուչաթըլյա թէկֆրիչ , վէ տիվարըտարը վէ թավանը տախի Զին բէսմէլ-
րինէ նազը խորխմիչ , թավանատան րէնկի ճամըը ճէսիմ սիր բիրինճ ֆէնէր
ասըլմըշ , բէնէյէրէյէրէ իրէնք բէրաբէր վաղ օլունտուչ , վէ տէօչէմ ինճէ խա-
սըր իլէ տէօչէնմիչ իտի : Շու սինեանըն ակքիղ քէօչէսինին հէր պիրինինէն
տըշարը պագըշտըդտա , սայրը այրը մէնզարէ՝ բիչի նազարը էրպագը թէմա-
չայա կէշմէքտէ օլուպ , թէնհաճա օթուրմագ իչինէ գայէթ լութֆի սիր
մահալ սայըշտըրտը :

Սարա՝ սէտիրէրտէն պիրի իազէրինէ հայըշտըպ , պիր գաչ տագըդա հա-
րէքէթ իթմէքսիղին խորխրահաթ իթտի :

Գօնճ՝ Սարանըն հանը պաչընա կէշիպ կէօպինէյը օ ֆոխլայէրին բուն
հէյտալէթինուժունուննատան այրըմամայարագ հայրան գալտը : Նաստագյարա տա-
հանմըշ օյան Սարա նէֆէ՞ պալըպ վէրտիքտէ , իրէնք կէօմէլիյինին իազէրինատէն
կէօյսինէյէն պիր զըվմատա գալդըպ օթուրմագտա օլտուղու կէօրինէյը խ-
տի : Գիւթիւն պէտէնինին սիչիմի սըղը սըղը ֆիսխանընընէն իազէրինատէն նիւ-
մայան օլմագտա իտի : Այագլարընտաքի մարկ իրէնք չօրապալար , վինճուտինէ
պիր գաթ տահա էքմաֆէթ վէրմիչ իտի . էօքյէլէրի եիւքսէք վէ եիւղիւ ա-
չըզ գօճնուտուրալարը ուշմաճըզ այագլարընը սէրպէսթանէ տալայընը՝ իննանը
թահրիք իթմէմէք գապիլ տէյիլ իտի : Սարանըն կէմիչի կիւղել պիր թարաֆա
տարգըլմըշ օլան էլինի , Գօնճ իչի եէ իչինէ պարագ վէ էլտիվէնինի քէ-
մալը իհմիրագլէ աչաղը սըյրըրտագ , տուտագլարընը եավաչճա Սարանըն
թաղէ վէ միւտէվվէր գօլունուն իազէրինէ եարըշտըրը վէրտի , Ֆէվգ էլ ա-
ռէ իհմիյաթ իլէ վազ օլունան քուտէէր՝ Սարանըն գար կիպի պէյագ թէ-
նինի տիթրէտէ տիթրէտէ , պիլէքտէն տիրսէյին եօգարըրընա գատար րէֆ-
թէ րէֆթէ իլէրիլէմէքտէ իտի :

Շու հալտէն ալթիւսթ օյան Սարա , պաչընը չէվիրտիքտէ , Գօնճը հէ-
ման տիպ չէօքմիւչ սիր վազիյէթտէ կէօրտի : Գօնճ՝ պաչընը զէվհէսինին

ամուղուն տայաթմըշ իհթիյաճաթը աչըղանէսիյէ մէչղուլ իտի ։ Խոթիյաբըն եիւղիւ գըզարմըշ , կէօղէրի գարարմըշ , վէ իչինի չէքէ չէքէ զօլույլա չիրին գարըսընըն պէլինի գավրամըշ իտի ։ Գօնթուն խոթիյաբըշը պիրտէն պիրէ Սարանըն կէօղիւնէ պաթմաը ։ Անընըն չըզդը չըղդը օլմուշ վէ ոայչարըշնըն աղարմըշ իտուկինի ֆարգ իթտի . քէնտինին կիչնճ կաչը իւէ Գօնթուն տօղղուն սինինի արաաընտաքի օլան ֆարդը ֆիւլլի՝ օ անէ տէկինն պուս տէբէճէ կէօղիւնէ պաթմամրշ իտի ։ Էէր նէ պատար բի Գօնթ՝ քէնտիսինէ մայիք օլմագ իւզրէ նէ պաքէթէլէ տաւրանմըշ վէ կէրչի աշղ ու մուհասպէթինի տէրէէլի նիհայէտ իհթիյաթքեարանէ դուլանմըշ իտէ տէ , պուունուն իւէ պէճրաապէր , քէնտիսինին Գօնթուն մալի օլտուդուունու վէ անընն էօմրիւնէ միչքէքէրէք պուլունտուղունու վէ նիհայէթ Գօնթուն թէչէպոլիսաթը աչըղանէսինէ թէհամմիւլկիւղար օլմագ իգթիդա իթտիյինի տէհղէթէլ կիօղիւ էօնիւնէ կէթիրմէքտէ իտի ։ Պիրտէն պիրէ այադա գալդը ։

—Խոթէրսէնիզ , արթըգ էվմ կիտէլիմ , չիւնքի կիյինմէկիյիմ , սէյէրէք իքիսի տիրտէն չըզըլսդ արապայա պինտիկը ։

Սարանըն նէչէսի մահվ օլուշ , օ կիւնիւ աղշամա դաաար , սօպանըն գարչըսընտա , պիր դանարէ իւզէրինէ կայըլըպ , գիհնի պիւսպիւթիւն տաղընըգ վէ բէրիչան օլտուդու հալտէ . կալընըգ պաչընա քիթտաչ օղուտու ։ Թաաար վագիը կէչտիքտէ , օքուղ քիչի կէնիչ կէնիչ օքուրաճաղ տէրէճէ տէվսի օլան եէմէք օտաօընա էնիպ , Գօնթ իւէ Թաաար իթտի . կէճէնին թէդարրուպ իթմէսիյէ , Սարանըն տահա գիյատէ քեամիլ պիր հալ քէսպ իթմէսինէ նիսալէթէլ Գօնթուն նէզաքէթը հալի արթտըգճա արթմադտա վէ Սարահա խօչ կէօրիւնմէք իւզրէ վար դուվվէթինի պազուրա վէրմէքտէ իտի ։

Սաաթլար Սարահա բէք ուզուն կէօրիւնիւպ , սաղսահ քէօչքտէ վուգուպուլտուղու միսիլլօ Գօնթ իւէ բէք եագըն պուլունմամադ մադտաօրյա , բիանօնուն էօնիւնէ օքուրուպ , մէշհուր Շօբէնին վալընը չալմադա պալյաաը ։ Գօնթ իսէ կէչիրմիչ օլտուդու կիւնտէն ֆէվգ էլ ատէ մէճնուն վէ չագ պիր հալտէ բիանօյու տինէչմէքտէ իտի ։ Եավաչ եավաչ իխոթիյարըն պաչը արգադա տօղրու էչիլիպ , եանմադտա օլան սօպանըն գարչըսընտա ուչգուրյա տալը ։ Սարա իսէ չու սըրատա գօճասընըն ուչգուտունու իվալ իթմէմէք վէ հաքթա ուչդուտունա տէվամ իթտիրմէք իւզրէ բիանօյու եավաչլաքտը , վէ Գօնթուն մադտատ վէ նիչէքինի քէչքի իթմիչ օլտուդու հիհէթէլէ անը պուս սուրէթէլէ քէնտի թահրը հիւքմիւնէ պամըչ օլմասընտան մէճնուննէն Սարանըն կէօղէրինտէ ալայիմ մէսըրէթ նիւմայան օլտու ։ Մուսախախաքէն բիանօյու չալմադտան քեամիլէն ֆէրադաթ իտէրէք , օտաստա գօնթուն նէֆէսի սէսինտէն պաչգա պիր սէտա իչիտիլմէզ օլտու ։ Օ էօնտէ սաաթ չալմագլէ Գօնթ ուչանտը , այադա գալգտըվէ գարչըսընտա , կիւէր եիւղիւ իլէ կէնճ գարըսընըն կէօրթիւքտէ գըզարտը վէ չաչըրտը ։

—Ա՛ֆվ իտէրսին , նազըմ , զանն իտէրօքմ պիր ազ վագըթ ուչգուչա տալմըչըմ ։ —Սաաթ գա՞չ տըր ահտա , տէտիքտէ . Սարա ,

—Սաաթ օն պիր ուրտու . կէօրիւնիւր քի սու կիւնքի սէչրանըմրզ պէ-

նիմ կիսալ սիզի ակ Լօրմուշ ալմալը . . . պէն տէ տօղրուսու Նօրկուշլուղ-
տան էօլիւ կիսալ վէ իքիմիդտէ-քէնտի օտալարըմըզա չէքիլսէք Փէնա իթմէ-
յիպ , ատէտի :

Ր՛նք դիյատէ թաալիի սուրէթտէ սէօյլէնմիշ օլան վէ հէր իքիսինին իտէ-
ճէյի հարէքէթի աչըգ աչըգ մէյտանա չըգարան չու « հէնէ Նէնդէ ֆէնոյ ատ-
մըշ» սէօզիւ Գօնթուն կէօղէրինի աչտը վէ Սարանըն էյինի աղզընա գաբա-
մըշ խաֆիֆնէ էսնէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ : Թէօավվուրաթը աչըգա-
նէալինին իձրասընա մուվաֆֆագ օլամայաճաղընը քէմալը թէէսսիւֆլէ հիսա
էյլէյիպ , քէտէրինի կէօսթէրմէք իսթէմէյէրէք քէնտի օտասընա տօղրու կիթ-
մէքտէ օլան Սարաձա րէֆագաթ իթտի : Ներտիպանըն իւսթ պաշընտա Գօն-
թէս տուրուպ , թէպէէսսիւմէ ալնընը զէվճէսինէք ուզաթտը :

—Նէճէնիպ խայր օլսուն , ատէտ , վէ թավրը նագիքճանէ իլէ օտասընա
կիրտի : Գօնթ տաճի օտասընա չէքիլտի : Օլ վախտ օտա կէօղիւնէ զընտան
կիպի կէօրիւնտիւ :

Օտատա օթուրուպ , զէմանը չէպատէքինտէ ագչամ թաամընտան տօնղ-
րա ճաթաղա կիրմէք իսթէմէտիյի վէ էն միւհիմէպէր գատընլար իլէ զէքճա-
վէքը թամամէ իլէ կէօրիւչմէյիւ վէ կիւլիւպ օյնատըղը կիւնլէրի խաթրընա
կէթիրիպ , այինէյէ պագտըգտա սուրաթընըն գըզարմըշ վէ պըյըգլարընըն
քնաամիլէն ազարմըշ օլտուղունու , վէ պիր վագթի հիւանլիւ վէ քարլաղ
գայմազամընըզ վագթը կէշմիշ իտուկինի հիսս էյլէտի : Գօլթուգ սանտայիյէ-
լէրինտէն պիրի իւզէրինէ տէվրիլիպ , ճալընըզընզա թէէլլի օլմագ իւզրէ պիր
սիկարա ճագարագ , սիւչիւնէ տիւչիւնէ սիկարասընտան չըգան սիւմանա
կէօգիւնիւ տիքտի գալը :

Աճտալա քէօչտէ իլի պիրագ իւէրի վարտրըղպ տա Սարաձը պիհտուզ՞ը
մու իթմիշ օլտուղու վէսվէսէսիյէ , իթտէյինէ բէչիմտան օլմագտա իտի : Հիս-
սիյաթը ինսանիյէթինին բէք չաբուգ ուչանտըղընը միւլահագա իթմէքճէ քէնտի
քէնտինէ նատիմ օլտու : Խոթիկյարտանընը օլան պաշընը հիրմի ճաշընտա տէ-
րագանըգ կիպի քէօչտէ օղ չիրին գարընընն օմագուղունա տաճտըմընը օլմասը յ-
ղա , չիրքին տէյիճ իսէ տէ՝ իսթիհգայա չայան պիր հարէքէթ իթմիշ օլտու-
ղունու վէ հաթթա էլինտէքի սիկարայը ճագմատան պիր գաչ տագընգա մու-
գատէմ տաճտի երինէ աչգ թէմաեիւլաթընտա պուլունմուչ օլտուղունու կէօ-
ղիւնին էօնիւնէ կէթիրտի : Սարա իլէ թէէհհիւլլիւնտէն էվվէլ իթտիյի թէրթի-
պաթընըն , էվվէնտիքտէն սօնրա չու նէթիճէյի քէչտը իթմէսինէ քէնտիտի
տաճտի թէաճճիւպտէ գալը : Գէնտի չիմտիքի հայի՝ միրալայ Մէրլօնուն չու
իպտիվաճը միւնտահիպ կէօրմէմիշ օլտուղու սըրտատա օնա սէօյլէմիշ օլտուղու
սէօգլէրէ մուվաֆֆըգ մը տըր տէյտու սիւչիւնիւր տուրսուր իտի : Սարա՝ գըզը
մագամընտա օլաճաղընը վէ քէնտի իսթիյարլըզընա պագտաճագընը միրալայ
Մէրլօյա սէօյլէտիկինի խաթրընտան չըգարամամագտա իտի : Գու սիլարա
գարըյա մալիք օլագիյմէք էչիւն , նէզաքէթի էլտէն պրագմամագ վէ անընն
արդուտունու տահմա իրմալ իթմէք իճագ իթտիյինի , վէ Սարանըն մուհագա-
պէթինէ նակլ օլագիյմէք իչիւն հէր տագըգտա կէօգիւ իւզէրինտէ օլմագտան

վէ տըղդաթ վէ իւթիմամը էքսիք իթմէմէքտէն սլաչդա չարէ սլուլամատը-
ղընը , վէ Սարատոն ասարը մուհապէթէ վէ ալամէթը աչգ ու սէվտա պէք-
լէմէկէ հադդը օլուսլ օլմատըղընը Գօնթ սիրէր սիրէր միւթալաա իսէր ի-
սի ։ Նիչէ վագիլարատն պէրու խայալ վէ Թէսավվուր իմիշ վէ նիհայէթ
էլէ կէչիրմիշ օլտուղու օ լաթիֆ սլախթիյարլըգ հալինի քէօչքտէքի իթթի-
խադ իթտիյի հարէքէթիյլէ սլօղմուշ օլմասը զօրդուսուսլյա տիթրէմէկէ պալ-
լատը ։ Գատէդին Թէհամմիլ տաիրէսինտէն այրըլմամադը , վէ Սարա հագ-
ղընտա , զէվճ կիսլի տէյիլ՝ իլլա բէտէր կիսլի տավրանմադը ահա իթտի ։
Նէկէրչի Սարա քեամիլէն քէնտինին օլմադա Նիյէթ վէ միւրատ իթմիշ իսէ ,
քէնտինճէ պուննա մուվաֆֆագ օլմադ , վէ անընն գուճաղընա տիւչիւրմէք իս-
չիւն , անը միննէթտար իթմէքտէն պաչդա սիրի չարէ օլմատըղընա գտրար
վէրտի ։

Շու Թէնհա հալինաէ իթմիշ օլտուղու ահատան վէ իթթիխադ էյլէտիկէ
գարարատան միւթէսէլլի օլուսլ , սլիր բէնչէրէ աչը ։

Մահիմաալընն նուբու գօրունուն աղամլարը իւզէրինէ ուրմուշ , վէ պիւլ-
պիւլլէր էօթմէքտէ պուլունմուշ իսի ։

Գիր քիւլմէթը ուգադտան պաչլն Եօլտան կէչմէքտէ օլան պիր արա-
պանընն պարկիրինին պօղազընտաքի չան սէսինտէն պաչդա պիր սէտա իչի-
պիլմէյիսլ , ուսմուլի պիր սիւթիւթ հէր Յարաիը իհամա իթմիշ իսի ։

ծէնէրալ Գանալէէյլ էօմրիւնտէ էնտիչէ նէ սիհիլք օլտուղունու պիլէ-
մէղ իքէն , տիրսէյինի բէնչէրէյէ տայաթընսլ , վէ կէօղլերինի կէօքտէքի Եըլ-
տըզլարա տիքիսլ , տիւչիւնմէկէ պաչլաատը ։ Գալսկինտէ հասըլ օլան մէհմու-
նէյէթ պիրտէն Թաչըսլ , չու սըրատտա էօմր՝ կէօղինէ ղայէթ Թաթլը, վէ Թա-
պիյէթ՝ ղայէթ ճազիսլ կէօրիւնտու ։ Ճիկէրբարէտի օլան Սարաանը , տայմա
մէքսուր , տայմա մէհմունէ կէօրմէք իչիւն հէր կէօննա սատտագաթա , հէր կէօ-
նա ֆէտաքէարըղընա հազըրլանաը ։

Գիր սրալադ Գօնթ՝ նազարընը Սարանըն Եաթտըղը օտայա չէվիրիսլ , օ-
տատտա ըշըղըն հէննուղ սէօնտիւրիւլմէմիշ օլտուղունու կէօրտէս ։ Սարանըն
միւղէյյէն Եաթտըրնատա , իչլէմէկլի Եօրկանլարըն ալթընտա աչըգ սաչըգ սիր
լէթաքէթը մախսուսէ իլէ Եաթմըշ օլտուղու , վէ չըպլագ գօլունու էթրա-
ֆը տանթէլաը սիր չիլթէյէ տայաթընսլ քիթապ օգուտուղու՝ Գօնթուն կէօ-
ղնէ էօնիւնէ կէլտի ։ Գարնօլասընըն էօնիւնտէ սէրիւլ սէյագ այը տէրիսինին
իւզէրինէ աթը վէրիւմիշ օլան քիւչիւք բատուճլարը , վէ օ տիլնիւմագ վէ
չիրին մախտուգունն սլէսէնինին հարատրէթ վէ բայիհէսինի՝ հէննուգ գըվրըմլարը
իչինտէ հըգղ իտէն գօլթուգ սանտատիյէսինին իւզէրինտէ սատտահ կիչինտիյի
իչէմէկլի բէմպէ իթէք ֆիսթանը վէ սաթէն չօրասլ սլագլարընըն Եանընա գըվ-
րըմ գըվրըմ կէւիչի կիւզէլ սլրագըվէրիւմիշ օլան իթէք չօրասլարը , վէ օ-
հայաթսլախ վէ հայրէթէգգօ Սարաճըղըն սըրմա կիպի սաչլարընըն բաբըլ-
տըսը , վէ սէյագ կէրատանը , վէ կէօյա պիր աչըղըն բուսէկէրինէ պէքէկյօր
կիսլի ֆ նադիք օմուզլարը , Գօնթուն կէօղիւ էօնիւնէ կէլմէքէլէ , վիճուսատու
չէհվէթինտէն տիքէն տիքէն օլմադա , տատարլարընատաքի գան պիր օիւրադ

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

վէ չիտուէթը ֆէվգէլատէ իլէ ճէվէլեան իթմէկէ պաչլայըպ, բարմագլարընըն ուճ-
լարընա վարընճայա գատար քէչէլէնաի . Տէրուէնէաէ օ չէհվէթ ամիզ հալ վէ
վաղիյէթի չամիլ օլան օտանըն բէնչէրէլէրինաէն կէօղիւնիւ այըրատագ օլ-
տու . Նիհայէթ էլինի ալընընա տայաթարագ , ատիվանէլիք տիր պու կիթաբ-
յիմ . մէքթէպլ չօճուղու կիսալ ֆիքրիմտէն պին տիւրլիւ շէյ կէչիյօր , չուրա-
սը սահիհ տիր ֆի ինսան իսթիյարլանտըգճա չօճուգլուգ հալինի քէսալ իսէ-
յօր» տէյիսլ , վէ բարմագլարընը տուտագլարընա ևանաչքըրարագ Սարաեա
պիր բուսէ կէօնաէրիպ ։

—Իսթիրահաթլա ույու , ճանըմ կիսալ սէվմէյիմ , նապը գըղըմ , սէչիսլ բէնչէրէչի գօբատը վէ իչէրի չէքիլմի ։

Էրթէսի կիւնիւնաէն իթիսարէն , Գօնթուն հալինտէ պիյատէսիլլէ նէչէ վէ մէսէրրէթ , Թավրընատա նէղաքէթ վէ իչիթիյաթ բէյատա օ ուսլ , իլք աէ-
ֆալար Սարա իլէ պուլուչտուղու սըրատատա միւթէճասըր օլտուղու ահվալի ան-
ատըրը հիչ պիր սէօզ , հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմատը . Նինէ պաղչէ վէ գօրուլու պէրաաէրճէ տօլաչարագ , կէօլտէ փիւրէք չէքէրէք , գուչլարը թէմատա իտէրէք վէ պաղչէպան վէ չիֆթճիլէր իլէ գօնուչսարագ կիւնէչէրինի կէչիրմիչէր ։

Անճագ Սարա՝ չու բահաթ կամրաէն իքի կիւն կէչէր կէչմէկ օտանըսլ , իպթիտաէթ կէօղլէնէ էյի կէօրիւնմիւչ օլան վաահ վէ լաթիֆ իդաւէթկեա-
հը , գարանլըգ վէ սագիլ կէօրիւնմէկէ վէ տօլաչու տօլաչա իչէրինտէ ղալսլ օլմագատա օլտուղու ճէսիմ տաիրէչէրինտէն վէ տիվանխանէչէրտէ թաալիֆ իսիլմիչ օլան բէսմիէրտէն նէֆէրէթ իթմէկէ պաչլատը ։ Միղաճը աթճի օլ-
տուղունատան , հարէքէթտէ պուլունմագ լիւզումունու , վէ պիւրիւթի վէ թէն-
հալըղըն քէնաիսինի թազնիգ իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իլէ , սիմէճաալ գալըսլ նէ սէօզ սէօյլէմէք , վէ նէ տահի տըշարը չըդմագ արզու իթմէչիսլ , պիւթիւն կիւնիւնիւ սըրթընը բէնչէրէչէ տայսաթսըչ վէ գօլայուգ իչէրիսէ հայըլմըշ քիթաալ վէ եա կաղէթա օգուսմագլէ կէչիրմէք իսթէր իտի , Վէր արատըգ , քիթաալ եա կաղէթա տա էլինտէն գայարագ խալընընն իչէրինէ տիւչէր վէ տատաթլար իլէ Գանաւէհէլ տարայընըն կէօլկէյի սահալլէրինտէն ուշագ ճիհէթլէրէրէ ֆիքրինի վէ զիհնինի հատր իաէրէք , ույուսմագսըղընն կէօգ-
լէրի եարը աչըգ եարը գարագը պիլա հարէքէթ օճուրուր իտի ։

Գօնթ՝ Սարանընն չու հալինտէն ճանը սըղըլըգ, նամիգաճ օլուսլ օլմատը-
ղընը սիւսլ իթաիքտէ , Սարա՝ պիր կէօնա բահաթսըղըգ տաւյմատըգընընը վէ
ֆագաթի իւգէբինէ պիր ույուչուգլուգ վէ եօրղուննլուգ կէչմիչ օլուսլ . թէ-
համմիսլ կիւղար օլամատըղընը վէ չու հալէ ղալէպլէ տահի իտէմէտիյինի ի-
ֆաաէ իթաիքտէն սօնրա , պու տէրէճէ սըգընթըգը պիր հալտէ պուլունմա-
սընատան տօլայը Գօնթա պէյանը մագէրէթ , վէ տըշարը չըդմագ իսթէտիքտէ քէնահինի բահաթ պըրտագըսլ , Եալընըղ կիթմէսինի վէ չու հալինտէն քէ-
տէրլէնմէմէսինի բէճա իթտի , Սարանընն չու իֆատէսինտէն՝ Գօնթ ֆէվգէ-
լատէ բէրիչան օլուսլ , պիր իսաթլաղը տիւչար օլմատը վէսվսաէսինէ սիւչ-
տիւ , Գէլէթ Սարանընն եաչամատը թարգընճա վուգը օլան թէպէտտիւլ չու

հալէ սէգէպ օլուչօր զունընչյա , Բարիզէ կէօթիւրմէկէ գարար վէրտի ։

Գօնթ-ուն Բարիզէ կիթմէք հագգընտաքի թէքնիֆինի Սարա պիւա ֆիւ-թօւր գապուլ էյլէտի։ Կէրչի հիչ պիր չէյտէն թէլէգրաֆ իթմէք գապիլ ան-յիլ իտի իսէ ան , Բարդին ճէտտէթի վէ չաչտաընը իտթրընա կէթիրէրէք , գարըլտը ։ Պինաէն ալէյհ , Գօնթ իլէ Գօնթէս Բարիզէ մուվաֆէֆէլէ , Սէնթ –Օնօրէ սոգաղընտաքի խանէլէրինէ հէրյէչտիքլէրինին էրթէսի կիւնիւ , էն ալա ճընս պիր չիֆթ աթ գօչուլուս միւքէմմէլ պիր արապայա պիտի , Շան չ'էյիզէ նամ սէրկէհա կիթտիքլէրինաէ , Սարա՝ ճիտտէն նէչէյէ կէչի, կէօզլէրի բարլատը, վէ Գօնթ տախ զլ վճէսինին նէչէսինի կէօրմէքլէ մէսրուր վէ մէհմուն օլտու ։

Իլէ սահապատա Բարիզ չէհրի , չաչտաըտը վէ սէֆտապախ պիր հալ քէտտի իտի էր ։ Միւթէպէերանը էհալի գըշլըգ իզտէյիքկէհչէրինի թէրք իլէ օրայա ավտէթ իտէրլէր · դչննկին, էչննէպլ սէյհահար չօղալըր վէ պիր զաչ կիւն զարիֆընտա Բարիզ տօլար ։

Սարա՝ Բարիզին թամ էն բարլագ վէ չէնլիքլի վագիըընա հէթիչմիչ իտի։ Հիւսն ու լէթաֆէթի սէրհոյ հէր քէսին նազարը ալըգգաթընը ճէլով իտիպ , հէմճընտարը Սարանըն հալինէ հատա , վէ հէր քէս անը մէհմ ու սէնա իտիպ իտի ։

Պիր գաչ կիւն զարիֆընտա դէվգ ու սէֆա սայէսինտէ , Հաքի հալինի քէօպ , վէ թահհիհի միզագ էյլէտի · ժէննէրալ իտէ ալըշմըչ վէ կէչիրմիչ օլ-տուղու էօմրէ թէքրար պաչլայըզ , վէ պէչաչէթը զարիֆէսի հատէպկիյէ գա-զանմըչ օլտուղու տօսթլարը թէքրար կէօրմէկէ նատ օլմասընտան տօլայը նէչէլէնիպ , հէր թ-արաֆտան հիւսնիւ րիայէթ կէօրտիւյինտէն վէ գարը-սընըն կէնճլիյի միւնասպէթլիյէ հէր քէս էթրաֆընը պուչաթտըղընտան , քէնտի հիւսատընա կիւզէլէտ պիր վագիթ կէչիրմէքտէ , վէ Սարանըն արգու-տուննա նատ օլտուղունու կէօրմէքլէ մէհմուն օլմագտա վէ ատա զահմէթ չէքմէքտիզին վէ հիչ պիր չէյտէն իթթիրագ իթմէքտիզին , կէնճլիք հալինին թէ-մայիւլտը մահտուտտուննէ սիւրուք իթմէքտէ իտի ։

Շու հալտէ , Սարանըն էօմրիս , արտը արգատը քէսիլմէգ տէրէճէտ գէվգ ու սէֆա իչինտէ կէչմէքտէ իտի · Թէրթիպ օլուռնան ճէմիյէթ վէ էչ-լէնճէլէրին հիչ պիրինտէն էքսիք օլմայըտ , ախտագընըն արգու իթտիյի մեր-թէչտէ , հէր չէյ ատը վէրմէքտէ վէ պաթէն հիւսնիւ ճէմատ վէ լէթաֆէ-թէ մալիք օլտուղունտան , հէր նէրէտէ պուլունուր իսէ քէնտիսինի սէվմիր-մէքտէ , վէ էն պարիֆ վէ էն հիւդէլ գարըլտար սլիւէ , Սարանըն քէնտիսէ-բինտէն չօգ գիյտտէ պտա պիր մէվգըտէ պուլունտուղունու իթթրագ իթ-մէքտէ իտիչէր ։ Հիտտատը պուլունմագ բատտէտէ պիր սէրվէթ սահիպլէսի օլ-տուղունտան , կէօնթրլիւնիւն արգու իթտիյի չէյի , հէր նէ գատտար տախ պահատը օլտա , իսթիհնատ իթմէքտէն չէքինմէգտի ։ Հէր կիսինտիյինի , վէ հէր եաթաթըղընը հէր քէս թատտիր իտէր , վէ Բարիզտէ եաչամագտա օլան էճ-նէպլիէրին միյանընտա Սարա կիսի ատտէ վէ ֆագաթ դայէթ գըյմէթտար տուրէթտէ կիսինմիչ պիր գարը նատրէն կէօրիւէպիլիրտի ։ Ջաթէն Գօնթ

տախի, ճէտտինատէն կէօրմիւշ վէ այըմըշ օլտուղու զէրաֆէթէ վէ հալը ասալէ-
թէ իմֆիհալէն , հիչ պիր վագէ հաատինի իֆէաֆուզ իթմէմիշ օլտուղուն-
տան , Սարաէա տախի օ ճօլտա հարէքէթ իթմէսինի նասիհաթ իթմէքտէն
ֆարիղ օլմազ իտի :

Շու ճօրղունլուգլու վէ տաղտադալը ճօմր , Սարանըն իչինէ կէլտիկին-
տէն , արխըգ ագլընը ֆիքրինի ճէմիլէն գէմգէ վէրտի :

Բարիղէ կէլճիտէն պէրու Գօնֆէս՝ Բիէր Մէվրագա հճմաճ հիչ թէսա-
ահիֆ իթմէմիշ օլուղ , Սէվրագ տասպահլարը էվէ կէլիր վէ ժէնէրալ նիչ պիր
միւտտէթ մէչղուղ օլուր վէ իչինի պիլիճիրիր պիճիրմէգ ավաէթ իտէր իտի :
Էքսէրիյա ժէնէրալ՝ էօյլէն թաամընա տուրմասընը իպրամ իտէր իտի իսէ տէ,
Սէվրագ՝ տահմա ճա պիր տօտթ կէօրճէհճիյէ վէ ճահճօտ պիր իչ զուհուրինի
պէհանէ իտէրէը , Գօնֆուն թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իթմէգ իտի : Գօնֆ
տահի՝ Սարանըն Սէվրագ իչէ նըղտըգը պարըչմասընը պտուղունու ըանա պիլ-
տիյինատէն վէ Բիէրի Սարա իչէ պիր արատա պուլուճնմադա մէճպուր իթմէք
իտթէմէտիյինատէն , թէքլիֆինատ ըսրար իթմէք իտթէմէգ իտի : Սէվրագ իսէ
պիր զըտամ վէ սիյագտա հէր կիւն այնի վագըթտա կէնիր իչինի կէօրիւր վէ
ժէնէրալը պուլմատըգը հալտէ պիր սէօյլէչէճէյի օլսա պիլիէ , գաբուճուչա
ճամաչճա սրբարըչ իտուպ , չէքիլիր կիտէր իտի :

Գօնֆէս Սարա՝ ագ վագըթ զարֆընտա Բիէրին ուսուլու ատաթընը էօյ-
ըէնիլէ իտուկիինատէն , Բիէրին՝ Գօնֆուն օտասընտան չըգըսպ նէրտիւպան պա-
տի իչ օտասընընը գաբուճուճնուն արգասընտա տուրարագ , էօնիւնատէն կէչ-
տիկի էսնատէ հէման գաբուլուղ աչընպ՝ անը պիր տուրէթլէ իթհամ իթմէք
իտթէր իտի իսէ տէ , հիչ պիր տէֆաատընտա Սէվրագըն պիր խաթասընը կէօ-
ըէմէտիկինատէն նաչի , ֆէվգէլատէ հիտտէթ տուճար , վէ անըն քէմալէթը
հալինի կէօրտիքճէ մէչեուս վէ մուզտաարըպ օլուր իտի : Տայիճա Սէվրագ
ալէյհինատ Գօնֆա չիքճայէթ իթմէկէ պիր վէսիլէ արամագտա օլտուղու
հալտէ , պիր վէհմ իչէ ֆըրսաթեատպ օլամազ իտի :

Գիր իչի ատֆա ստպահլարը Գօնֆ իչէ սէչրանատան տվաէթ իթմէյի սը-
րատա , Սէվրագ քէմալը թագիմ վէ իհֆիրամ իչէ սէչամա տուրտուգտա ,
Ճարա՝ մախսուսէն միւթէքէպպիրանէ վէ էտէպէ ըէք մուվաֆֆըգ օլմայաճագ
տուրէթտէ սէչամընը ալմագտա պուլունմուչ իսէ տէ , Գօնֆէսին չու քիպր
ու ագտվէթինատէն Սէվրագըն ասլա ֆիթուր իթմէտիյինի հիսս էչլէտիյինատէն ,
չու թէտպիր տախի Սարանըն էյինէ նարամազ օլտու :

Սարա՝ Սէվրագը տիւչինմէքճէն ֆէրաղաթ իտէմէտիյինատէն վէ Սէվրա-
գընն սիմասընը պիր վէհմ իչէ կէօրիւնիւն էօնիւնատէն գօվամատըրընատան ,
հուզուր ու բահաթը հագըգաթէն ինգըրագ պուլուվաղա եիւգ թաւթմագտա
իտի : Ճընօրնատան թէվարուն իթմիչ օլտուղու պիր թագըմ պաթըչ իթիգատ-
լարտան վազ կէչէմէտիյինատէն , Սէվրագա տաէթա տիւչմէն նազօրըչյա
պագմադա պտուչչյրօ , հէր կէօնա ֆէտտաքարըրընը իճրասընչյա չու տիւչմէն-
տէն գուրթուլմագըրընը չարէպինի արար տուրուր իտի : Էկէրչի հէմճընալը

օլան վահչի չինկեանէլէր իլէ պուլունաուղու օբրատա , պէօյլէ պիր ատա-
վէթ հիսս իթմիշ օլա իսի , Սէվրագը չիբհէմիշ պիր սլըչագաան կէչիրթ-
տիրմիշ օլաճագտը : Վէ ֆագաթ պէմը մէտէնկէթտէ նաչաամագտա պուտու-
ղունաան , վէ չու պէմտէ իսէ իքի տիւմէնին պիր պիրիսլէ սէօյլուէք իւզ-
րէ լինթիսաալ իտէկէլտիքլէրի սիլահ՝ թէպէսիւմտէն , վէ նէքահկէրինի ու-
բուսլ էօլտիւրմէք իւզրէ դուլլանտըգլարը պէմը ճրահկա , մահդա քէլաճէն
իսլարէթ օլտուղունաան , Սարա տախի՝ Սէվրագ իլէ պու հօլտա տիր միւ-
նազաաա թուրթուլմագտա վէ Սէվրագը կէօզիս էօնինտէն ատի իթմէք ի-
չիւն հէր կէօնա թէտիկրլի իթթիսաղ էյլէմկէկ գարար վէրտի :

Բիէր իսէ՝ Սարաանը թանըտըգը կիւնտէն պէրու անըն քէնտի հագգըն-
տաքի խուսուսմէթ վէ ատավէթինի տէրք ու ֆէհմ իթմիշ վէ պուհունն իլէ
ու էօպասլընը անլամագտա չսալըշմըշ իսէ տէ մուվաֆֆագ օլամամըշ իտուկինն-
տէն , Սարաանըն ատէթա քէնտի չախսընտաան նէֆրէթ իթմիշ օլմասընաա դա-
բար վէրմէք իչիւն նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ իսի : Բանտալֆինի պագշէսի
վուգուաթընտաան սօնրա , Սարատաան միւքբին մէրթէպէյէ ուզագ ատավրանմա-
ղա վէ նէֆրէթինի ըգհար իթմէք իւզրէ Սարաեա վէ-իլէ վէրմէմէկկ գա-
բար վէրմիշ իսի : Սէվրագ գահիրէն պարիտ պիր ախլագէ տահիսլ կիսլի կէօ-
բիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , տախիւէն ղայէթ եուսմուշագ պիր գալսլէ մալիք
իտուկինտէն , վէ Սարաեը դարատաչ մագամընտաա սէվմէկկէ դիյատէսիյէ ար-
ղուքէշ օլտուղու հալտէ , Սարա հագգընտաա չու խաթիքը հարէքէթի իթթի-
խաղ իթմէք մէճպուրիյէթի՝ մահդունկէթինի մսհմիսլ օլմագտա իտի :

Սարանըն հիւսն ու լէթաֆէթինէ հայրան օլմուշ օլուսլ , ախլագը իճա-
աքըլա Սարանըն էյլէնտիյինի վէ քլմալը խահիշլէ պէրաապէրինճէ բագա իթ-
տիյի պիր քիմսէնին դօլունուն տիքընտա պէլիճի պիր լէթաֆէթը մախտուսէ
իլէ էյմիշ օլարագ բագա իթտիյի կէօրտիքտէ , կէօդուհնու Սարանըն իւդէ-
րինտէն սյըրմագ խաթէմէզ իտի : Փէնէրալա պիր մուհտալէքը տամիմէ իլէ
սլագլանմըշ օլտուղու ճիհէթիլէ , զէվճէսի Սարա թարաֆընտաան հագգընտա
հիւսնիւ մուտամիլէ օլունմասընը արզուս , վէ չու հալտէ բէք սլախթյար պիր
քիմսէ օլաճագընը թէպտադիւ իտէր իտի :

Սէվրագ՝ սէպէպինի պիրլէտիյի հալտէ, Սարաատն կէօրմէքտէ օլտուղու
պիւրուտէթտէն ճանը դիյատէսիյէ սըդըլտըգընտաան , եավէրլիք խըղմէթինի
թէրք իլէ տիկէր պիր մէմուրիյէթ թալեզ իթմէկկի գարարլաշըրմագտա իտի
իսէ տէ, ժէնէրալըն ինտիճտ միւվէպիս վէ նանքէօր կէօրիւնմէմէք մագտա-
տըդյա չու գարարընը մէվզըի իւրայէ գօնամամագտա իտի : Կիւնիւն պիրինճ
տէ իւսթ իւսթէ եըղըլմագտա օլան պուլուսթյատաան պիր ճէնիմ արզէտա
դօբաճաղընը պիրլէտիյինտէն , գարարընը դուվվէտէն ֆիրիլէ կէթիրմէք իւզրէ
օ վագթա գատար պէքլէմէկկէ վէ • հալտէ ժէնէրալտաան այրըլագիլմէկկէ սէ-
պէպլէր կէօօթէրէպիլ ճէյինտէն , հէր ճիհէթլէ հագգ գազանասիլմէք իչիւն
Գօնթէսին ատատվէթինէ չիմտիլք ասլա մուգասէլէ իթմէմէյի քէնտինէճէ
դուրատս :

Հագիրան այընտաա ինկիլթերրա օէֆարէթխանէսինտէ պէօյիք պիր պա-

ο Թէրթիպ օլուռ նառա : Ο ադրաատա Ինկիլիթերրա գրալիչասընդըն մախատումուռ վէլիի սհա բրէնռ ադը կալը իւէ զվհէօի բրէնռէս աթ Եարըշլարընդաա հալըը պուլուռնմազ իւդրէ Եարիդէ կէլմիշ օլտըգլարընդաան, Ինկիլիթերրա սէֆիրի չուռ ֆըրսաթ տան իսթիֆատէ իսէրիք , Եարիգին միլիթէպէրանընդը վէ էնէնէպիէրռ ան էն մարուֆ զէվաֆը տավիք իմտի : Ֆրանսա ճիվհուրիյէթի բէյճի Մարէշալ Մագ—Մահոն տախի պուռ պալօտա հալըը պուլուռնմազընդը սէֆիրէ վատա իմմիչ իտի : Տավէքնամէ իսթիհսալ իտէպիլմէք իչիւն հէր քէս պիր սիրինէ կէշմէքտէ իտի : Տավէքլիլէր օմուզ օմուռու սէօքմէյէճէք բատաղտէ սէֆարէթէ խընճամընճ հիւճում Եատաղ , օ միզէյէն սալօնլարատա , իչինէ տիւչէճէք Լէր զարմանըշ իտի : ՍէֆարէթԵտանէնին էօնիւնտէքի մէյատան , ԹահԵա իւէ Թէֆքիշ , չիշէքլերիւէ Թէդևին վէ հատու ու հիստալա կէմիդ ֆէնէրլէր իւէ Թէնվիր իտիմիչ օլտուղունատան, հավա բէք սընճազ օլտուղուռ հալուտէ տաախի եարը կէճտաւէն իքի տաաթ տէվամ իմմէքտան պուլուռնմազ իտի : Ծարա՝ օմուդլարը աչդը պէյազ պիր ֆինճան լապա օլտուղուռ վէ սրբատա տաշլարընդըն արատընա էլմաստան պիր ոյ իչինէ սօզմազ պուլուռնտուղուռ հալատ , կիւզէլլիքտէչէն նուռ կիտի բաղտատ բարէատ , վէ կէօրէնդէրի հոգրէյտէ սրտագա պրոգա , Գօնդի իւէ սալօնա կիրտիլէր : Սէվրոգ տախի Ա էնէրալ վատրմատը յէտ տաավէթ իտիմիչ օլտուղունատան, էրքէնճէ կէչմիչ վէ հատմամ հալվէթի հալինի քէտոգ իմմիչ օլան սալօնլարատա սէրտէրի տօղրատ, պիր սէրին մահալ պուլմազ վէ պիրազ Թէնէֆֆիւս իմմէք մտոգտոր տուռնատրանընդն ալմընա կէչմէքտէ իքէն , Գօնդի իւէ Գօնդէտա Ծարա կէօրիռնէ իսիչտի · վէ պիր գաչ ատրմ էօքէտէն արդ ալարընդնատան կիտիր՝ Ձէնէրալը նէչէչի պիր հալատ , վէ գէվհէտի Գօնդէտի միլիթապգիւմ պիր Թատատա կէօրմէքդէ մէմնուռ օլտուռ ; Եանընտաքի տախրէտէ Թէրէննիւմ խէն վատրընդն սէտատար Թէքմիչ տալօնլարատա Լուռլարատգ , օլուռնան միւտահէպիէթտէն պիր չէյ իչտիրմէյէճէք բատատէտէ կիւրիւլտիչ հատրէ իտի : Շուռ գալէպէմիք իչինտէ՝ սըրմալը բէտմի էլտիռնէրէ կէօդլէրէ չարբմազտատա օլուռգ , ճէմիչէրին չօգլուգունատան տէօնիւգ տօլաչմազ հէմտան մուհալ գատիլինտէն իտի : Ու զագատան Սէվրոգ Ծարանընդն պաչը տատրի էլմատը իչնէչի կէօրիւր , վէ պիր գարատանընդն էոնտի ռէհատաթատա պիր Երլոզդատան կէօգլինէ այրըմատաըդը միլուռ , Սէվրոգ տախի կէօգէրիննի ոյ իչինէյէ տիքմիչ այրըմատագ իտի : Տօլաչա տօլաչա , բրէնռ ադը Կալը իւէ բրէնռէսինն պուլուռնտուղուռդը տախրէի մախուռսէյէ վատըռ օլտուղուռդըընդատա , բրէնռ՝ քէտմէդը նէչդաքէրէ , Գօնդէտա տօղրու իսթիգդալէ միւտահարատաքէ , հէմչէհրիսի օլան Ծարատա միւթէվէճճիհէն Գ՞ընդէսի բրէնռէսռէ Թանըդըռդըմասը սրդուտընդնատա պուլուռնտուղուռնու Գօնդէտա պէյատան էյլէտի : Շուռ սրրատատա քիվըր ու ադամէքրինտէն վէ նատի օլտուղուռ մուվաֆֆագըյէթտէն կէօդլերի բարլատագտատա վէ կիւզէլկինէ նիւմունմէքտէ պուլուռնան Ծարա՝ Թարիֆի զադրը միւքէնի պիր լէթաֆէթը ֆէվգէլատտէ քէտոգ էյլէտի : Սէվրոգ իսէ՝ պիր Թարտֆտան Բօմատա Թանըմրը օլտուղուռ սէֆարէթի էհատիսլէրինատէն սիրիյլէ կէօրէչէր, վէ տիկէր Թարտֆտան տատ-

խի Սարանըն հագգընաքի խուսումէթինի խաթրընա պիւէ կէթլումէյէրէք , անընն չու տուրէթլէ մուվաֆֆագըյէթինէն տօլայը անուամիմ իւլ պալ մէմ-նունիյէթ վէ մէտրուրիյէթ հիսս էյլէր իտի : Թաբուներուն էօնիւնէտ տուրուսլ արգատաըրը տինլէր իտի իսէ տէ , կէօղիւնիւ Սարանըն իւղէրինէտէն այըրմազ լտի :

Սարա՝ բրէնէս տը կալլըն պազը նաղթքեանէ սիւալլէրինէ լազըմ կէլլէն ճէվապլարը վէրտիրտէն ասնրա , քէմալը թա՛կիմ իւէ պաշընը էյիպ , թանըտըգ տօսթլարընն ուէլամ վէ իլթիֆաթլարընը թէլադզը իսէրէք , տօսթլարըյլա սօնտուզ նիհայէթսիպ էլէմէքտէ օլան Գօնթ իւէ պէրապէր պաբուեու պուլտուլար : Նօր իւղէրինտէ օյուն պօզան կիսի Սէվրագը սյագտա կէօրիւբ կէօրմէզ սըֆաթընն բէննի տէյինլի : Կէօղէրինի չաթըպ , հատիտ պիր հալ քէպպ էյլէտի : Սարաեա նօր աչմագ իւղրէ պիր քէնարա տօղրու չէքիլմէքտէ օլան Սէվրադա տօղրու իւէրիւէտիպէ սրրատա , էլինտէ կէվչքմէ թռուլթմագտա օլտուղու եէլբաշէսի դայըպ եէրէ տիւշիւ վէրտի : Սէվրագա եէլբաշէյի տէվիլիրմէք իչիւն վագընթ սլրագմայարագ , վիւնաստպիթսիպ պիր նաղար իւէ Կօզարտան աշաղը պիչարէյի սիւզմէքլէ պէրապէր , հէման ,

—Բէճա իտէրիմ, եէլբաշէմի տէվիլիրինիզ, տէտի :

Սարանընն չու հալինէ , Սէվրագընն էտնը պաշընտա պուլունանլար միյաննընտա խաֆիֆնէ պիր ֆընըլտը վէ թէաճճիւպ ալամէթլէրի զուհուրա կէլտի , վէ Սէվրագըն իսէ պէնգի աթընպ , կէօյա սէօյլեյէճէյի սէօզիւ սէօյլէմէք իտթէմէյօր կիպի , տիլլէրինի վէ տուտագլարընը սըգարագ , եէլբաշէյի եէրտէն գալաըրտը , վէ հագգընտա հագարէթ իթմիշ օլտուղունու , իսլրագ էյլէտիյի տէրիճէյի հիւրմէք վէ բիայէթլէ պարընըսընտաքինէ անլաթարագ , եէլբաշէյի Գօնթէսէ ուղաթտը , վէ վաղիյէթը հիւրմէթքանարանէ-ինի պօզմայարագ .

—Էկէրչի ամտէթ պուչրուլույօր իսէ խատէր վէրէյիմ արաալանըզը հաղըր իթսինլէր , տիմէսինէ գարչըլըգ օլարագ , Գօնթէսին միհիմսէմէտիյինի կէօրտիւքտէ ,

—Մատամ քի պիր խըղմէթքեար մագամընտա հագգըմտա մուամէլէ իտէյօրսունուզ , չու հալտէ վաղիֆէմի իքմալ իթմէլիյիմ , տէյիպ պիր Եանա չէքիլտի :

Գօնթ եօլտա լագըրտըյա տալմըշ օլտուղունտան , ուղագտան չու հալլէրի կէօրտիւքտէ վէ մահէրտանը իչինտէրտէ սիւրաթլէ զէվճէսինէ տօղրու կէվլրէք թէլաշ իլէ ,

—Նէ՞ օլտու տէյու սիւալինէ , Սարա ,

—Պիր չէյ օլտուղու եօգ , դըլը գըրդ եարմաղը քէնտինէ ատէթ իթմիշ օլան Սէվրագ , եէլբաշէմի եէրտէն դալտըը , տէմիչիմ տէյու ահմադ լըզընտան ճանը սըգըլըշ , տէյիպ սէօզիւ ուղաթմամագ վէ սիւալ ճէվապէ մէյտան պըրագմամագ իւղրէ , Գօնթա .

—Արատա հագգը , խաթէրսէնիզ կիտէյիմ , տէյիպ , քէնտի քէնտիյէ Սարա՝ Սէվրագա նէ՞ հագարէթ իթմիշ օլապիլիր տէյու տիւշինմէքտէ օլան Գօնթու տրչարը չըգարտը :

Թ.

Սէվրագ՝ Սարանըն չու հալինտէն տէրէհլի նիհայէտէ մահղուն օլուպ , քէմալը հիտտէթ վէ չիտաէթլէ սէֆարբէթխանէտէն չըգըպ տիւշիւնէ տիւշիւնէ խանէսինէ ավտէթ իթտի , Բէնտիսինէ հէր ան վէ տագիգա մէզէլլէթէ կիրիֆթար իտէն Սարանըն չու ատաուէթը հալի տվամ իթտիքձէ , ժէննէրալ իլէ պիր արատա ևաշայասիլիմէքլիլի քէնտիսինձէ մուհալ կէօրմէքտէ իտի ։ Սէվրագ՝ միձհրըպ պիր քիմսէ օլտա իտի , Սարանըն չիտտէթը հալի , քէնտինին օնա բաալթը էհէմմիյէթ իղմէվինտէն նաչի տուդտուղու հրըս էսէրի պլտուղունու զօլայճա ֆիհի իտէպիկրտի ։ Անճագ , Սէվրագ սատէտիլ վէ էհլի ըրդ պիր քիմսէ օլտուղունտան , Սարանըն չու հալինի , սէպէպինի քէնֆիյ միւդիէտիր օլամատըզը պիր ատէմի իսթիհզաճա համդ իտէր իտի։ Շուրասը վար քի , Սարանըն քէնտի հազրընտաքի նէֆրէթինին էսէրլէրինի բէք ա-չըգ աչըղա կէօրմէքտէ իտուկինտէն , հազրընտա օլան հազարբէթ թէհամմիլ իտէմիմէքտէ իտի ։ Նօլ հիւրիմէքլէ , վիհնի պիրագ սիւքիւնէթ քէսպ իտուպ , վէ պիրագ տա պաչը սէրինլէնիպ , վագըթ զայ իթմէքսիզին ժէննէրալը կէօրիւպ , խըզգինթինտէն աֆվ օլունմասընը բէճա իթմէքէ նիյէթը զավկէպկէ վէ իսթիրահաթը գալպ իլէ կվինէ մուվասլէթի էլէտի ։

Էրթէսի տապահ տատթ օն բատտիկրինտէ , Լյալիսթինի կիյինտիքտէն ասնրա ալշարը չըգմադա հազրրլանմագտա լքէն , գաբուլ չալընտրգտա՝ պիգդաթ աչըպ , ժէննէրալ իլէ միրալայ Մէրլօռու գարչըլատրգընտա թէհամիւլտէ գալտը ։

—Պէնի պուրատա կէօրսիյիւնէ թէհամիւլ իտէյօրսուն , էօյլէ՞ մի , տէտի Գօնթ , կիւլէրկը . . . չու պրրատա պէն ևիւզ պաշը օլմուչում , ավնաէ ժէննէրալ . . . Ալլահ վէրճ տէ պէօյլէ օլսա իտի ։

—Տօղրուսու չօգ իյինէ ևարար իտի . . . մըրըլտանտը Մէրլօ . . . չիմալնէ գատար ևաբտըղընտան ֆնագլտ պիր չէյ ևաբամադըն վա՞ր մը ։

—Եաչը , ամճագ կէնճ օլտա իտիմ , ևաբտըղըմը պիր ատհա ևաբամագ իլէ միւթէէկկիլ օլուր իտիմ ։ Պուընտան մատտա տա , սինիմ դըրդ ևուչ տատը զանն իտէյօրսուն , ճէվապ վէրտի Գօնթ ։

—Պէն հալիմէն ըլք խօշնուատում . կէչիրմէքտէ օլտուղում էօմրէ նէսիպէթլէ , կիւղլէ օլմադա հիչ իհթիմամըմ եօգ . պուընտան պէօյլէ պիր չէյ պէքլէմէմ քի , զաթէն գատընլարըն ճէվկէթինէ պիլէ արթըդ կիրտիյիմ եօգ , տէտի Մէրլօ ։

—Նվվէթ , սէն իսթիյատը պիր մախլուգ սըն , տէտի հիւլէրէք ժէննէրալ . ատէթա քէմալտիր մանէվիյէնին խիւլասատը օլմուչսուն . . . նէ իսէ , չիմտիլը պուընլարը պիր թատրաֆա պրտագալըմ . . . վէ Սէվրագա խիթապէն , պղիգիմ Սէվրագ , կլէկկէ պէվալ եօգ . տիւն Գօնթէս իլէ պէկտինիպտէ , հանդրէ պիր ակօգ անլաչըլմադը . . . Գօնթէս թատրաֆընտան պէյտանը կսէֆ իթմէնէ կէլտիմ . . .

Շըմինէյէ տաէտանմըշ օլան Ռիէր , իւէրիւէյով · զըզարտը վէ Գօնթէն ուէօյ-
չէտկինէ իսթիղնար իսէրէք ,

— Աման ժէնէրալ, բէճա իսէրիմ , իմ մէյինիվ · քիւչիւք պիր հատիսէ պուռ
տէրէճէ էհէմմիյէթ բուայճ իմ մէկ ատչմէղ : Պէնտէնիղ Գօնթէնին նատարըն-
տա բէք ածիղ վէ հազիր օլտուղում հիսէթիւէ , Գօնթէնին հազդըմատ պիր
լահվա տուբ Նիյէմատ պուլուռնատիվէնի խաթըրմատան սիվէ կէչիրէմմ ,
Գօնթէնին պանա հազարէմ իսէճէք մերթէպէչէրէ պատար թէնէդիւէ իմ-
մէմի մուհաճ դ տապիէնոէն ատիր :

— Չո՛ , հօ՛ , միւքէտաէր օլտուղուն րէք աչիքնար կէօրիւնիյօր : Ռիէր ,
սէնի մէմուէ իմ տաիրիմ հալատ կէօրմէյօրսուն · · · տէմէք քի , մէսէլէ Գօնթէ-
սին պանա Թարիճ իմ տաիյի տէրէճէտէն տէ ազըր տըր : Ֆիլվազը տէն օ
հատիսէնին վուզուտ էռնասընատա հազըր տէյիյատիմ · · · վէ Ֆազատէ պրա-
նըզատա Թէէտիւճ իսէճէք պիր մաճէրա կէչմիյինի կէօրտիւմ · · · Գօնթէնէ
տէուէ իմտատ , Գօնթէ իատատա իսէր քի , քէնտիսինին տատէտիլանէք տէյէէ-
տիյի ատօգիւ տուի Թէֆիսիր իմմիչին · · ·

— Մատատմ քի , Գօնթէս էօյլէնէք տիրի Թէէվին իմմիչ տիր : Հայըղ էմի
հալ տէ էօյլէ օլմատը · տէմէք օլտուր էի պիյատէտիյէ ահմազըմըզատ քի նանը-
ւըչ անկամըզըմ · · · անճազ , վէքէնավէմիմին պիր կիւն ուչանմատը տատէմ
իհմիմատէնն իտուէկինատէն , տյնը տուբէմատ պիր հանկըզատըն տահա վուզու-
հինատն դօրտուլատիյիր · · · չու հալատ չտյէտ Գօնթէնին ճանը սըղըճմատընա
տէպէտիյէք վերէճէը օլտուրատմ , պէնճէ Ֆէվգէլատէ մուճմալը նէէս օլտատի-
իր · · · պինատն ալէյհ , պէնճէ նատատճազ մազտուլ պիր չէյ վար իսէ , սու-
տտա մուճֆարազաք իմմէք օլտուղուն , պէնտէնիղէ իղն վերմինիզի Թէէս-
սիճէ բէճա վէ խաթըրհամ իսէրիմ , տէմի Սէվրազ :

— Ի՞պն մի վէրէյիմ . նէ՞ տէմէք իսթէյօրսուն . ատճատտա պէնատէն ազրըլ-
մազ լազը՞ մը դ ուրտուէօրսուն , տէմիրքտէ , Սէվրազ՝ ճէվապէն .

— Ֆիլվազը չու ազրըլազ պէնիմ իչտն պէյատէմիյէք միւչքիլ տիր , չիւնքի
հազդընըզտա օլան խաէլուտը մուհատպէէմիին էօյէիս սիւ օրմատըզը չէ-ղէէ տուբ-
տուն , տատէճա վինէէմատընըզը : Միդտէն կէօրտիյիւմ հալսի պիր վիճմ իսէ
տէնուտատմամ · · · բէտէրիմին քէտիրնատ վէ Ֆատէ ընատան տանրա , սիվ պատա
բէտէրիվէք իմմինիվ : Խնամընըզ քի , արդուէլերիմին էն մուզատուէս վէ էն
մուտազդէզի սիպատն իւա ատր իւ էօմր ազրըլմատազ իսէ տէ · · ·

Մէրը՝ Սէվրազն չու էէօգէրինատէն գապատն հիտս հայէտիյի տուդդուտ
պէղիի իմմէմէկէ գապրէթ իսէրէք , զըրիլազընատա միէնատէպէթիղ տէտապար
չընգ ատրը իտի : Պիր միւտատէթ հիչ պիրի նուէթգա ճէսարէթի իտէմէյէրէք , իւ-
չիւ տատի պիր պէրինին նիւպիւնէ պազտ գալատըզատ · · · Ռիէր ատյագտա ,
պաշընը նէրէ էյմիչ տուրմազտա , վէ ժէնէրալ գ ազտատրընը չատմէչ , Թէկուշ իւ-
չէ օտանըն իյինատէ տօղաչմազտա իտի · պիրտէն քէտար սիւքիւնէթի իսէրէք ,
Սէվրազա իսիճատէն ,

— Իմմինին մանատատը տըր · · · կէչիճի պիր հընրը ալմըչ նիւրիսյօր-
տուն . պուռնու գատուէ իտէմէմ · · · գանն իտէրսէմ հազդընատա պազը տէ-

լահիյէթի հայիզ իմ . . . Լվվել էմրտէ չունը ուբայլմ՛ քի , պէնաէն այրս-
լաճագ սլուր խսէն նէ՞րէյէ կիտէնէքսին . վիլայէթլէրին սիրինտէ էրքեանը
հարպ հէյէթինէ տախիլ օլմաղսըն . . . հէր քէս նէ՞ մանա վէրէնէք :

—Նօյլէ տէյիլ , ճէնէրալ . էկէրչի սիզսէն այրըլմազ օլուրսամ , Ամերի-
գայա իլտիմըզ իսթիտա իտիւլ , մուհարէպէյէ կիտէնէյիմ :

Պու սէօզլէրի Մէրլօ իչին տիքքատէ նէրինտէն Քըրլայըլ .

—Բէք ալա , բէք ալա , Սէվրագ , Ամերիգա պիգիմ իչիւն սիր մէքթէպ
հիւքմիւնէ կիրմիշ սիր : Կէնտիլէրիմիզ կիտիսլ օրտտա իրհմէլի տիր . Հագգըն
վար , կիթ , տօսթում , կիթ . տէսիքտէ , ճէնէրալ ,

—Սէն նէ՞յէ զ ալըշըր յօրտուն , տանա իէյ ռօրան օլտո՞ւ մու :

—Չէր քէսին պանա իէյ ռօրմադնա լիւզումու Հօգ , պէն իէյիմի վէրի-
րիմ վէսսէլամ . տէտի Մէրլօ .

—Նամէ Բիէր . մադատաըն՝ պէօյլէ պիր էհէմմիյէթսիզ վէսիլէ իլէ պէ-
նի կիրիֆթաբը քէսէր իթմէ՛ք մի տիր : Սէնի նէզտիմտէ կէօրմէք սէքսու բի-
յէքինաէն , Դօնմէնսին պէրի մահրում իթմիշ օլաուդունու տիւշինէ տիւշի-
նէ էսէ՞ֆ մի իտէյիմ . . . իէտէրին հայաքտա օլմուշ օլսա քոտ , սէնի քէն-
տի սէնատէըընտա իէրէր սիւրմէքլիխմի պէնտէն Թալէպ իտէնէք իտի : Սէնին
խաթիդ պոլինին Թէյէմինինի տէր էօդտ իթմէքլիք պէնիմ իչիւն բէք Թաթլը
պիր վազիֆէ օլմուշ տըր . . . ճհատա սուրէթմէ՛ք սէնի միւքեաէր խոյօր-
տաւն . . . իէք կիւնաէն պէրու Սարա իէք պէյնինիդտէ նէ՛ տէօնալ , նէ՛
կէշտի անըայամատըմ կիթտի . . . մէյանէնիդտէ հիչ պիր վազիֆ պիր իմմի-
զաճ կէօրմէտիմ . պուանուն իէք պէրաաէր , Սարա տա Թայիֆէյի պէնտանըն էն
էյիէէրինաէն պիրի պիր . սէն տէ հիւսնիւ ալըշդա մալիք տէյիլ-ին տէր խէմ
խաթա իթմիշ օլուրսամ . ատճադ չուրսաը վար քի , սէն պիրազ իսրշըլսըն ,
Սարանըն կէօզիւնէ էյի կէօրիւնմէք իչիւն ճիւզի մէրթէպէտէ օլսուն պիր
զայրէթի վէ ֆէտաքարլըզը Թէճրիւպէ պիւէ իթմէք խաթէմէմշինի տիր : Չէր
նէ վազըֆ պիր մահալտէ պիր պիրինիզէ Թէսաոիֆ իթմիշ իսէնիզ , սէրթ
պիր չէհրէ իւէ քէօչէնին պիրինէ չէքիւիր օթուրուրսուն . . . պուանու տա
ինքեաբ իսէմէզսի՞ն ես . հէր կիւնքի կէօրտուչիւ չէյ . . . միյանէնիդտէ հէր
նէ քի վազը՞ պուլմուշ իսէ , սէն սէպէպսիզէ վէրմիշսին տիր :

Գօնի՝ Սարաես օլան մուհասէպէթինէ զալէպէ իտէմէտինինտէն , պիր
Թաղըմ էսէյսէ մէյտանա գօյ·բաղ , ատէքա Ամերագը իթհամ իթմէք աէ-
րէճէտինէ գառաար իւի վարտըրըզ :

—Պէօյլէ իսէ՝ քէնտի հէզատը՞ քէնտիմ Թայրին իտիսլ չէքմէյիյիմ էի
հագգ հէրինի պուլսուն . տէտի Ամերագ :

—Խա՛յր , սէն քէնտին քէնտինէ միւճատաէթ իթմէյէճէքսին , պէն սանա
իտէճէյիմ . Սէնին տօսթլուզունա միւրաճաատ իտէրիմ . պուտուն հէրտի պիր
ճանըզըզգատան զուհուրա կէլմիչ տիր . վէ էօէֆ իտէրիմ քի , պիր պիրինիզին
Ֆիքրինի անըայամատըզնըզտան չու տիրուտէթ տէվամ իտէյօր . . . Գօն-
Թէս իւէ աէ պու խուստուտա միւճատաէլէ իթտիմ , Հաթթա Թտիր տիւէ իթ-
տիմ . քէնտիտինին Թատիյէթի բէք էյի օլտուդունատան չիմտի իւի Թատիը իթ-

մէք արզու իսէյօր . . . կիթ սիր արալըգ քէնտիսինի կէօր . Եւ պսկ Եւ
կէօրիւշիւրսէնիզ իչ տիւղէլիր . . . հէր իքինիզ սիր սիրինիզի թազ տիր իթ-
մէյէ մուգթէտիր օլտուղունուղտա , պարըչահաղընըզա վէ միյանէնիզտէ
խալխ սիր տօսթլուգ հուսուլէ կէլէճկինէ ասլա չիւրհէմ ևօզ տրր . ոօնրա
էյէր միւսթազիլէն ձէգաիրէ կիթմէյի միրաս իսէյօրսան , սիր սէնէտէն օ
ճանիսէ սէնի կէօնտէրէճէյիմի թէահհիւտ իսէրիմ . . . անճագ չիմսիլ-
տուր, ըէճա իսէրիմ :

Սէվրագ , ասլա սէս չըգարմայընգ, գամնագ սիր հալակ գալար. Գօնթէ-
ինն նէգսինէ կիթմէյէ իսթէմէտիյինտէն , Գօնթէս իլէ սիր ադատա եալընըզ
ալուղունմագ խաթըրըսիյէ գալսի սիհուղուր օլտու : Ադրանըն պալօտա ,
ալէմի հայրան իսէճէք սուրէթտէ օմուզլարը ադըգ միգէյնէն էլսիսէսիյէ-
տօլաչտըղը , չավգը ալնընա վուրմուշ օլան էլմա իչնէսի , միւթէազիւնանէ
կիւլիւչիւ վէ կէօյա սիր քուսէ իհսանընընա խահիյհիլը տուտաղլարընըն սիր
թարզը չհվէթքէրէսէթի իլէ պիւղիւլիւչիւ , պայղընն նալարընը ֆըրըլ ֆըրըլ
չէվիրիլի , հիչ սիր թէհտիտտէն գօրդմագ կիտի չունա սլունա միւթէքէս-
պիրանէ նիհահ աթֆ իսիյի , գուշ գանատը միսալի էէրտէն տէվչիրմիչ օլ-
տուղու եէլբագչսինի օյնաթտըղը , էթրաֆը տանթէլտը իճճ կէօմէյինին
քէնտիրընտագի տանթէլտընըն տալդա տալդա . սինաղիր կէրտանընը չէվրէյի-
չի հէրսի սիրտէն սիր տաղըգտատա Սէվրագընն կէօղիւ էօնիւնէ կէլմէգլէ ,
տիթրէմմէկէ պաշլայըղ , էլինի ալնընա գօյարագ , չու բուհուտյը պիհնինտէն,
գօվալամագա վէ քէնահսինի պօղանագ տէրէճէտտ գալսինին չարբընթըլարը-
նը թէսքին իթմէկէ չարէ պուլմադա գայրէթ իթտի :

—Հայտէ պագալըմ , Սէվրագ , խաթրըմ իչիւն սէօյլէտիկիսի եօք . սէնին,
թարաֆընընտան Գօնթէտ վատ իթմիչիմ տիր : Սէնի ալքէյէր . . . էկէր կիթ-
մէյէճէք օլուր խաէն ճանը սըգըլըր . . . գարար վէրսի՛ն մի :

Սէվրագ ելինէ ճէվասլ վիրմէկէ թէրէտտիւտ իթտի . գալսինաէն «կիթ-
մէ» տէյու սիր սէտտա իչիթտի : Գունուն իլէ պէրաապէր , պէօյլէ չօճուգճա
իհթիրազլտրա թէսիմքէրտէ օլմագլըղտան ուվանտըղընտան վէ Գօնթու
նախօշնուտ իթմէկէ չէքինտիյինտէն .

—Բէք էյի , ծէննէրալ , սիգ իթաաթ իտէրիմ , կիտէճէյիմ , տէտի :

—Մէյհնուն օլտում , աէտի սէվինճ իլէ ծէննէրալ . չու վատըն պանա
քհաֆի տիր . վէ Մէրլօճա խիթաապէն : Հայտէ սլագալըմ , Մէրլօ , սիրագ
կէզէլիմ . . . զօրգմա, պինտիյին աթը սաալահլայըն իքի սաաթ դատար կէզ-
տիրտիլէր . . . ոանա պիր օյուն օյնամայաճաղընա էվին օլ :

—Ամբը կէզտիրմէլէրինէ հիչ իհթիյաճըմ եօգ . տէտի հիտաէթլէ Մէր-
լօ . . . սէն պիր սիւվարի ծէննէրալըսըն , սէն տէ պիր բիյաաէ միրալայըրմ.
եօլա չըգալըմ , սէյէննաիյին հէնտէքլէրտէն տէօլմ նալ գօչտուրուրքէն աթ-
լալըմ տա , ոհյր էթ :

—Սագըն հա՛ , ասնրա արապա իլէ սէնի կէրի կէթիրմէկէ մէճպուր օլու-
րուգ, աէյհ , վէ Սէվրագ իլէ էլէչիօյ իքիսի աէ եօլա չըգալար :

Սէվրագ եալընընգ գալսը . ուզուն պիր եօլճուլուգտան ավտէթ իթմիչ

հիսալի , ճօրդուն պիր հալտէ օյուդուդունաճաղ, գանաքէնին իւղէրինէ ուզանըսդ, տէրին միւթալաաթա տալտը : Շու պուլունտուդու հալտկն պիր ան կվվէլ դուրթուլմադ իչինն , չիտիլք պիր ազ վագըթ թէհամմիլ իթմէք իգթիդա իթտիյինի , վէ ֆագաթ հէր հալտէ ալըրագըսդ պիր թարաֆա սավուչմադ լազըմ կէլտիյինի հիսս, վէ պինաալերին քէնտի նաչընաա պիր տէլիֆոնը-նըն , պիր իլութիյար ճօճա իլէ պիր կէնճ գարը արաբընտա նաչամասը միւմ-քինն օլմասըդընը հիւքմ իտիսդ , Գօնթէս իլէ պիր արաաա պուդունմադ իս-թէմէգ իտի : Գօնթէսին թէհլիքէլի պիր գարը օլտուդուճունու քէչին իթմիչ օլ-տաուդունտան , իհթիյաթը տավրանարագ , անտէն այրըլմագտան պաչգա չա-րէ օլմատըդընը անլատմըշ իտի . Ս րանընն աճայիսդ վէ իդֆնալ իտիճի պիր թաապիկթէթ մալիքէ պիր պէննէկ միւթէաղդըմէ օլտուդուճունու վէ հագգընտաա Գիթուբուսուգ տավրանանլարաա կէսդ գաբամատըդընը պիրիր իտի . Սարայը կէսրէն՝ նա անը ուէվէսի վէ հահաա անտէն նէգիրէթ իթմէսի լազըմ կէլտի-յինի պիլտիյինտէն , քէնտիսի իսէ անտէն նէգիրէթ իթմէկէ հիչ պիր սէպէպ դիօբէմէտիյէ միսիլտս , Սարա հագգընտաա թէչէդպիւտաթը աչգանէտէ պուդ-լունմադ լազդա տահի բրգ ու նամուտուս միւտաատէ իթմէմէքտէ իտի : Գօնթ-իլէ դէվճէսի միյանէսինէ նիֆագ թօհսուժու ատչարագ , Գօնթու պէտպահթ պիր հալէ տիւչիւրիսդ , ուզագտան ոէսսիդ վէ ֆիւբուրտուդ , չու սէֆիլ հալէ սէյիրճի օլմագ վար իսէ սէ, պուննա տա պիր վէճճ իյէ գատրար վէրէ-մէմէքտէ իտի : Գինաէն ալէյհ քէնտի իչինն իթթիհատ իտէճէք պիր խաթթը հարէքէթ գատլըդ օլտսդ , հարէքէթտէ սէպաթ իթմէկի գաթիյէն գուրտուս , Նանի վատընը իճրա իթմէք իւգրէ Գօնթէսին էվինէ դիթմէկէ , վէ Գօնթէս թարաֆընտան վուգու պուլսմադ թէքլիֆաթ վէ միւթալէպաթընն քեաֆֆէ-սինի գապուլ իթմէկէ վէ պիր այ օսնրա ձէդգարէ դէօնտերիյմէսի իչինն թէհհիւտ իթմիչ օլտուդուս թէօհիյաթ վէ մուավէնէթի Գօնթատան խաթիտա իտիսդ դիթմէկէ գարար վէրտի :

Սէվրագ չու միւթալաաթ վէ թէօավվուրաթ իլէ էօյլէ վաձընա գա-տար մէչդուս օլսուդ , սատաթընն օն իքի վուրմասըյլա , սիւրաթլէ այագտա գալգըդ , չաւգասընը , գաձաթօնունու վէ էլտիվճնէրինի ալտպ քատաՏ իթ-մէք իւգրէ տըշարըդ ֆըրլատը :

Սարա տահի օ կիւնիս հաթթագտան ֆէվգ էլ ատէ նէչէսիգ գայդմըշ վէ կէօգլէրի գըզարմըշ իտի : Սարանընն չու հալի էքսէրիյա իւղէրինէ կէլէն սը-նըդը նէօգլէթինէ պիր ալամէթ օլուդ , գու նէօգլէթ կէլտիքատ ատէթա ճին. նէթէգ ուզրամըշ կիպի պիր հալ քէսդ իտէր իտի :

Գօնթի սէյրանտան ավաէթտէ , Սարանընն գուդունտուդու տաիրկլէ կի-ճիդ , անը հագուէթ բէննկի ալթօձն իչլէմէկի , թիւյլեւ գատիֆէ էկպիսէսիյ-լէ , գօլարը աչըգ վէ ոայլարը տագընընգ վէ ոաչլգ , գարթալ վէ խարիգ իւլ ատէ պիր հիւանաէ կէօրաիւքտճ , հայրատն օյատս գալտը : Մօւախխարէն էլինտէն թօւթուսգ սյինէյէ տօդրու կէօթիւրտիս :

—Գագ , Նագըմ , չօս հայինաէ ատէթա ֆալճքնա պէնգէյօրուն :

—Էվվէթ , տէտի կիւէլէրէք Սարա . հագըգպէթտէն բէք ուզագ տէ-

յիւսին · զոթէն տամարլարըմտա ֆալըզ դանը վար տըր : Ֆիմ պիւիր պէյքի պէնիմ ատ ալնըմա , քեաղըտ աչմազ , վէ գահվէնին քիւսպէսինէն իսթիխալի քէշքի իմմէք եաղըլմըշ իտի . . . վալիտէին պիր դաչ մանըզրա ֆալագաղըզը չօճուգլուդուտա կէօրմիչիմ . . . վալիտէին՝ ըարմադլարըմ դալընըզընտա պիր դարա դուրսպաղաը վար իտի . տարը կէսպէրինէն դարդար իտիմ . դուա իւղէրինէ աէօրթ քէչէչ չըզկիւար չըզար վէ դուրսպաղայը հէզտիրիր իտի վէ գաաէրին տրրլարընը պիւիր իտի . . չօճուգլուդուտա , պիր քէրէ թէհրիւտէ իմմէյիմիզիմ վէ պաչըմա կէչէճէչլի տօրուսլ անլամալը յընըզը , տէյէրէք ընըր ալամէթինէն պիր գահգահա տըր դարդուրգտա , Դոնթուն դալսի տարլանըդ , նէ գաքէթլէ ,

—Նէ՞ օլույօրսուն , Սարա , ահնի պու հալտէ կէօրմէքտէն հիչ մէնճուն օյմայօրում . պիր տէյրին , պիր միդտանըզըզը՞ն մը վար , տէյու սիւվալնէ , Սարա .

—Պիր չէյիմ եօգ , անճագ հավատա պիր տըդէթ վ՛ր . պէնատ պօդուլույօր կիւսի իմ . չու գալըն էլտիսէյի նէչին կիսինտիմ սիլմէմ . կիտէյիմ տօյուննալըմ վէ խաճիսի պիր չէյ քագընալըմ . . . օ՛հ , օխտուր , տըգըլմա . . . օտատան օտաէտա էրինէ գօնուշտուրուզ , տէյիսէ հանընտաքի օտույա կիւսի : Տօլապալարը հիտատէթլէ աչըտ գաբատալարը իչիտիւր իտի : Պիր տրալըգ տագքէթ գալը , մուտխխարէն դիհնինի մէչտուլ իտէն խուտատան պահա իմմէկէ գարար վէրիսէ ,

—Էյ , ահվահին Միւսիւ . Սէվրագ Նէ՞ տէտի պտգալըմ ,

—Ճէկտիրէ կիմմէք խաթէյօրտու . կիմմէմմէկէ իչնա իմմէք իչիւն չօգ գահմէթի չէքտիմ . . .

—Ա՛հ , տէտի Սարա խաթխկա Բարիդխլէ . Մ. Սէվրագ մուվաֆագաթի իմմէկէ թէնէդգիւլ իմ՛տի՞ մի : Հագրգաթէն չու մէրճամէթինտէն նագի մէմնուն օլտուտ . . . պու ատամ պիւտպիւճիւն չայտանը խաթխկտա պիր հալ քէտգ իտէյօր . գօրգաճագ տէրէճէ պիր քիգր ու տպամէթէ մալնք տիր :

—Ըլճա իտէրիմ , տէտի նէգպաքթլէ Գօնթ , Սէվրագ պէյհինտէ հիտտէթ իմմէ . պու կիւն կէլիտ , տէնին իլէ կէօրիչէճէք , հիւանիւ սուրէթլէ քէնտիտինի գատուլ իտէճէյինի վատ իմ՛տիմ . . . տէնին նամընտա իմմէնի տուդուտ իմ՛տահհիւտաթըն ընրատըճատա գուտուր իմմէյէտին . . . եօգտատ գանտա քէտգը իտէրսին :

Սարա՝ Զին իրէյինէն մատմուլ , վէ վէնէտիկին մէչհուր տանթէլատըյտա միւզէյէն քէմպէ պիր էլտիսէ կիսինտիչ , կիւէլրէք իչէրի կիրտի :

Պիր տագիգէ էվվէլթլ միւքէտտէր վէ տագիւ հալտէն էտէրի պիւէ կէօրիւնմէյինտ , գիւթատրսուլ վէ նէչէլի կինճ պիր դըզ սըգիտի վէ հալինի քէտգ իմմիչ օլտուդուճատ , Գօնթ՝ չու թէպէտտիւը հալի կէօրսիւքտէ թէտճճիւտէ գալտը : Սարանըն թտվը ու հարէքէթինտէրի սիւրտի վէ նէչէ , վէ սիմատրնտա սըգ սըգ հուսուտլ կիլէն թէպէտտիւլտի՝ Գօնթուն հայրէթ վէ թէտճճիւտինիւ սրթրըսըգճա սրթրըսմագտա իտի : Գօնթ թտտատիընտատ

վագը օլան թէքլիֆէ ձէվասլ վէրմէյիսլ , հէման գօլուննա կիրբէրէք , նէմէք օտասընան կէօթիւրտիւ : Էսնաի թասամա բէք նէչէնի իտի իսէ տէ , չու նէ-չէսի թասլիի օլմասղը անլաչըլմազ ատա իտի : Զիհնի մէչղուլ վէ ֆիքրի վէրի-շան իտի : Նիհանհաանէլի տիլինտէ վագը օլան ըզտըրրասլը սէթը իթմէկէ դայրէթ իթմէքտէ իտի : Սարանըն չու նէչէսինտէն ֆէվգ էլ ատէ միւթէչէ-զիլ օլան Գօնի , անըն զահիրըն նիւմայան օլան հալինտէն , տախիլէն տույ-տուղու հէյէճանը ֆարգ ու թէմեիկ իտէմէտիկինտէն , բահաթ եիւրէքլէ հար-պիչէ նէզարէթինտէ ատասը պուլունտուղը գօմիսիօնա կիթտի :

Սարա Եալընըղ գայըը գալմազ , կէնիչէէ պիր նէֆէս ալտը : Սէվրագըն պիրատչտան կէլէճէյինի, վէ նիհայէթ թասլիեէրի անլաչըլմազ օլան չու գա-թը քէնտի մադատա վէ միւրատընա թասլի իտէճէյինի , վէ օ սաաթա գա-տար քէնտինէ մէտուտ օլան Սէվրագըն ֆիքրինին գաբուսունու աչըլ , ի-հինահքինի կէօրմէկէ վէ անլամազա միւղթէտիր օլաճաղընը տիւֆինիւր տու-րուր իտի : Շու սըրատա տույտուղու ըզտըրրասլը , իչին նէթիճէսինի կէօրմէք մէրագընա համլ իտէր իտի : Պէլքի միյանէլէրինտէ միւնազասա գուհուր իտէ-ճէյինի , վէ Սէվրագ իտտասընտա միւսիրր օլաճաղընը , կէօգիւ էօնիւնէ կէ-թիրէրէք , հէր հալտէ անը թահրը հիւքմիւնէ ալմազա , իսթիֆադ գուսուր իթտիրմէկէ վէ գասընը թահիֆէսինին հիւքիւմէթի ֆէրմանֆէրմասընըն տէրէ-ճէյի գուվվէթ վէ գուտրէթինի թանըլմազա մէճպուր իտէճէյինի քէնտինէ գա-թիչէն գասրարլաշտըրտըգտան սօնրա , սարաեընն պագչէսինէ նագդը չորգ ու-սուլի իւզրէ թէֆրիչ իտիւմիչ օլան սալճնա կիրտի : Շու սալճն գայէթ սէրին օլուպ , չիչէքլէրին թահթը գօգուսունտան մուսթէթիր , թէնհանիչին օլմազ իւզրէ գայէթ տիրուպա պիր մահալ իտի : Պու սալճնուն էվվանիսինէ պիր տիւքիւ-թը ուսումի հիւքմ իթմէքտէ օլուպ , մէրմէր հալինուլ իչինէ ագան չատրր-վանընն խասյալաթը ինսանիյէթի ազըտտըպ էյլէնտիրչն վէ վագթըն կէչտիյինի տույուրմայան սույունուն սէսինտէն պաշգա պիր չէյ իչտիմէղ իտի , Պ ր սէ-տիրին իւզէրինէ ուպանըպ , իրնէք Եատտըգլարա տայանարագ , Սէվրագա սէքլէմէքտէ օլտուղու հալտէ , նէ հօլ թուրթաճալընը տիւչինէիր իտի : Գօն-թուն կէօնիւլիւնիւ էթմէք իչուն միւլայիմանէ տամրանմագ խոյէչի պ , նալը-նըզ իթթիխաղ իթտիյի հարէքէթին սէպէպինի սէօյլէմէկէ Սէվրագը մէճպուր իթմէկի թէսավվուր իտէր իտի : Նչէրչի Սէվրագ աճղ վէ նէտաամէթ կէօս-թէրէճէք օլուրսա տօսթանէ պիր թագիր իթտիքտէ , վէ իւէրինի իչինէ իւ-թաաթ իթմէկէ թէչինէյի ալտըղտան սօնրա եագասընը սալը վէրմէկէ գա-լար վէրտի : Վագթ կէչտիքճէ թաղիը պիր ույուչուգըղ Յաբանընն վիճուս-տինի իսթիեաալ իթմէքտէ վէ քէնտի մագսատընը սիւչինէմէքտէ իտի : Տէ-լիգանլըյը էօնիւնտէ սթուրմուշ վէ քէնտի սիթէմէլերինէ գարշը պաշընը էյ-միչ հալտէ կէօրիւր իտի . վէրտիկի ճէվապլարը իչտիր , վէ հէր սէօյլէտիյի քէնտինէ նագիք վէ լաթիֆ կէօրիւնիւր իտի : Սէօպլէրինի պիր էյիճէ ֆարգ իտէմէղ վէ ֆագաթի սէտասը աչգ նաղմէսի կիպի գուլաղընա խօչ կէլիր իտի: Շու խայալաթը գիհնինտէ սէվամ իթտիրէպլիմէք իչուն կէօպլէրինի գաբա-սը , վէ Սէվրագըն սիմասընը կէօրտիւ քի քէնտինէ տօղրու էյիմէքտէ իտի .

չէհրէսի սէօնիւդ վէ միւքէտտէր իսի ։ Շու սէօնիւդիւք վէ քէտէր նէտէն նէչէք իտիյօր , աճապա սէ՞ն մի իմ սէպէպիմ , սէպէպսիզ նէրէ գլտտարա-նէ օ պիչարէյի թահգիր վէ ըէնճիտէ իթահմ ։ Պինանէն ալէյհ իթմիյիմ հա-գարէթի ունուիթտուրմադա վէ պանա աֆվ իթմէկէ մէճպուր իտէճէյիմ ։ Ին-թերիմ քի Մէվրադ նէչէվի վէ նիւգիհ կիւլէր օլտուն» , տէր իտի քէնտի քէն-տինէ ։

Հավա գայէթ ալճագ օլտուղ , չատըրվանտան փըշկիրան տույուն սէսինի ալա ալա , Սարա նուճադ նատըդլար իւզերինէ նայըլմըշ օլտուղու հալտէ , չէհվէթտանէ թահթը բույասընա տալմըշ դալմըշ , վէ կէօզլէրինին արալըկըն-տան հէր չէյ կէօգիւնէ պէրրադ վէ բարլադ կէօրիւնմէկտէ պուլունմուշ իտի ։

Գաբուննուն աչըլմասը սէսինի ալտըդտա , հէման հէրինտէն պըչըյարակ , խըզմէթքէար գարընըն իհթիյաճ իւէ իչէրի կիրտիյինի կէօտիւքտէ , պիրտէն պիրէ քէնտինէ կէլտի վէ կէօրմիւշ օլտուղու բույա պիր սանիյէտէ թէքրար կէօզի էօնիւնտէն կէչտի , վէ քէնտի քէնտինէ «տիվանէ՞ մի օլտում , պու տա-տտարն պանա նէ՞ թէէսիրի վար անլատամայօրում» տէտի ։

—Մօսիէօ Մէվրադ կէլմիշ , իչէրի կիրմիշ իւղրէ միւտաատէ պէքլէյօր , տէտի խըզմէթքէար ։

Զիհնինի պու տէրէճէ ճէպրէն իշղալ իթմէքտէ օլան Մէվրադըն իտմինի իչտիր իշիթմէկ , գալտի չիտտէթլէ չարըմալա պայտայըշ , եէքտիկէրինէ ուշտաշ վէ պէնղէմէկ սին տիւրիւ ֆիքրլէր զիհնինի իհաթա իթտի ։ Պիր տա-բալըգ , կէօրիւնէմէկ օլտուղունու Մ՝վրադա պիլտիրմէք իսթէտի իսկ տէ , անը պէքլէյճէճէյինի Գօնէք՝ Մէվրադա սէօյլէմէյ օլտուղու իտմըրնա կէլէրէք , «Գօյ վէր կէլսին» տէտի ։ Խըզմէթքէար տըչտրը չըդտը ։

Սարա այագտա տուրուալ , զիհնինի Թօրամաղա գայրէթ իթմէքտէ իքէն , գաբու աչըլըշալ , խատիճ պիր այագ սէսի իչտիրլաի ։ Պաչընը չէվիրտիքտէ Մէվրադը գարչըլտըը ։ Հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք Սարա պիր միւտաէթ պայընը տալտայա տալտայա Մ՝վրադըն կէօզիւնէ պագտըգտան ասնրա , գա-նաբէնինի Ճանը պայընտա պուլունան ալչագ պիր ատնտալիյէյի կէօրէմէ-յիսլ , քէնտի տախի գանաբէնին իւղերինէ ավ վրիլիվէրտի , վէ Եատտըղլարըն իչինէ կէօմիւլիւալ , պիր ալամէթը լաթիֆէ իւէ ,

—Սիղէ մախսուսէն խատէր կէօնաէրմէյի քի պուրայա կէլէսինիղ , տէ-տի Եավաչճա , պիր պիրիմիղէ տիւշմէ՞ն մի օլտուղ ։

—Տիւշմէ՞ն մի , Ալլահ էսիրէսին , Մատամ , կիւլմէկէ զայրէթ իտէրէք ճէվապ վէրտի Մէվրագ · այէնտէնիզ օ տէրէճէ էհէմմիյէթսիզ պիր քիմսէյիմ քի , պանա ֆէնալըգ իթմէկէ զահմէթ չէքմէնիզ պիւէ տէյմէզ ։ Վէ Գօնէքա օ մէրթէպէյէ սատըգըմ քի , հագդընըգտա հիւրմէթ վէ րիայէթը ֆէվգէլատտէ գուսուր իթմէք պէնճէ միւմքին օլամազ ։

Սարա՝ պիր իչաբէթլէ , հագդըգաթը հասի իգրար իթմէք իսթէմէտիյինի Մէվրագա անլատտըգտա , Մէվրագ , զայէթլէ սըդըշըդ , Նուէգա ճէսարէթ իտէյմէտի , վէ ինսանըն ճիկրինէ գատար թէէսիր իտէն կէօզլէրինի Սարա՝

Իշխէրինաէն այլըմատըղընաան ,՝ Սէվրագ գըմըլտաանամագ օլտու ։

—Հիչ կէօրիւնմիյօրսունուգ . կէօրիւնիւր քի , կէօյա պէնաէն ուղագ տուրմագ իսթէյօրսունուգ , սիւալինէ ,

—Նէրէտէ պուլունմադըղըմ լագըմ կէլիր իսէ օրատա պուլունույօրում . իչթէ օ գատար ճէվապ վէրտի հավաչնա Սէվրագ ։

—Թէնհա պիր Է՞մր մի կէչիրմէկէ նիյէթ գօյտունուգ .

—Խա՛յըր , Մատամ , ահճագ , սէվամ իթմէքտէ օլտուղում թարիպտէ , հէնուգ բէգ կէրիտէ գալմըշ օլտուգում ճիհէթիէ , գիյատէսիյէ չալըշըյօրում . հագգըմտա ամիրլէրիմ Թարաֆընտաան հէր նէ տէրէճէ լութֆ կէօսթէրիլէճէը օլսա , պէն տէ քէնտի Թարաֆըմտաան՝ նահիլ օլտուղում չու լութֆնա միւսթահագգ օլտուղունու խոպաթ իթմէք գատըրթընտէ պուլունմալըյըմ . . .

Հէր իքիսի սուս օլուպ , Սարա՝ տիւչիւնիւյօր կիսի պիր հալտէ իսի . չէհրէմի պօզուլտուպ , աղըր պիր բէյտաւն ,

—Սէնին մէպլէքինին նէ՞ օլտուղու հիչ պիր վէճհ իլէ անլաշըլամայօր ։ Օւսա օւսա , պէնի զէմմ իտէնլէր պուլունմուշ , վէ սո՛ն տէ ալէյհիմատ սէօյլէնէն պօզուլրէ իննանմըշ օլաճագ սըն , տէտի Սարա ։

—Գէօյլէ օլմասըղընա նէմին իտէրսիմ , Մատամ , տէ սիքտէ . Սարա սէօպիւնէ տէվամ իտիպ ,

—Պէնի զէմմ վէ ֆալ իտէնլէրին ատէտի բէք չօդ տըր . սիպիրսիմ , Ինանընըզ քի չու Հաչըմա գատար հայաթընտաան հէնուգ միւթէլէդդիթ օլմամըշըմ տըր ։ Տաիիլ օլտուղում հէմիչէթլէրէ , ճէնկլէչէ հէնկլէչէ նիհայէթ հիւճում իլէ կիրէ պէսիպսիմ տիր տէսէմ ճայիգ տիր ։ Հէր քէսին մէգատատու նապտըը իտիմ ։ Թա չօճուգ Հաչըմատա իքէն , վալիտէյիմի պէնի նէգտինէ ապտըգ ալըտատա , խըզմէթքէտարլատա վարընճայա տէկինի ճան էվլատը տէյտու նիւգսիմ դարէը պապըրըրլար իտի . արգատատչըրըմ սէրկի դէչիմի բէտէը վէ վալիտէյնէրինտէն իչիմիզ վէ տուչմուշ օլտուգլարընտաան , պէնի ապլաթմագ վէ քէնտիլէրի էյլէնմէք մագսատըյըտ , չինկէտանէ տէյտու հայգընըրսպ տուրատարլար իտի ։ Փէնտի բիրտէր Թահսիլ իթմէ քտիպլէն պէնի մինատընա իտիպ . միչ օլտուգլարը Ֆամիլէտ՝ պէնի բէտտա վէ Թատա իթմէք չէյսէ տուրսունուն , վալիտէմին միրատընա ապտա միւհիմճ օլմայըպ , Փէվգէլատէ զէնկինի օլտուպ հալտէ պիպ , պէնի սօյմագ սէվտատընա տիւչմուչ իտի ։ Վալիտէմին վէ Ֆամիլյատ չու ալէմտէ քիմսէսիպ գալըպ , էրքէքլէրինի էմիլ վէ մագսատալարընա , գարըպարընի հըրս վէ հասէտլէրինէ , վէ նիհայէթ Թօգունսուն տա տիվանէնմ հարէքէտաթ վէ մուտամէլաթընա գարշը միւտաֆատա իթմէք վէճպուտրիյէթինէ տիչար օլտուգումատան , էօմրիւմիւ տապի պիր ճէնկ իչինատ կէշիրմիչ իսէմ տէ , հէր տէֆտաընատա հէր քէսէ զալէպէ չալարագ , հէր քէսի՞ պէնտէն իհֆիրագ , վէ նապօտ պանա բրիսէթ իթմէկէ մէճպուտր իթմիչ , վէ քիմսէյէ հագգըմատա ազամէթլէ մուտամէլէ իթմէք տէլապհիյէթինի վէրմէմիչիմ տիր ։ Իչթէ պիրինճի տէֆտա օլարագ , նալընըզ սէն ճէսարէթ իտէպիլմէյսին . նի՞չին , պագալըմ , տէտի Սարա ։

Սարանըն ետանագլարը գըզարըպ , կէօզլէրի սիմէչ սաչարճասընա բալտա-

մագաա իսի ։ Բիէրէ կիյատէսիյէ Կագլաշմըշ օլտուղունաան , հէր աէֆա հարէքէթ իթտիքճէ , էլպիսէլէրինէէն Կայըլան Քաթլը բայիհա , օաանըն հա-վլասընա գարըշարագ , Բիէրի սէրմէսթ խաէճէք տէրէճէտէ իսթիասլ իթմիշ իսի ։

—Եանլըշ պէլլէմիշսինիզ , Մաատամ , չիմայէ գատար մահվա հիճասլ իթմէքտէ իսիմ · չիմաի իսէ , տաիրէի հիւրմէթ վէ րիսյէքտէն այրըլմամագ . տայըմ ։ Հէնուզ գըզ օլտուղունուզ դէման , սիղէ Կագլընըգ կէօսթէրմէքտէն նէ՞ մէնֆաաթ կէօրէսլիիր խիմ , Սիզահէն նէ՞ մէմուլ Կուէպիւր իսիմ · պէն Սէվրագ Ֆագըր պիր քիմսէ օլտուգտան մաատա , հէնուզ բիւթպէյէ ասքէ-բիյէմ տէ էհէմմիյէթսիզ տիր ։ Էկիրչի սիպի սըգ սըդ կէօրմիւշ օլսա իսիմ , պէյէքի սիզէ մուհապպէթ պագլայաճագ վէ չու հալտէ գիյատէսիյէ պէճա-պաթ պիր հալէ տիւչար օլաճագ իսիմ , Էհէվմ էօյլէ պիր զաթըն գէվ-ճէօի պուլունույօրօրնըզ քի , պէնտէնիզ օ զաթտա տէրէճէյի նիհայէտճ տա-տըզ օլտուղումտան , հէր զէմանտէն գիյատէ խոտսուսիյէ չիմոի ուղագ տավրանմագըզդա զաթիյէն մճաւրուա ։ Հէր քէսին լիսանընտա կէզմէքտէ տիր քի , սիգին իլէ պուլունմուշ վէ կէօրիւշմիշ օլանըաբըն քեաֆիֆէտինի տէլի տիվտնէյէ տէօնտիւրմիւշսինիզ · պուննուն տա պէօյլէ օլտուղունա չիսա-հէ օլունամագ , Պինահէն ալէյհ , պէնիմ սիզտէն մուֆարագաթ իսիրխմէ իճ-թիյաթքետարանէ պիր մուամէյէ նագարըյյա պագընըգ , իսթէքտնիզ , պէնի-իսթիհզա տաիսի իսինիզ , վէ ֆագաթ պէնի զէմի իթմէկինիզ վէ խոտսու-սիյէ , չու սուրէթլէ խալիսանէ օլան հիսսիյաթըմտան տօյայը պէնի ինտի-նիզտէ թէօհմէթլի ատա էյլէմէյինիզ ։

Սարա՝ Բիէրէ նագարը իսէ իսէ , վէ հիւսնիւ ճէմալինէ մաիլ օլա օլա , տալըզ գալըզ , Բիէրը սէօվիւնիւ սիթիրմիշ օլտուղուս հալտէ տաիսի , Սարա , հալա տինէյէմէ՛քտէ իսի · Բիէրին սէրսկէֆճէ վէ քէմալը մէթանէթլէ թէ-քէւիւմ իթմէսի , Սուրանըն քէնտինին տաիսի պիլէմէտիկի սիր ֆագըմ տույ-ղուլարը թահրիք իթտիքտէն պագագա , նամկհան գալըսի մէրհամէթլէ տօղուսպ ղուլարը թահրիք իթտիքտէն պագագա , նամկհան գալըսի մէրհամէթլէ տօղուսպ թաչըսլ , Բիէրին թէքբար քէնտիսինի պլըրպլըսլ կիսէճէյի , վէ պուտէպին անը ֆարա սըրա թէսատիֆքէն կէօրէսլիյէճէյինի խաթրընա կէթիրտիքճէ , թէհամ-մուլ իսէմէմէքտէ իսի , Նէֆրէթի իթտիսի քիմսէնին գալսլինէ օլան սուրէթի թէէսիրինի տիւչինտիքճէ , տէհզէթ իթմէքտէ վէ պիր վազըթ անտէն սէ-վիմէք մուքին վէ էլևէվմ Գոնֆուն զէվճէսի օլաճագ եկրտէ , անըն գարըս-ը օլմագ վէ քեամիլէն Բիէրին մաիլ օլարագ , սէրսլէ՛ճէմ անը սէվմէք վէ անա թաւմագ միւհթէմէլ իքէն պուննա նաիլ վէ տէսթըքտ օլմամըշ իստու-կինի կէօզ էօնիւնէ կէթիրտիքճէ տիթրէմէքտէ իսի ։ Գատէպին [Սէվրագսըզ կէչիրիլչն էօմր վահի վէ սագիլ պիր էօմր օլաճագ զանընըյլա պէհէմկհալ անը քէնտիսինէ բաալթ իթմիլք սէվտաըննա տիւշտի ։ Վէ Բիէրքար քէըսմէ աղագ իլէ ,

—Պէնիմ մուվաճէհէմտէ պուս տէրէճէ սէբպէսթանէ պէյանը բէյ իտէն պիրինճի սիզ օլտուննուզ ։ Շուս հալինիզտէն գիյատէսիյէ մէճիուս օլտուս , սի-զէն իլէ նէ սուրէթլէ տավրանմագ լազըմ կէլտիյինի անլատըմ · · · չիմոի

սիզի զայլ լիմ-ձէք պէնիմ իչիւն գաթ էնտէր գաթ մուճիալի էսէֆ օլաճագ տըր . . . գարտաշ կիսի եէքտիկէրիմիզէ տօսթ օլմաըզը Քէքլիֆ իտէրիմ . . . սիզ պանա լիզումու Թագտիրինտէ Նասիհաթ լիմինիզ : Էֆէնդի ատէմի իհթիյաճլէ տավրանաճագ օլուր իսէմ . . . Նասըլ քի էքսէրիա վուգուս պուլումուշ տըր , ատէտ կիւլէրէք , Բանտօլֆինի պաղչէսինտէքի Թիլֆիւնճիս տիքքէանընը խաթրընըզա կէթիրին . . . Էվվէթ , էհէրչի իհթիճաթսըզ տավրանաճագ օլուր իսէմ , տիլէտիկինիզ կիսի , պէնի Թազիր իտինիզ . պաչչագասը օլսա Թէհամմիւլ իտէմէմ վէ ֆագաթ սիզին հէր հալինիզէ վէ հէր գալինիզէ դաթլանապիլիրիմ . . . տէյէրէք , էլինի Բիէրէ ուղաթտը . անճագ Բիէր էլի ԹուԹմայըսը , միքէտտէր հալտէ պաչընը սալատը :

—Պանա Թէքլիֆ իմմէքտէ պուլունտուղունուզ հալ վէ մէսլէքի գաւգուլ իմմէք , սիզին հիւնիւ Թէվֆիճիւհ վէ լուԹֆու ինայէԹինիզլէն մահրում օլմադ տիմէք տիր : Պիզ եաչտա պիր էրքէք իլէ պիր գաաըն տօսթ օլապիլմէք իհթիմալին խարիճինտէ տիր : Վաղըա բէք Թաթլը պիր բույա տըր ամմա , պու բույատան ուայիտա բէք աճը սուրԹմէտ սլյանըզըր :

Պէօյլէ պիր բասալմաի լէԹաֆիէքֆզայէ Թէսլիմ օլմադըզդա իէրէտիւտ իմմէզ խոմ . իսլԹիտատէ հիսս իտէճէյիմ տուդուս , սէլէքի քաք վէ ֆալիս պիր տուդուս օլապիլիր . անճագ , բէՔիքէ բէՔիքէ հիսսէյաթըմըզն Թէպէտտիւլ իմմէյէճէյի նէ՞ մալիմ , 0 հալտէ , սէնի տօսթ կիսի սէվմէք խուԹէյէճէք օլսամ պիլէ մի-գիՔէտիր օլմայըզդ , սէնի ատէքա ալգ ու մուճադալէքլէ սէվմէքտէն ֆէրսդէմ իտէմէյէճէյիմ ալքեսր տըր , ատէտ Բիէր :

Սարա հիտտէՔլի պիր հարէքէթ էյլէտի . Բիէր՝ դուվվէթի գալըլէ չէօյլէճէ տէվաւմ իմտի :

—Հագգըմտա ֆիքրին պիւսալիւԹիւն ալօղուլույօր պիլիրիմ . սլատէմին պանա , իսլիհզայա չայան պիր միւէքքէպպիր վէ գահգահաեա լայըգ պիր ադըլ նազարըյլա պադաճադըն : Հիւանիւ ալալադ իպրաալ իտիչիմ սուլէ՞ օլաուղունա էմին իմ . անճագ , չու սէօյլէտիքլէրիմի , սէօյլէմէք էլզէմ աիր . մէչրէպիմի սաիր սուրԹԹլէ Թարիֆ իտէմիւ : ԱֆվըՆըզը իսԹիրհամ , վէ հագգըմտա կէօսքէրտիչինիդ լուԹֆ ու Թէվէճճիհիհ էօմրիւմ օլաուդճա ունուլԹաամայաճաղըմա էմին օլմանըզը բէճա վէ Թէմէննի իտէրիմ :

Շու սօն քելիմէլէրի Բիէր , աչիքեաալ պիր հէյէճան իլէ սէօյլէտի : Սարանըն սլէնդի սօլուալ , վէ ճիամի տօնուալ ճէվապ պիլէ վէլմէտի իսէ ան , ղարաղքաարանէ պիր հարէքէթ իտիպ , տիւչար օլտուղու հիտտէթ վէ զաճատտան սընըրլարը կէրիլտի . կէօզլէրի գարարըալ , տուտագլարընը օլդա սլդա ,

—Բէք ալա , ուղուրլար օլսուն :

Բիէր սէսինի չէքիսլ այագա գալդը , Թէմքինէ պաչընը էյտի վէ չաչըրմըշ պիր հալտէ հէման տէվրիէճէք կիսի գաբուչա տօղրու պիր գաչ ադըմ ալտըգտա , պիր աղլամադ սէտի ալարագ , պաչընը չէվիրիսլ , Սարաեը հաստագլար իչինէ կէօմիւմիւշ վէ քէնտի քէնտինէ դայպ իմմիշ պիր հալտէ կէօրտիւ : Սարա կէչմիչի քեամիլէն ունուԹմուշ , տէրհաի էլմ ու քէտէրէ

դարձ օլմուշ , սըգլէքը մէզէլլէթ ալթընտա էգիլմիշ գալմըշ , աճը ածը ապ-
լամագտա իսի ։ Բիէր՝ Սարաեը չու հալտէ պըրագըպ տա տաճուշըմաղա չէ-
քինիզ , մէրհամէքը գալպիչէսի հիսսիյաթը տիւսյէքքեարանէսինէ զալէզալ
իթթիխինտէն , եաճաչճա կէբի աէօնիւալ , կիւնճ գարըյա եագլաչտը իսէ տէ ,
Սարա տուչմայըսլ , աղլաատըգճա աղլար , վէ նադիք բարմագլարըչլա իբէք
եաատըգլարը թըրմալատըգճա թըրմալար իսի ։ Սըրմա տաչլարը էօյլէ պիր
թարգը տիւրուպա իլէ թօքլանմըշ գալտրըլմըշ իսի քի , պիր թարաֆտան
էննէսինին չուգուրու վէ տիկէր թարաֆտան օմուշ պուչլարը աչըգ աչըպ
կէօթէնմէքտէ իսի ։ Բիէր՝ զիյատէսիյլէ չաչըրմըշ , Սարանըն թա եանը պա-
չընտաքի ալչագ սանտալիեէյէ օթուրտու , վէ քէնախինէ՝ հագըզի վէ տամիմի
կէօթունէն Սարանըն չու մէչեուս հալինտէն նալան վէ բէրիչան ալարագ է-
լինի թուքաուլ , եավաչճա ,

—Էթմէ , բէճա իտէրիմ . . .

Տէր ինէն , Սարայա տօղրու էյիւտի ։ Սարա իսէ , Սէվրագըն ակսինի ա-
լարագ պայընը գալտրըտրգտա , հէր ինիսի թէսատիւֆիկն եիւզ եիւզէ վէ
կէօզ կէօզէ գաբըլալաըլը . Նէֆէսպէր պիր պիրինէ գարըչըը , տուտաղլար
եէքտիկէրինէ եարըչըը ։ Տիւչմէմէք իչիւն ինիսի պիր տիրինի գավրայըպ , ա-
յատա գալգտըլար . տէլի տիվանէյէ տէօնմիւշ օլան Սարանըն էլինին՝ քէնտի
էլլէրի իչինտէ պիշտիւրիւալ կէրիւմէքտէ օլտուղունու Բիէր հիսս , վէ Սարանըն
տիմտաընըն չէհվէթինտէն սօնուսլ պօղուլտուղունու միւչահէտտ էյլէտի ։ Բի-
էր վինուտինէ սարըլմըշ օլան չու սըգը պաղտտան գուրթուլմալա չալըշըպ ,
հէման պաղըրաճաղը սըրտտա , պիրտէն ինինէ տէֆա օլարագ՝ Բիէրին տու-
տագլարընը արամագտա օլան Սարանըն տուտագլարը , մաչուգունուն աղ-
ղընա գաբանըպ , վէ սէսինի գըսըպ վէ պօղուպ , պիր պիրլէրինէ սարըլը
թէքրար գանաքէնին իւզէրինէ տէվրիւի վէրտիլէր ։

Էվվէլ էմրտէ՝ Սէվրագըն ագլը պայընա կէլիպ , չու կիւնճ գարըտան
հիտտէթ վէ չիտտէթլէ այրըլմագա պայրէթ իտիպ , հէր նէ գատար Սարա
գաալթ վէ թէվգըֆ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Բիէր սիւքինիպ էլինտէն գուր-
թուլտու , վէ աղըր վէ հիտտէթլի պիր սըֆաֆ իլէ հարէքէթ իթմէքսիպին
տուրուպ , իճրա վէ իքմալ իտէկէլմիշ օլտուգլարը չու ֆիլիլին գարզաշալը-
ղընը անասլա տույան օլմո՞ւշ մու կիւսի թէլաչը ֆիքր իլէ էթրաֆը տինէյտի ։
Հէր թարաֆտա սուուլուգ հիւքմ իթմէքտէ պուլունմուշ վէ նէ ըշըգ վէ նէ
տէ գարանլըգ օլան չու պուլունտուգլարը նիհանխանէտ հէր նէսնէ ըսթֆթ
պիր բէնկ քէսպ իթմիշ օլուպ , կիւմիւշ սէլէլեր իչինտէքի չիշէքլեր սըճագ-
տան պայընլուպ , տահա գիյատէ միւթէէսսիր բայհէլէր նէչր իթմէքտէ վէ չա-
տըրվանտան հավուզա աղան սույուն աչի գուպաղա բէք խօշ տուրէթմէտ
վաըլ օլմագ տա իտի ։ Օտանըն իչինտէ՝ հէր չէյ եէրլի եէրինտէ տաքին հալ-
տէ տուրմագտա օլուպ , չու հալ՝ Բիէրին կէօգիւնէ , ֆիքրինին բէրիչանը-
ղընա վէ գ տպսինին խէլէճանընա տապան տապանա զըտտ կէօրիւնիւը իտի ։

Շու սըրատա , Սարա այաղա գալգըպ վէ Բիէրէ եագլաչըպ էլինի օմու-
պունա տայատարագ , տատէթա անա մալիք օլմուշ կիպլի թէքլիֆսիզ վէ ֆիւ-
թուրուզ պիր վազիյէթտէ տուրմագտա իտի ։

Բիէը իսէ Մարանըն չու հալինտէն անըն մուվաֆֆէնտէ նէ՝ սըքաֆֆէ սլուլանտուգունու աչըգ աչըղա ֆարդ ու թէմիզ իթմիչ ալատուգունտան, մուպթէլա օլան քիմսէնին ալթընտա պօյնունու սիւքիւսլ թէսլիմ օլմագտան պայգա չարխսի օլմատըղընը իչմա իտէն չու տարտը պօյունտըրագտան եագայը պըչրատուիլմէք իչուն, կէրի կէրի չէքիլմէքտէ իտի։

—Բիէը, տէտի Մարա եալվարըրճասընա...

—Գօյ վէր եագամը...րէգիլ պիր քիմսէ ալուում, քէնաֆտէն քէնտիմ նէֆրէթ իտէյօրում...տէտի Բիէը։

Մարա՝ ճէվապ վէրմէքտիգին, Բիէրին թա եանը պայընա օթուրտու, էլինի հէմման ճէպը իլէ գավրայըլ, էլինտէ թուֆտու տուրտու, վէ այագլարընա գաբանարագ, եավլարըյօր կիպի գալտը։ Բիէը տուգագա տիւլիւչ վահչի հարկան միտուլ, արթընգ գուտուրուլ, թէհտիտամիգ կէօզէրինի չէվրէլ վէրտի, վէ պիր աէօզ սէօյլէյիալ ատ իչլէտիէլէրի գաալահաֆթա հէմտէմ օլան Մարաեը Լահգիր իթմէք խէվֆ ու իհթիրազընա մէպնի, տուտագլարընը սըպըլ, իչլէնիլէն թէօհմէթինն քանաֆիէի մէտուլիյէթինի քէմալը հիտտէթլէ Մարաեա ապֆ իթմէք իսթէտի։

Գօմիսիօնտան ավտէթ իթմիչ օլան Գօնթռուն արտապատընըն կիւրիւլտիւսիւ Մարա իլէ Բիէրին պուլուշնտուգլարը հալէ նէթիճէ վէրէրէք, թէրգիլ ու թէպլիլինէ ճէսարէթ իթմիչ օլտուգլարը զաթընը գարշընսընա չըգաճագլարը այնը վագըթտա հէր իքիսինին խաթրընա կէլմէքլէ պլէնպլէրի աթտը։ Մարա՝ Բիէրին ալըշաթընտա նիւմայան օլան գաատավէթի կէօրտիւքտէ, քէնտիսի քէսալը ճէսարէթ վէ գուվվէթ իթմէք չիւգումունու հիսս իտէրէք, Բիէրէ գալպինի բահաթլանտըրտագագ մէրթէպլէտե պիր իչարէթ իթտիքտէն սօնրա, խաֆֆի վէ զարիֆ պիր թարղէ էօնիւնտէն կէչիսլ, վէ պիր բէրտէ գալտըրըսլ, խըղմէքքեարլարըն տաիրէսինէ չըդտան եօլուն գաբուսունու կէօսթէրտի։ Շու տարտաճըգ վէ գարանլըգտա եօլ իւզէրինտէ իքիսի տախի պիր միւտտէթ սէսսիզ սէլէնքսիզ տուրուսլ, տէհշէթլու պիր խէլէճան իչինտէ, պիր պիրլէրինէն նիւրէք չաբրընըլըսընը տինլէմէքտէ իտիլէր։ Շու սրալըգ՝ պիր թարաֆտան նակէկան պիր խըզմէքքեար չըգմըչ օլսա, իքիսինին տէ հալի եաման ալաճաղընա չիւսկէ իտիլէմէգ։ Ներտիւպանտան չըգմագտա օլան Գօնթռուն այագ աէսինի ալալագտա օլտուգլարը միսիլլու, Գօնթռուն «Մատամ օտաըընտա՞ մը տըր» տէյու սիւալի վէ խըղմէքքեարըն «Մատամ՝ Սէվրագ իլէ պէրտաւէր սաօնտա տըր» տէյու ճէվապը գուլագլարընա վասըլ օլտու։

—Բէք ալա. ալ չու քեաղըտլարըմը օտամա կէօթիւր...նախօտ պըրագ, պէն քէնտիմ չըգայըմ, տէտի Գօնթ խըղմէքքեար։

Շու արալըգ պիր գարու աչըլըպ, գաբանտը, վէ Մարա՝ Սէվրագընը գուլաղընտան սչաղը։

—Նիթ, չու քիւչիւք նէրտիւպանտան աչագը բն...վէ ալթ գաթտա...իչ հալըտտան տըշարը չըգ...տէտի։

Պիր սօն տէֆա տահա պիրպիրլէրինէ աթֆը նիկեահ իթտիքտէն սօնրա, Մարա բէճա վէ նիյագը իչմա իտէր պիր նագար վէ գամինաք պիր քէ-

ալէսսիւմէէ , պիր քուսէ տահա արայօր կիսկի Եանաղընը Ինէրին Եանաղընա ուղաթը վէրտի . Ինէր իսէ , պայընը չէվիրիսկ , վ. Եէէս ալամէթլէ ,

—Ալլահա ըսմարլատըզ , տէյուսկ կիթտի ,

Սարա՝ ահ իտէճէք իքէն անը տահի իտէմէյուսկ , սալօնա կիրտի վէ իւ-զէրինտէն գապահաթընը հէնուզ տիւմանը չըզմագտա օլան մահալէ Եատա-նըպ , էօրսէլէնմիշ վէ պուրուչմուչ Եաստըգլարընը Ի-վէրինտէ Ինէրտէն թէհ-պիր իթմիշ օլան բայրհայը արար , վէ պայըննաա աթէչ Եանարճաօրնա , պիր հարարէթը ֆէվգէլատէ իչինտէ տօղըուն պիր գալսկ իւէ , հըսսիյաթը աչզ ու մուհապկէթտէն սէրմէսթ , Եավաչճա . «Սէվգիլիմ Սէվրազը , անատէն պայզա քիմսէյի քէնթիմէ տահիսկ թանըյամամ , Եայընըզ օնա Ալլահ կիսկի թաբա-ճաղըմ » տէյու թէքրար թէքրար սէօյլէր , վէ հաթթա չու իդրարընը ալէմէ պիւէչնա տվազ Ինէ իւլավէ իթմէյէ արզու իտէր իտի :

Գօնէք՝ պալօնա կիրտիքտէ , Սարանը կիւէր Եիւպիս վ Եէչէլի պիր հալ-տէ պուլտու :

—Նայընը՞զ մը սըն . տէտիլէր քի Սէվրազ տա պուրատա իսիչ :

—Գիր պիրինկի գարչըլա՞մատընըզ մը , օ տա չիմսի կիթտի :

—Գէն կէլիր կէլմէզ օտամա չըզ տըր , տէյուսկ Սարաեա Եանաչտը , վէ սաչլարընը օխչայարագ .

—Իքինճին տէ Նէզաքէթլէ տավրանմըշ վէ հիւսնիս հալ կէօսթէրմիշ օլ-մանըզա էսինիս . տէմէք քի չու միւազաթ էյիճէ ճէրէյան իթտի . տէտի տա-տէտիլանէ Գօնէք :

Շէյթանի պիր աթէչ՝ Սարանըն կէօղլէրի իչինտէ բարլայըզ , վէն իթմէք իսթէճտիյի պիր թէպէսսիւմատէն աղզը պիւզիւլտիս : Ինէրի Նէգտինի գասլու-լ իթմէսինի , պիղգաթ Գօնէքուն թալէպ վէ ըսրար իթմիշ օլտուղունու , վէ քէնտիսի Ինէրէ հիչ պիր հիւսնիս մուամէլէ կէօսթէրմիշ օլմայընպ , հաթթա միւնասէպէթսիզ հալլէրիյլէ անը տահմա թահգիր վէ բէտա իթմիշ օլտուղու-հալտէ՝ անընն իւլ միւլայիմանէ տավրանմադլընա Նինէ պիղգաթ Գօնէքուն քէն-տիօհնի թէչվիգ իթմիշ պուլուշնտուղունու խաթրընա կէթիրթէրէք , մահէսին-տէ մէվճուտ օլան գատէրճիլիք մէպտէսիյլէ քէնտի քէնտիյէ «օլաճագ վար ըմը» Գօնէք քէնտիսի արանըզ քի պու պէօյլէ օլսուն » տէտի :

Սարանըն պիւքիւնէթինտէն՝ Գօնէք բահաթսըզ օլարաղ .

—Ձէվասկ վէրմէյօրսունուզ , պիրպիրինիզտէն հիւսնիս իթթիֆաղ վէ իմ-թիհամ իւլ այրը՞լմատընըզ մը :

—Շիւսկէսիզ , չիւսկէսիզ , ճէվասկ վէրտի Սարա , վէ չու իսթինճագը դրսսա քէսմէք մագսատըյլա , սիզ նէ՞ նաբատընըզ պագսալըմ , տօղրու դօմի-սիօնատո՞ն մը կէվկյօրսունուզ :

—Էվմէք , Նայընմ , ճանընմ բէք սըգըլմըշ տըր : Մանասըզ չէյլէր իւէ պօ-չունա վագթըմըզը կէչիրկյօրուզ : Ալէճա միւսամաթ գահտէսի իւզէրինէ միւ-էսսէս օլան չու լանէթլի իտարէի հիւքիւմէթտէ , Եայընըզ թասահուսլըքը-տէ օլանլար հադգ գագանը յօրլար : Գիր խայը վագըթլար հիւսնիս խըզմէթ-լէրի սէգգաթ իթմի օլան զապիթլէրի պիր թարաֆա աթըյօրլար վէ նուս-

ֆուզլու պիր պաթա մը եալօօտ պիր մկսուսա թաալիւգ վէ միւնասիպէթլէ-
րինէն պայգա հիչ պիր գըյմէթ վէ տէյէրլերի օլմայան պիր թաղըմ ճահիլ
վէ նոտանլարը իչերի սիւրմէկէ պլոդի մէճպուր իթմէք իսթէյորլար , տէպի ։

Սարա՝ ղէվճինին իչերինէ վազըֆ օլմաղա ֆէվղէլատէ պիր խահիլկեր-
լիք թաալայտրագ ։

—Միղ տէ ոու հալէ թէհամմիւլ իտէ՞յօրմուսունուզ , սիւալինէ,

—Մուվաֆագաթ իթմէկէ միւմքին մերթէպլէ ղայրէթ իտէյօրուս . . .
բէյլոմի հարպիյէ նազըրընա սէրահէթէն պէյտան իթիտիմ . պիլիրսին ա նազըր
իլէ թէքլիֆիմ եօգ տըր ։ 1868 տէ էրքեանը հարպ հէյէճինտէ պէրապէր
պուուլունմուշտուգ տըր ։ Ֆոու տէրկէհ իչլերի կէվճէք թուրթաճագ օլուր իսէնիզ,
թանդիմ վէ թէչքիլ իտէճէյինիզ օրտու , օրտու օլմայըսդ , պիր միլի մուս-
թահֆըզ հէյէճինտէն իպարէթի օլաճագ տըր ։ Ակմա մէպուսան դամարաոըն-
տա կիւրիւլտիւգօլաորաճագլար իմիչ, ակն տէ սէհինի օնյարատան եիւքսէք չը-
դարաճագ օլուր իսէն , պիր տահա սէս չըդարան օլմադ , տէտիմ ։

—Զօգ սըզընթըլը վէ էղիյէճի պիր հալ, տէտի Սարա , Գօնթուն սէօյ-
լէմէքլէրինի ասլա տինլէմէմիշ օլտուղու հալտէ ։

—Ֆայըմ չաթլայօր , սաաթ տա տահա ալէչ պուչուդ , տրատպա պլէքլէյօր
կէլո՞րմիսինիզ, Շան պ՚էլիպէյէ տօղրու ուզանալըմ, տէտի Գօնթ ։

—Էկէր արզու իտէյօր իսէնիզ կիտէլիմ . չաթգամը վէ մանթօմու ալայըմ
չիմտի կէլիրիմ . . .

Արաոպաարըն գաթսրընա գաթըլըպ , Սարա՝ պիհնի տաղընդ վէ բէրի-
չան հալտէ , սէլամ ալդպ վէրէրէք , արատանըն քէօչէսինէ չէքիմիչ կէնիչ
կէնիչ Ինիրի տիւչիւնմէքտէ իտի ։

ժ·

Սէվրագ՝ Գօնթուն խանէսինաչէն քիմսէնին նազարը տիզդաթընը ձէլոպ
իշմէքսիպին տլչարը չըղըպ , Թարիֆի ղայրը միւմքին պիր բէրիչանէի պհհն
իլէ , նէրկատէն կէչոպխինտէն քեամիլէն պի խաստէր հէր քէսէ պագըպ վէ
քիմսէյի կէօրմէյէրէք , վէ չըրբըսդ նիւրիւչիւ իլէ կէչէն ատօնէնէլերի թէ-
ածճիւպտէ պըրադ արադ իւէրիւէմէքտէ իտի։ Եըլարրըմ կիսի՝ պիր ըսհզատ
քէնտիսինէ թէէսիր իթմիչ օլան սէրսէմիլք հալէթի էսէրիյէ՝ թէքէրլէնիպ
եուվարլանտըղը կիրատայը բէզալէթին տէհչէթլի նէթիճէսինտէն պայգա հիչ
պիր չէյ տիւչիւնմէչիպ, քէնտի քէնտիյէ, ինսանլարըն էն պայգաղը իմիչիմ. նամուս
ու իթիպարըմը բայիմալ իթտիմ. րիսյէթ վէ հիւրմէթ իթտիյիմ վէ սէվտի-
յիմ պիր զաթը թէկդիլ ու թէզվիլ իթտիմ , տէր իտի , վէ էօլմէկէ ատուրէթը
զաթիյէէտտ զ ապար վէրէրէք , էօյլէ պիր թէտպիր տիւչիւնիւբ իտի չի , հէմ
քէնտինտէն ինիթիգաո պայմասընը իսթէսէյի Գօնթուն չիւպհէսինի մուհիպ օլ-
մասընը, վէ հէմ տահի , վ՚ալիտէսի Մատամ Քէվրագ պիր ճինէէթ պաամէթինէ
համլ իտէրէք քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմիւշ այսլընը տիւչիւնիւպ տէ պիր
զաթ տահա էլէյճ ու քէտէրլ տիւչմէսէն ։ Մուտախէրէն նինէ քէնտի քէն-

տիկ. «Լավ էթ, կիմանաք պարզա չարի հօգ, ցաս մէմալքինէ հէմ հուտուտ օլան աշայիր, միթէմատի սուբէքտէ խանան հալինտէ օլտուղսրընտան վէ ճէնուսլ թարաքընտաքի մէկզըլըքի մուհաֆազա իտէն միվիրէդէլիր հէր կիւն թօք թիւֆինք պօշալմազտա պուլունտուղսրընտան, ո տիհղէթ կիտճէք օլուր խէմ հէմ պիր իշէ եարարըմ վէ հէմ ատ չանըր սուբէքտէ էօլմէկէ ֆըրսաթեապ օլուրսաս. անճագ պէն չանըր սուբէքտէ պիր էօիւմէ ատ լայըգ վէ միւթահադդ տէյիլ իմ, վէ ֆագաթ Գօնթուն պուննա իտարը իւղերինէ նա՞սըլ պըրագըղ տա կիմէկի. նէ՞ պէպկպ կէօմէրմէ՞» տէր իտի։ Իշէմիշ օլտուղսու գապահաթ քէնտիսինէ ֆէվղ էլ պայէ թէկսիր իմիշ սլտուղսունտան, վէ Գօնթ եիւգիւնէ պադար պադմադ, գալսինտէն կէչէնի ադնայադագ պանն իմտիյինտէն, թէքրար կիտիսլ իչն իսթէմէկէ գօրդուսունտան տիթրէը իտի։ Շու սըրատա չէօյլէ պիր իչն իսթէմէկէ գալկըշա, իչի աչըղա վուսմուշ օլմա՞զ մը, վէ քէնտի իմտիյինտէն բէչինտան պարագ քէնտի ճէգսընը քէնտիսի իմտայն իմտէկի հադդը վար իսէ տէ, Սարանըն ըրզ ու նամուսունու պիր տահա տիւզէլտիյճէք բատտըտէ պօգմադա աէլահիյէթի մա՞ր մը տըր տէյու միւթալաա իտէր իտի։

Շու էնտիշէլէր իլէ մալամալ, Սէվրադ՝ նէրէյտէ պուլունտուղունտան խապիրի օլմայարադ եիւրիւմէքտէ, վէ Գուա տը Գուլօնէը ճատտէսինտէն կէչմէքտէ իրէն, գաբալը պիր արապա իշինտէ Գօնթուն կանընտա օթուրմուշ, Սարանըն կիւլտիւյի կէօգիւնէ իչիմէքէ տօճտուս գալը։ Ժէնէրալ տալի Սէվրադը կէօրիւալ, էվվէլ տօխթօռնէ պիր իշարէթ իմտիքտէ, Սէվրադ չապգաստընը աչալ, վէ ֆէրահ վէ պախթիյար զէմճ իչէ, ֆիւթուրսուզ վէ զամսրզ զէմճէյի Թաչըմագտա օլան արապանըն իմէպաւսա իմէմէսինէ պագտա տուրտուս։

Ֆէնտի քէնտիյէ Սէվրադ չէօյլէ տէր իտի. «Տիմէք քի, չու իրի մախտուդունն միւնասէպաթը պէր քէմալ տըր. իրիտի էան կանա օթուրմուչչար բահաթճա զօնուշույօրսար իտի. իչչէնիչէն գապահաթ, էօմրիչէրինի պէթ իւսթ իմէմէմիշ. տիւնքի կիւն նէ՞ իտի իսէչէր, պուս կիւն տէ էօյլէ տիրչէր. եարընն հէր չէյ տիւզէլիր, տահա պիյատէ մաթլուս օլուրսար, վէ վիճտանըսար պիրազ տահա բահաթլանըր։» Թահթա սանատուիչէրտէն պիրի իւզերինէ օթուրսուպ տէրին տէրին տիւչիւնիւր իտի։

Եավաչ եավաչ արապալարընն արդասը քէսիլտի։ Պաթմադ իւզրէ օլան կիւնէչին չավգը զօրունուն ասդամլըսընա ուրուպ, զարիպ պիր գընչուլմը քէչտա վէ կէօյլուն եիւգիւ, կէչէն արապալարընն սավուրտուղու տիւմանտան, մէնէվիչի մօր պիր բէնկ քէսպ իթմիչ իտի։ Եանա գալտրրըմսար իւղերինտէն արա սըրա պիր գաչ քիչինին զօրդուսան ավտէթ իթմակի կէօրիւնիւր իտի։ Իչէր՝ հէր չէյտէն պի խապէր, տաղա սօյս տիթիր նիկահ իտէրէք տիւլուն՝ տիւքմէ տիւչիւնիւր վէ եինէ քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյլէր իտի. «Միտիքի՞ն մի տիր քի, չու գարըզ զէվճինին հուզուրընա հիւքմ իտէպիլճէք տէրճէտէ ալէօյլէ պիր գուվվէթ վէ գուտրէթէ մալիքէ օլսուն տա, անա տիւնքի սիմասընա պէնզէր պիր սիմա կէօսթէրէպիլսին։ Ֆէնտի չահսընա պու տէրճէմէ

հիւքմ խաչպիւմէսի բիչք ղարիպ վէ ասայիշ չէյ սիր. պու դարընըն նէ՛ ժէր-թէսէ գօրդուլաճագ սիր դարը օլտուղունու պուննան թէսաւէտար իմ մէլիս» Շու սըրատա, Սարանըն գանարէնին իւգերինէ սէրիւմիչ, վէ իւէնք հաստըգ-լարա տայանմիշ օլտուղու հալտէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլաարդը խաթրընա, վէ սըրմա սաչլարը վէ էննէսինին թոսհրիք իտիճի չուգուրու, վէ աղլամա-սընտան տիմրիմէքտէ օյան օմուզ պաչլարը կէօղիւ էօնիւնէ կէլիր իտի։

Սարանըն քէնտի դարընընտա այադտա տուրուչունու, աղլանմադտան գան չռնադընա տէօնմիւչ օյան կէօղլէրինի սիր վիճհ իլէ ունուտամազ իտի։ Գուտուրմուչ պիր հալտէ աղչընտան էօրտիւլու ադրատաքի Սարանըն տիչչէ-րինին կընըրթըրը Բիւրին հալտա գալադարընը էօթիւրմէքտէ իտի. վիճուս-տի ահքէն տիքէն օլուր, վէ Սարանըն քէնտիսինէ թէէսիր իմմի օլտուղու բայհայաչը լաթիմի, հէլէք իտիճի պիր զհհր մագամընտա պէկինէ տօղրու չըղըսդ հայըրմադտա իտի։ Պաչընը կիինէ տաճաթլադ, չու տիւչիճնճէկիի գհհ-նինէ ահճ իմմէք ադինէ ահիւմիչ իտի՝ ահ, Սարա՝ հաքիմանէ, վէ գալի-պանէ վէ մուգաճիկրանէ, քէմալի լէթաճէքիւլէ կէօղիւ կընիւնէ տիքիւլդ տուրուր իտի։ Գէնտի չէնտիչէ դուտուրուր քէօրիւրիւր իտի։ «Գիւչիւչէն-ահ՞մ մի, նէ՞ օլտուս, օ տէրճէմ՞ մի պէնի գասդ իմտի քի, Եադաչը սը-չըրամայօրսուս. վէ ճադաթ չէնտիսինէ մուհասդպէճիմ տէ Եօգ» տէր իտի։

Գալընինի էգզճէք կիսի Եուսմրուդուչլա կէօյսինիւ պուրարադ ահօսիգ վէ տալընըն օյնուրուր վէ այադընըն պուրնուչլա գուտ իւգերինէ չըգղըլար չըգար իտի։

—Նէ՞ Եաթչ յօրտուն օրտտա, սիւվալ իմտի պիրիսի՝ նէչէնի պիր քտար իլէ։

Բիւր՝ պաչընը գալտըրտըգտա, Ճրօսարըն գարլընընտա տիքիւմիչ տուր-տուղունու կէօրսիւ։ Ճրօսար՝ գալտըրընընի հօնիւնտէ արտագտան էնիգ, Եավաչճա Մէվրագա Եագլաչմըչ իտի։

—Նէնի պիր ուտուչը իսթիհէճէ՞մ մը թալիմ իտէյօրսուն, տէտի գուտ իւգերինէ չըղըլմիչ օլան խաթթըլարը կէօսթէրմէք, պէն միրտա թահրիրին-տէն կէմիյօրսում. . . կէչէրքէն կէօգիւմէ խիչարն. . . սիր թագըմ իհրասը գապիսսիգ չէյնէր խայալ իտէյօր կիսի խարն. Եէմէք Եեմիճն մի։

—Բիւր՝ սյալա գալդըգ։ տիւքիւնէքիը Ճիքր թաալյարագ,

—Ինա՛յր, սիրագ պաչըմ աղրիյօր, օ գատար. Հավա ալմադա չյգ տըմ։

—Սահթ սէքիգ կէմիյօր, խասպէրին վա՞ր մը. Հսյադ կիտէյիմ, թաա-մը պէրաբէր էտէյիմ. . . սէնի Նէչէնի պիր հալտէ կէօրմէյօրսում. . . պիր քէտէրիճն մի վար։

Ճրօսար՝ ֆիքրինտէն կէչէկի անկամըչ իհճիրագչլա, Բիւր տիճրեմէկէ պաչլատը. Ճրօսարըն իսկ, սկէօյլէ ատախիի աուչդուլարը քէչճէկ իգթիսարը Եօգտահ։

—Գէն բէք քէչաչէ իչինտէյիմ, պիրատէր, տէլի կիսի այըգ օլմուչսում. էրիյիգ տիճրեյօրսում. տէտի Ճրօսար։

Զհհնի ֆէվգէլատէ մէչդուլ օլտուղուս հալտէ տախի, Սէվրագ՝ Եանագ-

լարը չէմիչ օլան Ֆրօսարը եօղարտան աշաղը սիւղուիւ ։ Անասընտան էյի սիրտ տէլիղանըլյա պէնղէր իտի ։ Էօյլէ աչգ ու մուհապէթին թէէսիրաթը ազիմէսինէ թէհամմիւլ իթմէյէ միւպթէտիր կէօրիւնմէդ իտի ։ Նվիէնէմէթք օլսա դօնալարըն նիւմունէսի օլտճաղընա վէ զէվճէսինի պախթիյար իտէնէյինէ չիւպհէ օլունամադ ։

—Ֆիմի՞ սէվէյօրսուն , սիւմալ իթտի Բիէր ։

—Ա՜հ , սիրատէր , սէնին թանըտըղըն պիր առատընը դըպընը , սէն էյի թանըրսըն , չիւնքի Գանալէէյլ փամիլեսորյա թէքէյիւֆիտիղ կէօրիւչիւր · օ խընպըը , օ էօքիւզ , էօյլէ ալչագ սօյլագ սահիպի բէք նասիր սուլուտնուր Գէնի կէօրսէյիւճ տաղըգատէն պէրու պէնատէն նէ փրէթ իթմէքտէ տիր · իշթէ չու հէրիֆին դըղընը օ ոէրէհէ սէվմէքտէյիմ քի նէ՛ եէտիյիմատէն նէ՛ իչտիյիմատէն վէ նէ՛ ատ էթտիյիմատէն խատէրիմ վար ։ Հայատ կիտէյիմ եէմէք ւէյէյիմ · ակրիւպէյթիմ տանա տուքրատա հիքեայէ իտէրիմ

—Միրալայ Մէրլօնուն դըղընը սէվիյօր օլմալըսըն , ատտի Սէվրադ ։

—Նյի պուլատուն . խօշ բէք միւչքիւէ տէյիլ պուլմադ , չիւնքի օ խընպըրըն էմնալի բէք նատիր տիր ։ Օլտուղտա զէնկին օլտուղ , Քօրքուին էտնամ կիրուհի սըլտանընտա պուլունմադ , ալտամադը կէվճէյի իրիհիտաղ իթմէկէ հազդը օլմադ , վէ չու հալտէ էօյլէ պիր պահի բէտէրէ չաթմադ , տօզրուտու ատամայիլ չէյ · դըղընա հիչ տէյճէմէկիմ էտդ · մէլէբ կիպի պիր ախլադը վար · օ այը կիպի իննանտան օ դուզու կիպի դըղ նա՞սըլ հասըլ օլմուչ , չաչըլտաճադ չէյ · թատիյաթըն պաղչէն անլաչըլմադ էսրարը վար · · · Հա Լօդսա · · · Ֆիդաի խայըը , մէրհում դ ահի վաքիէնին Ֆիդիյէթի հազդընտա չիւպհէյէ գահիդ օլմադ պանա հազըլմալ , Եօգաստ միրալայընի՝ օ դըղընը բէտէրի օլմասընա իննանմադ բէք միչքիլ տիր · Կէօրի՞յօրսուսուն, Սէվրադ, նէ ոէրէհէ պիր պէտպահթըմ · · · հէր քէսէ զըստընա տավրանմադ միւթատը օլան չու զարիպ հէրիֆին դըղընը պանա վէրմէք իտթէմէյէճէյը տէրքէտը տըր · · · անճադ պէն Լաբաճաղըմը սիվրիմ , վէ հիչ պիր չէյ պէնի չու գարարըլմասան բուճաս իթտիրէմէդ · · · հէր միւնասէպէթիդ հալինէ թէհամմիւլ իտէճէյիմ , վէ սօնը իտէ իտէ , օտանտըրաճաղըմ · կիւղէլ պիր իտմի վար · ատը Մատլէն տիր · · · կէլ կիտէյիմ , տանա սէօյլէյէճէկիմ վար · · · աէտի վէ Սէվրադը արապահա տօզրու իթէրէք , Ֆրօսար՝ խանիչինտէն գ այնայտ գ այնայտ արապաճըհա ,

—Մատլէն ազադընտա · · ·

Իրէրին Ֆրօսարը բահգ կէլմէսի՝ հազդընտա բէք խայրըը օլուսգ , չու թէսատիֆ միւնասէպէթիյլէ գիհնի պիրագ տավրըլսը վէ տիւչիւնճէէսինի ուունուտուգ , ատտի հալինէ կիրտի · լօդանթանըն պիր օտասընտա մատա էօնիւնէ օթնուրուգ Ֆրօսարըն ճօղդուն ճօղդուն արդ իթմէքտէ օլտուղտա էսրարը տինչէտի · իչթիհալը հէմէք նէմէսինէ թէճաճիւգ իթտի · պիր գաչ ատաթ էվճէլ , էօմրիւնիւն ատնու կէմճի նէթիճիւ օլտուղտա գըյասընտա պուլունան Բիէր , քէյֆ իլէ հէմէք հէտտի · Ֆրօսարը տինչէմէկէ վէ սիւվալէրինէ հէվազ վիրմէկէ մէհտուր օլտու ։ Ածէլէ հիւրիյէրէք օսմանըշ ալղմըշ պիր չհրհ

վէ ֆագաթ աղբը պիր թավր իլէ կիրիպ չըղըպ թասլագ թաչըհան , վէ հէ-
մէք կէմիրչէն խըզմէքքաբրըն հարէքէթի տիլէ պիհնիի տաղըթըր իտի : Ա-
թուրատուզլարը մաստանըն եանընտաքի բէնճէրէկտէն տուզլարըն կիւրեւեհիւ-
սիւ իչիտիլիսլ , Սէվրագ , իւչ աթ դօչուլուս օմիհուդիւսլէրին կէչահլինի , վէ
պոպորըմտան կէչէն տէօնէն չօճուգլարըն կէչէնէրէք սէնէկֆիչէ տէմէթթէրի
սուննատուգլարընը կէօղլէր իտի : Ֆարգընա վարմայարագ իչմիչ օլտուղու պիր
դաչ գատէհ պէյսէ չարատտան պիրագ սէրսէմլէնմիչ օլան Բիէր , չէննէհնի
Թուրքմուչ , Ֆրօսարը տինլէր իտի :

—Պէնիմ խայալ իթտիկիմ չէյ , բաք վէ իւալիս պիր մուհասպէթ իլէ կմ-
նիյէթ տիր , տէր իտի Ֆրօսար . հալը՞ղ էվլէնէրէք չու պոխթիյար հալէ
նահի օլուննասլիր . ալշագ էֆքնար վէ տուղլուլարըն վէ թէհլիքէլի սէրկիս-
ղէնթէրին Ալլահ պէյտասընը վէրսին : Պէն նօքէր իմ , պանա լաղըմ օլան չէյ
րիֆահ վէ խոթխրահաթ իլէ չօլուգ չօճուգ տըր . օ՛հ , էվլաս , տէր իտի :

Կէօղէրի խահիչինաէն բարլասմագտա օլան Ֆրօսար՝ նազմըզ օլտուղու
սիկարանընը սիւմանընը թամպանա տօղրու սաղլրսար իտի :

—Եագընարտա սէն տէ էվլէնիրսին, տէտի Ֆրօսար, վէ կիւդէլ պիր իւլ-
ֆէթ ալէմի թէնքիլ խոէրիզ . պարըլարըմըզ պիր սիրէրիյէ կէօրիւնիւրէր .
էլալէք Մատլէնին տօսթլարը վար տըր . անկերտէն սիրինի տէ սէն ալըրսըն
. . . տուր սիւչիւնէյիմ . . . հա՛, սէնինքի հազըր . . . ֆէնէրտարն նէկէնի
Մատմագէլ տը Սիներ . . . ղէննինն տիր տէ . . . Փիլմագը սէնին սէրվէ-
թին նօզ , վէ ֆագաթ սէն տէ ֆէնէրթալ Սէվրագըն օղլու օլտուղունան, իս-
թէհլիին դըզը ալագիլիրսին , հաթթա Գօնէք տա սէնի էվլատը կիտի սէվէր-
Գուրատա սէօղիւնիւ քէտտի . Սէվրագըն պիրտէն պէնգի ալմագ . Ֆանտալ-
հէյլին խամինի տուչար տուչմալ պուլունտուղու համին տէհշէթի թէքմիլ
վիճուտունու թէքքար խոթխյալ էյլէմի . Ֆրօսարըն զիքր իթմիչ օլտուղու
Գօնէք թէհտիտլի պիր հալտէ կէօղիւ էօնիւնէ կէլտի :

—Նէ՞ն վար , սիւվալ իթտի Նօքէր . քէչֆալ՞ղ մի սին , պիր աղ էվմէկ
նէ՞ հալտէ պուլտում իսէ երինէ • հալէ քէսոլ իթտին :

—Գուրատը բէք սըճագ , տէչիսլ Սէվրագ այագա գալդը :

—Հագդըն վար հայտէ սաղուչալըմ, տէտի Ֆրօսար : Շօբգասընը ալտը,
վի սաաթա սլաղարադ :

—Հէ՛, սաաթ օն պուլտուգա վարմըշ . պլօչպօդպլըգա վագթըն կէչտիկի
տաղուլմայօր : Էվէ՞ մի կիտէճէքսին . սէնի՝ էվէ գատար պլերագայը՞մ մը . . .
Եօլտմանն իւսթխ տիր :

Սէվրագըն գօլտնա կիրիպ , քէննտիսինի տըղդաթլա տիհլէմէքճէ օլան
չու նատիր իւլ էմսալ սըրտաչտան այրըլաճագընա քէչէսուի իտէչօր կիպի ,
ատըմընը սիւրիւքլէյէ սիւրիւքլէյէ Ֆրօսար՝ Բիրտիյա ատգարընա գատար Սէվ-
րագա բէքֆագաթ լթտի : Բիէր՝ Եօղրուն վէ տալդըն օտասընա չըգըսլ , պիր
սօլուգտա սաագսհըն սէքթիգ պուչյուղունա գատար ուչուտու :

Պիւնէչին չավգը օտասընա ուրտուգտա կէօգլէրինի աչաը , կէհէյլի պու-
սուրքէլէ բահաթ կէչիրմիչ օլմասընա թէճճիւտաէ գալդը .

Զիասէ սիր հօրիւնդուդ ակլիզանդլուրա նէ բատտէտէ թէէսիր իտէր խսէ, չիտէթլի սիր հէյճանըն տախի այնի սէրճէտէ թէէսիր իթտիխինի վէ հալընըզ ինսանըն գալպի զամմ վէ քէտէրե նիհայէթ ութրճէտէ թէհամմիւլ իտէոլիւտիխինի Սէվդած սիրէմէքդաէ իտի : Ույանըր ույանմագ իլգ կիւնքի գալպի դուվվէթլե վէրմիշ օլտուդու գարարտա մուսիրր գալմըշ իտուկինի ֆիարգ իլէ , Սարա իլէ սիր տահա սիրէրէմէք միւմքին օլմամագ իշդրէ պըրագըպ տավաշմագա գարար վէրերէք , քէյֆիսիզ օլան վալիտէսինի կէօրմէկի կէթմէկի ակճպուր օլտուդունա տակր ծէնէրտլա սիր մէքթուպ նապտը : Գիր միւտաէթ վալիտէսինին խանէսինէ չէքիլիպ , տաղտաղատան արի վէ պէրի թէտավվուրատը վաղըտաբընըն իհրատը գրինընտա միւտահտ վագիտա պէքլէմէկի դուրտու :

Զանիթտասընը հապրըլայրպ , Գօնթա նապմըշ օլտուդու մէքթուպու կէօղէ ուրաճագ տուրէթտէ չըմինէնինին իւղրինէ գօյտու փ , օտտասընը տիւղէթ-մէկի կէչմէկէք խրըմէթքսար կէօրսիւն . վէ մահպինէ թէսիմ էթսին : Ստաթօնա վարմըշ օլուպ , քէնէնէրէյի սչտը , վէ պիր ստանտարտէյէ նապտանտրագ կէօգիւնիւ , կէօյտէ ուշան գուշլարտա սիքտի : Անճագ պիր իքի տագրդա սօնրա այագտա գալդտը . պիր նէրտէ տուրտմայրպ , օտտասընըն իչինտէ էնինէ պօյուննա տօլաշմագա պուչլտտը : Շու տարտաճըզ մահալտէ սէօրթ տիվար տրատընտտա ճանը սրգ ըլըպ , վէ գանը փիմփիր փիմփի-ր գայնամագա պաշլայրպ , տօղրու չըմինաըփքը մէվզէֆինէ կիթմէկէ վէ օրատտա գահվալթը էտիպ , վագիթընը կէչիրմէկէ գարար վէրտի, վէ կիթտիխի հալտէ զիհնինին պիր աղ բէրիչանըզգտան գուրթուլագաղը գաննըչլը , չարգտարնը վէ չանիթտասընը ալըպ օտտասընըն գտաուտուննու աչտճագը սրրատտա , գտաուննուն չան սէսինի ալտը :

Զանընն սէսի ճիկէրինէ գատար իչէսի : Զիւնքի իլգ կիւնիւ ծէնէրալ թամ օ սաաթտտա կէչմիշ իտի : Օ իխթիյարընն գարչըսընտա չըգտաճագը խալթ-ընտա կէչմէքլէ Բիէրի պիր տիթրէմէք տիր թուրտտու . չատգտասընը չըգտարըպ , չանիթտասընը պիր քէօչէյէ գօյտու . վէ գտաբույու սչմալը՞ մը ա՞չմամալը մը , եօզտա տրչարը չըգմըշ զանն իթտիրմէք իչիւն սէս չըգտա՞րմամալը մը սէյու թէէրետիւտտէ գալտը . իւէրտէն՝ տրչարտա պէքլէյէնին սույագ սէսինի ալմագտա իտի : Զան թէքրար չալընտը վէ հէր չէյի կէօգիւնէ պմըշ պիր քիմսէնին պիր պիրի արտը սըրտ , գտաբունտա ուրտուղու տուչյուլուր իտի : Նիհայէթ աչմագա գարար վէրտի :

Էվդագ գտաբունու աչտր աչմագ իչէրի չէքիլտի : Գօյու պիր ֆիսթան հկիչնմիչ տուրաթընը պիւրիւնճիւք իլէ կիպչմիչ պիր գարը տըր գարչըսընտա չըգտը , Բիէրի տալօնա գատար իթիսի , չիտէթլէ իչէրի կիրտի , վէ էլինէն պէթինի պիր սանտալիչէնէն արգտընտա , վէ տիկէրինի տախի գալպինին չարբընընթըսընը մչն իթմէք իչիւն կէօյուննէ տայագտարագ , նէֆէս ալամայա ա-լամայա , տյագտա տուրտու : Բիէր չըչրմըշ , ուզագտան եիւգինէ պագ-մագտա վէ հարէքէթ իթմէկէ ճէտարէթ իտէմէմէքտէ իտի : Ստաթտը կէօ-բիւր կէօրմէգ թանընմըշ իտի իտէ տէ , չու կընճ գարընըն էվինէ գատար կէ-

լէճէյինի հիշ ումմաալըլընտան , քէնտի քէնտիյէ , պուս պիր խէյալ տըր , չիմ-տի կէօղիւժտէն ղայպ օլտաղ : Միւնքին տէյիլ քի Սարա քէնտիսի օլսուն : Շուս տիւննէվի դարը , քի էօյլէնի իքի ատամ կէչմէտիքճէ եաղընըդ տըշարը չըգմաղ իքէն , վէ պին տիւրլիւ ճիւնպիւճ վէ տաղտաղատան խալի վագոն պուլամամաղտա իքէն , նասըլ օլուպ տա տապահլայընն պէչկար պիր քիմսէ-նէն չուս իդումիքճկէտճնա դատար կէլմէկ ճէսաբէթ իտէպիլմիշ պիր տէր խի : Տահանամայարադ Բիլը Սարահա տօդրու իլէրիլէտի : Սարա եիւզ էօր-թիւսիւնիւ չըգ արտըդտա , կէօղէրինտէ եառան մէչէլէնին չավդընտան վէ տուչտուղու հէյէճանտան բարլամագտա օլան օ հայրէթպախչ սըճթար մէչ-տանա չըգտը : Սանտալիեէյէ օմուրուպ , դօլուննու տահաթտը վէ կէօղիւ-նիւ Բիլերին իպէրինէ ակըտի :

— Եայվարըրըմ , Մատամ , ատտի թէլաչ իլէ Բիլեր . — տահա զիյատէ Սա-րա իչիւն թէյաչ իտէր խի : —

«Պուրայա կէլմէնիպլէ իչթինայիպդ պիր հարէքէթ իմիշ . անդաղ պիր տագըդէ պիլէ տուրաճագ օլսանընըդ պիր գամ տահա իչթինչիպդ տավ-րանմըշ օլաճադընընըդ . կիտինիդ պուրատան . էկէր պանա ոէօղէյէճէչինիդ վար իսէ , պուս կիւն կէչիր սիդի խանէնիդտէ պուլուրում : Հէր նէ քի միւ-բարա իտէրէնիդ եարարլըմ . Զադաթ Ալլահ աչգընա , կիտինիդ . հա սիրիսի բաթ կէչէճէք օլսա՞ . . .

Սարա խաճիփճէճ պաչընը սալատը :

— Հիշ գօրգմա , չուս էօրթիւնիւն ալթընտան սըփաթըմդն էչքէտալընը զարդ իտէպիլմէք մուհալ գաալիլինտէն օլտուղու միսիլու , կիչինմիշ օլտու-ղում էլալիսէչէր իլէ պիր դարըչը թանըմադ իհթիմալին խարիճինտէ տիր : Մա ամաֆիհի քիմսէյէ թէսաոիւֆ իթմէտիմ . թանընմադ իչիւն հէր կէօնա թէսաւիրի իթթիխաղ իթմիչիմ տիր : Արապամ քիչիսէնէն դարուսու էօնիւն-տէ պէքէչօր , քիչիսէնէն իչինտէն կէչիսլ եուն գարուսան սըշարը չըգտըմ . իմտի պիր դաչ տագըդա կէօրիւչէպիլիրիդ . . .

Անվրադ սիչքինտի , Սարահա եավդարրմասընա պիր նագար իթտի , Սարա խէչ բահաթը դալդ իլէ վէ կիւչէրէչէ օմուրմադտա խի :

Սարա՝ պուլուննուղու օտայը կէօղտէն կէչիրէրէչ ,

— Կիւչէչ պիր աաիրէն վար . տէտի :

Կէօղէրինի պիր միւտտէթ սիհահ չէրչիվէ իչինէ ալընմըշ պիր բէտ իւղէրինէ տիքտի : Մուահիսարէն Բիլերէ թէվէճճիւհ իտէրէչ .

— Բէտէրին տէյի՞ մի , տէտի :

Սէվրտագըն կէօղէրինտէն եաչ ադմադա պաչլատը , Սարահա հէչէսի հալի-նի միւղէյյին պիր իչարէթ իթտի վէ թէչլաչէի փէվգ էլ ատէ իլէ .

— Էվվէթ , բէտէրիմ աքր . վէվճինիկին տօսթու վէ սիմոհ արգատաչը :

Սարանընը պէնպի սօնուգլուգ քէտպ իթտի վէ այաղա գալգտը :

Բիլեր՝ մէրհամէթինի ճէչլ իթմիչ գաննըչլա , նավդարարագ թէքրար Սա-րահա եազլաչըդ .

— Ալլահ աչգընա , բէճա իտէրիմ , կիտինիդ . հիշ պիր թէհլիքէտաէ պուս-

չուն մասալը ինքը իմ ետյօրսուն . հայտ պէօյլէ ֆարպ իսէլիմ . ֆա-
պաթ եաթալըդըն էյի պիր չէյ օլմայօր . պուն. իմթաս իմ մէք վապիֆէմ տիր .
կիտինիզ . . . աէտի :

— Նայր , աէտի Սարա միւսիրրան է վէ միւսթէհիճանէ պիր թէյէսսիւմ
իլէ քէօչէաէքի չանիթայը կէօսթէրդիք , հաթթա կէօրիւնիւր քի՝ իման վազ-
գինաէ եէմիշլիմ . . . զանն իաէրիմ քի պունա պու սուրէթէ միւսիրրա-
նէ նասիհաթ իմթտինիդ չէյի , պիզ քէնտինիզ եամանլա հաղըրլանըյօր իմիշ-
սինիզ . . . Գօնթա մահսուս օլան մէքթուպ կէօդիւնէ իլիչկիդ սուս օլսուս ,
վէ եէրինաէն պըչըայըդ , չըմինէյէ տօղրու դօչսուս , զարֆըն իւղէրինի օդուր
օզուսմադ մէքթուպտա աչալը վէ օդուսմադա պայլասաը , վէ սիմասը գարարաը .

— Անանմամըչըմ . դաթի պիր դարաը իմթիհադ իմ միչ օյսուդուն հադ-
գընաաքի Թէրէ տահիաահիսմաէ հադգըմ վար իմիչ . . . վաթանէնին քէյֆինգիլ-
յի , Նայէ՞ մի , պէհանէ . տահէմա դաչանդ խոն . աէյիպ , Իիէրէ եոչ-
լաչաը վէ հաթիմանէ Նիւղիւնէ պուդարադ , Էյ պէնի տիւրքմէնմէյօրմուսուն ,
պէն նէ՞ Եուքանդաղըմ :

Իիէրը պիր ահ իմ տիքտէն ածնդրա , անճադ իչիտիէպիլէճէք պիր սէտա
իլէ ,

— Սի՞դ մի . պիրի՞յօրմուսունուդ քի , չուս պուլունտուդումուդ հալտէն
դուրմուդմադա Եալընըզ պիր չարէ վար տըր . պու չարէ իսէ , իէրէ Եոչա
Նէքտիկէրիմիդտէն այրըլմադ տըր : Իքիմիդտէ իմարիֆի ղայըր միւմքին պիր
ֆէլաքէթ դուրսան կիմտիր : Հէր իքիմիդին Նէքտիկէրիմիդին Նիւղիւնէ ուր-
մադա հադգընըդ օլան դատահաթը նա՞սըլ իշէ միւ օլսուդուսմադա թէճա-
հիւլէտէ գալմըչըմ տըր : Անճադ պէն՝ միւսթահադ օլտուդում միւճադաթը
չէտիտէյի քէնտիմ իմայինի իմիմիզիմ պիր . սունա էմին օլուսուդ , չինէքի իմ-
տիսիմտէն Նէֆրէթի իսէյօրսուս : Վէ չաքին հիչ օյմադան , պէն Եալընըզ պա-
չըմայըմ . իշէ տիսիմ դատահաթ Եալընըդ քէնտիմէ տօգունուր , պինաէն ա-
յէհ Նէէսի հալ իշէ հիչ պիր պի կիւնահա տօգունմադ տըղըն քէնտիմէ պիր
դարաը իմիմիհադ իսէյիւրիմ : Վէ ֆադաթի սիգինքիսի պէօյլէ աէյիլ. դէվ-
հինիզ Եանը պաչընըդտա տուրույօր . էօյլէ հիւանիւ ախալագ վէ ալճէնաադ
վէ խալխա իւ պալ պիր քիմսէնին մուղթարըդ օլմասընա քիմսէ բադը օլա-
մադ : Տիչիհինիւմէյէրէք տաղդատան դ պաչըրըլտան պիր քէյիմէ , իէրէ-
նիկահ՝ իրի իքհադ օլունան ալչագլադը վէ բէզալէթի մէյտանա չընդ ադուսի-
սիր : Հէր չէյէ բադըլըմ , Նէքտիկիր քի չու ֆէլաքէթի պայլըմա կէլմէսին . չինը-
քի օ զաթը Եալընըդ սէվմէք ուէյիլ , հադգընտա հիւրմէթի վէ բիսյէթիմ պէր
քէմալ տըր : Անը քէտէր վէ էլէմ իչինտէ կէօրմէքտէն իսէ էօլմէյի թէքգիհ
խէրիմ : Էօյլէ պիր վահչիհանէ օ զաթը թէրդիլ էյէտիմ քի , թէքմիլ դա-
նըմը ֆէտա իմաէմ , Նամուսունա արըգ օլան քիրի թէմիղէյիսի չընդ ադմադ-
տա Եինէ քիֆայէթ իտէմէդ :

Սէվրադը չու սէօզլէրի սէօյլէտիյի էոնատէ , կիրիֆթար օչտուդուշ ըզ-
թըրսալ , սըֆաթընտան աչլաքսարէն կէօրիւնմէքտէ իտի : Գէմալը հիւտէ-
թինտէն դուտուրմուչ կիսկի էլէբինի սիւքէր իտի . ժատտէյէն ատուդուդու

քէտէր , էլէմը մանէվիսինի թահֆիֆ իտէյօր զանն իտէր խոխ ։

—Ձիննէթէ ուղրամըշ օլտուղունուզ պիր քերթէյի ունուտունուզ . ֆիքրինիզտէն օ ֆէհչէթլի սաաթը գօվուշունուզ ։ Հէր չէյի , օլան վուգուսաթըն քեաֆիֆէյի մէսուլիյէթինի պանա թահմիլ իտինիզ . այէնի բէտա իտինիզ . պանա նամազըը նէֆիրէթլէ պազընըզ . սիզսէն հըրս ու զաղասլ վէ դարազտան պազգա պիր շէյ իտթէմէմ . պուննտան պազգա հիչ պիր շէյէ միւսթահագգ տէյիլիմ . այագլարընա դաբանայըմ . Եալվարայըմ , ֆիքրուսուզ օլ , բահթօլ , զամմ իթմէ . հիւլ Գազալարընըն այչապ մուամէլէլէր իլէ պատթտըգլարընը , սիզ պատէգին վազիֆէյինի իձրա իտէրէք պատթընըզ ։ Սապըգը միլլու , սիպ տէյի կիսի սէվձն զաբըն Եանընտատ Եաչայընըզ ։ Օ զաբընը իսթիրահաթը գալպինի թէէմին իտինիզ . օյմայա քի էօմրիս օլտուգճա ճիւզի պիր ձիւպհէյէ տիւշմէ ։ Իչէտիկիմիզ գազահաթտան խապէրտար օլմայըզ , իլէլ Եալէտ պահիթյար օլտուն , տէտի Սէվրագ ։

Սարա սաքիթ վէ տամիթ Բիէրի տինլէմէքտէ , վէ բարթայագճագ կիպի կէօղիւնիւ այըրամատուգտա իտի ։ Բիէրին աղրընտան չըգան հէր պիր քէւլմէ Սարանընն գալսինէ պիրէր օգ կիպի սաբտընըր իտի . չու արապըգ գարչըմընտա Սէվրագ , քէնտի թանըմըշ օլտուղու սօղուգ գանկը վէ սէրթ միզագը Սէվրագ տէյիլ իտի ։ Սէվրագը պու տէրէճէ ազում վէ ճիվհէրլի վէ հիտտէթլի կէօրմէքլէ Եիւգ գաթ վկատտ սէվմէկէ պազտատը ։ Բիէր քինտի յի ալէմլիթտըգտա , հէր տիւրլիւ գիէտաքարըզդա Հապըր կէօրիւնմիքճէ , ատօղրուտան տօղրուկա մագ սաաթը մուշտէրիճաէ Հարէքէթաէ պուլունմուշ տէմէք սէնուզ , Սարանընն ազգ ու մուհապպէթինի արթըրտըգճա արթըրմագտա իտի ։

—Ոունուտայըմ տէյի րէճա իտէյօրսուն . սիպէ քի՞մ տէյօր քի ունութմագ իսթէյօրում . սէնտէն նէֆրէթ իթմէմի թէքլիֆ իտէյօրսուն . հիչ պունա միւդթէտիր օլապիլի՞ր մի իմ , Գալպիմ ասլա չարբամազ տէյի սէկլէմիչքէն , գալպիմի իսթիտա ուլանըորան սէն օլտուն . չիմտի տէ իչէ էպէտ վա՞զ մը կէչէյիմ . Ալլահ էթմէսին . պունու արթըգ խաթրընտան չեսմիլէն չըգար , Ալլահ չահիտ քի պիր խայըը միւտատէթ սէնին եիւղիւնիւ կէօրմէմէք էլիմտէն կէչէնի Եաւաշըմ , Գալպիմէ էտէճէյին Բէէխիրի էվվէլինտէն քէչթ իթմիչ կիպի , սէնտէն նէֆրէթ իթմէք գայրէթինի էլտէն պիրագմարըշ իսիմ . քէնտի քէնտիմի ալտաթաճագ տէրէճէլէրէ գատար վարագմ , վէ պիր արաըզդ սէնտէն նէֆրէթ իտէյօրում գանն իթտիմ ։ Նէօրիւնիւր քի չու հալ՝ իչէրտէն կիգլիճէ գայնայան պիր մուհապպէթին էսէրի իմիչ ։ Պէն սէնտէն գաչընմագ իսթէտիքճէ , սէն գիհնիմի մէչդուշ իթմէքտէ իտին ։ Սէնի կէօրաիքճէ , սէնի տիւշհինմէմէք գապիլ օլամագտա իտի . սէնէն փիւթուրսուզ վէ տուդդուսուզ հալինի միւշահէտտ իթտիքճէ , քէնտի քէնտիմէ հըրս վէ գաչ տուդմագտա իտիմ ։ Սանա պիր հագաարէթ իթմէկէ Ֆըրսաթ պուլտուգճա , գաչըրմագ իսթէմէզտիմ , պուրասընը սէն տէ բանա պիլիրսին , վէ հաթրէթ իթմէկէ Ֆըրսաթ պուլամատըզըմ սըրտա , չու Ֆըրսաթը Եարատտըր իտիմ , Արամըզտա տիւշմէնլիք հուսուլինէ էլտէն կէչէնի տէրիզ իթմէ-

մէքտէ իտիմ ։ Ֆագաթ , քէնտի միւրատըմըն մուխալիֆինտէ օլարագ , եվինէ սէնի սէվմէքտէն Ֆարիվ օլամազ իտիմ ։ Հէր հանկը տէֆա քի սանա սիր ֆէնալըգ իթմիվ իսէմ , քիմը ու ազամէթիմին դաւարմասընտան նէչէթ իթ-միվ տիր ։ օ՛հ , սէնի սէվմէքտէ օլտուղումու բէք էյի ֆէհմ , վէ Բօմատա՝ Բանտօլֆինի պագշէսինտէ՝ չու միւնասէպ՝ Բիվդ Մարքի տը Բաթրիցցի իլէ պէնիմ արամա աթըտըղըն սըրատա , սէն տէ պէնի սէվմիչին տէյու մէմուլ իթմիվ իտիմ , վէ նէ վազըթ քի , Մարքի իլէ իթմիվ օլտուղուն տուէլյօտան սօնրա , էօմրիւնիւ պէնի թասահուպ իթմէք իչին մէհկիքէյէ գօյմուշ օլտու-ղունու սլանա պէչլի իթմէմէք իտթէխիյինի անլատըմ իտէ , նէ՛ տէրէճէ հրրա վէ հիտտէթ տուլտուղումու վէ նէ՛ էպիկեվթէր չէքտիյիմի թարիֆի իտէմէմ ։ Արթըգ օ սըրատա հագգընատա օլան հիսսիյաթըմըն քեռաֆֆեսի քեռաիվլէն քին վէ զարաղտան իսլարէդ գալըպ , սէննի օ պարիտ ատէմը թէնէդպիւլինտէն նէֆրէթ իթտիքճմ իտէր իտիմ . սէննի քիմը ու ազամէթինի այագլա-րըմըզն պիլթընա ալըպ էղմէք սէվտասընա տիւչմիւչ իտիմ , պուճունէն իլէ պէ-բաագէր ևինէ սէնի սէվմէքտէ օլտուղումու տա հիտա իտէր իտիմ ։ Ա՛հ, Բիվէր , սէննի էվիմտէ կէօրմէք իտթէմէզ իքէն , սէնի պէրլէմէկէ Գոնթ պէննի մէճ-պուր իթտի ։ Գէօր քէօրունա իքիմիզի պիրտէն , պիր կիրտասիյը թէկնիքէյէ իթիտիբտի , պիլմէտ օ կիրտասիա նուվարանուդը տիւչտիւք , գուրթուլամա-տըգ ։ սիւվալ իտէրիմ սանա, պիզիմ էէրմիզտէ քի՞մ օլսա գուրթուլապիլիր իտի ։

—Պիզտէն գիյատէ էհնի լրդ վէ նամուսլու օլանլար գուրթուլապիլիրլէր իտի , ուէտի չիտտէթլէ Սէվրագ ։

Սէվրագըն սիմաոլնտա ատարը տրմբէթի բէյտա օլտուղ , պագչընը էյմիշ վէ կէօղլէրինի պիր եանա չէվիրմիշ օլտուղու հալտէ օթուրտուղու եէրտէ գալտը ։ չու պուլունտուղու տափրէյի թէճավուզ իտուղ տրըտրը չըղմագ , էթրաֆընտա պուլունան հէր նէսնէյի ևրդըղ աէվիրմէտիքճմ , վէ պէօյիւք վէ տէհչէթլի պէչլատր չըդ արմատրդճա միւմքին օլամայաճագ զանն իտէր իտի ։ Սարա իսէ , էլինտէն էլտիվէնլէրինի չըդարմըշ , մատանընը իւդէրինտէ պուլմուշ օլտուղու ատանօզ սաթը ուֆագ պիր չիշ իլէ օյնատուգտա իտի ։ Բիվէր , արթըգ չիտտէթը դրյգ ու թէհէվվիւրինէ զագէպէ իտէմէյէրէք, պյագա գալըբպ , վէ Սարանընն էլինտէքի սիլահը դարբպ .

—Շու հալտէն գուրթուլմանընն էն գըսատ եօլու պու տուր , պիր համ-լատա վէսօգլամ , տէյու կէօպլէրի դարարմընչ պագրրրպ , սիվրի ուճունէու սի-նէսինէ տայաթտրդը սըրատա , Սարա՝ Բիվէրի մէն իթմէք իւդրէ պիր կէօնա հարէքէթտէ պուլունմայարագ , եալընըզ Բիվէրէ տօդրու հագլաչտը , վէ քէն-տինի տափի Բիվէրին իթթիխազ իտէճէյի թէտպիրի իչրա իթմէք արդուտուն-տա օլտուղունու աչիքտար սուրէթտէ պէյան իտէրէք ,

—Բէք ալա, եաքը վէր , վէ ֆագաթ չու հալտէ իքնիվզ տէ պիր արատա . . . Բիվէր , Սարանընն չու հալինի կէօրտիւքտէ էլինտէքի չիչի քէմալը չիտ-տէթլէ ֆօրլատրպ , վէ էէսարէթինի գայպ իտիպ ,

—Արթըդ էօլիւմիմ վագթընտա պիլէ եալընըզ գալմագ սէլահիյէթինտէն մահրո՞ւմ մու օլտուս . տէտի ։

—Ա՜յրը, գալամայաճագսըն, պատէգին սէն պէնիմ ոյն, վէ հագգընտա հիսս իթխիյիմ մուհասպպէթիմէն նաչի, հիչ սիր վեսիլ իլէ պէնայէն այրըլմագլըղնա գալ վէ բազը օլամամ, տէյուզ, սիչիւնճէթ սիր սըֆաթ քէսսպ, վէ չէօյլէճճ սէօզիւնէ տէվամ իթաթ.

—Պագ սիր քէրրէ էֆալ ու հարէքճաթընտա նէ՛ աբէճճ զարիպ բապըթասըզդըդ կէօսթէրիյօրսուն. սիր թարաֆտան զէվճիմն հուզուր ու բահաթընա խալէլ կէլմէ մէսինի բէհա իսիյօրսուն, տիկէր թարաֆտան, չուբահաթը սէն քէնտին պուլմագ իչիւն էլինէն կէչէնի տիրիզ իթմէյօրսուն. ազլ ու իտրաբըն սիր վէճճ իլէ գասպուլ իսէմէյէճճէթ սիր հալը չիտտէթ վէ հիտտէթ իլճաաթըլա, իչի նիհայէթ տէրէճճէնէրէ վարտրրըյօրսուն. էվվէլ էվիրտէ սըրդաղըպ սավուչմադը գուրուլօրսուն քի, պուճտան ուչդուն Գօնթու չիւպհէչէ տիւչիւրէճճէը պիր վէսիլէ պուլուճնամազ. մաճախտարէն, հալը աէրտախիմէյէ տիւչիւպ, քէնտի քէնտիչի էօլտիւրմէք իսթէյօրսուն. պիր աղ էվվէլ օլտուղու միսիլլու, իհթիյաթը տավրանմագլըդը պանա թավսիյէ իսէճճէը էէրտէ, պէնտէն նասիհաթ իսթէմէպ ալմալըսըն։

—Օ՛հ, սէնտէքի մէհարէթ վէ տուրէնտիչիկի կէօրիւօրսուն. հէր չէյի միչզանը իտրաբըլ էօլչիւօրսուն, տէտի Սէվրագ.

—Պէնի թէքտիր իթմէկէ չալըչըօրսուն. ֆագաթ սէնին հէր հալինէ թէհամմիւլ իտէպիլիրիմ. մա մանֆիհի հագգըն տա վար. սէնին ատայիդը հալինի թէմին իթմէկը վէ քէնտիմէճ մէսսէրէճճապաչ պիր հալ թէտարիք վէ իսթիհսաղ իտէպիլմէք իչիւն իգթիկա իտէն թէտապիրի պուլմադա չալըչըօրսուն. վէ պու խուսուստա մէհարէթ վէ տուրէնտիչիք կէօսթէրմէքճիյիմ մահզա սանա օլան մուհասպպէթիմէն նաչի տիր։ Հիտտէթ իթմէկէ լիզում Հօգ. պէնիմ իսթէտիկիմ զիյատ պիր չէյ ատյիլ. պէնիմ արզում, սէնի կէօրէպիլմէք, սէնին սէսինի իչիթմէք, պէնտէն ուչագ օչմատըդը պիլմէք, վէ պագէն բու պէ՛ բու կէօրիւմէք իւմիտինտէն մահրում օ մամագ սան իսպարէճթիր. մագսատըմ խաֆիլէէն սէնի սէվմէք վէ գալագէն պախթյար վէ սիւրէթէրիհ օլմադ տըր։ Պու իսէ պու գատար կիճ վէ պու գատար թէօհմէքէլի պիր չէ՞յ մի տիր։ Փի՞մ պիլէճճէք քի։

—Պիպ սիլէճճէյիպ. ինսան պաչգ ալսրը մուվաճճէհսինտէ ութանմագտան էվվէլ քէնտի նէֆսինէէն ար ու հայասը օ՞լմամալը մը տըր. հէր էէս նազրընտա սիւհբէրէմ օլուպ տա, ինսան քէնտի ինտինտէ միւհիմ օլմագտան վէ քէնտի նէֆսինէէն ութանմագտան պէհտիր պիր հգիկէթ օլապիլի՞ր մի. էլ հասըլ, թէօհմէթ կիզլի թուրուլուր իսէ չայանը ա՞ֆվ մը օլուր։ Պիր խըրսըզըն սըրգաթ իթտիյինի կէօրէն սլմագ իսէ, խըրսըզ սայըլմա՞զ մը. պիլմիչ օլուն քի սիզ քիմին քի նամընը քաչըյօր իսէնիզ, անընն մալխոհնիպ։

Սարա խաֆիֆմէ գըզարըպ։

—Անընն նամընը թաչըյօրսուս, պուրատա սահիհ տիր. . . ֆագաթ անընն մալի օլմագ պահսընտա կէլինէճ. . .

Սարանընն չուս սէօզլէրինէէն՝ Սէվրագընն աչհէէթլի խէլէճանը սիր ագ

թէաքին օլտու . իչէմիշ օլտուղու խաթանընն խաֆիֆլէնմէսինէ պիր իհթիմալ ճիհէթի պուլմուչ զանն իթտի , վէ ճէրիհատար օլան գալպինճէ նայէ հանի տուչտուղու թէսէլլի պիրտէն սիմասընա աքս իթմէսիլէ , Սարա պուռնու հիսա իտէր իթմէպ , մահիր պիր գասլիթ միսալի հանկը նօգթայա թագվիկէթ վէրմէք լազըմ կէլտիկինի տէրհալ անլայըպ , Օէվվաղա գալէպէ իսէճէյինէ չիւսկհէսի գալմատը :

—Գօնի՝ պէնտէն , քէնտի գըզը մադամընտա օլմագլըզմտան գիյատէ պիր չէյ պէքլէյէսիլի՞ր մի իտի , տէտիքտէ .

Սէվվագ թէքրար չիւպհէ վէ թիրէտտիւտէ տիւչէրէք ,

—Վէ ֆագաթ պիպի սէվիյօր իտի , տէտի :

—Էրքէքլէր պիր զէննէյէ մայիլ օլուրլար իսէ , հէր կէօնա ֆէտտաքե արըզըզ իհրա իթմէզլէ՞ր մի . պէն սէրպէթթ , զէննկինն վէ պահիթիյար պիր գըզ իտտիմ . հաթթա սինինիմ տահի բէք քիչինք օլմայըպ , եիկիրմի ալթը եաչընտա իտի՞մ . . . էկէր պէնիմ միւրատ վէ մէրամէլըրընա ուչմայաճագ օլսա իսի քէնտիսինի բէտտո իտէճէկմի՞ Գէնի բէք նալա պիպիր խի ,

—Էօյլէ իսէ նի՞չին անընն իլէ թէէհհիւլ իմանինիպ ,

Սարա՝ Բիւբրին նանընտա նադայըպ , վէ էլինի քէնտի էլէրի իչինէ ալըպ ,

—Պիր գարընընն տէրուընը գալպինտէ նէ՞ պուլունտուղունու քի՞մ պիպիր . անընն իլէ իպտիմաճըմ , պէյքի սանա նապլաչմագ մագատտընա մէպնի իտի ,

Սարանըն հիւսնիւ լէմանիէթի՝ մուգավէմէթ իտէմէյէճէք սուրչթաէ Բիէբէ թէէսիր իթմիչ , վէ աէտա հէլավէթի էտտասը , Բիւբրին կէօնիւլիւնիւ քնաչիլէն պէնճիրլի էտարէթլէ պաղլամընչ օլուդուդունտան , Բիւբր արթըզ միւճատէլէ վէ միւտաֆաալը պէր թարաֆի էյլէտի , Սարա՝ Բիւբրէ տօղրու էյիլիպ , վէ դուլաղընտան նավաչնա սէօյ սէօյլէր , բայհայը լաթիֆէ-սիյէ սէբէպթ , արզույու չէհվէթի բէբէտթիյլէ միւթէէսիր , վէ նէգաքէթը սիհրանէպիյէ անը իհանա էյլէր իտի . Բիւբր իսէ՝ Սարանըն խաքանթ իտիճի սէօպլէբինէ գաթէն գանտաթ հատըլ իթմէկէ պաշլատընը միսիլու , գամիրինճէ տահի թէսլիմ սլմադա եիւզ թուսմադտա վէ էմէլ վէ արզուս իլճատթըյա , լհսանը ըրզ ուճ նամուս սիւքիւթի իսթիյար իթմէկէ գարար վէրմէքտէ վէ չու իզնիալ իտիճի մահլուգա տօղունմագ հատէպիյէ նանմադա պաշլամընչ օլան մէչէլէի աշգու մուհապպէթ գանընը գայնաթմադա վէ ադլ ու իտրաքընը քնամիլէն թաստիրիպ վէ զտիլ իթմէկէ պաշլամագտա իտի . տիկէր ճիհէթտէն տահի Սարա , թէսաւուֆ իթտիյի մուդավէմէթէ զալէպէ իթմէք արզուսուլա սուզգան օլուպ , Բիւբրի իզնիալ իթմէք իւզրէ վար գուվվէթինի խաթմալ վէ իսթիհզաք իտիպ , նիհայէթ անը ազուչը մուհապպէթինէ տիւչիւրէրէք վէ պաչընը օմուզու իւպէրինտէ եուվարլայարագ վէ սաչլարընը տուտագլարընա եագլաչտըրարագ սէօնմիւչ պիր սէս իլէ Բիւբէ .

—Էվվէթ , սէնի տայիմա սէ վմիչիմ տիր , սէնի թանըմազտան մուդաաէտէմ տահի , տանա պէքլէմէքտէ իտիմ , վէ քիմսէյի սէվմէք գաապիլ օլմամընչ իտի . կէօրտիւյիւմ տագըգէտէն պէրու հէր նէ գատտար մուգավէմէթէ իթմէք իսթէտիմ իսէ , մուվաֆֆագ օլամատընմ . օ տէրէճէ ֆիքրիմի իշղալ

վէ գալպիմի իսթիյասլ էյլէտին քի , րույատա պիլէ սէնի կէօրիւր սէնի սէ-
վիր իտիմ : Եալընըզ չու Փարդ լիէ քի , րույամտա սէնտէն մուխալիֆէթ
կէօրմէյիսլ , կէօզլէրինտէ թաթլը պիր նիկեահ , աղընտա լաթիֆ պիր քու-
սէտէն պաշգա պիր չէյ հիսս իթմէմէքտէ վէ հուզուրը նէֆսանիյէնին էն
նէֆիսինի թէլէզզուիզ իթմէքտէ իտիմ , վէ Փագաթ , Եաղըդ քի , ույանըր
ույանմազ , Եվինէ սէնի զամնաք վէ պուզ կիսլի տօնմուշ պուլուր իտիմ : սէ-
նին եվ-դիւնտէն չօգ ըզթըրապա ուղրամըշ օլտուղըմտան , չիմտի տէ սէն ու
չէքմիշ օլտուղում մէշագդաթլարը ունութտուրմալըսըն . կէօրմիշ օլտուղում
թաթլը րույալարըն մէվգըի իչրայէ կէլմէսինէ արգուքէչ տէյիլմի սէն . պուն-
տան պէօյլէ տէ Եվինէ պէնի րէ՞տտ մի իտիճէքսին , աղուշը մուհասպպէթին-
տէն գօղուսլ աթամա՞գ մը սըն . էթմէ էթմէ , Եալվարըրըմ . սինէնէ տա-
յանմըշ տուրտուգա՝ նէ մէրթէպէ պաԼաթիյար օլտուղումու թէսավվուր ի-
տէմէգտին . . . պէնի ոալը վէրմէ , բէճա իտէրիմ . պանա իսթէտիկինի Եաբ ,
նէթիչիր քի , աէնին մալին օլայըմ . . . աէնին մուհասպպէթինտէն տէյի տի-
վանէյէ աէօնմիչիւմ , կէօրի՞չօրմուսուն . . . պէնի սէվմէք վագթըն հալա
կէլիպպ չաթմատը :

Սարանըն՝ նէֆէսը աթէչֆիչանընտան Բիէրին ճիկէրի Եանըպ թուխու-
չուպ վէ հիսս իտիկէլտիի արղուի չէ տիտտէն գալպի բարչալանըպ , ատէ-
թա պիւչիւկնիճ կիպի Սարա մուվաճէհէսինտէ մաղուպ օլարագ , սէվմէք
իսթէմէպիյինի պէյան վէ իգրարէ ճէսարէթի գալմատը :

Շու տագիպգետէն իթիպարէն Սէվրագըն Եաչամասընըն թարդը քեամիլէն
թէպէտտիւլ իտիպ , զամիրի իլէ չիտտէթի աչգը պէչնինտէ պիր իթիդաճ
հուսուսլէ կէթիրէմէդ օլտու : Սարա իսէ՝ ճէսուր պիր բէհրիյան միսալի Բիէր
իլէ միհրէճամտիյէն կիւէչէմէք վէ անը քէնտի մէրամ վէ հէվէսինէ թապի իթ-
մէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմադտա իտի . չէօյէ քի Սարանըն դաստիը
մուգավէմէթ օլմայան նիզհիւնիւ կէօրիւր կէօրմէդ , Բիէր քէնտի քէնտիյի
ղայպ իտէր , վէ Փագաթ անտէն այրըլըր այրըլմազ , դաահիը թապիյէթինէ
լանէթ օղուր իտի : Պիւյիճիւ չիննիճանէյէր կիպի , օլ կէնճ գարընընը քէն-
տիսինի սէվտիրմէք իւզրէ պիր Եագըմ ֆէնտապաղըգլար Եպիմ իթմիշ օլմա-
սը գէհասլանա վարըրտը : Բիէր՝ արթըդ իսթէտիյինի Եաբմագ գուտրէթին-
տէն մահրում գալմըշ , վէ չու մահրումիյէթինի քէնտի տախի տէրը ու Փիչմ
իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու միսիլլու , ատէթա ճինննէթէ ուղրամըշ կիպի ,
քէնտի քէննտիյի ղայպ իտիպ , գուվվէթ վէ ճէսարէթ ասլա գալմամըշ , վէ
պիր գարընընը պիր պագըշըյա տիվանէյէ սէօնմիւշ օլան Փիքր ու պիհնինի
Եօբլամագ իսթէր իտի իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլամազտը : Պունուն իլէ պէ-
բասլէր տէ Սարանը էլան սէվմէյիպ , Եալընըզ անը արգուլէր իտի : Եալընըզ
գալտըղը սըրատա՝ Սարանըն քէնտի ազէ ու Փիքրինէ իթմէքտէ օլտուղու
դայէպէյէ արթըդ թէհամմիւլ իթմէմէկէ , վէ անընն արգու վէ հէվէսլէրինին
իճրասընընա մուխալիֆէթի կէօսթէրմէկէ ահտ ու նէմին իտէր իտի իսէ տէ ,
գարշըսընընա չըգտար չըգմազ , վէ լէթայիֆի խաթրընընատան չըգամաեան վէ ին-
սանըն էրիտիսլ պիրիրէն օլ ճինսի տիլրուպայէ տօգուննուր տօգունմազ , գալ-

պինէ սէօզ կէչիրմէկէ հէսաբէթի գալմայըսկ, ֆիքր ու իպանըննա գաֆը պիր բէրտե տիր չէքիլիր, վէ քեաֆֆէի հըսսիյաթը պաղլարընը չէօզիւպ, Բիէրի Սարանըն թահթը հիւքմիւնէ տիւչիւրիւրլէր իտի։

Բիէր՝ թէննա հալինտէ բէնչէի նէյս ու ֆիքռուրէ տէօյիւչիւսկ տուրուր իքէն, Սարա՝ ճէսարէթլի կիւլիւչիւ իլէ գարշըսընա տիքիլիր, նալայըգ հալլերտէ պուլունմազլըղը էմր իտէր, վէ քէնտինի տախի էօթկինտէն պէրի կէլէմէտիյի պիր չիտտէթը գաղալ իլէ, քէնտինինի թահրիք ու թէչվիգ իթմէքտէ օլան օ ղէննի ճատույա լանէթ օղուր իտի։ Պէօյլէճէ էն ղիյատէ չիտտէթլի էգիյէթ վէ իսքէնճէլէրէ տիւչար օլտուղունտան, պլըրագըսկ սավուշմազ իսքէր իտի։ Շու հալ պայդաընա վուդու պուլնա իտի, նէյս ու քեաէրինի ունութմազ իչիւն իչրէթէ տալար իտի. Սէվրագ իսէ պունու տախ եաթամատղընտան, պատէպին եալընըղ գալմամազլըղըն չարէսինի արամաղա պալչատը։

Շէօյլէ քի՝ արթըգ օ անէ տէկին կէչիրմիչ սլտուղու թէննա էօմրիւ պէրթարաֆ իտիսկ, չօճուգլարըն դարանըլգտան գօրդտուղլարը միսիլլու, Սէվրագ տախ եալընըղընգտան ի՛ղթիւսկ, ճէմիյէթլէրէ տախիլ օլմաղա միւպատէրէթ իթտիյինտէն, թանըլմազ պիր սալագ քէսալ էյլէտի. պալօլարտան էքսիթ օլմայըսկ, սապահլարա գատար օթուրուր, վէ պիր նէվ մէրագ իլէ րագսըն արգասընը պլըրագմազ իտի։ Եօրղունլուգտան հէլաք օլմագ բատտէսինէ կէչինճէյէ գատար հարէքէթ իտիւպ, սապահա գարչը խանէսինէ ավտէթ իտէր վէ քէնտինինի բէրիչան իտէն էնտիչէյէրին հիւճումինէ վագթ պլըրագմագսըղըն ուչուր իտի. պուննտան մաատա տախի գէօպլէրին պիրիսինէ տախիլ օլուպ, օյուն օյնամաղա պալչատը. անճագ պիհնիի լիւղումու մէրթէպպէտե մէչղուլ իթմէյէն պագգարա վէ եախօտ լանսգընէ օյունլարընը պէր թարաֆի իլէ, ագԼ ու ֆիքրի պիր սանիյէ պիրէ սէրպէսթ պլըրագմայան վիսթ վէ սանթրանճ կիպի միւդիւ օյունլարա մէրագ վէրտի. տիրսէչինի սանթրանճ թահթասընա տայատըպ, թէքմիլ ագըննը օյունա վէրիր իտի. պիր արալըղ Սարանըն սըֆաթը նակէհան կէօգիւ էօնիւնէ կէլմէքլէ, պէնզի ա՛թար, կէօզլէրի պիր նօղթաեա տիքիլի գալըր, օյունու, օյնատըղընը, օյնայաճաղընը, գարշըսընտաքի օյունճունուն թէհամմիւլ իլէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու ունուտուր, վէ պիր ազ սօնրա նինէ քէնտինէ կէլիպ, իչինն ահ իտէրէք խահիլլէ թէքրար օյունուննա տէվամ իտէր իտի։

Շուրասը զարիպ տիր քի, ծէնէրալ Գանալէյլ՝ տուխուլի բէք միւշքիլ օլան վէ ֆարիզին էն մէշհուր վէ միթէպիր գլէօպլէրինտէն պիրի պուլուննան խանճ նամ գլէօպէ տախիլ օլտուղունտան, վէ քէնտինի բէք մէրի իւ խաթր պիր զաթ իտուէկինտէն, պիտուհուլէ Սէվրագը տոխի այնի գլէօպէ գատուլ իթտիրմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ իքէն, Սէվրագ՝ Վանտոմ մէյտանընտաքի գլէօպլին տահա չէն վէ տահա զէվգի վէ ազատընըն կէնճլէրտէն վէ տիկէրի միսիլլու միւթէպիրանտէն իպարէթ պուլունմասընը պէհանէ իտէրէք, խանճ գլէօպլինէ տախիլ օլմագլըղա մուվաֆֆագաթ իթմէտի։ Մագսատը հագգըխ, Սարանըն զէվճինին կէօգիւ էօնիւնտէն միւմքին մէրթէ-

պէ ուշագ օլմագտան խալարչէթ օլուսլ , զամիրինին քահաթսըզլըղընտան ճա-
նը ևանտրգճա ևանար , վէ չու ըսմէթ վէ ըրզ սահիպի Գօնթուն հէր տէ-
ֆա էլինի թուէտուգճա , ուֆանտրղընտան գալսի բարալանտրգճա բարա-
լանըր վէ ղըղարըր սլօղարըր խոր . զաթէն հասսլ էլ մէմուրիյէթ Գօնթ խ-
լէ միևնասէպաթը տախմէտ պուլունմադ իգթիզա իթթիլնտէն տօլայը ֆէվգ
էլ ատէ սրգընթը իչինտէ պուլունտուղունտան , մէմուրիյէթին խարիճինտէ
տախի , միևնասէպէթինի տէվամ իթտիրէրէք ըղրըրսալընը պիր գաթ տահա
արթըրմադըղը թէրվիճ խոտմէդ , վէ ›պուլունտան մասատա Սարայը տախի միմ-
քին մէրթէպէ ադ կէօրմէք ղայրէթինտէ պուլունուր վէ էքսէրիճա անընն
կիթմէտսիյի վէ պուլունմատըղը ճէմիյէթլէրէ կէրմէկի թէրճիհ խոէր խոի ։

Շայէտ պիր պալօյա կիթմիչ օլսա՝ Գօնթէս տը Գռանալհէյլին կէչտիլն իկէօ-
րուր կէօրմէդ հալը սիրքիթ վէ ֆիլհուր՝ ճիմինի իսթիսալ խոիւսլ , ճէմի-
յէթտէն ուզագ օտալարա չէքիլիր վէ քէմալի խահիչէ օյուն մասասընա
օթուրուր խոի ։ Անճագ՝ Սարա էագասընը գօյ վէրմէյիսլ , վէ պէրապէր
բագս իթտյլի քիմսէչէրտէն պիր խաթըրնիւվազընը էադալայըսլ , Մէվրագը
չազըրթըր , վէ հաքիմանէ պիր թավր իլէ պէրաալէրինճէ բագս իթմէկէ մէճ-
սլուր խէր խոի ։

Տաիմա չէն պիր հալտէ պուլունան Բօմբէրան՝ Բիէրին գօնթէս մուվա-
ճէհէսինտէ լիւզումու մէրթէպէտէ մուամէլէի Նիւվազիչքարանէտէ պուլ-
լունմատըղընը սէգմիչ օլտուղունտան , անը իսթիհղա խէր վէ պիր արալըգ
օյնաևա սըչրաևա Մէվրագըն իւսթիւնէ կէլսլ , վէ էլինի օմուզունա տա-
ևաթըսլ ,

—Հայտէ պագալըմ , իչթէ Գօնթէս կէչտի , խըզմէթէ պայչամալը , չարէ
ևօգ . տէր խոի ։

Մէվրագ իսէ իչթիմէմզլիկէ ուրուր վէ ևէրինտէն մընխանմըշ կիպի գը-
մըլտանմագ իսթէմէզ խոի ։

—Հա՛յտէ , հա՛յտէ , Գօնթէս՝ սապըրսըղլըգլա եէլբագէինի սալայօր .
գըմըլտան պագալըմ . լաթիֆէ իթմէյօրսում , մախսուսէն պէնի կէօնտէրտի ,
սիզի խսթէյօր . . . էյի վալս օյնամանըն պէչասը իչթէ պուրալարտա տըր .
չինքի էյի վալս օյնաևան , կիթաիքճէ նասիրլէչիյօր . քէնտի հայսիյէթինէ
գուրպան կիտիյօրսուն , պիրսատէր . . . եէմէքտէ պիզիմ մասաևա օթու-
րաճագընն ևա՛ . պիրագ տէր կիւլէրիվ , ատտի Բօմբէրան ։

Մէվրագ , ևավաչճա այագա գալգըպ , վէ ճէմիյէթին արասընտան գա-
տընլարըն էլպիսէչէրինէ պատմամագ իւզրէ , այագլարընը սիւրէ սիւրէ սա-
լօնլարտան կէչէրէք , Սուրաևա տօղրու իւչերիչէի , վէ պէյազ կէրտանը աչըգ ,
վէ նազիք գօլլարը չըպլագ , Սարանըն օթուրտուղունու ուզագտան կէօր-
մէչէ , գալսլի չարբաճագա պայչասը , Սարա՝ Մէվրագը պուլունուգտա , էվվէլա
ևավաչճա գօնուչտուգտան սօնրա , պիր նէչագէթը մախսուսէ իչէ այագա
դալգըպ , իննճէ պէչինի Մէվրագա տօղրու էյի վէրտի , վէ չէհվէթինտէն խա-
հիչէ կէչիպ , պիր պիրինի սըգա սըգա , վալսա պայչատըլար ։ Մէվրագ չիտ-
տէթի աչգ ու մուհասպպէթլէ Սարայը օյնաթմագտա , վէ Սարա տախի՝ կէօգ-

լէրի Եարը գաբալը օյնամագտան սէրաէմլէնմիշ վէ ճանը կիսլի սէվտիկի քիմ-
սէնին գօլարը իշինտէ Եարը պայըլմըշ կիսլի տէօնմէքտէ իտի ։

Պիւթիւն գըշ մէվսիմինի Օարա միւքէմմէլ պիր հալը պալթիւարիտէ կէ-
չիրմէքտէ իտի ։ Էն զիյատէ բարլադ վէ գաոըլալար Թարագընտան մուհա-
լէֆէթ կէօրմէկէ ալըշկան օլմայան պիր Թադըմ կէնճլէր՝ Սարանըն արգա-
սընտան տիւշմիւշլէր իսէ ոտ , քեաֆֆէսինէ տէ էյլէ պիր պիրաուէթը իչվէ-
պագի իլէ բուի մուհալէֆէթ կէօսթէրիր իտի քի , էն ուսթալըգը ճիվճի-
տէն զիյատէ ինսանը Թահրիք իտէր իտի ։ Բիւէր պաղալմըշ օլտուզու պէն-
ճիրտէն գուրթուլմադա ֆըրսաթ պուլտուզու անտէ էլինտէն գաչամաղը-
նը բանա պիլտիյինտէն , անընը գըսգանմասընա պիր կէօնա վէսիլէ վէրմէք իս-
թէմէզ վէ քէնտիսինի եալընըզ Բիէրէ հատր իմմէք սէվտասընտա պուլունուր
իտի ։ Փէնտիսի սահիպլէի հիւան , կէնճ , վէ ալէմին նազընը պիր գատըն օլ-
տուզու , վէ իմմիւսաբ պիր քիմսէ իլէ էվլէնմիշ պուլունտուզու հալաէ , գա-
հիրէն իմմիրազ գատուլ իմմէյէճէք սուրէթտէ , նազարը ճիհանէ պիր նիս-
մէտնէյի ֆազիլէթի օլմուշ իտի ։

Գօնթ իսէ՝ կիթտիքճէ կէնճլէնիսի վէ Թազէլէնիսի , ղէվէսի Սարանըն
չու մուվաֆֆագըյէթինտէն միւթէղիդի օլտուզու միսիլու , հէր Թարաֆ-
տան հազըրնատա հիւրմէթ վէ բիսայէթտէ գուսուր իտիմէյիսի , հէր քէս հա-
լինէ հատէտ իտէր , վէ պիր գրալ գարըրը նազընըը կիսլի էմրաֆընը հէր քէս
գուշատըը , վէ Սարաէա իւֆֆէտաէ օլանլար Գօնթու ալագըշլամագտան վէ
մուամէլէի միւտահէնէքեարի իմմիխտազընատան տուր օլամազլար , վէ պու
իւֆֆատէլէրին իչինտէն Սարատան պէտ մուամէլէ կէօրէնլէրտէն բէք չօղու՝
ղէվճինտէն հիւսնիւ մուամէլէ կէօրմէք իւմիտ վէ խասլարընը խաթրլարընատան
չըղարմադ իտիմէմզէր իտի ։

Եալընըզ ղէվճ ու սէֆա իչիւն եարատընըզ օլան վէ նէչէլի պիր Թա-
պիյէթէ սահիպ պուլունան Գօնթ , մուհարէպէնին մէսաիպինտէն ասնրա
կէչիրմիշ օլտուզու թէննա էօմրտէն ֆէվճէլատէ օսանմըշ վէ պէզմիշ իտու-
կինտէն , արթըզ չու արալըզ էլինէ կէչմիշ օլան ֆըրսաթը գաչըրմայարագ ,
արտը արգասը քէսիլմէյէն էյլէնճէլէրէ տալըզ , միւնէվվէր ճէմիյէթի կեահէր-
տէն , չիչէքլէրիւէ տօնատընըմըշ սալօնլարտան , վէ նազէմաթը մուսիդիյէնին
մէսէրրէթի վէ չատիմանի իլէ տօլտուրտուզու մահալլէրատէն այրըլմազ վէ Սա-
րանըն էֆֆաֆիյէթը հալ վէ նէզաքէթը Թավրընատան տօյմայ վէ մէմնունիյէ-
թը գալալինի պէյանատէն ֆարիդ օլմազ իտի ։

Նէ գատար զիյատէ տամինը աչզընա տարըլան օլտա , նէ գատար զի-
յատէ քէնտիսինի մէյլ ու մուհապալիթի կէօսթէրէն պուլունտա , Սարա՝ Թավը
ու հարէքէթինտէ օ գատար զիյատէ չիտտիթը ճալիպլէ կէօսթէրիյինտէն ,
Գօնթ՝ էմնիյէթը գալալ իլէ եաչար վէ նազարը ալէմատէ պալթիյար ատտ
օլունուր իտի ։

Միրալայ Մէրլօ խօմուրտանարագ , չէօյլէ սէօյլէր իտի ։

—Շու Գօնթուն նէ հայսիյէթի վար ապնայամատըմ կիթտի , կէնճլիյին-
տէ նասըլ սէվիլիր իտի իսէ , իմմիխտարըզընատա տախի այնի ըտատէտէ սէ-

վիւկօր . սինոնը չէպասլէթինտէ հէր չեյ քէնտինէ միւնհասըր իտի , չիմտի հա-
լի բիրիտէ նինէ հէր քէսէ միւրաճճահ թոութուլույօր ։

Գօնթ՝ Մէրլօվա ճէվապլէն կիւլէրէք .

—Անլա՞մայօրմուսուն , կէօ՞րմէյօրմուսուն քի , պէն սէնին կիպի էօյլէ հէր տապըգա հըրս ու հիտտէթ իչինտէ օլմատըղըմտան՝ հէր նէրէտէ պուս-
լունաճագ օլսամ հիւնիւ մուամէլէ կէօրիւրիւմ . սէնին էէրինտէ օլսամ հիչ օլմազսա պիր տէֆիա բաութ կէլէ օլսուն նէգապէթլէ տավրանըրըմ քի , եաշ-
տայէլարըմը թէճաճճիւսլտէ պըրագայըմ , տէտիքտէ .

Մէրլօ թէրէտտիւտլէ օմուպլարընը սիլքէր , վէ

—Ռէք ալա , բէք տլա , սօնուննա պտագալըմ , տէյու մըրըլտանըր, վէ քէն-
տիսինէ մահսուս օլան հիտտէթլէ , Գօնթ եաչընտա պիր քիմսէյի Սարա կի-
պի կէնճ վէ կիւղել պիր գադընըն սէվգիլիմէսի միւմքին օլմատըղընը իսպաթ
իթմէկէ չալըչըր իտի ։

Կիւնիւն պիրինտէ , միրալայ Մէրլօ , քէնտիյէ էյլէնճէ իթթիֆաղ իթմիչ օլտուղուս չու նախօլ սէօյլէյէրէք , Սէվրագընն էօնիւնտէ տահի սէօյլէյէրէք , Գօնթուն միւնասիպէթսիզ պահթիյարլըղընատան պահս իթտիկի սըրատա , Գօնթ ,

—Պուննուն իլէ պէրապէր , նսէֆի իտէճէք պիր հալիմ վար իսէ , օ տա էվլատըմ օլմամասը տըր , տէտիքտէ , միրալայ Մէրլօ ,

—Րահաթ օլ . սէն եաչտա ատատընն տայիմա չօճուղուս օլուր ճէվապը-
նա , Գօնթ րահաթը տիլ իլէ ,

—Էվվէթ , վէ ֆագաթ էկէրչի պէնիմ պիր էվլատըմ օլուր իսէ , ատըլ քէնտի էվլատըմ օլաճաղընա էվինի իմ , տէտի ։

Սէվրագ՝ Գօնթուն չու սէօզլէրինի իչինտէ իլթիմէզ , պէննի աթտը . ֆիքրի ուչանըպ , տէհչէթ տիւչար օլտու . օ կիւնէ գատար Սարանընն՝ մա-
հիրանէ սուրէթիտէ Գօնթա զէվճէնէ իթտիյինէ տանր գուլլանտըղը լի-
սանա էմնիյէթէն գանիրինի պիր տէրէճէյէ գատար րահաթլանտըրմըշ իքէն , օ անէ գատար Սարանըն՝ հէմ ժէննէրալըն վէ հէմ աէ քէնտինինէն միւթէ-
սավիյէն մալի օլտուղու էնտիչէսինի գայէթ միւչքիլաթլա կինինտէն օլտուգ-
ճա չըգարասլիմիշ իքէն , վէ ժէննէրալըն՝ հիճանաէ էն գըյմէթտար պիր մա-
լինի , հանի ճանը կիպի սէվտիյի պիր զէվճէյի էլինտէն չէքմիշ ալմըշ օլմա-
ղընա պիր տէրէճէյէ գատար իսքևաթ օլմուշ իքէն , օ անէ գատար իլէ-
տիյի գատահաթըն՝ մուհասապէթ իլճաաթըյլա քիւչիւք պիր խաթատան ի-
պարէթ իտուկինէ դանատաթ հասըլ իթմիչ իքէն , վէ զիհինինէ գատավէթ պաս-
տըգճա , գատահաթընըն աղըրլըղընը թախֆիֆ իթմէկէ վէ Սարանըն քէնտի-
սինի կիրիֆթար էյլէտիյի հալէ թէհհամմիւլ իթմէկէ մէտար վէ թէհէլլի պուլ-
մուշ իքէն , Գօնթուն աղգընատան չըգմըշ օլան պիր քէլիմէ , անը վահիտտէ Սէվրագըն էֆքեարընը թէպտիլ էյլէտի ։ Գօնթուն էմնիյէթը գալսլ իլէ պիր կիւն էվլատ սահիսի օլապիլէճէկինի պէյան իթմէսյլէ , Սարանըն թէօհմէթ վէ սախթէ վագտըը քէնտինճէ զահիրէ չըգտըղընատան , քէնտիսինի տէ ալ-
տաթմըշ օլտուղունու ֆէհմ իլէ , Սէվրագ՝ նիհայէթ տէրէճէտէ նէֆրէթ տույ-
մաղա պաշլատը ։

Օլ չայանը քէրէսթիչ մկ հրաբէնին քէնտիսինէ սէօյլէմիչ օլտուղու այնը թաթլը սէօղլէրի , վէ իճրա իմամիչ օլտուղու այնը մուամէլէթը նիւվաղիչ-քտարանէյի , իսթիյար ղէվճի Եանընտա տախի սարդի վէ իսթիհլաք իմմէքտէ օլտուղունու կէօղլու էօնլիւնէ , վէ քէնտի դուճաղընտան չըղար չըգմազ ղէվճինին գուճաղընա աթըլտըղը՛ը խաթրընա կէթիրիր , վէ միւթաասը վէճճ իլէ , ֆիւթուրսըղճա կիւլէրէք , վէ նիւզիւնտէն հիչ պիր չեյ պէլլի իմմէյէրէք , սիր թարափտան մաշուղընը վէ տիկէր թարափտան ղէվճինի Սարանընն սիր թադըմ հիյլէ ու տէսիսէ իլէ պիլա ֆարգ ալտաթմագտա օլտուղունու հիւքմ իտէր, վէ սու տէրճէճ խաին սիր մախլուղ օլտուղունա ինանամազ իտի ։

Հէյէ Սարանընն պէրապէրճէ իչէտիքլէրի դատահաթընն իճրասընտան վէ քէնտի սինէսինտէն այրըլտըղընտան պիր դաչ սաաթ ոընրա , ֆէրահը տիլ իլէ ղէվճինին Եանը պաչընտա օթուրմուչ թահիֆէյի նիսանընն էն պիյատէ ըսմէք վէ նամուսլուսու կիպլի արտպա իլէ կէչտիյինի, վէ պիլա ֆիւթուր քէնտիսինէ սէլամ վէրտիյինի ուընութամայըղ , ճէսարէթինէ թէճճմիւղ իտէր , վէ կէօրտիւլիւ իլք տագըղէտէն պէրու , Սարանընն չու սուրէթէ իճրախ ֆէնտազի իմմէքտէ օլտուղունա չիւպհէ իտէմէզ իտի ։

Կիղլի պիր հիտտէթ աթէչի՝ իչէրիսինտէ ալէվէնիպ , քէնտի գապահաթընը ունութտու , վէ Սարանընն հարէքէթը ֆիմինէքտարանէսինտէն տօլայը ֆէվգէլատէ հըրս տուչմազա պաչլատը ։ Ֆիհագըգա Սարա՝ քէնտի ճընընա մախսուս օլան իքի Եիւղլիւ վէ արսըղ վէ հայասըղ պիր ալաղա մալիքէ օլտուղունտան , զաթէն սագընճագ պիր մախլուդ իտի իսէ տէ , չու ախլագընը թէլաղգը իմմիչ օլտուղու թէրսլիչէնին հիլասը ալթընտա սէթր էյլէտիկինտէն , տահա գիյատէ անտէն գօրղուլմագ վէ ուղագ տավրանմագ քտարը ագըԼ իտի ։ Զահիրէն միւթէտիէր պիր գատընտա մէվճուտ օլան պիր քէմալէթ վէ թէմամիչէթէ սահիպէ կիպլի կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ , հիտտէն պիր չինկիտանէչէ մախսուս օլան արսըղ վէ բտպըթասըղ պիր ախլագ իլէ մէէլուֆէ իտիւ Գօնթուն՝ ղէվճէսի հագգընտա հպիղ օլտուղու էմինիչէթտէն նաչի , Բիէր՝ սամիմի սուրէթտէ Գօնթու աճընը վէ քէնտի հալինտէն ուԹանընը իտի ։ Շու հսալէր իւղլերինէ , տահա գիյատէ Սէվրագընն սընընըլարը գապագընըսլ սէքիղ կիւն միւթէմամիչէն Սարահա Եանաչմագսըղընն կէչիրմէկէ մուվաֆֆագ օլապիլտի , ուղագտան կէօրիւր վէ Նէյրազէսինի հաքիմանէ սալայարագ Եանընտա կէչիսլ կէօրիւչմէսինի իչարէթ իտէր իտի իսէ տէ , Սէվրագ՝ Թաչ կիպլի տուրուսլ հիչ պտպըրմայըղ , կէօրմէմէզլիկէ ուրուր , վէ չու հալ վէ հարէքէթինտէն տօլայը Սարանընն տուչտուղու խալէճանը գալտը ֆէվգէլատէնին ալամԹէչէրինի ֆարգ ու թէմիզիղ իտէր, վէ ֆագաթ անընն խալէճանընը ասա թէսքին իմմէք իսթէմէչիսլ , հաթթա մուղայիրի օլարագ , Սարանընն հըրս ու հիտտէթ տուչմասընտան վէ միւքէտտէր օլմասընտան մէհնուն օլուր իտի ։ Բէնտիսի էչէմ ու քէտէր իչինտէ օլտուղունտան , Սարանընն տա պիլմուգտալէչէ գահմէթ վէ էղիյէթ չէքմէսինի Թապիի առտ իտէր իտի ։ չու պուղունտուղու գարըշըգ վէ նիգամսըղ հալտէն թէվէկկիւա իտէն բէրի-

չանկյէթ էսէրի օլարագ , մայէսինտէ մէվճուտ օլան ըֆֆէթ վէ խոթիգա-
մէթ՝ ըէֆֆէէ ըէֆֆէթ ինգըրագ պուլմադա պաշլայըգ , Բիէր խայընըղդա նիւզ
թուրտու ։

Մէվլիմի պահաբըն թէզարրիւպի իլէ , մէյեուս օլան Սարա՝ Բարիշտէ
տուրմագ խոթէմէյիպ , Բիէրի տիլէտիկի կիպի թահֆը հիւքմիւնէ պաշտիլ-
մէք , վէ քէօյտէ կէչիրիլէն էօմրիւն թէքէլլիւֆիպ հալի իղթիդասընճա անը
էլինտէն դաչըրմամագ իւմիտիյլէ Գանալէէլլէ կիտիպ նէրելէյինք հէվէսինէ
տիւշտիւ , վէ չայէտ Բիէր՝ Պուտ—լը—Րուատա պուլունան վալիտէսինէ կի-
տէճինք օլուր իսէ , գօրու նօլունտան նիւբիյէրէք սիլէ կիտիպ պուլմագ գօ-
լայ օլաճաղընը քէնտինճէ թէսավվուր էյլէտի ։

Գանալէէլլ սէրայընտա տաիմա ղիյատէսիյլէ սըդըլըղը հալտէ , պուս
էբրէ սիրտէն օրայա կիթմէք վէ լգատիթ լթմէք իւզրէ Սարանըն կէօս-
թէրտիպ մէյլ ու հավէտ Գօնթ՝ պիրագ թէճաճիւալ իթմիչ իսէ տէ , միւ-
թատը վէճհ իլէ քէմալը խահիլէյ ղէվճէսինին չու արզուսունու տաիր իր-
մալէ միւսաւատաթ էյլէտի . մա մաֆիհի Գօնթէսին մադատը օրայա չէքիիպ
տէ թէնհա պիր էօմր կէչիրմէքտէն իպարէթ օլմատըղընտան , Գանալէէլլ
սէրայընը իղթիպա իթմիպ մէրհէպէտէ նէչէյի պիր հալէ վազ իթմէք իւզրէ
ճէվիպէթլէր թէրթիպ իտէճէկլինի Գօնթա պէյան էյլէտի ։

Ֆիլմագը օրայա կիտէր կիթմէդ , Բօմբէրան Ֆաամիլեասը՝ թագըմըյա
կէլիպ նէրելէչիլէր , վէ կիւէ սէօյլէյէ օ ճ՛սիմ տիվանխանէլէրի էօֆտիւ-
մէկէ պաշլատըլար . մաւախարէն զէվճի՝ Շիդակօ չէհրինէ միլէօնլար գա-
զանան վէ քէնտիսի Բարիզտէ սէֆահաթլէ տարֆ իտէն օ տիլպէր Ամէրի-
գալը Մատամ Ըգմէրտըն տախի Գանալէէլլէ կէլտի ։ Հէր ագշամ Ֆօնթէէն-
պօտա պուլունան կէնճ զապըթան տախի կէլիպ , բարլագ էլպիսէկէրլիյլէ տա-
լօնլարա պիր գախ տահա բէվնագ վէրիրլէր , վէ գայմագամ Լա Լիմինէրին
չալմագտա օլտուղու բիանօ իլէ օյնանըլան վալըզն կիւրիւլտիճի՝ վագթիյ-
լա Գօնթէս տը Շաֆօպրէյանըն բուգա իթմիչ օլտուղու սայօնլարըն թատան-
լարընա գատար աքս իտէր իսէ տէ , Մէվրագ՝ ժէնէրալտան ալտը օլտուղու
բուխսաթա մէպնի , ասլա Գանալէէլլէ կիտիպ կէօրիւնմէմէքտէ իտի ։

Սարա զահիրէն հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ , տախիլէն
վէ պաթընէն հիտտէթլինտէն բարալանըր իտի ։ Բիէրին քէնտի նէզտինտէ
պուլունմատըղընտան տօլայը տիւշար օլտուղու ըղթըրտաիր հալ չէօյլէ տուր-
մուն , պիր տէ իչի կիւճիւ օլմայան Գօնթուն՝ պայը ուճունտան տալա այրըլ-
մամասը ։ չու ըղթըրտալընը պիր գախ տահա արթըրըր իտի ։ Գատընլար ճէ-
միյէթլէրի իչինէ պէօյիւմիւչ վէ էօմրիւնիւ կէչիրմիչ օլտուղունտան, պու մի-
սիլլու ճէմիյէթլէրտէն Ֆէվգէլատէ թէլէզրիւզ վէ օյունճագ նէվինտէն օլան
չէյլէրէ տախի պիյատէսիյլէ տիզգախ իտէր , վէ Սարանըն՝ Սէվրագը տիւշիւն-
մէք իւզրէ գիհինինի Թօրլամագ սէվտաօընտա պուլունտուղու սրրատա ։ անը
մէյեուս իտէճէք տէրէճէտէ մաւսիրրանէ Գօնթ՝ մուտահէպէին արգասընը
քէսմէգ իտի ։

Ճէնէրալ էքսէրիա թէՔՔիչի ահվալ իչինէ վիլայէթլէրէ տէվրէ չըգա-

ճաղընտան սլահս խտուպ , լօդանիթալարտտա սլէյիթուիթէթ իթմէք վէ միւթէ-
մատիէն քէչիթ ու կիւլարտտա պուլունմադ պահլէսի՝ կիւնտիպղէրի ազչամա
տէկինն պիհնինի իշղալ իյլէմէքտէ օյտուղունտան , աղչամ օլուհնա թաամտան
սօնրա ասլօնտա տէլի կիսի բադա իթմէքտէ օլան այիր թադըմ ղէնանը
նէվճիվանանըն րւնկնարէնկ էլսիսէլէր իլէ փերըլտադ կիսի սէօնտիքլէրինի
թէմաշա իլէ նէչէլէնիր , վէ հալընըղ պէօյլէ կիւրիւլտիւլիւ էյլէնճէլէրտէն
միւթէլէղղիղ օլուր իտի ։

Սէվրագըն տահի ժէնէրալըն մայէթինտէ սէվրէ չըդմասը մուդարրէր
օլուպ , հիչ օլմադան իչ հաֆիթա օյտուն քեամիլէն սէրպէսթճէ եառայաճա-
ղընտան , վէ հէր տէֆա էյինի թուրտուղնա աիթրէմէկիէ սլաչլատղը քիմէ
իլէ պէրապէր վէ փադաշի Սարատան ուղադ օլարադ իտէճէյի եօղուուղա-
տան տօպայը մէմնուն վէ մէօյուր օլտու , վէ կէրչի Գօնթ իլէ պէրապէր պուու-
լունմագ՝ քէնտիտի իչինն հան սյդըղը պիր մէճպուրիյէթ իտէ տէ , ղէվճէտի
Սարանըն նէղտինտէ պուլունտուղու պէնման չէքտիյի էպիյէթ ատհա պիյատէ
դուվվէթլի վէ չէտտէթլի օյտուղունտան , հէր հալտէ Սարատան իտէ Գօնթ
իլէ պուլունմադլըղը թէրհիհ իտէր իտի ։

Սարա իտէ պաթըննէն պիր հալը ճանֆէրտատէ պուլունմադտա իտի իտէ
տէ , զահիրէն եվինէ փէվզէլատէ պիր նէչէ վէ խահիլ ալամէթլէրի իպրաշ
իտէր , վէ փադաֆի սրա սըրա կէօղլէրինտէ նիւմայան օլան չէրարէի ըզղլէթ-
տէն նէչէ վէ խահիլինին ոտախթէ օյտուղունու վէ պիր պուհրանը ճէսիմ վուս-
դուը լասլիտա իտուկինի , Մըսթըըս Սդուարթ կիսի քէնտիսինի էյինճ պիլէն
վէ թանըյան անլար իտի ։

ԺԱ·

Նակէհան մէմուլին զայրը պիր վուդուաթ՝ հէր չէյին բէնկինի թէպտիլ
իտիւպ , չէօյլէ քի , պիր սաղահ Գօնթ՝ միւթատը մուղայիրի օլարագ , էյին-
տէ պիր մէքթուպ իյէ մէճնուն պիր հալտէ ղէվճէտի Սարանըն խուսուսի օ-
տաստնա կիրտի ։ Սարա՝ Գօնթու կէօրտիւքտէ թէճամմիպտէ զալըպ , կե խ-
չարէթլէ եանընտաթի խըղմէթքեարը տըչարը չըդարըպ , վէ սաչլարընը թօր-
լայըպ վէ պիւքիւպ , մէրադ իյէ ղէվճէսինէ միւթէվէճճիհ օյտուղտա , Գօնթ՝
մէքթուպը կէօսթէրէրէք ·

—Ա՛լ չու մէքթուպու օգու . . . տէտի ։

Սարա մէքթուպա աթ֊ը նիկեահ էյյէտի իտէ տէ , Սէվրագըն եազըսը
օլմատըղը ճիհէթլէ Ֆիլթուրտուղ պիր հալ քէսպ իտէրէք , տիղլերինէ գատար
ուզուն սաչլարընը օմուզունտան աչաղը սալը վէրտի , վէ պիր կիւմիւշ թա-
րագ իյլէ , տիւշիւնէ տիւշիւնէ թարամադա պաշլատը ։

—Օգուամադա լիւգումում եօգ , տէտի Գօնթա , նէ եաղըյօրլարսա լի-
սանէն սէօյլէ սլանա . . .

—Եազըլան չու քի , եէկէնիմ Պլանչ , մանասթըրը թէրք իթմէկէ գարար
վէրմիչ օլտուղունտան , նէզտիմէ դապուլ իտիպ իտէմէյէճէյիմի սիւալ իտի-

յօր ։ Նէ գատար պօշ սիւալ, տէյի՞լ մի ։ Էօմբիւմտէ պիր տիւշիւնճէմ վար իտի իսէ , օ տա չու գըզրընն մանասթըրտա պուլունմասը իտի ։ Պատէզին իքի-նիպին արասընտա քեամիլէն պախթիյար օլաճաղմա չէքը ու չիւպհէմ օլմա-տըզը վիսիլու , սէնին տէ պէնիմ կիպի այնը արզու իլէ Պլանչը գասլուլ իտէ-ճէկինէ է վինիմ . պէօյլէ տէյի՞լ մի ։

Գօնթուն սէօյլէտիկի սըրատա Սարա տիւշիւնտիւ ։ Մէրգուէմ կէնճ գը-զընն՝ պէրտայէր պուլունմասընտան տօլայը հուսուլէ կելէճէկը ահվալը ճէտի-տէէն իմթիհամտէ իտէպիլէճէյինի քէչի իլէ , Գօնթուն՝ քէնտի ճէվվէլանը թասլիյէթի իզթիրապընճա , Պլանչա պաղլանըսլ , պիր միւտտէթ օլսուն հաս-լընըզ ահընն իլէ մէյղուլ գալաճաղընը խաթրընա կէթիրտի , վէ Պլանչը մա-նաթըրտան չըզարմագ իչիւն , Բարիզէ կիթմէկը իզթիդա իթտիյինտէն , Գօնթ իլէ սէրապէր կիթմէկի , վէ արալըգտա պիր ֆըրսաթ պուլուսլ , Սէվ-րագը կիտիպլ պուլապիլճէճկինի , վէ Գանալհէյզէ կելմէկէ մէճպուր իտէճէ-կինի , վէ օրատա , Պլանչըն հուզուրը սայէսինաէ վուգու պուլաճագ թէ-սէտտիւլաթ արասընտա Սէվրագ իլէ պիրաղ սէրպէսթճէ կէօրիւչէպիլէճէյի-նի թասավվուր էյլէտի ։

Սարա պիր աղ մուգաատէմ սըֆաթընտա կէօսթէրտիկի թէրսիյէ տա-պան տապանա զըտտ օլարագ , ֆէվզէլատէ պիր նէդաքէթը հալ իլէ ,

—Եէ կէնիի գասլուլ իթմէք նէ տէրճէճ պէնիմ իչիւն մուճիպը մէճնու-նիյէթ օլտուղունու խայալ իտէմէդօին , խանէնիզ զաթէն քէնտի խանէսի տիր. պէն չու խանէյէ նահագդ էէրէ կիրմիյիմ տիր . անճագ հիչ չիւպհէնիզ օլ-մասընը քի , Պլանչ հագդընտա կէօսթէրճէճիմ մուհասպէթ չու հագդ օըզ-ըլզըմը քէնտիսինէ զօյայճա վէ սիւրաթլէ ունունթտուրաճագ տըր . . . տէտի։

—Պէնի մէճնուն վէ մէսրուր իթտինիզ . պանա իհսան իթմէքտէ օլտու-ղունուզ լութֆտան տօլայը նէ սուրէթլէ միւթէէյէզթիր օլաճաղընը չայըրտըմ . հագդ ամ էն պախթիյար պիր քիմսէ իմիչիմ , վէ պանա հասէտ իթմէէյէրինին սէպէպսինի չիմտի աղնայօրում . տէտի Գօնթ ։

Շու սէօգլէրի սէօյլէմէքէէ պէրապէր , Գօնթ՝ Սարանըն էլլէրինի թու-թուլ , եավաչ եավաչ բուս էյլէտիքտէ , Սարաճ սիմասը զըղարըր վէ զէվ-ճինին քէնտի հագդընտա կէօսթէրտիյի էմնիյէթտէն նաչի գալսի բըզգաթա կէէլիպ , թէէլաչէյէ կիրիֆթար օլտու ։ Մուգավէմէթ քէմէտիյի պիր չիտտէթը աչգ էսէրի օլարագ քէնտի քէնտիյի ունունթմուչ իտի իսէ տէ , պիր վէճհ իլէ միւթահահագդ օլմասընը հալսուէ չու իհսիյասընըն պու սուրէթլէ պօզ պօզ քէ-չէքքիւրաթ սարփ իթմէսինաէն ուխանարագ ,

—Մատմազէլ տը Սինեըմէ տիւշիւնէէքէ վագըթ պըրագմայա կէլմէզ. հէման պու կիւն մանասթըրա կիտիպ այագ լագըմ կէլիր , խաթէրսէն պէն տէ պէրապէր կէլիրիմ . . . պատէզին էէկէնինին պաչլայաճաղը էսմր միհնասէ-պէթիլէ , պագը տիւքքանըլըրը տօլաչմագ իզթիդա իտէճէք տիր . . . մա-չիմ տիր քի մանասթըր էլլէրինէ պաչգա կիսինէճէկկի հօգ տըր . . . պինաէն ալէյհ պագը չէյէր այմագ լագըմ կէլիր , վէ չիպհէ հօգ քի պիրիսի պէրապէր պսէլունտուղու հալսէ մէճնուն օլաճագ տըր . տէտի Սարա ։

—Քևաֆֆէլ արդուլէրիմի՞ քէչի վէ իհրասընա միւսաարաաթ իտէյօրսուն . . . պու չօճուղա սէն . . .

—Վալիտէ օլամաղըմ, տէտի Սարա, քէնտի թէսաւվուրաթընըն թէմամըյա մէվզըի իհրայէ վազընա մուվաֆֆաղըյէթինտէն տօլայը մէսրուրիյէթ կէօսթէրէրէք :

—Բէք կէնճ պիր վալիտէ, տէտի Նէզաքէթլէ Գօնք . հա՛, Մէվրագտան տա պիր մէքթուպ ալաըմ . . . Նէ՞րէյէ գօյտում ահապ . . . տիյէրէք Գօնք մէմնունն հալտէ ճէպհէրինի ևօզլամաղա ալաչաղը : Սարանըն պէննի իսկ կիյաւիյի էլսիսէ կիսի պէյազ քէսիկիսի ,

—Օ նէ՞ նաղըյօր պագալըմ, տէյու տաեանամայըլ սօրտուղու սըրատա , գանը օ տէրճէճ պիր հարէքէթլէ ճէվէլան իթմէկէ պաչլատը քի , թէքմիլ վիճուտինի ալէվ իհաթա իթմիչ զանն իթտի :

—Պուա-լը-Բուաեա կէչմիչ օլտուղունու վէ քէնտիսինէ հէվալէ իթմիչ օլտուղում պիր իչի օրատա իքամաթ իտէճէյինի պիլտիրիյօր :

Մէվրագը պուլմադ վէ կէօրմէք իւմիտկյե պիր ան եվվէլ Բարիզէ կիթմէկէ ֆէվզ էլ ատէ խահիչիէր օլան Սարա, թէսաւվուրունունէ պօչա չըդտը, զընը ֆէհմ իտէրէք կէվչէյիպ , սաքինի պիր հալ քէսպ էյլէտի , վէ զէվճյէք պէրաաեր Բարիզէ կիթմէկի հագդընտաքի իթտիչի թաամէլատէն տօլայը քէչիմանմա գաատաը սէրպէսթ չալըպ , Պուա-լը-Բուաեա կիթմէկէ վազըթ պուլաաիչէճէկինի խաթրընա կէթիրմէքտէ իտի խսէ տէ , անճադ պէրապէրճէ կիթմէկի քէնտիսի թէքնիփ իթմիչ օլտուղու ճիհէթլէ , կիթմէմէկէ չարէ պուլամազ, վէ տաիմի սուրէթտէ տիւչար օլտուղու ատէմի մուվաֆֆաղըյէթինտէն տօլայը գաալըի սըզըլաըգճա սըգըլըր իտի , Էօմրիւնտէն մէսրուրէն կէչիրտիկի էյաւ իէ , զաիլէ վէ քէտէր իչինտէ կէչիրտիկի կիւնլերի հիսապա գալգըշպ, էլէմ ու ըզթըրապ իլէ կէչիրտիկի կիւնլերին ատէտինէն տիկերլերինտէն զիյատէսիյէճ չօգ օլտուղունա հիւքմ էյլէտի :

Պու դատար ճիւզի վէ կէչիճի պիր պաճթիյարլըզա մուգապիլ, պու գատար զահմէթ վէ էզիյէթ չէքմէք տէյմէզէ տէ , Սարա չու հալէ քէնտի ագլըյա տիւչար օլմուշ , վէ չու հալին տէվամընը տա քէնտիսի արզու իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունատ , պունա տիվանէլիք թաապիր օլունմազ իսկ , նէ՞ տէնիր : Նթրաֆընատա պուլունանլարըն քէտաֆֆէսի , հէր ճիհէթլէ պաճթիեար ատէմլէր օլուպ , մէսէլա Բօմբէրան Ֆամիլյասը իլէ պահար գումրուպարը կիսի տաիմա ուէքտիկէրինէ սարըլը , տաիմա պիրպիրլերինի էօբէսէվէ հէր կէօնա զահիլէ վէ էնտիչէտէն ար վէ պէրի էօմր սիւրմէքտէ օլտուղունատ , պու միսիւլուերին մէսրուրիյէթինէ Սարա էպլէհանէ վէ ապէս պիր հալ վէ եէքտիկէրլերինէ տաիմի սուրէթտէ կէօսթէրտիքլերի մէյլ ու մուհապալէթէ տատապղ վէ լէզզէթսիզ պիր Ֆարէքէթը տաիմէ նաղարըյա պագըպ , չու հալլերին քէտաֆֆէսի ևիւզատէն օլուպ , էսասէն վէ տահիլէն հիչ պիր չէյ տուչմատըգլարըը , վէ պու կիպիլերին գալալերի ասլա չարքատմամըշ օլտուղունու , վէ քէնտիսինի Բիլերէ գավկյէն պաղլամըշ օլան ճիկէր-

ւէր բարալայլճը տուչդուլարըն պիրինի էօմրլէրինտէ պիր տէֆա օլտուն հիսա
իթմէմիշ օլտուգլարընը հիւքմ իլէ , չիտտէթը այդ ու մուհասպպէթլէ մալա-
մալ քէնտի քէնտիյէ էօյլէ տատսըղ պիր մուհասպպէթլէ պիւթիւն էօմրիւ-
միւ կէչիրմէքտէն իսէ, տուչտուդում վէ պիլտիյիմ մուհասպպէթլէ եալընըղ պիր
տաաթ եաչամադը թէրճիհ էտէրիմ . էվվէթ պէնիմ միւրատըմ կէօնիւլիւմիւ
լայընը վէճհ իւզրէ մէսթ ու մահզուղ իտիւպ չու հալի ուէսթիտէ եալընըղ
պիր տաաթճընգ օլտուն կէչիրմէք , վէ մուահխարէն չու կէչիրտիյի՛ր տաաթըն
խաթըրէսիյլէ իսթիրահաթը էպէտիյէյէ գատար եաչամագտան իպարէթ
տիր» տէր իտի իսէ տէ , Սարա քէնտի քէնտիյի գուլլանմադա միւգթէտիր
օլտուղուննտան , խալէճանը գալպինի սէթը իլէ միտասֆիրլէրինէ տաիմա կիւ-
լէր եիւպ վէ խօշ մուամէլէ կէօսթէրիր իտի ։

Օ աղշամը Մատմազէլ տը Սիննը մանտսթըրտան կէլիպ , մուգատտէ-
մա վալիտէսինին գըզլըղընտաքի տաիրէտի օլան քիւթիւպխանէյինին եանը պա-
չընտաքի տաիրէյէ եէրլէչտի ։ Մէղթիւր քիւթիւպխանէտէն կէչէն քիւչիւք
պիր նէրտիւպանտան, չիչէք գըշլագլարընա էնիլիր իտի . վագթինլէ վալիտէ-
սի , տիկէր տաիրէլէրտէն կէչմէքսիզին , տաիմա մէղթիւր նէրտիւպանտան
էնէր չըգար իտի ։ վալիտէսի հէր նէ հալտէ թէրք իթմիշ իսէ այնի հալ-
տէ մուհաֆազա իտիլմիշ օլան օտաճա կիրտիքտէ , մէրհումէնին գուլլանմըշ
օլտուղու էչհանըն եէրլի եէրինէճ տուրտուգլարընը միչաչէկտէ իթտիքտէ ,
գիքրի խաթըրնա տիւչէրէք Պլանչ միւսթաղրագը էլէմ ու քէտէր օլտու ։ Օն
ալթընճը Լուի սարը ուսուլի իւզրէ մամուլ գարիճ պիր մատայը մէրագ իւ-
տիպ աչտրղընտա , պաչլանմըշ վէ ֆագաթ թէքմիլ իտիլմիշ պիր իչէմէ
բարչասը կէօղիւնէ իւիչմէքլէ , վալիտէսինին էվվէնճէյի սըրալարտա պաչլա-
մըշ օլտուղու , վէ էվվէնիրքէն օտասընտա պլըրագմիշ կիթմիշ իտուկի ղէհա-
պըշլա կէօղիւնտէն եանագլարընա տօղրու ագան եաչ՝ մէղթիւր իչլէմէնին
իւզէրինէ տամլատգտա , մուչամմա իւզէրինէ իլինմիշ վէ սարարմադա եիւզ
թուրմուշ օլան օլ եատիկեարը տուտագլարընա թագրիպ իտիպ , էօբտիւքո-
ճէ էօբտիւ , վէ եաթաղընէն պայը ուճունտա ասըլմիշ օլան ֆիլ տիչինտէն
մասնու խայը կէօրտիւքտէ հէման եէրէ գարանըպ վէ տուաեա պաչլայըպ օ-
տասընա սահիպ օլտու ։

Մատմազէլ տը Սիննըընն Գանալհէյ սէրայընա կէլիպ եէրլէչմէպ , սէ-
րայ խալգընըն վէ միսաֆիրլէրինին նէչէ վէ ղէվգ ու սէֆասընա զէրրէ գա-
տար մանի օլմայըպ , հաթթա Պլանչ կէլիր կէլմէզ հէր քէս իլէ պիր ագ թէ-
աճճիւպի տաի սուրէթտէ միւէսպպիրանէ վէ ֆագաթ քէմալը նէգաբէթլէ
տավրանըպ , վէ քիմսէնին հուզուր ու բահաթընը պօղմամադա զայրէթ իտիպ ,
տայըսը Գօնթա սարայտա ալէսսէվիյէ նէ եօլտա վագթի կէչիրիլմիյինի սօ-
րուպ անլամընը օլտուղունտան , աղշամ թաամընտան սօնրա , հէր քէսին եէ-
րինտէն հարէքէթ իթմէյէրէք թէքէլլիֆլէ օթուրտուգլարընը իչօրտիւքտէ ,
եավաշճա ,

—Պու ազշամ բագա եօղ մու , տէյու սիւալինէ , բագա իթմէքսիզին տէ
բէք կիւզել վագթի կէչիրիլէպիլիր օլտուղու հէր թարաֆտան պէյան
օլունմուչ իսէ տէ ,

—Ուսուլ վէ ատաթընըզը թէպտիլ իթմէնիզէ սէպէպսիյէթ վէրտիկիմէ էսէֆ իտէյօրում, հաթթա պէն տէ պիր խըզմէթտէ պուլունաուիլիրիմ, տէյուսլ, բիանօյա օթուրտու վէ կիւզէլ պիր վալս չալմադա պաշլատը։

Չէր թարաֆտան մէսրուրիյէթ սէտալարը սալըվէրիյէրէք, հազըրուն տէրհալ գըյամ իլէ չիֆթ չիֆթ տէօնմէկէ չիֆթալ էյլէտի։ Գօնթ իսէ, գօլթուգ սանտալիյէսինին պիրինէ նասլանմըշ, քէմալը նէչէ իլէ տանթէլա վէ իրէք տալղալարը արասընտան կէօրիւնէն բադդասլարըն մինի մինի այագարընը սէյր ու թէմաշա էյլէր, վէ չալընան վալըն՝ սալօնուն աչըգ բէնէքրէյրինտէն ըզըարը ֆըրլայըսլ, կէճէնին բիւգինարըյլա պէրաուէր հավայա գաթըլարադ մահվ օլան նաղէմաթը բէյնագէֆլայսընը տինլէր տուրուր իտի։

Օ կիճէ պլանչ էյնէճէ ույուշամատը. քէօյիւն սիւքիւթը հալի քէնտիսինի բահաթսըզ էյլէտի։ Ուսուլ ու ատաթը պիրտէն թէպտիլ օլուսլ, չէօյլէ քի, մանասթըրըն իչինտէ կէճէլէրի էլինտէ ֆէնէր իլէ տօլաչան բահիպէհնին ատըմընըն խաֆիֆ սէտասընը, օզադտա գալըրըմ իւղրինտէն կէչէն վէ օտասընտաքի մատէն թէրսի իչինտէ տուրան սու գատէհնին սալչայան օմիւսիւսլէրին կիւրիւլտիւսիւնէ, արդատալըրընըն ույդույա մէտար օլան կիղլի ֆըսըլտըսընը, վէ նինհայէթ ալըշմըշ օլտուղու չու սէպէրինն հիչ պիրինի տլամատըզընտան, էսթաղընտա պիր խայը միւտտէթ սադա սօլա տէօնտիւքտէն սօնրա, օդուամադա գարար վէրտի։ Մասանընն իւղրինտէ մախ գարադը վէ գաբաղընտա վալիտէսինին իսմի կազրմըշ պիր քիթապ կիւնտիւղտէն կէօգիւնէ իլիչմիչ օլտուղունտան, մոմու եադտը վէ օգուամադա պաշլատը։

Պիր գաչ սահիֆէ օդուր օդուամադ, հիքեայէտէ թահիֆի օլունան պադպանընն հալիյէ միւթէվէֆթա լէտէրի մարքի ու Սինէնընն ախլագլարը պէյնինտէքի միւշաիէհէթ նազարը տիդգաթընը ճէլսլ էյլէտի։ Պէչաս սօզադընտաքի սյարիտ վէ սըգընթըլը խանէտ, ատարը աֆիթա մէրագլըսը սէրթ վէ թէրս մարքի իլէ վալիտէսինին կէչիրմիչ օլտուղու էօմրիւ, վէ վալիտէսինին սօնուդ պէնգի վէ գօրգադ հալի կէօպիւնէն էօնիւնէ կէլտի։ Հիքեայէնին գըրաաթընա պիրագ տահա տէվամ իլէ, նէքտիկէրինէ թէպտիկգիւ օլան Շարլ վէ Էօժէնի նամարըյլա իչի նէվճիլան պէչինտէ հուսուլ պուլմուշ օլան բաք վէ խալիս պիր մուհապպէթթէ հասէտ խտուսլ, օգուամադտան ֆէրագաթթմէգ իսթէտի, վէ ֆագաթ գարանլըգ օտատա հիքեայէտէքի էչխաս տահա զիյատէ մուվազզահ սուրէթտէ կէօգիւ էօնիւնէ կէլտի։ Էօժէնիյի քէնտիսինէ վէ Շարլըյը տախի մարքինին վէֆաթը կիւնիւ մէզարիսթանտա բէտէրինին դասլրինտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա տուրմուշ սիհհահ էլպխսէլի, վէ ուզուն պօյլու աղլայան տէլիգանլըյա պէնգէթտի։ Բիէր Սէվրագըն տասխի հիքեայէտէքի Շարլը մխիլլու, բէտէրինի միւթէէսսիրէն զայլ իմմիչ օլտուղունու Մատլենտէն իչիմիչ օլտուղունտան, քէնտի քէնտիյէ անը թէսէլլի իտէր, վէ բէֆթէթ բէթթէթ սէվմէկէ պաշլար իտի. վէ ֆագաթ պուսմիսիլլու էֆգեհարէ սալիք օլմասընտան նայի մէմնունն օլմատըզընտան, պաշգա չէյ տիւչիւնմէք իսթէր իտի իչէ տէ, Սէվրագա միւշաիհ օլան Շարլըն հալի պիր վէհհ իլէ կէօգիւ էօնիւնտէն այրըլմազ իտի։ Հիքեայէտէքի թամա-

քեռ պաղպանըն քիւչիւմիւք դուլիսլէսինին պաղչէսինտէ աչըդ վէ մաչու-
գուն օթուրուսլ , պիրպիրլէրինէ ահտ ու բէյման իթտիքլէրինի իսթիթար
իտուսլ , սարմաչըդ քէմերլէրի այընատա քէնտիսի իլէ Բիւբ Սէվրադ էլ էլէ
վէրմիշ օթուրմուչլար կիսլի Թէվտայիւլ էյլէտի :

Նարը կէճէտէն իքլի սաաթ սոնրա ույդույա տալըսլ մանաոթըրտաքի սա-
ղահ չանըրն սէսինի իչիթմէտիյինատէն տօյայը չաչըրմըչ պիր հալտէ տէօրթ
սաաթ սոնրտ ույանտը . կէօղիւնիւ աչար աչմազ օտասընըն սէֆասլախչ տի-
վարլարընա ուրմուչ օլան կիւնէչին չէլէսինի կէօրիւսլ , Թանըլմըչ օլտուղու-
նու վէ պատէպին սէրպէսթ վէ քէնտի հիւքմիւ եէտինտէ պուլունտուղունու
վէ չալըշմագ վէ Թախտա բահաթ իթմէք իչարէթինի վէրէն չան էսինտէն
արթըդ գուրթուլմուչ իտուկինի խաթրընա կէճիրիսլ կիւլտիւ : Եաթաղընըն
իչինտէն , բէրտէլէրին արասընտան պաղչ՛ատէքի եէչիլ ադաճլարա պագսը
տուրուր իտի : Եվ խալգընըն ույանմըչ գալմըչ օլտուղունու իչմա իտէր հիչ
պիր սէտա իչիտիլմէյիսլ , Թալընըդ պաղչէնին գուտիու եօլարընը Թէսվիյէ
իթմէք իւղրէ իչէտիլէն Թարադն ղընըրթըսը գուլաղընա վտսըլ օլուրտու :

Պօչ պօչ կէչիրմէքտէ օլտուղու կիւն Պանչա բէք ուղուն կէօրիւնիւսլ ,
վագթընը նէ՞ իւէ կէչիրէմէկինի վէ նէ Թարաճաղընը , վէ չալըշմադա ալըշ-
մըչ օլտուղու հալտէ էթրաֆընատա պուլունան ահճասլը ղէվգ ու սէֆտանընն
իչտիվ կիւճսիվ հալինէ նէ սուրէթլէ քէնտի հալինի այենղէթէսիլէճկինի տիւ-
չիւնիւր իտի : Անէրին նէ սուրէթլէ Թաչատգլարընը կէօրմէմիշ իտէ տէ , ի-
նիմիշ օլտուղունատա , իսթէմէյէրէք բահաթսըզըղ տուլար իտի : Այուտադ-
սըզըն Թաթագտա Թաճմադա ալըշմըչ օլմատըղընատա , սըչրայըսլ գալգըսլ ,
պօյտան պիր կէօմլէք կիսինէրէք բէչէրէրի աչը վէրտի : Օլտըղճա նիւքսէչ-
միշ օլան կիւնէչին զիյաֆէթլէրինատէն չիչէք Թարտալարը ըզըլար , չիհհէն նէմիչ-
միշ օլան չիմէր բարըլ բարըլ բարլար , չիչէք սագսըլըրը էթրաֆա Թաթըլը
գօգուլար սաչարլար իտի : Պիր արմուտ աղաճընըն պուտագլարը տալըրըյա
գայըլմըչ օլան պիր ատմալըդ , Պանչընըն պուլունտուղու քէօչկինն տուվարընը
Թէքմիլէն գաբլատմըչ իտի : Ասպահընըն Թաղէ հավատընտան , Պանչ գայէթ
մահղուդ վէ միւթէէղղիմ օլարադ , պաղչէլէրին Թէնհալըզընա գաբըլըսլ ,
կիւնիւն լէթաֆէթլի վագթընատան իսթիֆատէ իթմէք արզուսույա էլսինսէ-
լէրինի կիսինիսլ պաղչէյէ էնտի :

Իլք տէֆա օլարադ մանատըրը էլկինսէսինի Թէրը իլէ տանԹէլա իլէ
միւղէյնէն ինէ սօղուդ պէզտէն պիր էլսինսէ Թազըսլ , վէ գըրմըզը իրէքտէն
պէօյինէմէք պիր չէմնիկէ ալըսլ , պաղչէտէքի սույուն քէնարընատա քէմալը ի-
Թինա իլէ տօլաչմադա պաչլատը . այնիկէ կիսլի այէրրագ սույուն իչինէ աքս
իթմիչ օլան սըֆաթընը կէօրտիւքտէ Թէճճինիսլտէ գալըսլ , չիրինճէ դըվըսլ-
մըչ օլան վէ էնսէսինտէն սիւրինիւսլ տուրան նագիք էլսինսէսիյէ քէնտի
քէնտիչի Թանընյամատը . Թահթա սանտալիէլէրինտէն սիրի իւչէրինտէ կիս-
նէչին այնընատա օթուրուսլ , կէվչէտիճի պիր հավանըն լէթաֆէթինէ տալըսլ ,
պախթիյարիի հալինէ չիւքրան օլարագ , տիւչիւնմէքտէ իտի :

Պաղչէնին տիվարընտա բարմագլըղըն եանը պաչընտա վագը քիւչիւք

գաբուներն աչքլմասըյլա , Պլանչ տալղընլըգտան ուլանըլ , Սէվրագըն վէ արգասընտան տիգկինլէր պօյնունա աթըլմըշ պաչընը տահկինին օմուզունա տիւրբ սիւրբ դըսրաղընընը իչէրի կիրտկինի կէօրտիքտէ պյաղա գալդը : Բիէր իլէ Պլանչ օն գատէմ գատար պիրպիրըներինտէն ուզագ օլտուդլարը հալտէ , պիր միւտտէթճիք Պլանչ դըպարմըշ վէ Բիէր միւթէճաճհիւպ եէքտիկէրի եիւղունէ պագտըլար : Գըսրագ իսէ , դըրմըզը չէմկիտէն իւրքիւպ , գուլագլարընը տիքտի , վէ նան նան իքի տէփա տէօնէրէք , Պլանչա նագլաչտը . Սէվրագ պիր համլատա տիգկինէրէ նաքրչըպ .

—Գօրգմայընը , Մատմազէլ , պիր ազ ագղընճա տըր ամմա խսին տէյիլ տիր , տէյէրէք էլինտէքի գամչը իլէ հայվանը Թէհտիտ իթտիքտէ , դըսրագ Մատմազէլ տը Սինները իլէ պէրտայէր , ագամլարընն ալթընտան էվէ տօղրագ , Մատմազէլ տը Սինները իլէ պէրտայէր , ագամլարընն ալթընտան էվէ տօղրուս եիւրիւտիս : Իքիսի նան նանա նիւրիւտիւքլէրի հալտէ , Նուրթգա ճէնապրէթ իթմէյուպ , հէր իքիսի տախ չաչըրմըշ իտի : Պլանչ կէճէքի օգուրէթ իթմէյուպ , հէր իքիսի տախ չաչըրմըշ իտի : Պլանչ կէճէքի օգուրտու հիքյայէի տիւչինիւր , վէ Սէվրագ կիւլի կիւլի կէնճ դըղճըղազը տուղու հիքյայէի տիւչինիւր , վէ Սէվրագ կիւլի կիւլի կէնճ դըղճըղազը սիւզէրէք , Թաւր ու հարէքէթինին չիւրին վէ զարիֆիլինէ հայրան օլուր իտի :

—Ահ , դըղճըղազըմ , պու տատահ սէ՞ն մի միսաֆիրլէրի իմթիդատլէ չըդտըն , տէտի Նէչէլի տիր «էյ» իլէ Գօնթ . տատահար խայր օլուն , Բիէր էր . Նա՛զլըմ , տանա եիւզ պաչը Սէվրագը թագտիմ իտէյիմ . . . տէտիքտէն տօնրա Գօնթ Բիէրէ միւթէվէճճհիէն .

—Նէկէնիմ Մատմազէլ տը Սիննը տրր , Բիէր , տէտի : Բիէր պաչընը էյտի : Ֆրօսարընն պիր ագչամ լօգանթանըն պիր օտասընտա , քէնտիսինէ աչմըշ օլտուղու էտրար , վէ ատէն տէ Եագընտա էվլէնիրսին , Մատմազէլ էլսպէթ տօսթու վար տըր . . . Խօշ նէ՞ տիւչինիւյօրում . . . ժէնէրալըն եէկէնի Մատմազէլ տը Սիննը հազըրտա տըր . . . զայէթ պէնկին տիր . կէրչի սէնին սէրվէթին Եօգ իսէ տէ, նէ՞ լազըմ կէլիր» սէօզլէրի խաթըրընա կէլիպ , պիր սէնէ մուդատտէմ Ֆրօսարընն սէսի չու օրրատա տախի Բիէրին գուլագընը էօթտիւմքէտ իտի . տայըսընընն գօլունա խատֆիֆճէ վէ զարիֆճէ տանմըշ օլան Պլանչըն իւզէրինէ կէօզլէրինի տիքիպ , չօճուգլուգտան պէրու մանասթըր կիպի գարալը պիր մահալտէ էօմր կէչիրմիշ օլմասընտան տօյայը բէնկինին պիր ազ գանընդ օլտուղունու միւչահէտէ էյլէտի : Պլանչ իլէ Սաբա պէչինին վագը օլան զըտտիյէք վէ մուսայէնէքը ախշադ Փէվդէյտէ պէչինտէ վագը օլան զըտտիյէք վէ մուսայէնէքը ախշադ Փէվդէյտէ կէօղէ չարբաճագ մէրթէպէյտէ օլուպ , չէօյլէ քի սարը սաչը , ճէվհէրլի վէ աթէչլի թավրը , վէ կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլաման վէ թահրիք իտիմի տուտագլարա մայիքէ օլան Սարանը կէօրմէքլէ պէրտայէր , չիտտէքը արզուի աչըգանէ իլէ մէճնունէ վէ սէրմէքօ օլտուղու միսիլու , մահմար կէօզլիւ վէ թէմքինլի նաղիք վէ մահճուպ Պլանչը կէօրէն տամիմի վէ տաիմի պիր մուս-

հասպլէքը սահիհէյէ միւսլիմէլա օլասիլիրտի ։

Անճագ Բիէր՝ քէնտիսինին օլ կէնճ դըզ իլէ պաղանասիլմէսի զըմնընտա , պէյնլէրինաէ սէրվէթճէ վագը օլան ագիմ ֆարգտան պաշգա հալի ղայէթ միւչքիլ պիր մանիա տահա վագը օլտուղունտան , նանի հէր ան խըմ ու զաղասա միհէյկա վէ հէր նէվի տէլիլիկի իճրայէ հազըր Սարա կիպի միւթէազզիմ վէ թէհամմիւլսիւզ պիր գարը պաշը ուճունտա քէնտիսինի կէօզլէմէքտէ օլտուղունու մահգունանէ միւթալաա էյլէտի ։

Այագլարընա՝ Սարանըն կէչիրմիշ վէ թագմըշ օլտուղու քէլէպհէ բէք ազըր վէ թաշըմասը բէք միւչքիլ վէ զահմէթլի օլտուղունտան , չու սըզլէթ վէ էյհէթտէն եագայը դուրթարմագ իւզրէ՝ նէ մէրթէպէ ճահտու իգտամ լագըմ կէլահիյինի թաասավուր իտէրէք , Բիէր՝ հիրիֆէտըը եէչս վէ քէտէր օլուր , վէ չու հալը հասրէթտէն թախլիսի կէրիսան իթմէքլիհինին չարէսինի սրար վէ պուլամագ վէ տօսթու ֆրօսարընն թէքլիֆի էյլէմիշ օլտուղու օլ նէվհիվան վէ սէզավարը բէրէքթիշ օլան վէ սաֆվէթ վէ նուղհէթի միճճսսէմէ տինմէկէ չայան պուլունան գըանչ իլէ էվլէնմէսինին չարէսինէ պագմադը սիւչիւնիւբ իտի իսէ տէ , պիր աղ միւստէթ հէօվհիքմէտիի հալտէ Սարատան իչիթմէքտէ օլտուղու սիթէմ վէ հէօրտիւչիւ պարիտ հալվէրը հէօվրէ էօնիւնէ հէթիրտիքտէ էվլէնմէկէ գարար վիրմէկէ տահի պիր վէճ իլէ ճէսուրէթ իտէմվ դ իտի ։

Սէվրագ քէնտի քէնտիյէ , Պլանչըն Պուա—լը—Բուատա վալիտէսինին Լանընտա օթուրաճաղընը վէ վալիտէսինին չու գըզճըղազը նէ մէրթէպէտէ սէվգիհէյինի վէ նիչէ նիչէ տէֆտէրը վալիտէսինին , «նէ վագըթ պէնի թօրուն սահիպի իտէճէքսին օղուտ Լաւրմ արիզդ քէմալինի պուլտու ։ Բէտէրին վէֆաթ իտուտ պի նչան օմասրյա , հայաթըմընն Լարըսընը էքսիլթտի , հիչ օլմազսա , պէն էվլէն, չօլուգ չօճուգ սահիպի օլու վէր տէ, չու նօգսանը հայաչըսընը իքմալ էթ» , տէմէսինին Սէվրագ տէր խանըը իտէր իտի իսէ տէ , պէօյլէ պիր բիֆհա ու բահաթա նսիբ վէ մուվաֆֆագ օլմասընա Սարանըն միւմանսաթ վէ մուխալէֆիէթ իտէճէյինէ չիւպհէսի օլմատըղընտան , թէսավվուրաթ վէ թէխայյիւլաթը վագրասընընն իճրասը գասիլ օլամայաճաղընա քէնտինճէ գանսաթ հասրլ իտէր իտի ։

Մէվթասաթը մէչրուհէ իլէ մալամալ , Սէվրագ , Գօնէթ իլէ եէկէնի Պըլանչը թասդիյ իտէր վէ կէօյա անլէրին մուսահապէթինէ տինլէր իտի ։

Գօնէթ սասլա պագադագ

—Սաաթ սէքիզ պուչուղա վարմըշ . Սէվրա՛գ , սէն սասլահ գահվալթըսը իթմի՞ չ մի սին . . . Եէմ ք օտասընա տօղրու կիտէչիմ պագաչըմ . . . սէն նէ՞ եէրսին սասլահլըրը , գըզըմ . . . մանասթըրտա քէտի կիսի սինիգ . . . չիգօլաթ հէ՞ . . . սիւսլի՞ մի . . . էօյլէ իսէ կիլ տէ սիւա կէօր . . . քէնտի ինէքլէրիմին սիւսլի . . . Մէրըօ իտտա իտէր քի լիթրասը պանա եէրմի ֆրանգա մալ օլսյօր տէյի . վագըա պիր աղ միւպալաղա տըր . վէ ֆագաթ պու սիւսլն տէ ույարը եօդ ։

Օ կ էնիւ՝ Սէմուլին դայրը օլարագ , Սէվրագըն օրատա գալմասը զըմ-

Նըննտա , Սարանըն պիր կէօնա զայրէթտէ պուլունմասը լազըմ կէլմէյիսի , Սէվրագ Գօնթ իլէ չալըշըսի իչինի պիթիրտիքտէն սօնրա , թահթաբօլա չըգըսի , կէզէ , սէօյլէյէ վէ օյնայա կիւնիւնիւ կէչիրտի . ազչամ իւսթիւ վալիտէյինի Հալրնըզ ալրագմամագ իւզրէ , Գօնթտան բուխաթ ալարագ , պըսրաղընա պինիսի , զօրունուն իչինտէն Հավաչ Հավաչ Պուա—լը—Բուհաա ազիմէթ էյլէմի ։

Վալիտէյինին գարշըսընտա օթուրմուշ Հէմէք հէյինի սըրատա , օ կիւնքի հասիսէլէրի պիրէր պիրէր ֆիքրինէ կէթիրիր , վէ Մատամազէլ տը Սինեընըն գալպինէ օլան թէէսիրինտէն իւրքիւսի , չու գըզըղալը ածատա սէվիսի ԳովմէյէՀէյինի վէ Հէմէյինի թէքմիլ իթիհքտէն սօնրա , պաղչէտէ կէղինիրքէն , օլ կէնՀ զըզա մուհասալէյի պաղդատագ տէրըզմա պիր մուամէլէ օլմատըզընը , վէ պիրէ պիրէ ֆէնըաքէթի տավէթ վէ ճէլսի իթմէքը տիմէքը օյածաղընը տիւրիւնիւր , վէ պիր քիմսէյի սէվմէկի՝ սէյահիլէրի տախի օլմատըզընը , վէ իչէմիզ օյատուղու գապագահաթ քէնտիսինի գըսգըվրադ իթմիզ օլուպ , չու գապահաթա միւղթէրքի օլան Սարահա տատըզտանէ տավրանմադ իթիհատ իթտիյինի միւթալաա իտէր , վէ պատէդին էօմրիս օյատուղնա սէրպէսթ օյամայաճադը ճիհէթլէ Մատամազէլ տը Սինեընտէն վազ կէչմէք՝ հէր Հալտէ քեաըշ աղրէ , վէ անընն գալդինի սէմէրկանդ օլարադ ալթիսանի իթմէկէ գալդը։ մադ մուղայիրի տաճվէթ օյածաղընը Սէվրագ ֆէհմ վէ տէրքը իթտիյինտէն , պուհտան սէօյլէ՝ Հալընդըզ իչի օյատուղու զէման Գանատհէրլտէ տուրմադա , վէ Պլանչը կէօրէսպիմէք ֆըրտաթընտան գաչընմազա գարար վէրտի ։

Գիր գաշ կիւն՝ չու գարարընտա սէպաթ իտէրէք , տաղահ կէլիսի , տօղրու ժէնէրալըն օտասընա կիրէր , վէ իչինի սէիթիրիր պիթիրմէդ , չըգըսի վաչիտէյինին Հանընա կիտէր իտի իսէ տէ , չու գըտմէք չու սէպաթընա էքսէրիա մանի օյարագ հէր տէֆտասընտա պաղչէտէն կէչտիքտէ Պլանչը Հավուղուն քէնարընտա էլինէ պիր քիթապ իլէ օթուրմուշ կէօրիր , վէ ախբրա կիթմէքը իւզրէ էօնիւնտէն կէչմէկէ մէճալուր օյատուղունտան , տատմընը սէօյլէթէրքէ վէ ֆիւթուրտուղ պիր Հալ իթթիխաղ իտէրէք , եիւսիւնէ պաղմադսըզըն սէլամ վէրիր կէչէր իտի ։

Պլանչ Հադգընտա գալպինէ Հասըլ օլան տույդու՝ տատթա տաֆի վէ սատէ պիր տօսթլուգ տույդուտու օլմադ լազըմ կէչտիյինի ֆարզ իտէրէք սիւլէ , Սէվրագ քէնտի նէֆսինտէն տաչա էվին օլմատըզընտան , կիւնէլէրինի Գանալհէյատ կէչիրմէկէ ճէսարէթի իտէմէզտի իսէ տէ , ուզագտան տավրանատըզը Հալտէ տախի տախնա Պլանչը տիւչիւնմէքտէ օյատուղունտան , տօղրուտան հիչ ֆարզը օլմայան տօլայըտան պիր Հոլ իլէ Պլանչ Հինէ քէնտիսինի պէնտ իթմիչ պիթմիչ իտի . զաթէն՝ քէնտիսի տախի ֆարզընա վարմադսըզը , Պլանչը սէվմէքտէ օյատուղու Հալտէ , անտէն դաչընմագ իւզրէ իթտիյի սէպաթ վէ գուպանտըզը իհթիյաճը՝ Սէվրագ քէնտի քէնտիյէ թադտիր իթմէքտէ , վէ ֆագաթ պու պատտէքի ճահտ ու զայրէթինտէն Հասըլ օլան նէթիճէ՝ Պլանչըն քէնտիսինէ կիզլիճէ իճրա իտէկէտիյի հիւքմիւ պիր դաթ տահա արթըրմագտան իպարէթ օյատուղունու ֆարզ ու թէմինիզ իտէմէմէքտէ իտի ։

իթմէկէ ֆեաֆի օլտուղու ֆիհէթլէ պուռնլարա Սէվրագ տախի մուգավէմէթ իտէմէմէքտէ իտի ։ Պլանչ՝ Սէվրագը թէսարրուֆ վէ զապթ իթմիչ օլտուղունտան , կէրչի ֆէնտի ֆէնտիյէ Պլանչտան պիր չէյ ումմագ վահի օլտուղունա դարար վէրմիչ իտի իսէ տէ , մէյլ ու մուհապպէթ հէր չէյէ դալէպէ իթմիչ իտի ։

Սէվրագ՝ արթըգ Սարաէա եագլաշմաղա ճէսարէթ իտէմէյուպ , պի կիւնահ վէ բաբ զըզմըղաղըն կէօղիւ էօնիւնտէ , աչգ իլէ մէճնուն վէ այէվկիր օլան Սարա իլէ կէօրիւշմէտէն տիրրէր , վէ Սարանըն պիր պագրըյա Պլանչ մուվաճէհէսիտէ եադայը էյլէ վերմէքտէն վէ սէօզլէրինտէն պիրինին իչիտիմէսինտէն գօրդար իտի ։ Ութանտըղընտան գրդարըր , վէ տէհլէթի սրըրընը Պլանչըն տուսմասընտան իտէ էօլմէկի թէրճիհ իտէր իտի ։ Պուլունտուղը հալ թէհամմիւլի նագաալիլ պիր հալ օլուպ , Բիէր՝ իթմիչ օլտուղու խապաաթտան Պլանչ կէլէլիտէն պէրու էվվէլքինէն պիյատէ մուգթարրուպ օլմագտա , վէ աչգ կէօղլիւլիւկիւ սայէսինտէ Պլանչ հէր չէյի քէչֆ իտէճք զանն իթմէքտէ , վէ Սարա եանընա եագլաշտըգճա ալնընտան աչաղը սօղուդ սօղուդ թէրլէմէքտէ իտի ։

Պուլունուն իլէ պէրապէր , սէրայտա պէվգ ու սէֆիա տէվամ իթմէքտէ օլուպ , ճումաա էրթէսի կիւնէրի տավէթլիլէր սըրա իլէ կէլիրլէր , վէ կէնիշ նէրտիւպանլարտա հիսապսըզ խըզմէթքէարլար տուրմագսըզընն էննէր չրգարլար , սանտըզլար թաչընըր , գաբուլար ուրուլուր վէ հէր թարաֆտան էյլէնճէ սէսլէրի տավը վէրիլիր իտի ։

—Պէնիմ տաիրէմ թա սէնինքինին նանընտա իտիմ . եաթմազտան էվվէլ պէրապէր պիր սիկարա իչէպիլիրմիչ ։

—Էյ զէվճէնլ՞ նէրէյէ եէրլէչտիրմիչլէր ։

—Թա օ պիր ուճա ։

—Պու էվտէ հէր չէյէ էյի տիգգաթ իտէրլէր ։

—Էլպէթթէ , պիրաաէր , քէօյտէ ոէ պիր ատամ բահաթ իթմէզսէ . . . նա՞սըլ օլուր ։

Հէր աղշամ սուրէթը բէտմիյէտէ , գատընլար աչգ էլպիսէլէր իլէ վէ էրքէքլէր պէյազ պօյունպալղլարը վէ սիեահ սէթրիլէր իլէ թաամա օթուրուրլար , վէ սապահա գատար բագա իտէրլէր իտի։ Գօնթէ՝ ֆօնթէնպլօտան չալղը ճէլսլ իթմիչ օլուպ , պէօյիւք սալօնտա , միւզիկէչէն էլպիսէլէր վէ չիչէքլէ պիւրիւնմիչ էթէքլէրտէն պագդա պիր չէյ կէօրիւնմէզ իտի .

Կիւնահիւզլէրի իսէ , արապալար հազըրլանըպ , գատընլար րէնկ րէնկ էլպիսէլէր իլէ արապալար իլէ վէ էրքէքլէր տախի աթ իլէ կէզմէկէ չոգըպ , խըզմէթքէարլարտան պիրի , արա սըրա էլինտէքի պօրույու չալըպ կէչտիքլէրի օրմանը էօթտիւրիւր ։ Պու խըզմէթքէարը Գօնթ մախսուսէն ինկիլիզբատան ճէլսլ իթմիչ օլուպ , սարայտա պուլունան խըզմէթճիլէրին քեաֆֆէսի , «Մէօսիէօ» տէյու չաղըրըրլար իտի ։ Ամէլար՝ պօրուննուն պէսինի ալտըգճա , ճանլանըրլար, վէ քէօբիւքտէն պէչայ քէսիլմիչ օլան կէմիլերինի սաղըզլաըընտա սարսարլար իտի ։ Պէօյլէճէ ճէսիմ աղաճլարըն վէ չիչէք այրիչ չալըլզգլարըն արասընտա , ճիւմլէսի կէզէրլէր վէ էյլէնիրլէր իտի ։

Արա սըրա տուրուս , պիրա ի՛չէրւէր , վէ քիրազ թաթլը չէքէրլամէլէր եէրլէր իս՛ի Մատամ Բօմբէրան սալընճաղա օթուրուր, գօճասը սալար , վէ պի՛ր աղ գուվվէթի՛մէ սալանտը՛ղը սըրատա , նէֆէսի քէսի՛լյօր զաննը յա՛ գօրգուսունատան պաղըրմաղա պաշ՛լար , վէ ֆի՛սթանընը գօրտէ՛լարընատան ատախ գամ՛չը սէսի կի՛պի սէսլէր չըգար իս՛ի Խի՛ր գըզ պի՛ր արատա կէ՛լո՛քտէ գու՛լագատան գու՛լաղա արտը սրգասը կէ՛լմէզ ֆ՛ըսըլթ՛ըտան վազ կէ՛չէ՛մմէ՛լէրի մի՛լթ՛ատ օ՛լտու՛ղու ս՛իաի՛լլու , գ՛լան՛չ իլէ Մատ՛լէն տ՛աի՛ , ճօ՛չղուն ճօ՛չղուն պի՛ր պի՛րլէրի՛լլէ գօ՛նու՛չուրլար իս՛ի ։

Մի՛րալայ Մէ՛րլօ իս՛է , Ֆ՛րօս ը՛ր սէ՛թրիա՛նի՛ն պի՛ր տի՛ւմէս՛ինատէն եագալայ՛ըղ , եի՛րմի՛ քէ՛րըհ հ՛ի՛քա՛յէ իթ՛ մի՛չ օ՛լտու՛ղու պի՛ր չէ՛յ՛ի եի՛րմի՛ պի՛րի՛նճի՛ տէֆա օ՛լմագ իւ՛գրէ , էէ՛նի՛տէն պաշ՛լար , վէ պի՛չարէ՛յ՛ի է՛օ՛լտի՛ւրի՛ւրճէ՛սի՛նէ սըգար իս՛ի ։

—Է՛վ՛վէ՛թ , տէ՛ր իս՛ի , 1853տէ տի՛ր , օ վագըթ պէ՛ն եի՛ւպ պա՛շը իս՛ի՛մ . գըզգարատաշ՛լարը՛մը՛ն պի՛րի՛նատ՛ւ՛ն վի՛րատ ես՛ի՛մ՛ի՛ւ իս՛ի՛մ . վի՛ւթ՛է՛վ՛ֆ՛անը՛ն մէ՛վճ՛ուատաը՛նը սէ՛պ՛ի՛ը տէ՛ֆ՛ժ՛էր իւ՛ն՛ն ն՛օ՛թ՛էր , սլէ՛ն՛ի խ՛այ՛ը՛ս ալ՛տ՛ա՛թ՛ատ ը՛վ՛ չ՛ալ՛տ՛ը ։

—Թ՛էէ՛սս՛ի՛ւ՛ֆ՛ իտէ՛ճ՛էք պի՛ր հ՛ալ վու՛դ՛ու պ՛ու՛լ՛մ՛ու՛ղ , վէ լ՛ա՛ք՛ի՛ն պէ՛օ՛յ՛լէ ն՛ու՛ա՛տ՛ի՛ր՛է՛ն վ՛ու՛հ՛ու՛ր՛ա կ՛է՛լ՛ի՛ր տէ՛տ՛ի Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր ։

—Է՛վ՛վէ՛թ , ալ՛տ՛ա՛ն՛տը՛մ , ալ՛տ՛ա՛ն՛տը՛մ , հ՛է՛մ տէ սէ՛ն՛ի՛ն սէ՛ն՛ա՛ա՛թ՛տ՛աշ՛լ՛ար՛ը՛ն՛տան պի՛ր՛ի՛ր իս՛ի՛ պէ՛ն՛ի՛ ալ՛տ՛ատ՛ատ՛ան , տէ՛յ՛ու՛ս , մի՛ր՛ալ՛այ Մէ՛ր՛լ՛օ , սլ՛ն՛ը՛ր՛ը՛ն՛ա տ՛օ՛գ՛ու՛ն՛ան Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր՛ը՛ն իւ՛գ՛ը՛ր՛,՛ն՛ւ գ՛ան չ՛ան՛ա՛ղ՛ը կ՛ի՛պ՛ի կ՛ւ՛օ՛զ՛լ՛է՛ր՛ի՛ն՛ն աչ՛ը՛պ , պաշ՛ը՛ն՛ը սալ՛ար , վէ կէ՛օ՛յ՛ա Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր չ՛ալ՛մ՛ը՛զ կ՛ի՛պ՛ի ան՛ը տ՛ա մ՛ա՛հ՛ք՛ի՛մ իթ՛ մէ՛կ՛ի՛կ գ՛ալ՛գ՛ը՛զ՛ը՛ր իս՛ի ։

Տ՛ա՛ի՛մ՛ա նէ՛չ՛էլ՛ի օ՛լ՛ան վէ մի՛ր՛ալ՛այ իլէ է՛յ՛լէ՛ն՛ի՛մ՛էկ՛ի՛ սէ՛վ՛էն Բ՛օ՛մ՛բ՛է՛ր՛ան ,

—Ա՛մ՛մ՛ա է՛ա՛թ՛տ՛ը՛ն՛ը՛զ հ՛ա , 1853 տէ Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր օն ն՛ա՛չ՛ը՛ն՛տա իս՛ի ։ Ի՛ն՛ն՛ա՛ֆ՛ան՛է տի՛ւ՛չ՛ի՛ւ՛ն՛ի՛ւ՛լ՛է՛մ՛է՛ք օ՛լ՛ու՛ր՛ա՛ս՛ա . Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր՝ սէ՛ն՛տէ՛ն մի՛ր՛ա՛ս՛ա չ՛ալ՛ան ն՛օ՛թ՛է՛ր իլէ հ՛է՛ն՛ու՛ւ օ ե՛ա՛չ՛տա իքէ՛ն մի՛ւ՛թ՛թ՛է՛ֆ՛իգ իս՛ի՛ տէ՛ն՛ի՛լ՛է՛մ՛է՛զ . . . չ՛իմ՛ի օ՛թ՛ու՛զ ե՛ա՛չ՛ընտա վար տը՛ր , վէ է՛քս՛է՛ր՛ի՛յ՛ա կէ՛ն՛ճ գ՛ը՛զ՛լ՛ա՛ր՛ը՛ն է՛թ՛ր՛ա՛ֆ՛ը՛ն՛ը տ՛օ՛լ՛ա՛յ՛ը՛ր տ՛ու՛ր՛ու՛ր իս՛է տէ . . . չ՛ու հ՛ալ՛ի քէ՛ն՛տ՛ի՛ս՛ի՛ն՛ի հ՛ա՛պ՛ա՛ս՛ Մ՛ի՛ւ՛ս՛թ՛ա՛հ՛ա՛գ՛գ կէ՛օ՛ր՛մ՛է՛կ՛է սէ՛պ՛է՛ս՛ ա՛տ՛տ օ՛լ՛ու՛ն՛ա՛մ՛ա՛զ ։

Մէ՛ր՛լ՛օ ե՛ա՛ր՛ա՛լ՛ան՛մ՛ը՝ գ՛ը՛ր՛թ՛լ՛ան կ՛ի՛պ՛ի կ՛ի՛ւ՛մ՛ի՛ւ՛ր՛տէ՛յ՛է՛ր՛է՛ք ,

—Կ՛է՛ն՛ճ գ՛ը՛զ՛լ՛ա՛ր՛ը՛ն է՛թ՛ր՛ա՛ֆ՛ը՛ն՛ը՞ մ՛ը . . . պ՛ի՛լ՛է իս՛ի՛մ . . .

Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր մ՛ը՛ր՛ը՛ւ՛տ՛ան՛ա՛ր՛ա՛գ ։

—Հ՛ագ՛գ՛ը՛նը՛զ՛տա տէ՛ր՛ը՛ք՛ա՛ր օ՛լ՛ան հ՛ի՛ւ՛ր՛մ՛է՛թ վէ ը՛ր՛ի՛այ՛է՛թ՛ի՛մ՛է է՛մ՛ի՛ն օ՛լ՛ու՛ն՛ու՛զ ք՛է . . .

—Է՛օ՛յ՛լ՛է . է՛օ՛յ՛լ՛է . պէ՛ն՛ի՛մ տէ կէ՛օ՛ի՛ւ՛մ վար . . . հ՛այ՛տէ , հ՛այ՛տէ . . . տէ՛յ՛ի՛ր՛է՛ք , վէ տէ՛լ՛ի կ՛ի՛պ՛ի կ՛ի՛ւ՛լ՛ի՛ք՛տ՛ե օ՛լ՛ան Բ՛օ՛մ՛բ՛է՛ր՛ան իլէ , չ՛ա՛յ՛ը՛ր՛մ՛ը՛ն պ՛ու՛լ՛ու՛ր՛ան Ֆ՛ր՛օ՛ս՛ա՛ր՛ա՛տ՛ան այ՛ր՛ը՛լ՛ա՛ր՛ագ Մ՛ատ՛լէն իլէ Գ՛լ՛ան՛չ՛տ՛ան օ՛ն ատ՛ը՛մ գ՛ատ՛ար ու՛զ՛ագ պի՛ր նօ՛գ՛թ՛ատ՛ա գ՛ա՛ր՛ա՛ղ՛օ՛լ կ՛ի՛պ՛ի կ՛ի՛թ՛տ՛ի տ՛ու՛ր՛տ՛ու՛ր ։ Ա՛գ՛չ՛ամ իւ՛գ՛ը՛ր՛ի Գ՛ա՛ճ՛ա՛զ

գրա , թահթաբօչուն իւզերինաէ գահվէյէր սիկարալար իչիլիր , վէ չալկը չա-
լընըյլ բագսա պաչլարլար իտի ։

Աղօսթօսուն օն ըքինճի կիւնիւ՝ Գօնթուն իսմի կիւնիւ օլտուղունտան ,
ճէվմը մէզգիւրտէ Գօնթու ֆէվգէլատէ չաչաալը սուրէթտէ թէպրիք իթմէ-
կէ գարար վէրիլէրէք , հէր թարաֆտան ատսթ վէ ագրապա վէ թանըտըգ-
լար տավէթ օլունտու ։ Մէրլօ՝ Գուա—լը—Րուտտա պուլունան պօրուզէնլէ-
րի հէլալ իթտիրիսյ , Գօնթուն օտասընըն բէնչէրէսի էօնիւնտէ օ կիւնիւ սա-
պահա գարշը չալտըրմադը տէրէօհտէ իթտի ։ Բօմբէրան՝ ֆիչէք վէ մահի-
թասլ իսմալ իտէնլէրի կէթիրիսյ , կիզլի կիզլի չալըշտըրսը ։ Զիչէք դըլլագլա-
րընտա չիչէք գալմատը գուլլանըլտը ։ Գօնթ չու հալլէրի կէօրտիւքտէ , քէն-
տի տախի նաբաճաղընը գարարլաշտըրտը , վէ կէօրիւնէն հազըրլըգլարը
կէօրմէմէզլիքտէն վէ սիլտմէզլիքտէն կէլմէսի իգթիզա իթտիյի քէնտիսինէ
իխթար օլունտուգտա ,

—Ֆիքիր իթմէյինիզ , հիչ պիր չէյտէն խասլէրիմ ճօգ , իսթէտիյինիզի
հաղրըլայընըզ , վագթը սաաթը կէլիսյ տէ կէօրէճէք օլուրսամ , հիչ խապէ-
րիմ ճօգ կիսլի ֆէվգ եվ ատէ մէսթէճաճհիսյ կէօրիւնիւրիւմ . տէր իտի ։

Նալընըզ Սէվրագա օ կիւնիւ պէհէմհալ պուլունմասընը րէճա իտէրէք .

—Ենինէ սէն վահչի պիր հալ քէսպ իթմէկէ պաշլատըն ։ Այրա սըրա պուռ
հալ աչինի ճագանա սարըլըյօր . խաթրընա կէթիր , պիր սէնէտէն սլէրու տըր
քի իւլֆէթ վէ ճէմիյէթտէն գաչընըյսրսուն , պիր ազ չու հալէ զալէպէ իթ-
մէկէ դայրէթ իթմէլիսին , հաթթա իսմիմի թէպրիք իթմէք իւզրէ , այրն օն
իքլիսինտէ պուլունմագլըզըն իգթիզա իտէր , պէն տէ սանա քիչիւք պիր հէ-
տիյէ վէրէճէյիմ . . .

Սէվրագ՝ ժէնէրալըն չու սէօզիւնտէն մէրագա տիւչէրէք նէ՞ կէօնա հէ-
տիյէ իտէճէյինի , վէ չիմտիյէ գատար հադգընտա ֆէվգէլատէ ալիճէնապա-
նէ տավրանմըշ օլտուղու հալտէ , պուռնտան պէօյլէ տախի տահա նէ սու-
բէթլէ իսլրագը թէվէճճիւհ իտէսլիլէճէկինի տիւչիւնիւբ , վէ պէօյլէ
նաղիք պիր քիմսէյի , պէօյլէ պիր համիյի խալխս վէ բէտէրը հագիգայի քէն-
տիսինին նամէրտանէ ալտաթմագտա օլտուղունու խաթրընա կէթիրէրէք է-
լէմի արթտըգճա սրթար իտի ։

Գօնթ իսմինին կիւնիւ սապահ էրքէն գալգըպ , քէնտիսի իչիւն կէօրիւ-
լէն հազըրլըգլարը մուսէնէյէ չէգտը ։ Սաբանըն չու չէնլիկէ ֆէվգէլատէ
էհէմմիյէթը բաալթ իթմէքտէ օլտուղունու ֆէհմ իթմիչ օլտուղունտան , Գօնթ
հէր չէյին մունթազամ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմէսինի արզու իթմէքտէ իտի .
Մէրլօ վէ Բօմբէրան իլէ պէրապէր ֆիչէք վէ մահիթասլարընն իմալիյէ մէչ-
ղուլ օլան ամէլէյէ պիր թագըմ թալիմաթ վէրտիքտէն վէ սարայտաքի գա-
նալընը իւզերինէ սանճագ վէ ֆէնէրլէրլէ տօնաթըլմըշ վէ չալկըճլարա թախ-
սիս իտիլմիչ օլան գայըգլարընն , վէրիլէճէք պախչիչէրտէն սէրմէսթ օլաճագ
չալղըճլարընն իհթիեաթսըզլըգտան պիր գազայա ուղրամամալարը իչիւն իչ-
լէրինէ լիւզումը մէրթէպէ սաֆրա գօնուլմասընա տըգգաթ էյլէտիքտէն ,
պաղչէնին միւտէվվէր պիր մահալինտէ , կէլէճէք քէօյլիւլէրին րագս իթմէ-

լէրի իչիւն գաւրուլան չաորլարը կէգտիքտէն սօնդրա , գըզ վէ էրքէք չօ-
ճուգլար իչիւն թէրթիպ իտիլմէշ օլան էյլէնճէլէրի կէօզտէն կէչիրտի , վէ
էօյլէնէ պիր սաաթ գալսարադ , հէր եէրի կէգտիքտէն սօնրա՝ կէօրտիւյիւնիւ
ունուքմուշ օլտուղունու վէ հայրէթտէ գալաճաղընը պէյան իտէրէք սարա-
եա կիրտի ։

Ադշամ իւղէրի սաաթ սէչտէ գաւուլար աչըլըպ , վէ ճէմիկէթ սարաեըն
ճէսիմ պաղչէսինէ տօլմաղա պաչլայըպ , աղաճլարըն ալթընտա չալընան չալ-
ղըլարըն գարմադարըշ սէտաալարը , քէօյլիւ գունաուրալարընըն թագըրտըպը ,
սէչիրճիլէրին մէսրուրիկէթլէ կիւլիւչէրի , բադգաալարըն պագրըպը , սարաեա
դաւար սաբ իչլէմէքտէ իտի ։ Մըղէօն դըշլասընտա պուլունան ասքէրին տա-
խի պիր չօղու պաղչէյէ հիւճիւմ իլէ , կիւղէլ քէօյլիւ գըզլարըձյա սըչրամագ-
տա իտիլէր ։ Օրթալըգ գարարմադա պաչլայըպ , թաթլը վէ սէրին բիւղկիւսը
էմէքտէ օլտուղու հալտէ տաւլէթլիլէր թահթարօչուն իւղէրինէ , պաղչէ-
տէքի խալդըն մէսրուրիկէթ վէ նէչէսինի սէյր ու թէմաչա իտէրէր իտի ։ Սա-
լօնլար՝ ֆօնթէնալը ասքէրի մէգթէսիինին ումումի գօմանտանը , չէհր էմինի ,
վէ Պուա—լը—Րուանըն միւտիրի կիսալ էհէմմիկէթլի զէվաթ իլէ տօլմուշ էտի ։
Գօնթէս Սարա , ղայէթ սօնուդ բէմալէ բէնկ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլտուղու ,
վէ իւգբինտէ միւճէվհէրէ տաիր աալա պիր նէսնէ պուլունմատըղը , վէ կիւ-
ղէլ սաչլարընը թէրէսինէ թօրլամըշ դալտըրմըշ պուլունտուղու հալտէ , մու-
հարէպէի ախիրէտէ Սլմանլար թարաֆընտան բէչն օլարադ պալը գօնուլմուշ
օլան Պուա—լը—Րուանըն պաչ բաբագըյլա կէօրիւճէքտէ իտի ։ Սէվրագ իտէ,
բարլամադտա օլան ալթուն կօսմալը ունիֆօրմաընը կիյինմիշ քիւչիւք պիր
սալօնուն պիր քէօչէսինէ չէքիլմիշ , վէ բէնչէրէլէրտէն պիրի էօնիւնէ օթուր-
մուշ , սաղընընդ պիր ֆիքր իլէ պաղչէտէքի կիւրիւլտիւյիւ տինլէր տուրուր
իտի ։

Գանալընը իւղէրինտէ , ֆէնէրլէրին բէնկ բէնկ ըշըգլարը սույուն եիւ-
ղիւնէ ուրմուշ օլտուղու հալտէ սանճագլար իլէ տօնատըլմըշ դայըգլար կէ-
չիսլ տէօնէրլէր վէ պալըգլար սույուն եիւզիւնտէ եիւգէրլէր իտի ։ Հէր ճի-
հէթտէն նուր սալան չու վասի իդամէթ կեահ՝ էնդարը հաղըրունէ , պիր մա-
զարաի սէֆասալաչա իլսէ իտէր իտի ։ Սէրայընը տիվարլարընա թաալիգ իւ-
տիլմիշ օլան Գանալհէյլ ֆամիլեասընըն էճտատը բէսմէլերի , գանն էտէբսին
քի չու չալտաալը հալտէն միւթէէղզիզ օլաւյօր կիսալ , չէրչիվէլէրի իչինտէ
կիւլմէքտէ իտիլէր ։

Պիր սրալըգ , էֆրաֆընը դուչաթմըշ օլան պէլէտսիյէ մէմուրլարընտան
եագայը սըյրըրարագ , Գօնթ՝

—Օ տէյիլ ամմա պիղիմ Սէվրագ նէ՞րէտէ , տէտիքտէ .

—Շիմաի կէօրտիւմ Սէվրագը, քէօչէնին պիրինէ չէքիլմիշ օթուրույօր իտի,
տէտի Ֆրօսար , իչթէ չուրաատա . . .

ժէննէրալ գօլսարը աչըգ , մէսրուրէն եավէրի Սէվրագա տօղրու իւէրէ-
տիքտէ , Սէվրագ պիրտէն այաղա գալգտը վէ Ֆէվզ էլ ատէ հէյէճան իլէ ժէ-
նէրալընը եագլաչմասընա պէքլէտտի ։

—Թէպրիքէ կէլմիշ օլան քեաֆֆէսի իւէ իչիմի սիքիրտիմ , չիմտի սըրա իքիմիզէ կէլտի . սէնի տէ Թէպրիք իվմէյի : Չարիշ օլտուղունա լիյագաթ , հաքսիյէ նէզարէթինէզ Թագտիր , վէ խըզմէքը ասքէրիյէնտէ իքմալը վազիֆէյի լաղըմէ էյլէտիճին միւչահէտե օլուռնարագ , Թարաֆլըմտան վուգուա սլուլան ֆնհա իւզէրինէ , սիւվարի զասլըթանը սիլքինէ տախիլ օլմուշ խոռւկինի Թէսլիր իտէրիմ , տէտի ժէննէրալ :

Սէվրագ՝ ժէննէրալըն չու սէօզլէրինի իչիթիքտէ , օ տէրէճէ գիհնի գաբշտը քի , Ֆրօսար՝ հէրէ տէվրիլէճէք զանն իտէրէք , հէման Սէվրագա տօղրու իլէրիլէտի . Սէվրագ իսէ՝ հէօյլէրի գամաչմըշ , նուԹգա ճէսարէթի իտէժէյէրէք , ԹուԹուլտուռ գալտը :

—Վա՛յ կիտի Սէվրագ վա՛յ , Քէ ամճիւտտէ գալտըն էօյլէ՞ մի . սէն բիւԹալէտեքի զապիԹլէրին ճիւմլէսի ատ սէնտէն կաչլը տըրլար , վէ ատէտի տէ բէք ազ տէյիլ տիր , տէտի Ֆրօսար :

—Ֆրօսար , սլիրատէր , տէտի րըգաթ իւէ ժէննէրալ, Բիւէր բէք էյի սլիր ասքէր օլտուգտան պաչգա , իսմի տէ Սէվրագ տըր· բէտէրինին նէ սուբէԹլէ վէֆաթ իվմիչ օլտուղունու օրտուտա հիչ սլիր նէֆէր ուռնուԹմամազ վէ ուռնուԹմայամազ տըր :

Բիւէր քէտէրլի հալտէ , սլաչընը սալլայարագ , աղլամադա պաչլատը . Բիւէրէն քէնտիսինէ սլու տէրէճէ սարԹը լուԹֆ ու հիմմէթ իտէն սլիր զաթմուվաճէհէսինտէ պէօյլէ միւԹէԹէհիմ սլուլուռնտուղունտան , վէ դիքքը ճէմիլի քէնտի հուզուրուռնտա սլու տէրէճէ իհԹիրամ իւէ էտտ օլուռնան օլ չէօհրէթ չուար բէտէրինին օղլու օլմադա լայըգ օլմատըղընտան վէ հիչ սլիր վէճհ իւէ միւաԹահադագ օլմատըղը հալտէ սլու սուբէԹէ Թալիթիֆ իտիլտիհինտէն տօլայը տուլտուղու քէտէր նազասլիլի Թարիֆ օլուսլ , հաճաքընը ժէննէրալա ֆէտտա իտէսլիլմէք , վէ սէյւ կիսլի ագաճադ օլան զանը իւէ ժէննէրալըն իւղէրինէ պըրագմըշ օլտուղու լէքէլի բէզալէթ վէ մէզլէմէի եայգայըզ չըգաբասլիլմէք արզուսուսլա եռանըզ ԹուԹուշուր իտի :

—Օղլում , սանա իվա օլուռնան րիւԹալէ իհսան գասլիլինտէն տէյիլ տիր , իւլա սէնին հագգընը տըր : Հայըֆա քի , չու րիւԹալէ՝ բէտէրինի սանա իտատէ իտէմէզ . Ֆիլվագը հայաֆտա օլսա իտի , սէնին ուղրուռնա հէր չէյի իվԹիյար իտէր իտի . սլուռնուռն իւէ սլէրասլէր կէօրիյօրսուռն քի , բէտէրին տէ քիմսէնին խաֆրընտան չըգմայօր , քիմսէ զիքրինի ուռնուԹմայօր . . . լաքին հէր չէյին սլիր տէ Թէրս Թարաֆը օլտուղունտան , Ֆիլվագը Թէրֆիի րիւԹալէ իվԹինի ամմա , ֆէնասը չուրասը քի , սլիր սլիքիմիղտէն այրըլմամըշ իգ Թիզա իտէճէք տիր :

Ժէննէրալըն չու սօն քէլիմէլէրի՝ Սէվրագա հայաֆը Թազէ պախչ իտտուպ , սօնուգ օլան սիմասը հալը Թասլիխինի քէսսլ իւէ մէզարտտան չըգայօր վէ տամարլարընտա Թազէ սլիր դան ճէվէչան իտիյօր զանն իֆտի : Չարարէֆը տախիլիյէսի , սլիրտէն քէսլը սիւքիւնէթ իտէրէք կէնիճճ նէֆէս ալմադա պաչլատը :

—ՐիւԹպէի ճէոիտէն իւէ պատէղին պէնիմ նէզտիմտէ գալամազսընը .

պուռնան մաատա , պէն տէ սիր գաչ այա գատար իհթիյաթ զալթանը սը-
նըֆընա կէչիյօրում . . . սինաէն ալէյհ , հէր հալտէ այրըլմամըզ իճապ իտէ-
ճէք տիր, թէէսիւֆ օլուռնամագ. ճիհէթ պուրասը տըր . . . չուրասընը իթի-
րաֆ իտէպիլիրսին քի , չու սըրատա լօտպինլիքէ տավրանմամըշըմ տըր . . .]
մագսատըմ տահմա սէնի իլէրիլէթմէք իտի . . . պուռնուն իլէ պէրապէր , չու
այրըլմագ մատտէսինի տէ խայրըը սիր գալըպա տէօքմէկէ զայրէթ իտէրիզ,
տէտիքտէ , Սէվրագ՝ ճէվապէն .

—ժէննէրա՛լ, մատաա քի պուլուռնտուղում մէպէքտէ իլէրիլէմէքլիյիմի հէր
չէյտէն ագռէմ թուխտայօրսուռնուզ , միւսաատէնիզէ մաղրուրէն րէճա էտէ-
րիմ քի հագդըմտա խալրաղ օլուռնան չու թէվէճճիւհ իւդէրինէ , պէնիմ էօյ-
լէ պիր մահալէ թայեին վէ իգամըմա հիմմէթ պուլյուրսուռնուզ քի , պէն տէ
պիր մէյտանը հարպտա պուլուռնապիլէյիմ . . . սիր սէնէ մուգաատէմ ճէ-
զայիրէ կիթմէքլիյի արզուլէյօր իտիմ , իլթէֆ պու. կիւն կինէ չու արզու իլէ
սուզանըմ . . . րէճա էտէրիմ , չու արզումու իքմալ իտինիզ . . .

Շու սըրատա , Սարա՝ պէնզի աթմըշ վէ գաչլարը չաթմըշ իլէրիլէմէքտէ
օլատուղունտան , Սէվրագ սէօզլէնիւ քէստի. սալօնուն գաբու բէրտէսի էօ-
նիւնտէ տուրմուշ , սէօյլէնիլէն սէօզլէրին քեաֆֆէսինի տինլէմիշ , վէ ժէ-
նէրալըն Բիւէրէ այրըլմագըզ լաղըմ կէլտիյինէ , վէ Բիւէրին ճէզայիրէ կիթ-
մէք արզուսուննա տահիր սէօյլէտիքլէրի սէօզլէր ճիկէրինէ գաատար իլէմիշ օլ-
տուղունտան , թէհլիքէտէ պուլուռնան պահաթիւաթրիի հալինի թէհլիքէտէն
գուրթարմագ նիյէթը գավիյսիյլէ Սարա՝ ժէննէրալ իլէ Սէվրագա եագլաշըը:

—Գօնթէ՛ս , տէտի ժէննէրալ սէվինճլէ , Սէվրագը թէսլրիք իտէպիլիր-
սին . թէրֆիի բիւթպէսինէ տահիր վէրիլէն գարարը եարըն բէսմի կաղէթա-
տա օգույահաղըզ:

Սարա սըրըթտը , վէ գըսըգ պիր սէս իլէ ,

—Թէսլրիք իտէրիմ , վէ հաթթա սամիմէն թէսլրիք իտէրիմ Մօսիէօ . . .
տէտի :

ժէննէրալ՝ զէվճէսինին ալթիւսթիւհիւնիւն ֆարգընա վարմագսըղը ,

—Սէվրագըն հիչ ամընամագ հալի եօգ տըր , բէք եագընտա ժէննարալ-
լըգ բիւթպէսինի տէ հահիզ օլամաղը պի իչթիսահ տըր :

Մէրլօ՝ Ֆրօսարը պիր չէրեէքտէն պէրու կէօգիւ էօնիւնտէն զայգ էթ-
միշ օլուպ , կէնճ գըզլարըն եանընա կիթմիշ խէվֆըլյա արամադա չըգըպ ,
սալօնա կիրտիչինտէ , ժէննէրալ, Մէրլօեա տահի ,

—Տուչտո՞ւն մու . Սէվրագ սիւվարի զապիթի օլտու . . . չու հավա-
տիստէն սէն մէմնուն օլուբսուն . . . տէտիքտէ ,

Մէրլօ , այաղընա պասմըշլար կիպի , հավաեա սըչրատը . չէհրէսի մօրա-
րըպ , գուլագլարը չիչտի , ֆըրչա գբըը կիպի սէրթ օլան սլեեըղընըն Թէլլէ-
րինի տիչլէրի արասընա ալըպ , չինչէմէկէ պաշչատը վէ մուսախխարէն .

—Զօգ մէմնուն օլտուա , չօգ . . . կիւզել Թէրագգը . . . պուռնլարըն
եըլաղըշլարը եիւքսէք . պէնիմ վագթըմտա , պիր սըրմալը չէրիտէ օն սէնէ-
աէ անճագ նախը օլուռնապիլինիրտի . . . տէտիքտէն սօնրա , հիտտէթինին

սէմէրէսինի Ֆրօսարա կէօնթէրմէք լիւզումունու հիսս իտէրէք .

—Էյի զասլիթլէրէ հէր նէ ւաթըլսա ազ տըր . Սէվրագ , պէնիմ թա-
նըտըղըմ պագը քիմսէյնէր ինչպէ հօսլպա օլմայըպ քեամիլ տիր , իչիտիյօր-
մուսուն , տէլիգանլը նօթէր . . . Ֆիլհագըգա , Սէվրագըն չոռ սուրէթլէ
թէրագգը իթմէսինէ մէմնուն օլույօրում . . . մէմնուն , տէյի իւլավէ իթտի
Մէրլօ :

—Պէն սէ մէմնուռնում , պէն սէ , տէտի Ֆրօսար :

Միրալայ՝ Ֆրօսարա սըրթընը չէվիրտի , վէ Գօճի իլէ պէրապէր սալօն-
տան տըշարը չըգ սը . Լէօռօլա Ֆրօսար տախի արդալարընտան կիթտի :

Սարա՝ Սէվրագ իլէ եալընըզ գալտըգտա , գօլունա կիրտի : Պիր գաչ
ատըմ ալըպ , թահթաբօչա չըգտըլար , վէ մէրմէր բարմագլըղա տայանըպ
տուրտուլար : Թահթաբօչուն պուռ Քարաքը քեամիլէն գարանլըգ օլուպ ,
մէյտանտա քիմսէ հօգ իտի , եալընըզ կիպլի վէ թէննա եէր արայան քէօ-
յիւն պագը աչըղտըր , պիր պիրէրինէ սարըլը օլարագ , եավաչ եավաչ եիւ-
րիյէ եիւրիյէ պաղչէտէ ֆլյսըլտանըրլար , վէ էքրաֆլարընտա ճէրէեան իտէն
վուգուտաթա վաղըֆ օլմագ պիւէ իթթէմէզլէր իտի : Ուզագտան ճէմիյէթթին
մէսրուրիյէթ ավագչէրլի , աթըլան ֆիչէնքլէրին բաթլայըր , մուօֆագանըն
սէուլէրի , պիր պիրինէ գարըշմըղ օլարագ իչիտիւիրտի : Հիչ պիր Թարաֆտան
Թահթաբօչա ըշըղ ուրմատըղը հալտէ , եալընըզ աղաճլարըն արտընտան
աքս իտէն մահթապըն միւնգաթի պիր ըշըղը ֆիէր իլէ Սարայը պիրագ թէն-
վիր իթմէկտէ իտի : Իթիսի պիր պիրի եանընտա սաքիթ վէ սաքին տուրուպ ,
իթիսինին տախի պիր չօգ սէօյլէյէճէյի վար իքէն , սէօպե նէ սուրէթլէ պաշ-
լամագ իգթիզա իթտիյսինի ահուշինիւրէր իտի . չիւնքի հէր իքիսինին իսթիգ-
պալի , չոռ միւհագաթըն նէյթինէ մէրսուռ իտի :

Սարա՝ ղամմ ու դասաւկէթինտէն թէհամմիւլ իտէմէյէրէք էվվէլա սէօ-
զէ պաչլայըպ , տուտաղլարը տիթրէյէ տիթրէյէ .

—Եագընտա պիղի թէրը իտէյօրսունուզ , էօղլէ՞ մի , տէտի .

Սէվրագ պիչարկ Սարանըն հէյէճանը հալինտէն Ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր
օլարագ , մահկումնանէ . նէհզինէ պագտը վէ մէթթին պիր սէտա իլէ ,

—Էօղլէ իճազ իտյօր . տէտիքտէ , Սարա ,

—Նի՞չին .

—Չիւնքի , չոռ էօմրէ թէհամմիւլ իտէմէյօրում . գէվճինտէն նաիլ վէ
մադհար օլուռդում ասարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթինին հէր պիրի պէնիմ
էչիւն պիրէր սէֆհէթլի տարղէի մէղէլէր տիր քի , պուռնա տա թէհամմըլա
միւաթահադըղում . կիթմէկի , չիւնքի քէնտի քէնտիմտէն օւթանըլյօրում . այրըլ-
մալը , չիւնքի սէնտէն ուԹանըյօրում , չիւնքի արթըգ քէնտիմէ պիւէ նազարը
հագարէթլէ պադըլյօրում վէ նիհայէթթ չիւնքի , սէնտէն նէֆրէթ իթմէկէ
պայլայօրում , տէտի Սէվրագ :

—Իյի՛ր :

—Էվվէլթ , սէնիմ կէչիրտիյիմ էօմր կիպի րէգիլ վէ գէլիլ էօմր օլմագ ,
չոռ էօմրտէն զիյատէ էլէյհինաք վէ քէտէրնաք էօմր պուռնամագ : Պէն տէ

ալուենա միւսթահագդըմ, եաչատրգճա ճէզամը չէքէյօրուսմ, հէր կիւն թահ-գիր ու թէրզիյ իտէկէլտիյիմիզ զաթ օ տէրէճէ միւքէմմէլ սուբէթաէ ալէն-աէն ախզը սար վէ ինթիհամ էյլէյօր քի. պուենաան դիյատէսի միւմքին օլա-մազ: Ալչագճա վէ նամէրթճէ անըն սահիպի պուլունաուղրու մալի էլինաէն չալըզ ալըզ, կէօզիւ էօնիւնտէ եաչայըզ կիտէյօրուս. . . էվվէթ, անըն մալինի. . . չիւնքի, անա զէվճէյիզ իթմէտիյինի սէն իտին պանա ինանտը-բան, սէն իտին ալէնի ալտաթճան, լաքին պիր արալըզ մէճպուր օլտուսմ ա-նըն մահրէմանէ սէօզլէրինի թէհամմիւլ իլէ տինլէմէկէ վէ օ վագըթ ալտան-մըշ օլտուղուսմու անլատըմ, կէօրի՞յօրմուսուն քի, չէքմէտիյիմ ըզըրտասլ, տույ-մատըզըմ էյլէմ գալմատը:

Օլ ալիճէնտալ զաթըն տօսթլուղունու բէտտ իթտիմ. էօյլէ պիր տօսթ քի, իլէտիկիմ գապահաթտան տօլայը պու կիւն ալէնէն մահքիւմ օլաճագ օլտամ, չու մահքիւմիյէթինին պէրահիյնի վէ տէլտիլինի կէօզիւ իլէ կէօրմիւշ օլտա եէնէ միւթթէհիմ օլտուղումա ինանմագտատ թէրէտտուճատ իտէր: Էլ հասըլ, չու ալէմտէ սէվմիյիմ վէ հիւրմէթ իթտիկտէ: պիր քիմսէ վար իսէ օ տա Գօնէթ Գանալհէյլ իզէն, էսէֆնա քի անը տա ալէօյլեճէ թահդիր իտէ-յօրուս:

Սարանըն պէնդի սարարտը, կէօդլէրի դարարտը, աղդը քիլիտլէնտի, վէ պօղուլույօրճասըճա նէֆէս ալմադա պաշլայըզ մէճպուրի պիր սիքիւ-նէթլէ,

—Գօնէթտան այրըլմագ իսթէյօրսուն, բէք ալա. լաքին նիչին ուզաղտա կիթմէլի, նիչին պըրագըզ ճէզտիրէ սավուշմալը. հիշ օլմազտա, վէլէվ քի ուզագտան օլսուն սէնի կէօրէպիլմէք իչդիթ վէ մէսրուրիյէթինատէն պէնի մահրում վէ սէնին իլէ արա սրա կէօրիւշմէք մէճիւնիյէթինատէն պէնի տուր վէ մէհճուր իթմէմէլիսին. . . տէտի Սարա:

—Տօղրուսու, բէք լաթիֆ մէսրուրիյէթ, բէք տիլարա մէճիւնիյէթ. խ-քիմիզ եիւզ եիւզէ կէլտիյիմիզտէ իթի գապահաթլընա պէնդէրիդ. արամըզ-տա պիր կէօյկ վար քի, հէր տահմ պիրի թէհտիտ իտէյօր. պիր չ[illegible]ր քի խաթրըմըզդա կէլտիքճէ իթթիֆ տէ ուճանաըղրմըզդատն ղըզտըրըյօրուզ. էօյլէ պիր էնտիչէ պիրի գօղալայըզ, էնճամը հալի կէօզիւմիւզ էօնիւնէ վազ իտիյօր քի, իթթիֆինտէ էն զիյատէ հիսս իտէնէյիմիզ լէղղէթ վէ մէսրուրի-յէթի ղէհրլէյիպ պիրի իրիյօր վէ ևէքտիկէրիմիզլէ միւպատէլէ իտէկէլտիկիմիզ բուսէյէրէ տէհղէթ վէ նէֆրէթ գաթը յօր. տէտի էվվալէն Սէվրագ:

Սարա, «էկէբրի չու մուհապպէթի միւթէգապիլէ կէօզիւնէ մէնֆուր կէօրիւնիյօր իսէ, տիմէք օլուր քի պէնի արթըգ սէվմէյօրսուն, պիր պաշ-գապանա բաապթայը ալգ իլէ մէրպուճ պուլունույօրսուն, » տէյտ պաղրըա-ճաղը սըրատա, Գլանչըն ըֆֆէթ վէ լէթաֆէթը հալի, վէ թավըր գալիպա-նէտի կէօզի էօնիւնէ կէլմէքլէ, ճիտմի տիքէն տիքէն օլուպ, գալպէն տույ-տուղու հարարէճէ պօղազընա գատար թէէսիր իթտի իսէ տէ, Բիւր՝ ճէսա-բէթլէ «էվվէթ պիր տիկէրինի սէվէրիմ» տէր գօրգուսուլլա սիքիճէթ իթմէ-կի իսթիյար էյլէտի. չիւնքի, Սէվրագըն պու սուբէթլէ իդրարը թագտիրին-

ոէ , հէր բասլբԹա կէօրիւէրէք , զաԹէն էլինոէն գաչմագտա օլան օլ գալ-
ալի ԹէքբարՀ գալանմագ իւմիտինի գաթ իմմէք լազըմ կէլէճէլինոէն , իչի ևի-
նէ ԹաԹլըեա սլագլամագ իւզրէ , Սարա՝ մտչուգուենուն սըգը սըգը գօլուեն-
տան Բուեթուսլ , կէօգիւենիւեն իչինէ սլագարագ , վէ տիլգիւչա ալընընը Բիէ-
րին տուտտագլարընա ևանաչտըրարագ :

—Վ.է լաքին, Սէվրագ, սլէն սէնի ենհայէք տէրէճէտ սէվէրիմ , վէ սէ-
նին լուԲՓուենու խոՔէրիմ . քէնտի քէնտինի ամըմագ խոէն , հիչ օլմագտա
պէնիմ հալիսէ մէրհաժէք էլլէ ; Բէք ալա պիլիրսին քի , տանա մէլ վէրաի-
կիմ կիւենուէն պէրու , ևալընըզ սէնի տիւչիւենմիւչիմ , խայալըմտա ևալընըզ
սէն սլուլուենմուչտուեն . վէ պիր մէսրուրկէՔիմ օլմուշ խոէ , օ տա սէնին իչէ
հասըլ օլմուշ տըր : ՊիւԲիւեն էօմրիւմ սէնտէն մատուա տըր : Սէնտէն պաշ-
գասընը սէվմէկէ միւգՔէմիր տէյիլիմ : Հիչ պիր չէյ տիւչիւենմէքսիգին , իչին
սօնուենու խաթրըմա պիլէ կէԲիրմէքսիգին , պիր տահա վագ կէչմէմէք իւզրէ
տանա մէլ վէրաիմ : ԳապահաԲըլըմ , միւճրիմ իմ , ալչագըմ , վէ պուեն-
տան ալէօյէ տաիի երինէ գապահաՔըը , միւճրիմ վէ ալչագ օլմագ իսՔէրիմ .
չիւնՔի , հիչ պիր հալ , իենիչտէ սէնին ազգ ու մուհապալէԲինէ միւրաճճահ
տէյիլ տիր . նաիլ օլտուղում պահԲիչարիի հալոէ տէչմամ իմմէք իւզրէ , հէր
ՔէհլիՔէչէ մուգապէլէ իմմէկէ հաղըր վէ նաղըրըմ : Պու գատար դամմ վէ
քէտէրիմէ սէպէպ օլուչօրտուեն . պինու տա լայըգ տէյիլ . . . հէր հանկը կիւեն
օլուր իսէմ , հէր հանկը կիւնՔի , գիհնիմտէ վէ գալալիմտէ բէրվէրտէ իմմու-
կիմ իւմիտ վէ խայալաԲընը մահվընը կէօրճէչէք օլուր իսէմ , պիլմիչ օլ ֆի , օ
կիւենիւ էօմրիւմիւեն սօն կիւենիւ օլաճագ , վէ սօն իւմիտիմ իւէ , սան նէՖէ-
սիմ տաիի պէրաապէր չըգըլսլ պիրՔէճէք տիր , տէտի Սարա :

Բիէր՝ Ֆէվգէլատէ տուրԲաէ տիւչարը խէչէճան օլարագ , Սարանընն
խուլուեա վէ սատագաԲընը Թաստիգէ մէլ Էլէ , օլ պիչաքէնին աէրէճէչի ազգ
ու մուհապալէԲինի Թագրիրէ գալգընշլսլ , իչէտիրի գապահաՖ արսըզլըզգ
էսէրի օլմայուսլ , էսէրը չիտտէԲիր մուհապալէՔ օլտուղունու , վէ զալէպէ
իտէճէչի պիր դուվվէՔ իլճաԲընըչա քէնտի գուճաղընա աիւչմիւչ իտուկինի ,
քէնտինէՔ հիւքմ , վէ չոէ սըրատա պուլուենտուղու հալը բէրիչանի վէ զընճ-
բէԲիչԲիմաիի միւչահէտէ իտէրէք , ճաԲյլսլ , քէնտիտինին Թէմամըչյա Սա-
րանընն գուրսլանը օլմասընա մէտաբ օլմագ իւզրէ , Սարաեա ճէսարէՔ վէը-
մէՔ իսԲէչիսլ , էլինէի Թուեթուսլ սըգմագա պաչլատը : Սարա իսէ Բիէրին չու
ըըգգաՖԲը հալինտէն ալտանընսլ , ևանը պաչընտա ալը գօմագ իսԲէտիչի Բիէ-
րին գալսլինի ևուսմուչաՖմընչ զաննըչյա , մէսրուր օլարագ , աչգ իլէ տօլու
օլան կէօգլէրի ըչըլամագա եիւզ Թուեթուս :

—Օ՛հ , Բիէր , քէօլէն օլայըմ . կիԲմէ , պլէնի պըրագմա , օ տէրէճէ սէ-
նի սէվմէճէչիմ քի , հէր չէչի ունուԲաճագընըն , տէտի :

Սարանըն չու սէօգլէրինտէն քէնտի պուլուենտուղուի ճիտտ հալի Թէքբար
կէօգիւ էօնիւնէ կէՔիրէրէք , նակէհան Սէվրագ երինէ քէսագը սիւքիւնէԲ
իաիսլ ,

—Իկէր պէնի հագըգաթէն սէվիյօր իսէն պագըչէի նամուս վէ իթիպա-
րըմը տախի սէնին ուղրունա ֆէտա իթմէկէ պէնի մէճպուր իթմէ, հաթթա
մուղայիրի օլարագ ղայրէթ էթ քի, պէն քէնտի նազարըմատա պիւէ քէսպէ իթ-
թիպար իտէյիմ։

Սարա, մաշուգունուն նիհանխանէի գալպինի թէֆթիւ իտէրճէսինէ,
մախ տիւրուպա կէօղէրինի Սէվրագըն իւզերինէ տիքտիքտէ, իրճաը ղայրը
միւմքին սուրէթատէ գարարը գաթի վէրմիշ օլտուղունու հիսս էյլէտի։ Նիմ
մէրթէկ պէ գիհնինի թօբըլայարագ ըէվապրթը գախֆէի վէֆաքեարի իլէ Սէվ-
րագը պէնտ իթմէք թէճրիւպէսինէ գալգըշտը վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղա-
յարագ,

—Էօյլէ իսէ, գաթիէն պիթի՞ մի։ վէ պունտան պէօյլէ սէնին չու
թաթը սէսինի ալմամաղա ալըշմագըղը՞մ մը լազըմ կէլիյօր։

Զու սէօղէրի սէօյլէտիյի սըրատա, կէօղէրինտէն սեյլ կիսի եաշ ագ-
մագտա իտի։

—Էօյլէ իսէ, էկէրչի սէնին գայպուպէթինտէն հուսուլէ կէլէճէք էլէմ
վէ քէտէրը ճանսուղա մէթանէթլէ թէկամմիւլ իտէճէք օլուր իսէմ, հիչ օլ-
մազսա, չու գուվվէթը գալպինէ գատրինի պիլէճէ՞ք մի սին։ պունուն
պիր գարը գալպինին իպրագ իտէպիլէճէյի աշգըն ասարը նատիտէ վէ նատի-
րէսի օլտուղունա գանի օլասիլէճէ՞ք մի սին։

Սարա՝ թէքրար հէօնքիւր հէօնքիւր աղամաղա պաշլատը։ Սէվրագըն
սիմսընտա իսէ՝ էսէրի տէմ գալմայրսպ վէ տիթրէմէկէ պաշլայրսպ, տիւշմէ-
սին գօրգուսու իլէ հէման Սարայա սարըլըը։ Սարա չօճուգ կիսի քէնտի
քէնտիյի պրագըպ, պայընը Բիէրին օմուղունա տայաթտը վէ աղլատըգճա
աղլատը։ Բիէր էօմրիւն ֆէլաքէթ վէ պախթսըզլըգլարընը իխթիթար իտէ-
րէք նութգա մէճալսըզ դալը վէրտի։ վէ քէնտի քէնտիյէ, «էյհէրչի Սարա
զէվճէմ օլմուշ օյսա իտի, մուԹլու օլաճագ իտի, վէ չու մուԹլուլուղտա տա
նախլ օլասիլմէմի բէք հիւզի պիր չէյէ միւԹէվագզըճ իքէն, գըսմէԹսիզլիյին-
տէն օլմամըշ տըր։ պէն էկէրչի պիր Թարաճտան վագԹըյլա պիր ազ տահա
միւսայիմանէ տավրանըպ վէ տիկէր Թարաճտան Սարա տախի հալի իշվէպա-
զիյի պէր Թարաճ իտէրէք պիրագ քեամիլանէ մուամէլէ իթմիշ օլսա իտիք,
պու կիւն իքիմիզ պիրսիրիմիպզ զէվճ վէ զէվճէ օլմուշ օլաճագ իտիք։ Լա-
քին, նէ չա՞րէ, գըսմէԹ տէյիլ իմիշ, օլմամըշ, վէ արԹըգ պուլունուլան վէ
տէվամ օլունան Թարիգտէն կէրի տէօնմէք միւմքին օլամագ։ պունտան մա-
սատա պէնիմ ալնըմա Պլանըը սէվմէք եագըը իմիշ։ վագըա չիմտիյէ գատար
տա, նազարը տիգգաճըմ քեամիլէն Պլանչա մաԹուճ օլմուշ վէ անը տիւ-
չիւնմէքտէ պուլունմուշում տըր։ հաթթա, Սարա իլէ օլան բասըԹտի նա-
լայըգտի աշգը չէօզիւպ աԹմագլըգ հագգընտա վէրմիշ օլտուղում գարարը
գաթի, տահա զիյատէ օ տուխԹէրը բաքիզէնին իւզերիմէ աԹճ իյլէտիկէ
նիկեահտան ուԹանտըղըմտան նէչէԹ իթմիշ տիր, նէչէքլի զամիրիմին Թազ-
նիգաթնտան» տէր իտի։

Սարա էշքը չէշմինի սիլէրէք,

—Ասայիլ վէ բահաթընը ալէնիմ պախթիյար օլմագլըղըմ ուղրունա ֆէ-տա իթտիյնի խաթրընա կէթիրմէկէ սանա մէյտան վէրմէյէճէկիմ. Բիէր, կիթ, բազը օլտում . . . տէտիքտէ, Բիէրին սէթրէ միւգթէտիր օլամայըղ իպրաղ էյլէտիկի ալայիմի մէսբուրիյէթ, Սարաբը տէհլիթլի սուրէթլէ ճէրի-հէտար էյլէտի. վէ սէօզէ տէվամ իլէ,

—Անճագ, հէր նէ գատար ալէնտէն պահտ վէ ճիւտա օյանագ օլսան, պէնի ուննուֆմայահաղընա եէմին էթ։

—Սէնի ուննուֆմագ պէնիմ իչին միւմքի՞ն մի տիր, տէտի Մէվրագ։

Սարա էլլէրինի ուղաթտըգտա, Բիէր՝ Սարայը սինէսինէ տայաթ-ըղլ, օ անէ տէկինի վէրմիչ օլտուղու պուսէլէրին էն լաթիֆ վէ էն տուչղուլըսը օլ-մագ իւզրէ, ալընընտան էօբիւ վէրտի։

Ֆիւչիւք սալօնտա այագ սէսի իչիտիլմէքլէ.

—Գօրգարըմ քի սիզի սրաևօրլար. քէնտիմիզէ կէլէլիմ, այրըլալըմ, տէ-տիքտէ, Սարա մահզունանէ,

—Էվվէթ, սէնին ագլըն տայիմա պալընտա տըր. ճէվապընը վէրտիք-տէն սօնրա, ճիկէրտէր բարալաեըճը պիր նազար իլէ, ատօյլէ իսէ, ատիէօ տէտի։

Պիր տահա պալընը չէվիրմէքսիզին Սարա Մէվրագրն քեաֆֆէյի տէրտ ու միհնէթի վէ գատավէթինի պէրապէրինէ ալըսլ կէճէ բէրիսի կիպի սիվիլի վէրտի։

Եէվմը մէգքիւրտէն իբի կիւն սօնրա, պատէթ թաամ, Գանալհէյլտէ պուլունան միսաֆիրլէրին քեաֆֆէսի, սաւօնա թօբլանմըշլար իտի։ Տըշարը-տա, հավա ֆէվգէլ ատէ սըճագ օլուպ, գանատլար Նարը գաբալը օլտուս-ղունտան, ապօնուն իչէրիսինտէ լաթիֆ պիր սէրինլիք հիսս օլունմագտա իտի, Մէրւօ պիր կազէթա ալմըշ, ՚ճկէօզիւիյիւնիւ թագմըշ, սէսսիզճէ վէ հէր պիր քէլիմէյի պիրէր պիրէր թէլաֆֆուզ իտէյօր կիպի տուտագլարընը օյնաթա օյնաթա քէմալի տըգգաթլէ միւթալաա իթմէքտէ իտի։ Նակէհան սանտա-լիյէօնտէն ֆըրլայըպ, կազէթայը Մատամ Ըզմօրտէն իլէ գօնուչմադտա օլան Գօնֆա ուղաթարագ, կիւրիւլտիւլիւ պիր սէտա իլէ,

—Ճէզայիրտէ ըսեան վար։

Սարա աթէչ մանկալը իւզէրինտէ օֆուրմուչ կիպի եէրինտէն սըչրատը. Պլանչ հիչ հարէքէթ իթմէտի իսէ տէ, պէնզի աֆտը, վէ էլինտէքի իչէմէ սի, էլինտէն գայըպ, եէրէ տիւչիւ վէրտի։ Հազըրուն պէյնինտէ, պիր գը-բըրթը տըր պաչլատը, վէ հէր քէս սէօզէ տաղազ էյլէտի։

Ծէնէրալ ղագէթանըն օլ ֆըգրասընը օգուտուգտան սօնրա.

—Պու տա նինէ էվվէլքի մէշհուր չագընընն իչի տիր։ Օրան մէմալիքինին ճէնուպ թարաֆընտա, մուգաթէյէ վուգու պուլտուղու, ախիրէն կէլէն թէլէկրաֆտան իսթինպաթ օլունույօր . . . Ֆատ մէմալիքինէ տաքէր կէօն-տէրիպ տէ, Ֆիկիկ վատիլէրինին հայտուտլարը թէրպիյէ իտիլմէտիքճէ, ճէ-զայիրին բահաթ եիւպիւ կէօրէճէյի եօգ տըր . . . Պէն օ խաալիսլէրի բէք էյի պիլիրիմ . . . չիւնքի իչէրինտէ պուլունմուչում տըր . . . սէնտէ պիլմէլիսին, Մէրւօ . . . սու ատամլար, պիր մուամէլէի թիւճճարիյէ կիսալ մուհսրէպէյէ

գալեըըըլար . . . մէմլէքէթլէրինտէ սէֆալէթէ տիւշտիքլէրի անտէ , թօքլանըըլար. մուհաճիրլիյն իւզէրինէ հիւճիւմ իլէ , էմվալ ու էչխալարընը զասալ վէ ղարէթ վէ քէնտիէրինի գաթէ լիթիքտէն սօնրա , հուտուտու կէնէրլէր վէ ինղէրինէ չէքիլիրլեր . արթըզ իչին եօգ իսէ վէ ճէսարէթ իտէրսէն արգալարընտան գօվալա , հիւքիւմէթը աղքէրիյէ միւֆրէզլէնը կէօնտէրիսէ , օվատա օրտու դուրտուրուր վէ աղքէրիմիզ աչաճիրը ուրսլանը կէօղլէյէ կէօղլէյէ , սէֆալէթ վէ մահրումիյէթտէն , սիլահ գօլթուղընտա գըրըլըր պիթէր :

—Էյ պու պիչարէ Օէվրա՞գ տա մը օրաէա կիտէյօր , քէյֆի պիր չեյ տէյիլ պու . տէտի Բօմբէրան .

—Մուհարէպէ տիր պու , մուհարէպէ , կիւմիւրտէտի Մէռլօ . . . պէօյիւք ժէնէրալլարըմըզ մուհարէպէ սայէսինտէ քէսալը էօրէթի լիթիլլէր տիր. Պիւժօ , տ'Օմալ , Շանկարնիէ, Բէլիսիէ վէ Գանրօպէր վէ էմնալի ժէնէրալլարըմըզ , մուհարէպէտէ նամ վէ չան գապանմըշըր . . . հայ կիտի Խղի , հայ կիտի Մուղաէա . . . խաթրընտա մը՞ տըր , Գանալհեյլ տէտի Մէրլօ :

—Խաթրընտա մը՞ , խաթրընտա մը՞ , Գանալհեյլ պագղըրաը Բօմբէրան տախի , էրէյիճէ պիր հիւրմէթ սիղլիքէ :

Շու սրրատա հէր քէս սուս տուրմագտա իքէն , Սարա պիրտէն ,

—Ամագա Սէվրադըն ձէզաիրէ կիթմէկի պրթըզ մէն իտիլէմէզ մի՞ ,

—Խաթրընտան պիւէ կէչիրմէ , Նապլըմ , տէտի ժէնէրալ թէճաճիւպլէ . էկէրչի Սէվրադ պուրատա պուլունտա իտի , չու սիւալինէ ֆէվզ էլ ատէ ճանը սըզգըլըրտը : Սէվրադըն պիր սէվինճի վար իսէ , մէյտանը մուհարէպէյէ կիտէճէյինտէն նապի տիր : Զաթէն իսէանտան մուգատէմ ձէզայրէ իպամընը իսթիրհամ լիթմիշ օլմագա իտի պիւէ , չիմտի հէր հալտէ իսթիտա իտէճէք իտի , պուղնա չիւպհէ եօգ . . . պէն օնուն հալինի աթէչին իչինտէ տէճէք իտի , պուղնա չիւպհէ եօգ . . . պէն օնուն հալինի աթէչին իչինտէ կէօրմիւչիւմ . . . օնուն նէ՞ օլտուղունու պէն պիւիրիմ . բէտէրի նէ իտի իսէ , քէնտի տէ այնը տըր . . . մուհարէպէտէ հէմ սօղուգ գան իլէ վէ ֆագաթի քէմալը խահիչ իլէ տավրանըր . . .

—Էօյլէ տիր , Էօյլէ , տէտի Մէրլօ , էյէր ֆի քէլլէսի պիր թարաֆա ուչմագա , Օէվրադըն իլէրիյէ եիւրիւմէքտէն գօրգմայաճադը տէրքեար տըր . . .

Բօմբէրան՝ ղէվճէսինին գուլագընտան , Մէրլօնուն սէօզիւնիւ թատտիդ եօլունտա մըրըլտանտըգտա , Մատամ Բօմբէրան տէյի կիպի պիր գահգահա գօբարըպ , հէր քէսի հայրէթտէ պըրագտը :

—Խօշ Սէվրագ պագթըը տըր : Օրան գօմանտանը ժէնէրալ Պրիյեանըն էրքեանը հարսը հէյրէթինէ տախիլ օլաճագ տըր : Պինագէն ալէյհ , գըշլանըն պիրինտէ պօլ պօլ օթուրաճագ եէրտէ , մէյտանը հարպտա սավաշմագլա միւսթէֆիտ օլաճագ տըր :

—Ալէսսէվիյէ պու միսիլու մուհարէպէլէր նէ՞ գատար վագըթ սիւրէր , սիւալ լիթտի Գօնքէֆ :

—Օ տէհշէթլի մէմալիքտէ , եալընըզ սօն պահար իլէ գըշ մէվխիմինտէ մուհարէպէ օլունուր . էն գիյատէ ալթը այտան հէր չեյ պիթէր . . . էկէր

պիթէճէքսէ . . . չիւնքի Արասլար իսէան իթմէկէ գալզըլըրլար իսէ , նէրէյէ միւնթահիճ օլաճաղընը քիմսէ սիլէմէզ . սլապէն պիր տիւզիյէ տէվամ իտէր . անճագ , տօսթումուզ Սէվրագը ամընմամալը : Օ տա սլիգիմ կէչտիյիմիզ նօլտան կէչէճէք տիր . ճիւմլէմիզ տէ օրատան կէչտիք վէ էօլմէտիք , տէտի ժէնէրալ :

— Նա՛յր , սլիգ էօլմէտիք ամմա պաչգալարը էօլտիւէր , ատէտի Մէրլօ :

— Էվէթ , վէ լաքին սէն հէյր թարաֆընը տէմիր իլէ գաբլամըչ իտին . միրալայ , սէյլի քի ճէնկէ կիտէյօրտուն . . .

— Էվէթ , էյլէնճէյէ կիտէյօր կիսլի կիտէր իտիմ . . . չիւալէճ նօգ քի , ալէմտէ հալա պէնիմ սիլահլարըմընը իչարէթլէրինի իւզէրլէրինտէ թաչընան բէք չօգ առամլար վար տըր :

— Իչէթ հէր մուհարէպէյէ կիտէնին էօլմէտիյինէ միրալայընն տէտիյի պէօյիւք պիր իտպաթ տըր : Պիր թավլա օյնայալը՞մ մը , տէտի :

Բօմբէրան՝ Մէրլօնուն ճօչտուրարագ , Ֆիթուհաֆը սըչգանէ վէ տաքէրիյէսինի հիքնայէ իթտիրիր , վէ պիր թագըմ թ֊օհաֆ թաֆսիլաթլա , էօմրիւնիւն էտրարընը սէօյլէմտիրիր իտի :

Ժէննէրալըն մուհարէպէյէ տաիր վէրմիչ օլտուղու թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթա , Մէրլօնուն վէրտիյի թաֆսիլաթտան տահա զիյատէ սահիհ վէ տօղրու նազըրըյլա պագըլապիլէճէյինտէն , Ամրա իլէ Պլանչ թաֆսիլաթը մէգբիւբէտէն միւթէէսսիր օլտուլար : Սէվրագըն տիւչար օլաճաղը թէհլիքէլէրի կէնճ դըզնըղապ կէօպիւնիւն էօնիւնէ կէթիրիյ , տիթրէմէկէ պաչլատը . նէվհիյան Սարա տաիէի , պիր արալըպ կիրիֆթարը տէհչէթ օլտու իսէ տէ , տուչտուղու մուհապպէթ սէմէրէսի օլարագ , իսթիգպալէ գավկիյնէ էմնիյէթ իտիյ , քէնտիսի Բիէրի սէմտիյի ճիհէթէ , անա պիր ֆէլաքէթ մուգու պուլապիլէճէկինէ վէ պիր տահա անը կէօրմէմէք գապիլ իտուկինէ իննանամազ իտի :

Էրթէսի կէճէսի , Բիէրին տաիմի սուրէթտէ քէնտի նէզտինէ կէլտիկինի բուչտընտա կէօրտիւ : Պու միսիլու չէյլէրէ բէք գօյայ իննանըր օլտուղունտան , քէնտինճէ պիր թագըմ մանալար վէրիր իտի : Բիէր՝ Բարիզտէ պուլունաճագ օլսա , զէվգ ու սէֆահաա տալապիլիր , գարըլարըն մուամէլաթը չէհվէթբէրէսթանէսինէ ալտանապիլիր , վէ խուսուսիյլէ Պլանչը կէօրմէկէ վէ անըն իլէ կէօրիւչմէկէ սէրպէսթ օլապիլիր իտուկինի տիւչիւնէրէք , Սարա՝ Բիէրին ձէզայիրին վատ օվալարընտա թէնհամէ իմրարը վագթ իթմէսինի , տահա զիյատէ իտապէթ աատ իտէր իտի : Գընզգանճլըզընտան , Բիէրին չէքճէյլ զահմէթ վէ ֆէլաքէթի իչ եէրինէ պիւէ գօյմազ իտի : Բիէր ուզագտա պուլունտուգճա , քէնտիսինին անըն հագգընտա օլան մուհապպէթի Բիէրին կէօզիւնէ էվվէլքի գատար թէօհմէթլի կէօրիւնմէյէճէյինի թէհայիւլ իտէր իտի : Սըգ սըգ մէքթուպ կէօնտէրէճէյինի , վէ ագրապա վէ թէհալլիւգամթընտան մահրում օլարագ , պուլունտուղու վահտէթի հալիտէ , մէքթուպլարընըն Բիէրէ ֆէվգ էլ ատէ մագպուլէ կէչէճէյինի վէ պու հալ իլէ անը քէնտինէ սըգը սըգը պէնա իտիպ , ավտէթինտէ , տահա զիյատէ քէնտիսինէ

թասլի վէ միւթի օլաճաղընը թէսավվուր իտէր, վէ նիհայէթ մէսէլէ պիր վա-
գըթ իչի օլուպ, հէր իքիսինին հէնուզ կէնճ օլտուդլարընը վէ պիր ազ վա-
գըթ տահա պէքլէյէսիլմէճէքլէրինի, վէ Իսէրին էնսաի ղայրուսիլթինտէ քի՞ր
պիլիր նէ վուգուս պուլապիլմէճէյինի սիւչիւնիւր, վէ չուս միւտտէթ զարֆընը-
տա տուլ գալապիլմէք ֆիքրի երինէ խաթրընա կէլիր իտի իսէ տէ, իչինի տէ-
րինինէ վարմազա ճէսարէթի իտէմէյիպ, կէօզիւնէ մէնֆուր վէ թէօհմիլի
կէօրիւնէն չուս ֆիքրի պիր թարաֆտան պիհնինտէն գօղուպ չընգարմազա չա-
լընըր, վէ տիկէր թարաֆտան տահի խաթիգալինի բարլագ կէօրիր իտի։

Պիր հաֆթա միւթէմատիէն Սէվրագ Գանալհէյլէ կէլմէյիպ, Եսմուլուդ
հազըրլըղը կէօրմէքտէ օլտուդունու վէ կիսէճէյինին սօն կիւնլէրինի վայի-
տէսինին եանընտա կէչիրճէյինի ժէնէրալա եազմըշ իտի։

Պուա—լը—Բուատաքի խանէսինտէն տընշարը չընգմայընպ, պիչարէ վալի-
տէսինին եիւրէկինի բահաֆլանտըրմազա դայրէթ իտէր իտի իսէ տէ, սէ-
ֆիլ դարը, պու խուսուստա միւճէդդիպ օլուպ, եանի, այնը օղլունուն կի-
աէճէյի կիպի, պիր կիւն բէտէրի տահի կիթմիշ վէ ֆագաթ դաբսընուն է-
չկինտէն պիր տահա իչէրի կիրմէմիշ օլտուդունտան, պուունու տիւչիւնէրէք
մահղուն օլտուգճա պուր իտի։

Օղլու եանընտան այրըլմայընպ, կէրչի գալպէն ավտէթ իթմէք իսթէմէպ-
տի իսէ տէ, զահիրէն վալիաէսինէ ավտէթինան պահս իտէր, վէ տէրտ ու
գասավէթինի կիզլէր իտի։ Վալիտէսինէ կիւչէր եիւպ կէօսթէրէրէք, վէ իւ-
միտ վէրիճի սէօզլէր սէօյլէյէրէք, անընն գօրգուլարընը ույուչտուրուր իտի։

Սէվրագ վէտա իչիւն Գանալհէյլէ կիթմէկի տիւչիւնիւր իտի։ Սարանընն
քէնտի հադգընտա իթտիյի խիւլհալարտան ասլա խապէրտար օլմատընընտան,
տէլիճէ պիր մուամմէլէ իթմէսինտէն գօրդար իտի։ Բէնտինէ կիւվէնէմէյիպ,
չայէտ Պլանչ ճէսարէթի վէրիճի պիր սէօզ սէօյլէյէճէք վէ եախօտ ըզկարը
թէէսսիճի իտէճէք օլսա, նէ եարաճաղընը տիւչիւնիւր իտի։ Պունուն իլէ պէ-
րաբէր, ժէնէրալա վէտա իթմէկէ վէ բուխսատ ալմադա կիթմէքտէն տէ
սարֆը նադար իտէմէպ իտի։ Պիր սօն տէֆա օլմադ իւզրէ, սատագաթ վէ
բիայէթ գօմէտտասընը օյնամադա մէճպուր իտի։

Շու սուրէթլէ ագշամ թաամընտան սօնրա Պուա—լը—Բուատան չէքի-
լիպ, ալըշմըշ օլտուդու գօրուտան եիւրիյէրէք, Գանալհէյլ եօլունու թուր-
տու։ Կիւզէրկեահընտա օլան տիլքիչա մահալլէրի պիհնինտէ պիր էյիճէ գա-
լըպալթմադ իչիւն պիր տահա տըգգաթլըճա թէմամա էյլէտի։ Սաաթ տօ-
գուզ բատտէլէրինտէ Գանալհէյլէ վասըլ օլտու։ Սարայընն միսաֆիրլէրինին
ճիւմլէսի, թահֆաբօչա չընգմըշ Սէվրագը պէքլէմէքտէ իտիլէր։ Հարարէթը
հավա միւթէտիլ օլուպ, կիւնտիւզիւն սըճագ կիւնէչինտէն ըսընմըշ օլան չի-
չէքլէրտէն էթրաֆա թաթիլը գօգուլար միւնթէչիր օլուր իտի։ Լաթիֆ պիր
աուշուդու Սէվրագընն գալպինի եուամուչաթընպ, կէօզլէրի նէմլէնմէկէ պաչլատը։

Սէվրագ՝ Գօնթուն եանընտա օթուրուպ, վէրմէքտէ օլտուդու սօն թա-
լիմաթ վէ նասիհաթլարը իչիթմէյէրէք տինլէր իտի։ Սարա խէ կէօզիւնիւ
Բէէրին իւզէրինտէն այըրմայընպ, պիր ազտան անընն տյրըլաճաղընը վէ էն ազը

պիր աչնէսվչն էվվել անը կէօրէմէյէճէկինի տիւչիւնտիւքտէ , վահչի Թասլի-
ևաթը ույանարագ պիրտչն հլրս ու հիտտէթ պիւթիւն հիսիինի իհաթա էյ-
լէտի : Վլճուտինտէ մէզճուտ օլան գանը Թօբտան պէյնինէ գառար չըգըպ ,
պիր սանիյէ գառար հէման տիվանէյէ տէօնտիւ : Այտաշա գալգըպ , վէ Բիէ-
րի օմուպարընտան գավրայըպ սինէսինտէ ոըգըչտըրարագ , «պէնիմ մալըմ
սրը , կիտճէքը օլուր իսէ, պէն տէ արգասընտան կիտճէյիմ» տէյու պաղըր-
մագ իսթէտի , վէ այագա գալգմագ իւպրէ պիր հարէքէթ իթտի իսէ տէ ,
տիթրկմէքտէ օլան տիպլէրի , Սարանըն իսթէսի խըզմէթի իճրա իտէմէյիպ ,
պուպ կիպի ոազուպ ասզուգ Թէրլեմէկէ վէ տիթրկմէկէ պաշլատը : Տիչլերի քի-
լիսլէնիպ , ադրընը աչամաշ օլուս : Մա մաֆիհի ճէտարէթի էլտէն պլրագ-
մայըպ , էյիպլէ սուբաթընը սիլի վէրիպ , պիր ապ քէնտիյի պուլտու վէ Մէր-
լօնուն Բիէրէ պէր վճճհի աթի սէօյլէտիլինի տինլեմէկէկ պաշլատը .

—Խահաշ վէ սըթմա խասխաթլըպլարընա էյի տիդգաթ էթ , նուն գու-
չադ պէյինտէն տասա չըդարմա , խուսուսիյէ , պէրապէրինճէ գընա գընա
վէ սահր լիսպասմա մուսաիճէ սշ . ապքերի էճգախանէլէրինէ կիսվէնմէմէյլի ,
սնըարտա հիսննսագ չէքերի իլէ ըսխըսմուրտան պաշգա պիր չէյ պուլունմագ . . .

Սարա էնտիշէյէ տաշպը . «էկէր խասթա օլուր իսէ , պադմաղա կիտէ-
րիմ. ան-ըն յօմրիւնիս մուհաֆագա իթմէքտէն պէնի մէն իտէպիլէճէք ճիհան-
տա հիչ պիր գունվէթ ևօգ արը» տէտի : Մուահխտարէն հիննէնթը հալի թէքը-
րար իսզերինէ կէնիպ վէ փիքրի գարրշմագա պաշլայըպ , նէ՞ իչին Բիէրին ար-
գասընտան կիմմէտիյինի , վէ նի՞չին պալըպ տա պէրտագեր Մարսիլեատա կէօ-
թիրմէտիկինի վէ նա Ամէրիպատա վէ հախօտ Հինտոսթանա վէ նիհայէթ
պիլա թագեիդ հէր նէրէտէքի սէրպէսթճէ կէզմէկէ հագգ ու սէլահիյէթի
օլապիլիրսէ օ մէմլեքէթէ պէրապէրինճէ սիւրիւքլենմէքլիկինի տիւչիւնիւը , վէ
հէր նէրէտէ պուլունապագար մալիք օլտուղու սէրվէթը ճէօսմէ ասյէսինտէ
ԵրէՆա կիպի բահաթ պիր էօմր կէչիրէպիլմէքլիկինի թէսավվուր իտէր իսթ :

Սարա՝ քնամիլ վէ թէմքինի հալտէ տուրմագտա օլան Սէվրագըն նիւ-
պինէ պագտը : Անըն ֆիքրար իսիպ քէնտի արգասընտան կէլմէկէ բագը օ-
մայաճաղընա էմին օլտուս . վէ պիլա թէսէլլի պիր պլրլեքրինտէն այրըպաճագ-
լարընը խաթրընա կէթիրէքէք , ևավաչճա պիր ահ իթտի իսէ տէ , պու ահ
հազրը պուլունանլարըն գուշագլարընա գատար աքս իթմէքլէ պիւթիւն կէօգ-
լէր Սարանըն իւզերինէ տիքիլտի : Անճագ , Սարա՝ պիլա հարաքէթ պլէնգէ
աթմըշ տուրմագտա իտի : Բիէր՝ լիէճիւլ վէտա այագա գալգտըգտա , Սա-
րա տախի , չէհրէսինտէ տէհչէթամիզ պիր ալամէթլէ պիրտէն երբինտէն սըչ-
րատը . քէնտի քէնտիյէ «տէմէք օլուր քի , էքսերիա գուշագտան աշաղը
սէօյլէնիլէն քէլիմլէրտէն հիչ օլմագա պլրինի օլսուն Բիէրէ սէօյլէմէկէկ ֆըր-
սաթ պուլա՞մայաճագմըշտմ» տէտի . Բիէր , Սարաևա տօղրու իլէրիլէյիպ ,
վէ պագընը էչերէք .

—Ատիէօ , Մատամ , տէտի , ադըղլը պիր սէս իլէ :

Անճագ Սարանըն քէնտինտէն չըգտըղընը կէօրէրէք վէ տուտագլարընըն
մօրարտըղընը վէ կէօղլէրինին գարարտըղընը հիսս իտէրէք , կիւլմէկէ զայ-
րէթլէ ,

—Երևնէ կէօրիւչիւրիւդ · չիւնքի նիյէթիմ , երևէ կէլմիք տըր ։ Անճագ հէր նէ քի վուդու պուլսա , սէնի խաթըրմտան չըզ արմայաճաղըմ տէրքեաբ, վէ սէնին զիքրին տաիւա պանա ճէսարէթ վիրմէյի աչիքեաբ տըր ։

Սարանըն կէօզլէրինուէն երևէ եաչլար սըզմաղա պաչլայըզ , ճէվապ վէրմէք իսթէտի իսէ տէ , սէս յոգ պարամաղ օլսուս . Բիէրէ պուզ կիսլի տօնմուշ պիր էլ ուզաթտըդտա, Բիէր՝ աէհչէթլէ թուէթտու վէ սըզտը ։

—Էթմէ, էվլատըմ , էթմէ , պուս չօճուղուն դալսինի տէ ալթիւսթ իտէճէքսին , տէտի Գօնէ ։

—Ա՛հ , պէն տէ Սարա կիսի իմ, տէտի Մատամ Բօմբէբան, պէն տէ եօլճու կէօնտէրմէկի սէվմէմ , ահկուէնօլուբսա՛մ ։

Հէր քէս Սէվրապա եազլաչը ։ Պանչ , դաչլարը չաթմըշ վէ ֆազաթ քէնարիյի զաալթէ միւդթէտիր հալտէ , տուդտուղունու աալա պէյլի իթմէքսիզին , հէր քէստէն սօնրա Սէվրազըն եանընա կէլտի , վէ բարմագլարընըն արասընտա թուէթմուշ օլտուղու քիչիւք պիր նէսնէյի էմնիյէթը հալ իլէ Սէվ. բագա կէօսթէրէրէք , լաղիֆտանէ պիր թէպէսիւմ իլէ ,

—Իյի՛թ սանա պիր թըլըսըմ քի՝ Գուէտուտան կէլմիշ պիր · տաիմա իւզրինտէ թաչը ։ Պու թըլըսըմ սէնի մուհաֆազա , վէ պուրատա պրագաբզը տօսթլարա թէքրար սէնի իատէ վէ իհսան իտէր ։

Բիէր , տիզ չէօքէճէք կիսի էյիսի , վէ պիր նիկեահ իլէ գալսինի իհաթա իմմիշ օլան աչզ ու մուհապսէթինի նէվճիվան գըղա արզ էյլէտի ։

Սարա՝ Պլանչը Բիէրէ պիր եատիկեար վէրմիշ օլտուղունու կէօրէրէք , պէնզի աթտը վէ քէնտի բէնտիյէ հիսատէթլէ ·

—Պլանչ տիւչիւնմիւշ տէ , մուհապսէթինէ տէվիլ օլմագ իւզրէ, օլ նէս. նէյի Բիէրէ վէրմիշ . լաքին պուընտան նէ՞ չըղար , Բիէր՝ Պլանչըն եալընըզ պիր նէսնէյինի կէօթէրիյօր իսէ , պէնի թագըմըմ իլէ պէրապէր սէյրէ կիտէյօր։

—Եարըն սաաթ դաչտա՞ Պուա—լը—Բուատան չըգաճագսընը , սօրտու Մատլէն սախթէ ֆիթուրսուզ պիր հալ իլէ ։

—Սաաթ եէտիսէ ։ Շըմէնտըֆէր գաթարը , սաաթ նէտի պուչուդտա կէչէր · ճէվապ վէրտի չաչըրմըշ պիր հալտէ Սէվրագ ։

—Իմտի ուզուրլար օլսուն , ապիգիմ , սիղէ տէ մէգթուպ եազ , տէտի Բօմբէբան ։ Գօնթ՝ Բիէրի գօլունտան թուէթտու , Մէրլօ տահի արդալարընտան կիթմտի · վէ պէօյլէճէ Բիէր մուֆտարագաթ իթտի ։ Սարա էօյլէ զանն իթտի քի , գալսի տահի Բիէր իլէ պէրապէր կիտէյօր ։ Տիւչմէմէք իւզրէ պիր սանտալիյէ գավրատը , վէ եէէս վէ քէտէրինի աչըղա վուրաճագ պիր հալէ կիրիֆթար օլուպ տա , ալէմ մուվաճէհէսինտէ մահվ օլմասընն իչինն հէյտան օտասընտա չէքիլտի ։ Եաճագը իւզրինէ սէրիլիպ , վէ պարընը եատըգլարընն իչինէ կէօմիւպ , արթըզ մէյուսիյէթ վէ մահզունիյէթինի կիուզէմէկէ մէճ. պուր օլմայարագ սէրպէսթճէ աղլատըգճա աղլատը վէ պաղըրտըգճա պաս. ղըրտը ։ Պիւթիւն կէճէ եօրդունլուդտան հէլաք օլուպ , հարաբէթտէն բարա. լանըպ , նիհայէթ սապահա դարչը ուդդույա տալտը վէ ֆազաթ ուդդու. սունտա տա բահաթ վէ հուզուր եիւզիւ կէօրէմէտի ։

Էրթէսի կիւնիւ Գուա—լը—Բուատ-ըի լօգանթանըն քէօհնէ արապասը, սաաթ եէտիյի սիր գաչ տաղըդէ կէչէրէք գօրուներուն քէնարընտան նիւմայան օլտու։ Սէվրագ՝ արապաճընըն կանընտա օթուրմուշ, մահզունանէ տիւչիւնիւր իտի։ Եէչիլիք արաբընտան Գանալհէյլ սարայընը կէօրմէքլէ, Սէվրագ զաֆլէթտէն ույանըսլ, տէրուներինտէ Պանչ վէ Մաուլէնին կէչտիկինէ սէյր ու թէմաշա իտէ իտէ կէչիրմիշ օլտուղու օլ թաթլը վագըթլարը խաթրընա կէթիրէրէք էյիլսի պաղչէյէ պագտը։ Պաղչէնին եօլլարընտա քիմսէ կէօրիւնմէզ իտի. կիւնէչին ոօնուգ սիր դիյասը, սապահ տիւմանընտան հուլուլ իտէրէք, սալայընը եիւզիւնիւ թէնվիր իթմիշ իտի։ Սէվրագըն կէօզլէրի ըսլանըսլ, հիսսիյաթը գալսիյէսի տուտաղլարընա գատար աքս էյլէտի։

Նահէհան՝ աղաճլարըն արապասընտան, ճատտէյէ հուտուտ օլան պաղչէնին սիր եօլու իւզէրինտէ, սէյագ սիր կէօրմիւշ զանն իտիլ, թարիֆի զայրը գապիլ սիր հէյեճանէ կիրիֆթար, վէ այնը վագըթտա, սիր քէօբէյին մէսէրրէմլէ հավլամասը դուլաղընա վասրլ օլտու։ Ֆան նամընտա օլան քէօբէք Բիէրի ուղաղտան թանըյըսլ, խէնտէք պօյունա գօչմագտա վէ քէօբէյին արգասընտան Մատլէն իւէ Պանչ եիւբիւմէքտէ իտի։ Ա.րապա սիւրաթլէ իւէրիւմէքտէ օլտուղու հալտէ, եէլէրիյէ Բիէրէ ուղուրլար օլաուն իշարէթի չէքտիլեր, վէ Բիէրին արգասընտան պագարագ, սոքին գալը վէրտիլեր, Պանչ եաղըղընը կէօզլերինէ տօղրու կէօթիւրիյօր կիսպի կէօրիւպ Սէվրագ, հէման արապատան սըչրայըսլ պագըրմագ իսթէմի. . . օ սըրատա արաղա քէօչէյի սարարագ Սէվրագը օլ խայալը լսթիֆտէն մահրում իլէ, պինդի բէրիչան օլուպ, տիթրէմէկէ պաչլատը, վէ էօնիւնէ պագտըգտա, սուրուր ու չատլմանիի հալինի արգատտա պրագան տօղրու պիր ճատտէճէն պաչդա պիր չէյ կէօրէմէզ օլտու։

ԺԳ

Խյուլ այընտա, սաաթ տէօրտէ տօղրու ղայէթ պէրրագ բուի ասիւմանտէ կիւնէչ եավաչ եավաչ նօգթահ ղուրուպէ մէյլ ու սէյր իթմէքտէ վէ հուրմա աղաճլարընըն գարըշըգ եաբրագլարընը անճագ ասլանատպիլէճէք բատտէտէ խաֆիֆ պիր բիւզկէար էսմէքտէ իտի։ Սաալահտան պէրու էօլիւ կիպի սագիլ վէ սաքիթ օլան Օրան չէհրի, պուլունտուղու խապը զաֆլէքտէն բէֆթէթ բէֆթէթ ույանըսլ, տիւչար օլտուղու ույուչուգլուղու իւզէրինտէն եավաչ եավաչ պիլգիսլ աֆմսղա սավաչմագտա իտի։ Ա.րը գօղանընտան սէտայէ միւչասիհ պիր սէս լիմանտան գուհուր իտիպ, պէյագ խանէլէրլէ մէսթուր օլան թէբէլէրէ դատար վասրլ օլմագտա, վէ կէօք եագուէթ բէնհինտէ օլան տէնիզ իւզէրինտէ, Մէրս—էլ—Քէպիր աչընընտա, տիրէկինտէ իւչ բէնհլի պանտիէրա աչմըշ պիր վաբօրուն օճաղընտան, իննճէ պիր տիւման չընըպ, տուրղուն տէնիզին պօյունա ուղանմագտա իտի։ Բօրթուղալ թահմիլ իթմէկէ կէլմիշ օլան պիր Սբանեօլ եէլքէն կէմիսի, սէֆթաթլէ իշարէթ գալտըրարագ, համմալլարը չաղըրմագտա իտի իսէ տէ, բրնթըմ իւզէրինտէ-

քի խաբէութէրին պօյունա եաթմըշ օլան Աբաղ համմալար՝ ասլա դըմըլտա-
մայըղ , մուանիտանէ ուլումադտա իտիլէր ։

Ֆուրուն կիսլի սըճադ օլան ոզադլարտա , եալընըզ պիր ավճը՝ սլաղէ-
լէրին չաթլագ քաթլադ տիվարլարըն եօլ իւղէրինէ վէրտիքլէրի կէօլիկ իւ-
ղէրինաէն եավաչ եավաչ նիւթիւմքջտէ իտի . մկլըտը ավճը , էվրօբա ու-
տուլի իւղրէ նարըմըշ օլան չար քէօչէ պիր քէօչը Կոնիւնէ վասրլ օլտուղ-
ատա , պիր ազ տուրտուղտան ոօրա , քէմալը իհթիրազ վէ բիայէթլէ գաբու-
յու չալար չալմազ , ալթ գաթ բէնէչէրէլէրինտէն պիրի աչլըզ վէ գաֆէս
եօգարը դալտըրըլըպ , Սէվրազըն կիւնէչտէ՝ դըզարմըշ պաչը կէօրիւնտիւ ։
Ավճը , էլինի չաղդաալընա տօղրու կէօմիւրիւս , վէ սիւրմէլէ այազլարընըն
թօրուզլարընը դ ավուչտուրուս , տիքիլի վէրտի ։

—Նէ՞ վար պագալըմ , Պրիւնօ , պիւաչ իթաի Սէվրադ ։

—Գօմանատա՛ն , պիր մէքթուպ վար սիզէ , տէտի , վէ մէչին չանթաօրը-
տան մէքթուպը չըգարըպ ուզաթտը ։

—Ձէզպայրաէն դըր սէրտարը կէթիրմիչ օլմալը պու մէքթուպու տէյիպ ,
Սէվրադ պատը վէ ատաթանէ պիր նիկեահ իլէ նազար վէ արդը թէչէքթիւր
իմտիքաէն ոօնրա , գաֆէսի էնտիրիպ իչէրի չէքիլտի ։ Ավճը տէօնիւս մու-
ֆարագաթ էյլէտի ։

Հարարէթի հավայը քէտմէք իւղրէ դաֆէչլէրի գարանմրշ գարանլըգճա
վէ ֆադաթ աչրին օլան օտաօրնատա Բիւէր տէրհալ մէքթուպա նազար իլէ
«Պու մէքթուպ վալիտէմտէն տէյիլ» տէյիպ , վէ պիրտէն պիրէ տիւշիւնճէյէ
տալըպ , բատթ կէլէ պիր գաչ ատըմ ատը , վէ մէքթուպու այմագտըզըն է-
լինտէ էվիրիպ չէվիրտի ։ Պիր տագըդատա խայալ իլէ տէնիզլէրի վէ դըրտա-
րը աշըպ կէչիպ , Ադրիգանըն սահարասընատան էպէն բիւզկեարըն գալտըրտը-
ղը թօզ վէ տիւմանատան ատմուշ օլան եէչիլիքլէր կէօգիւնտէն նիհան օլտու ,
վէ մէյվէ ադաճլարընըն գըզարմըշ եսբրադլարը , վէ Գանալէվէյ պաղչէսին-
տէքի կէօղէր վէ գանալար վէ պու կէօղէրին վէ գանալարըն եիւղիւնէ ադա
իտէն Ֆրանսա ասիւմանընըն սիմ ատա պուլութլարը կէօգիւ էօնիւնէ կէյտի .
վէ եիւբէյի չարբա չարբա ուղուն պիր եօլ իւղէրինտէ օթլամուր ադաճա-
րընատան միւթէչէքքիլ քէմէրլէր ալթընատա կէղինիրքէն պէյազ ուղուն պիր էլ-
պիսէլի մահպուսէ՝ տէօքիւմիւչ եաբրադլարը խաֆիֆ պիր խըշըլտը իլէ սիւ-
րիւքլէյէրէք կէչիյօր վէ քէնտիսի տաճի քէմալը հիւրմէթ վէ մահճուսիյէթ-
լէ կէօյա եանաչմադա ճէսաւրէթ խտէմիյօր կիսլի անընը արգասը սըրա կիտէ-
յօր վէ պիրտէն տրշ պուտագ ադաճլարընըն պիր քէօչէսինտէն օլ մէհրաբէ-
նին մահվ օլտուղունու կէօրիւյօր պանն վէ խայալտթընա տալտը ։

Ոաաթ եարըմ ուրտուղտա , Սէվրադ քէնտիչ կէլիպ , պիր ահ չէքտի ,
կէօյա կէօղիւնէ կէօրիւնէն խայալտթը դօղալամագ մագսատըյա , բարմագ-
լարըյա կէօպէրինի օղալատը , վէ պիր ազ մուգատտէմ իւղէրինտէ ույու-
մուշ օլտուղու պիր մինտէրէ եաալանարագ , մէքթուպու աչտը . մէքթուպընը
իչինտէն պիր քեաղտա ֆըրլայըպ , եէրտէքի հասրըրըն իւզէրինէ տիւշտիւ ։
Ոաթաղու օլան մէգըթիւր քեաղտըրն թէրէքսինտէ Հաջդէ նազարիրի քեիմէ-

չէրի Թաալ իտիլմիշ օլուպ , ալթ պաչընտա տաքի տէվարրի բէտմիյէյէ մախտուս պիր խաթթի իլէ , գայէթ մուխթասար ուսրէքտէ , վէ հիչ պիր տէւիլ կէօռթէքրիվէքսիզին Ֆրանսայա ավտէթի հաղգընտա նէզարէթի Թարաֆընտան պիր էմրնամէ Ւազըլմըշ իտի : Բիւէր սիւրաթլէ քեաղըտը տէվիրիպ տրգդաթլա օղուտու , այարա գալդըպ , օտասընտա , տիւչիւնէ տիւչիւնէ էնինէ պօյունա ասչամազա պաչլատը , վէ քէնտի քէնտիյէ «պու գաթի էմր նէտէ՞ն նէչէթ իտիյօր . ամասիա ոէպէգիմ նէ՞ տիր . կիզլիճէ պիր բուխսա՞թ մը վէրիվիյօր : Ամասիա ամիրլէրիմ՛ին բէյի ալընմագուրգն տօղրուտան տօղրույա նաղըր Թարաֆընտան պիր ի՞պն մի վէրիվմիշ՝ պէօյլէ ատ օլսա , նէ՞ միւնասէպէգիմ վար : Հիչ պիր Թէքտիրէ միւսթահագդ տէյիլիմ . հաթթա իչ մահ մուդաատէմ աղըրմա Ւարսալանմըշ օլտուղում ճիհէթլէ , պէյէի ատ չայանը միւքաֆաթըմ . վէ Ֆագաթ , Ւարամ քամիլէն տիւզէվիմ տիր , վէ հիչ պիր չէյ իսթիրհամ իթմէտիմ . պու աննաչըմազ էմրտէն ամասիա մադսատ նէ՞ տիր՝ պէէքի ատ ճէզայիրտէն Ֆրանսայա դաւսար սէյահաթ էսնասընտա տիւչարը Թէլաչէ օլմամազըզըմ իչիւն պիր կէօնա մալիւմաթ վէրմէյէրէք , պիր միւհիմմ սէպէպպէ մէպնի Ֆրանսայա ավտէթիմ Թալեպ օլունույօր . պէէքի վալիտէմ խասթա տրը , պէէքի միւհիվիք պիր հալտէ տիր » տէտի :

Բիւէրին պէնզի աճաը . պիր հէյէճան տըր քեաֆֆիֆէի ճիամինի իչաթա էյէտի : Զիհնի բէրիչան օլտու : Պուա—լը—Րուսատաքի բիւչիւք իսանէսի կէօպիւ էօնիւնէ կէլտի : Պադչէ նէչէլի հալտէ իտի . գուա հալըմըշ օլան եօլըտը հէր ղէման միսիլու իհթիմամ իլէ տիւպէմիշ իտի : Նէչպախչ պիր միւդիւնի զիյալէրի , էշճաբը էֆսիմէ հարբաղ՛ըը արասընտան հուլուլ իտէր վէ տալտան տալա քիւմէ քիւմէ գալդըպ օթուրան գուչլարըն հիվիլսիսի իչտիրիր իտի : Վէ Ֆագաթ տէբրունի իսանէտէ սիւքիւնէթ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ , հէր գաթընտաքի օտասա , հաթադ իչինտէ հարէքէթսիզ վէ բէնքսիզ պիր էիսիին հաթտըզը , վէ հաթադըն հանը պաչընտաքի սուֆրա իւզէրինտէ մաթէմէ հանան մամլարըն՝ վալիտէսինին վագարը վէ սաքին սիմասընը Թէնվիր իթմէքտէ օլտուղու կէօրմիյէ հէօրիւնմէքտէ , Բիւէր օ տէբէճէ տիւչարը հէյէճան օլտու քի , ադլամադա պաչլայըպ , վահաէթի հալինտէ քէնտի քէնտիյէ , «խա՛յր , խա՛յր . . . գասիլ տէյիլ , պէնտէն ուզագ օլան վալիտէմ էօլմիւչ օլամազ . . . » տէտի : Անէճագ սըզլէյի գալսի պօղազընա գատար չըգըպ , վէ նէֆէսի Թըզ ան՛ըպ , քէմալը Թէլաչէ իլէ էֆրաֆընա պագտըգտա , էվվէլ էմրտէ կէօրիւնէ էաֆադընըն պաչընտա ասըլը օլան Ֆէլ տիլի Ւաչ իսիճմէսլէ , պունու սուի Թէֆսիր իտէրէք , ասքէր օլմագ միւնասէպէթիլէ Թէննալըզա վէ հէր կէօնա Թէհլիքէյէ ալըշմըշ օլտուղու հալտէ տախի , խէվֆու տէհշէթի զիհնիի իհսթա էյլէտի : Բէնչէրէյէ եագլաչըպ , աչըպ , վէ գաֆէսի գալտըրտըգտա , օտանըն իչի պիրտէն ըշըմագլա , Բիւէր զաֆիլէթտէն ուչանըրճասընա քէնտիյէ կէլէրէք , սէրպէսթէճէ նէֆէս ալտը : Չայը հաղըրընը Թէմէսսիս իլէ , զաաֆը միզաճընտան նատիմ օլուպ , հագդպաթէն պիր գաբընըն պիրէ քէնտի գատար սըՂըրը օլամայաճաղընը , վէ պունտան զիյատէ խայալաթա տալամայաճաղընը հիւքմ էյլէտի . էվվէլա՝ ադաճլար սիթընը

տա տիւշիւնէ տիւշիւնէ քէնտիսինէ սէքէյէօր կիսի կէղինմէքտէ օլան օլ պէ-
յազ էիսմի , վէ մուահասարէն , քէնաի ավտէքինէ սէքէքմէքսիդին էօլմիշ օ-
լան վայիտսինին , վադարլը վէ սաքին սըճաքընը կէօրտիւկիւնիւ նէյէ համլ
իտէմէկինի պիլէմէտի ։

Բիւր՝ քէնչէրքսինէ տայանտը տուրտու ։ Եիւքսէք Թէրէլէրին արդասընտան ղուրուպ իտէն կիւնէչին միւնհանի իւլ չէքլ պիյալէրինտէն մինարէլէրին Հալտըղլարը քարլամադտա վէ սիրազ վազըճ մուդատտէմ Թէչհա օլան սօդազլար կէչէն տէօնէնտէն տօլմադա պաչլամադտա , Արապլար պուրնուղլարընը աղամէճլէ սալլայա սալլայա , սիր զըվամտա նիւրիւմէքտէ , վէ էչէքճիլէր հայվանլարընը դամչըյլա տէօյճ տէօյճ վէ միւնասէպէթսիզճէ հայզըրա հայզըրա , քէօղլերինէ ավտէճ իթմէքտէ , վէ խանէքսինին զարչըսընտա աչըլմըշ օլան գահվէխանէտէ էօթտիւրիւչէն ղուրնանընն սէսի վէ սիր խանէկնտէնին ավազէսի իչիտիլմէքտէ վէ արա սըրա պուհուր իտէն արպէտտաան պուրնա վէ խանէկնտէ սէպէրի քէսիլմէքտէ իտի ։ Ըսընմըշ օլան բուի ղէմինտէն , ազչամ ռէրինէլիկինտէն բուզ պիր տիւման չըղըպ , էթրաֆնա նէչըզ բահիհա իտէ իտէ ասիւմանէ տօղրու սուուտ իթմէքտէ իտի ։ Պիր ալ էվվէլ տայմուշ օլտուղու հէյէճանտան ղիհնի բէրիչան վէ կէօղլերի տալղըն զալըսը, Բիւր պիրթիւն ճիսիմ իլէ ուչուչտու զալը ։

Պիր աչնէսէն սէրու կէօրմէ միչօլտուղու վէ պիր տահա կէօրէմէմէք Թէհլիքէսինէ տիւշմիշ պուլունտուղու վաթանընընը, վէ Սֆիղինա նամ մահալէ զարիպ , պիր տիւշմին զուրչունունուն սինէսի նանընտան կէչտիյինի, իսթըրընա կէթիրտի ։ Մայէթինտէ պուլունան աստքերին վահդի ավազէլերի զուլաղընտան չըղմազ իտի ։ Պիր էսթէր սըրթընտա Տահա նամ մահալէ նագլ իսիլտիկի վէ նարալըլարընն իսքանը իչինն ճէպրէն աչըլմըշ օլան տէրինն վէ սօղուզ պընտան կիսի պիր մաղարատա պիր գապրին թաշը իւզէրինէ աթըլարագ , ալթը հաֆթա ըսրթմատան նանըդ թուխուչտուղու , վէ նիչէ նիչէ տէֆաալար պուս մէղարատան սաղ չըգմայահաղընը վէ տէֆնի իչինն մէղար թաշլարընտան պիրինին իւզէրինէ տէվրիլմէսինտէն պաչգա պիր խըզմէթ օլմատընդընը քէնտի քէնտիչէ ախօյէտիկի, վէ օ սըրատա դիհնի տիչարը զահֆ օյարագ պիր թագըմ էֆքեար գարմա գարըչըդ ճէվէյան իտիլ , սէյագ էլգիսէլի նէվճիվան դընընը սըդ սըդ խաթըրընա տիւշիւրկիւ, վէ պիր սըճաքը լաթիճէ իլէ թէպէսիւմ իյէտիկի վէ նաղարընն իրդաթէ սյագտընը վէ տիհանը թէսլիմյէթտասար իլէ քէնտիսինի թէսէլլի իթտիկի վէ օ սըրատա հաչամադ արզուսուչյա սուգան օլարագ դուվվէի մէվճուտէսինի թօրլամադ դայրէթինէ տիշտիւիւ , վէ մուահասարէն մուէյազում , վէ թէհտիտամիկ վէ միւթէքէպիր տիհէր պիր սըճաթ մէյտանա չըգարագ , ալթուն սարընը սաչարըյլա , վէ էլճաղը հաքիմանէ սիյէ չէտիտէն տիհէրինի գօղուղ տէֆ էյէտիկի վէ նէֆրէթ իթտիկի պիր տիւշմանընա սէղյէյօր կիպի տիհէրինէ հիտտէթէ խիթասլ էյէտիկի վէ՞ հարալը հալինտէ գան Թէր իչինտէ հաթաղընտա սէօնէ տէօնէմէյէ կէօրտիւքէրինի ուհնուբմադա վէ չու խիւնհարը տէֆ իթմէկէ զայրէթէ դաթի իւմիտ իտէրէք , էօլմէկի արզուէտիկի , վէ՞ ֆագաթ բէֆիդիւէ-

բինաէն լքսէրիսինի բէնչէլի դուլմուռնա կէչիրէն էօլիւմաէն քէնարինին եա-
գայը գուրթարտըը վէ իքի այ զահլէթ վէ միհնէթ չէքտիքտէն սօնրա ա-
յագտա տուրա տուրամայա գալզըլ, մէզարիսթանտան չըզըլ չէմսի հայաթ-
պախչ ալթընտա եիւրիւմէկէ պաչլատըը, վէ ազ վազրէթ զարֆընտա քէսալի
գուվվէթ իտէրէք, Օրան չէհրինէ մուվասէլէթէ մուվաֆֆագ օլարագ քեա-
միլէն քէսալի ասֆիյէթլէ խըզմէթինէ տէվամէ պաչլատըը, վէ էօլիւմաէն
գուրթուլալը տահա դիյատէ մահզուն օլուայ, գատէրին գըտասալմագ իսթէ-
մէտիկի էօմրիւն կիւնէրինի կէվլի կիւզէլ կէչիրտիկի՝ կէօգիւ էօնիւնտէն այ-
բըլմազ, վէ խաթրընտան չըգմազ իտի։

Ագշամ վազթը բէնչէրէնին էօնիւնտէ պալատէքի իքի այըդ էօմրիւնիւն
վուզուալընը եէկեան եէկեան խաթըրտագտան սօնրա Բիէր, ահը սէրա
չէքտի վէ մուախախարէն օտասընա չէքիւէրէք վարիտ օլան Թահրիրաթը բէս-
միյյի Թէքրար էլինէ ալը. Թահրիրաթը մէզհիւրէնին մաալի իսէ՝ պիր վա-
բօրա բաքիպէն, պահրէն տէրհալ Ֆրանսահա ավատէք իթմէսի էմրինտէն ի-
պարէթ իտի։

Սէվրագընը աչը պուրուչուպ, գաչլարը չաթըլտը. պիր ազ ույումագ մագ-
սատը յլա, չըգարմըշ գօլթուդ իւղէրինէ աթմըշ օլտուղու ունիֆօրմաընը
սըրթընա Թազըլ վէ չապագասընը պաչընա կէչիրիպ տըշարը չըգտը։ 1700
սէնէսինտէ Սրանեօլարընն ինչա իթմիշ օլտուգլարը էսկի գալէ տիվարլարը-
նըն պօյունա եիւրիւյէրէք չէհրին եօլունու Թութտու։ Սօն պահարտա նա-
ղան նաղմուրլարտան տիվարտան տիւչէն Թուղլալար եէրէ նըղրմըշ վէ խա-
րապէյէէրին արասընտան սագըզ ագաճը տալարը Ֆրէգրմըշ իտի։ Պիր քիւ-
չիւք Արապ գըզընըն սիւրիւմէքտէ օլտուղու քէչիլէր՝ տիվարլարընն այթընտա
սիւրմիւշ օլան եէչիլիքլէրի օթլանմագտա իտի. խէնտէյին իչինէ իրճինին պի-
րի պիր գուլիպէ չաթմըշ օլուպ, տէսթիկահըն պատընտա հէման չըպղագ պիր
չօճուղուն քէնարը Թէլլէրինին Թարագլարընն տիլէրի արասընտա պիւքիւլ-
տիւրիւնէ նագարէթ էյլէտիկի կէօրիւնմէքտէ վէ տէսթիկահըն չարխընընն սէ-
սի իչիտիլմէքտէ, վէ գուլու կիպի տէրին վէ սէրին օլան տարաճըդ ուզագ-
լարտա, խանէլէրին չաթըլարընտան կէօք եիւզիւ նաուիրէն կէօրիւլէպիլիպ,
խանէլէրին տախիլինտէ՝ ֆէվզէլատէ պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտէ վէ պիր
Եահուտի խանէսինտէ՝ Սէվրագընն ատըմ սէսի պընտըգճա բէնչէրէյէ կէնճ
պիր սըֆաթ չըգար, խաֆիֆճէ բէրտէ գըմըլտանըր, վէ ըշըդ իլէ գարան-
լըգ արասընտա կիւէր պիր աղըզ վէ Թահրիք խտիճի կէօգլէր մէյտանա չը-
գար իտի։

Սէվրագ պաչընը էյիսլ էթրաֆընա պագմագ սըղընն կէչէր կիտէր, վէ ար-
գասընտան, հիտտէթլէ բէրտէնէին Թէքրար գարատըլմասը սէսի իչիտիլիր
իտի։

Պուլվար Մալագօֆֆա միւնթէհի օլան պիր չօգ տար սօգագյարտան կէչ-
տիքտէն սօնրա Սէվրագ՝ Գլէպէր մէյտանընա չըգըլ պէօյիւք պիր խանէ-
յէ եագյաչը։ Գարաունուն էօնիւնտէ, իւչ բէյնք պանտիէրանընն ալթընտա
նէֆէրին պիրի գարաղօլ պէքլէմէքտէ, վէ եանընտագի Թալ մասթապա ի-

զերինտէ անագլարընը սալանա սալանա վէ էլլէրինի օղալանա օղալանա օթուրմուշ օլան պիր նէօղլէթճի նէֆէր իլէ գօնուշմադա իսի . գարաղօլ նէֆէր Սէվրագը կէօրմէդ սէլամա տուրուսդ , նէօղլէթճի տախի պաեաղա գալգարագ , էլինի չասդասընա կէօթիւրտիւ ։

—ժէնէրալ էվէտ՞ մի տիր ։

—Էվվէթ , գօմանտան տէյիսդ , նէօղլէթճի նէֆէր , Սէվրագըն էօնիւնաէն կիւտէրէք ճէսիմ պիր պաղչէյէ չըղան պիր դարու աչտը ։

Պաղչէտէ , սիեահ զէհլի գըրմըզը բանթալօնլու , վէ պէյազ էլսիսէլի պէօյիւք պիր չապգալը , գըղրէ սուրանթը , դումրալ պըյըգը , չիչման պիր քիմսէ , ֆէվգէլ ատէ իհթիմամ իլէ , գավուն ֆիտանլարընըն իւզէրինտէքի ճամ գաբաղլարը գալտրմադա իսի ։ Պու զաթ իհթիյաճը պիր թարդ իլէ գավունլարըն գապուդլարընը օղալար , վէ ևէթիչմիշ օլտուղունու հիսս իթճէքլէ մէնիւնէյէթ սէտալարը սալը վէրիր իսի ։ Գումրու վէ չագըլը եօլտան իլէրիւէմէքտէ օլան գօմանտան Սէվրագըն այագ սէսինի ալտրգադա արդասընա տէօնտիւ վէ կէնճ զապթիթի կէօրտիւքտէ տօսթանէ պիր իչարէթլէ ,

—Հա , սէ՞ն միսին, Սէվրագ . . . կէլ չու հըմմէթէ պագ , պիրաաէր, տէտի քհալրինտէն թէրլէմէքտէ օլան չիչման քիմսէ . . . գավունուն սլու ճընընը պուրատա պէն ևէթիչտիրտիմ , վէ լաքին չօգ զահմէթ չէքտիմ . Ձէզայիր սէրկիի ուսմուվիսինտէ , միւքաֆիաթը պէն ալաճաղըմա չիւպհէ եօգ , Ձէզայիրլիէր , քէնտի գավունլարընը սէնա իտէրլէր , պէնիմքիւէրէ նիսպէթլէ բէք ֆէնա չէյլէր տիր . . . պագ պիր քէրրէ չու ճընսա , էն . ազը օն լքի լիսլա հէյիր . գայըսը կիսլի թաֆթը տըր . . . սլունուն իլէ սլէրապէր , սէնի կէօրմէքլէ հիսս իթտիյիմ լէղզէթի հիչ պիր չէյտէն տույմամ ։

Վէ կիւսլէ իլէ պուլաչըդ էլլէրինի գօղայս տալտրրարագ , րհայէթէ մէպնի պիր ազ ուզագտա տուրան Սէվրագա նազլաչը։

—ժէնէրալ , էհէրչի լութֆէն չու քէսադտա աֆթը նալար իտէճէք օլուր իսէնիզ , պուրայա հէյտիհիմին սէպէպինի անլարսընըզ ։

ժէնէրալ պիր էվյէյէ Սէվրագըն ուզաթմըշ օլտուղու քհազըտը ալըպ , վէ տիհէր էվյէյէ տախի հէօղլիւյիւնիւ թազըպ , սիւրանէյէ հէօղտէն հէյհրտիւ ։

—Էյ նէ՞ վար քի , սաղտէթինդ էմր օլունուսյօր , գօմանտան , իւսթիւզաբալը պիր րուխսաթ օլմալը . . .

Խսթիյար ասքէր չու սըրատա թէմքինէի պիր սըֆաթ քէսպ իտիպ , բարմադզլարը արասընտա քհազըտը էվիրէ չէվիրէ , պըյըգընըն թէպէէրինի չյինէմէքտէ իսի ։ Պիր տադըգա զարֆընտա , պիր աղ էվվէլ կիւլմէկէ մէչհալ օլան պադչէպան սըֆաթը Սէվրագըն նազարընտան նիհան օլարադ , իչ այ մուդատաէմ գումրու սըճադ վէ սուսուզ սահրալարտա դալիլ իւլ նուֆուս պիր ֆըրդա մայէթինտէ օլարադ , էսնաի քէչֆտէ պիր խայը արասլ սիվրիլէրինէ մուդատէլէ իթտիյինի կէօրմիւշ օլտուղու զաթըն սիմսար դարչըսընա չըղը վէրմի ։ Ո կիւնիւ վադարը պիր ոէս իլէ ,

—Պիր սաաթ տահա մուդատվէմքէ քհաֆիի խարթուճումուզ վար տըր , էկէր էլլի տադրդայա գատար իմտատ միւֆրէզէսի կէլիպ էէթիչմէզ խսէ , հասլը եուրթտուդ ,

Տէյիչի չու սըրատա նինէ գուլաղընա վասըլ օլտու. օ կիւնիւ աֆէչի ազալֆարադ, վէ պագը գալան գուրչունլարը ֆէսարրուֆ իլէ գուլլանադ, վէ ճէսուր տիւշմէնի սիւնկիւլէրին ուճուննա գատար եանաչտըրըպ իւզէրլէրինէ նիրմի նէֆէր գատար ավմը հիւճում իֆտիրէրէք սիր պուշուդ ատաֆտան գիյատէ ժէնէրալ տաեանմըշ իտի։ Մուախարէն, տիւշմէնին քիւսկէֆի վէ միհվիք չէվրէսի, ուֆալըպ ուֆալըպ քէնտի ֆըրգասընը օրֆալատըգտա, բիյատէլէր աֆէչէ տավրանմըշ վէ գարշաչալըղըն արպէտատը արասընատա ալընան պօրու սէսլէրինտէն սէյամէֆէ չըգըլտըղը անլաշըլմըշ իտի։

Սէվրագ, սլաղչէպանլըգա պիր ազ գիյատէ մէրագտան պաչգա պիր գուտուրու օլմայան չու ճէսուր զատիֆին սէրֆճէ պագըշընա տըրգաֆ իտէրէք չաչըրտը գալտը։

—Գօմանտա՛ն, նատը՞լ օլապիլիր քի, բուխսաֆ ալմադ իչին մագամը ալիյէ միւրաճաատ իֆմիչինիզ. իսպիհսալինէ մուվաֆֆագ օլտուդունուդ չու բուխսաֆնամէյլ նի՞չիւն ամիրլէրինիզտէն սըրատըյա իսթիղան իֆմէտինիզ. գահտէյլ թէսէլլիւլէ րիայէֆ օլուռնմումը. տէտի ժէնէրալ։

—ԺԷնէրա՛լ, էկէրչի խիրապ էյլէտիկինիզ թէքտիրէ միւսթահագդ օլսա իտիմ, մահզուռ օլմագ իտիմ. Ֆագաֆ չու էմրին իլէ ու էսպասլընը սիր վէճի լէ անլայամատըմ. . . սլէնէֆէնիզ բուխսաֆ իսթէմէտիմ. . . հաթթա չու էմրի ալտըղըմատա չօգ թէճաճիւպ էթտիմ. . . հաթթա թէյաչէյէ պիւէ տիւշտիւմ. . . Ֆրանսատա Հալընըզ պաչընա պրագ մըշ օլտուղում վալիտէմ ֆէվգէլատէ կալիֆ միգաճ տըր։ Ին էվվէլ վալիտ մին Նամիլաճլըղը վէ տօսթլարըմընըն պանա սէսլէպինի պիրտէն պիրէ այմայարադ ալէնի կէթիրմէկէք իսթէմիշ օլմալարը խաթըրըմա կէլտի. . . ԺԷնէրալ, պէլկի սիղէ պիր չէյ Հազըլմըշ տըր վէ պլէնտէն գիյատէ մալիւմաթընըզ օլմալը տըր տէյտւ մէմուլ իթմադ տիմ. . . վագըա պուռ սէօյլէտիքլէրիմ մագրունը հագըղէթ կէօրիւնմէմիշ իսէ ա՛ֆ. . . իննանը դօրդուս ալտըղը կիսի, հէր կէօնա չիւսկէյէ վարըր. տէտի Սէվրագ։

—Պունա տօ՛իր հէյ պիր թահրիրաթ, հէյ պիր թալիմաթ պանա վիրուտ իթմէմիշ ակր։ Պու մէսէլէ սէնմէ նէ մէրթէպէ մէճհուլ իսէ, պէլնէճ տէ այնը բատտէտէ մէճհուլ տըր, տէտի ժէնէրալ, սիմաոը թէքրար նէչէֆէրէք, վէ ֆագաֆ, ատօմիկլն կիպի, օ պագպա. էկէրչի ամիրլէրին մուվաֆֆէկսինտէ մէֆիրուզ օլտուղունէ վագիֆէտ թէճվիզը գուտուր իթմէկ օլսա իտէն, չիսկհէպուզ քի, ճանընմ սըղըրը իտի։ Վագըա սէնին կիպի նադիք պիր քիմսէնին, աղարմըշ սադալա րիայէֆ իթմէմէկի խաթըրա կէլէմէկ։ Կիւնիւն պիրինտէ սէն տէ պլէնիմ կիպի մէսնէֆտ սահիպի օլապիլիրսինն. մէմուլ իտէմմէ քի, մէսնէֆտէն լազըմ կէլէն րիայէֆի տիրիղ իտէն օլուրսա մէճմուն օլասընն։ Վէ ֆագաֆ մատատ քի իչ անլայուղը, գարայալըմ պու սէօգիւ, տէտի ժէնէրալ։

—Իչին գահիրէ չըգտըղընը կէսրմէյօրում, տէտի Սէվրագ. օնուն իչիւն տահա պու պապտէ սէօյլէշմիլիրիմ։ Հէր չէյտէն էվվէլ, պէնտէնիզ սիգտէն

Նասիհաթ ալմաղա կէլտիմ , ալէնիմ էէրիմտէ օլսանըզ նէ՞ եարար իտինիզ ։

—Չա հա , էվլատ , ալէն արթըզ եաչըմըզ. ալմըզ պիթմիշիմ , վէ եօլճուլուզ իթմէկէ զիյատէ պիր հէվէսիմ գալմամըշ տըր ։ Վէլէվ Ֆրանսանա կիթմէքը իւզրէ տաքի օլսա , պիր եօլճուլուզ իթմէքը լազըմ կէլսէ պիտէ , բէք մէմնուն օլմամ . ալէն պուրատա չու պաղչէմին իչինէ , եէթիշտիրմէքտէ օլտուղում մահսուլաթըն սրասընտա բէք խօչնուտում . վազըս պուռնտան օթուզ սէնէ էվվէլ պէօյլէ սէյլի իտիմ . կէօրտէն միւթէմատի եըլտըրըմ եաղաճագ օլսա , եօլճուլուղումու թէէխիր իտէմէզ իտի ։

—Տէմէք քի , ժէննէթլ , կիտէր իտինիզ ։

—Ինթիմալ տըր , Սէվրագ . . . նազըր սիզէ բէյ սօրմաեօր . ասլոլթինի էմր իտէեօր . . . թաալի օլմազտան պաչըգա չըրէ եօգ . միւճազաթ տա օլսա , թաթլը պիր միւճազաթ ։ Պուրատա գալմազա ատլա մէճմուտրիյէթինէ եօգ , տասարլի հալ սէյրքէմալ տըր ։ Խտապիս պէտէվիլէր ճէննուալ թարաֆընտա կիւրիւլտիւյիւ քէստիլէր . պու սօն պահարատա եուրթտուղլարը գուրչուէլարը տահա սինտիրմէմիշ օլտուգլարընտան, պիր ալ վազրթ բահաթ տուրատաճագլարը տէրքեար վէ պինահէն ալէյհ պուրատա գալմազագ օլսան չէննէն գոբարճասընա էսնէմէքտէն խալի օլմահաճազընը աչըքտար տըր ։ Խթիթլա իթմէկէ չիմոիլիք իհթիյաճ կէօրմէյօրում . . . կիտի վէր , էվլատ , կիտի վէր . էկէրչի , վէտվէսէնի մուճիալ օլան մատատ տահիհ իսէ , վալիտէնէ պագմագ իչիւն պիր ան էվվէլ եանընտա պուլունմուչ օլուրսուն ։ Վալիտէն սէնի կէօրթիւր կէօրմէկ քէստի սչհհէթ վէ գուվվէթ իտէպիլիր . . . ահ , պիր վալիտէյէ նէ հաբըլտա ազ տըր ։ Էվլատընըն՝ կէօպիւ էօնիւնտէն ուգագ օլմասը , պիր վալիտէ իչիւն բէք ազըր տըր ։ Պիր վալիտէնին ազղընտան «օղլում, պուլութլարըն էօթէ թարաֆընտա , տէնիպլէրին պէրի եանընտա պուլունմագտա տըր ։ Վազըթ վէ մէսաֆէ պիր պիրիմիպի այրմըշ տըր . պէլթի զայղ օլմուշ տըր » սէօզլէրինի իչիթմէք նէ գատար մուճիալ էլէմ վէ քէտէր տիր պիլմիր միսին . . . ա՛հ , սիչարէ գաատընճըղագ . . . վազրթ գայ իթմէ, Սէվրագ , պիր ան էվվէլ կիթ , տէտի ժէննէթլ ։

—Կիտէճէյիմ ժէննէթլ ։

—Լհմանտա հիւքիւմէթին պիր քիւչիւք վաթօրու վար քի , Թուլօնա կիտէճէք տիր. օ վաթօրա բտթիպ օլ. վազըս էրէյճէք ֆէնա պիր վաթօր տըր , վոր ալ զիյատէ սալլանաճագսընըզ . վէ ֆագաթ պիր գաշ կիւն էվվէլ եէթիշմիշ օլուրսուն . վաթօրըն գաբտանը պու ագշամ պէնիմ իլէ պուրատա թաամ իտէճէք տիր . սէն ատ կէլ, բէճա իտէրիմ ։ Պէրապէրինճէ գօնուչուր , վէ իչինի սըրասընա գօրսուն ։

—Լութֆուննուղուն մինէթտարը չըմ, ժէննէրալ. վէ թէչէքքիւրտէն ա֊ճիզիմ . տէտի Սէվրագ կէօգիւ եաչարարագ ։

—Թէչէքքիւրէ հաճէթ եօգ , խըզմէթինիզ պաչընտա սիզի կէօրմիւչ վէ թանընմըզ օլտուղումտան, հագդընըզտա տօթլուղում պէրքէմալ տըր։ Օրտուտա սիզին կիպլի մահիր բէք չօգ զասլըթանէ իհթիյաճըմըզ վար տըր . . . էկէր չու իհթիյաճըմըզ տէֆ իտիլճէք օլուր իսէ , էվրօբա հիւքիւմէթլէրին֊

տէն հէր գանղըսը օլուր իսէ օլսուն գաչլարընը չաթմադա նիյէթ իտէնէք պիլէ օլսա . . . նէ եաբաճաղըմըզը պիլիրիզ ։

Ժէնէրալ հիատէթլէ թօրուգլարընը նէրէ ուրտուգտան սօնրա , նէյէ իլէ Սէվրաղըն գօլունտան թուճուպ ,

—Ովնին Ֆրանսաեա տվոէնինտէն տօլայը , տօղրուսու միւքէտտէր տէյիլ իմ ։ Նէպաթաթ պաղչէսի միւտիրինէ պիր ֆիտան կէօնտէրէճէյիմ , սէնին վաղըթան իլէ , ղայէթ նատիր վէ ղայէթ նատիտե պիր ֆիտան տըր քի , Ովֆրիգանըն թօմպուգթու նամ վասի սահրասընըն պիր ճիհէթինտէ նէյվ ու նիւմա պուլմադտա տըր ։

Օ ադչսոը , Սէվրագ՝ վաբօրուն գօմանտանը իլէ կէօրիւշիւպ , էրթէսի կիւնիւ Ֆրանսաեա միւթէվէճճիհէն Օրանտան հարիքէթ էյլէտի ։ Չամա ղայէթ մուվաֆըգ իտի իսէ տէ , Սէվրադա սէհեահաթ ուղուն կէօրիւնտիւ կէհա կիւկէրթէ իւղէրինտէ տօլաշարագ , կէհա տէնիզին տալղալարընը թէ ։ մաշա Իահէրէք տիւշիւնիւբ տուրուր իտի ։ Կէօնտէրիլէն էմրին իլէ ու էսպապը նէտէն իպարթէ օլտուղունու պիր տիւրլիւ քէչճ իտէմէվէքտէ իտի ։ Էվվէլ էմրտե վալիտէսինին էօմրիւնիւ թէէլիքէյէ տիւշիւրճէք մէրթէպէտե աղըր պիր խասթալըգտան գօրգմուշ իտի իսէ տէ , մուահխարէն տիւկէր տահա տէհշէթլի պիր խէվֆ գիհնինի Իհաթա իտիլ , տիւկէրինտէն վէյսաե Սէվրագը ըզմիրտալա կիրիֆթար էյլէտի ։

Հագգընտա կէօմթրիվէն լուճֆտա պիր գարը բարմաղը օլտուղունու անլայըզ , ճանը սըգըլարագ , կիւկէրթէ իւղէրինտէ հիատէթլէ տօլաչմաղա պաչլատը ։ Սարանըն միւթէապիմ սըճֆաթը , թէհտիտամիզ նիկեահը . եարաբլը օլտուղու էսնասաէ մուդուե պուլտուղու միսիլու , չու արալըզ տալի կէօզիւ էօնիւնէ կէչիպ , միւսիրրահէ տիքկիսի տուրտու ։ Զանն իտէրսի քի , Սաբրա գարբուսունտա տուրմուշ , չու վէհվ իլէ խութաթ իտիյօր ։ «Ֆիրը իմէք խութէյիպ , պիր սէնէտէն պէրու պաչընը ալը գ , Ովֆրիգանըն սահրապարընա տավուշտու ։ Մէսոճէնին ուղագլըզը հաճէպիյէ էլիմէն գուրբուբաճադըն , վէ էօլիւպ պէնտէն եագայը սըլըրաճագըն զաննըդյա , աէյի կիւճ էօմրիւնիւ թէէլիքէյէ գօյտուն ։ Լաքին ալտանտըն . սէն պէնիմ մալիմ սին , վէ հիչ պիր չէյ սէնի պէնտէն այրըմադա միւդթէտիր օլամազ ։ Նէզամիէ ավտէթ էմմէկէ սէնի մէճպուր իմմէք իւգրե հէր կէօնա տէսիսէյի իճրայէ վէ հէր տիւրլիւ վէսաիթի խոթխոթալէ հաղըրըմ ։ Պէնիմ մուհապպէթը ճէպրիյէմտէն միլքինիպ գուրբուբմադա ասլա մուվաֆֆագ օլամայաճադըն . պուննուն տա իսպաթը չու տըր քի , իչքէ չիմոի պիր տէրեահ վասի իւզէրինտէ չալգալանմագտա , վէ բաքիպ օլտուղուն վաբօրուն չարխը տէօնտիրքճէ պանտ եագլաչմագտա սըն ։ Օէնի սէվտիյիմի բանա պիլիրսին . վէ սէն տէ պէնի սէվմիշ օլտուղունու բէք չարուղ ուննուբուպ , տահխիֆէի խաթրընտան սիլէմէին . պագ ընաը սլանա , հիւսնէ մալիքէիմ ։ Զալըմա կէօզէրինի չէվիրմէկկէ , հէր չէյ պէնի սէնին խաթրընա պըրագըր ։ Պէրապէրճէ կէչիրտիկիմիզ վագթընը խաթըրէէլէրի պու խուստուստա պէնիմ իլէ միւթէթֆիդ վէ միւթթահրատ տըրլար ։ Ալմշ օլտուղուն պուսէլէրտէն՝ տուտագլարընը էլան եանընալ

թուխուշմագտա տլը. չիչեքլերի գօղլատըղն սըրատա՝ հալա նէզտինտէ նէչը իթմիշ օլտուղում գօղուլարը ալըր վէ սէրմէսթ օլուրտուն. տախիլէն վէ խարիճէն օ մէրթէնլէտէ սէնի իհանթա, սէնի զասթի իթմիշիմ տիր քի, սլէնիմ սչղըմ տա, սլախթիևարլըղըմ տա, հայաթըմ տա մահղա սէն սին. սլէքլէյօրում, չիևնքի սէնին ավ-էթին կէօնիւլիւմիւն արղուսու էսէրի տիր։»

Սէվրագըն գուլաղընա վատըլ օլմագտա օլան Սալանըն չու սէօղլէրի, քէնտիսինի ֆէվգ էլ ատէ մուսթարըպ իթտի, սլիւթիւն վիճուտի քէչէլէնտի, գալպի չարբմաղա պաչլատը. ղիհնինտէն չու էֆքեարը ատֆ իթմէկէ զայրէթ իտէր իտի խսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամայըպ, Սարա կէօղիւ էօնիւնտէն կիթմէզ, եագասընը սալը վէրմէզ վէ մուգալէմէթինէ մէյտան պըրաղմաղ իտի։ Հիտտէթինտէն տիմրէր, վէ հրրս ու զուլպընա զալէպէ իտէմէյէրէք, գարշըսընտա տուրուսյօր զանն իյէտիկի գալիմէ չու վէճհ իլէ ճէվապ վէրիր իտի. «Սէնտէն նէֆրէթ իթմէքտէյիմ. սէն պանա նէ գատար ազամէթի սչղ ու մուհապալէթ կէօսթէրէճճէք օլսան, մուղ ապիլինտէ թարաֆըմտան պիւրուտէթ վէ մուամէլէի բէտտիյէ կէօրմէկէ հազըր օլ, ա՛հ պուհնտան մինանէմիղտէ հիւսնիւ իմթիհազ վէ մուամէլէ հուսուսի գապիլ օլամազ. սլէն էօյլէ պիրիսինի սէվէրիմ քի, սէն նէ՞ գատար չէտիտ իսէն, օ սէվտիյիմ օ գատար միւլայիմ տիր. սէն նէ գատար մէյյալը հիսապյաթը չէհվէթէրէսթի իսէն, օ սէվտիյիմ օ գատար էհլի ըֆֆէթ վէ ըսմէթ տիր. օ սէվտիյիմ հէր կէօնա լէքէտէն արի վէ սլէրի ճիտտէն պիր տուսթէրը նէվրէսիտէ տիր. սէն իսէ, պիր ապէչի աչղ, պիր մէչնէյի մուհատապէթլէ Հանըպ թուխուշան պիր գաըր սըն. էվվէթ, սէննէն գաչընըրըմ, չըպլադ զօլաբընն իչինտէ պէնի գավրայըպ պատուղին գըսգըվրագ իտէմէղին. պուհնտան պէօյլէ սէնին հաբրաքաթ վէ մուամէլաթը աչըգանէնէ հէմրա օլամամ. պրագ եագամը, կիտի վեր. էկէր սէն իսէն պէնի կէթիրթտիրէն, պէնի կէօրէմէյէճէյինէ էմին օլ. պէնիմ կէօնիւլիւմիւն արղուսունա մուխալիֆ օլան հարէքէթինին միճաղաթընը իչմէ պու սուրէթլէ. սանա վէրէճէյիմ։»

Սէվրագ էօլիւ կիպի տէվրիլիպ, տէրինճէ ուդուդա տալը, կէօզլէրինի գաբատընը սըրատա երըտպկար բարըմադտա, վէ տալղալարընն չարբընթընը արասընտա էմմէքտէ օլան ինճէ պիր բիւղկարընն սէտասը վաթօրուն իրէնրի իչինտէն աքս իթմէքտէ իտի. ուչանտընը սրրատա, կիևնէչ բուի տէրեսյը թէնվիր իթմէքտէ պուղունմուշ օլուպ, ուֆուգատան Ֆրանսա սէվահիլի նիւմանան օլմուշ իտի։

Էօյլէ վագըթ՝ վաթօր Թուլօն լիմանընա տէմիր աթտը. վէ Սէվրագ, չէքմիշ օլուուղու թէէղրաֆա վալիտէինտէն ալտընը ճէվապտա, թէաճճիպ ալամէթիյլէ սլէրապէր սըհհէթը վիճուտի պէր քէմալ օլտուղու, վէ մէմուրին զայրի օլարագ վուգու սլուլան ավտէթինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մէսրուր վէ մէհնուն սլուլունտուղու պիլտիրիմէքտէ իտի։

Վալիտէսինտէն ալմըշ օլտուղու չու խասլերը մէսէրրէթ էսէրտէն Բիէր զիյատէսիյէ մէհնուն վէ միւթէսէլլի օլուպ, թէքրար թէէղրաֆխանէյէ ա-զիմէթլէ, պէր վէճհի աթի թէէղրաֆը չէքտի. «Նարըն Գուա—լը—Բուահա

մուվասէլէթ իտէճէյիմ . ավտէթ իմտէն տօլայը Գանալհէլլ սէրայընա խապէր վէրմէյինիզ : » Ադշամըսը տէմիր եօլու վասէթասըյլա , մահալը մագ սուտընա միւթէվէճճիհէն Թուլօնտան հարէքէթ էյլէմի :

ԺԴ

Պիր սէնէ մուգատատէմ սլինմիչ օլտուղու արապա իլէ տէմիր եօլու մէվ-
զըքընտան Պուա—լը—Բուանա կիտէրքէն , հէյիրմիչ օլտուղու վաղթը կէօ-
ղիւ էօնիւնէ կէթիրիպ , Աֆրիգատա իքի մահ միւսաֆէթ իգամէթի էնտասընտա , չայանը իխթիթար հիչ պիր հասիսէ զուհուր իթմէյիսի , պօշ պիր էօմր հէյհիրմիչ օլտուղունու , վէ պիր սիյագտա վէ գըվամտա հէյհիրիլէն ասքէր էօմրիւ իլէ , ճէմիյէթլէր իչինէ սիլա Թասաթիլ վէ րահաթ սիւրիւլէն էօմրիւն եէքտիհէրէ նիսպէթլէ զըտտիյէթինի թէճէսսիւսէ դալդըտը : Մէֆրուդ օլ-
տուղու վաղիֆէյի քէմալը սատագաթլա իմրա իթմէքլէ Օվրագ , քէսպը գուվվէթ իթմիչ , վէ ուղուն կիւնլէրտէ կէնիչ կէնիչ տիւչինմէկէ վագըթ գավէմէթինտէ սէպաթ իտմէյէրէք վէ ալալագընը Թաուհիհ իթմէկէ չալըշ-
մըգճա Թէքրար նէնի սիր խաթառա տահա տիւչէրէք , տահմա մուվաֆֆա-
զըյէթ Օարայա Թէվֆէճհիհ իթմիչ վէ քէնտիսի մաղլուպ գալմըչ իտի : Պէ-
զըյէթ Օարայա Թէվֆէճհիհ իթմիչ վէ քէնտիսի մաղլուպ գալմըչ իտի : Պէ-
զըյէթ վէրսին քի Պլանչըն միւտահէլէսի սայէսինտէ , քէնտիսինի գավրամըշ
օլան չէյթանընն բէնէչէսինտէն գուրթուլարագ անընն սայչընը էզմէկէ մու-
վաֆֆագ օլապիլմիչ իտի : Ֆիլվագը Մատմազէլ Պլանչ կիսի պիր գըզը սէվ-
տիքտէն սօնրա , Սարաևը ըէտտ իթմէքտէ սէօյլէք պիր մէհարէթ օլմատը-
ղընը քէնտիսի տահի իթիրաֆ իտէր իտի :

Հիքմէթ նէզինտաէն օլարագ , էօլիւմտէն գուրթուլմուշ օլան Սէվրագընն
ահալագը քեամիլէն Թէպտիլ օլուսպ , զայիֆ միզաճ վէ պէնտ իտիլմէսի աստան
օլան վէ Սարանընն էլինտէ օյունճագ կիսի գալմըշ պուլունան Սէվրագ , Թաշ-
տան պիր մաղսատա իչինտէ , մէրմէր իէզէրինտէ պիր միւտտէթ վագըթ կէ-
չիրմիչ վէ պիր չէյ օլմամըշ իտի . կէրչի սըֆաթ վէ սէտտասը տէյիչմէմիչ իտի
իսէ տէ , զալպի քեամիլէն Թէպէտտիւլ իտուպ , գարարընտա սէպաթ իթմէկի
սիւրէթը գաթիյէտէ գուրմուշ իտի : Խութիպպալին քէնտիսի իչինն հազըրլա-
մըշ օլտուղու հալի աչըգ աչըղա միզանը իտրաքէ ուրուպ , հանկը ճիհէթտէն
մըշ օլտուղու հալի աչըգ աչըղա միզանը իտրաքէ ուրուպ , հանկը ճիհէթտէն
իւմիտ իտէպիլիչճէկինի քէնտինտէ գարարլաշտըրմըշ իտի : Պլանչտան պաչգա
հիչ պիր քիմսէ իլէ պահթիեար օլամաեաճաղընը Թէֆէքքիւր իթմէքտէ իտի
իսէ տէ , Սարանընն տահմա , իքիսի պէչինտէ վէ պա խաւսուս հէր զէման-

տան գիյատէ պատէգին , մէթին պիր սէտը միւմանտաթ օլաճաղընը , վէ ժէնէրալ Գոնտահէյլ, քէնտիսինին սէրվէթ վէ տաալէթէ մալիք օլմատըղընա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք , եէկէնի պլանըը քէնտիսինէ պէվճէ իթմէկէ բաղը օլաա պիլէ , պլանչ իլէ աղտը իղտիվահ իտէճէկիին , նէ ճէսարէթլէ Սարաա թէպլիղ վէ թէքֆիլ իտէսիլէճէկիինի Սէվրադ սիւրէնիւր իտի ։

Պինաէն ալէյհ՝ հէր չէյտէն սարփը նալար իտէրէք , լազըմ կէլէն փէտաքարըղըն իճրասըյլա , նալընըզ վազիֆէի ասքէրիյէսիյլէ մէչղուլ օլմադտան , վէ պիհնինի օ մէսլէքէ հասր իթմէքտէն պաշգա չարէ օլմատըղընը , վէ չու մէսլէքինտէ խութիդալի օլտուդմա ընէմին իտիլմիշ օլտուղունտան , օ սահէտէ չէ քտիյի զահմէթ վէ տուլյտուղու քէտէրլէրտէն բէհահատալ օլաճաղընը , վէ էնտամ մուհարիպէտէ տիրայէթ վէ զէքաէվէթիինին տէրճէսինի իսպաթ իլէ , ամիրլէրինին հիւսնիւ չահատէթինէ նայիլ օլմուլ իտուհինտէն , իլէրուտէ տահա նիչէ նիչէ միւքտահաթ վէ տահա նիւքսէք իթթալէրէք մահհար օլաճաղընը , վէ չիմահէն հազըրնտա կմիհյէթ պէր քէմալ օլուլ , պէ վազըթ զարիընտա տահի օրտու զօմանտանլըղը մէնէքինի պիչէ հաիլ օլաալիէճէկհինի քէնտինճէ թէտավվուր , վէ չու հալտէ , էվվէնճէկի պէր թարաֆ իտիլ , վալիտէսինին նէզտինտէ պէքճարտա իմիարը էօմր իթմէկի թէրճիհ իտէր իտի ։

Մա մանիհ , Պլանչըն թէէհհիւլ իտէճէկի, վէ չու տիլտէր իլէ էօմր կէչիրճէք օլան քիմսէնին պահթիտար պիր քիսէմ օլաճաղը խուտուտարը խաթրընա կէլմէքլէ , Սէվրադ տիթրէր իտի իսէ ատ , քէնտի քէնտիյէ զալէտպէ լ տէրէք , օ հալտէ Պլանչըն սէվճէկհի քիմսէյի , քէնտիսի տահի ուէմէկհի , վէ Պլանչ չօլուգ չօճուդ սահիպի օլուննայա տէկհին , քէնտիսի տահի պիր տէրճէյէ գատար սինհի չէյհատխէթէ վասլ օլմուշ օլաճաղընտան , էլէրիյէ օ չօճուդըը օխշամաղը , վէ վալիտէլէրինէ պէնզէյճէկէ օլան օ եավրուճըղըը էօթիսպ սէվմէկհի վէ պէլքի տէ լանահ հայաթընտա անլէրէ թէսահուսպ վէ նատիհաթ իտէրէք , հիմայէ վէ մուհաֆազա , վէ պէօյնճէկ , քէնտիսինէ րէֆիգա իթմէք իսթէմիշ օլտուղու պիր զըպճըղաղը պիր խալխա վէ սատըգ տօսթ հիպի սէվմէկհ տէվամ իթմէկհ , վէ Պլանչըն հաիլ օլտուղու լէթաֆէթ վէ նէզաքէթը չախսյէսի տահիսէնէն այրըլմայարագ , օնա հազընճա եա չամաղը , վէ պիր իքինճի տայըսը մագամընա կէչէրէք , չու հալտէ պարը հայաթընը խաֆիֆիէթմէ կհ Սէվրագ թէհսյիլ վէ թէսավվուր իտէրէք չու սուրէթէ նահ օլաճաղը հալը պահթիյարիտէ բաք վէ լէքճսիզ պիր մէսէրրէթպուլսալիէճէկհինէ քէնտինճէ գանատ հասըլ իտիսլ , քէմալը ճմհյէքը գալպ իլէ Սարանընը զուրմազտա օլտուղու տուզազլարը գըրըպ պօղմադ թարաֆընը իթթիզամ իտէր իտի ։

Շու սըրատա , արաւսասը Պլանչը սօն տէֆա կէօրմիշ օլտուղու մահալտէն կէչմէքտէ իքէն ենհնէ օ սապահքի կհպի էյհիսպ , օ եօլու արատը . եօլտա քիմսէ պուլունմայըզ , Գանատկհյլ ատրայը սաքհին պիր հալտէ իտի իսէ ատ , գանատլարընը աչըգ օլմասը , սէրայ խալգընընն օրատատ պուլունտուղունա տէլալէթ իթմէքտէ իտի , Թարըսլարտա՝ պագչէպանլար եավաշ եավաշ չալըշ-

մագտա , վէ չիչէքլէրին արալարընտաքի օթլուղու թէմիզլէմէքտէ իսթէր ։ Ամվրադըն նէֆէսի տարլանըլ , էսէրը մահզունիչէք օլարագ , արապանըն իչինէ չէքիլի վէրտի ։ ապիր չարեէք սօնրա , էվինին գաբուտու էօնիւնտէ արապատան էնտի ։

Գարուեու աչըսլ իչէրի կիրտի ։ Պայէզիի Ագրէգատա խասթալըզը զէմանընտա կէօգիւ էօնիւնէ կէլմիչ օլտուղու հալտէ պուլուսլ , չայըրլըգլար եէ. չիլլէնմէքտէ , վէ գումլու եօլլարընն քէնարընտաքի աղաճլըգլար իչինտէ գուչլար էօթմէքտէ իտի ։ Նէրտիսլան իւգէրինտէն վալիտէսի գօլլարընը աչմըչ օլարագ մէսէրրէֆը հալ իւէ իւէրիլէմէքտէ օլտուղունտան , Ամվրագ , նահլ օլտուղու չու հալը մէսէրրէֆ իլթիմասէն վէ լէթաֆէթ սլէհանտէն մէմնուն օլտու ։

Զէմանը չէպսպէթինի կէչիրմիչ օլտուղու չու իգամէթկեահրն քիչիք օտաանընտա ապիր գաչ ատաֆ քէմալի նէչէ վէ ինալիսաֆ իւէ օթուրտու , վալիտէսի տաֆի կանը պաչընտա կէօգիւնիւ իւգէրինտէն այրըմագ , վէ սիւալին արգասընը կէթիրմէկ իտի . Ամվրագ , մէչաղիլի զիհնիյէսինի ունութտու . իթթիհար վալիտէսի , իլ տէրինին էսկի էմէքտարը օլան խըզմէթքեար , գամարզ վէ ֆիթուրտուզ հալտէ իչինտէ եաչամըչ օլտուղու օտասը , նիհայէթ հէր չէյ կէօգիւնէ լաֆիֆ կէօթիւնիւսլ , հէր մախլուգաֆը պիր նաղարը ինալիսաֆ իւէ սէյր ու թէմաչա իտէրէք , զիհնինի բահաձլաֆմագտա վէ գալսինի կէննիչլէթմէքտէ իտի ։ Ուղուն եօլճուլուգտան եօրղուն հալտէ պուլունտուղունտան , տէրինճէ ուչգուչա տալը , վէ չօճուգլուգ չաղընըն մէսէլէքինի իթթիխաղ իտէրէք հէր չէյի պիր քարա ֆ իթտի , քիչիք չօճուգ կիսի սապահլարը , եարը ուչգուտա , եարը ուչանըգ , խանէ տէրուենինտէքի հարէքէթի խիմիա վէ ֆագաֆ եաթաղընտան գալգմայըսլ կէվճէք կէվճէք եաթար տուրար իտի Ֆրանսագա սվտէրի միւնասէպէթիյլէ ղուհուրու մէչհուզ օլան հատիսէլէրտէն տօլայը զալըմանէ վիհնինի մէչղուլ իտէն խուսուսաթը ֆիքրինուէն գօղուսլ չըգարըսլ , իւչ կիւն զահլիսիղճէ էվինտէ օթուրտու վէ չու միւտտէթ զարֆընտա Սարանըն չէքիլի պիր տէֆա պիլէ կէօգիւ էօնիւնէ կէլմէտի ։

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ էօյլէ թաամընտան սօնրա , պէզտէն կինիչ պիր էլպիսէ կիյինիսլ , վէ հասըր պիր չապգա թագընըսլ , վէ պիր տէ սիկարա եագըսլ , գօրուեա չըգան քիչիք պիր գաբուտան տրչարը չըգըսլ , կէզէ կէզէ Ֆարդընա վարմայարագ Պուա—լը—Բուա հուտուտուտունու թէճավուզ էյլէտի ։ Սաաթ թագրիպէն պիր օլուսլ , Ֆրանչար նամ մահալէ մանուէլ օլան պիր եօլտան կիթմէքտէ իքէն , թախմինէն իքի եիւզ դատէմ մէսաֆիտէ , ճէսիմ աղաճլարըն արասընտա , պիր հարէքէթ հիսս էյլէտի ։ Միւթէսաուիտ խըտմէթքեարլար եէմէք թաչըտգլարը կէօրիւնմէքտէ , վէ ուզագտան աղաճլար ալթընտա եէրլէչմիչ օլան էֆէնտիլէրինին , կիւրիւլտիւլիւ մուսահէպէթի վէ գահգահալարը իչտիրմէքտէ իտի ։

Ամվրագ՝ էօնիւնէ ալագա ալագա , վէ տիւչիւնէ տիւչիւնէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու սըրատա , չու կիւրիւլտիւսէն տօլայը մէրագա տիւչիւսլ էթրաֆը նա ալագտըգտա , Գօնթուն արապասընը կէօրիւսլ թանըրը ։ Պիրտէն պիրէ

կէրի կէրի չէքիլտի։ Պիր գաչ ատըմ տահա իլէրիլէյճէք օլսա, չու Թէննհա մահալտէ խըզմէթճիլէրին քէնտիսինի կէօրիւլ Թանընապիլէճէկլինի ֆէկիմ էյլէտի։ Աղաճլարըն իչինէ սիրէբլէնիլ տուրտու։ Ֆիւչար օլտուղու հէյճանը չէտիտ էսէրի օլարագ այագլարը ույուչտու, գալըլի չարըմաղա պաչլատը, վէ կէօղէրի գարարըլ, հարէքէթէ մէճալի գալմատը։ Պլանչըն հիւզ գատէմ մէսաֆէտէ պուլունտուղունա չէքք ու չիւսկէ իթմէյիպ, պիր աղ տահա իլէրիլէյճէք օլսա, անըն սէսինի ալապիլէճէկլինի վէ էչքնալընը Թէչխս իտէպիլէճէկլինի տէրք էյլէտի։

Զալը չըրրը արասընտա, ատքէրի քէչֆէ ընգմըշ կիսլի ֆէվգ էլ ատէ իհ-Թիմամ վէ իհթիյաճ իլէ նավաչ նավաչ եիւրիւմէկէ պաչլատը։ Պիր Թարաֆտան՝ էկէրչի ճաուուս մագամընտա հագայը էլէ վէրէճէք օլսա, չէմ ու հիճաալընտան էօլէճէյինի Թէֆէքքիւր իթմէքտէ իտի իսէ տէ, տիկէր Թարաֆտան տահի, դալէպէ իտէմէտիլի պիր գուվվէթ իլգաաֆըլսա, ճէմիյէթին պուլունտուղու նօգթայա տօղրու եանաչմագտան վաղ կէչէմէմէքտէ իտի։ Նիհայէթ, պիր տէվէ տիքէնի սըգլըղը արգասընա կիպլէնիպ, օրատան հէր չէյի աչիքնարչէն կէօրիւր իտի։ Գօրունուն ազաճլարընըն սէյրէք օլան պիր ճիհէթինէ, պէրրագ պէրրագ ճէրէյան իտէն պիր ըրմաղըն քէննարընտա, ղայէթ ինճէ վէ բարլագ օլան պիր գումրուգ իւզէրինտէ Գօնթ իլէ միսաֆիրլէրի եէմէք եէմէքտէ իտիլէր։

Ճիլալը պիր Թահթատան էյրէթի գալմըշ անագլար իւզէրինէ գուրուլմուշ օլան սուֆրանա մէֆրուշ օլան էօրթիւ իւզէրինտէ, կիւմիւշ սուֆրա Թագըմլարը բարլամագտա իտի։ Շամբաննա չիչէլերի իչի պուշ իլէ տօլու սանտըգլարընը իչինէ եէրլէչտիրիլմիչ օլուպ, մատէն գուլթուլար իչինէ տաֆթ, էնվար եէմէքլէր վաղ օլունմուշ իտի։ Ազըլըր գարաններր սանտալիեէլէր սուֆրանըն էթրաֆընա տիղիլմիչ, վէ աղաճլարընն տալլարը արասընտան հուլուշ իտէրէք մասանըն իւզէրինէ ուրան կիւնէչին ղիյասընտան մուհաֆազա օլմագ իւզրէ, հէսիմ Զին իչի չէմսիյէչէր Թէրթիպ խտիլմիչ իտի։ Էթրաֆը նէչիլիպէ իլէ մուհաֆ օլան չու մահալտէ, հէմ չաչաալը վէ հէմ տաֆթ խարիգ իալ ատէ սուրէթտէ Թէրթիպ վէ Թէհիյէ խտիլմիչ օլան սուֆրանըն էթրաֆընտա աչէդ րէնկ էլգիսէլի էրքէքլէր, վէ էնվար րէնկտէ էլգիսէլի գատընլար քէսմալի նէչէ իլէ Թաամ իթմէքտէ, վէ Թէմքինլի խըզմէթճիլէր, սուֆրանըն էթրաֆընը տօլաչէրգ տուրմագտա օլտուղունտան, հէյէթի մէճմուասը լաԹիֆ պիր մանզարա իրաէ իթմէքտէ իտի։

Աֆրիգատա կէչիրմիչ օլտուղու պիր սէնէ միւտտէթ Բիէրէ րուեա մագամընտա կէօրիւնիպ, չիւնքի, կիթտիկի կիւն Գանալհէյլտէ քիմի պըրագմըշ իտի իսէ, եինէ այնի քիմսէլէրի պուլմուշ իտի։ Բօմբէրան չաղըրմագտա օլտուղու չարգըյը քէսիպ, եանընտա օթուրան զէվճէսինին կէրտանընտան էօքմէկէ գալագընը իտի։ Միրալայ Մէրլօ, գուտուրմուշ արսլան միսալի, գընը Մաուլէն իլէ գօնուչմագտա օլան Լայիվինէրէ տէհչէթլու պիր նաղար սալը վէրմէքտէ իտի։ Գօնթ՝ միսաֆիրլէրինին սուրուր ու չաոիմանիի հալինտէն նէչէլէնէրէք չու սըրատա կիւլիւսպ տուրուր իտի։ Սարա իսէ, տալընը

տալոլըն , Մատամ Ըզմօրտէնին սըբարըշ իթմիշ օլտուղը էլվիսէյի թարիֆ էյլէտիկինի տինդէմէքտէ իտի ։

—Կէօրէմէք օլսան չոս էլվիսէյի , հայրան օլուրսուն , տիւյմէյէրինին քեաֆֆէսի էֆրաֆը կըրլանթալը քէտի կէօզիւնէ միւչասիհ պիր թաչտան նաբըլմըշ օլուսլ , տօղրուսու ուսթա իշի պիր չէյ · · · մէղքիւր թաչլարը , գօճամ Շիգահօտան կէօնտէրմիշ տիր · քէնտիսի տէ եադընըլարտա Բարիսէ կէլէմէյինաէն , սիզէ թագտիմ իթմէքդէ միւֆթէխիր օլաճաղըմ · պիր խայըը վագըթ տըր քի , կէօրմէմիշ օլտուղունուզ հալտէ զէվճիմին պահսընը իշիտիրսինիզ , սէդայէ պիր քիմսէ վա՞ր մը եօ՞գ մու պիլմէսինիզ սիլէ , տէր իտի Մատամ Ըզմօյտէն ։

Անճագ Սարա , Մատամ Ըզմօրտէնին սէօյլէտիքլէրինէ ասլա գուլագ աս-մայըսլ , Ֆիքրիյէ Ֆոնթէնալօտան զայէթ ուզագ մահալլէրի տիւչինիւսլ , սէվտիկի քիմսէնին օ սըրատա նէ թարաֆտա սլուլունտուղունու անլամագ վէ պիլմէքդէ արզուսունտա օլտուղու հալտէ , Ամէրիգալը տիլսէր Մատամ Ըզմօրտէնին սէտասը գուլագընը էօթտիւրտիքճէ էօթտիւրիւր իտի ։ Սարա-նընը գարչըսընտա օթուրմուշ օլան Պլանչ տախի , լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ իլէ Ֆան Նամընտաքի քէօրէյինն գայընը օղալար , վէ քէօրէք տախի , նազա-րը դէքևավէթտիսարընը Պլանչըն իւզէրինտէն այըրմագսըզըն տուրուր իտի ։ Կէնճ գըզճըղագըն սէնդի պիր ազ աթմըշ վէ քէնտիսի պիր ազ տա ղայիֆ-լէնմիշ իտի · ախլագը իսէ պիր ազ տահա ապամէք քէսպ իթմիշ իտի ։ Էօ-նիւնտէքի թապագ պօշ օլուսլ , քէնտիսինէ խիթապ իտէնլէրէ , քէմալի նէ-զաքէթլէ կիւլէ կիւլէ ճէվապ վէրիր իտի· կէրչի Պլանչըն դալգինի սիլմէյէն՝ պիր չէյ Ֆարգ իտէմէզ իտի իսէ ոէ , սըՖաթընտա օլտուգճա ալահի մահդունիյէթ պագը օլտուղունտան , Բիէր ուզագտան Պլանչը կէօրտիքճէ էլէմ ու քէտէր քևաֆֆէյի ճհամինի պիրտէն իհաթա իյլէտի ։ Պլանչըն սըՖաթընճա վուգուա կէլմիշ օլան թէպէտտիւլաթը հիսս իտուսլ , պիր միւտտէթ իհթիսաթը պիր թարաֆա սլըրագարագ կէօզիւնիւ Պլանչտան այըրմագսըզըն տուրուսլ , վէ պիր աղ սօնրա սիբէրլէնտիկի մահալտէն չըգըսլ , հէր կէճէ բուլասընտա կէլ-միշ , վէ Ֆագաթ պիր սէնէտտէն սլէրու չահսէն կէօրմէմիշ օլաուղու Պլանչըն եիւզիւնէ կէօզիւնիւ տիքտի տուրտու ։

Էվվել տալլարը պիր թարաֆա ալտըղը սըրատա չալըրգտան ուֆագ պիր կիւրիւլտիւ զուհուր իթմէսիյէ , պիրտէն պիրէ կէրի չէքիլտի · Ֆան՝ շու ա-րալըգ Պլանչտան այըրլըսլ հավլաեա հավլաեա , կիւրիւլտիւնիւն չըղտըղը նօգթաեա սէյիրթտիքտէ, Սէվրագ՝ գօրունուն սըգ աղաճը թարաֆընա տօղ-բու գաչմադա եիւզ թուրմադըէ , Ֆան տախի արգասընտան դօչմադա ալաչ-լաթը , անճադ արթըգ հավլամայը սլէր թարաֆ իտուսլ , Սէվրագըն էթրա-ֆընտա , սէվինճէէ տօլաչըը տուրուր իտի ։ Սէվրագ տուրտու , վէ քէնտիսի-նի կէօրէն օլմատըղընա էմին օլարագ , Ֆանըն պաչընը թուրթուսլ , պագճն Պլանչըն էօբմիւշ օլտուղու եէրլէրի խահիյէ էօբտիքատէն սօնրա քէօրէյի կէրիյէ կէօնտէրիպ , վէ ատըմընը չաբըգլաքըսլ , մուֆարագաթ իյլէտի ։

Գօնթ չալըրգ արասընտան Սէվրագըն պէզ կէօմլէյինի կէօրմիշ օլտուղունտան ,

—Պու դատար եաղըն օլարագ էթրաֆըմըզտա տօլաչան քի՛մ օլապիլիր, տէտիքտէ, Իօմբէրան.

—Պիրիսի չըրըը քէսմէկէ կէլմիշ օլմալը. պագընըզ նասըլ սէվիրտիյօր. Ֆան տա գօղալայօր. վագըա էյի գօշույօր ամմա, քէօբէք տէ նէմի՞իյօր, վէ պաճաղընտան նագալաճաճաղընա չիւպհէ նօգ։

Մուախախարէն քէօբէյին հալալամագ սէսի քէսիլէրէք, թաթը թաթը աղլամադա պաչլատըղը գուլագլարա վասըլ օլմադըէ, Սարա գալըէն պիր հէյճան հիսս իտէրէք, նէրինտէն պիր հարէքէթ իմտի իսէ տէ, Պանըշըն քէնտիսինէ նադար լյէտիկինի միւշահէտէ իմմէքլէ թէքրար օթուրտու։ Բիէ-բին մուդատտէմա Գանալհէյլէ կէլտիյի սըրատա, Ֆանըն տույտուղու սէվինճ հէր իքիսինին խաթրընա կէլմէքլէ, իքիսի պիրտէն, պիր սրատա, քէնտի քէնտիլէրինէ, «Սէվրագ տըր» տէտիլէր։

Բէօբէք, վահդունէն նավաչ նավաչ կէրի տէօնտիքտէ, Պանչ տէրհալ նանընա չադրընա, սէվմէկէ պաչլատը, վէ օ կիւնիւ նագընսը կիտի նանընտան սյընմատը, վէ նէզտինէ նագլաչմըշ օլտուղու քիմսէտէն իւղրինտէ պիր էսէր գալմըշ օլմագ խիւկնասընյա, քէօբէյի գամ էնտէր գամ սէվմէք ապմինէ տիւտիւ։

Բիէր՝ քէմալը էնտիշէ իւէ Պուա—լը—Բուահա ավտէթ էյլէմի։ Մէմուլինին ղայրը օլարադ, վուդու պուլան չու թէսատուֆի էլան նէ տույղուտա օլտուղունու ղահիրե չըղարագ։ Պանչա օլան մէյինէ գալէպե իտէմէտիյի ճիհէյլէ, հէնուզ քէնտիսինէ մամիլուպ տէրէճէտէ մալիք օլմատըղընը տէրք իյլէտի։ Օ կէնճ ղըղճըղադը կէօրտիքճէ ասյա ֆիլթուր իմմէյէճէյինի վէ չու հալէ բահաթը գալսղ վէ սիւքիւնէէթը ֆիքր իւէ թէհամմիւլ իտէպիլէճէյինի մէմուլ իմմէքտէ իքճէն, Պանչը ուղագտան պիր տադըղե կէօրմէքճէ ադընը ղայսղ իմմիվ վէ մէճհուլ պիր հալատ վէ չայանը խամիհզա սիր վազիյէթտէ եագ այը էյէ վէրմէք թէհկիքէ սինէ տիւշմիւշ օլուսղ, տճասղա Պանչ իւէ տէրբասէը պուլունաճագ օլսա նէ՞ հալէ կիրիֆթա օլաճաղընը թէճսավուր, վէ թէյաչընտան պէյլի իմմէք իսմէտիկի էսրարը գալսղինի աչըղա վուրաճաղընը, վէ հիսսիեաթը չու սուրէմէյէ պահիրէ չըգտընը թագտիրտէ նէ մէրթէճսէ տէհչէմէ-լու գարըչչդուլգալար հուսուսէյէ կէյէճէյինի թէճսայեիւլ իտէրէք, պատըղը դէմին սարսընը յօր զանն իմտի, վէ Գանալհէյէ կիմիտիյի հալտէ տիւշար օ-լաճաղը թէհկիքէնին տէրէճէյէ էհէմմիյէթի աչըղ աչըղա կէօգիւ էօնիւնէ կէյ-տի։ Սարանընն հասէտ վէ զարսընտան նէչէթ իտէհէք Փէյլաքէթէրէրի քէչՓ իյլէտի. Սարանընն չիտտէֆը միղաճընը պիլիր, վէ մուվագգաթ պիր սէրա-պէսմիյէ նաիլ օլմագ իւղրե չէքմիշ օլտուղու զահմէթի տէր խաթընը իտէր իտի։ Սարանընն՝ քէնտիսինէ պէքէյմէքտէ օլտուղունա վէ հէր նէ գատար քէն-տիսինէն այրըլմագ մատտէսինէ թէհամմիւլ կիւշար ծլապիլմիշ իսէ տէ, քէամիլէն թէրք իտիլմէք խուսուսունա գալ վէ բաղը օլամաճաղընա Սէվրագ գաթիէն գանի օլմուշ իտուհինտէն, Սարաեա կէօրիւնմէյէրէք պըրաղըպ կիմմէք լիւզումընը հիսս իւէ, պու խուսուսա գաթի սուրէթտէ դարար վէրտի։

Պիր գաչ կիւն վալիտէսի նէզտինէ կէչիրթիկի ճիհէթլէ , Ֆրանսատա հիչ պիր իլի գալմամըչ իտի ։ Կելիր կէլմէզ հարպիյէ նէզարէթինէ կիթտիքտէ , իթտիյի սիւսլիէրտէն մէմուրլին տսիրէսի միւտիրի Թէաճճիւպտէ գալըպ , Ա.Ֆրիդատան չաղրըլտըղընըն սէպէպլէրինի կէօսթէրէմէտի ։ Էվրագա միւրաճաաթ օլունմուչ իսէ տէ , հիչ պիր գայտա զաֆիէրեապ օլունամամըշ տըր ։ Ալմըչ օլտուղու էմրին , տօղրուտան տօղրուձա նապըրընն տաիրէսինտէն կէօնտէրիլմիչ օլտուղու Թէհադդուգ իտէրէք , նազըրը կէօրմէք իճապ իթտի . նազըր փէվդէլ ատէ մէչղուլ իտի · · · մէպուտան , էննիւմէնիէր · · · քէնտիսի Բիւէր հէր չեյի քէնտինճէ գարարլաշըրմըչ տըր . մագսատը , Թէքրար մահաւը մէմուրլյէթինէ ավտէթ իթմէքտէն իպարէթ իտի ։ Սարանըն ատալ վէ արզուլ ճէպպարանէսինէ մուգավէմէթ իթմէքլէ , իսպաթը մէթանէթ վէ ճէսարէթ իթմիչ օլաճաղընը վէ պուռնտան քէնտիսի տսիսի իսթիֆատէ իտէճէկինի ԹէՓէքքիւր իտէր իտի ։

Թէքրարլէն ապիմէթինի վալիտէսինէ Թէպլիղ իտէրէք անը մահզուն իթմէք իսթէմէսիյինտէն , էվվել էմրտէ անը դանի իտէճէք սուրէթտէ տէլսիլ Թէտարիքիյլէ իքնիսինի պիր արատա սէօյլէմէկի կուրսու ։ Բարիզտէքի պազը իչէրինի ԹէՓիյէ իթմէք վէ խուսուսիյլէ էՓնիյէթ իթտիկի Ֆրօսարը կէօրմէք վէ վիւտաէթի ղայրուպլիթինէ կէչէն տէօնէնի անտէն անլամալ իսթէտի ։ Ագշամ վալիտէսի նէզտինէ ավտէթ իթտիքտէ , նէզարէթտէն տէրհալ Թէքրար ճէղայիրէ կիմմէկսինէ տաիր էմր վէրիլտիկինի պէյան իթմէկի գարարլաշտըրտը ։ Պէօյլէճէ քիմսէնին Թէաճճիւպիւնի մուճիպ օյմայահագ տուրթիտէ հէր չեյի սըրասընա գօյուպ , վէ նօգթասը նօգթասընա իճրաևա պուշույըպ , քիմսէյէ Թէսատիֆ իթմէմէք նիյէթլյէ սասլահ գալթարըն բուքիպէն , էրքէքէնճէ Բարիզէ մուվասէլէթ էյլէտի ։

Մէչհուր ավօգաթ Պօնչանըն խալէֆի օլան Ֆրօսար՝ հաէրի աչգ սլարագ պիր հալը մահճուպիյէթ քէսպ իթմիչ իտի իսէ տէ , գայէթ իշիւզար վէ էմսալի նատիրէն կէօրուլէպիլիր մահիր ավօգաթլարտան պիրի օլտուղունտան , Բարիզին էն միւթէպէբիւէրինի ճէլպ իթմիչ , վէ իրէք Թիճարէթիյլէ քէսպի սէրվէթ իթմիչ օլան բէտէրինին պիր տանէճիք օպլու օլտուղունտան , սէլէֆինին միւշԹէրիւէրինի սէքիղ եւուղ պին Փրանգ պէտէլ իթտսըլա էլէ կէչիրմիչ իտի . Պօնչան ալթմըչ սէնէ գատար Մէննի —Ան ոօգաղընոտա վ'ագը քէօհնէ պիր խանէնին պիրինճի գաթըընտա ավօգաթլըգ իթտիքտէն սօնրա , օն սէննէտէն պէբուս իտարէխանէսինի Գաթր Մեթամալը ոօգաղընտա էն շաշասալը էպինիյէլէրտէն պիրինին ալթ գաթըննա նագլ իթմիչ իտի ։

Սաաթ տօղուղտա Մէվրագ Ֆրօսարըն իտարէխանէսինէ, կէլտիքտէ տէօրթ հաղըճը իլէ պիր մուավին ավօգաթ պուլտու ։ Ֆրօսարա մախսուս օլան տաիրէնին հանընաաքի օտատա , հապճըլարտան պիրինին Թահմը նազարէթինտէ օլմագ իւզրէ , պիր չիրքէթի մուգավէճէնամէսի Թանղիմ իտիլմէքտէ իտի ։ Ռիէբրին պուլուհտուղու տաիրէնին էթրաֆը ղէմինտէն Թավանա գատար տօլապլար իլէ ԹէՓիրիչ իտիլմիչ օլուպ , պու տօլապլարըն միւթէհատիտ չէքմէճէնէրի իչինտէ միւշԹէրիւէրին էվրագը մէվճուտ վէ իհզէրլէրինտէ իտմէրի

մուհարրէր իսի ։ Միեահ էլսիսէլի վէ չապդալը , իւսթիւ պաշը թօղու իսթիեարճա պիր գարը , մուավիներին մահաբնա քիմալը եէյս իլէ սարդըլմըշ օլտուղունտան , մուավիին չու մուաննիտ միչիքէրիտէն գուրթուլմադա չալըշըր իսի ։

—Ամմա , Մահաա , պիրչ հաքիմլէրտէն չարուգ կիտէմեյիղ · · · տավանընն նէքիճէսինէ պէքլէմէլիսինիղ · · · ատէրիքտէ , դարը ,

—Էյ նէ՞ եէնէլիմ · սահուլտուգ պիթիրիք · վարիահաթըմըզըն քնաֆիֆսինի հաճգ վէ զահաթ իթմիչլէր , հիչ պիր իսմիհամիղ գալմադը · տամատըմ եէյսինտէն խաբար եահթըյօր · · · հէչ օլմադան մահքէմէ մուվաֆֆաթէն պիր չէյ պաղլասըն ·

—Մահքէմէ պիր տէֆթա պաղլադը · · · օնու տա Թէրհին իթտինիղ , գասահաթ սիղաչ · · ·

—Պիղտէն տավա օլունան վէ մուսխխարէն եինէ Հէտիմիղտէ դալաճագ օլան միւէքքին դըյմէթի եէսիմ իքէն , պիրչ ահլըգտանն էօլիւպ կիտիյօրուղ · · · ավօգաթ Ֆրօսար , պիրչ պիր մըդտար չէյ իսթիգրադ իսէ՞մէղ մի ։

—Մ· Ֆրօսար ավօգաթ սըր , սարրաֆ տէյիլ , մամաֆիհի պիր քէրրէ եադընըղ քէնտիսինէ ։

—Պէքլէրիմ , կէլսին ։

—Պուրատա տէյիլ , նէ վաղըթ կէլէհէյինի քիմսէ պիլմէղ · · · վէ լաքին ադիվ իտէրսինիղ , Մահաա , չուրատա պիր տիկէրի տահա պէնի պէքլէյօր ։

Գու մխիլու հատիսէլէրին քէսրէթի վուղուուսնաան գալպի սէրթլէչմիշ օլան մուավիին , Սէվրադը կէօրմէքլէ , իսթիեար գարըտան այրըլըպ , Սէվրագա տօղրու կէլտի ։

—Ֆիմի՞ իսթէյօրսունուղ , Մօսիէօ ։

Սէվրադ իսթիեարըն ճիկէրլէր բաբասնաճագ սուրէթտէքի Ֆիղանընտան միւթէէսիրէն ,

—Մ· Ֆրօսարը կէօրմէք իսթէրիմ , ատէտիքտէ ·

Մուավիին , Սէվրադը եօզարտան աչադը սիւղտիւքտէն վէ սըզընթը վէրէհէք պիր քիմսէ օլմատըղընա գանահաթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա ,

—Մ· Ֆրօսար պուրատա տէյիլ տիր · անճագ , էկէր քէնտի օտասընա կիրմէք զահմէթինտէն գաչընմադ իսէնիղ · · · տէյէրէք , Ֆրօսարըն օտասընտա պուլունտուղունու պիր իչարէթլէ անլաթմադ իսթէտի ։

Իսթիեար դարը իսէ , մէյեուս պիր սէս իլէ մըրըլտանարագ գաբունուն եօլունու թուրթուպ , ճամլը դաբույու դարաադըը սըրատա , մուավիին՝

—Էկէրչի հէր կէչէնի իչէրի սալը վէրէճէք օլադ , իշ կէօրմէք գասիլ օլամազ ։ Շու պիչարէ իսթիեար պիր սէնէտէն պէրու էն ազը հաֆթատա պէչ տէֆթա պուրայա կէլիր · · · տըրըլթըսընը տինլէմէկէ մէճպուրըզ , վագըա աճընաճագ հալտէ տիր · · · անճագ օնա պէնդէր տահա նէչէր վար · · · Գարթընըզը կէօնտէրէյիմ · Մօսիէօ Բլանթէն , պագընըղ պիր քէրրէ , Մ· Ֆրօսար մհաֆիր գասլուլ իսէ՞յօրմու , կէրինօնուն միւգաքէրէ էվրա-

զընդը տա պէրասպէր կէթիրին. օթուրուն, բէճա իտէրիմ, Մօսիէօ . . .

Սէվրագ վիհնի տաղընդը հալաէ տիվարա Եարըչմըչ օլան սարը, մսի, գըրմըզը, սաթըչ իլանկարընը թէպիգ էյլէտի։ Փէօչէնին պէրինէ, ճէսիմ պիր տէմիր սանտըգ մէվճուտ օլուպ, զանն իտէրսին քի միլիոնլար սահիպլէրի օլան միւլթէրիլէրին էէսիմ սէրվէթլէրինի հավի պուլունմազտա իտի։ Սիւրաթլը պիր այազ սէսի իշիտիլտի։ Պոչ տուրմազտա օլան Եապընճըլար, պաշկարընը միւսվէտտէ թանզիմինէ մահսուս օլան տամղալը քէտղուլարընն իւզէրինէ ասընըլար։ Մ. Ֆրոսար գարուչա գատար էօնիւնէ կէլիպ, վէ հիչ պիր քէլիմէ սէօյլէմէքսիզին ատոթուճուն էյինտէն թուրթուպ վէ մուավինին չէրքէթ մուգավէմէէնամէսի Եարմազտա օտատան կէչիրիպ, Եէչիլ դուամչը, վէ սիեահ աղամ մէ Ֆրուչմըլը, ճէսիմ պիր տաիրէյէ իտխալ էյլէմի։

—Նասըլ օլտու . սէ՞ն մի սին, Սէվրագ . պու նէ՞ տէմէք . . . նէ՞ վաղըմ կէլտին . . . էլպէթթէքի, պիր մուխաթարա, պիր Ֆէլաքէթ Եոգ տըր։

Շու սոսպուլէրին քէաֆֆէսի ազընընտան պիր պիրի արտը սըրա, քէմալի թէլաշէ վէ խահիչլէ չընդմազը պէրասպէր, Սէվրագըն էյինի սըգմազտա, վէ սէվինճինտէն կէօզլէրի բարըստա իւսլտա Եիւպիւնէ պագմազտա իտի։

—Թէյաչ իտճէք պիր չէյ Եոգ, պիրատէր, տէտի Բիլը, Հասպ էլ մէմուրիյէթ կէլտիմ . . . վէ պիր քէրրէ օլսուն սէնի կէօրմէքսիզին կիթմէք իստէմէտիմ։

—Բէք ալա էթտին . . . Ֆագաթ ավտէթ լազըրտըսը էտիյօրսուն . . . Նէ՞ վազըթտան պէրու կէլտինիզ քի։

Սէվրագըն սըֆաթը պօզուլտու, Ֆրոսարըն վազըթի օլմազընդ մէրազը իչինի սըգար իտի. կէօՆիւնէ Խօյ կէմէկէճէք սուրէթտէ սըրրընը աչմազա մէճպուր իթմէսինտէն գօրգար իտի իսէ տէ, Եալան սէօյլէմէք իստէմէտիյինտէն .

—Տէօրթ կիւնտէն պէրու կէլմիչիմ տիր, տէտի Սէվրագ։

—Տէօրթ կիւնտէն պէրո՞ւ մի . . . հէման տէ Եինէ կիթմէք սէօյիւ էտիյօրսուն։

Իքինի տոսխ սուս օլուպ, Ֆրոսար սէօպէ տէվամէ թէրէտտիւտ իթմէքճուէ իտի իսէ տէ, էնճամընտա տայանամայընչ.

—Գանալհէյլէ կիթտի՞ն մի։

Բիլը, էէվապ վէրմէք միւչքիլ օլաճազընը Ֆէհմ իթմէկէ պաչլայընչ, կէօզլէրինի չէվիրտի, վէ պաչընը ասարագ.

—Խայըր, Գանալհէյլէ կիթմէտիմ վէ կիթմէյէճէյիմ. վազըա կիտէմէտիմ իյմէ թէէսսիֆ իտէրիմ վէ Ֆագաթ, պիր կիւն պիլէ ալայ իթմէքսիզին սըրագընչ կիթմէկէ մէճպուրում։

Ֆրոսար՝ տոսթու Սէվրագը կիյատէսիյլէ թէլաշը վէ րահաթսըզ կէօրտիւկիւնտէն, տէվամէ ճէսարէթի իթմէտի, իչին իչինտէ նամալիւմ պիր հալ վազը օլմասը զանն ու զէհաապընա տիւչմիւ։ Ա.Ֆրիգաեա ատիմէքի էսնասընտա, Գօնթուն խանէսինտէ պուլունտուղու սըրատա, Բիլըրին պուլունտու-

ղու հալը քէտէր իչթիմալի , վէ մուղ-յիզ ալալիին կէօղիւ էօնիւնէ կէ-թիրտի ։ Ա,բասըընը կէթիրիպ , սիր տահա աչմազ իւղրէ մուսահէպկէթին թար-ղընը թէպտիլ իմտի ։

—Վազըթ պուլուպ տա պէնի կէօրմէկէ կէլտիյինտէն տօլայը ալմըուն օլտու՞ , Ա՛հ , սիրատէր , պիպի էրկյիճէ թէլաչա տի՛չիւրատիւն · պիր արալըզ էօրմիւշ գանն իթտիք · . . կէօրիւնիւր քի էրկյիճէ պիր թէհլիքէլի բէրէսէ-լէրտէ պուլունմուշսուն , վէ ապ գալմըշ քի , կէրի կէօնէմէզ օլաճագ մի՛շըըն ։

—Էվէթ , տէտի Սէվրագ , մահզունանէ պիր թէպէսուիւմիւ , մուսա-խարէն կէօյա պաչգա չէյտէն պահս իթմէկէ թաճիլ իտիյոր կիպի , պիր աղ տա սէնին հալինի ատրայըմ · նէ եաբըյօրսուն · հա՛ա աչը՞գ մը սըն , նէ վա-գըթ էվէնէյօրսուն ։

—Ա՛հ , Բիւէր , աչգ ու մուհապպէթ բաղարըզը , սիկէր իչէրիմ կիպի ուչղուն կիթմէյօր · միւշթէրիլէրիմ չՕղալըըզնատան Բա՛զին էն էհէմմիյէթլի վէ աղըր նիւքէրինէն պիրի ալթընտա պուլունմադտայըմ , անճագ միրալայ Մէրլօ կիւնտէն կիւնէ պէնիմ իլէ պօղուլույօր վէ էկէրչի Մէրլօնուն բիզաագը-նը թահսիլէ պէքլէմէկը լազըմ կէլէճէկը օլուր իտի , գՕկը իլէ հիչ պիր վաղըթ էվլէնէմէյէճէկիմ , Պունուն իլէ պէրաբէր , օ գընչՕղաղընը բէտէրինէ թէկ-տիտտէ պուլունմասընա տա միւսաատ իտէրիմ · . . պիր նօքսէր չու հալ . . . կէօրիւմիւշ չէյ տէյիլ · պիյատէպկյէ պէտպալթըմ · . . կէկրչի Պանչ օլմազտա իտի նէ՞ եաբամաղըտըմ պիլմէմ , չիւնքի եաղընըզ Պանչ պանա եար-տըմ էտէր , վէ ատա աբրա , տօսթու Մատլէն իլէ կէօրիւշպիլմէքլիյիմէ չա-րէ պուլուր ։

Ա՛հ , Բիւէր , նէ՞ թաթիը գըզ տըր օ Պանչ · նէ՞ գարը օլուր օ , պէրա-պէրճէ էքսէրիա սէնին պահսընը կէչիրիղ տիր , նէրէտէ պուլունտուղունու , նէ եաբտըղընը ատրար տուրուր իտի · . . ձէզայիր ահվալինտէն մալիւմաթ ալմագ իւղրէ , կապէթալարը միւթալաա էտէր իտի · . . վէ պէնին եարա-լանտըղընը տույտուղու սըրաատա · . . խաթրըմա կէլտի . Սէնթ Օնօրէտէքի խանէնին քիչիւք սալՕնունտա իտիք · . . հէնուզ չայը իչիպ պիթիրտիկիմիզ սըրաատա , նէզարէթը հարպիյէտէն Գօնթա պիր մէքթուպ կէլտի · . . Գօնթ մէքթուպու օգուամաղա պաչլար պաչլամադ , բՒնկի աթտը · միրալայ Մէրլօ , նէ՛ օլմուշ տէյու սիւալ էթտիքտէ , Գօնթ մահզունէն , վէ քէտիք պիր աէս իլէ · «ապիմ պիր ֆելաքէթ , պիչարէ Սէվրագ , ատՕն մուհարէպկէտ , պունէպինէ պիր գուրշուն կէմիչ» · . . ճէվապընը վէրտի , Գօնթուն չու ճէվապընըն հէր քէսէ նէ սէյլէճէ եըլտըրըմ կիպի թէկսիր իթտիյինի կէօրէճէք օլսա իտին , օ էվտէ սէնի նէ գատար սէվտիքլէրինի անլար իտին · Գօնթէս՝ նուէթգա մէ-ճաւի գալմայըպ , ատՕնուգ պիր պէնզ իլէ նէրինտէն ֆըըլատը , պիր տիթրէ-մէք տիր թուռաու , պիւթիւն կէճէ նագասընը գօյ վէրմէտի · . . Մատմա-զէլ Պանչ իտէ · «նա Բապպիմ ,» տէյու մըրըլտանընըպ , կէօնա գան իչինտէ միւլէմմա կէօղիւ էօնիւնէ սէնի կէօրիյօր կիպի , կէօղէրինի գաբատը · · պիր աղ միւատէթ ատՕնրա Մատլէն իլէ պէրապէր սէսսիղճէ տըշըրը չըգտը · վէ պիր չարեէք ատՕնրա , քէմալի սիւքիւնէթլէ իչէրի կիրտի իտէ տէ , աղլա-մըշ օլտուղունու հիսս էյլէտիմ ։

Սէվրագ՝ տօսթուն-ու տինլէյէ տինլէյէ միւթէէսիր օլմադա պաչլայըպ, վէ տուտագլարընը սըգա սըգա սէօզ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ էտէմէյէրէք տուրտու, վէ քէնտիսինի իհմալա իտէն հէյէճանը պէլլի իթմէմէկէ զայրէթ էյլէտի։

Ֆրօսար իսէ սէօզիւնիւ քէսիպ, Բիէրէ նազար իթմէքտէ իտի։ Սամիմի պիր հիսս իլէ էլինի թուութուպ։

—Բիէր, սէօյլէ, պէնտէն էմնիյէթին քէսիլմի՞ մի. երիմի սէնէտէն պէրի տիր քի սէնի թանըրըմ, պիր գարնտաշըմ օլսա իտի, սէնին գատար սէվմէյէճէք իտիմ. սէն տէ պէնի սէվերսին, պիլիրիմ, սլուունուն իլէ պէրապէր սըրրընը պանա աչմագ իսթէմէյ։ըսուն։ ... չիւնքի պիլիրիմ քի կիզլի պիր իչինի վար, Պլանչետան պահս իթտիյիմ սըրատա Ֆարգընա վարտըմ... հայտէ սէօյլէ, հէր չէյի սէօյլէ... սէօյլէմէքտէն զարար օլմատըգտան պաչգա, Ֆահիտէ պիլէ օլուր... Սէվերսին Պլանչը, տէյի՞լ մի։

Սէվրագ երինէ սիւքիւթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, արզուսու մուղայիրի օլարագ, իտէճէյի թագրիր տիլինին ուճունա գատար կէլիսլ, միւրատընը անլամադա վէ քէնտիսինի թէսէլլի իթմէկէ միւդթէտիր վէ միւսահատ օլան Ֆրօսար կիսպի սատըգ պիր տօսթուն-ա էլէմ ու քէտէրինին էսպապընը պէյան իտիւսլ տէ թէլէգպիւղ իթմէքտէն սարֆը նազար իտէմէտի։ Գօլֆուգ սանտալէէլէրինտէն պիրի իւզլերինէ տեվրիլերէք, վէ էլլերիյլէ հիւզիւնիւ գաբայարագ.

—Էվվէթ, տէլի կիպի Պլանչը սէվերիմ. լինսանլարընն էն պիյատէ պէտապահրը պէն իմ, չիւնքի Պլանչա հիչ սիր վագըթ մալիք օլամայաճաղըմը պիլիրիմ։

—Նի՞չին մալիք օլամայաճագմըշսընն, սիւալ իթտի Ֆրօսար, մէսէլէնին էն նազիք ճիհէթինի սրտաչտրմագ նիյէթիյէ։

Սէվրագ, մեյհուսանէ պիր թավր իլէ պաչընը սալայարագ.

—Զիւնքի սէրպէսթ տէյիլ իմ։

—Սէ՞ն մի.

—Էվվէթ, պէն, Ֆէվգ էլ աատ միւսթարըպըմ, զամիրիմ գաթան բահաթ տէյիլ տիր. ղայէթ խալիս վէ ղայէթ սատէտիլ պիր ղաթըն հագդըմտա կէօսթէրմիշ օլտուղու էմնիյէթ վէ մուհապիպլէթի սուի խսթիմալ իթտիմ... վէ պուունա պիր մուգապէլէի աատիլէ վէ մուհիգգէ օլմագ իւզրէ, իշլէտիյիմ գասլահաթ պիւթիւն էօմրիւմտէ եէէսիմի մուճիպ օլույօր...

Ֆրօսար՝ սէնաաթը հասէպիյլէ նիչէ նիչէ աղըր մէսէլէլէր իչիթմիշ վէ կէօրմիշ օլտուղունտան, Սէվրագընճգսէօյլէտիքլերինէ ասլա թէլաշէ կէօսթէրսէյէրէք.

—Օ՛հ, օ՛հ, պիր էվիլ գարը։

—Օ գարը իլէ միւնասէպէթիմիզ պիր սէնէ սիւրտիւ։ Շու պիր սէնէ զարֆընտա, օ գարը աչգ ու մուհապպէթտէն միւթէմատիէն սէրմէսթ օլուպ, պէն իսէ միւթէմատիյէն ըզթըրապ վէ խէլէճան իչինտէ իտիմ։ Օ գարըյը սահիհէն հիչ սիր կիւն սէվմէտիմ. անճագ թէհամմիլ իթտիմ. պէնի զապթ իթմիշ, վէ աատէթա պիւսիւէմիշ իտի. Ֆէվգ էլ աատ մէհարէթլէ զամիրինին

բահաթ սըղլըղընը թէսքին վէ խէվի ու իհթիրազաթըմը իզալէ իտէր իսի. Նիհայէթ օ տէրէճէ պէնի ույուշուտուրմուշ վէ սընըրլարըմը գասլարթմըշ իսի քի, անըն մէյլ ու արզուսունա մու ֆաիդ հասէքէթ իթմէքտէն ռաչգա էլիմտէն պիր չէյ կէլմէմէքտէ իսի։

—Օ գարընըն զէվճի, պու իչտէն հիչ չիւպհէյէ վարսը մը։

—Զէվճի հագդըմտա մու հասպէյէթի քեամիլէ վէ էմնիյէթի թամմէ իսլըազ վէ իրաէ իթմէքտէ իսի։

—Քէտէր իտէճէք, վէ Ֆագաթ ատէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ պիր հալ։ Անլաատըմ։ Արթըզ հիչ պիր քէլիմէ սէօյլէմէկէ իհթիեաճընըն եօգ, պէնիմ տէրտինի սէնատէն էյի չիմսի պէն պիլիրիմ։ Օլ էթաֆէնէթի վէ Ֆագաթ ճէպպար ատօթօունուճ սէնիմ պօյնունա թադմըշ օլտուղու պօյունտուրաղը պիլգիսիլ աթմագ ադմինէ տիւչտիւյիւճ սըրատա, Պլանչը թանըմըշ օլմալըսընը. միւնասէպէթէ պուլունտուղուն դարըտա կէօրմէմիշ օլտուղուն թէրալէթի թասիիյէ վէ ըֆֆէթ վէ զէրաֆէթի պիլգիսիյի օլ կէնճ զըզճըղազընը սիմասընա միւշահէտէ իթմիշ պուլունմալըսընը, օլ գարընըն չիտտէթի հալինտէն իսէ, տիկէր պագըրէնին դար կիպի պիրուտէթի հալի կէօդիւնէ խօշ կէօրիւնմիւճ օլմալը. պիրիսի եանար սաղ կիպի աթէչ բիւսկիւլտուսիյիւ սըրատա, տիկէրի, ծաքին վէ սաքիթ տուրմուշ օլմալը. . . կէօրիւնիւբ քի գալպինտէքի աթէչ սէօնիւսպ վէ մուսախաարէն կինէ ճանըանմըշ իսէ տէ, պու տէֆա հավայը նէֆսինէ թէպահիյէթտէն ֆէրդաղէթ իտէրէք գալպէն սէվմէկէ պաչամըշսընը. . . . պուռնտան աչըզ վէ պուռնտան թասիիյ պիր չէյ օլամազ. սէնին պաչընա կէլէն հալ, հեր տէլիգանըընն պտչընա կէլմիշ տիր. օ տէրէճէ մուսաֆտրը քի, ալիմըզը պիլէ, «կէնճիլէք ղէմանը կէչմէկի» տէյիպ կէչէլ վէրտրը քի, ալիմըզը պիլէ, «կէնճիլէք ղէմանը կէչմէկի» տէյիպ կէչէլ վէրմիշ տիր. պուռնա նի՞չին պու գատար էսէֆ իթմէկի, անլաեամայօրում. մատամ քի պիր սէնէտէն պէրու, Ֆրանսատան ուղագ օլարադ հաչամըշսընը, էլպէթթէ քի արթըզ պիր կէօնա միւնասէպէթէ գալմամըշ տըր։ Օլ գարը հեր քիմ իսէ, քէնտիսինի սանա ֆէտա իթմիշ օլմասըլըա, էօմրիւնիւն սօնունա գատար, օնա սատըգ օլաճագսընը տէյու մի ղանն իթմիշ։ Նասըլ քի օ էվլէնմիշ իսէ սէն տէ էօյլէ էվլէնէճէքսին։

—Յա՛յր, պէն էվլէնմէքտէն դաթը իւմիտ իթմէկիյիմ։ Պէնի թահթը զասթընա ալմըշ օյան գարը, պէնիմ պաչգասըլա էվլէնմէքլիկիմէ միւսասատ իտէճէք դատընըլարտան տէյիլ տիր. պէրապէրճէ իչլէմիշ օլտուղումուզ գահաթ, իքլիմզի գավիյէն պիր պիրիմիզէ պաղլամըշ տըր. պիր կիւն օլուպ տա զամիրիմին տույտուղունու Ֆէրգ ու թէմէնիզ իտէճէք տիր տէյու խաթրըմա կէլտիքճէ տիթրէր տուրուրում. . . Շիտտէթը հալինի պիլիրիմ, վէ չու հալինտէ նէ մէրթէպէ տէհզէթիլ օլտուղունու կէօրմիւչիւմ տիր։ Պիր գատար ուղրաչտըղընը թէսաւվուր իտէմէդսին. այրըլտըմ իսէ օ վազըթ նէֆէս ալասլիտիմ. օլ գարը իւէ, սէվտիյիմ գըզընն արասընտա, ճէհէննէմ խ-

հըղա սէ օ տէրէճէ պէնի ույուշուտուրմուշ վէ սընըրլարըմը գասլարթմըշ իսի քի, անըն մէյլ ու արզուսունա մու ֆաիդ հասէքէթ իթմէքտէն պաչգա էլիմտէն պիր չէյ կէլմէմէքտէ իսի։

—Օ գարընըն զէվճի, պու իչտէն հիչ չիւպհէյէ վարսը մը։

—Զէվճի հագդըմտա մու հասպէյէթի քեամիլէ վէ էմնիյէթի թամմէ իսլըազ վէ իրաէ իթմէքտէ իսի։

—Քէտէր իտէճէք, վէ Ֆագաթ ատէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ պիր հալ։ Անլաատըմ։ Արթըզ հիչ պիր քէլիմէ սէօյլէմէկէ իհթիեաճընըն եօգ, պէնիմ տէրտինի սէնատէն էյի չիմսի պէն պիլիրիմ։ Օլ էթաֆէնէթի վէ Ֆագաթ ճէպպար ատօթօունուճ սէնիմ պօյնունա թադմըշ օլտուղու պօյունտուրաղը պիլգիսիլ աթմագ ադմինէ տիւչտիւյիւճ սըրատա, Պլանչը թանըմըշ օլմալըսընը. միւնասէպէթէ պուլունտուղուն դարըտա կէօրմէմիշ օլտուղուն թէրալէթի թասիիյէ վէ ըֆֆէթ վէ զէրաֆէթի պիլգիսիյի օլ կէնճ զըզճըղազընը սիմասընա միւշահէտէ իթմիշ պուլունմալըսընը, օլ գարընըն չիտտէթի հալինտէն իսէ, տիկէր պագըրէնին դար կիպի պիրուտէթի հալի կէօդիւնէ խօշ կէօրիւնմիւճ օլմալը. պիրիսի եանար սաղ կիպի աթէչ բիւսկիւլտուսիյիւ սըրատա, տիկէրի, ծաքին վէ սաքիթ տուրմուշ օլմալը. . . կէօրիւնիւբ քի գալպինտէքի աթէչ սէօնիւսպ վէ մուսախաարէն կինէ ճանըանմըշ իսէ տէ, պու տէֆա հավայը նէֆսինէ թէպահիյէթտէն ֆէրդաղէթ իտէրէք գալպէն սէվմէկէ պաչամըշսընը. . . . պուռնտան աչըզ վէ պուռնտան թասիիյ պիր չէյ օլամազ. սէնին պաչընա կէլէն հալ, հեր տէլիգանըընն պտչընա կէլմիշ տիր. օ տէրէճէ մուսաֆտրը քի, ալիմըզը պիլէ, «կէնճիլէք ղէմանը կէչմէկի» տէյիպ կէչէլ վէրմիշ տիր. պուռնա նի՞չին պու գատար էսէֆ իթմէկի, անլաեամայօրում. մատամ քի պիր սէնէտէն պէրու, Ֆրանսատան ուղագ օլարադ հաչամըշսընը, էլպէթթէ քի արթըզ պիր կէօնա միւնասէպէթէ գալմամըշ տըր։ Օլ գատար հեր քիմ իսէ, քէնտիսինի սանա ֆէտա իթմիշ օլմասըլըա, էօմրիւնիւն սօնունա գատար, օնա սատըգ օլաճագսընը տէյու մի ղանն իթմիշ։ Նասըլ քի օ էվլէնմիշ իսէ սէն տէ էօյլէ էվլէնէճէքսին։

—Յա՛յր, պէն էվլէնմէքտէն դաթը իւմիտ իթմէկիյիմ։ Պէնի թահթը զասթընա ալմըշ օյան գարը, պէնիմ պաչգասըլա էվլէնմէքլիկիմէ միւսասատ իտէճէք դատընըլարտան տէյիլ տիր. պէրապէրճէ իչլէմիշ օլտուղումուզ գահաթ, իքլիմզի գավիյէն պիր պիրիմիզէ պաղլամըշ տըր. պիր կիւն օլուպ տա զամիրիմին տույտուղունու Ֆէրգ ու թէմէնիզ իտէճէք տիր տէյու խաթրըմա կէլտիքճէ տիթրէր տուրուրում. . . Շիտտէթը հալինի պիլիրիմ, վէ չու հալինտէ նէ մէրթէպէ տէհզէթիլ օլտուղունու կէօրմիւչիւմ տիր։ Պիր գատար ուղրաչտըղընը թէսաւվուր իտէմէդսին. այրըլտըմ իսէ օ վազըթ նէֆէս ալասլիտիմ. օլ գարը իւէ, սէվտիյիմ գըզընն արասընտա, ճէհէննէմ խ-

չինաէ կիսպի պիր էօմր կէչիրմէքտէ իտիմ. եէմին իտէրիմ քի, գապահաքըմըն ճէզասընը ֆէվգ էլ ատէ չիտտէթլէ չէքտիմ։

Ֆրօսարը պիր ազ տիւշիւնճէ ալըպ.

—Էվվէթ, էվվէթ, պախթիեարլըգ տէտիքլէրի իչին պու ասըր. հէր քէս պուլունու արար, վէ էլէ կէչիրմէք իչին տիւննատա հէր չէյի կէօզիւնէ ալըր. ինսան՝ հիւրմէթ վէ րիայէթ իթտիկի քիմսէյի ալտաթմադա, վէ հէր տէֆա օ քիմսէնին էանընա կիթտիքճէ հէյէճան իլէ կէօրիւշմէկէ, տիգգաթ-սըզլըգտան իհթիրազ իթմէկէ, սէօյլէնէն սէօզլէրէ գուլագ ասմադա, օլուննան հարէքէթլէրի թէտգիգ իթմէկէ վէ նիհայէթ միւթէմատիէն պիր քէրտիւտ վէ վէսվէսէ իչինտէ պուլունմադա րազը օլուր։ Պիլիր՞միսին պէօյլէճէ տուրուլան մուհասպէթ նէ տէրէճէ լէզիզ ասիր. պու միսիլլու պիր աշգու սէվտուեա տիւչէն քիմսէ, հաբաճաղընը չաչըրըր, կէճէնին սաքին վէ սաքիթ հայինէ էմնիյէթ իթմիչ օլուր. հէր կիւն մաչուգ էսկյլէ կէօրիւշմէք իազրէ թախսիս օլունան մահալէ գօչուսպ տուրուր. վէ կիւնտիպէ կէճէ չէքիլինի վէրմէք իազրէ պուլունուլան օսանընը գանատլարը չէքիլիպ գաբաթտըրըլըր. էքսէրիա նէթիճէյի միպագաթտա աշըգ իլէ մաչուգ պէչինինտէ չիտտէթլի սէօզլէր տէվրան իսէր. աշըգ իթմիչ օլտուղու ֆէտաքէարլըգլարը մաչուգունուն եիւղինէ ուրուր, մաչուգ տախի աշըգընա քէնտի ֆէտաքէարլըգլարընտան պահս իսէր. գարը՝ զէվճելիք վէ վալիսէլիք վաղիֆէլէրինի քեամիլէն պէր թարաֆ իթմիչ օլտուղունու անլաթըր. երքէք իսէ, հուրրիյէթ վէ սէրպէսթլիյինէն մահրում գալմըշ պուլունտուղունը սէօյլէր՝ նէօյլէ քի չէքիչէ չէքիչէ, վէ միւնագաա իսէ իսէ, պիր պիրլէրինի մէճպուրէն սէվտիքտէն սօնրա, էնճամընտա հէքտիկէրինտէն քեամիլէն նէֆրէթ իսէրլէր, վէ սէվտիքլէրի սըրատա հէքտիկէրինի նէ գատար օխչամըշլար իսէ, նէֆրէթ կէլիր կէլմէզ օնըն օն գաթը, եիւզ գաթը պիր սիրլէրինի բարալամադա գաղգըշըրլար, տէտի Ֆրօսար։

Սէվրագ ճէվապ վէրմէտի. Ֆրօսար, տիւչիւնէ տիւչիւնէ կիզլի կիզլի Սէվրագա նագար իսէր իտի. Սէվրագընն սէօյլէմիչ օլտուղու ալօզլէրտէն պիր Ֆըզրա ղինինէ չարբմըշ իտի. եանի սէվմիչ օլտուղու գարընըն չէտիտ վէ տէհլէթլի օլտուղու Ֆըզրասը։ Ֆիրաէն սիրէ Սարանըն միւթէազզիմ սըֆաթը, վէ պիր մանա իսթիխրաճը միւչքիլ օլան պագըշը խաֆրընա կէլտի։ Տօսթունունն գօրգտուղու օ մէրհամէթսիզ վէ թէհլիքէլի գարը, աճապա քէնտինին տախի թաանըմըշ օլտուղու օ զարիպ թապիյէթլի վէ նէսուր ինկիլիզ գարընսը՞ մը տէյու թէրէտտիւտէ տիւչտիւ։ Տօսթլուգ վէ էմնիյէթ իպրազ իտէրէք Սէվրագը ուրթանտըրմըշ օլան զէվճ՝ Ֆօնթ տը Գանալհէյլ օլտուղունա Ֆրօսար էվին օլմադա պաչլայըպ, վէ մէսէլէնին նէտէն իպարէթ օլտուղունու տէրք իտուպ, Սէվրագընն մահզունիյէթինին սէպէպինի. վէ Գլանչտան իզալէսի միւչքիլ վէ նագապիլ պիր մանիա իլէ այրըլմըշ օլտուղունտան, անտէն տախի սագընտըղընըն վէ մուֆարագաթ էյլէտիկինին իլլէթինի անլայարագ, տօսթունուն հալի միւչքիլ օլտուղունա գարար վէրմէքլէյէ, տիչյաքէ Սէվրագը գալպէն ամընտը, վէ «կէնճլիք զէմանը կէչէր» սէօզիւնիւ պիր

Թարաֆա ալըրագարագ , ժէննէրալըն պու պասպտէ սուչա նաթար պիր քիմսէ օլմասըղընը , վէ զէվճէսինի ֆէվզի էլ ատէ սէվեր օլսուղունու պիլտխինատէն, մէսէլէնին նէթիճէսինատէն մուճիպի էսէֆ վէ քէտէր պիր հալ ղուհուր իտէպիլէճէյինի թախիին , վէ չայէտ Գօնթ իչին ֆարգընա վարաճագ օլուր իսէ Սէվրագընը հաեաթը թէհլիքէյէ տիւչար օլասիլէճէյինի Ֆրօսար քէչֆի էյլէտի ։ Վէ լկէբչի Գօնթ թէհտիսէ գալդըճագ օլա , Սէվրագ , միւտաֆաաեա պիլէ կիրիչմէյիպ , միւտաֆաաեա ճէսաբէթ իտէճէք օլա , Գօնթ Գանալհէյլ սիլահ գուլլանմագ ճիհէթինատէ տէրէճէյի նիհայէտէ մահիր իտուկինտէն , Սէվրագընը հալի նաման օլաճաղընը պիրէր պիրէր միւթալաա էյլէտի , Սէվրագընը՝ Գօնթու թէգիւլ իթմէք թէօհմէթինէ նէ սուրէթլէ ճէսաբէթ իթմիչ օլտուղունա վէ Սարանըն հիսսիյաթը ֆէվզ էլ ատէի այըդանէպինտէն իչին նէթիճէսի վէխիմ օլասիլէճէյինի Սէվրագըն տիւչիւնէմէմիշ օլմասընա թէաճճիւպէն ճիւալտէ գալտը . էվվէլ էմրտէ Սարանըն սէվմէկէ պաչլամընը , վէ իչէնիլէն գաալահաթա բէկպէր օլմուչ պուլունմասընա չիւպհէ իթմէյէրէք , Սէվրագ իլէ օլան բսալըթաի մուհապալէթինի՝ մէրգումէնին պէօյլէ ուսթատանէ քէթիմ վէ Սարանըն քէնտի չալսընա խթէտիկի կիպի հիւքմ իտպիլմէսինէ հայրան օլտու ։ Ֆրօսար իչի պու տէրէճէյէ գատար չադմընը օլտուղու հալտէ , Սարանըն պազը նիհնահլարը , պազը սէօպլէրի խաթրընա կէլտի քի , էնսաի ուգուհինտէ թէաճճիւպիլինի մուճիպ օլմուչ իտի ։ Ֆրօսար քէնտի քէնտիյէ , ատէմէք քի Սարա՝ Սէվրագը սէվէր իմիչ . Սէվրագըն թէհլիքէյի տէրէճէտէ նարաալանմընը օլտուղունու Գօնթուն սէյչան էյլէտիյի ազչամ , օնուն իչիւն Սարա օ տէրէճէտ տիթրէմէկէկ պաչլամընը . հէր չէյէ միւդթէտիր օլան չու գարը հագըգաթէն գօրգուլաճագ պիր գարը օլմալը . հիչ պիր վագըթ այըդընը սէրպէթ պըրագմայաճաղընա չիւպհէ նօգ . Սէվրագը անըն բէնէչէի զասթընտան գուրթարաալիմէք իչիւն միւթէճանա տէրէճէտէ պիր ֆըրսաթ էլէ կէչմէլի . հաթթա պու ֆըրսաթ էլէ կէչսէ պիլէ վէխիմ նէթիճէլէր հուսուսէլ կէլմէսի աէ մէլհուզ տըր» տէտի ։

—Տէմէք օլուր քի , ահէլէ սուրէթտէ պըրագըպ կիթմէկէ գարար վէրտիյինին սէպէպի պու տըր ։

—Էվվէթ , տէտի Սէվրագ . չիմտի սէն տէ կիթաիյիմէ թէաճճիւպ իթմէզսին , տէյի՞ մի . չու պուլունտուղում հալը մէզէլէթտէ , պիր ազ տահա ըրզ վէ նամուս հրֆզ իտէպիլտիմ . գըրմըշ աթմըշ օլտուղում ղէնճիրի , հէր նէ օլսա պիր տահա պաղլամադա մուվաֆագաթ իթմէք , պէնիմ իչիւն արթըզ գասիլ օլամազ . մուֆարագաթ իթմէկէկ գարար վէրմիչիմ տըր , օնուն իչիւն կիտէճէյիմ . օրատա , սէրպէսթ գալըպ , կիզլէմէկէկ մէճպուր օլմագսըզըն տէրտ ու միհնէթ չէքէր , վէ իսթէտիյիմ վագըթ ազլայասիլիրիմ ։

Սէվրագըն չու սէօպլէրին իւզէրինէ, խէլէճանատան նէֆէսի քէսիլիպ , պիր ազ արա վէրտիքտէն սօնրա ,

—Պաւնտան մատատա , խուսուսիյէ , Ֆրօսար , կիտէճէյիմ մահալտէ , ատալիմ սուրէթտէ հարպ վար տըր , էլպէթթէ քի թարաֆէյն պիր պիրինէ կիւլէ ևաղտըրմագտա տըր . էմին օլ քի , պու ռէֆա իչի էօյլէ պիր ուչտուրա-

ճաղըմ քի , պանա տօզունան կիւլլէ պօչա կիթմէսին ։

—Տէսնէ՛ք քի , քէնտինի էօլտիւրթմէկէ չալըշաճագ սըն . տէյու պաղըր. տը Ֆրօսար ։

Ըլէր , սընըր էսէրի օլարագ կիւլմէկէ պաչլայըպ ,

—Ագիղիմ , պիր սէնէտէն պէրու տիր քի , օ խուսուսա չալըշըյօրում. վէ կէօրիւյօրսուն քի մուվաֆֆագ օլամամըշըմ տըր . Վաթէրլօ մուհարէպէ. սինէ Մարէչալ Նէյին տէօրթ նալ մէյտանը մուհարէպէսէ հայվանը դօշ. տըրտըղը սըրատա « չու կիւլլէէրին քեաֆֆէսինին գարնըմը տէլիպ կիրտի. յինի տույմագ իսթէրիմ » տէյու հայգըրտըղը խաթըրընտա՛ մը տըր . Մարէ. չալ Նէյ պիր տիվար քէօչէսինէ սէֆիլանէ էօլտիւ . պէնիմ տէ էօյլէ պիր սուրէթմաե էօլմէյէճէյիմ նէ՞ մալիւմ . էօլիւմ՝ հիլվէ քեար պիր զարը կիպի , քէնարսինի արաեան վէ արդու իտէնէլէրտէն գաչընըր տուրուր . հալա , չու պէտալաթի՛ հալտէ զալմայաճաղըմ . պէքլէտիյիմ սաաթ , էլպէթ կէլիպ եէ. թիչէճէք տիր ։ Կալէթատա զօմանտան Սէվրագ էօլմիւշ տէյու օգույամա. ղընն կիւն , տէլի կիպի էօմրիւմիւ թէհլիքէյէ զօյմուշ օլտուղումու կէօրէնլէր «չու տէլիպանլընըն ագլը զաիֆ իտի , » եէյէճէքլէր . եալընըզ սէն , էօլիւ. միւսիւն սէպէպինի պիլիյիշ օլաճաղընտան, էօյլէ սէօյլէյէնլէրէ ագլըմընն զաիֆ օլամատղընը վէ ֆագաթ գալպի պին մահկումն վէ միւքէմմէլէր օլտուղունու ճէվապէն պէյան էտի վէր ։ Էլպէթթէ քի , պիր տամլա կէօզ եաչընը ֆէտա իտէրսին . չիւնքի պէնի սէվէրսին . անճագ րէճա իտէրիմ քի չօգ ամըմաեա. սընն . չիւնքի էօլտիւյիւմտէ , բահալըղընմը պուլաճաղըմտան , օյան կէչէնի ունուԹմաճաղըմտան , վէ մէմուլ իտէրիմ քի ափվէ տէ նալ օլաճաղըմտան , արթըգ ամընաճաղ հալիմ գալմագ , տէտի Սէվրագ ։

Գուլունտուղլարը օտատա նիչէ նիչէ ֆամիլիալար էտարընը տէօրմիչ. լէր , նիչէ նիչէ ֆէլաքէթլէր արդ ու պէյան իտիլմիչ օլտուղու հալտէ , Ֆ. օ. սարա , պու տէֆթաքի գարար թէէսիր իթմէմիչ տիր ։ Տօսթու Սէվրագընն աէօյլէյիչի թարղընտան , իսթիրտատը ղայրը դապիլ պիր դարար վէրմիչ օլ. տուղունա գաղի օլտու ։ Սէվրագ կիթտիյի հալտէ , քէնտի քէնտիյի էօլտիւբ. թէճէյինէ Ֆրօսարընն չիւսկէսի զալմատը ։ Գու տէրէճէ մուտէրրանէ էօլիւ. միւնիւ արդու իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , օ անէ գատար չու արդուսունա նաիլ օլմամըշ օլմասընա պիր հիքմէթ նաղարըյտա պագար իտի ։ Գիր թա. բաֆտան՝ կիթմէմէսի իչիւն նէ եաբմագ լազըմ կէլտիյինի տիւչիւնիւբ իտի իսէ տէ , տիկէր թարաֆտան՝ կիթմէտիյի հալտէ տախի , տահա ճէսիմ թէհ. լիքէլէրէ տիւչէպիլէճէյինի թէեսավվուր իտէր իտի . ճէզաիրտէ հարալ էսնա. սընտա օյսա օյսա Սէվրագընն եալընըզ էօմրիւնիւն թէհլիքէտէ պուլունապիլէ. ճէկինի , վէ հալ պու քի Ֆրանսատա գալաճագ օլուր իսէ , էօմրիւնտէն պաչգա պիր տէ նամուս վէ իթիպարընը տա զայալ իսէպիլէճէյինի թէգիք. քիւր իտէր իսի ։ Մէյսանը հարպտա տիւչմէնին աթէչլի ալթընտա գալաճագ օլուր իսէ , քիմսէ էօլիւմիւնիւն սէպէպը սահիհինի տույմահաճաղընը , վէ չանը սուրէթմէ՛ էօլմիւչ օլաճաղը հիւքմ օլունաճաղընը , վէ Ֆրանսատա իսէ , թահդիր վէ թէրղիչ իթտիյի պիր զէվճին պիլահը ալթընտա ալչագճա թէս.

լիմը բուհ խէրքէք , էօլիւմիւնիւն սէպէպլէրի տախի տէրհալ ալէմէ կայըլա-ճաղընը ֆրօսար նէկհան նէկհան միյղանը թէգիդտէն կէչիրտիքտէն սօն-րա , Սէվրագընն կիմմէսի լիւզումունու թէպլիմ էյլէտի . քէնտի զամիրինմէ տախի տօսթունա թէմամըյլա հադգ վէրմէկ վէ Սէվրագ հադգընտա օլան հիւրմէթ վէ րիայէթի արթմաղա պաշլաատը . Պանչըն հալինի կէօզիւնիւն էօ-նիւնէ կէթիրէրէք քէտէրինտէն պիր ահ իթտի , սէնաթը իգթիզասընճա , ին-սանընն հանաթընտան պիր ֆէլաքէթտէն կագայը սըյրըլսա , ագըպլինտէ տի-կէր ֆէլաքէթէ տիւչմիւյիւնիւ բէք չօգ տէֆա միւչահէտէ իթմիչ օլտուղընտան , չու հալլէրէ բէք տէ թէաճճիւպ իթմէտի : Մա մաֆիհի Սէվրագընն թէպաչէի գալպինի թէքինէ գալդըրըպ .

—Հագըգէթէն պուլունտուղուն հալ բէք միւչքիլ պիր հալ իսէ տէ չու հալտէն դուրթուլմասը տա միւմքինսիզ տէյիլ տիր : Սէնին էէրինտէ պիրալ տահա տտգիգ իւլ նաղար պիր քիմսէ օլսա իտի , սէնին պուլունտուղուն չըգմաղտան բէք գօյայ , հալիթա մուգաֆիֆլրանէ չըդար իտի . էօյլէ քի քէնտիսինի սէվմէն գարըհա իսթիդպալինին քէհլիքէտէ օլտուղունու. իսպաթ իտէրլէ պիր պաչգասըյլա էվլէնմէք իւզրէ անընն րիզասընը պլըր , վէ օլ գա-րըհա դահրամանի պիր հարէքէթ էօլունու էօկրէթէրլէ , անը՝ սատագաթը-նընն գուրպանը օլմադա մէճպուր իտէր իտի . էօյլէ պիր գահրամանի հարէ-քէթ քի , թահիթի զէնանը սէմատաքի մէկէքլէր բատտէպինտէ իսպրաղը սա-տագաթէ թէչմիդ իտէր : Պուլունտուղումուզ ասըրտա դարըլարընն պիղդաթ քէնտի աչըգլարընը էվլէնտիրմէքտէ օլտուղարը բէք չօգ կէօրիւլմէքտէ տիր: Պագէն պու միսիլու դարըլարընն գալպինտէքի հիսսիյաթ բէք ղարիպ սու-րէթտէ թէպէտտիւլ իտուպ , պաչգա պիր բէնկ քէսպ իտէր . պունուն տա սէպէպի մալիւմ տիր : Էէր գարը տա՝ մուհապպէպլէ պէրապէր պիր տէ չա-ֆիագաթը մատէրանէ էպէրի մէվճուտ տըր քի , չու էպէրտէն իսթիֆատէ իթ-մէք դայէթ գօյայ , վէ վասըթտի նէճաթ վէ սէպէպի հայաթ օլաճաղը պիր գարըհա անղաթտըրըլաըղը թագտիրտէ , անտէն ֆէտաքեարլըգ վէ մուտավէ-նէթ կէօրմէք բէք ասան տըր : Օ հալտէ գարը բէնտի քէնտիյէ չէօյլէ տէր . Պէն պու ատամա պիր իքինճի վալիտէ մագամընտա օլույօրում : Էէրչի պու ատամը պաղթիյար իտէրէք օլուր իսէմ , սահիհ պիր էօմր պաղաչ իթմիչ օլու-րում : Վէ մատամ քի թայիֆէի զէնան ալէսսէվիյէ խօչ սէօղտէն վէ թաթ-լը լիսանտան մէհնուն օլույօր , սատագաթ կէօսթէրբէն գարը , պու հալինի էսասէն պիր մուամէլէյի այիճէննասալանէ ատտ իտուպ , ուլուվվու ճէննասըլնա նաիլ վէ մազհար օլանլարա արթըգ նաղարը չաֆագաթլու պագար , վէ էօյ-լէճէ էաչար . անճագ պու մագսէտէ նաիլ օլմադ իչիւն Բարիգին էքսէր ճէ-միյէթլէրի միյանէսինէ տէվրան իտէն բիյաքեարլըգլարը պիլմէյի . սէն իսէ մէչրու պիր սաատէթի հալէ տէսթբէս օլապիլմէք իչիւն թէօհմէթլի պիր մու-հապպէթի այնթ մագամընտա գուլլանմայը պիլէնլէրտէն տէյիլ սին , պինա-էն այնհ իթթիհազ իթմիչ օլտուղուն թարիգտէ , պէր վէճհի սապըգ համի-յէթ վէ ճէսարէթլէ տէվամ իթմէքլիյին իգթիզա իտէր . մատամ քի կիթ-մէքլիյին էլղէմ տիր , կիթ , ամճագ՝ Ալահ աշգընա , ագըընա էսէնի իչէմէ ,

Հէր չէյին թաւիրի մուճքին տիր · անճադ նարըմըզ պաշ թամիր իտիլէմէզ ։ Ֆէնտիի էօլտուրմէկէ չալըշամադ եէրտէ, ուզուն վագըթ տէվամէ միւսաիտ պիր էօմր էլէ կէչիրմէկէ դայըթ էթ , չիւնքի իթիդալատէ ինսանըն պաշընա նէ կէլէճէք սիկինէմէզ ։ Վագըթ ինսան իչուն պիր խօճա մագամընտա տըր . կիմ տիյին մահալտէ բահաթ իտէճէյինէ չուսկէ եօգ ։ Պագալըմ մէզարտա այնը բահաթլըզը պուլապիլէճէ՞ք մի սին ։

Սէվրագ ճէվապ վէրմէքսիզին , օմուզլարընը սիլքտի ։

—Նէ՞ վագըթ կիմմէյի թէտավվուր իտէյօրսուն , պագալըմ ։

—Եարըն , ատամ եէտիտէ, սէյրը սէրի գաթարըլա. տէտի Սէվրագ ։

—Էօյլէ իսէ , կէլ ագչամ թատմը պէրաապէր էտէլիմ , սանա չըմէնտըֆէր մէզգըֆընա գատար րիֆագաթ իտէրիմ ։ Ո վագիա գատար տահա տիւչունիւրիւմ . մատամ քի իչէ ալագատար տէյլիմ , իհֆիմաչ տըր քի՝ մէսուտ պիր էօմր օլմազսա տա , հիչ օլմազսա ուէնին իչին բահաթ պիր էօմր կէչիրմէքսիյին չարէսինի պուլուրսուն . չու աչմըշ օլտուղուն մէսկէչտէն տօլայը ձանըմ դիյատէսկէյէ սըղըլտը . վագըա նաղէք պիր մէզգըտա պուլունտուղունու քէչֆ իսկէտիմ . անճադ , հայինին պու տէրէճէ մուչքիչ օլտուղունու թէսավվուր իտէմէյօր իտիմ ։ Սահիհի տէ պու ։

Սէվրագ այտըա գալգըա՝ գաբուլա տօղրու իլէրիլէտիյի սըրատա , Ֆրօսար .

—Մէմուչ իտէրիմ քի , սէօյլէտիքլէրիմի ունութմասըն . օլմայա քի՝ եաըընըզ պիր ատըմ ալասըն , չու հալտէ հիչ պիր վէճհ իլէ սէնի մազուր թուրթամամ . անլաչըլտը՞ մը ։

—Էվվէթ , տէտի Սէվրագ , Տարըն կէօրուչմէրիւզ . վէրմիչ օլտուղուն թէսկիյէթ վէ ճէսարէթէտէն տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ . օլմայա քի խարիճտէն պիրիսի տուդսուն ։

—Պիր նօթէր , այնը բ՞ըրաս կիսի սըրրը քէթմ վէ իսթիա իտէր , պիրմիչ օլասըն ,

Գարուդու այչըդ , իտարէխանէտէն վէ եագը օտասընտան կէչիլէր , Ֆրօսար իլէ կէօրուչմէք իչուն բէք չօգ ատհասը մէսաիհ պէքլէմիքտէ իտի ։ Իչէրիհտէն զայէթ կիւղէլ լէթաֆէթլի թաւրէ մալիքէ պիր գատըն Սէվրագ իլէ Ֆրօսարըն կէչտիքլէրիրի կէօրտիւքտէ սիւրաթլէ այտըա գալգըդ , Սէվրագ ճալիսը տիգգաթ պիր նիկեաը աթի վէ Նօթէրէ տահի պաչըյա պիր իչէրէթ իթտի ։

—Ա՜հ , ազիզէմ Նօթէր , թագրիպէն պիր սատաթտան պէրու սիպի պէքլէմէքտէյիմ ,

—Աֆվընըզը բէճա իտէրիմ , Մատամ . պիր մէչվրէթլէ մէչղուլ իտիմ ։ Շիմտի պաթընըզ իլէ կէօրուչմէքլէ մուֆթէխիր օլաճազըմ . . . Մօսիէօ Բը-լանթէն , Մատամա օտասը կէօսթէրինիզ . . . միւսատէ իտէ՞րմիսինիզ , Մատամ . . . տէտի Ֆրօսար ։

Ֆրօսար՝ Սէվրագ իլէ թէնէֆֆիւս օտասընա կիրիպ , վէ էլէրինի սըզը սըզը թուքուպ ,

—Կէօրտի՞ն միւ չու քիւչիւք դարըյը , իչթէ պու դարը իքի սէնէ էվ-վէլ սէվտիյի սիր քիմսէ իլէ եվլէնմիշ օլտուղու հալտէ . . . չիմտի գօճասընտան այրըլմազ տավասընը սիւրէյօր . . . կէրէք խայր , կէրէք չէրր ինսան իչիւն տիր , պուղնու խաթրընտան չըգարմա , վէ իւմիւտինի աուլա քէսմէ :

Սէվրագ ճէվապ վէրմէյիսի , մահղունիյէթլէ թէպէսսիմ իթտի . սիր խայը վագըթտան պէրու զաթէն իւմիտ իթմէքտէն վազ կէչմիշ իտի : Ֆրօսար՝ Սէվրագ կիրինճէյէ տէկին արդասընտան պագըպ , տիւչիւնէ տիւչիւնէ տէօնտիւ օտասընա կէլտի :

Ագշամ իւթիւ սաաթ պէշ բատտէլէրինտէ , ճէսամէթլի պիր միզայէ-տէնին չէրաիթինի վազ վէ թահրիր իթմէքլէ մէչղուլ պուլունտուղը սըրատա , եաղընճըլարտան պիրի կէթիրիպ պիր մէքթուպ վէրտիքտէ , Ֆրօսար զարֆընը իւգէրինտէքի եաղընը թանըյըպ , հէման հէյճանա տիւշտիւ : Մէօրինի իւգէրինտէ Գօնթ տը Գոնալհէյլին ալամէթի Ֆարըզէսի աչըզ աչըպ միւշահէտէ օլունմազտա իտի : Ֆրօսար պիր կիւն էվվէլ պիրա թէրէտտիւտ աչապիլէճէյի մէքթուպու , բարմազլարը իլէ էվրինպ չէվիրիպ , վէօվէպէյէ տիւշտիւ , վէ գալպի սըզըլըպ , վէխիմ պիր հաատխէ տուլյամաղը զանընընա զահիպ օլտու :

—Ամմա ահմագլըզ հա՛ , պէնիմքիսի , տէյիպ , զարֆընը երրթարագ ա-թիտէքի Ֆըզրայը օգուտու . Ապիպիմ Նօթէր , Սէվրագընն նահէճան Պուա—լը—Րուահա կէլմիշ օլտուղունու խասլէր ալտըգ , Գօնթէս՝ քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եաղըպ՝ , եարընն ագշամ թաամա տավէթ իթմիշ սիր . սիզին տէ պուլունմամընըզը բէճա իտէրիմ . տօսթունուզ Սէվրագը թէքրար կէօրիպ՝ մէմնուն օլաճաղընընդա չիպագէմ եօգ տըր :»

Ֆրօսար օթուրուպ իքի տէֆա մէքթուպու օգուտու , վէ քէնտի քէնտի-յէ «Գօնթէս Սարա՝ Գոնալհէյլէ կէլմէսի իչիւն Սէվրագա մէքթուպ եաղմընը իտէ , Սէվրագ իչիւն պու տավէթէ իճապէթ իթմէմէք բէք միշքիլ օլուր : Սէվրագ նէ՞ սէպէպ պուլունու տա գաչամագ իտէճէք . էկէրչի կէօրիւնմէյճէքտէ Սէվրագ՝ գըրըպ չէօզմիւշ օլտուղու պագընար իլէ թէքրար վէ հաթթա էվվէլ-քինտէն դիյատէ գավի օլարագ պագընմազտա տըր , » տէյիպ , վէ գիհնի գարըյընպ , չու հալտէն իսթիֆատէ չարէսի արամագա պաչընտը . Սէվրագը պուլունտուղու միշքիւ հալտէն քեամիլէն դուրթարմագա եարտըմ իթմէկի դուրտու . Սէվրագընն Պլանշ իլէ Գօնթէսին արասընտա գալըպ , տէհճէթլի սուրէթտէ մուգթարըպ պագաղընը թէ Ֆէքէֆիւր իթտի , վէ արատան քեա-միլէն վէ սալիմէն խէյլա օլտուկէճէկինէ թէրէտտիւտատէ գալը :

Մէսէլէնին պու ճիհէթլէրինի տիւշինէ տիւշինէ Ֆրօսար քէսըր ճէ-սարէթի իտէրէք , ուսթալըզը տէսիսէյէր իճատ վէ իխթիրա վէ մահիրանէ տուղագլար թէրթիպ իթմէքլիյի թէտավվուր իյլէտի : Օտասընտա էնինէ պօ-Եունա աօլաշընպ , քէնտի քէնտինէ «գօվէտիա օնուհպարընտաքի նօթէքլէրին հալինի քէսպ իտկյօրում . վէ Ֆագաթ նէ օլուր . նէթիճէյի մահալհաթտա մագ-

սատրմ նէ օյտուղու անլաչըլըը։ Գուէնտան մաատա տա, պու կիւնքի կիւն ալէմտէ հէր չէյ գօմէտիա հալինէ կիրմիյ տիր։ Պէնիմ իչիւն Եարամազ չէյ՝ Սէվրագը պիր Քէօհմէթլի գարընդան քիչէլի պապընտան դուրմարմազ, պիկիւնահ վէ զուլմտ՛տէ օլան պիր կէնճ գըզճըղաղա հալը սատէք Թէ-սարիք իմմէք վէ պէլքի տէ չու սրրատա հիտէթլի միրալայը պիրազ ալ-տաղմազ խուսուսլարընտան իպարկէթ տիր։ իչքէ պիր գօմէտիա։ էկէր չու օյունու սօնուընա գատար օյնայըլ տա իքի նիքահ իլէ իչի պիքիրմէկէ մու-վաֆֆագ օլապիլէճէք օլուր իսկի, ճէխիմ պիր ֆիւթուհաթ իմմիչ օլուրում» տէտի։

Ֆրօսար սաալմա պագարագ։

—Սաաթ պէչի չարեէք կէչիյօր։ Աճապա պու ադչամտան Գանալհէյլէ կիթսէ՞մ մի, Եարըն բադար տըր, Թաքսիլ իտէպիլիրիմ։ Սաաթ ալթընտա կի-տէն գաթար իլէ կիտէճէք օլսամ, սաաթ եէտի պուչուղտա ադչամ Թաա-մընա եէմիչիրիմ, վէ մադամտըմա Նոիլ օլմագ իչիւն Թէրքիյատը լազըմէյէ Թէչէպպիւս իտէրիմ։

Զաման ուրուպ, մուավինինի չաղըրտը, վէ բավար կիւնէչէրի պիրէ պիր նօքէր իչիւն րահաթլըդ օլմատըղընը իտարէխանէյէ պէյտն իմմէք ա ւ պումբ-նա ատպնի,

—Միւսիաճէլ պիր իչ իչիւն պիր մահալէ կիտէճէյիմ։ Բաղար էրքէսի սապահ սաաթ օն պիրտէ կէչէճէյիմ։ Տըզդաթ էրքի էլտէքի իչէր պիրքի-րիսին... տէյիսլ չանքաալընը հազըրլամագ իւզրէ, ախիէր պիր սատյա կիր-տիյի սըըրատա, մուավինի տախի նազըճըլարա խոթապէն,

—Էլտէքի իչէրի պիրքիրվինվի Թավսիյէ իտէրիմ։ Պէն պիր մահալէ կի-տէճէյիմ։

Ֆրօսարըն ազիմէթինաէն պիր չարեէք սօնրա իտարէխանէտէ քիմսէ գալ-մամըշ ըսը։

ԺԵ

Գօնքէս Սարա՝ Սէվրագա մէքթուպ եազմըշ օլմայըլ, բէնտիսի պիզպէթ Գուա—լը—Բուհաես կիթմիչ իտի։ Միսսիթիրէրսիյէ պէրապէր գօրուսա էթ-Գուա—լը—Բուհաես կիթմիչ իտի։ Միսսիթիրէրսիյէ պէրապէր գօրուսա էթ-միչ օլտուղու էօյլէն Թատարընտան ավէլ իտէրքէն, Սարա հազըգէթի հա-լէ վագըթ օլմագլըդ ապվինէ տիւշիւպ վէ բէրուչան օլան պիհէնի, Քէրքա-տիյի սըըրատա, մուավինի տախի եազըճըլարա խոթապէն,

—Էլտէքի իչէրի պիրքիրվինվի Թավսիյէ իտէրիմ։ Պէն պիր մահալէ կի-տէճէյիմ։

Ֆրօսարըն ազիմէթինաէն պիր չարեէք սօնրա իտարէխանէտէ քիմսէ գալ-մամըշ ըսը։

ԺԵ

Գօնքէս Սարա՝ Սէվրագա մէքթուպ եազմըշ օլմայըլ, բէնտիսի պիզպէթ Գուա—լը—Բուհաես կիթմիչ իտի։ Միսսիթիրէրսիյէ պէրապէր գօրուսա էթ-Գուա—լը—Բուհաես կիթմիչ իտի։ Միսսիթիրէրսիյէ պէրապէր գօրուսա էթ-միչ օլտուղու էօյլէն Թատարընտան ավէլ իտէրքէն, Սարա հազըգէթի հա-լէ վագըթ օլմագլըդ ապվինէ տիւշիւպ վէ բէրուչան օլան պիհէնի, Քէրքա-տիյի սըըրատա, մուավինի տախի եազըճըլարա խոթապէն,

բուտան տօղրույա վէ սլերտէն պիրէ Սէվրագըն խանէսինէ կիտիպ , նագալա-
մաղա դարար վէրմիչ իտի ։

Գուա—լը—Բուանըն պաշ բարասը , պիլմէյէրէք պու խուսուստա Սա-
բայա մուհին օլմուշ վէ Սարա Թարաիընատան ուսթալըղընա վուգու պու-
լան ուսուլ իւզէրինէ , Սէվրագըն սուրէթը ավտէթինի հիքեայէ էյլէմիշ ի-
տիւհինտէն , Սարա տօխ՝ Գօնբա Սէվրագըն ավտէթինի թէպլիլ իթմիշ իտի։
Գօնբ՝ չու խապէրտէն մէսրուր օլմուշ իտի իշ տէ , Սէվրագ՝ ավտէթինի
էվվէլինատէն քէնտիսինէ նագմամըշ օլմասընատան տօլայը թէսճիւպտէ գալ-
մըշ ըսը ։ Սէվրագըն փիմէյէ խասպէր վէրմէմիշ օլմասընը պէյէֆի վալիտէսինի
հայրէթտէ պըրագմագ մագսատընա համի իտէրէք , Սէվրագը մագսուր թուր-
մուշ ըսը ։ Գօնբ՝ ախլագը իզթիդասընճա , ևիւպտէն կէօրտիւիւնէ դանի
օլարագ , հիչ պիր չէյին էսասը վէ տէրինէ վարմագ դիլէսինէ սիւչմէգ
վէ խուսուսըյա հիչ պիր չէյէ դիհն եօրմագլըզը իթճմիվ իթմէգ իտի ։ Պինա-
էն ալէյհ Սէվրագըն ավտէթի հագդընատա Սարանըն վէրմիչ օլտուղու թաֆ-
սիլաթ խարիճինէ չըդմայըշ , Մատէէն հագդընատա օլան ալդ ու մուհապպէ-
թինին աէրէճէլ դուվվէթի տայէսինտէ , սէրայ խալդընատան ատտ օլունան
Ֆրօսարա մալիմ օլան մէքթուպը նագմըշ իտի ։

Ընթէսի կիւնիւ Սարա արասալասընը դօչտուրուպ , նալընըզճա դօրուն-
ուն իչինտէն կէչիրէք Գուա—լը—Բուանա կիթտի ։ Սէվրագ իքի սաաթ էվվէլ
չըգմըշ կիթմիչ օլուպ , վալիտէսի , միւթաասը վէճհ իւղրէ , օտանըն պիրինա-
տէ , դազանըն ֆագըր չօճուղլարը իչինէ չօրապ էօրմ քլէ մէչղուլ իտի ։ Սա-
բա՝ Սէվրագը պուլամատըղընատան տօլայը , պիր ագ չաշըրտը վէ սէվտիյի քիմ-
սէնէնէ վալիտէսինէ տրգը իթթիֆաթէ պէրտպէր , Սէվրագըն Գանալհէյլէ հէ-
նուզ կէլմէմիշ օլմասընատան տօլայը , տօսթմանէ սուրէթտէ , պէյանը թէէս-
սիւֆ վէ կէրէք քէնտիսինէն վէ կէրէք Գօնբուն Սէվրագը Գանալհէյլտէ
կէօրմէք արզուսունատա պուլունատուպլարընը պէյան իթթիքտէն վէ Սէվրագըն
պըրագըպ սավուչմասընէն էօնիւնիւ քէստիքտէն ոօնրա , սրաալասընա րաքի-
պէն Գանալհէյլէ ավտէթ էյլէտի ։

Սէվրագըն ագչամ սաաթ ևէտիտէ Խարիատէն ավտէթի էօնասընատա , վա-
լիտէսի էվին էօնիւնտէ աղամճարըն պիթընատա տօլաչարագ , քէնտիսինի կէօղ-
լէմիքտէ իտի ։ Խոթխար գարըճըղագ , Հինէ զայպուսէլթինատէն դօրդուր կի-
պի օղլունուն դօլթուղունա կիրէրէք , եավաչ եավաչ էվէ տօղրու կիթտիք-
լէրի սըրատա ։

—Գու սապահ Գօնբէս տը Գանալհէյլ կէլտի . սէնին ավտէթինի խա-
պէր ալմրշ օլտուղունատան , չիմախյէ գատար հէնուզ Սարաեա կիտուպ կէօ-
րիւնիմէմիշ օլտուղունատան տօլայը , սէնի կէօրիւպ թէքտիր իթմէք իսթէտի ։
Մատամ քի վագթընը պէրապէրիմճէ կէչիրմէք մագսատընա մէչնի տօսթլա-
րընը կէօրմէքլիլի իչմալ իթմիչին , պինասլերին Գանալհէյլէ կիթմէ տիյինտէն
տօլայը , սէնի թէքտիր իթմէկ հագդըմ եօգ տը . Ֆագաթ կիտիպ ժէնէ-
բալը կէօրմէք էյղէմ տիր . սէնի նէ սէրէճէտէ սէվտիյինի սիլիրսին . եարըն
ագչամ թատմընա սէնի պէրլէյէճէքլէր ։

Լեն ճէսիմ աղաճ Սէվրագըն իւզէրինէ տէվրիլճէք օլսա իտի , Սաբանըն չու քէչէպուճուլենուն խասլէրինին տարտըլէսի չիտաէքի կիսի , Սէվրագը էգիսլ պիճիրէ մէզ իտի : Վալիտէյնին ճէվապ վէրմէտի : Ինչինէաքը տավրանմագ իւզրէ իճմիչ օլաուզու հիսապլարըն քեաֆֆէյնին պօչա չըգարըղնը պիր տագըտաա տէյք , վէ պէօյիք ֆէլաքէճէր զուհուր իտէճէյինի հիսա էյլէտի : Ֆրօսարըն իտարէխանէյինտէ պաղըրտըղը կիսի , պու սրրատա տախի , խաչըը , կիճմիչճէյիմ , տէյուս պաղըրմագ իւզրէ իքէն , հազըգարը հալի վալաէյինէ իզրար իճմէկէ ուճաուտըրնաան , ակօղու ազդընտա գալտը : Շու տինտար իսիճինարա , իչէյինի թէօհմէճի պէյան վէ քէնտիսինի մուհաքէմէ վէ հիւքմ իճմէկէ վալիտէյինի մէճայուր իճմէք իտիէմէտիյինաէն , խասֆի պիր հիսա էսէրի օլարագ , կիրիֆիար օլաճաղընը նախին իճտիի թէհլիքէյէ գարշու միւատֆաա իճմէկէ պուրար վէրտի :

Պունուն իլէ պէրաբէր տիւչար օլաճակը ֆէլաքէճէ մուգաիլ օլարագ ֆլանչը կէօրմէք վէ անըն իլէ կէօրիւշմէք իւսիւնչլէ մէճէէլի օլուզ , հաճիա Գանալհէյլէ կիճմէկէ մէճայուր օլմասընտան տօյայը էսէֆ պիլէ իճմէզ օլաուս : Սարա իլէ բու պէրու կէչմէմէք իւզրէ էյինաէն կէչինի Լա իճրա իճմիչ օլաուզունու տէր խաճըը իտէրէք , զաճիրի բահաֆլանտը : Մատամ ֆի խաճէտիկի խաճիճը հարէքէճաէ տէվամ իճմէմէսինի , գատէրի հիւքմ իճմիչ տիր , պինանաէն ալէյհ օ խաճիճը իչրք իճմէկէ գարար վէրիպ պիճտի :

Մա մաֆհիմ , իչինէյաքքեարանէ տավրանմագը , վաքըճ գաղանմագը , վէ պին տուրլու միհնէք ու մէչագդամլէ , էսկի հալինէ միւրաճաճ օլարագ , նախլ օլաուզու հալը հապըրընը պէտիրլէչտիրմէմէկէ զայրէք իճմէյի զիհնինճէ գուրտու :

Էրճէսի կիւնիւ պիր վագըճ պիլա ֆիէճուր վէ քէմալը մէսէրրէֆլէ տաչըլ կիրմիչ օլաուզու զարուսա Նագլաչտըգտա , աէհչէլի տուրէճտէ դալպինի պիր չարըընիճը տըր ալտը . մէչտանը կէչտիքտէն սոնրա , պաղչէյէ տօղրու իլէրլէմի . գուլաղընա մէսէրրէֆ սէտալէրի վասրլ օլտու : Սարայըն էօնիւնտէքի չիմէնլիը իւզէրինտէ , տարայ խալդընըն պիր գըսմը էյլէնճէյէ տալմըշ օլուզ , խալգըն քեաճիլ գըսմը տախի թահֆարօշ իւզէրինտէ օլունճուլարը սէյր իճմիքտէ վէ արա սըրա կլ չերբուզգտա իտի : Օէվրագ , կէօրիւնճէք վագիճ թէչխիր իճմէք իտիէյոր կիպի , բարմագլըղը էօնիւնտէ տուրտու : Ագլը պաշընտան կիտիպ , այագլարը տիճրէմէկէկ պաշլատը , վէ ադըընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարամայագագ զանն իճտի : Նակէհան օյունճուլար միյանընտա ալագըշ ալամէթլէրի զուհուր իտէրէք , քեաֆֆէսի պիրտէն տ՝ըպայա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար :

Սէվրագ , զաաֆը ախլագընտան ուճտանըպ , թահֆարօչա տօղրու մէթաանէլէ իւէրիւէտի : Գօնիճ պաշընը չէ վէրիպ Սէվրագը կէօրտիւքտէ , էլէրինի պիր պիրինէ զարուպ , նէչէլի պիր սրճաթլէ , գօլպարը աչըգ օլարագ , Սէվրագա տօղրու գօչտու : Սէվրագ տայանամայարագ հէման սըչրայըպ , վէ պիր պիրէրինի կէօրմէկէ վագըճ գալմագ սըզընը , իճթիեար ժէնէրալընը սիճէսինէ ահճըը վէրտի :

— Ա՜հ, նաղըմ, սէնի կէօրտիւիւմէ նէ գատար մէնուն օլտում. . . Սարա, Սարա, Սէվրագ տըր, պագընտը, տէյէրէք, կէօղիւնիւ Սէվրագ տան այըրմայըդ, Աֆրիգատա ալմըշ օլտուղու ևարատան միւխէդարրուր օլուսդ օլմատըդընը անլամազ իւղրէ օմուդունու օղալար, վէ տօսթունուն օղլու հագդընտա հիսս էյլէսիյի մուհասդէթի, քէմալը խիւլուստս գալդ իւէ Սէվրագ արդ ու սէյան էյլէր իսի։ Սէվրագ իւէ Սարա, գարշը սէ գարշը տուրմազտա վէ ևէքտիկէրինին էյինի սըգըդ, սէօդ սէօյլէմէկէ իչիսինտէ տէ իդմիտար գալմայարագ, սիր սիրինին նիւգիւնէ պագմազտա իսիյէր։ Սարանըն չու պըրատագի հիւսնիւ էֆֆաֆիէթի գըյաս գասուղ իմմէդ մէրմէսէտէ օլուդ, չէհրէսի պիր ազ սիւգիւլմիւչ, վէ սարը սայլարընըն ալընտա ալնը, մէրմէր կիսի սիր պէյազընդ վէ մէմանէդը հալ քէսդ իմմիչ իսի։ Ակդի կիդի տույմուղ օլտուղու չիտատէթի խէչէճան էսկրի օլարագ, կէօղէրինին չէնակէրէրի պիր ազ տահա մէյտանէ չընդմըշ օլտուղու հալտէ, չէչմանը տահա վէյտատէ ճանընը օլարագ խուրդմազտա իսի։ Հավա սըճագ օլտուղունատ գայէթ սաֆի վէ սատէ պէյազ պիր էլտիսէ կէյինմիչ, վէ պէկինէ բէմալէ պիր գօրտէչա պաղդամընը օլուդ, սիրտէյինէ գատար էօրմիւչ օլան էլտիսէնին գօղուչա, էլինտէրի էլտիվէնդէրին արասընատան մահ տամարընը պէյազ պիր պիւչք սէչիլմէքտէ իսի։ Նիւվագիչքէար պիր նիկահ իւէ, Բիէրին կէօղիւ իչինէ պագմազտա օլտուղու հալտէ, պէկի պէկիսիդ տուտագարը հարէքէթ իմմէքտէ օլտուղունատ, Սարանըն քէնտինինէ «սէնի սէվդիմ» տէյու խաֆիֆճէ մըրըդտանտըղընը քէչճի էյլէսի։ Սարանըն սիմատը, տույտուղու մէսէրրէթտէն, չու սըրատա պաչդա պիր չէֆէլ քէսդ իտուդ, մուհասպէթ էսկրի օլարագ պիր գաթ տահա քէսդի րէվնագ էյլէսի։ Շու հալտէ Սէվրագ՝ Սարանըն քէնտի հագդընտա իսրաղ իյլէմէքտէ օլտուղու աչգու մուհասպէթին տէրէճէի ճէսատէթինի անլատը։

Սարա՝ բէրէքէթսիսէսի օլտուղու Սէվրագ իւէ, չու արադդ պիր թագըմ մանատը սէօդդէր թէսթի իմմէկէ մէճպուր իսի իսէ տէ, վէ գիագաթ սէօղէրինի էշյէ պիր սուրէթտէ թէնդինի իսէր իսի գի, թադէրի մանատա, վէ գարշըսընատքինէ իսիճէսիյինի անլաթմազտա մուվաֆֆագ օլուր վէ նիրմի գատար ժուռաճճիդդէրին կէօղիւ էօնինատէ, թէէմին իսիճի էյնգադրն էն լաթինէլէրինի, վէ էն գիյատէ աչըգանէ իդդարարընընը սէրտ ու ըմևան իմմէքտինին եօլտունու պուդուր իսի։ Սէվրագ իսէ՝ Սարանըն գինհինի պօղմատագ, վէ բահաթդը իմմէմէք մագսատընա մէպնի, թէսկէսիւմ իմմիքտէ, Սարա չու սաֆաթէ թէսկէսիւմէ, բէնսի սչըդանէ իդֆաէէդրինէ Սէվրագ թարաֆրընատան պիր մուգադէէդի պիվ միսվ նաղարըչյա պագըդ, գադպէն մէսրուր օլտու վէ չու մէսրուրիյէթինի սէմր իտէրէք, պիր գաչ ատըմ գատար Սէվրագատան մուֆարագաթ իմմի։ Սէվրագ եաղընըդ գալընգտա, Պանը պու լամագ սէվատընա տիւչմիւ։

Պանը՝ եարրագտարը տէօքիւմիւչ քէսմանէ աղաճէարընընն ալընտաքի եօլտան էլտիսէսինի եէրէ պիրէ պիրէ Մատէն իւէ պէրատէր Սարաեա տօդրու կիմմէքտէ իսի։ Սէվրագ՝ Օրանտա եարալը օլտուղու զէման, Պանը՝

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ

Եչխլիք արասընատա , պէրրուդ սուլարըն քէնարընատա , այնը աղըր վէ մահ-
դուն Հիւբիւլիւչխլէ չօդ տէֆալար կէօդիւնէ կէօրիւնմիւշ օլտուղունատան ,
պու տէֆա տախի քէնտիխինի սիղդամ այնը հալտէ կէօրմէֆլէ , Օրանատաքի
բուհասը հալա տէվամ իտէյօր ղանընըյլա , տիթրէմէկէ պաչլատը : Օլ տուխ-
թէրը բաքիպէյէ տօղրու կիթմէք իսթէտի իսէ տէ , էթրաֆընը հէր քէս դու-
չամմըշ վէ պիր թաղըմ սիւալլէրէ ճէվապ վէրմէք մէճպուրիյէթինատ պու-
լունմուշ օլտուղունատան , Պլանչըն այադլարընա դաբանարագ , խաքիբանինէ
Հիւզ սիւրմէք արդուսընատա իչէն , պարիտ պիր հալ վէ ֆագամ քէմսէլը իհ-
թիրամ իլէ պիր սէլամ վէրմէքլէ իչթիֆա էյլէտի : Ֆրօսար պիր արալըդ Սէվ-
րագը պիր ևանա չէքէրէք , լաթիֆէ մադամընատա չէօյլէճճ սէօյլէտի .

—Իչթէ պէօյլէ , պէրաաէր , կիթմէդաէն էվվէլ պէրաալէր Խարիատէ թաամ
իթմէյի գարարլաշտըրմըշ իչէն , իչիմիզ տէ պուրատա պուլունտուգ . կէօ-
րիւնիւր քի , բէչ չարըդ կիտէմէյճէչքսին .

—Վէրմիչ օլտուղում գարարլարըն հիշ պիրինի թէալտիլ իթմէպիճիմ տիր :
Պու կիւն կիտէճէչ եէրտէ , Հարըն կիտէճէյիմ . իչթէ պու գատար . անճագ ,
սանա իթտիլիմ հիքեայէլէրաէն տօլայը քիմսէյէ պիր չէյ աչմայասըն , անլար-
սըն Հա , տէտի Սէվրագ :

—Րահաթ օլ , պէն Հարաճաղըմը պիկիրիմ . վէ չայէտ կիտէճէչ օլուրսան ,
հէր կէօնա չարէ թիւքէնիրսէ , օ հալտէ կիթմէյէ մէճպուր օլուրսուն . ճէ-
վապ վէրտի Ֆրօսար .

—Տէմիչ քի էանայը մուհարէպէտէ ղիյատէսիյէ գահմէթ չէքտինիլ , տէ-
տի Լա Լիվինիէր Սէվրագա :

—Էվվէթ , բէչ չօդ մէչագաթի չէքտիչ , խուսուսիյէ , սուչուն գըլուէ-
թինտէն չօդ գահմէթ չէքիլտի : Սահրատա պուլունուլուր իսէ , էն էվվէլ դու-
յու վէ բունար օլան նօգթալարը գասթի իթմէկէ ղայրէթ իթմէլի : Էանախ
հարպտա հէր հանկը թարաֆ քի , գույու վէ բունարլարը էլէ կէչիրճէճը օլուր
իսէ , զիյատէսիյէ մէնֆաաթը չըգար : Մուհարէպէյէ հագըրէտէ , Արապլա-
րըն հալի , պիզինքինէ միւրաճճահ տըր . չիւնքի Արապլար մէմուրին ղայրի
գանաաթքեար օլուպ , հայվանաթընը տախի քէնտիլէրի կիպի այըշտըրմըշ
տըրլար : Կէրէք քէնտիլէրի վէ կէրէք հայվանաթը աճ սուսուպ , ճէսիմ մէ-
սաֆէլէր գաթ իտէրլէր : Պիզիմ ասքէրլէրիմիզ իսէ , հիշ պիր չէյտէն մահրում
օլմադա սահիհ օլմատըգլարընատան , սէֆալէթտէն գըրըլըպ պիթիյօրլար» ճէ-
վապ վէրտի Սէվրագ :

—Եագընատան կէօրմի՞ուն միւ տիւչմէնի , սիւալ էթտի Բօմբէրան :

—Չո՛յ հա՛յ , գըլըճ բայը մէսաֆէսինէ գատար , գարչըլաշտըգ . . . վէ
լաքին չօդ ճէսուր միլլէթ իմիչ . տէտի Սէվրագ :

—Ալտըգլարը էսիրլէրէ չէտիտ էգիյէթլէր վէրիրլէր իմիչ տէրլէր . էյի քի
Հարալանտրըղն վէման սէնի տէ Հագալամամըշլար , տէտի Մատամ Բօմբէ-
բրան կիւլէրէք :

Շու սըրատա էրքէքլէր կիւլէրէք պիր պիրլէրինէ պագտըգլարընատա ,
Մատամ Բօմբէրան գըղարըպ , գօճասընըն պօյնունա սարըլտը վէ պօղազընը-
տան էօբիպ .

—Ահապա միւնասէպէթսիզ պիր չէյ մի սէօյլէտիմ, տէյու սիւալ էթտի ։

—Պիզիմ ասքէրիմիզ տէ այնը սիպին կիսի վահչիլէր իլէ չէտիտէն ուղ-
բաշմագատա տըրլար ։ Հուտուտատա , մուհարէպէնին արտը արդասը կէլմէյօր
. . . իւշ սէնէ էվվէլ պէվհիմ իլէ Նիւ Եօրգատան Սան Ֆրանչիսգօյա կիթ-
միչ իտիմ . չըմկնտրֆէրտէ բէք չօգ ասքէր պուլունատուղունատան , մէզգրֆլէր-
տէ Եօլճուլարը տատպանճա Թաչըմագա մէճալուր իտէրլէր իտի ։ Պիղէ հիւճում
իտէն օլմատը . . . չօգ Թէէտսիզ իտէրիմ . . . պէվհիմ Մ· Ըզմօրտէն Շի-
զահօնուն էն սիրիճնէի նչանճլըսրընատան սիրի տիր . Եօլճուլուղումուզ էտնա-
սընատա , իւղէրինտէ պիր Վինչէսթըր Թիւփէնկի Թաչըյօր իտի . իւղէրինէ կէ-
էն օյատ իտի . . . անճագ էվվէլինտէն պատա՝ էկէրչի Հինտիլէր իւտէթ չը-
գարլար իտէ , էվվէլա պէնի Եօլտիւրէճէյինի սէօյլէմիչ իտի . . . պուտնատան
անլատըմ գօճամըն նէ գատար պէնի օէվտիյինի . . . էէտի Մատատ Ըզմօր-
տէն ։

—Նի՞չհուն սէնի Եօլտիւրմէք իսթէր իմիչ , սիւալ էթտի Մատատ Ռօմ-
բէրան ։

—Անլա՞մատըն մը . բէբէլէտի, Թիւյիւ վէ գուչագլարընատան աշաղը ին-
սան սաչը ասըը օյան վահչիլէրտէն պիրինէն էյինէ սիւչիւալ տէ գարըսը օյ-
մայըմ , տէյու ։

—Պէյրի պու ատատմարըն մուհապպէթը սամիմիյէէրի էտնասընատաքի միւ-
նասիպէթլէրի բէք Թաթլը տըր · քի՞մ պիլիր , տէտի, Ֆրօսար ։

—Մատատ Ըզմօրտէն , սիզի օ վահչիլէրին իչինտէ կէօրիւյօրում դանն
էտիյօրում . նասըլ օլսա , օրատա սա մէչհուր տիքիչհինտէն էլտիսէ կէթիրթ-
մէնին , վէ պաղը տիվանէլիքլէր իթմէնին չարէսինի պուլուրսուն , տէտի Ռօմ-
բէրան ։

—Էվվէթ ամմա , պաչը ուճունատա տա իչքէնճէ գապըղը վար , օնո՞ւ նէ
եաթաճը՞մ , տէտի կիւլէրէք Լա Լիվինիէր ։ Շու սըրատա Սէվրագ , պիր աղ
պիր Թարաֆա չէքիլմիչ իտի ։ Պլանչ իւէ Մատատն մէրմէր բարմագլըղըն էօ-
նիւնտէ կիւնէչին աղաճլար արգասընատան զուրուպինի սէյր ու Թամաշա իթ-
մէքտէ իտիլէր · չէմին սաչմըչ օլտուղու չէօլչէր , պուլոթչարըն իւղէրինէ
աքս իւէ , գըղըլաԹմըշ օյտուղունատան, բուի ասիւման կիւլ եաբրագլարը
սաչըմըշ կիսի պիր մանդարա Թէչքիլ իթմիչ իտի ։ Պլանչ իւէ Սէվրագ , հէք
իքիսի տիւչարը հէյճան օլուպ , ուղուն պիր միւտտէթ այրըլըգտան սօնրա ,
պիր պիրէէրինի եինէ պուլմուչ վէ կէօրմիչ օլմալարընատան տօլայը ֆէվզ էլ
ատէ մէճնունէն , սաքիթ տուրմագատա իտիլէր ։

Նիհայէթ՝ Սէվրագ , քէչմէճ աղաղ իւէ , սէսի տիթրէյէ տիթրէյէ .

—Սօն ատֆա սիպկի կէօրիւք պուսնթիյարըզընա նաիլ օլտուղումատան պէ-
բու , Թամ պիր սէնէ օլտու · իչքէ չուրատա կէօրիւնէն Եօլուն իւղէրինտէ
ճան ու տիյատէն վէրմիչ օլտուղունուպ սէչամը խաթրըմատան պիր վէճհ իւէ չը-
գարամամ , դկյատէսիյէ մահգունն իտիմ ։

«Հէնուզ վալիտէմտէն այրըմըշ օլտուղումատան քէնտի քէնտիմէ , արթըգ
հիչ պիր տօսթ եիւղիւ կէօրմէյէճէյիմ տէր իտիմ , վէ զանն իտէր իտիմ քի ,

թէալիւգ վէ միւնասէպէթիմ օլան քէսանըն ճիւմլէսինտէն իլէլ էպէտ սյրը-
լարագ , հիչ թանրմատրղըմ պիր մահալէ վէ պիլմէխյիմ ինսանլար միյանը-
նա կիտէճէյիմ : Իչթէ չու էնտիչէ վէ միւթալաաթըմ սըրասընտա սիպի կէսը-
սիւմ . . . էնինտէն իւմիտ իմմէկէ պաչլատըմ . . . թէքրար ճէսարէթէ
կէլտիմ . . . վէ չիւպհէսիզ քի , սիւյի կէօրմէքլիյիմ ուղուր կէթիրտի , չիւնքի
էօլիւմէ պիր բարմադ դալմըչ լքէն երինէ սալիմէն ավտէթէ մուվաֆֆադ օլա-
պիլտիմ :

Պլանչ , Աէվրագըն չու սէօզլէրինի , տըդաթը թաւմէ իլէ տիյնէտիը-
տէն ոօնրա , դայէթ սաաէտիլանէ Իվէրէ աթիը նիհէահ իլէ .

—Չէր կիւն սէնին իչիւն տուատա գուսուր իմմմիչ օլտուղումուգտան ,
ճէնապը Հադդ սիպի մուհաֆֆադա էյլէմիչ տէտի :

Շու պիր գաչ չիֆթ սէօզ իլէ , Աէվրագ իլէ Պլանչ միւնասէպաթը տօս-
թանէլէրինի գիյասէտսիյէ իլէրիլէթմիչ օլտուգարրընը տէրը էյլէտիքլէրինտէն,
կէնճ գըզճըղաղ չաչըրմասընտան վէ Աէվրագ իսէ , սէօզլէմէնին հէնուզ վագ-
թը կէլմէմիչ օլան պիր չէյի աճէլէթէն սէօյլէմիչ օլմասընտան տոլայը բէչի-
մանլըղընտան , հէր իքիսի սէօզիւ բէսիսի , պիր արալըգ սիւքիւթ իթթիրլէր ,
վէ ֆագաթ Պլանչ իլէ կէօրիւչմէք թէլէզզիւղիւնտէն տէ տօեատմատըղընտան,
զարարսըզ վէ մանասըզ սէօզլէր իլէ Աէվրագ միւքեալէմէյէ տէվամ իլէ ,

—Վէրմիչ օլտուղում գըսբարդ տուրո՞ւյօր մու , խօչնո՞ա մը սընը՞զ :

—Էվվէթ տուրույօր , հաթթա պիր վագըթ նասըլ քի սէնին արտըն սը-
բա ուսլու ուսլու կէլիր իտի իսէ , չիմտի տէ այնը լէթաֆէքլէ պէնիմ ար-
գամտան կէլիյօր : Էկէր արզու իտէր իսէնիպ նարըն կէօսթէրիրիմ , վէ ժէ-
նէրալ տաիպի պիրլիքտէ օյարագ , սէյրանա չըգասլիրիզ :

Աէվրագ , Էարըն քէլիմէսինի իչիթթիքաէ , սըֆաթընը ալամէթը քէտէր ի-
հաթա էյլէտիկինտէն , վէ Պլանչ տաիպի Աէվրագըն չու հայինտէն չէտիտէն
մուղթաբըզ օլտուղունատան ,

—Պիր ազ վագըթ տահա Պուատա—լը—Բուատա դալաճագսընըզ , տէյի՞լ
մի , տէյու սիւալ իթմէքտէն ուարթը նագար իտէմէմ :

Խթէնիլտիկի հիւլի ուղաթըլըր վէ գըսալըր օլան չու «պիր ազ վագըթ
տահա» իպարէսի Աէվրագըն բէք իչինէ կէլմէքտէ .

—Էվվէթ , պիր ազ վագըթ տահա գալմագ նիյէթինտէ իմ , տէյու թէք-
բար էյլէտի :

Ականագ , չու սըրատա Աէվրագըն թագլիտ էյլէտիյի թաւր ու հարէքէ-
թի , Պլանչըն վէսվէսինի իպալէ իտէմէտիյինտէն , Մատլէն իլէ կէօրիւմէք-
տէ իչէն , թաւր ու հարէքէթինէ տըգագաթ իմմէկէ տէվամ իմմէքտէ իտի :

—Էվվէթ , օ կիւզէլ գըսբարդը բ՛լք գուվվէթլի սլաճագլարը վար իսէ
տէ , սիզին գատար գօչամայօր , տէտի Մատլէն Աէվրագա ,

Աէվրագ գըղարըզ ,

—Նէ՞ տիւէք իսթէրսինիզ , Մատմագէլ :

—Ախզէմէկէ իչթէյագ եօգ . էվվէլսի կիւն գօրուտա գահվալթը իթթի-
քիմիզ սըրատա էթրաֆըմըզտա տօլաչըղընը թագրիր էյ պիչսին . սիզ

քիմաէյէ սէօյլէմէյիզ , սըրրընը մէյտանա չըզ ալմայըզ , զօրզմա ։

—Նկէրչի քիմաէյէ սէօյլէմէյէճէյինիզի թէահհիւտ իտէր իսէնիզ չ ֆագ-րիր իտէյիմ . տէտի թէլաչէ իլէ Սէվրագ , վէ փագաֆ պէնի օ կիւնիւ քի՞մ կէօրուիւ , քի՞մ թանըտը ։

—Ֆէօրէյիմ կէօրուիւ վէ թանըտը , այտի Պլանչ . վէ ֆագաֆ նի՞չիւն գաչընտընըզ ։

—Զիւնքի , ճէվկէթի իչինէ կիրէճէք հալոֆ տէյիլ իտիմ . էսկի վէ քիրլի ավ էլպիսէյէրիտիլ չըզմըշ իտիմ , պիր չարնէք գատար տօրալտագ նիյէթիտյէ . . . գօրուտա կէզէր թէչն , Գօնֆէռն քէօրէյինի թանըտըրմ . . .

Պու արալըգ Ֆրօսար , միրալայ Մէրլօնուն մուտաագըզը նագարընտան ուսթալըզլըճա սիվիշէրէք , Պլանչ իլէ Մատլէնին կանընտա կէլմէյէճէք օլտուղունտան , Պլանչ ատսթանէ պիր իշարէթլէ , արտը սըրա կիթմէսինի Ֆրօսարա էմր էտըրէք , պիր գաչ ատըմ գատար չէքիլտիյէր ։

—Պունտան սէօյլէ տագչմըարը կիզլի օարագ Մատլէն իլէ կէօրիւշմէկէ կէլմէյէճէք օլուր իսէն տագըլըճա տավրանմըչ օլուրսուն . չիւնքի չիմէնկիյին իւղէրինտէ այագ լարընընը նչանը գալմըչ , վէ աղաճարտան արմուտ տիւչմիչին . հէր չէյի կէօզլէթէն միրալայ Մէրլօ սէնին իզինի ատ պուլմուչ օլտուղունտան , ոլու ատպահ գրըընա էթմէտիյի գալմտը ։

Ֆրօսար՝ սէվտիյի Պլանչ իլէ պիր ազ ուղունճա կէօրիւշմիլմէք իւղրէ , հէր քէօ նաթտըգտան սօնրա անըն բէնչէրէսինին էօնիւնէ կէլէրէք՝ կէօրիւշ-մէքտէն պաչգա չարէսի օլմատըղընտան , Պլանչըն չու իխթարը իւղէրինէ տօնտու գալտը ։

Մատմազէլ տը Սինոը՝ Ֆրօսարըն չու հալինտէն իսթիֆատէ իտէրէք ,

—Նէօրիւնիւբ քի , Մօսիէօ Սէվրագ եագընտա կիտէճէք տիր ։

—Էվվէթ , եարըն ագչամ կիտէյօր , տէտի Ֆրօսար ։

Անճագ չու իւչ տէօրթ քէլիմէյի Թէլաֆֆուզ իտէր իթմէզ իհթյաթսըզ վէ ահմագճա տավրանմըչ օլտուղունու Ֆրօսար անլատը . տօսթու Սէվրագը էլէ վէրմիչ օլմագ գօրգուսույա , Պլանչա միթէրէտաիւտ պիր նիկահ աֆֆ էյլէտի ։

Պլանչ՝ Ֆրօսարը թէէմին իթմէք լիւզումունու հիսս էյլէտիկինտէն, ճէ-սուբանէ պիր թավր իյէ ,

—Էվվէթ , կիտէճէյինի , Սէվրագ պանա տա սէօյլէմիչ իտի , տէտի ։

Կիւնէչտէ տուբան պալմուտու , նէ գատար սիւրաթլէ եումուչար իսէ , սէվտիյի պիր գարընընը հուզուրունտա պուլունան քիմաէնինի գալպինին տա-խի օ տէրէճէ սիւրաթլէ եումուչատրընընը Ֆրօսար խաթրընա կէթիրէրէք , ոլու գապիլտէն օլարագ , Սէվրագըն տախի , Պլանչըն մուվաճէհէսինտէ մէ-թանէթը Փէքրինի զայլ իթմիչ օլտուղունու անլայըզ ,

—Էօյլէ՞ մի , նէ վագըթ կիտէճէյինի Սէվրագ սիզէ տէ՞ սէօյլէտի՞ մի ։ տէյու Ֆրօսարըն սիւալի իւղէրինէ , Պլանչըն գալգի չարբամագա պալչայըզ , վէ եալան սէօյլէմիչ օլտուղունու տէրիսաթըր իթմէյիալ , թէքտիրի իյմա իտէր նազարընը , Սէվրագա թէվճիհ իլէ , քէնտի քէնտիյէ , եինէ կիթմէք իսթէյօր ։

վէ Գագաթ նէ՞ սէպէկսէ մէպէն · կիտէհէք օլուբսա , քի՞մ պիլիր քի գըսմէք օլուսլ տա , պիր տահա ավտէթ խէսպիէհէ՞ք մի · տայըմ՝ պիր չարէսինի պուլուսլ , Ծէվրագըն կիթմէսինի մէն իթմէլի տիր , տէտի ։

Պու սըրատա Գօնթ՝ թահթաբօչուն իւղէրինէ միրալայ Մէրլօ իլէ տօ-լաշմագտա վէ անըն հիտտէթլի սէօզլէրինի գայտսըզ վէ ֆիթուրսուզ տինլէ-մէքտէ իտի · իսկի իւտա միրալայըն քիւչիւճէք պաչընտաքի սաչլարը , հէր զէ-մանտան գիյատէ տիքքէտիչ վէ չէհրէմի հիտտէթինէն պօզուլմուչ իտի ։

— Ծէն տէտիհի պիլմէյօրսուն , զըզըն իլէ նէհկէնիմ Պլանչըն եաթագ-լարը տաիրինին էօնիւնէքի չիմէնլիք իւղէրինէ այագ նէրվէրի կէօրտիւմ տէյօրսուն · · · կէօրտիւյիւն այագ նէրվէրի , եա ոագսըլարը տօնաթան պաղչէպանըն վէ եափատ կիւ զօրարմազ իչիւն պասմըչ օլան պիրիսինին այագլարընըն նէրի սլմալը տըր · · · տէր իտի ժէնէրալ ։

— Չա՜, հա՜, հա՜, պէհիմ կիտի պիր էսկի ֆէնտալազա , սէնաաթ էօյրէթ-մէք բէք միւչքիլ տիր ։ 0 չարգըն՝ չիմէնլիյին պօյունա կէչմիչ , հաթթա օն պէշ տանէհէն պիյատէ տէ արմուտ սիւչիւրմիւչ , էտէպտիգ ։

— Թէլաչ իթմէ , օնա կիլինճէյէտէք տահա նիչէ էտէպտիպլէր պուլունուր · լաքին րէհա էտէրիմ , պիր աղ եավաչ սէօյլէ · պապէն էօյլէ միևնաոէպէթսիզ չէյլեր սէօյլէրսին քի , հիչ նագըմադ , խուսուսիյլէ պանա սէօյլէտիքլէրինի կիտիպ պաչդալարընա տա անլաթմա , չիւնքի սէնի իսթիհզայա ալըրլար ։

— Խաթիհզայա՞ մը ալըրլար · կիւէյրլէ՞ր մի ։

— Էլպէթ , պիպիմ տէյիգանը ալայընտա , սէնին հադգընտա զիյատէ պիր թէվճհիհ կէօրմէյօրում · · · էօյլէ պիր թարդ իլէ զըզընը կէօդէմէքսէին քի , չու թավրըն անլէրին կէօնիւլլէրինի զըրըյօր ։ Պու տէյիդանըլարըն քևաֆիվէսի թէրպիյէլի վաթլար տըր · Նէ՞ զանն էտիրսին քի օլուր , սէն պայչլարընըն ուճունտան սյրըլըր իսկն ։

— Էյվէրիր , նասըլ հարբէթէ իտէճէյիմի սիլիրիմ պէն · · ·

— Մէմուլ իթմէմ քի պիլէսին · · · զըզըն մանասթըրտա օլտուղու զէ-մանո , պիր կիւն էվվէ կէլէճէք տէյի խաթըրնա տիւշտիւքճէ տաղար սըզլար իւ-տին · · · մանասթըրտան չըգտը էվվէ կէլտի , չիմտի տէ էվվէնտիրմէք յա-զըմ կէլտիյինի տիւշիւնտիւքճէ , հիտտէթինէն թիւյլէրին տիքիլիյօր ։ Աչըգ աչըղա սէօյլէյի՞մ մի · սէն գարիսլ պիր մախլուգսուն հէր չէյին նիհայէթ տէ-րէճէտէ պըտտընը տիւշիւնիւրսիւն · · · էկէր պէն սէնին զըզընն օլսա իտիմ , Ֆրօսար իլէ էվլէնիպ , սէնի պիր եանա աթար իտիմ ։

— Ֆրօսա՞ր իլէ մի ։

— Էվվէթ , Ֆրօսար իլէ , Ֆրօսար բէք էյի վէ բէք մագպուլ պիր քիմսէ տիր · սըհհէթը վիճուտի եէրինտէ , վէ ճէոիմճէ սէրվէթէ մալիք պիր տէյի-ղանըը տըր · · · վագըտ ասալէթի էօյլէ բէք միւթէպէէր տէյիլ տիր · · · պուրասընը թէսլիմ իտէրիմ · · · անճագ , սէն տէ պիր բէք ասըլզատէ սիսթե-լէտէն տէյիլսին , պուրասընը տա ուճունա մամալը ։

— Ասալէթիմէ՞ տէ մի իթիրազ իտէյօրսուն ։

— Հայտէ , ահմագ սէն տէ · · · մա մաֆիհի , սէնի տէ մէմնուն իտէրիմ ·

պու ագշամ պիրէր սիկարա եագալըմ, սէնին իլէ չունալարը կէօղէյէլիմ. վէ էկէր հագըգաթէն Ֆրօսար կէլիպ տէ դըշընէն բէնչէրէսի էօնիւնէտ կիթա-րա չալանճադ օլուր իսկ, դուլագլարընը չէքէրիպ. էկէր սահիհէն Ֆրօսար պուննու եարըյօր իսկ, չիւսկիսիպ քի, սէնին թօմրուդճու կիպի դըշընը կէօղէթմէքդիյինէ թէհամիւլ իտէմէմէյինտէն եարըյօր, տէր. արթըդ սէս չըգարմա. քիմսէյէ տէ պիր չէյ սէօյլէմէ, անլատը՞ն մը... հօգաա պէն չէ-քիւյիմ. սէն եալընըզ պաշընա նէ եարարսան նա:

Գլանչըն եանաչմադաա օլտուղունու կէօրմէքդիէ միրալայ Մէրլօ, խօմուր-տանարագ պիր թարաֆա չէքդիտի: Մէննիուրը օլան Ֆրօսարը՝ դըշը իւէ կէօրիւշտիյիւ սըրսաա եագալամադ իւմիտիւէ քէսպի ճկսարէթի էյլէտի. անճագ, Ֆրօսարընն չիւսկիէյէ վարըպ տա օ ագշամ կէլմէմէսինտէն վէ ամէսէ լթոխինտէն, հագգընաա չու արալըդ միւլայիմանէ տավրանմադըդա գա-բար վէրէրէք, կիւէ օյնայա Ֆրօսարը պուլմադա չալըշը:

Գլանչ՝ Գօնթա խոխաէն.

—էյ՞նէ մի միւսիւ Մէրլօ սիզէ տէրտինի անլաթըյօր իտի:

—Տաիմա, օ աէրէճէ քէննիսինէ ատէթ իթմիշ քի, վագ կէչէմէյօր, անճագ ճիւմէճմիշ օնա գարշը սիկ իթթիֆագ վէ իթթիհատ, Մաութէ-նին Ֆրօսար իւէ էվէէննէմսինէ բարը օլմադա մէճմուր իթմէլիսիպ... վէ նէ վագըթ ատոթուն Մաութէն էվէէննէճէք օլուր իսկ, սէն տէ արթըդ էվէէննմէկէ գարար վէրիպ պիթմէյիսին...

—Պէնիմ իչիւն... էկէր միւսաատէնիպ օլուրսա, էվէէննմէկէ գարար վէրմիչիմ տիր:

—Պու տա թօհաթ, չու ասըրտա կէնճէր պէքեար գալըպ, իսթիեար-լար էվէէնիյօրլար: Պու դըշ կէօրտիւյիւն միւսաֆիրլէրէրին իչինէտ, հիչ պիրի-նի կէօղիւն թո՞ւթմատը մը: Պու գատար ատամ ստնա մէյլ ու մուհապպէթ կէօսթէրիպ, պու գատար ատամ արգանտան տիւշտիւ... անճագ սէն պիր ազ աղրը տավրանըյօրսուն:

—Բէք ալա պիրիրսին քի, պէնիմ նիյէթիմ մանասթըրտան չըգմամագ իտի: Լաքին չիմտիկք օլամատը, ատտի մահգուն պիր թէպէսիւմէէ Գլանչ... հաթթա պէլքի կիւէնիւն պիրինտէ նէրնէ կիպմէյէ գարար վէրիրիմ:

—Նու սէօյէտիյինին թարըզնտան պիր չէյ անլամայօրսուն:... Ա՜հապա մէսուտ վէ մութլու տէյի՞լ մի սին. ահապա պիր քէտէրին վար տա կիպլէ՞-յօրմուսուն:

Գօնթ՝ ուրդաթէէ Գլանչըն եիւպիւնէ պագտը: Գլանչ իսէ՝ պաշընը էյ-միչ վէ կէօղէրինի դաբամըշ օլտուղու հալտէ, զայէթի էնտիչէլի պիր չէքլտէ Գօնթուն գօլունա տայտանմըշ տուրմագտա իտի: Գլանչ՝ մանասթըրտան չը-գըսպ էվէ կէչէլիտէն պէրու տաիմա սաքիթ վէ տիւչիւնճէլի պիր հալտէ վագ-թընը կէչիրմէքդէ, վէ նատիրէն կիւլմէքդէ պուլունմուշ իտի: Նագիք պիր ֆիտան միսլիու, տաիմա զաիֆ վէ տաիմա բահաթսըզ իտի. կէնճ եաչընտա թէրքը տաղտաղաի ալէմ իթմիշ օլան վալիտէսինէ պէնզէմէքդէ իտի: Նա-կհան Գօնթուն գալընի պիր ըղթըրտպ տըր իհաթա էյլէտի:

Շու լաթիվ վէ նալիք զըղճըզալը սէվմէք տէյիլ , ատէթա օնա թարար իսի . չիւնքի դէվճէսի Սարատան պիլէ նալ օլամատըղը տրդ-դաթ վէ իհթիմամը , Պլանչ՝ Գօնթատն ասլա վէ պաթա տիրիլ իմէղ իսի ։ Պլանչըն ահէս-թէ ահ ! սաթէ իչէրիչէ իչլէչէն վէ տէվա վէ չարէսի պու լուննայան պիր խաս-թալըղա ուղրամըչ օլմասը աւր հալ Գօնթուն պիհնինի իսթիսալ իտէրէք վէս-վէսէսինատէն տիրքէմէկէ պաչլատը ։ Վալիտէսի Մարքիզ սը Սինէրընըն էօլիւ-միւնէ սէպէսլ օլան քէտէր վէ մահզունիյէթ , զըղը Պլանչըն սիմասընա տա-խի թէէսիր իմմիչ օլտուզունու Գօնթ միւչահէտէ էյլէսի ։ Պլանչըն սէսսիզ սէտատըզ հէր կէօնա քէտէր վէ էլէմէ թէհամմիւլ իտէպիլէճէյինի վէ սըրրընը քիմսէյէ աչմադա թէնէզզիւլ իմմէյէճէյինի րահա պիլիր իսի ։ Ամատա պի-րիսինի սէվիյօր տա իզրար իմմէք իսթէ՞մէյօր մու տէյու , Գօնթ՝ չիւպհէյէ վարարագ , Պլանչը պիր ազ սէօյլէմէք հ՛ վէսինէ տիւչիւ ։

—Պիլ՞ըմիսին , զըզըմ քի , սէն պանա քեամիլէն թէպիմ օլապիլիրսին . պիր ազ վագըՁատան պէրու սէնի մահզուն վէ միւքէտտէր կէօրիյօրում . Ն-կէը պիր սէբա ու պատավէթինէ վար իսէ , անլաթ պանա , սէնի օ սէբա վէ գատավէթտէն զուրթարաճաղըմա էմին , վէ սէնին սատուէթի հալին ուղրուն-տա հիչ պիր չէյի էսիրկէմէյէճէկիմէ պանի օլ . . . խալիսէթի էլտէն սըրագ-մա , սէօյլէ պանա , գալսին քեամիլէն րահաթ վէ սէրսէ՞սթ մի սիր ։

—Պէնիմ սէպէպիմէ պիհուզուր օլմա , բէճա իսէրիմ , էկէրչի պիր սըրը սչմագ լազըմ կէլէճէք օլուր իսէ . . .

Պիր հալան տահա սէօյլէմիք իսթէմէսինիաէն՝ Պլանչ սէօգիւնիւ քէսսի , վէ ժէնէրալըն ֆէվգ էլ տաէ սիպգաթը տինլէտսինի կէօրմէքլէ , կիւլմէկէ պաչլայըղ ։

—Սէնի մէմնուն իմմէք իւզրէ էվլէնէճէյիմ վէսսէլամ ։ . . . Անճագ բէք չարուգ տէյիլ . սիհրպազ մատալըրընտա օլտուզու միսիլլու , Նատիր պուլու-նուր պիր բրէնս էլէ կէչիրմէկէ չալըշմատըղըմ նէ՞ մալիսմ ։

Մուահսաբէն թէբրար ազըր պիր թամր քէսպ իտէլէք ։

—Սէվրագըն Հարըն Եվինէ ՃէզաիրէՃ կիսէճէք օլտուզունա մալիսմաթըն վա՞ր մը տըր , տայըճըղըմ , տէյու սիւալ իմտի Պլանչ ։

—Նէ՞ տէյօրսուն , Հա՞րըն մը . միւմքին տէյիլ տահա կէլէլի զա՞չ կիւն օլտու քի . . .

—Պիր չարէէք էվվէլ պանա տա Ֆրօսար սէօյլէտի . . . էօյլէ պիր նա-կէհանի կիտիչ քի վալիտէսինի միւսթաղրաղը քէտէր իտէճէք տիր ։

—Ճինննէթ ուղրամըչ օլմալը , չու Բիւէր , պիր միւտաէթտէն պէրու , օ-նա տա նէ օլտու , անլայսամատըմ կիչ՞տի ։ Բէք նէզաքէթլի , վէ հէր քէսէ միւսլիմինթ պիր տէլիզանլը լքէն . . . պիրտէն պիրէ օ տա սօքիթ վէ տա-գիլ պիր հալ քէսսլ էյլէտի . . . պու իչին ասլընը անլամալըյըմ . էլսէթթէ քի պիր սէպէպ վէ հիքմէթ թահթընտա տըր ։

Պլանչ՝ Գօնթա սէօյլէմիչ օլտուզու սէօյլէրին նէթիճէսի նէ՞րէյէ վարա-պլիէճէյինի հիսս , վէ Օէվրագը նէ՞ տէրէճէ միւչթիլ պիր հալէ վազ էյլէտի-կինի աէրք իտէմէտիյինաէն , եալը՞ղ սէվտիյի պիր քիմսէնին լմէրք վէ մու-

ֆարազաթ իթմէսինի մէն խէպլիկէնը թէտաւիրի իթթիխազ իթմիշ օլմասընտան մէնտունէն Գօնթտան այրըլըը։ Շու սըրատա մաթալախա տաիրէսինտէն չան ուրուլմաղը, ճէմիի վիսաֆիրլէր թահթաթօչա տօղրու հիւճում իթտիլէր։ Օրթալըգ գարարմագտա օլուշ, սալօնլարըն ըչըղը արալըգ օլան գաբուլարտան տրշարը ագա իթմէքտէ իտի։ Գօնթ՝ դիհնի գայէթ մէչըլուլ հալտէ, քէմալի նէչէ իլէ Լա Լիլինիէր իլէ կէօրիւշմէքտէ օլան Սարաեա ևագլաշըշ, վէ սիր թարաֆա ալըշ։

—Կէօրիւնիւր քի, Սէվրագ վէտա իթմէկէ կէլմիշ, պուննատն սիր չէյ անլայատիլիյօրմուսուն։ Էկէր սէօյլէնիլէն սահիհ իսէ Սէվրագ Եարըն ևինէ ձէզայիրէ կիտէճէքմիշ։

Իսապլէթ քի թահթաթօչուն դարանըլդըըղընտան, Սարանըն հիսս էյլէ-տիյի հէյէճանը չէտտի Գօնթ սէդէմէտի։ Պիր սիթթրմէք սիր թուխատու, զուլագլարը էօթմէկէ պաշլատը, կէօզլէրի գարարտը։ Թէհամմիւլու ղայրը գաշլի պիր հարարէթ սինէսինի Եագըշ թուխուչտուրտու։ կէօյա կէօքսիւնէ աթէշ քէսիլմիշ պիր ատմիր թահԹա դոյմուշլար կիպի, չըղարըշ աթմագ իւզրէ էլինի կէօքսիւնէ կէօթիւրտիւ։

—Շիմտի օնու սէօյլէյօրում։ պու տէյիգանլընըն թուխտուղու եօլտան պիր չէյ անլայամայօրում։

—Ֆիլ վագը անլաշըլմազ հալ, տէյու Սէրրարլատը մէյտուտէն Սարա։

—Վէ ֆագաթ թաամտան սօնրա, սիր թարաֆա չէքիպ կէօրիւշէմէյիմ։ . . Նէթիճէսինի ոանա անլաթմըրըըմ։ Իչթէ Մէրյօ կէլիյօր, սէնի ալըպ պէրաապէր նէմէք օտասընա կէօթիւրմէք իւզրէ։

Գօնթ՝ Մատամ Ըզմօրտէնի գօլթուղունա ալըպ, միսաֆիրլէր եավաշ եավաշ վէ չիֆթ չիֆթ, մէդմէր նէրտիւպանտան չըղարագ, թահթաթօչուն դարանըլդ հալինէ նիսպէթլէ ֆէվգ էլ ատէ սուրէթտէ միւղէյնէն վէ միւնէվվէր օլան նէմէք օտասընա կիրտիլէր։ Սարա սիր ազ քէնտիլի պուլմուշ օլտուղունտան, օթուրուպ լէթրաֆա աֆֆր նիկեահ իթտիքտէ, Պանչ իլէ Մատէնին արասընտա օթուրմուշ օլան Սէվրագ կէօղիւնէ իւչէտի։ Հաքիմանէ վէ թէհտիտամիլ պիր նաղար իլէ Սէվրագըն նիւղիւնէ պազտը իսէ տէ, Սէվրագ՝ Սարանըն չու նազար իլէ նէ տիմէք իսթէտիյինի անլայամատը, Ֆրօսարա վէրմիշ օլտուղու սըրրըն մէյտանա չըգմըշ օլտուղունու մէտուլ իթմէտի։ Հալ պուս քի, պիր թազըմ տէսիսէլի թէտավվուրլար իլէ ուղրաշան վէ հէր կէօնա միւչքիլաֆրըն էօնիւնիւս ալարագ, կէրէբ տօսթու Սէվրագըն վէ կէրէք քէնտիսինին սատատէթը հալինի թէէմին իթմէք սէվտասընա տիւչ միւշ օլան Ֆրօսար՝ Սէվրագը կէյ վէրմիշ իտի։

Թատամըն պայչանըղընճա, կիւզէրան իտէն սէօհպէթլէր բէք նէյէլի օլմայըշ, Եալընըզ Գօնթ Գանալհէյլ, նէզաքէթի իգթիզասընճա, էվ սահիպլինէ աիս օլան վազիֆէյնին իճրասընա զայրէթ իթմէքտէ իտի։ Սարա իսէ հէր նէ գատար բէրիչանիի դիհնինի պէլլի իթմէմէկէ չալըշըր իտի իսէ տէ, տալընըգտան պայշ ալամայըշ, Սէվրագըն իթմիշ օլտուղու մընանֆիգլըղը տիւչիւնիւր տուրուր իտի։ Անըն Թավր ու հարէքէթինի տիգգաթլըճա Թէտգիգ

վէ թէ՞թի իթ՞տիքճէ, Սէվրագըն միւրայիխիյինի քէչճ իտէր իտի, Սէվրագըն՝ պրագըլ սավուչմաղա մուվաֆֆագ օլմագ իչդրէ, քէնտիսինի ալտաֆըլ թէէվին իթ՞մէք նիյէթը գաթիյէսինտէ պուլունմուչ օլտուղունու Սարա ֆէէմ էյլէտի։

Պուա—լը—Րուաեա կիտիպ տէ կէլմէսինի թէնպիհ իթ՞մէմիչ օլսա իտի, Սէվրագըն կէօրիւնմէքսիզին սավուչմուչ օլաճաղընը հիւքմ իթ՞տի։ Պու տէրէճէ նալայըգ սուրէթտէ Սէվրագըն քէնտիսինի ալտաֆմըլ օլմասընտան տօլա՜յը հըրա ու զարզալա տիւչտիւ։ Գարյըսընտաքի տիվարտա սորըլը օլան այինէյէ մահգունէն պագըլ, հիւսնիւ ճէմալէ մալիքէ օլտուղունտան մադրուրէն, Սէվրագըն հագարէթամիզ պիրուտէֆի հալինէ զալէպ իթ՞մէք իւգրէ նէ եաբմասը լազըմ կէլտիյինի տիւչմինմէկէ պաչլատը։ Թէքրար Սէվրագա աֆֆը նիհայահ էյլէտի։ Սէվրագ իսէ պաչընը էյմիչ սաքիթ տուրուր իտի. Սա՜րա կէնինչ կէնինչ Սէվրագըն հալինի թէտդիգ էյլէտի։ Աֆրիգանընն կիւնէկինտէն սիմասընըն էամէրլէնմիչ, վէ չաուզասընըն ալթընտա գալմըչ օլսըն ալնընն դըսմընըն պէյազ գալմըչ իտուկինի, վէ հէր նէ գատար սիհահ սաչլարընը զայէթ գըսսա քէտիրմիչ իտի իսէ տէ, եինէ ալնընըն ճիլասըգ ֆիլտիչի րէնկի մէչտանա չըգտըղընը։ Սարա եէկիհան եէկեան նալարը թէտդիգտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, Սէվրագըն չիմտիքի հալինին՝ ճէզաիրէ կիթ՞մէզտէն էվվէլքի հալինտէն տահա սէրպէթ վէ տահա մէթին օլուղունու հիւքմ էյլէտի։ վէ էվվէլքինտէն գիյատ պէյէնիպ, սէվտիյինի եիւրէնէ պագա պագա, անընն իլէ պէրաապէր եալընըզճա պուլունմադըգ արզուսուզլատ սուդան օլմադա պաչլատը։ եանադլարընտաս պիր մէչէքլի այդ եանմադա պաչլայըգ, եիւգլէրի գըզարտը, կէօգլէրի բարլատըգճա բարլատը, վէ էմմիյէթ միյանընտա քէսպի րէգլագ իթ՞մէք էմիյլէյէ, նահիհան օ տէրէճէ պիր նէչէ լէլ աէօգէ պաչլատը քի, միսաֆիրլէրին էեաֆֆէտինի հարբէմտէ պէրագտը։

Սարա պիր տագըգա զարֆընտա արզադաթը ումմումիյէյի ճէգլ իյլէտիգինտէն, Սէվրագ տախի, պաչզադարընա իմմիսալէն, միւսահէպէթ պաչլամաղա մէճպուր օլտուղ։ Սարանըն լէթաֆէէթինտէն Սէվրագ տախի միթ՞էսիր օլուսպ, էթրաֆա սաչմագտա օլտուղու հալալմէթ, Սէվրագըն ճիկրիրինէ գատար իչէտի. վէ Սարա քէնտինէ մախսուս օլան թէքրավէթը սիհրպազինպիյլէ Սէվրագըն գալտինի թէքրար գապթ ու իւէսթիր էմ՜ր։ Ֆէնտիսինի պէյէնիրմէք իւգրէ Սարանըն իթ՞մէքտէ օլտուղու ճահտա ու զայրէթի Սէվրագ կէօրտիւքտէ, պիր աէնէ միւտտէթ զայպուլպէթի, Սարանըն քէնտի հագգընտա օլան մուհապպէթինի էքսիթ՞մէք չէօյլէ տուրսուն, հաթ՞թա տահա զիյատէ արթ՞ըրմըչ օլտուղունու ֆարգ իտուպ, պիր այալըդ վէ գապահաթը եալընըզ քէնտիսինի աէվմիչ օլմագտան իպարէթի պուլունան օլ տիլադրա մախլուգուն տիւչար օլաճաղը մէչագգաթ վէ գապավէթի խաթ՞րընա կէթիրիպ, մէչեուս օլտու։

Նանան մօմարըն ըչըղընտան եէմէք օտասը ֆէվգ էլ ատէ ըսընմըչ, վէ չիչէքլէրտէն միւնթէչիր օլան բայհա օտանընն հավասընա գալըչմ չ օլմադըգ, Սէվրագ պօգուլմագ տէրէճէսինէ գատար սըգըլմագտա իտի իսէ տէ, թաամ

բէսիտէի էնձամ օլմազլա , խըզմէքքեարլար գաբուլարը աչտըգտա , հէման ճիւմլէսի , կիւմիւշ թագըմլար վէ էնվաի պիւլըրլար իլէ միւզէյնէն սուճրայը վէ պօրսօ վէ չամբանևա գատէհլէրինի գարմա գարըշ թէրք իլէ տըշլարը չը-գըշ , պագըլարը սալօնլարա , վէ պագըլարը տախի թահթաբօշա եայըլտըլար ։

Մալօն քէօշէսինտէքի գաբուտան պիր չիչէք գըշլաղընա կիրիլմէքտէ իտի ։ Պու գըշլագ ֆէվգ էլատէ սուրէթտէ չաշաա իլէ թէֆիրիչ վէ թէզինն իտիլ-միշ օլուպ , սարմաչըգ ճընսընտան օլան ֆիտանլար իչիւն տիվարլարա եալ-տըգլը գաֆիէսլէր վազ օլունմուշ իտի . Թավանտան՝ Զին մամուլաթընտան քէմալի մէհարէթ վէ թէհամմիւլ իլէ իմալ իտիլմիշ պիր հավիզէ սարլմըշ օ-լուպ , սլու հավիզէնին օրթասընտան տա , պիր թագըմ եարրագ վէ չիչէք-լէր սարլմըշ իտի . մէրմէր հէյքէլլէր , հուրմա աղաճլարընըն արասընտան պէ-յազ պէյազ կէօզէ չարբմազտա իտի ։ Գյօտիօն նամ մէչհուր տէօրմէճինին տէսթիկեահլարընտա մամուլ ճէսիմ սագսըլար , գըշլաղըն տէօրթ քէօշէսինի թէզինն իթմիչ օլուպ , սանտալիեէ վէ գանարքէլէր՝ բահաթլըգ սէվինչլերի կէվչէտիպ ույուշտուրաճագ սուրէթտէ քէօշէ վէ քէնարլարա թէրթիպ իտիլ-միշ իտի ։ Օյմա թահթատան եարըլմըշ օլան պիր ներտուպատան , Գյանչ իլէ Մատլէնին իգամէթինէ մախսուս օլան քէօշքտէքի քիթապախանէյէ կի-տիլիր իտի ։ Պու գըշլագ , այրըճա պիր տաիրէ օլտուղունտան , ժէննէրալ ա-բրա սըբա կէլիր թաամտան սօնրա պիր միւտտէթ օրատա ույուր իտի ։ Գըր-մըզը իրէքտէն մամուլ օլան բէրտէյէրին գուժաչը արասընտան , կիւնէչին գիյասը իչէրի աքս իթմէքտէ իտի ։ Գըշլաղըն մօզաեիգա տէօշէմէպինտէն Թաթլը պիր սէրինլիք հասըլ օլմագտա օլուսլ , լիւզումու թագտիրինտէ պուղ-չէնին մէյտանընա չըգան գարուտան գաչամագ իտիլտիյի ճիհէթլէ , ժէննէրալ պու մահալի ույգու իչիւն Թէրճիհ իթմէքտէ իտի ։ Ադչամչարը Թաամտան սօնրա , գահվէ վէ սիկարալար , պու գըշլագտա իչիւիր իտի ։

Միրալայ Մէրլօ , Բօմբէրան , Լա Լիվինիէր , Սէվրագ վէ Ֆրօսար , չու գըշլաղըն օրթասընտա պուլունան մասանըն էթրաֆընա կէլիսլ , լումէլ վէ չարթրէօզ իչէրէք մուսահէպէթէ տալմըշ իտիլէր . սալօնտա տախի , զապը-Թանտան սիրի բիանօ չալմագտա իտի ։ Պիր մէյլի Թագիի վէ ումումի իլէ , սէօզ մաւհարէպէ իւզէրինէ տայանըպ , եէտիյինի չալըշըպ սինտիրմիշ վէ գա-ֆասը ալէվլէնմիշ օլան Մէրլօ քինայէ մագամընտա օլարագ .

—Թէաճճիւպ օլունաճագ չէյ , չիմոխքի վագԹընն զապիթչիլերի . պիր զա-պիթ քի բիանօ չալըյօր . պիզիմ վագԹըմըզտա պէչ գատէմ պօեունտա գլար-նէթ չալար իտիք ։

Միրալայըն չու սէօզիւնէ , եանընտա պուլունանլարըն քեաֆֆէսի իթի-բագէ գըեամ իլէ իչէրինտէն Բօմբէքան .

—Միրալայ , չու գաբընլարը բագաճ Թէչվիճ իթմէք իւզրէ , եիւզ պաչը Ճաէմար բիանօ չալըյօր սէյու , մէհարէթի ասքէրիյէսի եօ՞չ մու տուր զանն էտիյօրսուն , Թէչսիւֆ իտէրիմ քէ , հէր քէսէ ֆէնէ նազար իլէ պա-գըյօրսուն , եվվէք , հէր քէսին ոչեյհինաէ պուլունաույօրսուն , սէն քինաին սահիպի քէմալէթ պիր զաթ օլտուղունտան , պաչգալըրը հագըգընտա չիա-

տէք խոխմալինէ քէնտինմէ սիր հազգ վէ սէլահիյէք սուլույօրսուն. անէազ չու հագգ ու սէլահիյէքինի սուի խոխմալ վէ թէճավուզ խիմէքտէ օլտուղունու կէօրիւալ մահզուն օլույօրում. ատէքա իչինի սըզըյօրսուն։

—Գէն սէօյլէտիյիմի սիլիրիմ, տէտի Մէրլօ. պու կիւնքի զապիթլէրին գատր ու գըյմէքի, սիր վագըթ քի զապիթլէրին հայսիյէթինէ գըյաս օլուննամազ... օրտումուզուն պու կիւնքի հալի, մօսիէօ. պու սօն մուհարէքպէյէ՝ մուհարէպէ՞ մի թասիր օլունուր։

—Նէ՛ օլսու քի, տէյու սիւսլ էթտի, ատէմը իհթիյաթլէ Ֆրօսար. միրալայըն պօյնու բաթլայաճագ տէրէճէտէ չիշտի. Ֆրօսար, սավուշմագ նիյէթիլէ հարէքէթ իթտի իսէ տէ. Մէրլօ՝ էլսիսէսինին տիւմէսինէն կազալայըսլ, մուզաֆիէրանէ սիր իշարէթլէ.

—Մի՞զ տէ մի պու սէօզէ դարըշըյօրսունուզ... նօթէրլէրին տէ մէսայիլի ասքէրիյէյէ վագըթի օլտուզլարընը սիլիմէյօրտում։ Շու օտասընտա թէրթիպաթը ասքէրիյէ իլէ մէչղուլ օլանը կէօրի՞յօրմուսունուզ, չու թահսա բաապուճլու ասքէրի տինլէ՞յօրմուսունուզ։

—Վէ Ֆագաթ, միրալայ, պէնտէ սիր վագըթ խըզմէքթի ասքէրիյէտէ պուլունտում, պիլի՞յօրմուսունուզ, տէտի Ֆրօսար։

—Նէ՞րէտէ, հա՞նկը օրտուտա, նէ՞ վագըթ, պաղըրտը Մէրլօ հէր սէօզտէ սէսինի սիրլէր բէրտէ հիւքսէլթլէրէք։

—Մուհարէպէ էսնասընտա, Բարիզտէ իհթիյաթ ասքէրի իտիմ։

—Բարիզտէ՞ մի, տէմէք օլուր ֆ հյլուլ հէյէթինի թէվիտ իտէն սէն սին, էօյլէ՞ մի, տէյէրէք կէօյս քի, Ֆրօսար եալընըզ պաչընա հիւքիւմէթի իմբէրաթօրլի մահվ իլէ ընգըլապըն զուհուրինէ սէպէպ օլմուշ կիպի, Մէրլօ՝ Ֆրօսարը իթհամ իթմէկէ գալգըշտը։

Կէնճ նօթէք, քէմալի եէէս իլէ գօլլարընը էօգարը գալտըրտը. Ֆրօսարըն սըֆթաթընտան էօյլէ գարղաչալըգլարա գարըչաճագ սիր քիմսէ օլմատըղը նիւմայան վէ աչիքտար օլտուղունտան, հայգըրուննուն ճիւմլէսի հէսապէկէ պաչլատը։

—Օ՜հ, օ՜հ, Ֆրօսար, սէնին պէօյլէ թահթ ու թահլարը բարչալայըպ մահվ իտիճի, վէ զան իշլիճի սիր քիմսէ օլտուղունու պիլմէզ իտիք, քի՞մ պիլիր պէյէքի տէ Ֆրօսար ասը կիւրուհինտէն իտի. տէտի Լա Լիվինիէր։

—Պէնիմ վազիֆէմ, էսնաի մուհարէպէտէ տիզլէրիմէ գատար ըսաբ իչինտէ հէնտէքլէրտէ գօլ սէքլէմէքտէն իպարէթ իտի։ Սօնունտա ափըտի Մօնթրըթու նամ մահալէ կէօթիւրտիւէր. էքսիճէ թիֆէնք աֆ-տըմ. խայլը ատամըմըզ թէկէֆ օլտու. պէնիմ տէ հիսսէմէ իւչ գուրչուն իսաւէթթի իթտի։

—Իւչ գուրչո՞ւն մը։

—Էվվէթ իւչ գուրչուն, իքիսի գաթօթումու վէ իւչիւնճիսիս տէ չապգամը տէյտի։

Մէրլօ քին ու զարաղ ալամէթիյլէ,

—Օ գուրչուներաք պէյնինէ թէսատիֆ իթմէլի իտի. տէտիքտէ։

—Թիչէքտիւր իտէրիմ. կէլէմէք տէֆա ինչալլահ տէսիյինիզ կիպի օլուր, տէյու ճէվապ վէրտի Ֆրօսար։

Գօնթ՝ սալօնատն գըլուղա կիրմէքլէ ,

—Գատընալար սիզէ պէքլէյօրլար, եւուզ սլաչը Ատէմար տախի մէկլուճ օլտուղու խաթըրչինասլըղը հասէսպիյէ բիանօ չալամագ տըր ։

Ֆնաֆիֆէսի պիրտէն աեաղա դալգըս , տալօնա կիթտիէր · Գօնթ՝ Սէվրագա իշարէթ իտէրէք ալը գօյուս , վէ պիր սանտալիէ կէօսթէրիս , քէմալը խիւլուս իլէ ·

—Կէլ պիրագ սէնին իլէ կէօրիւշէյիմ ։ Հէր նէ գատար չիմոի պէնիմ խըզմէթիմտէ տէյիլ իսէն տէ , պուննուն իլէ պէրապիէր , եինէ նէ եաբըղըլը-նը վէ նէ եաբաճաղընը անլամագ իսթէրիմ ։ Պէնտէն այրըլալը պիր սէնէ օլտու ։ Նէյէթին նէ՞ տիր , սէօյլէ պագայըմ ։

—Թէքրար մահալի մէմուրիյէթիմէ աղիմէթ իթմէկէ դարար վէրմիշիմ տիր ։

—Նիկէրշի , սէնի Ֆրանսատան ալըդօյմագ ըղըղըն պիր չարէսինի պուլաճագ օլսըր իսէմ · · · մատամ քի հէնուզ հարպատան ավտէթ էյլէմին , մատամ քի աղրբաճ տա եարալանըլըն , արթըգ տահա խաֆիֆ պիր խըզմէթ իսթիտա իթմէկէ հազգըն վար տըր · · · Նիկէր բուղը օլաճագ օլսըր իսէն , ժէնէրալ Մօնթէկիւ սէնի քէնտի մայէթինէ ալասիիր · պու տա պէնիմ իշիմ տիր · · ·

Սէվրագ ճէվապ վէրմէտի · գալսի չիտուէթլէ չարբմագտա իսի ։ Զուհուրի մէլհուղ օլան միւնագաշանըն պաչլամագտա օլտուղունու տէրք , վէ պատէպին դէվճետէն մաատա՝ պիր տէ դէվճ մուվաճէհէսինէ միւտաֆաատա պուլունմագ իդթիդա իտէճյինի Սէվրագ հիսս էյլէտի , վէ մէթանէթի հալ իլէ ·

—Ժէննէրա՛լ, փէվգ էլ ատէ սուրէթտէ մինիսթրլըղըմ· անճագ վուգու պուլան թէքլիֆինիզի դապուլ իտէպիմէքտէ մաղուրում ։

—Սէպե՞պ ։

—Զիւնքի , չիմոիյէ գատար միւսթահագդ օլտուղումտան գիյատէ հիմմէթ կէօրտիւմ , վէ մաղհար օլտուղում իթթիֆաք նիսպէթինտէ հէնուզ հիւսնիւ խըզմէթ իպրագ իտէմմիշիմ տիր · պինանէն ալէյհ , մէյտանը հարպտա կիֆտի վաւիֆէյէ տէվամ իմմէկ իսթէրիմ ։

Գօնթ իլէ Սէվրագ , նէյտիկէրլէրինէ նազար էթտիլէր , իսթիյար Գօնթուն նազարը մէթանէթտիսարը գարշուալնտա , կէնտ Սէվրագըն նազարը եէրէ տօղրու տիքիլտի ։

—Պունտան մատտա , ճէզայիրի սէվէրիմ , սիղտէ վազգըլա ճէզայիրտէ պուլունմուշ օլտուղունուզտան , օրատա բահաթ էօմր կէչիրիլմէքտէ օլտուղունու , վէ սաքէրին ատէթա պիր հաքիմ միւսալի սաատէթի հալէ մազհար իտուկինի պիլէնէրտէնսինիզ · Նիհայէթի պէնիմ զաաֆը հալիմ միւնասիպէթիյլէ , պուրատա գըչըն սօուղունա թէհամմիւլ իտէմէտիկիմտէն , վէ օթարափլարըն հավասը իսէ պու մէվսիմի չիթատէ միւլայիմ վէ սըճագ օլտուղունտան , կիթմէկէ գարար վէրմիշիմ տիր · իյիէ ապիմէթիմին էսպատը սահիհէսի պուննարտան իսպարէթ տիր ։

—Կէօսքէրտիլին սէպէպլէր բէք սատ իլճիլաշլար տըր ։ Վէ պիր ասքէր իչիւն իլճիրազտա պուլունմազ էյի պիր չէյ տէյիլ տիր ։ Էէր հալտէ նէ՞չիւն հէման Եարըն կիճմէկէ գալդըչմըշըն տըր , սիւսլիյէ ։

Բիէրին երէքիւ գըզարըպ , էրթէսի կիւնիւ կիտէճէյինի Գօնճուն տույմուչ օլմասընտան տօլայը քէաճալիպտէ գալտը , վէ Գօնճ Գանալհէյլ պու տէրլէմէ տահիհ սուրէթմաէ մալիւմաթ ալմըչ օլտուղու հալտէ , Սարանըն տա֊խի իչէ վագըֆ օլտուղունա չիւպհէսի գալմատը ։ վէ հիւճումէ պաչլամազ իւզրէ Սարանըն՝ ղէվմի Գօնճ Գանալհէյլի իլէրի սիւրմիւչ օլտուղունու հիսս էյլէտի ։

—Եարըն կիտէճէյիմի քի՞մ սէօյլէտի սիպէ , ժէննէրա՛լ ։

—Նէ՛ վազիֆէն , տույտում՛ , վէսսլամ ։ Սէվրա՛գ , խալխէթի էլտէն պըրազմա , տօպրու սէօյլէ , պիր միւտտէթաէն ալէրու տիր ք՛ն , թէաթրօ օ֊յունլարընտա կէօրիւլէն աչըղլարըն թավր ու հարաքէթինի գուլլանըր յօրտուն , իչին իչինաէ պիր գարյ օլտուղունու կիպտէմէ , սէօյլէ , պունտան պիր սէնէ էվվէլ օ գարը ճէզայիրէ կիճմիչ օլմալը , սէնաէ արգասընտան կիճտին ։ չիմ֊տի կէլիպ վալիաէնի կէօրտիւն գալտին բահաթլանտը , թէքրար սէվկիլիւ֊նիւն նէչտինէ կիճմէկէ արղու իտէյօրտուն , պէօյլէ տէյի՞լ մի ։

—Եէմին իտէրիմ քի , ժէննէրալ , պէօյլէ տէյիլ ։ ։ ։

—Նէ՞ զարարը վար քի , նաչընըն իգթիդասը տըր ։ պէն սէ սէնին չա֊ղընտա իլէն , պու միսիլու նիչէ նիչէ չէյլէր պաչըմա կէլմիչ տիր ։ ։ ։ սէնիէ չու արալըդ գըզարըպ պօպրտըղըն կիպի , պէնտէն ուիթաճապիլմէք իչիւն , հայիպ օլտուղում իւչ կըլտըգը սէնին տէօրթ չէրիտին իլէ տէչիչիրմէք իս֊թէրիմ ամմա ։ ։ ։ Տէմէք քի , դարարը դաթի էույէ՞ մի , կիտէճէ՞քսին ։

—Էվվէթ , ժէննէրալ , կիճմէյէյիմ , իգթիդաի հալ վէ մասլահ թատն տըր ։ իչմիչ օլտուղունըդ թէքլիֆլէրի գապուլ իտէմէյիմին սէպէպտի , սիզին զանն ու թահմին իչտիչինիդ սէպէպ տէյիլ իսէ տէ , օնտան տա էհէմմի֊յէթսիդ տէյիլ տիր , տէտի Սէվրագ ։

—Հայտէ սէնին տէտիյին օլտուն ։ անճագ կէրէք պէն վէ կէրէք Գօնճէս սէնին մուֆարագաթընտան տօլայը էսէֆ իտէճէկիմիդէ չիւպհէն օլմասըն ։ ։ ։ չիւնքի հէր իքմիդին տէ սէնին հազգընտա տօսթլուղումուդ պէր քէ֊մալ տըր ։

—ժէննէրալ ։ ։ ։ տէյտու Բիէրէ ճէվապէ պաչլատը իսէ տէ , սէտի գըզը֊լըպ , սիւքիւթէ վէճալուր օլտու ։ վէ ճանը ճանը կէօզ եաչը սէօքմէյէ պաչ֊լատը ։

—Ալ տանա , չիմտի տէ եումուչյօր ։ էթմէ, էվլատըմ. էթմէ ։ ։ ։

—Աֆվընըզը նէյազ իտէրիմ , ժէննէրալ , հազգըմտա իպրազ իթմէքտէ օլ֊տուղունուդ մուհասապէթ վէ նիւվազիչտէն տօլայը Փէվգ էլ տաէ միւթէէսսիր օլտում ։ ։ ։ տէյիպ տուրտու ։ մուտախարէն՝ քէսպի գուվվէթ իտէրէք , քէ֊մալը հիւզն ու քէտէրլէ սէօղիւնէ տէվամ իտիպ ։ Ա՛հ , ժէննէրալ , էմին օլտու֊նուդ քի , սիզէ օլան վաճիպէի գիմմէթիմին էտաոը զըմմընտա էօմրիմի Փէ֊տա իթմէք լազըմ կէլտիյի կիւն , պէնիմ իչիւն մէսուտ պիր կիւն օլաճագ տըր ։

—Տէմէ , տէմէ , ևէթիչիր . . .

Ֆրօսար՝ թէհամմիւլ իտէմէյիսի , դաբուներն արաւըզընտան պաչընը ուզաթտը վէ Գօնթ իւէ Սէվրազըն քէմալը մուհասպէթլէ պիր պիրինին էլլէրինի սըգըշտըրտըգլարընը միւչահէտ իմմէքլէ , իւէրի կիրպի . Գօնթ իւէ Բիէր Ֆրօսարա տօղրու իլէրուլմիւէր . Գօնթ Գանալհէյլ թէլաշէի պիհն իւէ Ֆրօսարը պիր քէօշէյէ չէքիպ վէ չըմինէհին եանընտա, տիւշիւնմէլի հալտէ օթուրմագտա օլան Սէվրազը կէօսթէրէրէք .

—Շու Սէվրագա պագտըգնա մահգուն օլույօրում, բէք մէթին պիր հալտէ սէյիհիմ. Եարըն օ պիր կիւն պիր տիվանէյիք էթմիւ օլըրզընը տույաճագ օլուր իսէմ , թէաճճիւպ իմմէյէճէյիմ . . . դալսպի մուհասպէթլէ միւթէսիր օլտուղունա չիւպհէմ եօզ . . . ահն անըն սատրզ տօսթուստուն . սանա հիչ պիր չէյ աՙչմատը մը . . . ուչմատը իսէ , ուսթաղըզնա պիր իսթինթագ էթ պագալըմ . կէնճլէր էքսէրյա ևէքտիկէրինէ էմինյէթ իտէրլէր . . . մեսէյէնին նէթիճէսինի անլամադա չալըշ . . . վէ պանա տա մայիւմաթ վէր ,

Նօթէր օ տէրէճէ պիր հայրէթլէ Գօնթ Գ սնալհէյլին եիւկիւնէ պագտը քի , Գօնթ ,

—Նէՙ օլտուն . անլայօրում . ահն իչէ պէնիմ մէմուլ իթթիֆաճ էօզ դիյատէ ահհահ վէ վազըֆ սըն . . . Ֆրօսար , Սէվրազըն խայրը իչիւն , րէճա իտէրիմ քի, հէր չէյի պէր թափիլ պանա հիքեայէ իտէսին . . . տէմէկէ մէճպուր օլտուգտա . Ֆրօսար ճէվապէն .

—Հիյ պիր չէյտէն մալիւմաթըմ եօզ , այնին դաննիևաթըն տըր քի պէնիմ թէաճճիւպիւմի պատի օլույօր . տէտի , վէ քէնտի քէնտիյէ . վուգուը հալի Գօնթա հիքեայէ իթմէՙք մի . . . թաֆսիլաթ վէրմէՙք մի , նաՙսըլ եապմալը, ճաճապա պիր ֆըրսաՙթ մը տըր, տէյու մըրըլտանտը :

Պու սըրատա բագս թաթիլ իտիւմիշ իտի : Սարա պիր աղ եօրկուն հալտէ , թէպէսսիմ իտէ իտէ , Լա Լիվինիլրին դօթուղունտա կէվմէքտէ իտի . կիյինմիշ օլտուղու պէյագ դըճտա էլպիսէրինին էթէյինտէն , ուֆագ այագլարը կէօրիւնմէքտէ իտի : Սէվրագ՝ Սարանըն քէնտինինէ տօպրու կէլմէքտէ օլտուղունու հիսս իթտիքտէ , տիւշտը հէյիճան օլուպ , վէ հէր հալտէ ուղուն միւսագաթա թուԹուշմագ իսթէմէտիկինտէն , քէմալը իհթիրամ իւէ կէօյա սԹուրտուղու սանտալիէյի Սարայա Թագտիմ իթմէք իւզրէ եէրինտէն հարէքէթ իտուպ , թահհարօյա կիտէն գարույա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու : Պլանշ իւէ Մասէլէն թահհարօյտա պուլուևտուգլարընտան , Սէվրագ՝ հէր նէ գատար սագընըր իտի իսէ տէ , Պլանշ մըգնաթըս միսալի , եիևէ Սէվրագը քէնտիյէ ճէլպ էյէտիկինտէն եանլարընա եագլաշը :

Թահհարօյտա թաթէը պիր սէրինլիք վագը օլուպ , բուի ասիւմանտա սի հատտ ու հիսապ եըլտըպլար բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի : Բիէր՝ պագէն օրտուկեահատա օլտուղու գէման , ույգուստունուն գաչտըղը սըրատա , մէգքիւր եըլտըզլարտան սիրինէ կէօպիևնիւ տիքիպ տուրտուղունու , վէ այնը վագըթտա Պլանշըն տախի սէկքի այնը եըլտըգա պագմագտա օլտուղունու սիւչիևնահիկինի , վէ հէր իքխինին էֆքեարընըն այնը մէրքէզտէ իթթիֆագ

իմմիչ օլմասընը իւիթիմալտէն կէօրտիւկիւնի խաթրընա կէթիրիլ , կէօքտէ այնը ելլտըզը սրատը իսէ տէ , պուլամատըզընտան , մահկումնանէ նազսըընը չէվիրտի , վէ կէոյա պլանչ իլէ քէնտի պէյնինտէ պիր հիքմէթլի բսալըթա վար ըմըչ տա չէօզիւլմիչ զաննընա զահիպ օլտու ։

Ա՛յնը վազըթտա , պլանչըն թաթը սէտասը գուլալընա վասըլ օլտու ։ Պլանչ չու վէճ իլէ խիթապ իմմէքտէ իտի ։

—Թէքրար ճէկսյիրէ կիտէյօր օլտուղունու խասլէր վէրտիլէր . պու գա-տար ազ միւտաէթի իչիւն մի կէլտինիզ ։

Բիւէր ճէվապ վէրմէքսինին պաչընը էյտի . Պլանչ իսէ պիր ահ իմտի . բէք չօզ չէյլէր սէօյլէմէք իսթէտի իսկ տէ , ճէսարէթ իտէմէկ իտի ։ Մատ-լէն՝ Պլանչտան գիյատէ սէրպէստ օլտուղունտան , նարտըմնա նէմիչիպ ։

—Պիր ազ տահա գիյատէ քէնտինի դայըրմալըըն . կէրէք Գօնի կէլէք քէտէլիմ , պիր ազ ալնին մուսաննիտ օլտուղունու իմիրաճ իմմէքտէ տիրլէր։ Սէնին կիսի էյլ պիր ասքէր իչիւն իհթիմաճլըգ իգթիզա իտէր ։ վապիտէն վար , տօսմլարըն վար , պուէնլարը տա տիւչինմէյինին ։

Սէվրազ , պաչընը էյտի · գալպինի պիր խէչճան տըր ալտը · Պլանչա մալիք օլմագ իչիւն պիր չիֆթ սէօզ էեաֆի իտի ։ Մատլէն թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆլէրին , տօղրուտան տօղրուտա Պլանչըն հիսսիեաթը օլտուղունա չէքը ու չիւպհէ իմմէզ իտի ։ Քէնտի խաեաչ իմտիհի բահաթ , ատայիթ , վէ լաֆիի պիր սատատէթ էլլինին ալճընտա հապըր օլտուղունա է-մին օլտուղու հալտէ , չու սատատէթի պէր թարաֆ իտիպ , մուֆարագաթ իմմէքը լիւզումընը հիսս իմմէքտէ իտի ։ Սէօզ սէօյլէմէկէ , հըսսիյաթընը թա-րիֆ իմմէկէ , վ՛ գալպինին եարասընը կէօսթէրմէկէ պիւէ հագգը վէ օլ կէնճ գըղնըլպըղընը մահճուպ սէօզլէրինէն , վէ բար վէ պէրագ նիհիեահընտան , միւպհէլաի աչգ օլտուղունու անղամմագ թարաֆընա կիմմէկսի , պաչգա պիր սէպէպ մէպնի օլմայըպ , անճագ , հէր չէյի իմմէմէկէկ վէ կէօրմէմէկէկ մահկումի օլտուղունու պէյան իմմէկէկ պիւէ սէլահիյէթի օլմատագընը ֆէհմ իմմէքտէ իտի · Պլանչըն այագլարընա դարանմագ , թըրնագլարը չէ սիկ-նի երբրըպ բարալամագ , մանէն մուգիմարըպ օլտուղու գատար պէտէնէն տախի էպիյէթ չէքմէք , վէ տահա գիյատէ չիտտէթլի պիր ածըյա ուղրայըպ գատիմ վէ խաֆիֆ ածըսընը ունութմագ արզու իտէր իտի ։ Հիտտէթ ու զաղալը արասընտա , էթրաֆընտա պուլունանլարը պիր կիրտապա թէքէրլե-յիպ սիպասիլմէք իւզրէ , պիր գուվվէի էեսիմէի ֆէվգէլատէյէ մազհար օլ-մագ իսթէր իտի ։ Տէհշէթլու պիր թահսիրպաֆ վուգու պուլուա տա , Պլան-չը գալպի չարբա չարբա սինէսինէ սըզըլորըպ դայըրտա տէյու , խայալաթ վէ թէսավվուրաթա տալը ։ Տահսիլէն զագագը արթմագա , սրֆտէընտա , օ մէրթէպէ պիր թէպետիւլ նիհայան օլտու քի , Պլանչ իլէ Մատլէն ատէ-թա վէհմ վէ վէսվէսէլէրինի սիթր իաէմէյիպ ։

Պլանչ , քէսիք քէսիք ։

—Նէ՞ օլույօրսուն , տէյու սիւալ իմտիքտէ , Բիւէր , եավաչճա ,

—Հիչ պիր շէյ օլմաեօրում · տէյուպ , վէ թամիրի նագապիլ իհթիյաճ-

սըզ պիր հալտէ պուլունմամագ իչիւն պիր թարաֆա չէքիլմէք իսթէյիլ ։

—Ասիէօ , Մատմազէլ · քիմ պիլիր պիր տահա նէ վադրէթ Ֆրանսահա ավտէթ իտէմէյիմ · քիմ պիլիր էնահ զայդուպէթիմտէ նէ կէոնա թէվլատիւլաթ զուհուր իտէպիլիր ։ Պէլքի տէ էվլէնիրսինիզ · · · չու հալտէ մէսուտ վէ պահաթիւար օլմանըդը քէմալը խիւլուս իւէ թէմէննի իտէրիմ ։

Բիւէր պու աէօպլէրի ճիկէրլէրէ թէէսիր իտէմէք սուրէթմտէ քէմալը լէթաֆէթլէ սէօյլէտի ։ Պէնչա՝ աչըգ աչըդա ունուր պէնի , վէ պիր պայդասընը արա տէմէք իսթէմէքլէ Ֆէվգ էլ ատէ պիր խալխէթ իրաէ էլլէտի · Պէնչա՝ քէնտիսինէ պէկլէմէք իճապ իթմէտիյինի , վէ իքիսի պէյնինտէ տէֆու իդպէէսի միւմքինսիպ պիր մանիա վադը օլսուդունու անլատմադ իսթէտի ։

Բիէրին չու սըրատա իսթիյար էլլէտիյի Ֆէնաքաբուլըդատան հասըլ օլան խէլէճանը Պէնիշ հիսս իտուպ ոյուչտու դալսը · պայընը էյտի , վէ այէմ էօնիւնէ կէօդ նաչը ատօրմէմէք իւդրէ , տսսիու Մատէլէնին դօլունա կիրիսդ պիր թարաֆա չէքիլտի ։

Բիէր՝ պիր միւատէթի արգալարընտան պադտըգտատն սօնրա , վէտա իթմէք իւդրէ , Սարաւա միւթէվէճճիհ օլսու · արկըդ Գոնալէէյլըդ պիր տա-ղըդա պիլէ գալմադլըդը թէրսիհ խաէմէյուդ , Ֆրօսարը տանիկ նանընա չա-ղըրտը ։

—Պու գատար չարըգ պիկի թէ՞րք մի իտիյօրսունուզ , տէտի Սարա , թէճճիւպէ չայան պիր Ֆիւթուրսուզլուդ իւէ · վալիտէնիզ պիր սըրարըշըմ վար տըր , տէյսս իւալիի մէզալ իտուդ , թասիի պիր հալ իւէ Բիէրի նալը-նըղճա օլարագ չըմինէնին նանընա տօդրու կէօթիւրտի , վ՝ աթէչ սաչարնա-սընա բարլատադտա օլան կէօպէրինի իւդէրինէ սիքէրէք ։

—Պէնի ալտաթմադա չալըշը յօրսուն . պէնի կէօրմէքսիկին եարրն պրա-գրըդ սավուչմադ իսթէյօրսուն, էօյլէ՞ մի · րէք սլա, միւսաատէ իթմէմ, պիլ-միյ օլասըն ։

Բիէր՝ Սարանրն սէօյլէմէսի թարգընտան տիթրէմէկէ պաշլայըդ ։

—Մատատ , եարրն կիթմէկէ դարար վէրմիչիմ տիր ։ Էկէրչի կիթմէյէ-ճէք օլսը իսէտ , մէնֆաաթըմա խալէլ կէլիր ։

—Օրասը վալիճէմին խարիճինտէ տիր , կէրի պըրագմալըսըն , չարէ ճօգ ։

Պիր պիրլէրիյլէ տուէչը իտէմէք օլուպ , դըլըճարը չամմըշ օլան իքի քի-չի կիպի , Սարա իւէ Մէվրագ Նէքտիկէրի իւէ նալար իթտիկէր . Սարանրն պէնգինին աթմրշ օլտուդունու , վէ ֆագաթ սէօգիւնէ միւսիրր պուլունտու-ղունու Բիէր Ֆիչմ էյլէտի . Սարա թէպէսհիւ իթմէքտէ իսի իսէ տէ տու-տագլարը տիթրէմէքտէ իտի ։

—Իսթէտիյինիզ չէյ գասիրէ տէյիւ ։

Սարանրն կէօպլէրինտէն աթէչի ղազագ սըչրատը , պէնգի մօրարտը , բարմագլարը կէրիլտի , վէ ղազագը թաչըպ ·

—Տըդգաթ էթ , էկէրչի պէնիմ սէօգիւնէ իթաաթ իթմէյէճէք օլուր իսէն , պիր սաաթտան կէյիպ , ոէնի վալիտէնին էվինագ եազալարըմ · տէտիքտէն սօնրա , կէնիչէճ պիր նէֆէս ալըպ , վէ հիտտէթլի սըճաթրընը , լաթիֆ պիր հալէ իֆրադ /տէրէք ·

—Տըչարը չըդ · · · մէյտանըն թա օ պիր ուճունա գաւաթ կիթ, ըզըգ-լար սէօնութիւ անուէ , պուրայա գըլլաղա կէլ · պէնի պէքլէ ։

Բիէր պիր ազ թէրէտութա իթտի · Եաբըլաճադ իչին թէհլիքէսինի կէօղիւ էօնիւնէ կէթիրտի · վէ Սարանըն թէհտիտէրիյէ մուգաեէսէ էյլէտի , Սարա-նըն հէր չէյի իհրայէ միւգթէտիր օյտուղունու պիլտիկինտէն , պիր սօն աէ-ֆա տահա չաթըչմադ լազըմ կէլտիկինի անլայըպ , թէքլիֆի դաղուլ իլէ ,

—Իէք ալա , պէքլէրիմ , աէտի ։

Ֆրօսար՝ ուղագտան Սարա իլէ Բիէրին միւքեալէմէսինէ գուլադ վէր-մէքտէ օյուպ, իչին սուլընը պիլտիկինտէն , Սարանըն թէհտիտէրինին աէրքէհէի էհէմմիյէթինի , վէ սէնի իհմէքտէ օյտուղու չիտտէթի հալինի տէրք էյլէտի ։ Օէվրադըն քէմալը մէթանէթլէ քէնտիյի զաալթ խոչլինէ հայրէթտէ գալըը · վէ չու սըրատա Սարանա սէպէպ թահքընտա օյարագ թէքլիմ օյտուղունու միւշահէտէ էթտի ։ Սէվրագ՝ Սարա իլէ վէտալաչտըգտան սօնրա , տըչարը չըդտըդտա , Ֆրօսար սրգասընտան սեյիրթիսի , իթթիհ պէրաաէր պիր միւտ-տէթ աէօգ սէօյլէվէքսիդին Եիւրիւտիւլէր · մուահահաբէն Օէվրագ , կէճէ վագ-թը պաչը աչըգ րիֆագաթ իհմէքտէ օյան Ֆրօսարա տէօնիւտ ·

—Ատիէ , Ֆրօսար · դարարըմըդ վէճհ իւդրէ, Եարըն կէլէճէյիմ, պէրա-պիր թաամ իտէճէյիդ ։

—Իէք ալա · Ֆադաթ չիմահ սէնտէն այրըլամամ , հէր չէյի Ֆիէտա իտէ-քիմ , ատճագ պուռնու Եագամամ , իհմիրտազ իտէճէք վագըթ տէյիդ · տճաալա սըրրընա ահճահ տէյիմիյիմ զանն իտէյօրտուն , Մատամ տը Գանայհէյ սէնի պէքլէյէճէք պիր վէ սէն տէ Եիննէ կէլէճէքսին , օ՞ըմայա քի ինքնաը իտէ սին · չիւնքի բէք էվինիմ ։ Նէրէյէ կիթտէն պէրաաէր կիտէճէյիմ , էկէրչի պիրի-սիյէ պիր հէրտէ կէօրիւչէճէք օյուր իսէն պէն տէ պէքճիդիք իտէճէյիմ · աէ-նին կիպի Նապիք պիր քէրթէտէ պուդունան քիմսէ տօսթունտան այր է-մաղ ։ Սէնին Հէրինէ պէն իհմիննաթը էլատն պրրադմամաըլըմ , չիւնքի Գօն-թուն հըրս ու զադաալընըն նէ տէրէճէ չիտտէթի օյտուղունու պիլիրիմ , է-կէրչի սէնի գարըսընըն Եանընտա Եալընըզճա պուդաճադ օյուր իսէ , սէնի էօլտիւրէճէյինէ չիւտկէ հօգ · Սէվրագ , ազ ըլը պաչընա թօգրայըպ տա, էվինէ կիտիպ , Սարա իլէ պուդուչմագտան սարֆը Նապար իտէպիլի՞րմիսին , տէյու սիւալ իթտի ։

Բիէր , միւմքին օլմատըղընը պիր իշարէթլէ Ֆրօսարա անլաթտը ։

—Էօյլէ իսէ , իշ օլաճալընա վարըր · պէն տէ սէնի Եալընըզ պրրագա-մամ · գարունուն էօնիւնէտ պէքլէր վէ էթրաֆը կէօղլէրիմ : Մէյտանըն օ պիր ուճունտաքի քէօչկէ գաւաթ նիւրիւեէկիմ · օ հալտէ քիմսէ պիկի կէօրէ-մէզ , վէ հագ ը վագըթ կէչէր · տէյիպ , Ֆրօսար իլէ Սէվրագ , սէաահքէտ , գարանլըգ Եօլտատան վէ ճէսիմ ազահլարըն թէչքիլ իթտիքլէրի քէմէրլէրին ալթընտան կէչէրէք , սէրայ էհալիսի ուհուդունճա , ըզագլար սէօնիւլիւնճէ-յէ գաւաթ վագըթ կէչէրտիլէր ։

ԺԶ.

Սէվրադ կիտէր կ՚իմէդ , Գանալհէյլ սարայը խոլդր եէրլի եէրինէ չէ-քիլտի . Գօնիթ՝ Մէրլօնա պիր իչարէթ գալորըրըզ , թահթաբոշա չըգար . սա-աթ օն պիր իսի . մահիթաղ ողաճլարդն թէբէյրինաէն պրրըրզ , սահմանէ ռօզրու նիւքսէլմէքտէ , վէ իսաֆիրի պիր սիւման իլէ մուհաթ օլան չիմէնիք-լէր իւզերինէ լէմէ անիսար օլմազ սա իսի ։

Գօնիթ՝ պիր սիկարա նազրդ՝ Մէրլօնա խիթապէն .

—Սէնին կէօզիւնէ կէօրիւնմիւչ ալտուղունու չիմոի իսպաթ իտէրիմ սա-նա , տէտիքտէ , Մէրլօ ։

—Պէն տէ չիմոի սէնին քէօր ալտուղունու իսպաթ իտէրիմ ։ Ա՛նճագ ը-չըգաա տուրմաղըմ . պու մահիթաղ այրընըզդ յա , պէչ նիւզ սատըմ ու-զաղտան պիրի կէօրէլիյիրլէր . . . թամ գօլայաճագ կիտէ պու կիտէ տիր ։

Գօնիթ իւէ Մէրլօ , եէչիւնք իչինէ կիրիւ վէ ապաճլարըն ալթընա կիպլէ-նիպ , իսահաթճա օթուրուպ պէկլէյիյիրլէր . Մէրլօնուն ապտը Ֆիքրի գըզլընտա օլտուղունտան , Սէվրադըն պուխիրնտան Գօնիթու չիչէր գըզլաղընըն նիւզ թա-բաֆընա նազրը օլան ճիհէթիէ կէօթիւրմիյիպ , գըզլաղըն արդա թաղաֆընա կէօթիւրիւչ իտի . վէ կէօզլէրինի իւչ ազչամ սօլաչմըչ օլտուղունու կէօր-տիւյիւ քիմսէնին տօլաչմըզդր նօգթանա տիքիպ , սիկարասընը չէյնէյէ չէյնէյէ վէ սիւմանընը սավուրա սավուրա , տուդ գաթթա տէվամ իթմտի ։

Սալօնտա Գլանչ վէ Մատլէն վէ Սարատան պաչդա չիմէկ գալմամըչ օ-լուպ , Սարա հիսս իտէ կէլտիկի ըսկիրրատան գուչէթ վիթէէսիր հալտէ , տէօնէր տօլաչըր , վէ օտասընա չըգմայը իսթէմէզ իտի ։ Նէչիւ պիրտէն գըշ-լաղա կիրտիլէր . քառֆիվէլի ըշրգլար սէօնտիւրիւմիչ օլուպ , եալընըզ պիր լամբա եանմազ տա իտի ։ Գլանչըն խըզմէթճինտէ պուլունան գարը , եաթագ տաիրէսիդէ տօղրու կիթտիյի սըրտտա , պիր էմրի օլուպ օյմատըղրնը սիւալ իթտի ։ Գլանչ խըզմէթճիլի սավաշ , վէ գօլթուգ սանտալիեէսինին պիրճաի իւգերինէ օթուրուպ , օտասընա կիթմէկի սիւչիւնմէզտի պիրէ ։

Սարանդն , սապր ու թէհամմիւլ էլտէն կիտիպ , գօլթուղուն արգա-սընա տաեանտը . վէ Գլանչա կէօզլէրինի տիքիլիք ,

—Նէ՞ն վար , Գլանչ , հիչ լագըրտը իթմէյօրսուն ։

Գլանչ հէման ալթնտաթ օլուպ , տալղընըզդ տան այըլտը ։

—Կիտիպ եաթթաճագ վագըթ կէչտի , կիճէնիդ խայր օլսուն ազիգլէր , տէյուպ , Սարա չէքիլիրքէն տուրտու , վէ Մատլէնէ տէօնիպ ,

—Պաղչէվան ուսալահլարը գըզլաղըն Ֆիրտանէլարընը սուլատրդը սրրատա , պիր ազ գիյատէ կիւրիւթթիւ իտէյօր , տէյի՞ մի . թէնպիհ իթմէլի , չու խըզ-մէքինի պիր ազ սօղրաեա պրրագ պըն ։

—Թէչէքքիւր իտէրիմ , Մատամ . . . տէտի ճէվապէն Գլանչ . պիգիմ օտալարըմըզդտան հիչ պիր կիւրիւթթիւ իչիտիլմէյօր . . . պէկթի տէ չու սա-քաեըն հավասընըն էալէրի տիր քի , պէօյլէ ուեեանմագ սըզդըն ուեուեօրում ։

Գաղչեաե քօր աթըլսա , երինէ տուչմայաճաղըմա չիւպհէ հոգ ։

Մարանըն մագաատը՝ Գլանչ իլէ Մաուլէնին օտասրնտան կիրիւլտիւ իմ-ախլէսիյինի անլամազտան իպրէթի օլտուղունտան , ալօղիւնէ տէվամ իլէ .

—Գիրագտան պէլթի , քիմ ապխանէյէ պտաղը քիմ ապլար կէօրիւլիւպ , ախկէրլէրինի ալամազըմ . օլմայա քի բահաթպտզ օլասրնըզ . . . պտօն տուար . տէյիւ , տալօնտան ալըչարը չըզտը ։ Մաուլէն էյինէ պիր լամըա ալըպ , Գլանչա խիթապէն .

—Օտանա կիտէճէ՞քմիսին ։

—Գիրագտան կիտէճէյիմ . . . ատտի նասրչ պիր սէս իլէ . վէ Մաուլէնին լամբայը քէքրար մասանըն իւզէրինէ պլըրագպըղրնը կէօրէրէք , ան իսթէրսէն լամըայը ալ . կիւնահիպ կիսի օրնտպլրգ այարնպլրգ տրը ։

Մաուլէն՝ դօլմազ սանտալկէսինէ դօլարը տարդըմրչ պիւա հարկէքթ-օնտրմադտա օլան , վէ տամը ամը էնտիչէյէրէ տարմրչ պտուշան Գլանչա մահգունանէ պիր նիկահ ապթի էյլէտի , վէ սիւքիւթը հալինի խմրչ իմ-ակը մագաատընա մէջտի , դըշլագտան տրշարը , էնտրտիսանտան հոգտարը չհ-գըպ , վէ պիր դտաոս պշդպ զդյտ օլտու ։ Գլանչ հալընդզ գալտը , վէ քէն-չէրէյէրտչէն դրշլագըն իչինէ հուլտուլ իլէ մէրմէր հէյքէլէրին իպկրինէ պքս իմմիչ օլան , վէ նհչմկէրէրէ պիր բլզնագը մախաստսէ պախչ էյլէչէն մա-հիմագըն ըշըդրնտան , կէօպլէրի դտամաշմազա պտչյատը ։

Գլանչ տիւչրնէյր տուրտուր իտի ։ Գաս տէքիա տա Բիւէր պլրագդըպ կի-տէճէք օլսւր իսէ տրմըդ պիր տահա կէօրէմէյճէկինի հիտա իտէր իտի ։ Բիւէրին , «Սէն հմէնէճէքսին , տէնին մէտատ վէ պտախմիւտր օլմագլրդը դ պլտկէն թէմէննի իտէրիմ» տէյտա տէպյէմիչ օլտուղտա տէօղլէրէ , էպէտի պիր վէտա նագտրըյտա պագդպ , Բիւէրտիզ քէնտինին պտախմիւտր օլատյատագդընը հիւքմ , վէ Բիւէրին տտախի , Գլանչդզ նէ՞ կէոնա էօմր կէչիրէպիյէճկինի թէ-ձիքքթիւր իւէր իտի ։ Բիւէրի սէմմէքտէ օլտուղունա տատա չիւպհէկի գ տյմա-յրդպ , պուլուղնտուղտա մահգուն հալ , վէ քէնտիսինին պտախմիւտր օլմատը դրմնընտա , Բիւէրին կէօտմէրմիչ օլտուղտա արդըուլէրին ըգմրրատը քէնտիսի-նին Բիւէրի չիտտէթլէ սէմմէքտէ օլտուղունա , պիրէր տէյիւի գ տմի օլտուս-ղունու անլար իտի ։ Խի տատմտան պէրու , Սէմրագըն պլրագդպ կիմմէսի-նին սէպէպ ու հիքմէթինի պօզմատա չալըշդը իտի իսէ տէ , մուտաֆիֆագ օլա-մատը ։ Գու տուրէթլէ Բիւէրին քէնտիսինտէն տարֆը նագտր իմմէսի նէ տն չ նէչէթ իտիյոր օլտուղունու պիլմէք՝ Գլանչ իչիւն միւքրին օլատմատագտա իտիւ Բիւէրին մագաատը նէ օլտուղունու քէնտիսինէ տնդպթմագ խուտուտունտա նի՞չհչն քէրէտտիւտ էյլէտիկինի տիւչհնտիւքտէ , պէչնէրինտէ սէրմէքճէ օլան ֆարգտան պաչգա պիր սէպէպ պտուլատմատագտա իտի ։ Գէյրի քէնտի-սինին գիյատէ զննկինէյնի հատէպիյէ , Բիւէր հատպէյ նէզաքէթ , սէրմէքթ թա-մատը իլէ էվէնիյոր կիսի կէօրիւնմէմէք իչհն ուզագտան տտվրանըյոր զանն իտտուպ , քէտէրինին ֆէվգ էլ տատէ հըրս իլէ թօբլատմրչ օլտուղու սէրմէքթէ լանէք օգուտմագտա իտի ։ Ֆտամաքնտար քէտէրինին հէր չէյի հատթա զէվճէ-սինին հայաթընը , գըզընըն մուհապպէթինի , վէ քէնտի հայատյէքինի պիլէ

ֆէտաս վէ բայիմալ իսէրէք եըղմըշ սիրիքարիմիշ օլտուդու չու սէրվէթի, սէվմէյի վէ անտէն սէվիլմէյինի հիսս էյէմէյի քիմսէյնէն գարշըսընա չոգըլ ա՛ղլմէ չիմսի սէն տէ սէյնէն հիսի ֆագըրըմ, ալ սէնի» տէյէ սիրմէք իչուն, սիր տագըդատա տաղըշըլ սիրիրմէք խայէր իսի։ Շու խուլասալըրին հիչ սիրիսինին Բիւրին կիթմէսինէ մանի օլամայաճաղընա դանատի հասըլ իսէրէք Գլանչ կիհնինատէն, Գուա—լը—Բուա եօլու իշէրինատ անր թագիզ կիթմէկէ դալգըշըլ, հէր թարաֆընը կէօկիւլիք վէ սուլսէդ իհաթա կիթմիչ օլան պաղչէնին իչինատ Բիւրին քիւչիւճէք էվի կէօրմէ էոնիւնէ կէլսի։ Օ չամըշընըն ալդընատա տատատէքի հալէ նալ օլապիլէճէկինի նիչէ նիչի տէֆալար Գլանչ խանատ կիթմիչ օլտուդուդատան, Բիւրին գօլմուդուդատա, չու դուլուսէյէ կիսատիրմէկի, վէ վալիսէսի թարաֆընտան քէնտի նադը գըզը մագատընատա դատուլ օլուդնամագլըզը թատավմար իսէր իսի։ մատատ քի Բիւրը քէնտիսինին սէրմէկինատն գաչընըյօր քէնտիսի անըն ֆագըզը հալինէ հիսատար օլմագլըզ լագըմ կէլսիկինի գուրար տուրար իսի։ Տայըշը Գանքուն քէնտիսինը իսթինկատա գալգըշարդը սըրատա, հէր չէյի Գօնկա սէյգէմիշ օլմասընը նատէքսիզ տատ իսէրէք բէչիման օլուր իսի։ Պիր տաղ տահա սէրսէկճէ գալգինին հիսսյսէրընը Գօնկա անկամմըշ օլտա, Բիւրին սիրագըշ կիթմէսինին Գօնկուն մէն իմմիշ օլամաղընատա տալա թէրէտտահատա իմմէզ իսի։ վէչ ո կիւնու սէօյլէյէմէսիրիմ էրքէսի կիւնիու սէօյլէմէք միսքինատիզ պիր չէյ օլմատըզընը սէրը իմմէքէյ, սատահ էրքէնէյ, տայըզը Գօնկու պուլուշ, հագրգաֆըր հալի իգրար վէ Սէվրագըն քէնտի պայընտա աչմատա ճէնատէքի իսէմէսինի սէսգէրի, Գօնկուն օնտա աչմատընը բէճա իմմէկէ գարար վէրմէքտէ իսի։

Գօնկը իսմիտա իմմէք լագըմ կէլմէսինինի խաֆըրընտա կէմիսէքճէ քէսպի գուվվէթի իտուդ, Գլանչ՝ եէրինատն հարէքէթ իմատի. վէ եօլընըզ թատանընատան ըշըգ հուլուսէ իմմէքատէ օլան գըշատընը իչինատ, պիր տաղ տօլաշտըգատան սոնրա, բէնչէրէչէրատէն սիրինէ եանատատագ, բէրատէյի գալըրըտը վէ բէնչէրէյի աչը վէրսի. հէր թարաֆտատա հալի սիրքիմ հիրքմ իմմէքատէ օլտուդունատան, բէննչէրէյէ տիրսէյինի տատատրագ, տուդուն քէնտրընատաքի պիր նէվ էյտա տաղտաճարընատան չըղտան տէյէրի տինկէմէկէ պաչդատը։ Նատաբընը հէր թարաֆտա տօլաչտրատրագատան սոնգրա, պաղչէնին ճէմիմ տաղատճարընը թէչէվիւլ իմատի գարտնդրագ վէ հիքմէքիի սըգդագ մահալինէ տօղրու տիքտի գալտը. Նակէհան, չիչէք թարդատարընտա միւնիհմ օլան եօլուն իւղէրինատ, իքի կէօկէնին կէչտիկի կէսգինէ կէօրիւնմիքտէ, գօրդուտան իսէ տահա զիյատէ պիր վէտվեսէյէ տէր տիչար օլտու։ Սէսսիզէ ճամը գաբայըգ, ա՛բալըգատան, կէչէ վագիը տօլաչմագտա օլան իքի սէյէտարընը հարէքէթլէրինէ տրգագաճ իմմէկէ պաչդատը։

Կէչիճիչէր քէմալի իչիմիսաթէ, տաղճէյարընը տէյուճնճա իւչէրի տօղրու կէչէ՛լօ, Սարատա էլլի մէթրօ մէսաֆիչէ գատար էտագլաշտրգատա մէճապուբէն այտրըգ օլան պիր մահալտէն կէչտիրիլէրինատ, Գլանչ քէմալի խանի ու տէչէնէթլէ սէչնահլարընը պիրինի Բիւրը Սէվրագ վէ տիկէրի Ֆրօսար օլտուդու-

նու թանրտը ։ Չէման նէֆէսի քէսիլիսլ , սլնընտան աչաղը սօղուդ սօղուդ թէր ադմաղա սլաշլատը . դիհնի բէրիչան օլուսլ , ինանըլմազ տէրէճէտ պիր սիւրութլէ սին տիւրլիւ չէյ պիր սանիչէտ ֆիքրինէն կէչտի ։ Բիէրին՝ կէ֊ճէնին պու վագթընտա , նէ՞ իչիւն կէլմիչ օլտուղունու պիր տիւրլիւ քէշֆ իտէմէյիսլ , Բիէրին չու կէլիչինէ իլերուտէ իգրար իտէպիլճէէք սուրէթտէ պիր սէպէպ պուլամատը ։ Պէլքի նօլտա պիր ֆէլաքէթէ ուղրամըշ օլմասը վէսվէսէսինէ տիւչար օլուսլ , նանըսլ թուրքուչմագտա օլան ալնընը սօղուդ բէննէրէյէ տայատըսլ , հարէքէթ իթմէքսիզին տուրտու ։ Ադա սըրա էլի իլէ , նէֆէսինէն հասըլ օլան ճանին տիւմանընը սիլիսլ , պագմագտա իտի ։

Ֆրօսար , աղաճարընն սլաթընտա տուրտու . Բիէր այրըլըսլ , նավաչ նավաչ գըշլաղա տօղրու իլերիլէտի ։ Բիէր իլէ նալընըզնա պիր արատա պուլունանա֊ղընը , օնա պիր թագըմ սիւալէր իտէէրինի , Պլանչ խաթրընա կէթիրմէկէ պաչլայըսլ պիլմէսիչ վէ կէօրմէմիչ օյմագ իւզրէ պըրագրսլ տավուչմաչտա գարաք վէրմէքլէ , գըշլագտան չընգըսլ նէրսիւալտնա տօղրու հարէքէթ իթմէք իւզրէ խքէն , քէմալի իհթիխաթլէ , տալօնուն գաբուտսու աչընըսլ Պլանչընն գուլաղընա , խաֆիվի պիր էլսլիսէ սէտի վասրլ օլտու ։ Տէհչէթլու պիր ֆիքր պիր տանիչէտ , Պլանչը իհտթա էտիսլ , քնամիլէն իչերիչան էյլէտի ։ Գօնթէսին պիր գաբուտան չընգտընը սըրատա , Բիէրին տիկէր պիր գաբույա տօղրու կէչրիլէտիլինի կէօր֊տուչիւնտէ՝ Պլանչ գալպէն օ տէրէճէ մուգթարըպ օլտու քի , պագըրմատընտա պիր բարմագ գալը իսէ տէ , քէնտիլի գաալթ իտուպ , պիր տագըգա էվվէլ հէր չէյէ ակնահ օլմագ մէրագընտա պուլունմուչ օյտուղու հայտէ , հիչ պիր չէյտէն խաապէրտատ օլմամագ արզուսուչա , էօրիւ կիսլի պէճդի սէթմէչ , ա֊ղաճլարընն տալլարընը պիր թարաֆա ալըսլ , չալընըգ արատընտա զայդ օլտու ։

Ցարա ընչգոսլ , վէ սէսսիպ իչէրի կիրմէքտէ իտի ։ Էթրաֆընա պագըսլ , քիմսէյի կէօրմէմի , տալօն գաբուտսունուն ատնախթարընը չէվիրսի վէ պաղչէ֊նինն գաբուտսունա տօղրու հարէքէթ էյլէտի ։ Օրթալընգ օ տէրէճէ տաքիթի իտի քի , Պլանչընն գալսլինին չարբընթըսը պիլէ իչիտիլէսսիլիր իտի ։ Բիէր տախի խ֊չերի կիրմէքտէ իտի ։

—Պէլքի կէօրէն օլուր տէյու պէրապէրիմմէ ըչընգ պիլէ ալմատըմ , տէ֊տի , Ցարա . . . էլինի պանա վէր , պէն տանա գըլաղուպընգ իտէըրիմ . . . տէյիսլ , Բիէրի քէնահնէ ճէլսլ իթմէկէ հազըր օլան էլինի Սէվրագա տօղրու ուղթատը . Սէվրագ հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմայըսլ , վէ Ցարանընն էլի֊նէ պիլէ տօգունմայըսլ ,

—Լազըմ տէյիլ , բէք էյի կէօրիւյօրում . գաթէն բէր ազ միւտտէթ տա֊հա պուրատա պուլունայիլիրիմ . . .

Ցարանընն չէհրէչի պօզուլուսլ , Պլանչընն թանըմատընը պիր սէտա իլէ ,

—Սէօյլէյէճէքլէրիի տինլէմէք իչիւն նէ գաատար վագըթ իգթիզա իտէր խէ , օ գաատար միւտտէթ օթուրաճաղ սընն , տէտիքտէ Սէվրագ , ըգթըրասլը տէրուն իլէ ,

—Գապէն էօյլէ միւթալէաթտա պուլունուրսունուզ քի , մուղավէմէթ վէ մուխալէֆէթէ պիլէ մահալ սլրագմագընն , տէտի ։

—Սէն տէ պաղէն էօյէ ճէվապլար վէրիրսին քի , գարշընտաքինի հիւտէթլէնմէրտիքտէն պաշգա , նարալար պըրագըր սըն , տէտիքտէն սօնրա , Սարա Սէվրագտան իքի ատըմ ուղարտա օթուրուպ , քէմալի խոթիրահաթը գալսլ իլն ,

—Սէնի ձէղայիրտէն կէթիրտիմ խա՛ , սէնի կէօրմէկէ պիլէ մուվաֆֆագ օլմադըգըն , պըրագըպ կիտէճին տէյուս կէթիրմէտիմ ։

—Տէմէք քի , սահիհէն պիզ իսինիղ կէթիրճէրսէն ։ ։ ։ տէյուս , աղզընտան գաչըրսը Բիէր ։

Սարա պիր ճէսարէթի ֆէվգ էլ ատէ իլէ Սէվրագըն եիւգիւնէ պագտըգտան սօնրա , պաչընը սալայարագ ,

—Ա՛ճապա չիւպհէ՞ մի իսէյօրսուն , տէտի ։

Մուավխարէն , հէր ատիմ թէպէտսիւէ իթմէքտէ պուլունան ախալագը իգթիդասընճա , պիրտէն գարշընտաքինի աէհդէթէ տիւչիւրճէնէք սուրճէտէ պագը հարկէքթիւր իտուպ , վէ պ՚որ սանկիչ էվվէլքի քիպր ու ագամէթ վէ չիտոէքի հալինի , նէզաքէթ վէ լէթաֆէթէ թէնեւիւ իսէրէք ,

—Նասըլ մախլուգ օլսէյօրսուն սէն , սէնի պիր չէյէ արզու իթմախքճէ սէն մուխաէֆէթի իսէյօրսուն . տէյիպ , վէ էլինի գավրայըպ Սէվրագը քէնախյէ տօղրու չէքտի ։ Սէվրագ , պիր գարընճա մուխաէֆէթտէ պուլունմամագ իւզրէ , աչագ պիր իսկէմէյէ իւզէրինէ տէվրիլիպ , հէմման հէմման Սարանըն ա-յագլարընճա գարանմըշ կիպի սիւրմագա մէճպուր օլտու ։ Սարա՝ գարանլըգտա , սիհհահ կիպի կէօրիւնէն կէօղէրինի , Սէվրագըն իւզէրինէ տիքիպ , չէհվէթամիպ պիր թէպէսսիմ իլէ , տուտագլարընը Սէվրագըն տուտագլարընա տօղրու եանաչագրտը ։ Սէվրագ պիր վագըթքի ահվալի խոթրընա կէթիրմէքճէ , տիրթմէկէ պաչլայըպ , վէ գանը սէյճ կիպի դուճագլարընա գատար չըգըպ , Սարանըն էլէրի իչինէ մահպուս օլա՛ն ավուճլարը գըզարմըշ տէմիր կիպի թուրթուճագա պագտը ։ Սարանըն նէֆէսի , սիմսընը ևըրթըպ բաղրաչագ զանն իլէ , քէնախյի գայպ էթտի ։ Պիր լահդա գատար ագը սագ-չընա կէճիպ , ինսանլարը դըս զըվրագ իսէն օլ սիհրպագըն , եինէ թահրը հիւքմիճնէ տիւչմիւչ օլտուղունու էվէ պինաէն ալէյհ արթըգ դուրթուլմագ միւրթին օլմատըգընը անլատը ։

Շիտտէթլէ պիլդիպ , Սարանըն էլինաէն գուրթուլտու , վէ գուվվէթի դալսպի իլէ հիսսէճաթը վագըասընա ղալէպէ իտուպ , հէսուրանէ օլ ճէպագար մուղագէնին եիւգիւնէ կէօգիւնիւ տիքտի տուրտու ։

Սարա՝ պիր արալըգ Սէվրագը թէկքար բէնչէկի զասլթընա տիւչիւրտիւ դանն էթտի . Սէվրագըն չու հալինին ըէք զըսսա միւտտէթ տէվամ իսէպէ-լէճէյինի պիլսիպինտէն , ֆէվգ էլ ատէ ուսթատանէ տավրանարագ , Սէվրագը իխաֆէ իթմէմէք , վէ մուխալէֆէթի վագըասընա մէչտան վէրմէմէք իւզրէ , միլալիմանէ հալի էլտէն պրագմամագա գարար վէրիպ ,

—Էթմէ՛ , Բիէր , պուրատա պիղտէն պաչգա քիմսէ եօգ , հէր քես ուե-նուեօր , գօրգաճագ պիր չէյ եօգ , պլենէն այրըլմա , եանըմա կէլ . տէ-տիքտէ , Սէվրագ , Սարաեա եագլաչաճագ նէբատէ , տահա զիյատէ կէրի չէ-

քիսիսպ , էթրաՓա գուլագ վէրմէքտէ իսի : Հէր Թարաֆի սաքիթ օլտուղու հալտէ , կէօրիւնմէզ սիր չահիտին սիր ահ իսիրի՝ գուլաղընա վասըլ օլտու զանն իսիսպ ,

—Պիր աէս ալտընը՞զ մը , տէյու , Սարանա սիւալ իՓտիքտէ .

—Հիչ պիր սէս ալմատըմ . քի՞մ օլասիլիր պուրատա . ատէյու , քինայէ իլէ ճէվապ վէրտի Սարա . . . ամմա պօրպագ օլմուչսուն . . .

Սէվրագ , դըչըզընդ հէր պիր քէօչէնինի կէօզաէն կէչիրտի , մահիՓա- սընն կէվչէք այաընըզընը սիՓընտա , հէչիր աղտաճար արատընա սէվդու օլան սէվդիր իլահիլէր սէսսիդճէ Թէպէսիւմ իմմէքտէ իսի : Փէտէրնաը սուրէԹ- տէ վաղը օլան այաընըզը , հէբահիկիրինաէն ուզագ օլարագ տուրմադտա օ- լան իրի աչրընդն պուլաչատագլարը չու նօգԹահի մուհասիպէքի ֆէվգ էլ ատէ սուրէմէտէ մահգունն պիր հալէ վազ իմմիչ իսի :

Պլանչ կիղիչնմիչ օլտուղու Ճարրագլարընդն արատընտա , հլլէրի տիՓրէյէ տիՓրէյէ սինէնինի ԹուԹմուչ օլտուղու հալտէ , սէօյլէնիլէն սէօզլէրի տին- չէմէքտէ , վէ իչիմտիկի քէլիմէլէրինն հէր պիրինտէն պիր Թագըմ հէնուգ պիրմի տիկի չէլլէրի տուրմադչէ , կիրիֆիՓարը տէհչէՓ օլմադտա իսի : ԻպէԹ- տէլէրի իչի պիր էյիճէ աղնամայընզ , չիւնքի , Սէվրագընն հալինտէ զիյատէ պիր պիւրուտէՓ կէօրութիյինտէն վէ Գօնթէսին ալդընտան Թէհտիտէչէն պէչդա պիր չէյ իչիմէտիյինտէն , Պլանչ իչի տիւչմէն միւտագաՓընտա հապըր պուլունույը զանն իմմի . անճագ մուտիխտարէն Սարանընն Բիւրէ եաէճաչարդընը վէ աէօզէ պաչտաարդընը կէօրմէքչէ , արմըզ Թէրէտտիւտ իմմէչիպ , Բիւրէրին Սարանընն սէվգիւչիւտիւ օլտուղունա չիւպհէսի գաչմատը : Բէնտինճէ ըրդ ու նամուսուն միւճէսսէմի մագամընտա իմիպար իմտիչի Բիւրէրին պու տէրէճէ- Ճատա վէ ՓիՓնէքչար պիր քիմսէ օլտուղունա Թէտճմիւպտէ գալը :

Պէրտպէրինճէ եաչամագ արդու իմտիչի քիմսէնին սէրպէՓ օլմատրդընը վէ գըզագանճ Սարանա պաղը օլտուղունը տէրը , վէ Սարանընն տամսի հաբի- մանէ հուգուգունու արատադտա օլտուղունը Փհհմ էյլէտի . կէօյա քի Սա- րանընն հայիզ օլտուղը հուգուգ , քէնտիրինէ պահալը օՓուրմուչ կիսի , ա- րամադա հագդը վար ըմրչ : Գօնթունն մուԹէադդըմ վէ Թէմքինիչի հալինի Գը- լանչ կէօզիու էօնիւնէ կէՓէրիպ , պէօյէ պիր քիմսէտէն սէվգիտիչի հալտէ Սարանընն նա՛սըլ անը պտտաՓապիլմիչ օլմասընա , վէ անընն հիւսնիու տպյագը- նը ուհնուԹուպ , էՓինչէՓինի սուի իսԹիմալ իլէ , նամուսընը իխլալ էյլէմիչ պուլունմասընա հայրէՓտէ գալը :

Վէ Գօնթ՝ Բիւրէրի քէնտի էվտաը մագամընտա սէվմէքտէ օլուպ , հիչ պիր հիմմէԹ վէ մուտավէնէԹի Բիւրէ հագդընտա տիրիդ իմմէքսիզին մի Թէ- մատիէն անը հիմայէ իմմիչ պուլունտրդը վէ զէմանը ֆէլաքէՓինտէ ատարը մուհասպէքինի աչրագ աչրդա վէ քէմալի խուլուսս իլէ իպրագ խյէմիչ օլտուղը հալտէ , Բիւրէրին՝ պուելարըն հէբսինի սյագ ալընընա ալմրչ օլմասընա պիր վէճհ իլէ ինանամայրպ , պէօյէ պիր գապահաֆըն իմիդար գասպուլ իտէմէ- յէճէյինի Պլանչ քէնտինճէ հիւքմ իտէրէք , Բիւրէ տրԹրդ ալդագ պիր ինտան նագարըյտա պագրպ , գալսի ալգրչըրզճա ալգընմադա պաչչատը :

Գլանշ սլորագլոլ օռաուլընա չէքիլմէք վէ սէօյլէնէէն սէօզլէրի իչիթմէմէք խսթէտի ։ Գիր թարաֆտան Բիէր հադգընաա օլան մուհաւոպզէթինին մահվ վէ լէքէտար , վէ տիկէր թարաֆտան տաճի քէնտի սիկիւնահ գալզինին պոռ սուրէթլէ ճէրիհատար օլմաօրնատան նաչի , գաթ էնուէր գաթ Թէքսիւֆ իռտուալ մահգուն օլուր իտի ։ Սարանըն Բիէր մուվաճէհինանէքի նիկահ վէ թէպէռիմէրինի պուլունտուղուռ սիրէր մահալատէն ապ չոգ սէզմիշ օլաուղունատան , քէնտի քէնտիչէ ուռատնմազա պաչլոտը ։ Մահվա մէյէքլէրէ մահսուս օլան բաք վէ պիր կիւնահ պիր մուհաւոպէթի , գալզինտէ թէճէռիմ իթտիրմիշ օլան Գլանշ , քէմալի ըղնթրռալ իլէ , մուճիալի չէհվէնթ պիր տչգ ու սէվտանընն նիւմայիշլէրինէ սէչիլմէի մագռուֆնատա հաղռը պուլունմազտատ իտի ։ Սարանընն՝ Սէզգրագը քէնտիչէ սոզրու չէքիլ հատնաչտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , Գլանշընն վիւճուտի տնքէն տիքէն օլտուղու միսէլու , Բիէրին տահի Սարանըն նիւվազիշլէրինէ մուհաւէթէթ կէօռթէրտիկինի միւշահէտէ իթտիկինտէ , մէմնունիչէթ հիսս էյլէտի ։ Բիէրին գալզինտէ մուհաւոպէթ էսէրի վէ հաթթա Սարա հազրընատա հիւրմէթ վէ րիայէթի պիլէ գալմամըշ օլտուղունու գիրդ էթտի ։ Սարա , իչէմիչ օլտուղլարը գատախաթընն թէքրար վէ տէվամընա Բիէրի մէճպուռ իթմէկէ չալըշտըգը հալտէ , Բիէր , իւղէրինտէ գալմըշ օլան լէքչի , վէլէվ էօմրինիւ գիչտա իթմէք լազըմ կէլսէ , չըդարմազ արզուսընատա օլտուղունատան , Սարա՝ խիթաոպ իթտիչի սէօզլէրինն հէր պիր քէլիմէսինտէ զարուզ վէ ատտավէթինի ըզկոռ իթմէքտէն սազընմազ իտի ։

Թէօհմէթ վէ դատախաթ րէվալըթըչլա էէքտիկէրինէ պազդը օլան չուքթի մախլուգ պէչինինտէ թէքէվվիւն իտէն միւճատաէչլի , վէ պիր պիրլէրինէ զալըմանէ էթտիքլէրի հադարատը Գլանշ քէմալի թէճճիւալէ տինչէր տուրուր իտի ։ Սարանընն րէվալըթը մէգգիւրէչլի թահգիմ վէ թէչէքիտ իթմէկէ չապալանտըղընը, վէ Բիէրին խսէ, օ պազդարը չէօզիւալ պիր քարաֆտա տճմագ իւզրէ չարբընըլագ տուրատուղունու միւշահէտէ իտէրէք , Գլանշ քէնտի քէնտիչէ , իչթէ թէօհմէթլի մուհաւոպէթ տէնիլէն պոռ օլմազը , պէօյլէ նէքիթճէսինտէ պիր պիրինէ էմինիչէթ իթմէմէք , էէքտիկէրինէ նազարը տուտուվէթլէ պազմագ , ուրանճագ տէրէճէտէ բէճա վէ միննէթլէրէ զազրըմագ , տէհշէթլի սուրէթտէ մուզազմէչ կէօրմէք իչիւն մի տիր բի , իննան հէր չէչի , ազրան ու էմնալինտէն նահլ օլմուշ իտուհի բիայէթի , վէ հաթթա քէնտի նէֆսինէ մէքրուզ օլտուղու հիւրմէթի պիլէ ունուխուտ բայիմազ իտէչօր . հայըֆ , սատ հայըֆ , ալտանըչա թէհամմիւլ օլունաալիլ'ը մի աճմազ , տիմէքտէ իտի ։

Սարա՝ Բիէրէ խիթտպէն .

—Գօնթուն թէքէլիֆլէրինի նի՞չիւն բէտտ իթտին· նի՞չիւն մահգուն, միւքէտտէր , վէ մէյհուս ստն · պիր տահա կէլմէմէկէ գաթիչէն գատար վէրմիշ սին կիտի , վէտա իթմէկէ գաթիչէն գատար վէրմիշ սին կիտի , վէտա իթմէկէ գալգըշմըշ սըն · սէնին կիրմէքթիկինէ պիր վէճհ իլէ բաղը օլամամ ։ Իչթէ տէֆտաոը մուվաֆֆագաթ էթտիմ , ամմա , պէն ատ բէչիմտան օլտուր · չու պիր սէնէ միւտուէթի գայտուպէթին էսնասընտա չէքտիկիմի պիր Ալահ պիլիր ։ Տէ-

բէճէի նիհայէտէ միւսթաղրադը հիւզն ու քէտէր օլտուղում հալտէ , հալիմի պէլլի իթմէյիլ կիւլմէք , սեօյլէմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմադ տա իտիմ : Ամէնտէն խաուֆէր ալամամադ տա իտիմ : Տիւմէն իլէ չաթրըմըզ օլտուղունու տույտում . ահապա Տարալանտըն մը , ահապա էօլմ՛ուն մի տէյու տիւչիւնիլ տուրուր իտիմ : Գօրգտուղում տա պաշըմա կէլմէտի՞ մի . . . Կիյինիր դուշանըր , կէօյա քի բէք նէչէլի հիսի ալալօճա կիտէր իտիմ . վէ օրատա , պաթընէն տույտուղումու քէնտիմ ալիւր վէ պահիրէն մէմնուն վէ մէսրուր կիսի կէօրիւնիր իտիմ : Եալընըզ գալտըղըմ հալտէ տախի , տղլամըշ օլտուղում պէլլի օլուր Դօրդ ուսուլա տղլամադա պիլէ ճէսարէթ իտէմէգ իտիմ : Շատ հալտէ նէ ճէսարէթիլ թէքրար պըրագըպ կիթմէքտէն պահս իտիյօրսուն : Եինէ պանա չու էզիյէթլերի չէքտիրմէ՞ք մի տիր միւրատըն . պիլմիշ օլասըն քի , ինանըլմըն կն Փիւթուրսուզ օլտուղունու Ֆարզ իտէճէք օլսամ տախի , կէրչի քէնտիմի պէտալթէք ատա իտէր իտէմ տէ , եինէ սէնի սէվմէքտէն Ֆտրիզ օլամամ : Պիր աղ տա սէօյիւմիւ տինլէ . պիլմիրսին քի պէնիմ իչիւն ճհհանատա սէնատէն պաշգա ֆիրսաթ կօղ կիսի տիր : Սէն տէ պէնի բէտատ իտէճէք օլուր իտէն հալիմ նիճէ՞ օլուր : Պէն տէ ագըլ Փիքր տէտիքլերի չէյ գալմատը պիթտի . նէ տիւչիւնէճէք վէ նէ տէ մուհաքքմէ իտէճէք հալիմ վար : Գալպիմին իլճաապընա մէյլ իթմէքտէն պաշգա էլիմէն պիր չէյ կէէլմէզ : Պինաէն ալէյհ , պիր տէլիլիք իթմէքլիկիմէ սէպէպիյէթ վէրմէ . տէյուպ , թէքրար Սէվրագա եագլաչը . վէ այագ ատա , պաշընը Բիւրին պաշընա տույատրպ , վէ գօլլարընը օմուղլարընա աթըպ , վէ վիճուտինաէն հաապլ օլան բայիհա իլէ Բիւրի մալամալ իտուպ , գ տարարընը կէրի այտորմադա չաալըգը , վէ իալրամ վէ իլճահը կնահ տրթըրտադ կնահ էքսիյիէրէք , վէ հէր պիր սէօպիւնէ պիր լէթաֆէթի մախսուսէ գաթարագ , տուստագլարընը Բիւրին կէրատանը իւղէրինէ կէզտիրիր վէ թէքրար թէքրար ,

—Պէնի պըրագմայանադարը, աէյի՞լ մի, կիթմէյէճէյինի վատ էք տէր իտի, Բիւէր , Սարանըն էլինատէ գուրթուլմադա ղ յրէթ իտէրէք ,

—Սարա, Սարա, տէտիքտէ ,

Սարա՝ քէմալի մէՇնունիյէթլէ .

—Ա՛հ , պանա Սարա տէյու խիթապ իտէյօրսուն . . . պիրինճի տէֆա ատը քի . . . մէրհամէթէ կէլտին . կիթմէյէճէքտին տէյի՞լ մի . եէմին էթ կիթմէյէճէյինէ :

Բիւէր՝ մահզունանէ Սարանըն եիւպիւնէ պագ տըգատան ատնրա , եաճաշ պիր սէտա իլէ ,

—Կիթմէքլիյիմ լազըմ կէլիյօր , տէտիքտէ .

—Միւսաատէ իտէմէմ , աէյիւ պաղըրտը Սարա ,

—Պու խուստուտա սիղէ իթաաթ իթմէմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ :

Սարանըն գօլլարը գ ըրըլմըշ կիսի , Սէվրագըն օմուղլարընատան աշաղը տիւչիւպ , քէնտի տախի պիր գանարէնին իւղէրինէ տէվրիլի վէրտի : Հիւզն ու քէտէր սըֆթաթընը իհաթա էյլէտի . տուստագլարը գ ըսըլըպ :

—Տէմէք օլուր քի , պէնատէն նէֆրէթ իտիյօրսուն :

—Սէնաէն նէֆրէթ իթմէխկիմի բանա պիլիրսին , տէտի նէզաքէթլէ Բիէր ։

Սարա աղլամաղա պաշլայըսկ , քէտէրնաբ պիր սէտա իլէ ։

—Էօյլէ խէ , Ալլահ աշղընա , հիթմէ ։ խթէխկիյինի նաթարըմ ։ սանա միւթի վէ Թասլի օլուրում ։ Է կէբ խթէմէյօր իաէն , պատէգին պիր պիրխմիպի սէվմէյիղ ։ Լաքին հիչ օլմազսա , պանա էպկէթ վէրմէ ։

Սարա չու սէօղլէրի սէօյլէմինի սրրատա , Սէվրագըն էօնիւնտէ տիպ չէօքմիւշ , վէ էլինի , պինէսի իւղրինէ տանամըպ , հաւաթ վէ մէմաթը՝ ա֊ լաճաղը ճէվապտան մատուտ սբր կիպի , քէմալի Թէպարրու իլէ Բիէրին հիւ֊ զինէ պագմագտա իտի ։ Բիէրին ճէվապ իթապընա Թէրէտտիւա իթմէքտէ օլտուղընը կէօրտիւյինէն , Թէքիֆինի բէտտ իտէճէք խէվփ ու իհթի֊ բարըլյա տիթրէմէկէ պաշլատը ։ վէ հագըղը վէ ճիտտի պիր աշղ էէրի օլարագ իրթիբնատ վէ Թէննէղղիւլէ դաթյանարագ , Սա՛ ա ,

—Հիչ օլմազսա պիր գաշ կիւն տահա կիթմէ գալ քի , սէնի կէօրմէմէկէ պըշապիլմէկէ վագըթ պուլապիլէյիմ ։ կիտէճէյինի հիչ մէմուլ իթմէյօր իտիմ ։ Կէօրի՛յօրմուսուն , սէնի մէմուն իթմէք իչուն էլիմանն կէյնի իճրա իտէ֊ յօրում ։ ։ ։ հիչ օլմազսա , սէն տէ պու պատարըզ օլսուն լութֆի էյլէ ։ օլո՛ւր մու ։

Բիէր՝ Սարանըն ախապդինը պիլտիյինակն , Թէքրար հիատէթէ տիւշմէ֊ սինակն գօրգար իտի ։ Էկէրչի Թէհամիւլիւ Թիւքէյէճէք օլուրսա , Թէհլի֊ քէլի վէ ղարիպ իճրաաթա դալգըշմազա միւզԹէհիր օլտուղունու պիլիր իտի։ Պինաէն ալէյհ մուվաֆագաթ իթմէքը լիւզումունը հիսս իտէրէք ։

—Բէք ալա , պիր հաֆԹա տահա զալըրըմ , տէտի ։

Սարա՝ պիր հարաքէթլէ ։ Բիէրին գուճաղընա սէրըլսը ։ սէվինճինակն չըլտրմըշ կիպի , հըրս ու աշգ իլէ Բիէրի սըգըշտրտը ։

Սարա իչուն պիր հաֆԹա միւտտէթ տէվԹա պիր էպէտյէք գասի֊ լինէն օլուպ , չու միւտտէթ զարիճնտա , պէյքի պիր վուգուաթ գուհու֊ րույէ իչին բէնկինի տէյիշուիչէպիլճէյինի իւմիտ իթմէքտէ իտի ։

—Օհ , հալա պէնի սէվմէքտէսին , պէնի քևսվիլէն զալպինէն հէնուզ չըգարմամըշսըն տըր ։ ։ ։ Բիէր ։ ։ ։ տէյլէրէք Սարա՝ Բիէրտէն այրրտամազ վէ էլսիսէճինին գուճաշըյյա եանագլարընը օխշար իտի ։ ։ ։ Բիէր իսէ , Սա֊ բատան գուրթուլմազա չալըշըր իտի ։ Օ սըրատա Սարա մահզունանէ բէճա վէ նիյազա պաշլայըսկ ,

—Ա՛Փվ իտէրսին ։ տէյլի տիվանէ օլմուշում ։ ։ ։ սէնին ճանընը սըգըյօ֊ բուում , պիլիրիմ ։ ։ ։ ահ , պու նէ պէտտագաթ հալ տըր պէնիմ հալիմ ։ ։ ։ պէն քի տէրէճէյի Նիհայէտէ քէնտիմի սա՛ա պէկկէնտիրմէք արզուսունտայըմ ։

—Խա՛յր , պէնիմ ճանըմ սըգըլմատը , տէտի պարիա պիր Թավր իլէ Բիէր ։

Սարա Թէքրար Բիէրէ կապլաշըսկ , վէ նազարը հայրէթլէ եիւզիւնէ պա֊ գըշ ։

—Բիէ՛ր , սէօյլէ պանա , պաշգա պիր գարը սէվմէզսին տէյի՛լ մի ։

Կիզկէնմիշ օլտուղու մահալտէն Պլանչ՝ Սարանըն պու սէօզլէրինի խյիթ-տիքտէ ահիթէմէ կէ պաշլայըսը , ապիմ խէյլէճան իլէ Սարանըն սիւալինէ Բիէ-րին վէրէճէկի ճէվապա պէրլէմէքտուր խոտ : Բիէր՝ նազարընը չէվիրիսյ , զալի-մանէ պիր թարդ իլէ ,

—Սէվտիկիմ պիր քիմսէ վար իսէ , օ տա աէնին զէվճին Գօնթ Գանալ-հէյլ տիր :

Սարանըն պէնդի ահթըլ ,

—Հազըրլամա չիտտէթի էլտէն ալըրազմայօրսուն , Բիէր , պէնի բէտտ վէ թէրը իմմէկի պէյէի հազրըն օլսուն . վէ ֆագաթ պէնի պու տէրլճճ թահդիր վէ թէկիլէ հազրըն ալապիլիր մի :

Բիէր ալըրազլըգ սահուչմագա հայըրլանըրդտա , Օարա՝ թէքրար նէզա-քէթի էլէ ալարադ , վէ թէսէլսիւմ խէրլէք .

—Շիքևայէթ իմմէկի հազրըմ Լօդ , իսթէտիկինի սէօյլէ . . . ֆագաթ պիր ազ տահա տուր կիմմէ . սէնի պէնիմ Լանըմտա կէօրէսիլմէք սահաթ-ինէ Նահէ օլմագ իչնէ , նէ գահար էզիյէթ , նէ գահար մէչագգահի չէ-քէճէք օլսամ , կէօդիւմէ կէօրիւնմէդ :

—Պունուն իլէ պէրապէր , կիմմէկի մէճալուրսում . ահվ իտէրսին . . . Եարըմ սահաթտան զիյահէ տիր քի պուրահայըմ . . . աէնին զայդուպէթին տուչուլապիլիր . . . պինաէն ալէհ հէր իթիմիզ Լէրիմիզկ չէքիլմէկիզ . . .

—Սանա միւթի վէ թահալի օլտուղումու իսդահթ իմմէք իսթէրիմ . . . պինաէն ալէհ , Ալլահա ըսմարլատըգ . . . լարին Եարըն կէօրիւչճէ՞քմիյիզ :

—Էվէվէթ Եարըն :

Սէվրագըն պօյունա Լէմիմէք իւզրէ , այագլարըն ուճունա պուսարագ , Սարա՝ սիմսարնը Սէվրագըն տուտագլարընա Լանաչտրար . Սէվրագ զայէթ խաֆիֆճէ տուտագլընը Սարանըն այնընա տօգունտուրտուգտան սոնրա , Սա-րանըն կէչիրէ օլտուղու գարույա տօղրու հիսիյ , գարույու աչմագ իսթէտի իսէ տէ , գարու աչըլմասըղընտան , գուվվէթիճէ իթի վէրտի : Գարունուն տօղրամասընտան պիր չաթըրտը դօրտու իսէ տէ , քիլիտ աչըլմասը :

Սարա նէ օլտուղունու անյայամասըղընտան .

—Նէ՞ վար տէտիքտէ :

—Պու գարու քիլիսէնմիշ . տէյու , ճէվապ վէրտի Բիէր :

—Ֆի՞մ քիլիսէնմիշ :

Սարա իլէ Բիէր պիր պիրլէրինէ պագըսյ , իքիսինտէ տախի նուճդա հէ-սաբէթ գալմատը : Հագըդաթէն գարունուն քիլիսէնմիշ օլտուղունու թաս-տիգ իմմէքտէն իքիսի տախի չէքինիսյ դօրգմագտա իսի . Սարա , պէյագ պիր բէրի միսալի , գըչչագտան կէչիսյ , պաղչէսինին գարուսունա տօղրու կիմտի : Մահիմասյ՝ սարաերն արգասընտա զայդ օլմուչ իտուկինտէն , պաղ-չէ գարարմըչ իտի . Սարա , պաչըրը ճամա տահաթը տահաթմագ , կէրի չէ-քիլսյ , քէմալի տէհղէթլէ .

—Ֆի՞մ տիր օ , Լօլուն քէնարընտա հարէքէթ սիչ , գօչճու կիսլի տուրան, տէյու մըրրըլտանընը :

Բիէր տէրհալ Ֆրօսար օլտուղունու խախըրլայըլ , գարույա տօղրու եագլաչը , վէ հագըդաթէն տուրան քիմսէնին Ֆրօսար օլուլ օլմասըղընը թաստիդ իմմէկէ չալըշը : Կէօզէլիմի , սըրթընը գրչլագա տօղրու չէվիրմէքտէ օլտուղունտան , Ֆրօսարտան տահա դըսա ալօյլու ալիրիսի օլտուղունու Բիէր սէգտի : Պէքլէյէն քիմսէ վագթըն կէչմէտիյինտէն տօլայը սըգըլարադ , սաալըրսըլըգ ալամէթի օլարադ , այագլարընը նէրէ ուրուլ տուրմագտա իտի : Նիհայէթ թէքրար նիզամէնիւ չէվիրտիքտէ , միրալայ Մէրլօ օլտուղունու Բիէր միւշահէտէ էյլէտի :

—Միրալայ տըր :

—Պուրատա պուլունտուղում տույուլմուչ : Մահվ օլտում պիթաիմ . տէյիսլ Սարա օթուրտու , վէ բէրիչան փիքրիյէ պուլունտուղու թէհլիքէլի հալտէն դուրթուլմագլըղընը չարէսինի պուլմադա չալըշտը . ալիրտէն պիրէ սէվինէյէ այագա գալդըլ :

—Պլանչըն օտասընտան կէչիլ սիվիչէպիլիրիմ . տէյէրէյք ներաիւպանըն Լօլունու թուրթտու իսկ տէ , Բիէր՝ կէօզլէրի բարլաեա բարլաեա վէ սիմասը թուրթուչա թուրթուչա , Սարանըն գօլունտան Լուգալայըլ :

—Եարտըղընը սիլի՞յօրմուսուն , իչին էէթիէէսինի տիւչեւի՞յօրմուսուն Պլանչ սէնի կէօրիւրսէ նէ՞ սէյէճէկը , վէ սէն նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսին . հագ գընտա նէ՞ կէօնա էվքեարա զահիլ օլաճագ :

—Նէ՛ օլուր իսկ օլսուն . նէ՛ եարայլըմ , տէմի Սարա :

Բիէր՝ տահա զիյատէ սիր թէլաշէ իլէ ,

—Սէնին պուրատա, սէնինի իլէ պէրապէր օլտուղունու Պլանչ տույաճագ , պուննու հիչ սիր վէճհ իլէ իսթէմէմ :

Պուլունտուղըարը հալին թէհլիքէլի Սէվրադըն կէօրիւնէչ կէօրիւնմէզ օլտու . իչին՝ քէնտիսինճէ էն էհէմմիյէթլի օլսն ճիհէթի , Պլանչըն չու տէհ չէթլի հագըդէթի տույմամասընտան իպարէթ իտի : Պլանչըն քէնտիսինի իթ համ իտէճէյինի տիւչիւնտիւճճէ , չու ըէպալէթին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն հէր կէօնա ֆէտագիարըղըն իճրասընա հագըրլանմագտա վէ համիա Պլանչըն նազարընտա մէրտուտ օլմամագ իչիւն , Գօնթ Գոնալէհյյի սիւչ թէրտիւ իթմէկի կէօրիւնէ ալմագտա իտի :

—Տէմէք օլուր քի , պէնինի մահվ օլմադըղըմը թէրճիհ իտէյօրսուն . իքիմիզի պէրապէր պուրատա պուլմալարընա բարը օլույօրսուն , էօյլէ՞ մի , տէտի Սարա :

—Ասլա , իչթէ պէն կիտէյօրում . . . սէնտէ արտըմ սըրա եիւրիւ . . . սէն սաուչուտագ կիտինճէյէ տէկին , պէն Մէրլօնուն Լագասընը պրագմամ . . . սիր քէրրէ սէն սաուչաճագ օլուր իսկէն , պէն տէ դուրթուլուտ գաչմանըն չարէսինի պուլուրում . ճէվապ վէրտի Բիէր :

—Նա էկէր իւղէրինտէ սիլահ վա՞ր իսկ :

—Ալլահ վէրսին տէ սիլահը օլսուն :

—Բիէր :

—Գըրագ պէնի . . . տուր չուրաաա սիրագ :

Բիէր՝ պաղչէնին գաբուսունու աչտըղը սըրատա , Մէրլօ տուչուսլ , հէ-
ման իւղէրինէ գօչտու . անճադ խայը վագիտան ալէրու Մէրլօեա կէօրիւն-
մէքսիղին գօրդուսունտան տիթրէչէ տիթրէչէ տիվարըն քէօչէսինէ սիբէրլէն-
միչ օլան Ֆրօսար , զուհուրի մէլհուղ օլան Թէհլիքէչի Սէվրագա խապէր վէր-
մէք իւղրէ գըլաղա տօղրու կէլիսլ , իչէրի կիրտի , վէ Սէվրագըն գօլուհունու
սըգարագ «պէն իմ» տէտի . մուախախարէն , մէմուլին ղայրը պիր էչսարէթ-
լէ գաբուչու քհամիլէն աչըղ պըրագըսլ , հիւրմէթ վէ բիայէթի պիր Թարա-
ֆա ախըսլ , վէ վար գուվվէթինի էլէ ալըսլ , Մէրլօեհու գավրայը վէրտի , վէ
Եօլուն իւզէրինտէն պիր Թարաֆա չէքմէկէ ուղրաչտը : Մէրհամէթ նէ օլ-
տուղունու պիլմէչէն միրալայ Մէրլօ , պէօյլէ չիտտէթլէ սիւրիւքլէնտիկինի
կէօրտիւքտէ գաղապըղնտան պաղըրարագ , Ֆէվգ էլ ատէ պիր գուվվէթլէ ,
գաբուչա սարըլտը · վէ օլանճա գուվվէթլիչլէ , գաբուտտան միրուրի մէնէ չա-
լըչըսլ , հէմ քէնտիսինի սըգը սըգը Եագալամըշ օլան Թանըհամատըղը քիմ-
սէյի Թէբէր վէ հէմ տաիսի իտապէթ օլարագ տէօյիւչմէտէն գըսըլմըշ օլան
սէսի իլէ իմտատրնա ատամ չաղրրըր իտի :

—Ա՛հ , հապիս , տահա էլիմտէ գուվվէթ վար տը , գօրդմա , չըգմա-
Եաճագ սըն պուրտան :

Ֆրօսար՝ սէսինի տէյիչթիրիպ ,

—Միրալայ , մէրհամէթ էթ · էթտիյինէ պիլմէյօրսուն · աղիմ պիր ֆէ-
լաքէթին վուգուրինէ սէպէպ օլաճագ սըն , տէտիքտէ , Մէրլօ ·

—Ֆէլաքէթ վուղու պուլտու պիթտի , հէր հալտէ չու ֆէլաքէթէ սի կէպ
օլանը անլաեաճագղըզ . տէտի :

Ֆրօսարըն Թէհամմիւլիւ Թիւքէնէրէք .

—Ա՛հ , էօյլէ՞ մի տէյիսլ , ֆէվգ էլ ատէ պիր գուվվէթ վէ չիտտէթլէ ,
Մէրլօյու սէլլինտէն Եագալայըսլ , Թօբ կիսլի ղըզլաղըն իչինտէքի գանաբէ-
լէրտէն պիրինին իւզէրինէ ֆըրլաթը վէրտի :

—Եարտըմա հէլ, Գօնաչհէյլ· չու հայտուտ պէնի էօլտիւրիյօր , տէյու
հայգըրտը Մէրլօ :

Ֆրօսար՝ Այվրագա խիթապէն ,

—Զըղ , կիթ , Եօլ աչըղ տը · տէտի :

Բիէր իլէ Սարա , գաչմագ Եօլունու Թուքուպ պիր իքի ատըմ ալտրգ-
տան սօնրա , Գօնթու գաբուննուն էօնիւննտէ գարչըլատըգլարընտա տօնտու-
լար գալտրլար · չու Թէհլիքէլի օյունուն օյունճուլարընտան հէր պիրի , պու-
լունտուղու նէրտէ մրխլանըզ գալըսլ , հիչ պիրի նէ հապրէքթի իթմէկէ վէ
նէ տէ սէօղ սէօյլէմէկէ ճէսապրէթ իտէմէզ իտի : Ֆրօսարըն տարպէսինտէն
Եարը պօղուլմուշ կիսլի սէրսեմլէնմիչ գալմըշ օլան միրալայ Մէրլօ քհնոհյլի
պուլմագա չալըչըր իտի : Բիէր իլէ Սարա , պէնզէրի քիւշ կիսլի իչին նէթթի-
ճէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր : Գօնթուն՝ ֆէվգ էլ ատէ խէլէճանը գալպինի
միւապէնին Թէհհտիտամիզ սէտատը , Պհանչըն գուլաղընա վասրլ օլտուգտա,
սագլանմըշ օլտուղու տալլարըն արասընտան մէչտանա չըգտը: Գօնթ գաբու-
Եու քիլիտէչթիլ , անախթարընը ճէպհինէ գօտուգտան սօնրա , սալօնուն գա-

բուտունա տօղրու կիտիղ , պիր ազ էվվէլ սագլամըշ օյտուղու անախթար իլէ գաբուլու աչտը · վէ վէխիմ վէ ֆագաթ սաքին պիր թամր իլէ ,

—Էվվէլա ըշըգ կէթիրին , տէտի ։

Գօնբ՝ ուլուշմուշ գալմըշ օյան Սարա իլէ Ռիէրին Լանընտան կէչտի իսէ տէ , թէչխա իտէմէտի ։ Օրատա պուլունանլարըն քեաֆֆէյինի թահրը գասլըրնա ալմըշ օյտուղունտան , ասլա թահիլ իթմէյուշ , քէմալի տիդգաթ վէ մէթանէթլէ տօլաչմագտա իտի · Մատմազէլ Գյանչ՝ Գօնբուն սալօնտա պուլունան մասանըն իւզերինտէքի լամբայը ալտըղընը կէօրտիւքտէ , չէրմ ու հիճապընտան , վէ գօրգուսընտան տիթրէյէ տիթրէյէ տէլի տիվանէ կիսի նէրսիւալնտան չըգըշ սիվիշտի , վէ Սէվրագըն քէնտի հագդընտա մէէլուֆի օյտուղու մուհասալպէթ վէ հիւրմէթի իգթիզասընճա , թէօհմէթ վէ գասլահաթընը քէնտիսինտէն կիղլէմէք իսթէմէսինտէն նաչի , Սարանըն գաչմագ իսթէմէյուշ , Սէվրագըն սլըրագմատըղը օտայա կիրի վէրտի ։

Գուլունտուղու օտատա հէր վէճհ իլէ էմին օյտուղունու սլիլտիյինտէն , Գյանչ՝ Բիէրին հալինի տիւչիւնմէկ պաչլատը ։ Գիւթիւպանէյէ չըգտն գաբունուն բէրտէսի արգասընա կիպլէնիպ , Գօնբուն ավտէթինէ պէքլէմէքտէ օլանլարընը ահվալ վէ աթվարընը թէտգիգ տուրտու ։ Գօնբ պաչը աչըդ , վէ պէնգի աթմըշ իչէրի կիրիպ , էլինտէքի լամբայը օրթատաքի մասանըն իւզերինէ գօյտուգտան սօնրա , հէր թարաֆը կէօղտէն կէչիրտի ։ Գօնբէս Սաքանընը օրատա պուլունտուղունու սլիլտիյինտէն , անը կէօրտիւյիւնտէ գիյատէ սլիր թէլաչէյէ տիւչմէմի իսէ տէ , Սէվրագ կէօղիւնէ իւիչիր իւիչմէգ կէրի կէրի չէքիլտի ։ Զէհրէսի տէհչէթ վէրէճէք սուրէթտէ պօզուլուսպ , սալնը-նընն տամարլարը գապարտը , վէ կէօղէրի սլիր նօգթայա տիքիլտի գալտը · վէ էօլէճէք տէրէճէտտէ եարալանմըշ կիպլի զահիֆ սլիր սէտա իլէ ։

—Բիէր , տէյու չաղըրտը ։

Տիկէր թարաֆտան միրպլայ Մէրլօ , կիւրիւլտիւլիւ սլիր սէտա իլէ ,

—Ֆրօսար տա պուրատա , Ֆրօսար տա , չիւպհէմ Եօգ իտի , տէյու հայգըրտըգտա , Գօնբ՝ չիտտէթի հալ իլէ Մէրլօյա ·

—Սաա օլ , տէտիքտէ , Մէրլօ , Գօնբուն պէօյլէ տիթրէյէրէք էլլէրինի ուզատըպ , զարիպ սլիր թարզ իլէ քէնտինէ նազար իթտիյինի կէօրտիւքտէ , հէմ թէաճճիւպ իտտուպ , հէմ մուզմաթրըպ օլուպ , սիւքիւթի իսթէյար էյլէտի ։

Գօնբ՝ Սէվրագտան եիւղիւնիւ չէվիրտի · Սէվրագըն գապահաթը օլմասընա սլիր վէճհէլէ գանսաթ հասըլ իտէմէմքտէ իտի ։ Վագըա՝ աչքնար սուրէթտէ պրագըպ կիթտիրքտէն սօնրա , Սէվրագըն տէօնիւպ չու մահալտէ Գօնբէսի կէօրմէկի կէլմիչ օլմասը , Գօնբա սլիր ազ զարիպ կէօրիւնմէքտէ վէ Ֆրօսարըն Սէվրագա բրիֆագաթ իթմիչ օլմասը թէաճճիւպիւնի մուճիպ օլմագտա իտի ։ Շու իւչ մահալուգուն սլիր արաբա այնի մահալտէ պուլունմասը թահրընտա սլիր հիքմէթ օյտուղունա չէքք ու չիւպհէ իտէմէյուպ , հէր հալտէ չու հիքմէթ վէ սէպէպի անլամագ արզուսուլա Գօնբէսէ խթապէն ·

—Սարա , պուրատա պուլունտուղունուն սէպէպինի պէյան վէ թարիֆ իտէճէ՞քմիսին իթմէյէճէքմիսին · տէյու սիւվալ իթտի ։

Սարա՝ գարը թայֆէսինէ մախսուս օլան սիր ֆէնեռապզըդ իլէ , Գօնթ Թարաֆընեռան վուդու պուլան սիւալէ ճէվապ իթասընը պէր Թարաֆ իռուպ, վէ բեսմէն քէնտիսի սիւալէ գալգընըպ , մուխէդդուսանէ պիր չէքլ իլէ սա-չօնուն գաբուսունու կէօսթէրէրէք ,

—Գու գաբույու սի՞ղ մի գաբաատընըզ , Մօսիէօ , տէյու սօրտուգտա . Գօնթ .

—Սիդի քէնտի տաիրէնիդտէ պիր միւտտէթ պօշունա արայընպ պուլամա-տընըզմտան, գաբույու գաբաատըմ . . . անճագ, չու հալին հագըգաթընը ան-լամագ , սիղին իչիւն բէք գօլայ օլտուղունտան , ճիւմլէմիզին խայրը իչիւն օլսուն , չու զահմէթտէն դաչընմամագընզը բէճա իտէրիմ , տէտի :

—Հագգընմա իթթիխսազընա ճէսաբէթ իթմիչ օլտուղունուզ մուսամհէ-տէն սօնրա , բէճայա գալդըչը յօրսունուզ , էօյլէ՞ մի . պիր ազ կէճ գալտը-ննըզ . մատամ քի չիտտէթլէ պաչլատընըզ , էօյլեճէ տէվամ իտինիզ . տէյիպ , Սարա քիպը ու ազամէթլէ , պիհիւնահլըզընա կիւվենէն պիր գարը հիպի կէ-չէն տէօնճէնաէն պի խասպէր կիւպի պիր թ-ավը բէյտա էյլէտի :

Գօնթ , հիտտէթինի զապթ իթմէկէ ղայրէթ , վէ քէսպի սիւքիւնէքթ իթ-մէք Թարաֆընը իւթիւպամ իտուպ .

—Տինլէ , Սարա , ինսաֆ էթ . հիչ պիր չէյտէն չիւպհէլենմէտիմ . բասթ կէլէ պուրայա կէլտիմ . . . վագըա , սօնրատան տէհչէթլի սուրէթտէ պիր չիւպհէ տիր զիհնիմի գաբլատը . . . անճագ , չու հալի կէօրտիւյիւմտէ , չիւպհէյէ հագգըմ օլա՞մազ մը : Գու հալին սէպէպինի անլամագ իստէտի-կիմ կէօգիւնիւզէ չօ՞գ մու կէօրիւնիւյօր : Էկէրչի Թահթընտա պիր ֆէնեռլըգ եօգ իսէ , պիր քէլիմէ քեաֆի տիր . . . անճագ , չու քէլիմէյի սէօյլէմէլի-սին . . . էլզեմ տիր . . . իստէրիմ քի անլաթասընը . . . եօգսա . . .

Սարա , Գօնթուն գարչըսընընա կէրիլիսպ , միւնագաչայա հազըր կիպի , կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլայարագ .

—Եօգսա՞ . . .

—Եօգսա , քէնտիմտէն մէսուլ օլմամ , ճէյու պաղըրտը , վէ օ տագը-գայա դաատար սօլմուչ օլան պէնգի , գըզգըլ պիր տօնուգլուգ քէսպ էյլէտի :

—Թէհտիտ իտէյօրսուն էօյլե՞ մի . օ հալտէ հիչ պիր չէյ տէյճէճէյիմ եօգ :

—Ա՛հ , տիգգաթ էթ . տէյուպ , տէլի կիպի տիթրէյէրէք , հէր կէօնա չիտտէթլի մուսամհէյէ հազըր , պէրաբէն Սարայա եագլաչտը : Նիգլէրի հէման պիր պիրինէ տօգունճագագ տէրէճէտ եագըն օլարագ պէնը պէնընա կէլիպ , պիր պիրլէրինին ճիւգիւնէ պագտըլար : Սարանըն սըֆաթընտա , զալէպէսի զույըը միւմքին պիր ճէսարէթ , ազզընտա , Թահգիրամիզ պիր Թէպէսիւմ , վէ կէօզլէրինտէ , պիր սիւքիւնէքթի Թամամէ միւչահէտէ օլունմագտա իսի : Գօնթ՝ պիր ատըմ կէրի չէքիլտի : Մուսախախրէն Սարանըն քէնտիսինի Թահ-Քը հիւքմիւնէ պամըչ օլմասընը հիսս իլէ , զագապը պիր գաթ տահա արթընպ , պիր հալի ֆէլաքէթիչիթմալ իլէ ,

—Ա՛հ , սէֆիլ գարը . էօլտիւրտիւն պէնի , տէտի :

Գօնթուն այագտա տուրմագա մէճալի գալմաագընընտան , տիւչէնէք կի-

ալի սալլանըսլ տուրմագտա իտի ։ Գօրգուլաճագ տէրէճէտէ պէնգի թէքրար սօլտու ։ Իքի թարաֆտան պիր պաղրըճ տըր գօրտու ։ Սէվրագ՝ իմթիհարա եարտըմա նէթիլմէք իւզրէ , Գօնթա եադլաշըրդը միսիլու , Գլանչ տաիխ նէրսիւսլանտան էնիալ , վէ պիրտէն պիրէ մէյտանա կէլիալ , Գօնթա մուա֊վէնէթէ գօչտու ։

—Գլանչ , տէյու չաղըրտըգտան սօնրա , Գօնթ՝ հէյաք օլմուչ կիսի օ֊թուրտու , վէ պաչընը աստը ։ Գլանչ՝ աթէչ կիսի նանմադտա օլան Գօնթուն ալընը էօքտիւքճէ էօքէր , վէ պուդ կիսի սօզուդ էլլէրինի օղլաստըդճա օ֊ղալար իտի ։ Գլանչըն հուզուրը՝ Սարանըն իչթիրազընը պատի օլտուղու մի֊սիլու , Ֆրօսար՝ Գլանչըն հուզուրընտան պիր չարէի սէլամէթ մէմուլ իմմէ֊կէ պաչլատը ։

—Շիմտի նէրէտէ իսէ զըղըմ Մաալէնին տէ պիր քէօչէֆէն չըգաճապը֊նա չիւսկիմ եօգ ։ տէտի Մէրլօ ։

Ճէնէրալ՝ Գլանչը կէօրտիւքտէ , պուլանըդ վէ գարանլըգ օլան կիհնին֊տէ պիր ըչըդ , պիր այընլըդ հասըլ օլտու զանն իթտի ։ Գլանչըն՝ Գօնթէս իլէ պէրաբէր , Սէվրագ վէ Ֆրօսարըն նանլարընտա պուլունմալարընտա հիչ պիր մազարրաթ օլամայաճաղընը իչթիսկահա մահալ գալմատըղընը հիւքմ էթտի ։

—Սէ՞ն տէ պուրատա իտին , էվլատըմ , տէյու սիւալ իթտի Գլանչա։

Սէվրագ իլէ Սարա օ տէրէճէ պիր վէսվէսէ վէ բէլաչէ իլէ Գլանչըն վէ֊րէճէկի ճէվապա պէքլէմէքտէ իտիլը քի , գալպէրինին չարբընթըսը ատէ֊թա իչլիտիմէքտէ իտի ։

Գլանչ , Սէվրագ իլէ Սարանա , ֆիթուրսուզ պիր նազար աթի իթտիքտէն , վէ սէօյլէյէճէյի կիւնահսըզ եալանըն բէչինէն ափըընը տիլէյօր կիսի , Գօնթու էօքտիւքտէն սօնրա ,

—Էվէթ , սայընճըղըմ , պէն տէ պուրատա իտիմ , տէտի ։

—Գարանլըգտա կիպլէնմիչ իտին տէյի՞ մի , տէյու պաղրտը Ֆիթնէ֊քէար Մէրլօ ։

Գլանչ նինի Ֆիթուրսուզլուղը էլաէն պըրագմայարագ ,

—Խա՛յր , միրալայ , Սէվրագ , Ֆրօսար , Գօնթէս վէ պէն քիւթիւպխա֊նէտէ իտիք . սիզին՝ Սէվրագընը տըշարը չըզմասընը մէն իմմէք իւզրէ դա֊բունուն էօնիւնտէ իթտիհինիզ կիւրիւմիյիւ իշիմտիքտէ , Գօնթէս նէ՞ օլ֊տուղունու անլամագ իւզրէ սչաղը էնտի ։ Պէն իսէ , տօղրուսու դօրդում֊ատան եօգարտա տուրտում տինլէյօր իտիմ . տէտի ։

—Տինլէ՞յօր մը իտին տէյու սիւալ իթտի Մէրլօ ։

Բիէր՝ բէճա վէ նիյապը իյմա իտէր պիր նազար իլէ Գլանչըն եիւքիւնէ պաղտըգտա , գուրպան օլմադա հազըր պիր չէհիտ մադամընտա , Գլանչըն հէր չէյի կէօղիւնէ ալմըչ օլտուղունու անլատը ։ Ա֊յադլարընտա դաբանարագ . «մատամ քի հէր չէյի իչիմիզ սին , տէմէք օլուր քի , գաալահաթ վէ թէօհ֊մէթիմատէն քէնտիմին տաիխ նէֆրէթ իթմէքտէ օլտուղումու անլամըչ սըն աըր ։ Էհէրչի պուրատա պուլունմուչ իսէմ , իսթէմէյէրէք պուլունմուչ օլ֊

տուղըմը պիլիրսին ։ Գէնիմ սէսլէպիմէ տիւչար օլտուղուն ըլթըրապտան վէ սէնին քիալրինէ տօգունամագ վէ ըֆֆէթի հալինի ինճիթէճէք սուրէթտէ իթ-միչ օլտուղում մուամէլէտէն տօլայը աֆվընը րէճա վէ նիյազ իտէրիմ , տէ-յու պազրըմագ իսթէտի ։

—Նյ պիր մէճլիս գուրմուչ կիպի նէ եարըյօր իտինիզ պուրատա . տէ-յու նէզաքէթլէ սիւվալ էթտի Գօնթ ։

Գանչ ճէվապ իթտասընտա թէրէտտիւտ իթտի իսէ տէ , սէխավկէթի գալ-պիյէսի իգթիպասընճա , թէհլիքէլի սուրէթտէ թահրը թէհտիտտէ պուլուր-նան քիմսէլէրէ մուավէնէթ իթմէք , վէ հազրզաթը հալին տէհղէթինի Գօնթ-տան կիզլէմէք մազսատընա մէպնի , իթտիյինի տիւչունմէյէրէք մէյտանա ա-թըլտը . վէ պիր սէպէպ պուլմագ իգթիղա էթտիյինտէն , սէօյլէմէկէ պաշ-լամըչ օլտուղու հալանը տէվամ իտէրէք Գօնթու պատաթմագա գարար վէր-տի իսէ տէ , հանկը ուճունտան պաշլայաճաղընը չաչըրտը ։ Ֆրօսար Գանչա եարաըմա նէթիյիսի ·

—Թէնրալ , էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիզ , քէյֆիյէթի թարիֆ վէ պէ-յան իտէրիմ ։ Ղայէթ աչըզ վէ սատէ տիր · · ·

Ֆրօսարընը միւտախէլէսի , Սէվրագընն պիհնինի գարըշտըրըպ , քէնտինճէ միչքիլ կէօրիւնէն չու թարիֆաթընն իչինտէն նասըլ չըգապիլէճէյինի տիւ-չիւնէմէկէ , վէ Ֆրօսարընն ատի սուրէթտէ պիր գաչամագ նօլու թուրմասըն-տան ղօրմազա պաչտատը ։ Էէր չէյի կէօրիւնէ ալմըչ իտի իսէ տէ , տալչագ պիր միւտախէլէյէ ատա բազը օլամամագտա իտի ։ Ֆրօսարընն «բէնէ աչըզ վէ սատէ տիր» սէօղլէրինէ թահգիրամիղ պիր սիլէ նազարըյլա պագտը ։

Ֆրօսար սէօպիւնէ տէվամ իլէ ·

—Գէն Սէվրագա ճատտէյէ գատար բիփագաթ իթմէքտէ իտիմ ։ Զանն իտէր իսէմ կիթտիչիմիզի պիզ աէ կէօրտիւնիւզ · էկէր խաթրընըզտա ղալ-մըչ իսէ , պիզին իխթարընըզգ մուճիպլինճէ , եօլտա Սէվրագա պագը չէյյէր սօր-տուսմ . մահգունիյէթինին , վէ պէօյլէ նահէհանի պըրադըպ կիթտիկինին սէ-պէպլէրինի անլամագ իսթէտիմ ։ Ինսանընն գալըպ պիր թագըմ էնտիչէլէբաէն տօղղուն օլտուղու սըրատա , էքսէրիյա սատրգ պիր տօսթուն սէօզլէրի թէէ-սիր իթմէկէ պաչլար · · լագըրտը ուղանըր , ազլանըլըր , վէ չէքիլէն տէրտ ու միհնէթլէր հիքմայէ օլունուր ։ Պիր տօսթա սըրրընը աչմագ նէ գատար թահթը վէ նէ տէրէճէ թէսլիյէթպախէ օլտուղու աչէքճար տըր ։

Ֆրօսար , պատտըպը տալին գալի օլտուղունա էճնիյէթ հասըլ իթմէքլէ ճէրպէչէճի լիսանընա թագվիյէթ վէրիպ , ճալիսի մէրհամէթ իսպարէլէր գուլ-լանմագտան չէքինմէկլի գարարլաչտըրտը ։ Սէվրագ , Սարա վէ Գանչ ի-սէ , Ֆրօսարընն նէ մագսատ էէսուրանէ սուրէթտէ միւնիթիճ օլաճաղընը օլ-տուղա անլատըգլարընատան , ատէթա Ֆուրուն իչինէճ կիպի իչէրէրէի գայ-նամագտա իտի ։

—Իչէրին գալի նումուչայըպ , խայլի վագըթտան պէրու , սատտէթ վէ սէրվէթը Գէվճէլատէյէ մալիքէ պիր գըզ սէվմէքտէ օլտուղունու , վէ Ֆա-գաթ իզտիվաճա հիչ պիր իւմիտի օլմատըղընը պանա իգրար իթտի , Գէնաի-

սի , սատէճէ պիր Սէվրագ նամընը թաչըտըղը , վէ դայէթ ճիւղի պիր մե-
տարը թէյահիւչէ մալիք օլտուղու հալտէ , պէօյլէ պիր կէնճ գըզ իլէ էվլէն-
մէկի խաթըրնտան պիրէ կէչիրմէք խաթա օլտուղունու պէյան էյլէտի : Քէն-
տիսինի թէզլիւ իտէճէք սուրէթտէ պիր ճէվասը ըչտա ալմագ ըստը , պիր
վէճհ իլէ կէօպիւնէ քէստիրէմէտիյինտէն , թէրքի վաթան իլէ , օլ գըզտան
ուզագ պիր մահալտէ նաչամայը վէ էօյմէկի թէրճիհ էյլէտիկինի սէօյլէտի :
Պէն իտէ , Սէվրագըն վէսվէսէսինէ դարչու միւտաֆիասը էլտէն պուդ մայըսը,
սիւվալին արդասընը քէսմէտիյիմտէն , չարէսի թիւքէնիսի , սէվմէյինին քիմ
օլտուղունու տախի սէօյլէտի պիթտի . . .

Սէվրագ՝ Ֆրօսարըն սէօպիւնիւ քէսէրէք , վէ սիւբհէթ իմմէսինի ըչճա
տէրէք .

—Ֆրօսար , տէյու պաղըրտը :

—Տէվամ էթ , տէտի Գօնթ , պէն էմր իտէյօրում . . .

Ֆրօսար՝ Սէվրագա խիթասէն .

—Պիրատէր , չու սըրատա տախի սէնին թէրէտտիւտ իտիչինին հիչ պիր
մանասը եօգ . չիւնքի , Գօնթտան պաչգա պիղ ճիւմէճիվիչ սէնին հիսսիսա-
թընըն նէ օլտուղունու պիլիրիզ . . . քէմալի խիւլտուսը գալսղ իլէ իչի ան-
լաթմագլըդըն վագթը կէլմիչ չաթմըչ տըր , վէ մուահխարէն ժէնէրալա խի-
թաւէն . Բիւէր Եարըն կիթմէկէ գարար վէրմիչ օլտուղունտան , չու մուամէ-
լէսինին տիվանէլիք օլտուղունա քէնտիսինի իզնա իստուղ , ալտըմ թէքրար
պուրայա կէթիրտիմ . պիրիսի պիր գըզ սէվտիյի հալտէ , օլ գըզըն Ֆամիլ-
եասընա միւրաճաաթ իմմէք ուսուչ վէ ատաթ իզթիզասընտան տըր . . .
պինաայէրին՝ Սէվրագ պու խուսուստա սիզտէն իհթիրագ իմտիհինտէն, Գօն-
թէսէ միւրաճաաթ օլունտու : վէ էհէրչի միրալայ Մէրլօ , հիստէթ վէ չիտ-
տէթ էէրինէ , պիր ազ տահա թէէննի իլէ տավրանմըչ օլուսլ տա , թէտավ-
վուրաթ իմմըզը տիթ իւսթ իմմէմիչ օլսա իտի , չիմտիքի չու թէհտիտչէրինիզ
իզերինէ սէօյլէմէկէ մէճպուր օլտուղում խուսուստա , եարըն հուզուր ու բա-
հաթընըզ եէրինտէ օլտուղու հալտէ տուչաճագ իտինիզ , տէյիսլ , հիւսնիւ
նէթիճէչէ նակլ օլմասընտան տօլայը մէմնուն օլմուշ պիր քիմսէ կիպի , չու-
յանը հայրէթ պիր Փիթուրսուզլուզ իլէ Ֆրօսար կիւլմէկէ պաչլատը :

Յարա , կէօրտիւչիւնիւ վէ պիլտիյինի ունութտու պիթտի : Ֆրօսարըն
սէօզլէրինտէն հիչ պիր չէյ անլայամազ օլտու : Կէօզլէրինի պիր տիւման տըր
գաբլատը : Պուլունտուղու եէրտէ ասլա հարէքէթ իտէմէյուսլ , իչին սօնու
կէլմիչ օլտուղունու , քէնտիսինին մահվ օլաճաղընը վէ քէնտիսինէ պիր հու-
զուրու էսէտի հազըրլանտըղընը տիւչիւնմէկէ պաչլատը . Ֆրօսարըն սէօզլէ-
րինին եալընըզ պիր իքի քէլիմէսի , եառի՝ պիր կէնճ գըզ քէլիմէլէրի դիհկինէ
չարըտա , փիքրինի ուչանըրտը , Քէնտի քէնտիչէ , տէմէք քի Բիւէր պիր կէնճ
գըզ սէվէր իմիչ տէյիսլ , գալսպ սիւքիւլիյօր կիպի հավասլասընտա սըգըչ-
տը . Բիւէր իլէ Գլանչա , տէկհէթլու պիր նիկեահ աթթի իտուսլ , գուրմուշ օլ-
տուղու իւմիտ սիինալէրինին միւնհէճիմ վէ բէրիչան վէ թասսավվուրաթը վա-
գըասընըն պիր տահա էլէ կէչիրիլէմէզ սուրէթտէ պէր հավա վէ սիւ նիչան

•լուղունու ֆարգ ու թէմնիպ իտէ իտէ , սաքիթ վէ սամիթ տալտը գալտը ։

Ֆրօսար , Սարանըն ատհ։էթլու հէյհանընը Գօնթտան սէբր իթմէք իւգրէ , իլէրիլէտիւի սըրատա , Սրաւա խիթասլէն ։

—Տըգաթ էթ , հէր չէյի ղայտ իտէհլքսին , Բիէրին էօմրիւ պիլէ քէհլէյէ տիւչէսիլիր ։ տէյու նավաչնա մըրըլտանը ։

Սարա , ղաֆլէթինտէն ուլանըղ , վէ ադըլընը պաչընա թօրլայըղ , Սէվրագըն հայաթընը՞ մը նօգտա քէնտի պախթիեարլըղընը՞ մը ֆէյտա իթմէք լազըմ կէլտիյինի , վէղնի իտրաքէ ուրտու ։ Բիէրէ թէվհիհի նազար իթտիքատէ , սաքին վէ մահզուն հալինի միւչահէտէ էյլէտի ։ Հագրպաթէն քէնտինտէն պաչդա պիրիսինի վէ նավատա պիր գըղ սէվիպ սէվմէտիկինի, սիմասընտան քէչճի իթմէկէ չալըշտը ։

Պլանչըն ոռնուգ չէհրէսինի , վէ սագիլ հալինի կէօրտիքճէ , Բիէրին Պլանչը սէվէր օլտուղունա , տալա վէ գաթիա չէքճ ու չիւպհէսի գալմատը ։

Ս. չագ Սէվրագըն քէնտիսինի ալտաթմըշ օլտուղունու վէ խայըը վագըթտան պէրու քէնտիսինի սէվմէյիպ , գալպկլէ պիր տիկէրինէ պտաղը օլտուղունու անլատը . նատըլ օլուպ տա , պուննա վագըթտան պէրու , Սէվրագա ֆինիյէթ իթմիշ վէ պիր տիկէրինի սէվմիկինի ֆարգ իտէմմիշ օլմասընտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալտը ։ Ֆրօսարըն ուսթատանէ գուրտուղու տուղատա տիւչմիշ իտուկինի հիսս իթմէքլէ , տիշլէրինի գըճըրատաթմադա պաչյատը ։ Բիէրի ղուրթարմա՞գ մը նօգտա մահվ ու նատպէտիտ իթմէ՞ք մի լազըմ կէլտիյինի , թէէմմիւլ իթտիքատէն ատնրա , ղուրթարմադա գարար վէրտի . վէ քէնտի քէնտիպէ Բիէր , նամ ու իթխալարընը վէ հայաթընը պուննա պօրճլու օլատագ . պատէղին՝ աչգ ու մուհամպպէթիմիլէ Բիէրի պէնտ իտէմէգ իսէմ պիլէ , հիչ օլմազտա հագգընտա իսլրագ իտէհէյիմ ատատագթ իլէ տանը քճամիլէն թահճը հիւքմիւմտէ զատթ իտէրիմ ,

Գօնթ քէյամէ ադագ իլէ , հապըր պուլուննանլարը եհինէ պիհուղուր իտէճէք մէրթէպէտ թէմքինէ .

—Տէմէք քի , Սէվրագ , Պլանչը սէվմէքտէ օլտըղընն իչհուն վաթանընտա գալմադա բադը օլմայօր իտին ։ Պլանչը պէնտէն իսթէմէկկ ճէտարէթ իթմէյօր մը իտին . հագգընտա կէօթէրտիյիմ ատարը մուհապպէթ մէչտանտա տուրուպ տուրտուգմա , չու հալէ թէճճմհիւպ իթմէմէք գապի՞լ մի տիր ։ Սէնին չախսընա նէ՞ մէրթէպէտէ բադթը էհէմմիյէթ իթտիյիմի պիլմէգ տէյիլ իտին , սէնին կիպի մահիր վէ իսթիգպալի ղայէթ բարլագ պիր զապիթին պէնիմ հնտիմտէ , պիր ասըլզատէտէն ատա ֆարգը օլմատըղընը վէ միլեօնլար իլէ սէրվէթ սահիպի պիր քիմսէյէ միւրաճճահ իտուկինի բէք ատա պիլիր իտին։ Շու հալտէ պու գօրգու վէ իհթիրազըն նէտէ՞ն նէչէթ իտիյօր իտի , տէտի ։

Ֆրօսար պիր իչարէթլէ , ագըընը պաչընա թօրլամագ իգթիգա իթտիյինէ Բիէրէ անլաթտը ։ Անճագ , ահւչար օլտուղու հալի թագաթֆէրատէն Բիէրին գալպի տէրկճէի նիհայէտէ բախնէտար օլմուչ իտի իսէ տէ , մուհաֆազաի նէֆս վէ գարըսընտաքինի իգթէտաթ իթմէք լիւզումունու կէօրտիկիւնաէն , էթթաֆընտա պուլուննանլարը տախի , հէյհճանա տիւչիւրճճէք սուրէթատէ էլէմնագ պիր հալ իլէ ,

—Հագըմաս օլան հիմիէթ վէ նիմէթինիզին հաքտ ու հիսապը օլամազ։ Զիհագըզըն չայէսէթ օլմաթըղըմ հալտէ, սարի էյէտիկինիզ պունճա ինանյէթտէն սոնրա, թէքրար սիղտէն պիր չէյ խոթէմկէ վէ հաթթա չիմտիյէ գատար օլան իհսանըննըզըն պին գաթ մաքէվդինտէ օլան պիր լութֆ տահա խոթիրհամէ ճէսարէթ իթմէկէ հիճապ իթտիմ։ Սիզին իլէ պէնտէնիզ միյանէսինտէ օլան մէսաֆէ օ գատար պէօյիւք, սիզին վէմիզ օլտուղընըզ աստալէթ վէ ուլուվվը ճէնապ օ տէրէէճ միւսէյյէսի ալէմ տիր քի, սիզին պուլունտուղընըզ մէրհէպէյէ վասըլ օլմազըզը խայալ ու խաթըրմտան սիլէ կէչիրէմէմէքտէ իտիմ։ . . .

Իւէր՝ սէօզլէրինտէն վէ սուրէթը թէքէլլիւմինտէն, Գօնթուն սյագլարընա դարանճադ կիպի ղանն օլուռնտու։

—Տէմէք օլուր քի սամիմէն վէ ճիտտէն սէվմէյօրսուն. հագըգի վէ խալիս պիր մուհապպէթ հէր ժանիյա զալէպէ իթմէլի տիր. . . տէտի Գօնթ։

—Ա՜հ, էկէր գա՛րը դալտիմի նապարը թէփփիչտէն կէչիրմէնիզ միւմքին օլսա իտի, հուզուրունուզտա իսմինի անմազա պիլէ ճէսարէթ իտէմէտիյիմ քիմսէյէ նէ մէրթէպէ գալի պիր մուհապպէթ բասըլ իթմիշ օլտուղումա գանի վէ չու պուլունտուղում հալին նէ՛ տէրէճէ պէտպախթ պիր հալ օլտուղունա իսքանթ օլուր իտինիզ, տէտի Սէվրագ։

Գօնթ՝ արթըգ Սէվրագը տինլէմէյիսլ, քէնտի քէնտիյէ. հագըգաթի հաի նա՞սըլ անլամալը, ճասպա մէմուլին ղայրը պիր ուսթալըգլա պէնի ալտաթմագ իչիւն ճիւմլէսի իթթիֆա՞գ մը իթմիշլէր սիր. Իւէրին սահիճէն պուլատտա պուլունմասը պյանչ իչիւն իսէ, պուննու անլամագ իչիւն կալընըզ պիր թէտպիր վար. . . տէյիսլ, պյանչա տէօնտիւ։

—Նէ սէօյլէնտիկինի իչիթտի՞ն սի, գըզըմ. խայալը վագըթտան պէրու Սէվրագը թանըրսըն, անըն մէսուտ վէ պախթիկար օլմասը, ուէնին էլինտէ տիր, պիրիյօրմըսըն. չու հալտէ սանա ղէվմ մագամընտա Իւէրի թէքլիֆ տէյօրուս, գապուլ իտի՞րմիսին։

Պյանչ պիր տագըգա գատար սիւքիւթ իթտի։ Էկէրչի գապուլ իթմէյճէք օլսա, հէր չէյ պահիրէ չըգըպ տուրուլաճաղընը, Գօնթէսին մահվ, վէ քէնտիսինի քէտէր մագամընտա գայրըմըշ օլան պիչարէ Գօնթուն մուէպապէտէն տիւշարը էլէմ վէ քէտէր օլաճաղընը տիւշիւնիւր իտի։ Պունուն մուղագիրի գապուլ իթմէկը թարաֆընը տիւշունտիքտէ, զորգուսունտան տիթրէր վէ պյաստէսիյլէ սէվմիշ վէ հալա սէվմէքտէ օլտուղու, վէ Փագաթի հագըզընտա հիւրմէթի վէ րիայէթի գալմատըղը պիր քիմսէյնին ղէվճէսի օլմագ, էն զալիմ էգիյէթչիլէրին պիրի օլաճաղընը տախի թէփէչքիւր իտէր իտի։

Գօնթ թէլաչէսինտէն արթըգ թէհամմիւլ իտէմէյիսլ,

—Գապուլ իթմէյօրմուսուն ճանապ, նէ՞ սէպէպլէ, րէճա իտէրիմ, սէօյլէ, չիւնքի պէնիմի հուզուր ու րահաթըմ սէնին ճէվապընտան մասուտ տըր։

—Եա՛ Բասպլիմ, պէնի ատէթա իսթինիֆագ իթմէկը իսթէյօրսուն կի պի զանն օլունույօր. չու հալ պէննիմ իչիւն չայանը էսէֆ տիր, էն գիյասէթ կիզլի օլան հիսսիյաթըմը, էն գիյասէթ խաֆի սագլատըղըմ էֆքեարըմը սիղէ պէ-

յան իթմէքլիյիմէ հաթթա , ուտուսմ հուզուրընտա ալէնէն պէյան իթմէքլիյիմէ պէնի մէճմուա իսլյօրսուն : Պէննիմ Եէրիմսէ հա՞նկը պիր կէնճ զըզ օլսա , սրգըլմազ վէ ութանմազ : Պունուն իլէ պէրապէր սիզի մէմնուն վէ թէէմին իթմէք իչիւն , հէր չէյէ հազըր վէ ամատէ իմ : Վէ մատամ քի սիզին հուզուր ու բահաթընըզ պէննիմ ճէվապըմտան մաատուտ իմիչ . . . չու հալատէ , էվվէլթ , Սէվրազըն պէննի սէվէր , վէ հաթթա , խայըը վազըթտան պէրու սէվէր օլտուղունու պիլիրիմ . . . վազրա չիմտիյէ գատար , չու մուհասպէթինի պանա կյոռնէն պէյան վէ թէֆհիմ իթմէմիչ իսէ տէ , Թայիֆէի նիտա բէք գօլայ սէգեր : Պու ազչամ պիգիմ իւէ վէտա իթտիյի սըրատա , միւքետտէր վէ միւթէսիւիի օլտուղումու , էլպէթթէ ֆարգ ու թէմեիզ իթմիչսինիզ տիր . չիւնքի պըրագըզ կիլմէսինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մահդուն օլտուղումտան , ալը գօմատա միւգէթտիր օլմազ արզու իթմէքտէ իտիմ . . . տէմի :

Բիէր՝ Պլանչըն այագլարընա գարանմազ իւգրէ պիր հարէքէթ իթտի իսէ տէ , Պլանչըն պիր նիկահ՝ Բիէրի պուլունտուղու նօգթատա մոխատը պըրագը :

—Շու հալատէ , Բիէրին գէվէնէլ օլմազա բազը օլույօրսուն , տէյի՞լ մի :

—Չազըրըմ . տէտի Պլանչ , վէ գահրամանանէ . սիզէ իսթիդպալիյի թէէմին իթմիչ օլմանընգտան տօլայը արպը թէչէքքիւր իտէրիմ , տէյու իլավէ էթտի :

—Էյյէ իսէ , Սէվրագ , Պլանչ պատէդին սէնին մալին տիր :

Սարա՝ հիչ պիր հարէքէթ , հիչ պիր ահ իթմէտի : Եըլտըրըմտան ուրուլմուչ կիլալի գաչլարընը չաթտը . կէօղէ ի չուգուրա պաթըրդ գարտը : Գօնթ՝ Սէվրագըն էլինի Պլանչըն էլինէ գավուչտուրմագտա օլտուղու սըրատա , Սարա , կէօրի՞յօրմուսուն , սէնին իչիւն տիր քի , չու տէչէֆֆիլի ճէֆֆայէ զայուրանէ թէհամմիւլ իտէյօրում . սէնին իչիւն չու ճէֆֆայը չէքքյօրում . հիչ օլմազա գատրիմի պիլէճէ՞քմիսին , կիպլի սէօզլէրի իյմա իտէրճէսինէ , Բիէրէ աթֆը Նիկահ էթտի : Գօնքուն՝ Բիէր իւէ Պլանչա , էօբիւչիւն էվլատըմ , տէտիյի սըրատա , լքիսինին տէ բէրիչանը հալինի Սարա միւչտէհէտ վէ հիսս էյլէտի :

Բիէրին տուտագլարընըն Պլանչըն սուրաթընա խաֆիֆճէ տօգունտուղունու , Սարա կէօրտիկիւ անտէ հէր նէ գատար տօնտու գալտը իսէ տէ , նէգտինէ տօղրու կէլմէքտէ օլան Գօնթա ճէվապ վէրմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունտուղունու տա անլատը :

—Պիր ազ չիտտէթ վէ հիտտէթլի մուամէլէ իթտիմ .աճապա աֆվ իտ՞րմիսինիզ, տէտի Գօնթ Սարաեա :

Սարա հէնուզ սէս չըգարմամագ իչնիրագըյա նուէթգա ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն , պաչընը էյմէլէլ իթթիֆա էյլէտի . Ֆրօսար՝ տէրհալ Սարաեա եագլաչըպ , անըն կիհնինի տաղըմաճագ սուրէթմտէ պիր մուամէլէ վէ միւսապէհէթտէ պուլունտուղընտան , պիչարէ Գօնթէս պիր ազ քէնտիյէ կէլտի :

—Կէօրտի՞ւն միւ , էսկի արգատաչ , սէնին գօրգուլարըն վէ պէննիմ

չիսպհէլէրիմ նէ գատար տէյէրսիդ չէյլէր իմիշ ։ Պիդ՝ արթըգ մաշուչլամըշ , պիր չէյ սէչէմէդ օլմուչըդ , տէմի Գօնթ Մէրլօճա ։

—Պէլքի , ֆագաթ , սիւռ՞հ մը եօգսա պէյազ մը կէօրիյօրսադ սէչէ-մէյօրուշ , չուրասընըը անկաթուանա , ճէվապ վէրմի Մէրլօ ։

—Հայտէ պագալըմ , տավրան Ֆրօսար , տօսթուն Սէվրագը ալ կէօ-թիւր , վէ պու տէֆթա պիր տահա կէրի կէթիրմի , տէտի Գօնթ կիւլէրէք ։

Սէվրագ տըշարը չըգ տըղը սըրատա , Պլանչ Եանընա տօղրու կիթտի , վէ գաբուանուն կօնիւնէ վասըլ պտուդլարընատա , Բիէրէ ,

—Մօսիէս , պիր ապ կ՝վէկ պէն պուրաճըգտա իտիմ . հէր չէյի իչիթտիմ . թէզիկ վէ թահգիր իթմիչ օլտուղունա գաթընը ըրպ ու նամուսունու մուհա-ֆազա իթմէկ իչիւն քէնտիմի ֆէկտա էյլէտիմ ։ Անճագ պիլմիչ օլասընը քի սէ-նի ատա սէվմէմ , վէ մուէպպէտէն սէվմիյէճիմ ։

Սէվրագ՝ Պլանչընը չու հիւքմիւ դաթիսի իւղէրինէ պիր քէլիմէ պիւէ սէօյ-լէմէքսիզին , պաչընը էյտի , վէ մէյնուսէն մուֆարադաթ էյլէտի ։

ԺԷ·

Օն պէթընճը Լ՝ուի ատրը ուտուպի իպգրէ թէֆրիչ իտիլմիչ , վէ տիվարլարը տանթէլա վէ իթէկ իլէ դաբլանմըշ օլան օտասընա չէքիւէրէք , Ատրա , սէր-պէսթէճ քէնտիյի տէրեաի ղըյղ ու չիտաէթէ սալը վէրիպ , պէվճինին հու-զուրընտան պահտ , Սէվրագ իլէ Պլանչընը նազարընտան նատէտիտ , հէր նէ-վի թէհտիտտէն արի վէ պէրի օլարագ , ագըը պաչընտա քէնտիհինին պտան-մըշ իտուկինի վէ Ֆրօսարընը , ահվալ վէ վուգուաթըն ըէնկինի տէյիչտիրէրէք , պիր մէհարէթի ֆիէվդ էլ ատէ իլէ , թէօհմէթ վէ դաալահաթը վագըտասընը տէթրէ մուվաֆֆագ օլտուղունու , վէ չու հալատէն Րիէր իլէ Պլանչընն քէրի-հէն իսթիֆատէ էյլէտիքլէրինի , վէ պիր պիրլէրինի տէվտիքլէրինի , վէ պիր-պիրլէրինէ մալիք օլաճագլարընը , վէ քնաֆիֆէսինէ պուռնլարընն քէնտիսինին տէպէտիյէթ վէրմիչ օլտուղունու տէրք ու ֆէհմ էյլէտի ։

Օ՝ֆուրուպ , վէ տիրսէյինի տիգինէ տայատըպ , Ատրա տէրին տէրին տիւ-չիւնմէկէ պաչլատը ։ Պիր աֆէչկհտհը բիւրտուղ հալինի քէսպ իթմիչ օլան պէյնի , ագաճագ օլան էչքի չէչմի ճէվվ իլէ տէր հալ գուրութտուղունտան , աղլամադա մուվաֆֆագ օլամատը ։ Պլանչ իլէ Սէվրագընն նիքահընը պօղմա-ղա պիր չարէ տիւչիւնէրէք , չու նիքահընը իճրասընը պիր վէճհ իլէ դիհնինէ սըղտըրտաժամագ տա վէ քէնտիսինի թէրք իթմէկի Սէվրագ իչիւն պիր վագի-ֆէի ըրղ ու նամուս օլտուղունու հիւքմ իլէ , քէնտինտէն պաչգա պիրիսինի սէվիպ , անընը իլէ հաչատըղը հալատ , Սէվրագընն պտանթիտար օլա պիլմէկինի թէսավվուր իտէմէմէքտէ իտի ։ Կէրչի գամիրինի թէսքին իմմէկէ տավաչըր իտի իսէ , գամիրի հինէ խիլաֆը բիպատ օլարագ , թէչէքքիտէն ֆարիղ օլա-մագ իտի ։ Սէվրագընն պարիտ հալինի , քէնտիսինտէն գուրթաուլուտ տավուչ-մագ իւղրէ էթտիյի ըսրարլարը , վէ էօլիւպ պիթմէկը իչիւն էթտիյի գայրէթ վէ մէտաիյի իտաթընա կէպ իրտիքճէ , Պլանչը սէվմէքտէ պուլունմուչ օլտու-

զուներ, վէ անտէն միէսպիսէն այրըլաճաղընը անլատըդտա, թէրքի հայտաթ իթվըլիկի թէրճիհ էյլէմիշ իտուկինի իսթինապաթ էյլէտի։ Սէվրագընն գալալինի ճէրիհատար իտէն չուս հալէրինէ վազըթ օլմազ իսթէճէտիկինտէն, օ անէ տէկին կէօրմէմէք իւզրէ կէօզէրինի, վէ իչինմէմէք իւզրէ գուլագլարընը գարամըշ, վէ սաղթէ օլան պիր ասայիշ վէ էմնիյէթինի թէմաիա իթմէք իւզրէ քէնտիսի սիղղայի էյինտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմիշ իտի իսէ սէ, ևրլտըրըմ միսալի պիր տարպէնին նակեահ գուհուրի իլէ, գարանլըգ այտընըգտա միւպէտտէլ վհ սիւքիւնէթի հալ միւնթէզիլ օլունմա, հէր կէօնա թասա վէ գասավէթի տաիի կէօզէ ալարագ, հադրգաթը հալի կէօրմէք մէճպուրիյէթինէ տիւշիւշ։ Սէվրագըն քէնտիսինի արթըգ սէվմէյիշ, պաշգասընը սէվմէքտէ օլտուղունտա՝ Սարա գանաաթ հասըլ իթտի։ Տէհչէթլու պիր մահգունիյէթ՝ գալալինի իհտիա էյլէտի, պիր սրալըգ սիհէնտարէ պիր մազրուրիյէթէ գարրլարագ, չուս իչի մահալուգտուն մէտուտ վէ պահթիտար օլմայարընտա քէնտիսի մանի օլմազտա իտուկինի պիլսիհինտէն, մահվ ու նասլէտիա օլմազլըղը գուրտու։ Հայաթտա գալաճագ օլսա, իչլէմիշ օլտուղու գասահայը լաւն պահի անլէրէ իհթար իլէ պէչինլէրինէ նիհագ կրրագատճաղընը վէ հալտըս քի, էօյիւսլ կիտէճէք օլսա, գուլտապ պէչէրին, հայրըֆ սատ հայրըֆ, միւսահատ օլտուղը ունութկանլըգ իլէ հէր իչիհինին ուտնուտուսլ կիտէճէյինի, վէ բէֆէէ բէֆէէ իթիգատը վագըալէրինին թէզատուֆ վէ հէչտիհկէրի հագդընտաքի էմնիյէթսիզլինին թէհատֆիտի իտէճէկինի, վէ պիրպիրլէրինէ օլան պարաղլարընտա, կէնճլիք հալի ղալէպէ իտէրէք, պիր պիրլէրինի թէչրար սէվմէկէ պաշյայաճաղլարընը, վէ պէօյլէճէ նահի սատաէթ վէ բինհահ օլասիլճէքլէրինի թէֆէչբիւր վէ թատավվուր էյլէտի։

Անճագ, քէնտիսի սօղուգ պիր թօբրագ ալընտա կէօմիւլմիւշ նաթմըշ օլտուղու հալտէ, Սէվրագ իլէ Պլանչըն՝ չիտէթի մէճէրրէթի աչգ ու մուհասպէթլէ, հէչտիհկէրինէ սարըլը, իչէրինտէ կէնիսկ տուրաճաղլարընը քէնտիսինին խայալ վէ արղու իթմէկ օլտուղու պիրտար ու չատիմանիաէն պիր պաշգասընն իսթիֆատէ իտէճէկինի, քէնտիսինին քէմալի խահիշլէ նիչէ նիչէ տէֆալէր տանանմըշ օլտուղու օ գօլտան պիր տիկէրինին, պիր չէվգի թամամէ իլէ ասըլըսպ տուրաճաղընը, նիկահրյլա քէնտիսինի թէնվիր իտէն օ կէօզլէրէ պաշգասընն պագրպ, թէրավէթ վէ լէթաֆէթ պուլաճաղընը, քէնտիսինին ալաճաղը օլտուղու օ պուսկէլրի, պիր պաշգասընն ալըպ անընմուգտապիլինէ երինէ պուսկ վէրէճէյինի տիւշիւնմէքլէ կիհնի բէրիչան վէ թար ու մար օլուպ, Սարա մէյհուսէն պագրրմագա պաշյասը։ վէ քէսքին տիչչէրիյէ, խասմինի բարալամագ իսթէյօր կիպի, հլինտէքի նաղլըղը բարչա բարչա էհտիքտէն սօնրա, խայըր, օլամայաճագ, պէն օ գըզկը քէնտիմ էյնի իլէ պօզարըմ վէսվէյամ. Բիէր տէ վարսըն ալսըն. ալսըն ամմա, էօլմիւշ օլարագ ալսըն տէյտա հայգըրսը։

Սաչյարըն տարմատաղընդգ, էնսէսինտէն աչաղը կէլիչի կիւղէլ ասըլմըշ գօլտարը իթի Թարաֆտա կէրիլմիշ, գալիմ պիր թէպէսսիւմտէն տուտագլարը պիւգիւլմիւշ պիր հալտէ օլտուղու հալտէ, Սարա, կէօրէնէ տէհչէթ վէրէճէք պիր հալ բէյտա իթմիշ իտի։

Պիր արալըդ , քէսալի միւայէմէթ իթմիչ օլան վահշի թաալիյաթը , դա-
լէսլէսի ղայըը միւմքին պ՚ր չիտէթը ֆէվգ էլ ատէ իլէ , թ՚քըար բիւնիւմաի
ղուհուր օլուպ , թ՚էմայիւլաթը հաքիմանէ սինէ մուզավէմէթ իտմէտիկինտէն ,
էմէլ վէ արզուսընը հէր հալտէ մէզբէյի իճրայէ գօյմաղա դարար վէրտի ։
Սէվրադա պաատէղին պիր մաչուզը սաատը էէրինէ , պիր պէնտէի ահիղ վէ
հագիր նալարըյլա պագարագ , քէնտիսինին իչ՚թիւաճը սէվ՚էքտէն իպարէթ
օլտուղու հալտէ , ամմա քի , սէվիլմէզպէ պիլէ ֆիւթուր իթմէյճէյինի , վէ
Սէվրագտան պաչղա պիր տիկէրինի սէվէմէյճէյինի թ՚էպիմ էյլէտի ։

Իթիգատաթը պաթըլէի պէմի , վէ զահիր հալի թաալիպտէն վիղայէ իթ-
մէք խուսուսլարընը պուպա իչ էէրինէ գօյմայըպ , Սարա , հէր կէօնա միւշ-
քիլաթա ղպէպէ վէ ճէմիյէթի պէչէրիյճէ տէրքիւր օլան մ՚վանիի իղալէ վէ
պէր թարաֆ իթմէկի գարար վէրիպ , ղէվճէնինի թէրք իլէ , պիրագըպ սա-
վուչմայը , վէ Բիւրի տաիի պէրապէրինճէ սիւրիւքէյիրէք ուղագ պիր մա-
հալտէ եաչամաղը թ՚էսավուր էյլէտի ։

Ջինինճէ Չինտիթանա գատար կիտիպ , ճէսիմ աղամճարընն տալլարը ա-
բասընտա նիհան , վէ տաիրէնամատար պիր կէօղ իլէ մուհաթ ղայէթ լա-
թիֆ պիր տարայ կէօպիւ էօնիւնէ կէլիպ , օրտան հէր կէօնա չէհվէթաիիզ
գ՚վգ ու սէֆթա իլէ Բիւրին էանը պաչընտա էօմր կէչիրիպ , Նաիլի սաատէթ
օլաալիէճէկինի թ՚էխայիւլ իթտի ։ Սարանըն վիճուտինի , թաալը սրղէթ իս-
թիէ՚ապ իտուպ , ճինինէթէ գարիպ օլան պիր հալ իլէ , բուլի ղէվինտէն ա-
սիւմանէ տօղրու ուչուպ չըղըպ , վէ գանատլարընըն պիր համլասըյա , քէն-
տիսինի իհմաթա իտէնլէր վէ թ՚էրքինի արգուլէ տիկի քիմնէլէբտէն էաղայը սը-
չըրըպ , մաչուզընը զաալթ վէ թ՚էվգինի իտէպիլիէճէկի օլ մ՚էմալիքի սաատէթ-
պալաչաեէ նաղլ իթմիչ զանն իթտի ։ Վէ Սէվրագը օրատա թահմը հիւքմիւ-
նէ ալմաղը վէ պիր ճէպէրի մուվազաթ իլէ , աանա պիր հալի սաատէթ վէ
կեամրէյանի թ՚էմին իթմէքպէյէ գարար վէրտի ։

Գարալը օլան բէրտէյէրինին արասընտան օտաեա այտընպըղ աքս իթ-
տիջատէ Սարա պուլունտուղու զահիր վէ հագըգը հալի միւշահէտէ էյլէտի .
սիհրպազլարա մախսուս օլան գուվվէթի վէ գուարէթտէն մահրում օլտուղու
ճիհէթիէ , թուխուշտուղու միւնազաչաընըն իչինտէն մուզաֆֆէրանէ չըգա-
պիլմէկը իւզրէ , վար գուվվէթի սլազույա վէրէրէք , ալա վէճհ էլ միւէսսիր
վէ իհթիյաթքեարանէ տավրանմագ լիպտումանը հիսա էյլէտի ։ Ջինինի հօրու-
լուպ , վէ հէլաք օլմագ տէրէճէսինէ կէլիպ , Եաաթը վէ պիր թազըմ ահ-
չէքէնիկիղ բուեալար , վէ գալպլէրի թար ու մար իսիհի մէնպաբէլէր իչինտէ
աղրը պիր ույգույա տալտը ։ Ույանտրգտա , ճէսարէթի թ՚աալիխէսինի իսթիհ-
սալ իլէ , խաթթը հարբէքէթինի թ՚այն , վէ կէօրիւնէճէկի քիմսէլէրէ , հէր
կէօնա իմարէի խէլէճանտան արի վէ պէրի պիր հալ վէ թ՚ավր իպրաղ իթմէք
իսթէտի ։

Էն պէօյիւք խաուի , օլ սաքիթ վէ թէէքինի վէ պարիտ Գլանչ օլտու-
ղունտան , էվվէլա անա հիւճում իթմէք իսթէյիպ , անընն նէ էֆքէար վէ
մէյլտէ պուլաճաղընը վէ պէէրի հագգընտա թէսաատիւֆի ալարագ վուգու

պուլան թէքլիֆ վէ պէյանաթտան մէննուն օլմալըդ , չու նիքեահը հիչ օլ մազսա թէէխիր իթմէնին պիր չարէսինի պուլմադ իւզրէ , քէնտիսինէ պլանչըն իթթիֆադ իտէճէյինի , վէ եախօտ սէվտիյի քիմսէյի էլինէն ալմըչ օլ մասրնտան տօլայը քէնտինտէն ալագը ինթիգամէ դայդըշարադ , պլանչըն , Գօնթուն հուզուրընտա իթմիչ օլտուղու թէահհիւտ վէ վաատէն նիհկուլ իթմէկէ բայը օլաճաղընը տիւչինիւր իտի , պլանչըն քէնտիսինէ բուն մուխալէֆէթ կէօսթէրմիյէճէյի խուսուսընը խաթըրընա կէթիրտիքտէ , հիտաէթին տէն դոնը դայնամադա պուչտը իտէ տէ , ամր ուճը թէպէսիմ իտուդ , վէ հէր չէյի կէօվիւնէ ալըդ , պլանչըն օտասընա տօղրու ադիմ օլտու ։

Հատիսէի մալիմէնին դուհուրինտէն սօնրա՝ պլանչ օտասընա չէքիլտիքտէ , պէյնինէ սալմադտա օլան պիր թադըմ էֆքեարը միւհիճէյի գօղալամագ իւզրէ , տուտահա օթուրտու ։ Չէքմէքտէ օլտուղու մասրվա վիւ մէչադդաթը ճէնաալը Հադդա թադտիմ իլէ , թարիգի բուհանիչէյի թէրք իթմիչ օլմասընտան տօլայը միւճադալաթը բաղալանիչէյէ միւսթահադդ օլտուդունու , վէ մանաս թըրտա , միհրաալար հուզուրընտա կէչիրմիչ օլտուղը էօմրիւն պաճաթիևար պիր էօմր իտու կինի , վէ սէվմէք , վէ էօմր սիւրմէք իսթէճիյէ հիհէթիէ , սէֆաիէթը սիւնէնէ վիյէճէ բադը օլուպ , էղնյէթ չէքմէք իգթիղա իթտիկինի հիսս իլէ , պիլա թէրէտտիւտ վէ բէչիմանի , վուզու պուլմադադ քնանֆէյէ ֆէչա քէթլէրէ դաճրանմադը Պլանչ կէօղիւնէ աչը . բիայէթ վէ հիւրմէթ իթաիյի վէ ֆէվգ էլ ատէ սէվտիյի պիր քիմսէյի հէր կէօնա միհն ու մէչադդաթան ադատէ իմմէք նիյէթիյլէ , պէհրէնմիչ օլան պիր էօմրիւն հէր կիւն եվնիտէն նէննիյէ քէնտիսինի տիւչար իտէճէյի մէզահիմ վէ մէզալիմէ բէչինէն դաճուլ իլէ , քէմալի մէմնուննիյէթ վէ խօշնուտի իլէ , խուզէրինէ պատտադտա օլան տէսթի դուարէյէ գարշը պաչընը էչիպ , բուհուրը Բաղալը լէմր էէդէյէ թէօլիմ , վէ հէր կէօնա մէչադդաթէ միւթէհամիլու օլտաիլմէք իւզրէ . մէրհամէթը սահիպտանիչէյի նիհադ վէ խաթիրհամ էյլէտսի ։

Նիհայէթ պէր վէճհի տատըդ , պլանչ՝ վագ կէչմէյէ վէ բէզֆը եէտ իթմէկէ դարար վէրիպ , թէգվիւճ իտէճէք պիւէ օլտա , նէ պիր զէվճէ վէ նէտահի էվլատտա մալիքէ օլմ-յարադ մահգա պիւֆէյտա վէ ֆուդարատա խրգմէքի իմմէկի , վէ տաւէթա մանատթըտտա կէչիրմիչ օլտուղու կիպի պիր էօմր կէչիրմէկի դուրտու , վէ ճէմիյէթի սէչէրիյէ իչինէ Հաշատրդը թագտիրտէ վուզու պուլմադադ իղֆալաթտան տահա զիյատ զահմէթ չէրբէճէյինի վէ պիր թագըմ տուի էֆքեարլար քէնտիսինի թահրիքէ մէյլ իտուպ , տահա զիյատէ էտալաթը միւտաֆտա վէ մուդավէմէթէ միւհիթտ պուլունմադաղընը վէ նիհայէթի տէ իղֆալաթի վէ թահրիքատթը վագըտա ղալէպէ իտէպիլմէկէ մուվաֆֆադ օլուր իտէ , տահա զիյատէ պիր էհտիյէթի ֆահիչէ իսդաթ իթմիչ օլաճաղընը հիսս էյլէտի ։

Անճագ , հէնուզ չու թատավվուրլարը սըրտարընտա Բիէրին տօլմուշ սըֆաթը կէօպիւ էօնինէ կէլմէքտէ օլուպ , անըն տահի մահկում վէ միքէտտեր վէ մուզթարրըպ պիր հալտէ պուլունտըղընը վէ թէօհմէթթինին միճադաթընը չօգտան պէրու չէքմէքտէ , վէ հայաթը քէնտիսինէ պիր պարը կի-

բան կէօրիւնմէքտէ իտուկինի , վէ օ մուղթիլ չէյթանըն պաչը ուճունտան պրըլմայըպ , ահվալը սապըղալ քէսիր իւլ չէհվէյի վէ էյնամը սաատէթ բէյ-
ճամը սէֆապախչայը , իսթար իւլէ , իսթիդպալի կէօրիւնիւն էօնիւնէ վապ իտէրէք թէքրար տուպախը իպֆալաթընա տիւչիւրմէկէ չալըշտըղընը , վէ Բիէ-
րին իսէ , մաղմուտ վէ մահզուն թահրիքաթը հավվասընա մուդավէմէթլէ օ ճատունուն թէքլիֆաշը վագըասընը բէտտ էյլէտիկինի քէչփ ու թախմին իթմէքտէ իտի ։

Պլանչ՝ Սարանըն ա թուն տարրսը սաչլարընը , սիմսարընըն բէղնագտար բէ՝կինի , պագտարզճա՝ պիհնէրի բւրիչան վէ բէնճիտէ վէ պիր թագըմ մէճ-
նուենանէ վատյէր իւէ ինսանը բէրվէրտէ իտէն մաի կէօպէրինի , հաքիսա-
նէ լէպէրինի չըպլագ լաթիֆ կէտտանընը , Բիէրին պօղապընա սարբըը օյտուղու հալտէ , կիւլիւչինիւ , անընը գուլաղընաան աէօյէտինի սէօպէրի վէ Բիէ-
րին իսթիմտատ պըմնընտա , քէնտիսինէ էյինի ուզաթարագ , սէն պէնի հի-
մայէ էթ , սէնին նէզտինտէ պուլուենտուղում վագըթ , խիւլուս վէ ըրղըմը թանըրըմ , սէնսին պէնի ֆապիլէթ սահիպի իաէն , սէն ևանրմտա տուբ-
տուգճա տուզագա տիւչմէմ տէյճէկինի , վէ քէնտիսի նավաչճա Բիէրին նա-
նընա նագլաչտըգտա , Սարանըն ղոպապ վէ հրըս իւէ մուֆտարագաթ իտէ-
ճէկինի , վէ քէնտիսինին , հուզուրը գալը վէ սիքիւնէթը ֆիքը իւէ Բիէր իւէ նալընըղ գալաճաղընը թէհսիյէլ իտէր իտի ։

Պլանչ՝ չու խայալաթը ֆիքրինտէն տէֆ իտուպ , միւլահազաթը բուհա-
նէյէի սըրտասընտա պիհնինին պէօյէ խայալաթա տալ՝ը օլմասընտան տօյսը մէյճուտէն , զէրրէ գատար պիր սաատէթ մէմուէ իթտիկի ահվալի դաթիյէն ըէտտ իթմէկէ դարար վիրէրէք , պիր թարաֆտան Բիէր իւէ իզտիվամ իթտի-
յի թագտիրտէ՝ պիր սաատէթի հալէ նալէ օլմագ իւմիտի պագը իսէ տէ , տի-
կէր թարաֆտան չու իզտիվամընը իֆրասընա մուվաֆֆագաթ իթտիյի հալտէ , պիր էնանիյէթի քէղդիպէ կէօսթէրմիշ օլաճագ զանն իտէր իտի ։ Վուղուա-
թը մաղիյէյի ուննութասիլէճէկինէ թէրէտտիւտ իտէրէք , վէ Բիէրին Սարա իւէ սէպգաթ իտէն միւնասէպաթը հէր տագըգա կէօղիւ էօնիւնտէ աօլանա-
ճաղընա էմին օլարագ , Բիէր իւէ քէնտիսինին իթթիհատ իտէպիմէյէրինի իմ-
քանընը խարիճինտէ ատտ , վէ սէվմիշ օլտուղու Բիէր իւէ էվէնտիյի հալտէ , ան Սարանընը էլինտէն գաբմագ մագսատընա մէպնի էվէնմիշ օլաճագ գը-
եաս իտէր իտի ։ Պիր արաբզգ հիսսիյաթը բուհանիյէսի ՝հէր չէյէ զալէպէ իտէրէք հալէթի եէէս վէ նա իւմիտի հասէպիյէ Բիէրին տիւչար օլտուղու բէնչէի հիննէթտէն գուրթուլմասը չարէսինէ պագմագ իգթիզա իթտիյինի ֆէհմ իտուպ , ղիհնի օլտուգճա քէսպի սիքիւնէթ էյլէտի , վէ թալիի նա-
սագը հասէպիյէ պաչլամըշ օլտուղու միւսարէղէյէ տէվամ իթմէկէ գարար վէրտի ։

Պիր սօն տէֆա տահա տուա իթտիքտէն սօնրա , ևաթաղընա կիրտի վէ բահաթճա ույուտու ։

Սապահ ույանըր ույանմագ , Պլանչ՝ քէնտի հայաթընճա վուգու պուլ-
մագտա օլան թէպէտտիւլաթը , Մատլէնէ պէյան , վէ Սարանըն սըրրընը

աչըղա ուրմագսըղըն , զարիպէչն վէ նակէհանի սուրէթտէ վուգուա կէլէչն ահվալի թարիֆի էյլէտի : Մատլէչն՝ տօսթու Պլանչըն Սէվրագը սէվմէքտէ օլ-տուղունու չօդտան պէրու պիլտիյինտէչն , անըն սի ֆիֆթուր հալինէ պլտանա-րագ , պլտրղը խասպէրտէչն մէմնուն վէ մէսրուր օլտու : Մատլէչն՝ քէնտի քէն-տիյէ պիր թապրմ ֆատավվուրլար իֆմէյէ պլաչլայրդ , քէնտիսի՝ Ֆրոսար իլէ , վէ Պլանչ տախի Սէվրագ իլէ էվլէնտիքլէրի թադտիրտէ , ղայէթ լումֆի պիր էսմր կէչիրէճէքլէրինի , վէ Սէվրագըն Բարիսէ կէլիպ իգամէթ իտէճէկինի , վէ պու վէճհ իլէ Պլանչտան այրրլմայաճաղընը սէօյլէր վէ Պլանչ տախի պիհնի տաղընդրգ հալտէ , բէնչէրէտէչն պագա պագա տինլէր իտի : Վագըա քէն-տիսինն պախֆիյար օլմասը լազըմ կէլիր իտի իսէ տէ , գահիրէչն հէր քէտէ պախֆիյար կէչրիճէնչն հալինին , պախընչն ֆէվգ էլ ատէ մահզուն վէ միւ-քէտտէր սլամաղընը բուռնա պիլիր իտի :

Պլանչ՝ չու ճանխրրաչ միւֆաղաղարա տաղրղ էքէն , գաբուսու էքի տէ-ֆնա ուրուլմագլա , ֆիֆթուրսուզճա պլաչընը չէվիրտի , վէ տրչարրտա տուր-մագտա օլան Սարանըն հիւանիւ ճէվալինի կէօրիւր կէօրմէզ , պչէնլի աֆտը : Տօսթու Մատլինէ պիր իչարէթ իտուպ , Մատլէչն սէսսիզճէ օտանընն իչ գա-բուսուճատ քիւթիւպխանէյէ կիրտի :

Պլանչ իլէ Սարա գարրը գարրըյա կէլտիլէր իսէ տէ , հէր իքիսի սիֆ-բէր , վէ հիչ պիրի սէօզէ պպչլամալա ճէսարէթի իտէմէզ իտի :

Իպթիտա Սարա՝ ճէսարէթի էյէ պլտրագ .

—Հագդըմտա իֆմիչ պլտուղունուպ խրպմկէթտէչն տօլայը թէչէքֆիւր իֆ-մէկէ կէլտիւ : Ֆինվագը՝ ղայէթ թէհլիքէյլի պիր իհֆիւպէթտէ սրղրգտա պուլունս-տուա , վէ էկէրչի սիղին մուռավէննէֆիհիլ օլմագտա իտի . . .

Պլանչ՝ բէճայը իմա իսէր պիր հարիքէթ էյլէտի : Սարանըն աչիքեսրէն , վէ ինքեար գապուլ իֆմէղ սուրէթտէ իչէմիչ օլտուղու թէօհմէթէ , պիր իհ-թիևաթսրղրգ բէնկինի վէրմէկ ճէսարէթի իֆմիչ օլմասըյլա ախյագընըն նէ մէրթէպլէ ֆէսատա մէյտաղ օլտուղունա , Պլանչ՝ պիր գաթ տահա գանաաթ հասրղ իտուպ , տէհչէթի իֆմէկէ պլաչլատը :

Սարա սէօզէ տէվամ իլէ .

—Խա՛յր , խա՛յր , թէպլրիյէի զիմմէթի իֆմէկէ մէճպուրում : Պէլքի հա-գըգաթէն ինանմըչսընըզ տըր ֆի . . . մագսատ՝ Սէվրագ իլէ կէօրիւչիւպ , էհէմմիյէթի ղայէթ ճիւզի օլան պիր մէսէլէ հագդընտա , պիր սիրիմիզի ան-լամագտան իպարէթի իտի : Վագըա Սէվրագը կիզլիճէ գապուլ իֆմէքլիյիմ , տուրքնտիչանէ պիր մուռամէլէ տէյիլ իսէ տէ , չուրասընը տա ունուքմամալը ֆի Ֆրօսար տա միւլագաթըմզգտա հպղըր իտի :

Սարանըն չու սէօզլէրի իւզէրինէ Պլանչըն իֆտիյի թէպէսսիւմ Սարաեա զիյատէսիյէ իրսալ ֆիֆթուր էյլէտի :

—Նիհայէթ , հէր հալտէ , սիղէ օլան պլօրճուսմա է տա իֆմէք իսթէտիմ : Գունու նէ՞ սուրէթլէ իչիա իֆմէքլիյիմ լազըմ կէլիր . . . տէտիքտէ ,

Պլանչ՝ հիճապլնտան գըպարըպ ,

—Մուճիպլի ազապը տէրուն օլան օ հատիսէի միւէլլիմէտէն ապա պահ-

իթմէ՛մէքլէ , տէյնինիգի իյֆա իթմիշ օլուբսունուզ , տէյու ճէվապ վէրտի Պլանչ ։

—Հիշ օլմազսա պիր տէֆա օլսուն մուզապէլէի պիրմիլ իթմէքլիյիմ լազըմ կէլիր ։ Շաճանը հայրէթ պիր ուլուվվու ճէնապ իլէ հագդըմտա սատաֆաթընըզը իսրաղ էյլէտինիզ . . . անճագ , չու սատաֆաթընըզըն նէթայիճինէն , սօն տէրէճէլէրէ դատար բահնէտար օլմանըզը պիր վէճհ իլէ գապուլ իտէմէմ , միւթէսավվէր օլան նիքահըն իճրասը զայրը միւմքին տիր , վէ չու նիքահը պօզմագ իչուն սիզէ լազըմ կէլէն մուավէնէթտէ պուլունմադըզը թէճհհիւտ իտէրիմ . . .

Պլանչ պաչրնը դըմըլտաթմայըզ , սըֆաթընտան հիչ պիր չէյ պէլիի իթմէտի ։ Սարանըն՝ Գօնիթու կէօրմէզտէն մուգատտէմ , քէնտի նէզտինէ նէզմադատա մէպնի կէլմիչ օլտուդունու անլատը ։ Սարանրն մազսատը , Գօնիթ Գանալէյլին թէքլիֆի իթմիչ օլտուդը զվճմի գապուլ իթտիքտէն ոսնդրա Պլանչը չու նիքահատան վ. զ կէչմէկի բազը իթմէքտէն իսլարէքի իտի ։ Պլանչըն Սէվրագա նըշանլանմատընա թէհատմիչ իտի իսէ տէ , Սէվրագըն զվճէսի օլմասընը պիր վէճհ իլէ զիհնինէ սըղայրատմամագտա օլուզ , միւսիրանէ մաշուգընը իսթէր տուրուր իտի ։ Պլանչ՝ պուրսալարընը ֆէէհմ էյլէտիկինատէն , վէ Սարանըն պէօյլէճէ հուզդուզը միւթթէհիմէսինի պիճտիպանէ միւթալէսլէ իթմէսինատէն տօլայը հիտտէթէ կէլիսի .

—Աճապա հագըզ աթէն պէնիմ մէնֆաաթը՞մ իչուն մի , չու նիքահըն իճրասընը թէճիլիզ իթմէյ՛ըսընըզ ։ Տահա զիյատէ ալաճայըմ քիմսէ հագդընտա տէրքհար օլան աչդ ու մուհասլսէթինիգտին աէյի՛լ մի տիր քի , նիքահը պօզմագ իսթէյօրսընըզ , միւաչ էթտի Պլանչ ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն , տէյու հայդըրտը Սարա ։

Պլանչ մէթանէթլէ .

—Տէտիյիմ չու տըր քի , պօչունա պէնի ալտաթմադա՛ չալըշմայընըզ . . . միդ՝ Սէվրագ իլէ կէօրիչտիյինիւզ սրրատտա , պէն չիչէք գըշլարընատա իսիմ , վէ հէր իքինիլին սէօզլէրինի էէկճան էէկճան տինլէմիմ տէտի ։

Սարա՝ Պլանչըն չու սէօզլէրինի իչիտիր իչինմէզ , տէհզէթլէ այադա գալգըզ , կէօզլէրինէէն աթէչ տաչարճասընա հնտտէչլէ Պլանչըն իսէրինէ տօղրու հիճճում իտէրէք ։

—Տէմէք բի , սէվրագը սէվմիյիմի , վէ օնուն ուղրունա հէր չէյի կէօզէ ալմըշ օլտուդումը վէ հիչ պիր չէյտէն իհթիրազ իթմէմէյիմի պիլիյօրսըն ։

—Նաամ վէ չէօհրէթինի թաչըմադատա օլտուդուն քիմսէնին նամուս ու իթիպարընը իխլալ իթմէքտէն իհթիրազ իթմէմէյինի պիլիրիմ , էմմէթ . . . էմմէթ , դալսահաթընը իդրար իթմէկէ թէրէտտիւտ իթմէմէյինի կէօրիւյօրում . վէ թէմաճիւլաթը մէքրուհէնի թաաճճիւպ իթմէք իչուն հէր չէյի գիտտա իթմէկի կէօզիճէնէ ալմըշ օլտուդունու տա գադգ իտէյօրում ։

—Տիննէ , բէք աճէլէ սուրէթտէ դէմմ վէ թաղսիհնէ գալգըշըյօրսուն . Սէվրագը սէվմէկէ դատար վէրինճէյէտէք նէ՛ տէրճէճէտէ վէ նէ՛ դատար վագըթ , դալսիմ իլէ ուղրաչտըղընը պիլի՛յօրմըսըն ։ Անը կէօզիւմ էօնիւմատէն

թէպետ իմ մէջ իշուն , հէր տիւրիւ թէտպէրի գուլանըմ . ֆագաթ չի չա-
րէ քի , թէսատիւֆի օլարագ լաէնգօյի էօնիւմէ կէլտի տէքիլտի : Սօն տէ-
րէհէյէ գատար մուդաւէմէյի իմամիմ . լաքին նէ՛ նաբայըմ , հիւքմիւ գատէ-
րէ զալէպէ իտէմէմիմ : Շիմտի արթըգ չարէ նօգ , անը օ տէրէհէյ տէվէրիմ
քի , Սէվրադըդ նաշամազ պէնիմ իշիւն միւմքին տէյիլ : Պատէպին օնտան
այրըլմազը թէհրիւալէ պիւէ իմ մէջ իսթէմէմ . չիւնքի , չէքտիկիմ արթըգ էլ-
վէրիր . չարէ նօգ , պէնիմ նանրմատա պուլունմալը , վէ պիւլասասա պէնիմ
մալիմ գիմայը տըր : Սէն սիւքիւնէյիր գալտը իյէ , վէ հէր չէյի միգոնը իտրա-
քէ ուրարագ տէվմէյէ պալըմրդ օլատուղունտան , պուս մէհնուն հալի անդայա-
մալարն : Հիսսէսամը աչդանէյին դուվմէի իսմիդրարընա պուս տէրէհէյ մէյդ
իսիւիմ , սէնի իսասիէ իմմէրատէ օլտուղունու կէօրիւյօրըմ . պէնիմ հալիմ
պէկթի ոանա զարիտդ վէ խարիդ իւդ ատէ կէօրիւնիւր . լաքին չու հալ մա-
Եէյի խըզդէմիտէ մէվճուտ պուլունմուշ իսէ , էլիմտէն նէ կէյիր . . . էկէր-
չի Բիէրտէն վազ կէչմէք լազըմ կէլսէ , էօյիւր կիտէրիմ . տէտի Սարա :

—Տէմէք օլսուր քի , պազդալարընդն մէշազդաթ չէքմէյէրինի , պազդալա-
րընդն էօյմէյէրինի թէրմիհ իտէյօրսունուզ . գօրգուլաճագ պիր խօտալինէք
տիր սիգնէքիտի . տիւն ազշամքի պազընա կէլէն տէհզէթիի հալ , նասիհաթ
օ՛լմասը մը : Հէր կէօնա րէվոպտրը պէյէնտիկին կիսի չէօղիւպ պօղուեօր-
սըն , վէ նէթիճէսինտէն հուսուսի լսպիտ օլան ազիմ ֆէլաքէթլէրի խաթրընա
պիւէ կէթիրմէյօրսուն . սէնին կէօրիւնիչիւնէ մուվաֆֆագ օլմաեան չէյի , թար
ու մար իմ մէջ իսթէյօրսըն . պուռնա իյէլ էպէտ մուվաֆֆագ օլապիլէճէկինէ
էմին օլմագ իչիւն աճապա հա՞նկը գուտուրէթ վէ գուվվէթէ կիւվէնիյօրսուն .
սէֆիլին պիրինի եէնիտէն եէնիյէ թէօհմէթ իչէմիկէ սէվգ ու թէչվիգ իմ մէջ
իսթէյօրսուն . սէնին հագդընտա հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլրդը իմրա իմ մի-
օլան վէ հիչ պիր չէյի տիրիդ իմ մէջիմիչ պուլունան պիր զաթը պալ գատրը ,
թէքրար րէգիլ վէ բրսվայ իմ մէջը իսթէյօրսըն . պէյընա էտտիյի վէհզ իւզրէ ,
պէնի դուլլանմագ իսթէյօրսըն . ամմա , հագդըն նօգ . սէնին թէհսավուրա-
թընդն հիչ պիրի իմրա օլամահաճագ տըր . . . հէր նէ գատար աճիզ վէ պա-
իմ իսէմ ատ պէնին միւթալէպաթընդն քեռաֆֆէհինէ սէտտ չէքմէկէ գարար
վէրմիչիմ պիր , պիլմիչ օլուն . . . կէօնիւլիւնիւն խիլաֆը բիզատը օլարագ ,
տաիրէյի ֆէրիդէ վէ վապիֆէնտէն գէլէ բայը այրըլամայագաղընա էմին օլա-
սըն . . . պատէպին՝ սէվմիյինտէն վազ կէչիպ , գէվճինէ հիւրմէթ վէ բիհա-
յէթտէ գուսուր իմ մէյէճէքսին . տէտի Պլանչ :

Սարա՝ զաանֆը հալէ տիւշար օլուպ , քէմալի ղըյդ ու զազապլէ , Քըր-
նազլարըդյլա ավուճլարընդը տէլէրճէսինէ էլլէրինի սըգըշտըրտը գաբատը . տէ-
րին պիր տիւչինճէյէ տսալըպ , պիր միւտտէթ թաագէթսիզ վէ նուհթգսուզ
տուրտուս : Մուսաֆխէրէն , չէքմէքտէ օլտուղու ըսիքըրպալըն այնընը Պլանչա
տաիսի թէէսիր իմ-տիրմէք խահիշիլէ սուզան օլարագ , միւսթէհզիճանէ պիր
Քարզ իլէ .

—Սէն քի տաիմա ֆազիլէթտէն սյահս իտէրսին , ճամապա հէօնիւլիւնիւճն
հիսսէեաքընա Քաթաիգի հարէքէթ իմմէտիկինէ էմի՞ն մի սին . Սէվրագը

սէվիլօրսըն . չիտտէթ վէ հիտտէթինին սէպէպլի հիքմէթի պու տէյլ՚Ը մի տիր . պաշգալարընըն իտտաասընը սէն քէնտինէ մալ իմմէկը իսթէյօրսըն , չիւնքի մէրամըն չու իտտաանըն ալթընտան ղալխպանէ չըգմազ տըր ։

Պլանչ տայանամայըպ , պաղըրսը ։ Այարանըն պէօյլէ ճէսուրանէ գալպինի իսթիքնահ իմմէկը իւղրէ կէլիպ տէ , հիսսիյաթը քաքիպէսինի խախնանէ թէտնիս իմմէսինտէն տօլայը գան աղլայըպ ։

—Էվվէթ , Սէվրագը սէվէր իտիմ , վէ էկէրչի սէնին միւտաախէլէն օլմասա իտի , պախթինար օլապիլիճէքսիմ . անճագ սէնին արատա պուլունտուղունա ճիհէթլէ , միևանէմիղէ էօյլէ խաթըրնէվը պըրագտըն քի , հիչ պիր վագթի ունուտուպմազ ։ Պու անէ տէկինի նատուս ու իմիպար սահիպի պիր քիմսէ ատո էյլէտիկիմ Սէվրագ , ինանմատ այնագ վէ պէնիլ պիր մախլուղ օլմուշ տըր ։ Իհթիմալ տըր քի , աչղ ու մուհասապէթ տէնիլէն չէյլէ իքթիմիպ պիր նօգթաի նազարատան պագմայօրուպ . անճագ , զանն էտէրիմ քի պիր քիմսէյէ հիւրմէթի իմմէքսիլին անը սէվէպիլմէք մուհալ դասիլինատէն տիր . տէտի Պլանչ ։

—Օէնին կիսալի պարիտ վէ տուրքէնտիչ պիր գըզընն մուհապպէթի իմմէկ պու գատար օլապիլիր ։ Օէնին գալպինին իլճաաթընա մախլ վէ սաիք օլաճագ նէրտէ , գալպինէ հիւքմ իմմէկ սէվտասընա տիւչմիչսիւն , սէն սէվտիյին քիմսէնին , միւթի վէ սաապգ գուլու տէյլըյին ։ Օէնին արդուն անտէն ուզագ տուրմագ , անը մուհաքքէմ վէ հիւքմ իմմէքտէն իսպարէթ տիր ։ Պէնիմ մուհապպէթիմ իսէ պիւսպիւճիւն պաչղա թարզ տըր ։ Սէվտիյիմ քիմսէ , հէր կէօնա բէզպէթ վէ բրովայըզը տասխ իրթիքապ իմսէ , էինէ սէվմէքտէն ֆարիզ օլմամ ։ Այէմ նազարըմտա մէզմում վէ մէնֆուր տասխ օլսա , այէմ մուվաճճէհսինտէ անը մուհափազա վէ միւտաֆաա իմմէքտէն տուր օլմամ ։ Նէ իսթէրսէ եաբմըզ օլսուն , մատտամ ֆի պէնիմ սէվտիյիմ պիր քիմսէ տիր եաբան , պէնիմ նազարըմտա մուաֆ տըր ։ Շուրասընը իմթար իտէբիմ քի , սէն տէ էֆքեարընտա ասպիթ տէյիլ սին , վէ եախօտ , պէնի ալտաթմազա զայրէթ իտէյօրսըն ։ Բիլբիլին իյէմիչ օլսուղուս խաթատա , ինսանը բէբիչան իտէնէք պիր գուվվէվի ճապիպէ օլմալը քի , սէն տէ մուպավէմէթ իտէմէյիպ , թէհամմիւլ իտէյօրսըն , անը բէտտ իտէճէք եէրտէ , տահա զիյատէ անա մէյլ ու բուղպէթ կէօսթէրիյօրսըն . . . ինսանըն վագիֆէյի մէֆրուզէսինէ բիայէթ վէ իմմէխսալը հարէքէթ իմմէսի մէճպուրիյէթինտէն պահս իտէյօրսըն . . . վէ ֆագաթ պէօյլէճէ քէնտի թէաավվուրաթընը սէթր ու իմֆա իմմէկը իսթէյօրսըն . . . սէնին տէ իսթէտիյին Սէվրագ տըր . . . պիլիրիմ . . . վէ խիւլուս վէ սատագաթ բէրտէսի ալթընտա կիզէնէրէք անը էլիմտէն ալմապա չալըշըյօրսըն , տէյօւպ , Սարա պիր ալամէթը մախսուս իլէ կիւլմէկէ պաչլատը վէ սէօղիւնէ տէվամ իլէ ,

—Իհթիճաթը էլտէն պրագմաճաասըն , Պլանչ . օլմայա քի պէնիմ իլէ բէգապէթէ գալգըչսըն . պէնիմ կիսի պիր գարըյը , պիր էրքէք բէք գօլայ ունութամագ ։ Սէվրագ՝ վէլէվ քի պիր գաչ հաֆթա սէնի սէվճէք օլսա , էինէ պէնիմ խաթըրէմ անա հիւքմ իտուպ , նէզտիմէ սէվգ իտէճէյինէ չիսպհէ իմմէ . տէտի ։

—Զանն իտէրիմ ֆի , պէնի պէտպախթ սիր հալէ գօյմազ իչիւն , սէն հէր չէյէ միւգթէտիր սին . . . ֆագաթ իհթիմալ տըր քի , պէն եալընըզ օ-լարագ , սէնին դուբալարդն օլմազա մուվաֆֆագ օլասիկիրիմ : Շու հալեթ , հէր կէօնա ճէվր ու ճէֆայը տահի քէնտիմ եալընըզ պաշըմա չէքմիշ օլաճա-ղըմ ճիհէթլէ , միւքեաֆաքմըմը այրըչ օլուրում , տէյու ճէվապ վէրտի Պլանչ :

Հէր իքիսի սիր միւտէթ սիւքիւթ իտուպ , Սարա՝ քէմալի խըրս ու զա-պալընտան Պլանչա խայինանէ նազարլար աթֆ էյլէտի , վէ քէնտիսի տահի ֆարգ իտէմէյէրէք , պաղրա պաղրա ,

—Պու գյուղ մէրմէրտէն ետբըմըշ . . . տօնմուշ կիսի ասլա հաբէքէթ ի-տէճէյի եօգ . . . քնաչկի Աէվրագըն թէքրար ճէզաիրէ կիթմէսինէ բագը օլա իտիմ . . . սիր տահա կէօրճէմէզ սյուր իտի . . . պէյքի օրատա էօյներ կի-տէր իտի . . . անճագ , տատմի սատագաթըցյա էյլիճիմ մուգայէտ օլուն-սա , էօլիմինէն էհէմմիյէթի պիլէ գալմազ . . . Աէվրագ պաշգա սիր գա-բընդն մայի՞ մի օլսուն . .

Սարանըն տիյէրի դոճրրտամազա պաշլատը . բէննկի սարարար , սէսի չոգա չըգամայա պաղըրտը , վէ տէյի կիսի տօլաչմազա պէտ էյլէտի՝ Պլանչ՝ նագա-բը տէհճիթլէ , վէ պիր ագ տա մէրճամէթլէ Սարա՝ եա պագըդ , թէօհմէթլի պիր մուհագաթլէրին պիր գարբյը նէ հալէ գօյսուդընը հիսս էյլէտի : Սարա , պիր աղ քէսպի սիւքիւթէթ իտուպ , վէ Պլանչա եաղլաչըպ , թէհոխուլի սէօգ-լէրի պէր թալաֆ իակրէք , եավարա եագարա , էյլէրինի ուղաթտը , վէ ապլայա ապլայա .

—Պէնի ոսն տէրճէյլէրէ գատար վարմազա մէճպուր իթմէ , բյճա իտէ-բիմ . նէ չէքտիկիմի կէօրիյօրսըն , պինանէն ալէյհ պիր ագ տա պէնի գայըր . . . մէրճամէթի ատ էյտէն պրագմա . գանն իտուրիմ քի ասհապը ֆագի-լէթին բահիմ օլմազարը իգթիգա իտէր , Պէն տանա ասլա պիր ֆէնապլըգ իթ-մէտիմ . . . սէն պանա նի՞չիւն ֆէնապլըգ իթմէք իսթէյօրսուն . . . չու նի-քնահատան վագ կէչ . .

—Սէնին պիկիճնահ օլսուզունու դէվճիրէ իտպաթ իտէպիլմէք իչիւն պաշ-գա չարէ կէօրճէմէյօրում . . . պու նիգահտան գաչընտագ օլսամ , թէքրար Գօնթու վէսվեսէյէ տիւչիւրմիւշ օլտաղըգ . պու տա ոնը ատէքա էօլտիւր-մէքլէ պէրապեր տիր . տէտի Պլանչ ,

Սարա մէյնուստանէ պիր խէյէճան իլե ,

—Սէնտէ մէրճամէթ պէնիլէն չէյ եօգ , տէյիսպ վէ Պլանչը իգնա իթմէկէ ատէմի մուվաֆֆագ յէթինի հիսս իտուպ , Սարա՝ ճաը ճաը աղլամաղա պաշ-լատը վէ մուտախարէն .

—Ա՛հ , նէ՛ լանէթլի մախլուդ իսլիմիմ : . . չու չէքտիկիմ էդիյէթ ու ճէ-ֆայը թախֆիֆ իթմէք իչիւն նէ՞ եապմալը , պիրմէմ , տէտիքտէ , Պլանչ ճէ-վապէն .

—Էգիյէթ վէ ճէֆայը թախֆիֆ իթմէք իսթէյօր իսէն , վազիֆէնի իճրա էթ . տէտի ,

—Սօն ճէվապըն պո՞ւ մը տըր . տէտի Սարա ,

—Իլք ճէվապըմ տա պու իսի , սօնու տա նինէ պու սըր ։

Սարա՝ հիչ սիր չէյ սէօյլէմէքսիզին Պլանչըն էօնիւնտէն կէչիպ սրչարը չըգտը ։ Պլանչ օթուրուպ , նօրմուն ըէրիչան սիր հալսէ տիւչիւնմէկէ պաշ-լատը · Փիքրինէ դարմա դարըշըդ սիր թագըմ չէյլէր կէլիպ , պիհնինտէ տէհ-չէթ հիւքմ իթմէքտէ իսի · Սարանըն ֆէնարխինի քէք թէհլիքէլի հալլէրէ տիւ-չար իտէճէկինէ դանի օլմուշ իտուկի հալսէ , նէ հալէ գօնատիլէճէկինի քէնի իմմէկէ պուարէթի գալմամըշ իսի · անճագ թահմը թէհատ օլտուշ-ղունու բանս պիլմէքտէ իսի ։

Սարա իլէ կիւչլէմէքտէն դիյատէպսիլէ օտանմըշ պէդմիչ օլուդուդունատ , Պլանչ պիրտէն պիրէ նատպէտիտ օլմագ՝ հագդընտա խայրըլը օլաճաղընը , վէ չու հալտէ հիչ պիր փիքինէ վէ փէտատա հէտէ՞ օլմագ-սրդըն նահիլի բիփահ վէ բահաթ օլարագ հէր չէյին ուհնութուլուպ պիքճէճէյինի թէխայնիլ իթմէ-կէ պաշլատը · վէ պու միսիլլու մուհիմի քէտէր խայալաթա տալմաղլա , բէ-տէրինէ ճէնագէսի խաթրընա կէլտի ։

Մէղարիթթանըն չամուրլու սրը , կէօքտէքի պուլութլար , աղաճլարըն սօն պահար բիւդիկտարընտան տալանմասը , իւղէրլէրի դուրումուշ վէ սօլ-մուշ չիչէքլէրլէ դարը օլ քէտէրնաք մէդար թաշլարը , խըղմէթլէրինի պի-թիրմէկէ թահիլ իթմէքտէ օլան ամէլլէր , փիքուրտուդ պիր հալ իլէ ճէնա-վէ ալայընա կէլէնլէր , վէ կէօպիւնիւ ուփուդա տիքքէ սէմիսիզճէ ուդագտա միւնֆէրիտէն տուրուպ ապպայան տէլի գանը կէօպիւ էօնիւնէ կէլտի · Օ կիւ-նիւ անը կէօրիւր կէօրմէդ , վէ քէնտիսինէն ղամմ վէ քէտէրինէ , հագըրուն միյանընտա անտէն պաչդա հիսսէտար պուլունմատըղընը հիսս իտէր իթմէդ , անը նէ տէրքճէ սէվմիչ օլտուդունու իխթիթար վէ չիմտի տէ պուննա միհն ու մէչադդաթա սէսկէպ օլան նինէ օ տէլիդանը օլտուդունու թէփէքքիր էյլէտի ։

Գապչէտէն պիր թագըմ մէսէրրէթ սէտալարը Պլանչըն դուլաղընա վա-սըլ օլտուդտա , պաչընը չէվիրի վէրտի · Կէօլիւնէ իւզէրինտէ Լա Լիվհնիէր , Բօմբէյան վէ Մատամ Բօմբէյան վէ Մատամ Աղմօրսըն ուանտալ իլէ կէպ-մէքտէ օլուպ , Մատամ Բօմբէյան քիւրէք չէքմէքտէ իսի · քիւրէքլէրի կէնիշ կիւղէլ սուչա չարբամադտա օլտուդունատան , սանտալընը իչինտէքիլէրին իւպէ-րինէ սու սըչրաթմադտա վէ ըսլաթմադտա վէ անլէր տախի Մատամ Բօմբէ-րանըն չօլթապլաղընա կիւլմէքտէ իսիկէր · Մատամ Բօմբէյան պաչընա պէօ-յիւճէք պիր չապդա կէչիրմիչ , սուրաթը դըզարմըշ վէ կանագլարընը չիչիր-միչ իսի ։

Գօնէք Գանալհէյլ՝ թահթաօլտա օթուրմուշ ֆէրահֆա սիկարասընը իշ-մէքտէ վէ չու լաթիֆ մէնզարէյի սէյր ու թամաշա իթմէքտէ իսի ։ Ֆրօսար իսէ՝ ճէսիմ պիր մասլահաթ տիչիւնիյօր կիսի գումլուգտա թէլաչէ իլէ կէզ-մէքտէ իսի ։

Պունլարընը չու նէչէլի հալի իլէ , քէնտիսինէն տիւչար օլտուդու խէլէ-ճանը զալիմ Պլանչըն նազարը տիդգաթընը ճէլպ իտիպ , հալինի թէպտիլ ի-

լէ , հէր քէսէ ֆիթուրսուզ սիր չէ հրէ կէօսթէրմէք վէ պինաէն ալէյհ Սա-
րանըն քէնտի ալէյհինաէ իլան իթմիշ օլտուղու հարսը կիղլիմէ տէվամ իթ-
մէք լիւզումընը հիսս էյլէմի ։

Պատէղին հէր կէօնա տարսլէյի սէսսիղմէ ուրմագ , վէ էն վէխիմ թէն-
տիտաթը տաճի թէպէսսիւմ իլէ սէթր իթմէք իդթիղա խտուղ , պու միսիլ-
լու պիր միւսլարէպէյի տէվամ իթմէկի միւգթէտիր օլուղ օլմայառաղընը տիւ-
չիւնմէքաէ վէ պիր ան էվվէլ մէյտանը մուհարէպէյի թէրք իլէ ֆիրար իթմէ-
կի թէսավվուր իտուղ , պիր պէհանէ պուլարադ պիր հաֆթա զարֆընտա
սավուշմաղա վէ մէլճաի բահաթ վէ բիղահ օլան մանաաթրա կիտիպ գա-
բանմաղա գարար վէրմէքտէ , վէ Գօնթ՝ քէնտիսինին բուհանիյէթ օլան բիա-
յէթինի պիլտիկի ճիհէթիլէ , էէնի պիր էօմրէ պաչլամազտան էվվէլ պիր գաչ
կիւն մանաաթրա չէքիլմէսինէ թէճաճիւզ իթմէյէճէյինի հիւքմ իթմէքաէ խիս
պէօյլէ պիր հուզուր ու բահաթա գարիպէն նաիլ օլմագ խէսավվուրա-
թը ղիհնինի պիր ազ թէսքին իտուղ , միսաֆիրլէրէ հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէ-
մէկէ դարար վէրէրէք Պանչ պաղչէյէ էնտի ։ Գօնթ՝ Պանչը կէօրտիւքտէ նա-
նընա եապլաշաը վէ սըֆթաթընը պիր էյիճէ տիւզտիւ . Պանչ քէմալի խիւրմս
իլէ թէպէսսիւմ իտուղ , վէ գալսի մէսէրրէֆլէ մալամալ օլուղ , իխթիեար
Գօնթուն գօլունա կիրի վէրտի . կէօղլէրինտէն սըզըղ , նանագլարընա տօղ-
րու ագմագտա օլան նաչլարը զաղի իտէմէտիյինտէն , Գօնթ ըզդաթա կէ-
լէրէք , եէկէնինին էլինի սըզդը վէ եավաչ եավաչ աղճլարընն ալթընա տօղ-
րու կէօթիւրէրէք ·

—Էվլատըմ , էմնիյէթ տիվլիյին նէթիճէսի պէզէ նէ տէրէճէ պահալը օ-
թուրտուղունու արթըգ անլամըղ օլմալըսըն ։ Պիր սահթ միւտտէթ գատար
ճիւմլէմէվ տէհղիթլու պիր խէլէֆան իչինտէ իտիք . անճագ կէնճ գ զլար հէր
չէյի կիղլի թուսմագ իստէրլէր . պունտան պիր տղ էվվէլ պիրիսինի սէվիպ
սէվմէտիյինի սանա ոօրտում վէ իպրարընա պիր չըզըր աչմըշ իտիմ ։ Պիր էվ-
լատ բէտէրինի պուտաթմատըղ տըր . պէն տէ սէնին բէտէրին մադամընտա-
յըմ , տէյէրէք , թէպէսսիւմ իթմէքտէ , վէ տիւչար օլտուղու հէյէճանտան
սէսի տիթրէմէքտէ իտի , վէ եինէ սէօպիւնէ տէվամ իլէ ,

—Պիր թագըմ նանքէօրլարա միւճադաթ իթմէք մէճպուրիյէթի պէնի զա-
լիմանէ տուրէքտէ մուղթարըղ իթմէքտէ իտի ։ Պիր վագըթ գըզգանճլըզը
վէ գըսգանճլարը իսթիհզա վէ թահդիր իտէր իտիմ ։ Հադգըմ եօզ իմիշ . մէ-
կէր պիլմէտիյիմ չէյտէն պահս իտէր իմիշիմ , չիմտի անլաեօրում քի , ինսան՝
պաղչէն հըրս ու հիտտէթ իլճաաթըյլա էթտիյինի պիլմէյօր . վէ գարշը-
պընտա պուլունանը էօլտիւրմէկէ գատար ճէսարէթ իտիյօր ։

Պանչ՝ Գօնթուն չու սէօղլէրի սէօյլէմէսինին թարըղնատան միւթէէսսիր օ-
լարագ կէօյա գալտըրըմընը օլան պիր էլի էնտիրմէք իւղրէ պիր հարէքէթ
իթտի . իխթիեար Գօնթ՝ Մէվրագընը էօլիւմ հիւքմիւնիւ վէրիյօր զանն իթտի .
վէ իչէ լաթիֆէ բէնկի վէրմէկէ զայրէթ իտէրէք .

—Գօլայճա պիր թարզտա էօլտիւրմէքտէն պահս իտիյօրսըն . . . տէտի
Պանչ ։

—Էվվէթ , պու սապահ դիհնիմ բահաթընը պուլտու . անճագ տիւն աղ-
չամ կէօղ գարարմագ նէ տէմէք օլտուղընը անլատըմ . . . պիր արաբըդ
կէօղիւմէ դանտան գաթը պիր քէրտէ էնմիշ կիպի իտի . վէ էկէր պիր մէլէք
միսալի սէն Լէթիշմէմիշ օլսա իտին . . .

Գօնթ պիր միտտէթ սիւքիւթ իթտի վէ պիհնինճէ դուրմագտա օլտու-
ղու նիչէթինտէ տէվամ իտէրէք .

—Պէն Լաչտա պիր քիմսէ , պիր գատընն մուվաֆէհէսինտէ պիր աղ կէօղ
գաբատալը : Գըզըմ մազամընտա օլան պէօյլէ պիր տիլարա մախլուգընն աչգ
ու մուհապպէթինէ թէմամէն կիւվէնմէք պէօյիւք պիր տէյիրիք տիր . . .
պիր գարընըն գապահընը նէ գատար ապրը նէ գատար մէքրուհ օլսա , էս-
կասը թախփիփիյէ պուլունապիլիր : Անճագ էրքէչ իչիւն էօյլէ տէյիլ . պիր
տօսթ , պիր մահմի քի , քէմալի էմնիյէթլէ պիր էվվէ գապուլ օլունուր տա ,
օ էվ սահիպինին ըրզ ու նամուսունու սըրգաթ իթմէք սէնաէթինի իրթի-
քաապ իտէմէք օլուրսա . . .

Գօնթ՝ հատիսէի մահուտէնին վուգուր էնանապընտաքի խէյլիճանը ֆէվգ
էլ ատէյէ թէքրար կիրիֆթար օլարագ , էյլէրինի սըզը սըզը գաբատը վէ
մուախախարէն եվինէ քէապի սիւքիւնէթ իտէրէք ,

—Սէրկիւզէչթի՝ ասրըմըզ ատամլարընըն ճիւմլէսինէ մալիւմ օլան ամի-
րալարըմըզընտան պիրի պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ տիւչար օլմուշ իտի . զէվճէսի՝
գօճասընըն մայէթի գապըրթմանընտան պիրինէ վէյլ վէրիպ գօճասընը ալտաթ-
մըշ իտի . . . մէմուրիյէթինտէն հէման խութֆա իտիպ , ըսթանպէլէրինի ա-
չաղը ալտը վէ օ գապիթ իլէ տուէլլօյա թուֆթուլտու :

—Էյ նէթիճէսի՞ , տէյտու սիւալ իթտի Պլանչ :

—Նէթիճէսի նէ օլաճագ , գապիթի ուրուպ նէրէ սէրտի . լաքին ակֆի
ֆէէրսին , գըզըմ . սանա պիր թագըմ զաֆիլաք վուգուաթտան պահս իտիպ
սէնի հիւզն ու քէտէրէ տիւչիւրիյօրըմ . սէն արթըգ պիր դարը սայըլըրսընն ,
ահը վէ ինչագգաթ նէ տէմէք օլտուղունու պիլիրսին . օնուն իչիւն մէմուլ
իտէրիմ քի պէնի մադուր թուֆթարսըն : Ա՛ , սէնի պահաթիյար պիր հալտէ
կէօրմէք իսթէրիմ . էկէրչի Սէվրագա իպրազ իթտիյին պու տէրէճէ պիր թէ-
վէճճիւհ իւղէրինէ տէ էօմրիս օլտուգճա սէնի սէվմէյէճէք օլուրսա . . . լա-
քին սէվէր սէնի , պիլիրիմ . չիւնքի , պիր սէնէտէն պէրու օ տա չօգ թէպ-
տիլ օլմուշ տըր . . .

Պլանչ՝ նէչէնի պիր հալ թասլայարագ վէ ևանլարընա տօղրու կէլմէքտէ
օլան Մէրլօյու կէօսթէրէրէք ,

—Իչթ պուճագա ֆէնալըզըն սէպէպը միսթագիլի կէլիյօր , տէտի :

—Էվվէթ , հագգըն վար , տիւնէատա Մէրլօ կիպի վէսվէսէլի ատամ
պիր տանէ տահա պուլունամազ : Նա՞սըլսըն պագալըմ՝ , պու սապահ , միրա-
լայ՝ սէպէպ պաղչէսինտէ թասլանճա աֆտըղընը իչիթտիմ . տահա պիլէյինտէ
վէ կէօրիւնտէ դուվվէթին վա՞ր մը . մէքամընն քիմի՞ գօրգուտուպ գաչըր-
մագ տըր :

—Կէօրիւրսիւն քիմի օլտուղունու , տէտի Մէրլօ :

—Ինչէ եկեղեցիմ էվլէնիյօր , արթըգ սէնին տէ Մատլէնի Ֆրօսարտան էսիրկեյէճէք պիր սէպէպին դալմատը , տէտի Գոնթ ։

—Ֆրօսարտա՞ն մը , տէյիպ կէրի կէրի չէֆրիլտի Մէրլօ ։

—Պանա՞ մը սօրույօրսըն , սիւալ էթտի Գոնթ ։

Պու սըրատա , Ֆրօսար մէյտանա կէլիպ , քէնտինէ հիւճում իթմէքտէ ոլան միրալայա , դայէթ լաթիֆանէ թէսլէսիւմ էյլէտի ։

—Հայտէ , պիրատէր , պարըշ կիթին . էսասսըզ օլան խուսուսմէթին արթըզ իսթիհպայա չայան պիր հալ քէսպ իտէյօր . . .

—Ֆրօսար թամ վագթընտա եկթիչտի , պէնիմ տէ պագը սէօյլէյէճէքլէրիմ վար ըտը , տէտի Մէրլօ ։

—Էմրինիպէ հազըրըմ , միրալայ . տէյիպ դարչըսընտա տիքիլտի տուրտու ։

Գոնթ իլէ Պանչ սանչոյլըն կանաչմագտա օլտուղու իսքէլէյէ տօղրու կիթտիլէր ։

Մէրլօ՝ Ֆրօսար իլէ կալընըզ գալտըգտա ,

—Սանա պիր սիւալիմ վար , ճէվապընը վէրմէյիսին . տիւն ագշամ հագզըմտա պագը կէօնա սէրսյեմթանէ հարէքէթտէ պուլունտուն ։

—Տօղրու սըր , էվվէթ ։

Մէրլօ թէաճճիւպտէ գալըպ .

—Սէնտէ տէ ճէսարէթ վար ըմըշ ։

—Ֆիլվագը , չօգ ճէսուր ըմ , վէ պունտան սէօյլէ տահա զիյատէ ճէսարէթ քէսպ իտէճէյիմ ։

Միրալայ Մէրլօ հայրէթտէ գալըպ , աճապա բույա՞ մը կէօրիյօր , ևօգտա Ֆրօսար մը տէյիշմիչ տէյու քէնտի քէնտիյէ սիւալ իթմէքտէ իսի . միրալայըն միւնասէպէթսիզ հալէրինէ տահմա պայընը էյէն Ֆրօսարըն նէրինէ Մէրլօնուն գարչըսընտա քէնտիյի մէտհ ու սէնայէ հալըը , վէ ճէվապը աէվալ իթտաըընա մունթազըր պիր Ֆրօսար պուլունմագտա իտի ։

Պունուն իլէ պէրապէր , Մէրլօ մաղլուպ օլմագ իսթէմէյուսպ , պիր թէճրիպէյէ տահա իթմէք իսթէտի ։

—Վէ ֆագաթ սանա պիր հիսաալ սօրմալըյըմ ։

—Սօ՛ր ։

—Սէն հագգըմտա չիտտէթ գուլլանտըն ։

—Էվվէթ ։

—Իգրարէ ճէսարէ՞թ մի իտէյօրսուն ։

—Ճէսարէթ իտէրիմ , էվվէթ , պատէգին հէր չէյէ ճէսարէթ իտէճէյիմ ։ Պիր խայըը միւտտէթ , հագգընտա միւլայիմանէ հարէքէթ իյլէտիմ , սեվտիմ , օխշատըմ . պէն նէ գատար նէզաքէթլէ տավրանտըմ իսէ , սէն տէ օ գատար չիտտէթ կէօռթէրտին . պէն մուսաննիտ պիր ատամ օլմատըղըմտան , նիհայէթ հարէքէթիմի թէպտիլ իթմէկէ գարար վէրտիմ . . . Պունտան պէօյլէ սէն նէ գատար միւնասէպէթսիզլիք իտէրսէն պէն տէ այնը վէրթէպէտէ մուգապէլէ իտէճէյիմ ։

Միրապալը հայրէթինտէն կէօղլերի տիշարը ֆըրլատը ։ Իօմրիւնակ պի-
րինճի տէֆա օլարագ , պիր քիմսէ քէնտի մուվաճէհէսինէ պու տէրճէ
չիտաէթի լիսան դուշմանմըշ օլտուղընտան , մուգապալէյ իթմէք-իւզրէ աղըր
պիր թապիր արատը իսէ տէ , պուլամատըղընտան աղրը աչըգ դալըր ։

Ֆրօսար՝ միսթէհկիյանէ պիր ալչագ կէօնիւլիւլիք իլէ .

—Վագըա՝ պէնիմ իչիւն միւնասէպէթսիզ հալտէ պուլունմագ պայէթ
միւչքիլ իսէ տէ , պէնատն ալմըշ օլտուղում իպրէթ վէ տէրս սայէսինտէ մու-
վաֆֆագ օլաճաղըմ աչիքտար , վէ քէնտին կիպի թիթիղ վէ հասիամէչրէսի
պիր քիմսէյէ թէտաաիւճ իթհամկինտէն ատլայը մէմնունէն , հէր հալտէ ղըզը-
նը պանա վէրմէկէ դարար վէրճէյին տէրքէտար տըր , տէտի ։

—Ասլա վէ գաթտան , տէյու հայգըրտը Մէրլօ ։

—Պագալըմ ։

—Տէֆ օլ , ճէհէննէմէ դատար կօլուն վար ։

—Հաճէթ եօղ կիմմէկէ . ճէհէննէմէ պուլունմագտայըմ , տէյիպ վէ
Մէրլօնուն չիմչէք կիպի չազմագտա օլան կէօղլերի էօնինտէ նէկպաքթէլէ
պաչընը էյիպ , Մէրլոյու թաչ քէսիլմիչ կիպի պիր հալտէ պըրագարագ , մու-
ֆթարագաթ էյլէտի ։ Մէրլը պիր թապըմ նէչէլի սէտաարատան՝ զաֆլէթինտէն
ույանտը ։

Գէնթ՝ ատսթարընա ևէկէնի Պլանչըն Նիքեահընը պէյան վէ թէֆհիմ
իթմէյէ օլտուղունտան , ճիւմլէսի Պլանչըն էֆերաֆընը գուչատըպ , պիր թա-
զըմ թէպրիքլէր վէ մէտհէլեր իթմէքտէյէր իտի ։ պագլըսը , Պլանչըն ինթիխապ
իթմէյէ օլտուղու քիմսէնին քէնտիսինէ բէք ույղուն օլտուղունու , վէ Սէվրա-
ղընն տախի Պլանչ կիպի պիր դէվլէյէ միսթահագդ պուլունտուղընը, վ քիմի
տախի , Սէվրադըն թէքրար ճէգայիրէ սէյահաթ իթմէք թէտավվուրունու
կիպէմիչ օլմասը չու սըրատտա բէք խայրլը օլտուղընը սէօյլէր իտի ։ Մատամ
Ջմօրտէն իչլերին պու բէնկի քէսպ իտէպիլէէյինի հէյչ պիր վագըթ մէմուլ
իթմէմիչ օլտուղունու պէյան , վէ Լա Լիվինիէր տախի . Սէվրագըն չօգտան
սէրու Պլանչը սէվմէքաէ իտիւկինի , վէ Պլանչըն տախի տայըսընըն ևէկէնինէ
պիր տէրճէմէյէ գատար մէչիի օլտուղու աչիքտար սուրէթտէ կէօրիւնտիւկիւ-
նիւ սէօյլէմէքտէ , վէ Իօմրէրանա խիթտալէն մահրէմանէ , հաճթա չու իքիսի
պէյնինտէ օլան միւնասէպէթի պիլտիյի ճիհէթլէ քէնտիսի Պլանչ իչիւն պիր
կէօնա թէքլիֆտէ պուլունմադա ճէսարէթի իտէմէմիչ , վէ ֆագաթի թէճարիւ-
պի ատիտէսի հասէպկիյէ իլը կիւնիւնտէն պէրու Պլանչտան իւմիտ օլմատը-
ղընը ֆէհմ իթմիչ խտիւկինի կիպլիմէ անլաթմագտա, վէ ճիւմլէսի պիր աղըզ-
տան , չու իպտիվահընը բէք ույղուն օլտուղընը պաղըրմագտա իտի . Մատամ
տը Իօմրէրան՝ Սէվրագըն նալընդը պիր չէօհրէթի ասլիյէսի օլմատըղընա թէ-
էսսիւֆի կէօռէրմէքտէ , վէ Մատամ Սէվրադ թապիրինէ բէք գոստա վէ
գուրու պիր թապիր նազարըյլա պագմագտա իտի . . .

—Նօյլէ ամմա Սէվրագ զէվճէսինին մարքիվիք չէօհրէթինի գուլլանմադա
միւռատտէ խթիհսալ իտերքէ , Սէվրագ տը Սինեը օլապիլիր քի , պու տա
գուլադա չարբար . . . տէտի Միւսիւ Իօմրէրան ։

—Բիէրին հիչ սիր չէօհրէթ թադընմայաճաղընա էվին օլուռուզ, տէտի Ֆրօսար. էօյլէ սիր ասլատա կաչամագտայըղ քի, չէօհրէթ տէնիլէն չէյին գատր ու հայսկէնի, անը Թաչյան քէտանըն տվվալինտէն մատուռա տըր։ Էյրէնի սիր էլտիսէ կիմսիչ կիտի, նամ վէ չէօհրէթ թադընմագտան իսէ, ատէթա Մօռէօ տէնիտվէք, վէ քէնտի քէնտիյէ չէօհրէթ գաղանմագ էվլա տէյլի մի սիր. պուռնա իրիմիքտալ իսէնլէրին քիտրի նէֆտանիյէսի եօգ տէվէք սիր. Մատմազէլ տը Սինեքընըն, Մատամ Սէվրագ Քէտիյէ օլուռնմագտան տօյայը միւթէէսսիւֆի օլմայաճաղընը բռնա պիտիրիմ. խուսուսը յա, ղէվճի սիր օրտու գօմանտանլըղընը հաիչ օլուրսա։

Պէօյէնէն հէր քէս ազ չօգ չու իսլտիմաճըն վուգու պուլաճաղընը էվվէլինտան քէչի իմմիչ օլտուղընտան, պէրմատաճի իտիվէտի գապըտիգ սիր հալէ կէլմիչ վէ հէր քէս պուռնտան հուսուսէ կէլէնէը մէնաֆիի քարիճի իմմէքտէ պուլուռնմուչ իտի։ Սարա գալէպէտի գայրը միւքին պիր չիատէթի հըրս իլէ տաիսիղէն բարաչտնմագտա օլտուղու հալտէ, հէր Թարաճտան վուգու պուլան միւալահասաճ վէ միւթալաաթը ատիյէյի տինլէմէք, Թասսիգ իմմէք վէ մէնհուսնիյէթ կէօմէրմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլուռնմագտա իտի։ Տէօրթ պէշ նէֆէր ֆիլմուրըգ վէ պէչպէշլագ քիմսէչէրին Թէրքիսի իմմիչ օլտուղու էֆքարտըր ուսմուիչ՝ Բիէր իլէ Պլանչըն իսլտիմաճընը մուվաֆֆագը մատաճաթ հիւքմ իմմէքտէ օլտուղընու. Սարա կէօրմէքտէ, վէ հազըրլանմըշ օլան սիր չէյ հագգընտա ալէսսէվիյէ հէր քէսին հէմֆէքտար պուլուռնաճաղընը վէ պիրինի էֆքարընտան բուճու իմտիրմէք էքսէրիտա միւմքին օլմատուղընը, վէ հաթթա, իլգ սաաթ ընտան պէրու մուվաֆֆագը մատաճաթ օլտուղու հիւքմ օլուռնան չու իսլտիմաճըն իլտուղընա գալագտան օլսա, հիւմէսինին անա գարշը սիչա չէքմէկէ հազըր պուլուռնաճաղընը պիրմէքտէ իտի։

Պուռնտան մատտա Պլանչըն պիհիւնահ վէ սահիպի ֆաղիլէթ պիր ղըզ, վէ քէնտիսինին սիր Թէօհմէթի միւճէսսէմէ օլտուղընը վ՝ քէնտիսինի վէ նախատ Պլանչը Թէրճիհ իմմէք խուսուսընտա Թէրէտտիւտ մահալ օլմատըղընը, վէ Բիէրին պատէգին իսլտէճէյի վէ կէօրէճէյի չէյլէրին քուֆֆէտի, Պլանչ հագգընտաքի մուհապէթինի Թէզիւտ վէ քէնտիսինի Թէրք վէ բէտտ իմմիկէ մէտար օլաճաղընը, վէ զտիկէն պիրիմիմիֆագ հէր քէս Պլանչը մէտհու սէնտ իմմէքտէ օլուռ, պուռ մէտտիհին հէր պիրի Բիէրին քէնտիսինի Թատյիսլ վէ Թագսիհ իմմէսինէ սէպէպիէթ վէրճէյինի, վէ Բիէր նիչանլըսըտա նազար իմտիքտէ անը հէր կէօնա լէմմաքէթլէ միւզէյնէն վէ հէր կէօնա Թահրիքտաքի իլէ միւսէլլահ պիր հալտէ կէօրէճէյինի, վէ հալ պուռ քի քէնտիսի՝ քէմալը եէչա ու նահիմիսի իլէ մաչուգընտա վէրպուտ օլտուղու իչիւն Բիէրին կէօգիւնէ սագիլ վէ լէվմ իլէ մալամալ օլտուղը իչիւն տախի մէքրուհ վէ մէնֆուր պիր մախլուգ մագամընտա կէօրիւնէճէյինի Սարա եէկէեան եէկեեան միւթալաա իմտիքտէն սօնրա, չու նէգայիսինի տախի իչ եէրինէ գօյմագսըզը երինէ մուաւիէլի սաալըգասընտա վէ Թէսավվուրաթը վագըասընտա տէվամ իմմէկէ գարար վէրսի։

Պլանչ հէր Թարաճտան վուգու պուլան ալգըչլարը քէմալը նէզաքէթլէ

թէլագը իրիս, հէր քէսէ միւտէպպիրանէ ճէվապլար վէրտիյինտէն, քէնտիսինին զէֆի վէ ադըլ պիր գըղ օլտուղու վէ իսթէտիյինի քէնտի տաիի պիլտիյի թաստիգ օլունտու էօյլէն թաամը էռնասընտա, Սարա պիրազ նէչէլի հալ կէօսթէրտիյինտէն, հէր քէս Պլանչըն ռահատլթի հալինտէն Սարա օ ատրէճէ մէմնուն օլուշօր քի սէվինճի տուտապլարընտան վէ կէօպլէրինտէն տըչարը թաչըշօր զանն իթտի։ Սարսըը տահիլէն Եադըղ թուէթուշտուրմագտա օլան ըղթրրաալը վէ սէօպլէրինտէքի չիտտէթ վէ կէօպլէրինտէքի բարլագլըզ հիստէթ վէ հարարէքէթի տէրուհի էսէրի օլտուղունու Ֆրօսարտան պայդա քիմսէ ֆարգ իտէմէտի. չու. փահիատա հադրը պուլունանլար Սարանըն հալինի պիլմէյէրէք բէնէնտ իտէրլէր իտի. վէ Սարա տահի հադգընտա խօյրըլը օլմայրդ, վէ ֆագաթ պաշլամըշ պուլունտուղը միւպարէքէյէ՝ գուվվէի պէչէրիյէնին մաֆիկվգինէ օլան պիր ճէսարէթլէ տէվամ էյլէտի։

Ջահիրէն կէօսթէրտիյի նէչէնին ալթընտա, տէհչէթլի պիր տապըրտըղըղ սէթր իլէ, Սարա Մէվրագը կէօրմէկէ հազրըլանմագտա իտի։ Սրֆատընտա, քէնտիսինին հիսս էյլէտիյի ըղթրրտապա միւշապհէ պիր խէլէճան վէ ըղթրրտալ ալամէթի կէօրիճէյինի մէմուէ վէ սընըրլարրընը գուվվէթի տայէսինէտ, գրյաս գատուէ իթմէզ աէրէճէտէ պիր նէչէ վէ խահիշ իլէ խանէ տահիպիկը վէզայիճինի թէմամըյլա իճրա իտէր իտի։ Սարանըն չու հալինտէն Գօնթ ֆէվզէլատէ մէմնուն օլուտ, Եանընա Եագլաշտր։

—Նէ՞ն վար Նադրմ· ատյու սիւալ իթտիրտէ,

—Պէնի՞մ մի, պէն տէ սէն կիսի, հէր քէս կիսի մէմնուննըմ, տէյու ճէվապ վէրտի Սարա։

Գօնթ, քէնտի քէնտիյէ Սարանըն հագըգաթէն խիւուսը գալպէ մսլիքէ օլտուղունու հիւքմ վէ պէօյլէ չայանը բէրէսթիշ պիր գարը հագգընտա չիւպհէ վէ վէսվեսէ իթմիշ օլմասընտան տօլայը, քէնտիսինի գապահաթը տատ էյլէյիպ, դիհնինի՝ օ չաթապ Ֆիքրի Մէրգօնուն պուլանտըրմըշ օլտուղունու անլատը, վէ պիր տէֆա տա չէքտիյի ըզտըրապը քէսաֆի կէօրէրէք, պիր տահա քիմսէնին քէնտիսինի էօյլէ պիր տէյիլիկէ սէվգ իտէմէյէճէյինէ էինիյէթ հասըլ իթտի։

Սէվրագ ագշամ սաաթ պէչէ տօղրու սարայա կէլտի։ Ֆրօսար՝ տօսթու Սէվրագըն խէլէճանը հայտէ պուլունտըղընը քէչՓ էլէ իսթիգպալինէ կիթմիշ օլտուղունտան, իչինի պէրապէր իչէրի կիրտիլէր· Բիէրին գօրգուտը չէյ, Սարանըն վէ եախօտ Գօնթուն գարշըսընա չըգմագ օլմայըպ, իլլա Պլանչըն գարշըսընա չըգմագ մէսէլէսի իտի· այագլարը տիթրէյէ տիթրէյէ թահթաբօչուն նէրտիպպանընտան եօգարը չըգտը, վէ իլգ տէֆա օլարագ մէյտանը հարպտէ աթէչ իչինէ պուլունտըղը վագթտան զիյատէ քէրիչան պիր հալտէ, ահալիյէ գաթըլտը։

—Հա՛, իչիէ իչիէ, կէլտի, պիր պէյիթ հազրըլայրսպ ճիւմլէմիվ պիր ադրզտան չաղրըրմայը իտիք, տէտի Բօմբէրան։

—Սէլա՛մ, եա պախթիյար մախլուգ· հէր չէյտէ զալէպէ չալարընը· ճէննէտէ տէ, մուհասպէթտէ տէ, տէտի Լա Լիվինիէր։

Գօնթ տախի Բիէրին պիր սդէյքի գալով իւէ ուղտթմըզ օլտուղու էլի քէմալի մուհասպէթլէ սըգարագ .

—Ա՛ֆա կէլտին օղլում ; Պու խանէ պուննտան պէօյլէ պիր գաթի տաշա սէնին խանէդն պտու ուէտի ;

Ֆրօսար՝ Ա՛վրագըն դուլաղընտան ,

—Պլանչ պուրատա տէյիլ պիր , աէյու ֆըսըլտատը ;

Ա՛վրագ էֆրանֆա սթվը նազար խիով , հագըդ սթէն Պլանչը կէօրէմէ տիկինտէն , կէնիչէմ պիր նէֆէս ալը , Նալընըզ Սարա այագտա , վէ գօլ-լարը պիրպիրինէ կէչմիչ , նաբաճաղընա գարար վէրմիչ պիր հալտէ Սէվրա-գըն նայլայտասընա պէկըլէմէքտէ խոի , Սէվրագ՝ Սարանըն հուզուրընա վա-սըլ օլտուգտա , պաչընը էյտի, Սարա քէմալի սիւքիւնէքլէ Ա՛վրագա պագտը վէ տուրդուն պիր սէ տա իւէ .

—Նա՞սըլ պագըլըմ , Մօսիէօ Սէվրագ , խայրըը բույալար կէօրտիւ՞զ մի՞ն էյէ ;

Սարանըս էէլքէլիվսինի անճագ փուրդ խոկէպկիէճէք բատտէտէ նիմ պիր թէչսիոլ թկյաֆֆուզ իթմէտի , Բիէրին սըգագթըրը ճէլով էյլէտի , Սարանըն «սէն տէ պէնիմ կիսի ըղսըրտատա՞ մը խանըն» տիմէք իսթէտիյինի ֆիէճմ իթտի ; Պաչընը հէման էյիով , սիւքիւթ իթտի , Հէր չէյի թէտագիգ վէ թէֆթիչ իթմէքտէ օլան Ֆրօսար , Սէվրագըն կանընա կէլիով , կիւքսէք պիր սէս իւէ , Սէվրագըն պիր սիւռպինէ ճէվապ վէրիյօր կիպի ,

—Մատմազէլ տը Սիննը չիմտի կէլտի ;

—Մատէն՝ սէօգէ դարըշարագ , թատմ իչիւն էլպիւէ տէյիչթիրմէյէ կիմտի սէտի ;

Ֆրօսար , Մատէնէ նազարը վիննէթտարի սթֆ իթտիքտէն սօնրա , Բիէրի գօլունտան իւռթատ թահթաւօղուն քէնարընա կէօթթուրտու , Սարա՝ ճէսարէթլի էյէ պտարագ , Ֆրօսար իւէ Սէվրագա հագդաչտը , վէ օն տագըմ էօթէտէ Գօնթ՝ Մատտա Զմօրտէն վէ Լա Լիվինէէր իւէ գօնուչմագտա օլ-տուղու հալտէ Ֆրօսարա իսթիապէն .

—Տուր կիմմի , սէօյլէյէճէքլէրիմի սէն տէ սինիկէօպիլիրսին . հաթթա սէնին հուզուրընն պտնա լազըմ տը . չու հալտէ քիմսէ պիր չիւպհէյէ վարա-մազ . չիւնքի սրթըզ տօլմուշ թաչմըշըմ . . .

Պիր միւտտէթճէ սիւքիւթտէն սօնրա .

—Չիւքմախ սէպէպլէր տինէյէմէմ . սէօյլէ , Բիէր , ֆիքրին նէ՞ տիր . նէ՞ եաբաճագտըն պագալըմ . պիլմէյիսինի քի , մութէտաւվէր օլան նիքեահընն իճ-բատը մուհալ գասիրինտէն տիր . սէնին Պլանչ իւէ եվլէնէպիլէճէյին խաթրը-մա կէտիքտէ տէլի տիվանէ օլուրօրըմ . մամոֆիհի , վագըթլար տա կէլիպ չաթըյօր . կէլէճէք հաֆթա Բարիկէ ավտէթ իտէճէյիմիզի , չիմտի Գօնթ պէ-յան էյլէտի . . . պօգմալը . Նասըլ օլուրսա օլսուն , պէն տէ պիլմէմ . չարէ-սինի սրա , պուլ , վէռսէյլամ . Ա՛լլահ աչգընա իւմիտի քեամիլէն քէամէյէճէք սուրէթտէ պիր քէլիմէ ճիք օլսուն չըգար ազգընտան , տէտի Սարա ;

Բիէրին տավկրն վէ տիւչիճէնճէլի հալտէ տուրուպ ճէվապ վերմէ տիյինի կէօրմէքլէ թէչհամմիլ իտէմէյիպ ,

—Պու իզտիվաճըն զ ապիւլ իմրա օլտուղընա դանի օլմո՞չմըսըն ։

Ֆրօսար ֆէվզէլատէ պիհուզուր օլուպ ,

—Մաատամ , Ալլահ աչզընա տիզդաֆ էֆ , եէտի ։

—Ա՜հ , Նա Բապպ , իչֆէ Պլանչ , տէյու սըզլանտը Սարա ։ Մաատամզէլ տը Սիննը նէրտիւպանտան էնէրջէն , Սէվրագ իլէ Ֆրօսարըն օրմանսընտա տուրմագտա օլան Սարայը կէօրտիւքտէ , միւճատէլէնին պաչլամըչ օլտուղուն Նու հիսս էլլէտի վէ քէմալը մէֆանէֆիլէ նանլարընա նանաչար ։ Սարա՝ Ռիէֆրի էլինտէն գաբատագ Նիչէֆիլէ Պլանչըն քէնտիլէրինէ ֆէվզէհմէհ իֆտիխար ղէհապընա վարարագ , գ ատալինի պիր խէչճան տըր հէման գ ապլատը , վէ Պլանչ իլէ Սէվրագըն արասընա կիրչէճ կիպի պիր հարէքէթ էլլէտի . Ֆրօսար չիտատֆէլէ Սէվրագը Պլանչա տօղրու իֆի վէրիպ ,

—Նչանըզընը գ արչըլամա՞դըզըն տէտի ։

Սարա՝ ֆ ապէֆէվպ վէ պիմէճալ պիր հալտէ Սէվրագըն Պլանչա նապ լաչտըղընը , վէ պաչընը էլլիպ լագըրտը իֆտիխինի կէօրտիւքտէ , էֆտիխինի ֆ ուֆ ատուղընը պիրմէչէճէ պիր հալտէ , Ֆրօսարըն գ օլունտան գ ալըրսընը , օ տէրէճէ պիր չիտատֆէլէ սըգտը բի , գ օլունտա նչանկար պըրագտը ։ Կէնճ նօֆէր ատա նէրինտէն գ ըմըլտանմայըգ , Պլանչըն հալինի ֆէտգիկ իֆմէքտէ իտի ։ Գօնֆուն վէրտիկ էմր իւղէրինէ , տօսֆտու Ռիէրին , նչանկընընա գ օլունու ֆ ատուտի իչէ պէրապէրճէ նապաչ նապաչ կէզինտիքէրինի կէօրտիւքտէ նէրէկչի բահայֆ լանըգ , պիճապպուֆ Գօնֆէտ նանաչտը ։ Նար մագընդա տայանըգ տուրմագտա օլան պիչարէ Սարանընը էֆքէարընին բէք ուգադարա տալմըչ օլտուղու վէ էֆրաֆընտագի ահվալէ ատա վէ գ ապան տըգդաֆ իմէճիկի կէօրիւնմէքտէ իտի ։ Կէօզլէրինի էրէ տիքմիչ , տուտագարընը սըգմըչ օլտուղը հալտէ , Ֆիքրինի էալէ պիր նօֆէտա հատ իֆմիչ իտի քի , Ֆրօսար պիլէ Ֆարղընա վարամամըչ ըտը ։ Պաչընը գ ալըրըպ , Ֆրօսարա խիճապէն ։

—Նչանկրսը՛ , էալէ՞ մի . սէ՞ն ատ մի պու Նիքահ օլապիլէճէք էֆքէարընընատտան ։

—Էյ վա՜հ . արմըգ նա՞տըլ մէն օլունապիլիր , տէտի Ֆրօսար Սարանընը բէյնինէ ֆ ապէպիգի Ֆիքր իտէյտ կիպի կէօտէրէրէք . չիմտի պու իչի կէրի չէվիրմէք Գօնֆտա քէնտիսինի ալտաֆմըչ օլտուղումուզը վէ գ ահիպ օլտուղու խէվֆ ու վէտվէճէնին հագգը իսիւկինի ֆ ագրիր իֆմէք տիմէք օլտճագ տըր։

Սարա՝ հիտատֆէլէ էլլէրինի պիրպիրինէ չարբարագ .

—Հէբսինիպ պիր տիյագտա ճէվապ վէրիյօրսունըզ, տէյու պագըրտը։

—Ֆիմէք օլուր քի , մաէֆֆէէտսիֆ պուլունտան պագչա վէրինէճէք պիր ճէվապ եօգ տըր ։ Էվվել էմրաէ պուլունտուղումուզ հալին ֆ իհնիքէսինի մէյտանտան գ ալտըրմագ լազըմ կէլիրսի , վէ պախֆըմըզտան Մաատամզէլ Պլանչ արայա կիրիպ , պու խուսուտտա ֆէվզէլատէ մուին օլտու ։

Սարա , Ֆրօսարըն հալինէ մէրհամէք իտէրճէսինէ կիպտիւ ։ Պլանչըն Օէվրագ հագգընտաքի մուհապպէֆինի , Ֆրօսար պիլմէյօր զանն իտիպ , Ֆրօսարը տա քեամիլէն Պլանչա ֆ ատաֆկիր իֆմէք իհֆիրագընա մէպնի , իչի

աչմագ խաթէվէտին Անճագ արլու վէ մագասատընը իճրայէ գալգըշտգճա, էօնիւնէ պիր սէտտի միւսանասաֆ կէրիմէսինտէն տօլայը հիտտէթ իտէրէք ,

—Նէ օլուբսա օլսուն . պու նիքահ իճրա օլունմայաճագ տըր . հիչ պիր վէճհ իլէ պունա բաղը օլամամ : Պէնիմ մուավէնէթիմ օլսուն օլմասընն , Սէվրագ պու նիքահընը պօզմալը տըր . վէ չայէտ պէնի ալտաթաճագ օլուրսա , վայ պաչընա տէսի ,

Կէօզլէրինտէն չիրարէկի թէէհիտ սաչմաղա պաչլայըսը , սիմսի տիւէրիյէ տուտաղլարընը ըսըրտը , վէ Ֆրօսարը , խէվֆ ու էնտիչէ իչինտէ պրագտը :

—Ալա՛հ . Ալա՛հ . պու գարըտա վահէի պիր հալ վար . Երթըճընը ճանամար կիպի Եիւղիւմէ պագըյօր : Սէվրագընն Եէրինտէ պէն օլաճագ օլսամ , հալիմտէն բէկ էմին օլամամ : Շիտտէթի հըրս արասընտա պու գարը հէր չէյի Եարմաղա միւգթէտիր տիր . Սէվրագա սօրմալըյըմ քի , պու գարըյա հիչ մէքթուպ ֆիլան Եապմըչ մը տըր , տէսի Ֆրօսար :

Բիւր իյէ Պլանչ գօլ գօլա կիրմիչ օլտուգլարը հալտէ , պիրաղ վագթ պօնուչմադըյընը Եէրբիւտիւէր . իթխինտէ տախի պիր սըզլէթի թագեվիգ ալամէթի պագը իտի . Պլանչընն էլի , անճագ , Սէվրագընն գօլունա տօգունմադտա իտի . հէր իքիսի պուլունտըգլարը հալի մուզայէգայը պէյլի իթմէմէք իւզրէ , տօսթլարընտան ուզագ օլարագ կէդինմէքտէ իտիլէր : Պունլարընն չու հալինի կէօրէն , այրըգ վէ մաչուգ օլտուգլարընը ասլա հիւքմ իտէմէյիլ , իքիսինին տախի մահգունն վէ պիճիւքտուր պիր հալտէ յուլունտուգլարընը ֆարգ ու թէմիզ իտէգէքէրինէ չիւպհէ օլունամագ իտի . պունունլա պէրաբ պէր , իքիսինին տախի պիրպիրէրինի սէվտիքէրի վէ հաթթա գալէն սէվտիքէրի աչիքտար իտի : Տիլէրինին ուճլարընա գատար՝ պիրպիրէրինէ սէօյլէյճէք բէք լաթիֆ սէօզլեր կէլմիչ, վէ պիրինճի տէֆա օլարագ , սէրպէստթէ կէօրիւէչպիլիր պիր հալտէ պուլունմըչ իքէն , իքիսի տախի գօրգուլուգ , վէ հիճատ իտէյօր կիպի , սուս տուրմագտա իտիլէր չու պուլունտուգլարը թէնհա հալլէրինտէ , Սարանըն խաթըրէսի հէր իքիսինին զիհնինի մէչգուլ իթմէքտէ վէ իչլէնիլէն գաալահաթ իքիսինին արասընտա տէրին պիր կիրատագ գազըգճա գալմագտա իտի : Նէրէյէ կիթտիքլէրինի պիլմէյէրէք , վէ զամիրլէրինին պու տէրէճէ սէրթլիսինէ թէհամմիլ իտէմէյէն գալգլէրինին չարըքընթըսընը տինլէյէրէք Եիւրիւմէքտէ իտիլէր : Գլանչ քէնտի քէնտինէ չէօլէ սէօյլէտի . Սէվրագ էօմրիւնէ պիր արալըգ պիր գարը թանըմըչ տըր տէյու կէչէրէպիլիճէճլիմիվ պահթիյար պիր էօմրիւ ֆէտա՞ մը իթմէք լազըմ կէլիր :

Կիպի կիպի ալէյհիմիզ օլտուգումուզ արլու վէ էմէլլէրիմիզ մէվգըի իճրայէ կէլմագ , պիր պիրիմիզէ գամուչաճագ օլտուգումուզ հալտէ , պու հալի լէթաֆէթիդիչ իչմաի պէրթարաֆի իտիպ տէ , սըզլէթի լէզզէթլի ալթընտա էգիլէ էգիլէ , պիրպիրիմիզէն պահտ վէ ճիւտա , իքի միւթթէհիմ կիպի՞ մի Եաչամագ լազըմմըզ իգթիզա իտէր : վէ ֆագաթի իչլէնիլէն գաալահաթ տա , աֆվը ճայիգ օլմայան գաալահ սիյաստան տէյի՞լ մի տիր . օլան հադարէթի , բէհէրիմ մագամընտա սէվմիչ օլտուգըմ պիր զաթըն նամուսընը լէքէտար իթտիքտէն սօնրա . պէնիմ տախի պիհիճնահլըզըմը իխլալ իտէճէք վէրթէպէյէ գատար միւէսսիր տէյի՞լ մի իտի :

Պլանչ՝ չու միլլահազաթը սրրաբնտա մուհասլեթինէ՞ մի, նագտա հրրու ատավլթինէ մի թէալիմ օլմագ լազըմ կէլէհէյինի չաշրրըպ, ճանիրարանէ ուղրաշըր, վէ պիր թարաֆտան Սէվրագա ափվ իթմէք իսթէտիի հալտէ տիկէր թարաֆտան անլըն էթմիչ սլտուդը խահայը ունուխամագ լազը։

Նակէհան տուրու վ՚իրտի։ Պ՚ր սէյէ մուդատաւէմ, Սէվրագա ասն պիր վ՚ետա իթմէք իւպրէ ատալահլայընն կէլիպ պէքլէմիչ օլտուդու նոյթայա վասըլ օլմուշլար իտի։ Իրխի սիրպիրինէ պագըպ, կէօդէյի տօլտու։ Իրխինին դալալէն պիրպիրլէրինէ աֆրշմիչ վէ տարրըմիչ կիպի օլտուդլարը օղ դրսահըդ պիր միւտէթ՝ իսթիրրըրնա կէլտի։ Սէվրագըն բարիպ օլտուդու արուալանըն թէքէրլէյի հէր պիր տէփա տէօնտիւք է, իքինինի պիրպիրինտէն թէալիւտ իթմէքտէ օլտուդընը վէ նօլտա պիր մահիյա գուհուրի իլէ, մուփագաթը նագատիլ իթմէք արզուսընտա պուլունմըշ օլտուդլարընը, վէ փագաթ պուհուն մուղայիրի օլարագ տրտպա նօլունա տէվամ իլէ, պիր սրգ աղաճլրգ քէօչէփինտէն նինհան օլուպ պիրպիրլէրինի դայպ իթտիքլէրինի, վէ օ սրրատա չիմտիքի պուլունտրըը մահզունիյէթ դատըր միւքէտտէր օլմատրդրնը պիրէր պիրէր տէրճաթըր իթտի. վէ չինէքի օ էանատ իքինինի պիր պիրինտէն նաբընը մէսափէ այրրագտա իլէն, էլհալէթու հազիհի...

—Իյթէ պուրատա իտի քի... տէտի Բիւէր։

—Էվվէթ...

Պլանչ պաշընը էյիպ մահզունանէ Սէվրագըն ևիւպիւնէ պագտը, վէ պիր մէրմէր սանտալիյէ իւղէրինէ տէվրիլիվէրտի։

—Ա՚հ Պլանչ, էպիվէր, բէտտ իտիվէր պէնի, տիլէտիդինի նար պանա, սէնին հիւթմիւնին ալթընտայընմ. սէնին եիւղիւնտէն մ՚չուղ գաթ չէքմէք պէնիմ իչիւն մէմուլ իթմէտիյիմ պիր մէսէրրէթի հաիզ օլմագ սըր... անճագ նահագդ եէրէ պանա գագահաթ ազվ իթմէ...վագըա պաչդալարընա նանքէ օրլիւք իթտիմ, անճագ սէնին մուվաճէհէնտէ, տահիրէի խիւլտանն դըլ բայը այրրլմատրմ։ Սէնի սէվտիյիմ կիւնտէն պէրու, հէր չէյտէն քէֆը եէտ իթմիչ իտիմ, հէր չէյ պիթմիչ իտի։ Սէնի սէվէլիտէն պէրու, գալպիմտէ սանա պիր բագիպ պուլունմամըշ տըր. սէնի սէվէլիտէն պէրու, մահգա սէնին իչիւն հաշամըշրմ։ Սէնի սէվէլիտէն պէրու, գաալահաթըմտան նէֆրէթ իթմէքտէյիմ. քէնտիմի թէլէֆի խատրէք հախատ իթտիրէրէք, քէնտիմէ միճազաթ իթմէք իսթէտիմ. Օ տէրէճէ քէնտիմի սանա չայէպմէ կէօրմէմէքտէ իտիմ քի, սէնին պուլունտուղըն մէրթէպէյէ վասըլ օլմագլըղը խահրըմտան պիլէ կէչիրմէկէ ճէհաբէթ իթմէմէքտէ իտիմ։ Ա՚հ. ուզագտան սանա թաբմագտա վէ սէնին հուզուրընտա սէճտէ իթմէկի արզու իթմէքտէ իտիմ։ Կիզլի կիպլի նէ գաահար միհն ու մէչագգաթ չէքմիչիմի էօմրիւն օլտուգճա պիլէմէյէճէքսին, տէտի Բիւէր։

Բիւէր, չու սէօպլէրի սէօյլէտիկի սրրատա, Թիրիլ Թիրիլ տիքրէմէքտէ իտի։ Պլանչ սուս իթմէք իչիւն էլլէրինի Սէվրագա տօղրու ուզագթը. Սէվրագ զաթէն սիւքիւթ իթմիչ իտի իսէ տէ, այմըչ Թաչմըչ օլան գալպի Թէհամմիւլ իտէմէյիպ։

—Այլան աչգընա, ախնէ պէնի, Հազգաթը հալի պիլմէքլիյին իդթիգա իտէր. չիւնքի հէր չէյէ բազը օտախիրիմ, անճագ պէնտէն մէրտուտ նազարըյլա պազըլմագա բազը օլամամ։ Պիրինճի ատֆա օլարագ պանա կէօբիւնտիրիւն կիւնտէն պէրու, խայըր վազըթ բէրիշան օլուպ դինինիմ քէսուի դուվվէթ վէ գուարէթ իմմիշ իտի։ Իլէտիյիմ գապահաթա պին լանէթ օլուլյուտ, պիր տահա իլէմէմէկ գարար վէրտիմ։ Ամէնն նազարը ըֆֆէքթախարըն հուզուրընտա, հիճապ իտիր իտիմ. հալիմին պէտպախթլըզընը թարիֆ իմմէքը գապիլ օլամագ իտի։ Ահապա ըֆֆէքթ վէ լէթաֆէթի հալինտէն նաչի՞ մի պէնի ատվտիմ։ Աղ պիր մուտտէթ գարֆընտա գալըմտ մահգա պէնին իլէ մէշղուլ օլմագա նիւզ թուպմուշ իտի։ Ինչէ տէֆաէր, պէնին իլէ կէչիրիլմիչէյիմ էտրիւն, լէթաֆէթ վէ սաադէթին խաթրըմա կէլիրտիքճէ, ինչէ ինչէ տէֆաէր իմտիհամ տէնտէյէ լանէթլէր օգուտմուշըտ. . . կիւնիւն պիրինտէ պէնին վէվէնին օլաճաղըմը ապա վէ գաֆան մէտուլ իմմէպ իտիմ. Ախլագըմտա գիյատէ պիր քիպր ու ազամէթ օյմայըպ, պէնտէն տէ հիւանիւ մուտմէյէ կէսրմէքտէ օլտուղըմտան, պէնտէն տոսթլուգ վէ մուհապպէպէթ սէզթէր իտիմ։ Ամէնին կէօպիւն էօնիւնտէ, պէնին իչինագը հիւանին գարշըսընտա, պէտահ հէլավէթէտանը իչիտէ իչիտէ, թէպէսիւմէչիրինտէ մ՛ուվէյէզպիպ օլա սլա Եաշամագ, պէնտէն այրըլմամագ, սանա գուլ օլմագ, վէ սանա թարմագ, պէնիմ իչիւն բէք պէօյիք պիր նիյմէթ իտի իսէ տէ, չու Նիյմէթէ մուվաֆֆագ օլամամագտա իտիմ։ Պիր չէյ պէօյէմիչ օլտա վէ Եախստ պիր նագար ապֆի իտէճէք սլտա իտիմ, սըրրըմը մէյտանա չըգարմըշ օլաճագտըմ. պինտէն ալէյհ քէնտի րիսկի իչէ պրագտըմ սիւրիհինէ կիթտիմ։ Իւչերինէ թաչըմըշ վէ էյինի տօգուտնմուշ օլտուղըն չու Եատիկտարը վէրմիչ օլտուղընտան տօլայը նէ տէրէճէ մինտէթտարըն իտիկիմի պիլմըմըշն. . . չու Եատիկտար պէնիմ իչիւն բէք գրյմէթտար օլտուղընտան, չիմտիյէ գատար պինէմտէն այրըլմամըշ օլտուղըմ միսիլլու էյտն տահի սինէմ իւկէրինէ տուրմագտա տը։ Ագչամ օլտնճա պուլընտուղըմ հալի վաֆտէքտէ, պըրազտըղըմ վաֆտանը, այրըլտըղըմ սէվգիլու տօսթլարըմը սիւչինսիւքճէ, չու Եատիկտարտան իւմիտ պէքլէր, վէ էմել վէ արզուլէրիմին իքմալինի նիյագ իտէր իտիմ։ Շու կէնճինէի Նատիրէյի պուս իթմէտէն հիչ պիր կիւն՝ նէ չէրկէ, նէ չատըր ալճընտա, վէ նէ տէ տահրանըն գուսլըտը իւզէրինէ Եայըլըպ ուչուսմաղըղըմ տը։ . . Նարալանըպ, քէօթու պիր Եաֆագ իւպէրինէ սէրիմիչ Եաֆմըշ պուլուսունտուղըմ, ըոըթժատան Եանըպ գավրուլտուղըմ սըրատտա, պիհնիմին էն բէրիշան Հալինտէ պիլէ թըլըսըմ կիպի չու Եատիկտարը էլիմտէն պրագտամագ իտիմ. վէ օնուն տայէսինտէ տէ հէր կէօնա թէհլիքէտէն գուրթուլտուղընա չիւսկէմ նօգ տը։

«Ա՛. . . Հայըֆ քի էօյմէմիչիմ. հիչ օլմագտա արգատտան աղլար ըտըն. հիչ օլմագտա հուզուրընտա պիր նամ պըրագմըշ օլուր իտիմ. չիմտի իսէ, բէկիլ ու բրսվայ օլուպ, մախլուգաթըն էն Եանասը սրրատընա կէչիչիմտիր։ Ամէնի աչվէրիմ, սանա թարարըմ, նա պէն, պէն, պէն. . .

Շու սօն քէլիմէյէրի, Ամվրագ թէլաֆֆուպ իթմիչի սըրատտա, պէֆա-

Քընտա ճիկէրլէր բարալայաճագ տէրէճէտէ սիր ալամէթի մահդունիյէթ բէյտա օլմուշ իտի , Եանաղընտան աշաղը էշքի չէշմի ագմադտա իտի . ալէնգի աթմըշ , վէ սիյահ էլալիսէլէր կիյինմիշ օլտուղու հալտէ , Պլանչըն դարչըրնտա տուրմագտա վէ տէօքտիւլիւ կէօզ եաչընլըն եանաղընտան ագըզ կէշտիյի եէր բարլամագտա օլտուղընտան , Պլանչ՝ Սէվրագը իլք ատֆա կէօրմիւշ օլտուղը հալ ու վազիյէթտէ կէօրմէքտէ իտի . տիրէրմիկէ պաշլայըպ , մուգավէմէթ իտէմէտիկի սիր գուվվէթի իլճաաթրյլա Սէվրագա եապըշտը , աղզընը սչըպ սէօզ սէօյլէմէկէ հազըրլանմադտա քընէն . . . Սէվրագ՝ Պլանչըն բէրիչանի գալալինի ֆիհմ իլէ էլէրինի ուղաթտը , վէ պիր իւմիտի չէտիտ իլէ , Պա՞նչ , տէյտ պազըրտը : Ականգ , կէնճ գըզճըղազ , նակէհան տիւչարը հիւզուն ու ֆէտէր օլարագ , պիր ահը սէրտ չէֆքիպ , գօլ դօյա վէրմիշ քէնտիլէրինէ տօղրու կէլմէքտէ օլան Գօնթ իլէ Սարայը կէօսմէկրտի :

Պիր սանիյէ գարիքնտա , Պլանչ գահիր հալի կէսմէկէ իդթիտար բիյտա իտիպ , ղէվնին պու տէրէճէ թէրզիպ վէ թահգիր իտիպիշ օլմասը , վէ ղէվճէնին էօյլէ պիր պատահաթընը իհրասընտա ճէսարէթի իթմիշ պուլունմասը ճիհէթլէ , Սէվրագա մէրհամէթ վէ ափվ իտէպիլմէկէ պիր վէճհ իլէ գարար վէրմէմէքտէ իտի : Պլանչըն գալալինտէքի մէրհամէթ գարտուտունու , թէօհմէթի վազըտընըն ճանըզ խաթըրէտի օլան Սարանդ՝ կէլիպ գարտիրիշ օլտուղընը հիսս էյլէտիկինտէն , Սէվրագ՝ պաշընը եյտի . վէ մահդուն մահդուն , սաքիթ վէ սամիթ , քիչիւք քիչիւք ատըմլար ալարագ , կէնճ գըզճըղազ իլէ պէրաբալէր էվէ տօղրու միւթէվէճիհ օլտու :

ՃԼ·

Էրթէսի հաֆթասը Գանալհէյլ խալգը Բարիպէ Նագլ իթտի : Նիքնահ կիւնիւ եազլաչմագտա իտի : Պլանչ , տայըսը Գօնթ իլէ պէրապէր , բէտէրինին մէթրուք խանէսինէ կիտիպ կէ իպ , չու աթիգ վէ ճէսամէթլի օլան իգամէթկևահը , իսքանէ սաիհ պիր հալէ վազ իթմէք իչին թէտապիրը լազըմէյի իթթիհազ էյլէտի : Պիր գաչ կիւն Սէվրագ իլէ Պլանչ օրտուտա իգամէթտէն սօնրա , Սէվրագըն ճէզայիրէ կիթմէտի , վէ ղէվճէսի Պլանչըն տախտ պէլթի մուախախարէն կիտիպ գօճասը յլա ալիւլէշմէտի մութէսաւիվը իտի : Անճագ պու սօն թէսավվուր բէք գաթի սուրէթտէ օլմայըպ , չիւնքի Պլանչըն բէյտի սօրուլտըգտա , հէնուզ աչիքեար սուրէթտէ ֆիքրինի պէյտն իթմէմիշ իտի : Սէվրագ իսէ , թէպտիլի մէմուրիյէթի հագգընտա Գօնթ թարաֆընտան վուգու պուլան թէքֆիֆէպինի բէտտ իլէ , մահալի մէմուրիյէթինէ ավէթ իթմէք նիյէթինէ սէպաթ իթմէքտէ իտի : Սէվրագըն պու տէրէճէ ըսրար վէ թէանիւտիւնէ , Գօնթ՝ պիր մանա վէրէմէտիհինտէն, վէ զիհնինէ ուըղտըրամատըզընտան , Ֆրօսարա չէօյլէճէ սիւալ իթմիշ իտի .

—Ալլահ աղգընա , Սէվրագըն նինէ ճէզայիրէ կիթմէք իսթէտինինն սէպէպ ու հիքմէթինի անլայապիլի՞օրմուսըն : Հէնուզ էվլէնիյէ էվլէնմէզ , սէվտիյի վէ թաբտըզը պիր գարրյը եալընըզ պաչընա պըրագըպ տա , Արաալա-

բըն եւ ւզիւնիւ կէօրմէկէ կիթմէք իսթէմէսինէ տօղրուսու պիր մանա վէրէ-
մէյօրում ։

Ֆրօսարտան տախի մէսուլիյէթտէ գալմագ իսթէմէտիյինտէն ,

— Մատմազէլ Պլանչըն ողու պապտէքի բէյի ա՜ճապա նէ՞ տիր ։ Ճէվապը-
նա , Գօնթ ։

— Պլանչ չու հալտէն մէմնուն կէօրիւնիյօր , տէտի ։

— Էօյլէ իսէ , պուռնուն ալթընտա , պէյնէլբինտէ իթթիֆագ օլմատըղը ,
վէ եէնի կէլին կիւվէյինին , էօմրէրինին էն լէզզէթլի այընը , Ճէզայիրտէ
կէչիրմէք իսթէմէտիքէրի նէ՞ մանիւմ ։ Ճէզայիր բէք կիւզէլ պիր մէմլէքէթ
տիր . օրատան հէր կէչէնին բէյի պուռ մէրքէզտէ տիր ։ Օրատա ասքէր , բա-
տիչահ կիպի տիր , վէ էհէր ֆազլա օլարագ պիր տէ Ճէսիմ սէրվէթէ
մալիք իսէ , տէյէպիլիրիմ քի հէման օրանըն Ալլահը կիպի օլուր ։ Իրէք եաս-
տըգլարըը իշինէ կէօմիւլմիշ եաթմըշ կիւզէլ պիր գարըյը , Սէվրագըն թահ-
թը գօմանտասընտա հարէքէթի իտէն պիր թագըմ ուզուն թիւֆէնգի , վէ
թուն ր բէնկինտէ չէհրէլի սիվրիլէրի , հուրմա ալտընճլարընը , վէ սահրալա-
րըն թէկնինաքը եէկանէսի օլան սըճագ ասիւմանը կէօրէպիլմէք ատէթա
հիքմէթի նէվինատէն պիր չէյ տիր ։

— Հայտէ ալնին ատտինի կիպի օլսուն տէմիշ իտի իսէ տէ ,— Գօնթ քէն-
տինէ գտնաաթ հասըլ իսէմէտիկինտէն , Ֆրօսարտան գաթը իւմիտ իլէ ,
Սարայա տէօնմիշ իտի ։ Սարա՝ տիւչիւնճէլի պիր թավր իլէ , պուշընը գալ-
տըրտըգտան սօնրա , վէ հէմ թաստիգի , հէմ տէ ճէրհի իյմա իտէպիլիր պիր
գաչ չիֆթ սէօզ սէօյլէտիրտէն սօնրա , Նագըը Սարասընըն եանընտա պիր
գաչ հաֆթա միւսաֆիրլէթ իմմէք իւզրէ կէլմիշ սլան Մըսթըրս Սթուարթ իլէ
օտասընա չէքիլմիշ իտի ։

Վագըա Սէվրագըն հէր հայինտէ պիր ճայիպլիք կէօրիւմէրտէ իտի ։
Շէօյլէ քի , Նչանլըսը Բարիզէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , քէնտիսի Պուա-լը-
Բուատա գալըպ հէր կիւն Բարիզէ կէլմէքտէ իտի իսէ տէ , օրատա եէրլէշ-
մէք իսթէմէտիկինտէն , ապչամ սօն գաթար իլէ վալիտէյինին նէզտինէ ավ-
տէթ իտէր իտի ։ Ճէզայիրտէն կէլէյիտէն պէրու , Ռիշրատիտ սօգաղընտաքի
տաիրէսինտէ իգամէթ իմմէք իսթէմէպ իտի ։ Զիւնքի , օ տաիրէտէ Սարանըն
մագատընա ուչղուն պիր թագըմ խաթըրալար պագը օլուպ , հէր ատըմտա ,
Սարանըն թասվիրինի կէօրէճէյի , վէ օ գարընըն ֆիքրինի իշղալ իլէ Ճէպրէ
գալգըշաճաղը տէրքեար իտի ։ Նիհայէթ կէչմիշ չէմանը իսաթըրնա կէթիրէ-
սիլէճէք չէյլէրին ճիւմլէսինտէն նէֆրէթ իմմէքտէ օլտուղու միսի լու , Սա-
րանըն նինէ օրայա կէլիպ քէնտիսինի պուլմատը իհթիմալինտէն ղօրգուպ
տիրէմէքտէ իտի ։

Իքի հաֆթա զարֆընտա , Սարանըն սըճաթընտա պէօյիւք պիր թէպսի-
լաթ վուգու պուլուպ , ատէթա զայիֆլէնմիշ իտի ։ Պէյնինտէ մութթասիլ
իչլէմէքտէ օլան ֆիքրին պայրէթ վէ իգտամը , սիմասընըն սընըրլարընը աչօն-
տիւրմիշ կիպի , զանն իսէրսին քի սըճաթընտաքի խուբութ վէ էչքեալը
ալընընա տօղրու չէքմիշ կէրմիշ վէ կէօզլէրինտէ պիր նէվ պուլանըգլըգ հու-

սուլէ կէլմիշ իտի ։ Ֆէվգէլատէ ըղտըրապ վէ մէշազդաթ իչինտէ օլտուղընը , նալընըղ Սվրազ Փարդ իտիպ կէօրմէքտէ իտի ։ Սարա՝ չայանը հայրէթ պիր թէհամմիւլ իլէ , չէքտիյի մէշազդաթը քէմիմ ու իլթիֆատ իտէպիլմէքտէ , վէ էթրաֆընատա պուլունանլարըն կէօղէրինէ պազմազ մէճպուրիյէթինտէ պուլունտուղը սըրատա , պիր դաչ սաաթլար , անլաշըլմազ պիր հէյէճան վէ վազիյէթտէ տուրմազդըղըն եալնուզ բէք ալա պիլմէքտէ վէ պոշտուր վազթընը Մըսթըրը Սթուարթ իլէ Շարգ ուսուլի իտդէ ասօչէնմիշ օլան ոսաատա կէչիրմէքտէ իտի ։

Մինակրէտէն պիրինին իտդէրինէ աէրիյիպ , պաչընը կասատըդլարա կէօմէրէք , սիւչիւնսիւքճէ սիւչիւնմէքտէ , վէ Սթուարթ տախի կազիթալարընը միւթալաա իտէրէք , Ֆինճանլար տօլուսու չայ իչմէքտէ իտի . Սարանըն մագսատը՝ մութէասվիր օլան նիքեահը պօզմազտան իպտրէթթ օլտուղընտան , պիւթիւն զիհնինի պու նօգթայա հասր իմմիշ իտի ։ Մէյուս օլան զիհնինէ պուճանան պաչդա պիր ֆիքր ճէվիլան իմմէտսիյինտէն , թէհամմիւլի նագատպիլ ըղտըրապլարա կիրիֆմար օլուր իտի ։ Ադա սըրա այագա գալդըղ պազչէյէ նազըր օլան բէնչէրէյէ տօղրու կիտէր վէ տասիւմանընը պէրրազ օլտուղը պիր զէմանտ կիւնէչինի գիյասընատան բարըչ բարըչ բարլայան չիմէնիքէրինէ էթրաֆընատա , Բիւէր իլէ եավաչ եավաչ վէ մահգունէ մահգունէ տօլաչտըգլարընը կէօրիւնճէ . Եիբէյինէ պօղամազ տէրճէյէ չարբընմըր վէրինէ չուճ մէճազարէտէն գաչընմազա ղայրէթ իտէր վէ Սյուարթըն եանընա կէլիպ , օյուն քնազըտլարընը եազալար , եաստըգլարըն իղրինէ օթուրար , խալընըն իղրինէ քեազըտլարը եայար վէ չօճուգլուղընտա կէօրմիչ օլտուղու չինկճանէ ֆալընլար կիպի , պիր թազըմ սիհրպազանէ հալէր վէ թէճրիւպէլէր իլէ , իսթիդպալի քէչի իմմէք վէ անլամազ տէվատսընա տիչէր իտի ։ Քեազըտլարընը իչինտէքի գարա մաչալարընը վէլէհ կէթիրճէք սուրճթէ հիւքմ իմմէչէրինէ նազարէնն , իչին իչինտէ պիր էօլիւմ օլտուղունու թախմին իթմէքտէ օլուզ , քիմին էօլճէյինի տէ անլամազ իտթէր իտի իսկ տէ , չի չաբէ քի էօնճինտէ տիպկի օլան քազըտլար , քէնտիսինին չուճ սիւալիչէ ճէվապ վէրմէմէքտէ օլտուղընտան , քազըտլարտան զանի օլաճազ տէրճէյէտէ պիր նէթիյէ տէ չըգարատայըզ , քազըտլարը Քըրլատըր վէ եէրինտէն զալգըզ , աչտսիզճէ , նինէ կէլէր մինտէրինէ եայըլըր , վէ կէօզիւնիւ պիր նօգթայա տիկիս , տուտագլարընը սըղըզ , թէքրար տիւչիւնմէկէ պազլար իտի ։

Սարա հագըգաթէն գօրգուտաճագ պիր հալ քէտզ իմմիշ իտի ։ Հայաքընը քնամիչէն մուհասալէթինէ հասր ու իթախսիս իմմիշ օլտուղուս ճիհէթլէ , տայանըզ տուրմագ , տէօյիւչմէք վէ մագսատընա նաիլ օմազտան պաչգա պիր չէյ տիւչիւնէմէզ իտի ։ Աչզ ու մուհասալէթ իլիքէրինէ գատար թէքէիր իմմիշ օլտուղու , վէ տէվատիյինտէն մահրում գալմըչ պուլունտուղու ճիհէթլէ , պիչարէ գարընըն խավվասը ճիտմինտէ , ֆէնա իտարէչէր բուննումա օլմագտա վէ էտէրի հիսս օլարագ պիր նէվի նէօալէթ , վիւճուտինի խատրագ վէ բէրիչան իթթալճէ իմմէքտէ իտի . Սէվրագա մալիք օլմագ մէրագըլա մէճնուն օլուզ , ուչդուչա տալտըգճա , կէօրտիւչիւ տէհչէթլի բուչա-

լարտան դան թէրինէ պաթմաշ , ալընրլարը կէրիլմիշ հալտէ աճրսընտան հէ-
ման ուչանըր վէ փաղաթ հէր չէյի կէօրիւղ ֆարդ իթմէյի հալտէ , քէօթ-
րիւմ օլմուշ կիսի դըսըլտանմաղա միւգթէտիր օլամայարագ տուրուր իտի :

Մըսթըրս Սմիւտարթ թարաֆընտան վուղու պուլտաղ նիւմայիշէրտէն
իհթիրազ իթմէյինճէյէ , Յարա՝ ոնա պիր չէյ ալըշմէկէ ճէսարէթի խաէմէ-
մէ քաչ օլտուղունտան , Մըսթըրս Սմիւտարթ իսկ Սարանըն չու հայկէրինէ
ալըշմըշ օլտուղունտան , ֆիւթուր իմկանըպ սաիր ալֆաչար միսիլու չու էն-
տիշէլի հալի տաճի գարա պուլութի կիպի կէչէրէք , հավատա քիշչայիչ օլա-
ճապրնը պիլտիրինճէյէն փէյլէօֆանէ պիք էր տուրուր իտի : Գոնիթ իսէ Մատ-
մազէլ տը Այնէլներն խանէճախինին թամիրաթը , վէ Ֆրոսար իլէ Պլանշրն բէ-
տէրինճէյէն զալան միրասրն հիսաուլարը յու ուղրաչմագտա վէ խրղէյի գա-
թխէճի հասպիյէ , հէր չէյինն էյի վէ պուա օլմասրնը սրդուէյէմքաճ իտի :
Նէկէնճէյին էվէնճէյին էն տօղայը Ֆ վղէյատ նէչէյի օլտուղունտան , Մէր-
լօյա սրդ սրդ իլիչիր , վէ պէյհինտէ մուսամէյէ իտիլմինէ չունու պուճունու
թէչիւիդ խէրէք , Մատլէն տախի նասիհաթլար վէրիր վէ

—Մատլէն , ալն բէք մահճուզ տուրուչօրրն , վէ բէտէրինիճ ալնին
հազգընտա զալըմանէ ատամանմասրնա միչտան վէրիչօրտուն . օ ալնի՝ գու-
զու կիսի իսթէտիչի թարաֆտա սիւրսէքլէչըր . ալն տէ պուճունա իթհամիւլ
իտէչօրտուն տէպիքտէ , Մատլէն՝ ճէվապէն .

—Իչէրինճէյէ հէր նէ քի ևարրչ ր իսէ պէնի սէվտիչինտէն ևարրչօր : Գէլ-
քի պիրազ իչին էթէկ ուճուճա կէչիչօր . լաքին պուճունուն իչիճն տատավէթ
կէօսթէրմէկլիկիմ ճանիզ օլտուղունր մի , Չէնուզ չօճուզ եաչտատա , վալիտէ մա-
տէն մահրում գալմըշ օլտուղունտան , բէտէրիմ պէնի պէօյիւթմէկէ մէճպուր
օլտուղ . վէ քէնտինի հատիտիպճա պիր ապէր օլտուղունտան , պէնի տէ սա-
քէրճէ մուհաֆիզա իթմէյէ գալդըչըդ , ևանըպսէչըմտա գարազօլ կիսի պէր-
լէմէքտէն ֆարիզ օլմատր : Նանըմա պիրինի ևազլաչըր ևազլաչմազ , սիւն կիյէ-
տատվրանըզ , ճաչըզ տուրդ տէպղորը իտի : Պուճունուն իչէ պէրտատէր ,
չու միւնատէ պէթտիզ հալկէրինին տէ պէնճէ խայրը ճիհէթի վ ր տըր : Հէր
քէս պէնի պէնճին պէկլէմիշ օլտուղունտան , պիր թազըմ կէնճ էր , էթրաֆը-
մէ գուչմէմըշչըր վէ օ տէրճէճ բարարտատ պուլունմըշ ր տըր քի , խիւլտա
ու ատատագ ճէկլարնու էմինիէթ բէչտա իթմէյէ իտիմ : Պիր կէնճ գըզա մալիք
օլմազ իչին էթրաֆընը մուհասըբ իթմէկէ մէճպուր օլմազ տատթա պիր
զահլէ , պիր իչ պիր , Անճազ էնճամնատա ճիւմէկտի տէ մէկէչտա օլտուղ չէ-
քիլտիքէրինտէն , պէնի սէվմէյէ օլտուղունտան զ ատար վէրտիմ տէտի :

—Ճիւմէկտի մէկէչտա տէյիչ . հաչա՝ . մէսէլա Ֆրոսար , չու գահրաման
Ֆրոսա՛ր . տէչտա Գոնիթ սէտալ իթտիքտաչ .

—Իչէրինտէն ևարրնըզ Ֆրոսար տայանար տուրտուս . . . բէտէրիմին
հիսաուճէրինէ մէթտանէթլէ գ ատըր գ օտտու . բէտէրիմէ մուսամէնէթ իտէնիլըբ
մուգավէմէթ էչէտի . հիչ պիր չէյտէն մէկէչտա օլմազ , Տատագ տատթի նէսէ ,
ճէտատրէթի հէլէն պրագմազ . բէտէրիմ նէ գատար մուգավէմէթ իտէճէք
օլտա , պիր կիսն տէչիլ իսէ պիր կիսն գալէչի թէչիլիմ իտիր , քէնտինի տատթի
թէչիլիմ օլճատրնա չիսպէճ հօգ տըր :

—Իչքե սէօյլէ պիր թէլիմիյէթի , ժէնէրալըզ սըֆաթըմա , մէմնունէն իմզա իտէրիմ . . . վէ էկէր սանա պիր մուրախասա իղթիդա իտիճէք օլուր. սա , պէն պայընըն ուճունտա հազըրտա տուրույօրըմ , տէյէրէք. Գոնթ՝ մէմ-նունիյէթինտէն ֆէվգէլատէ նէչէլէնիպ , սէօզիւնէ տէվամ իլէ. Շու իթի գըզ-ճըղազը պիր կիւնտէ էվլէնտիրմէք իսթէր իտիմ , նէ էյի օլուր իտի , Անճագ. Մէրլօ՝ էօյլէ պիր ահմագ տըր քի , սէօզ անլաթմադ միւմքին տէյիլ ,

Գոնի՝ բարլագ պիր նիքեահ րէսմի , ճէսիմ պիր ճէվիյէթ , չիչէք վէ ըչ-չըգլար իլէ միւզեյնէն պիր քիլիսէ , վէ պէյազ էլպիսէնի պիր չինի կէլին թէ-սավվուր իտէր իտի . Իտալիտասընտա՝ նէկէնինին չէրէ ֆինէ ճէսիմ պիր էյ-լէննէճ թէրթիպ իթմէքը սըղուսընտա պուլունմըշ իտի իսէ տէ , Մատմադէլ տը Օլինը մուհասիլէֆէթ կէօսթէրմիչ օլտուղընտան , սարֆը նազար իթմէկ մէճպուր օլտու , Պլանչ՝ պիր գաչ կիւն մանասթըրա չէքիլմէկ վէ օրատա քէրիշանի պիհինինի տէֆ իլէ , պիրազ բահաթլանմադա գարար վէրմիչ օլ-տուղընտան , Պլանչըն չու նիյէթի Գոնթա ըսրիպ կէօրիւնմէտիկի չէօյլէ տուրսուն , հաթթա թատիլի կէօրիւնտույունտէն , Պլանչըն արզուսու մուճի-պինճէ մանասթըրա հէմտիչ օլմադ իւզրէ կիւմիւշ պիր խաչ ըսմարլատա , վէ նիքեահ մուդավէլէնամէսինին թանդիմիյէթ ուղրաչմադա պուչլատը , Գոնթ՝ գարը դօճա պէյնինտէ վարիյէթին նէ ուրլիլէ թագսիմ օլունանճաղընը Ֆը-լանչտան իսթիֆսար իթմէքտէ , Պլանչ՝ պիր կիւն Սէվրագտան այրըլմադըզ մէճպուրիյէթինի քէնտինճէ իհթիմալէէն կէտրտիկիւնտէն , վէ հէր նէ վու-դու պուլսա , ղէվճինէ ճէսիմ պիր սէրվէթ թէէմին իթմէք իսթէտիկինտէն , ևարըլաճադ մուդ ավէլէնամէտէ վարիյէթինին նըսֆ նըսֆ նիսպէթիյէ թախ-սիս իտիլմէմինի թէքլիֆ իթտի վէ քէնտիսինին պէտպախթ օլսպիլէճէկկինի կէօպիւ էօնիւնէ կէթիրտիյի հալտէ տաճի , սէվտիյի Սէվրագը գուտրէթտիպ պիր հալտէ պըրադմագըզը թէրվիճ էյլէմէտի ,

Սէվրագ՝ Ֆրօսարըն իտտաբէխանէսինտէ , Պլանչ տաճի հագըր պուլուն-տըղը հալտէ , Նչանկըսընըն նիյաթ ու էֆքեարընըն նէ մէրքէղտէ օլտուղընը տուչտուղընտա , հիտատիլէ նէրինտէն սըչրայըպ վէ հագգընտա կէօպէյի-լէն թէվէճճիւհ վէ նիյմէթի բէտտ իտիպ , պու չարթ իլէ հանի վարիյէթին նըսֆ նըսֆա թագսիմ օլմադը չարթըյլա էվլէնէմէյէճէյիի , վէ գարը գօճա այրըլտըգլարը հալտէ հէր իքինինին մալիք օլտուղլարը վարիյէթ քէնտիլէրինէ բահի օլմագ լազըմ կէլէճէյինի պէյան վէ իֆտատ էյլէտի , ՔէնտիսինԷն Սէվ-րագ հագգընտա իթթիհադ իթտիյի թէտաւիրի սէհասվէթքեարանէյէ , Սէվ-րագըն չէտիտէն միւթէրիզ օլտուղընը Պլանչ կէօրտիւքտէ , Մայիք օլտուղու սէրվէթին նարըսընը Սէվրագ գաալուլէ թէննէղիւլ իթմէյէճէյինի տիւշիւնէ-մէմիշ օլմասընտան Նաչի ուԹանըզ , Սէվրագը թահգիր իթմիշ գօրգուսըյա վէ քէմալի մահճուպիյէթէլէ Սէվրագա աԹֆը նազար վէ մահզունանէ պիր թէպէտիւմ իթտի , Զամիրէն Սէվրագըն էֆքեարընը թատտիգ իթտի , վէ պայընը էյիպ , Ֆրօսարըն ուզուն ուզատիյէ մալիք օլտուղու ճէսիմ վարիյէ-թինի թատտատ իթմէսինի , վէ Սէվրագըն քէնտի հուզուրընը մուհաֆա-զա իտէրէք էվլէնէճէյի սէօզլէրինի վէ մաչուգու Սէվրագըն պիր կէօնա սէր-

վէթէ մալիք օլմատըղընա վէ քէօէբիրինին վէճաքընատա , գալան միրասը վա-
լիտէսինէ թէրը էյլէմիչ օլտուղընա տաիր Ֆրօսարըն վէրմէքտէ օլտուղու
թաֆիսիլաթը քէմալը արգադաթլէ տինլէտի ։

Բիէրէ Նալար իթադէ , սանտալիյէսինտէ էնտիչէլի վէ սաբին պիր
հալտէ օֆուրտուղընը , գալպինի ճէրիհատաար վէ մուղտաբըպ իսէն սլօզ
վէ հարէքէթլէրի իչտիպպ կէօրտիյունիւ , վէ քէնտիսինին խայալ իթմիչ օլ-
տուղը կիպի , Սէվրագըն ֆագրը հալիպէ պէրապէր , քիպր ու զուրուր սա-
հիպի պիր քիմսէ օլտուղընը հիսս էյլէտիրտէ վէ քէնտիսիյէ պէրապէր պիր
վագըթ ապլամըչ օլան վէ քէնտիսինին սէվմիչ օլտուղու Սէվրագ պու Սէվ-
րագ օլտուղընը անլատըգտա , հէմ Սէվրագըն գապահաթը, հէմ տախի քէն-
տի մինննէթ վէ մէչագդաթը գինինինէն մահվ օլուպ չըգըպ , հալի ֆէրամու-
շինին լէթաֆէթի լէպիպէսի իլմաաթընա թէպլիմ օլուպ պիտի . Ֆրօսար նա-
նընա Լագապըպ հէր չէյին պիթմիչ օլտուղընը խապէր վէրտիքտէ , տայրար
Ֆօնթ իլէ Սէվրագ վէ Ֆրօսարըն գարչըսընտա չապրմիչ պիր հալտէ գալը
վէրտի ։ Պէօյլէ պիր տապըգա զարֆընտա տիպէտիկի վէճճ իւղրէ պուլունտը-
ղը հալին թիպտիլ օլմամպ օլտուղընը վէ տէֆի խայալ օլունան մանիպէչին
հապըգաթը հալտէ սուհուլէթլէ պէրթարաֆի իտիկմէյճէյինի ֆիճճ իտիպ ,
Պլանչ ևինէ միւթէսաիֆ օլտու ։ Ֆրօսարա թէչէքքիւրի հավի պիր գաշ
սէօզ սէօյլէտտիքտէն սօնրա , Սէվրագա վէտա զըմնընտա էլինի ուղադտը , վէ
Ֆօնթէուն գօլունա կիրերլէք տրշարը չըդտը ։ Էրթէսի կիւնիւ տախի գարարը
վիճճ իւղրէ մանասաթըրա չէքիպտի ։

Պլանչ՝ մանասաթրըն վահտէթի հալի , բէրիչանիի գինինի ատֆ իտիճճ
վէ գուվվէի մանէվիյէ իսթինսալինէ մուին օլաճագ մէմուրինտէ իքէն . տալա
վէ գաթան թէչսիր իթմէտի ։ Ֆեվգէլատէ եօրդուն պիր վիճճատին միքտա-
մէլ պիր Լաթաղըն Լուսմուշագլըղընտան կէվչէյիպ , բահաթլըգ պուլամատըղը
միսիլլու , Պլանչ տախի մանասաթըրտա հուզուր ու բահաթ պուլաճագ նէբտէ,
ֆաղլա պիր հէյճանա տապա կիրիֆֆար օլտու ։ Ձէմիյէթ իչինտէ պուլունտուղը սըբատա , պիր թագըմ վուգուսաթ վէ հատիսաթ սայէսինտէ ըղտը-
բաալը գալպինի ունուվմամպա մուվաֆֆագ օլմագտա իքէն , մանասաթըրըն
թէնհա վէ սէսսիպ հալինտէ , Լալընըղ պապընա գալըպ , մանգա սէրկիւչէչ-
թինի վէ իսթիդպալինի տիւչիւնմէքլէ վագըթը կէչվէքտէ իտի. իպատէթկահ-
լարըն բուհանիյէթի հալինէ տալարադ , գալպինի վէ ֆիքրինի Ձէննապը Հադ-
գա թէվհիդ իլէ տուա իթմէք վէ հայաթը ուխրէվիյէյի կէօզիւ էօնիւնէ կէ-
թիրմէք իսթէր իտի իսէ տէ , տիւչար օլտուղու մուհապպէթ , գօլունու գա-
նատընը պապլամըչ օլտուղընատան , հիհանը ֆանիտէն պիր տիւրլիւ այրըլ-
մազ իտի ։

Հուզուր ու բահաթընը պու սուրէթլէ զայլ իթմիչ օլմասընտան նաչի
միւքէտտէր օլուպ , իպատէթկահլարտա , միհրապլար հուզուրընտա պիլէ
Սէվրագտան այրըլմատըղը հալտէ , Լանը պապընտա պուլունաճագ օլսա անընն
հիւքմ ու իրատէսինէ թապի օլաճագընա չիպպհէսի գալմամըչ օլտուղընտան ,
աղլատըգճա աղլատը ։ Նէզտինէ պիր բարազ չաղըրըպ , էսրարը գալպինի

թէսլիմ իթտիքտէ , բաբազ՝ հալինի թագտիր վէ իսթիգլալինին բարլագ օլ-տուղընա իդնա իտէրէք գալսինի բահաթլանտրրտը : Զէվկի օլաճագ քիմսէ-նին քէնտիսինի թէէմին իտէճէք սուրէթտէ հագդընտա իալտազը սատագաթ իտէրէք էնճամընտա աֆվա միւսթահագդ օլաճագընը սկէյան, վէ անը քէնտի հալինէ պըրագմամասընը , վէ Սարա հագդընտա թէհամմիւլ իլէ միւլայի-մանէ հարէքէթ իթմէսինի բաբազ Պանչա թավսիյէ իթտի : Պուննուն իւղէրի-նէ , Պանչ օ կիւնիւնիւ սէրպէսթիլ փիքը վէ գուվվէթը գալսկ իլէ կէչիրտի իսէ տէ , ագշամ օլտուգտա , երինէ դիհն պասմադա պաշլայըպ , մանասընըրա գաբանտըղընա բէչիման օլտուս : Կէօղլէրիյլէ տիվարլարը տէլիպ , Սէվրագ իլէ Սարայը կէօղլէմէք արզուլէր իտի : Սարանըն քէնտինէ մախսուս պիր թա-րիգ իլէ Սէվրագըն կէօնիւլիւնիւ դէնճիրպէնտ իթմէսինտէն վէ սէվէմէ իտէր վէ Գանալէհէյլին յինէք դրշլադընտա կէօրմիւշ օլտուղը վուգուաթը հագին հագին խաթրընա կէթիրիր իտի, Սարանըն եագըպ թութուշտուրուճու սէօգ-լէրի գուլագընա վասլ օլտուղը միսիլլիս , գօլլարրընը Սէվրագա ուղաթտը-ղը , աղգընըն տիթրէտիյի , վէ չէհվէթինտէն կէօղլէրինին դարարտըղը , Պը-լանչըն կէօպիւնիւն էօնիւնտէն կիթմէյիսպ , եիւրէյի սըգըլտըգճա սըգըլրը , էլլէրի թէրէր , ըզտրրապ գիհհինի գաբլար , վէ հըրս ու հասէտ տուլմադա սպշլար իտի : Պօչ պօչունա տուսպա օթտուրուպ , չու ճիհանը ֆանինին սէ-ֆալէթը հալ վէ տէյէրսիզլիյինէն վազ կէչմէյէ չալըշըր իտի իսէ տէ , Փիքրի պունա միւթի օլմայը պ , թէրէտտիւտ իտէր տուրուր իտի : Բագիսի օլան Սարանըն նագաք հալինին քէնտիսինէ տէ սիրայէթ իթմիշ օլմասը գէհասլըյ-լա վիճուտի տիքէն տիքէն օլուր վէ կէօզ նաչընըն արգասը կէլմէդ իտի :

Ֆիլվագը Պանչըն վէսվեսէ վէ իհթիրագաթը բէք պօղ օլմայըպ , քէնտի-սինին մանասթըրա կիրմէսինտէն տօլայը Սարա միւթէսէլլիմ օլտուս : Հիչ օլ-մագսա պիր հաֆթա միւտտէթ Սէվրագը Պանչ իլէ պէրապէր կէօրմէյէճէկիս-նէ էմին օլտուղունտան , կէնինչէվ պիր ֆէֆէս ալտը . իւչ հաֆթատան պէ-րու կէչիրմիշ օլտուղու մահգուն վէ ըզթրրապըը պիր էօմրիուն իատէսինէ , չու հալ պիր մէրհէմ մագամընտա թէէսիր իտուպ , Սարա օտասընտան տըշարը չըգարագ , Սէվրագը պուլմադա չալըշտը : Անճագ , Պանչըն մանասթըրա ա-գիէթինտէն պէրու , Սէվրագ , Սէնթ—Օնօրէ սօգադընտագի տաիրէսինէ ուղ-րամամագտա իտի : Պագը իչէրինի սըրասընա գօյմագ պէհհանէսիյէ Գօնթ-տան միւտատէ իսթիհսալ իտէրէք , քիմսէյէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի : Տէօրթ կիւն միւթէմատիէն , տապահտան ագշամադա գատար , Սարա բէրտէսինին արգասընա կիզլէնիպ , կէօգիւնիւ գաբուտան այրրմայադագ , Սէվրագը կէօղ-լէտի . վէ արթըգ տապը ու թէհամմիւլ իտէմէտիյինտէն, հէր հալտէ Սէվրագը պուլմադա գարար վէրտի : Գանալհէյլտէքի խանէսինտէ , պիր թագըմ լիւ-զումու էլպիսէլէր պըրագմըշ օլտուղունու պէհհանէ իտէրէք Մըսթըրը ըՍ-թուարթ իլէ պէրապէր տապահ գաթտըրընա պինիպ , տօղրու Պուա–լը–Րուա-յա կիթտի , թէլէկրաֆկա սըրաբրըշ իթմիշ օլտուղու արագա մէվգըֆտա պէք-լէմէքտէ օլտուղընտան , պինիպ բէֆիգասը Սթուարթը թէճճիւպտէ պըրագ-մամագ իւզրէ Գանալհէյլ սէրայընա ագիմ օլտու . էօյլէ թաամընը իթտիք-

տէն սօնրա , թէ քրար արաւատրնա ըաքիսկէն Մատամ Սէվրագըն խանէսինին եօլուննու թուռատու ։ Եօլտա կիսէրքէն , Բիւրի Եաւրնըզ պուլմագ , վէ միւ-տաֆատ վէ մուդավէմէթ մէյտան վէրմէյէրէք հէման անը զապթ իթմէք թէխայիւլաթրյա , գիհնինի ավընտրրը իտի ։

Հաւանըն լէթաֆէթիյլէ պէրաւէր , քէնտիսի տախի բէք նէշէլի օլտուղընտան , եօլու պաշա կիւլտիւ սէօյէտիւ անմագ , Պուա-յը-Բուայա ևէթիչտիքտէ , պիր թագըմ վէսվեսէյէրէ տիւշիւպ , վէ Բիւրի պուլամատրզը հալտէ նէ՞ ևաբանալընը տիւշիւնիւպ , ճիսմինտէ գանըն քևաֆֆէսի սըֆաթընա թօրլանտը ։

Անմագ՝ Սէվրագըն խանէսինէ ևագլաչտըգճա , էվտէ պուլուպ պուլա-մայաճաղը վէսվեսինէ տիւշիւպ , տամարլարընտա մէվճուտ օլան գանը գա-ֆատընա սրյրատը վէ էվտէ պուլունմալ իտէ նէրէտէ պուլունապիլէճէյինի տիւշինմէկէ պաշլատըղը սըրատա , արապա տուրտու ։ Մըսթըրս Սիուարթ իյէ արապատան էնիսլ գարույը չալտրրտը , վէ սպաղլատէն խանէյէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար ։ Գարշըսընա կիւչէտէ չըղմագտա օլան պիր խըզ-մէթճի գրզա , Մատամ Սէվրագըն օրատա օլուպ օլմատրզընը սիւալ իթտի ։ Մատամ Սէվրագ գարուտան Գօնթէս Սարայը կէօրտիքտէ , հիւսնիւ թէր-պիյէ գասուլ իթմիշ պիր գատընըն վազիֆէսինտէն մատուտ օլան նէզաքէթ-լէ հէման Սարա իլէ րէֆիճասը Սիուարթը իչէրի ալտը ։ Սարա իսէ , գա-բուլարը աչմագ , տիվարլարը տէկիսլ թէսգիգ իթմէք , վէ խաթէտխյի քիմսէյի արայընպ պուլմագ արզու իթտիյի հալտէ , իհմիյաթի քևարանէ տավրանըպ , Մատամ Սէվրագ իլէ սէլլիսիլճէ գօնուշմաղա մէճպուր օլտու ։ Նիհայէթ էս-նաի միւսահէպէթտէ ։

—Գօճանտան Սէվրագ , Պուա-յը-Բուատա տէյիլ մի տիր տէյու տղզընտան գաչըրտըգտա , վայիէսի—

—Խա՛յըր , Մատամ ։ հէր կիւն կիսլի պու կիւն տախի Բարիզէ կիթտիւ Շիւպհէսիզ ժէնէրալըն ևառընտա տըր , տէյու ճէվապ վէրտի ։

Սարա քէնտի քէնտիյէ ։ « Հէր կիւն կիսլի մի ։ Նա՞տլ օլուր ։ պիր հաֆ-թատան պէրու տըր քի , Սէվրագը կէօրէն օլմամրշ տըր ։ Նէ՞րէյէ կիթմիշ օլապիլիր ։ Ճճատա Պյանչըն պուլունտըղը մանատիքըրըն էքրատիքընտա՞ մը տօլաշշըպ տուրույօր» տէտի ։ կէօղէրի գարարմաղա պաշլայըպ , վէ պիր աճ էվվել կէլմէքլիյէ Թաճիլ իթմիշ օլտուղու խանէնին հավասը քէնտիսինի Թազ-նիգ իտիյօր զանն իտիպ , Մատամ Սէվրագա վէտա իտէրէք մուֆարագաթ էյլէտի ։ Բարիզէ ավտէթլէ խանէսինէ կիրտիքտէ , Գօնթ՝ Սարայա եօլճու-լուզընը նէ սուրկլէլէ կէչիրտիյինի նէզաքէթլէ սիւալ էյլէտի ։ վէ մուսախա-րէն , կէօյա Թասլի պիր չէյ կիսլի ։

—Պու կիւն Սէվրագ կէլտի , վէ քէմալի իհթիրամ իլէ սիզէ տախի արզը խիւլուս իթտի ։

Սարանըն հիտտէթինտէն պէնգի աթտը։ Արատըզը քիմսէյի կէօրմէք իւզ-րէ քէնտիսի պու գատար ուզագլարա կիթմիշ օլտուղու հալտէ , Սէվրագըն այաղըլա կէլմիշ օլմասընտան վէ քէնտիսինին պուննու հիսս իտէմէմէսինտէն

նաչի միւթէէօսիւֆ օլուսլ , աճասլա էվվէլքինտէն ա՞լ մը սէվիյօր օլտուղու չիւպհէսիզ ղահիլ օլտու , վէ պիր վաղըթ Սէվրադըն կէլէճէյինի , կիդլի պիր սէտա քէնտիյէ խապէր վէրմէքտէ օլտուղընը պիլտիյինտէն , պիր դաթ տահա մի-քէտտէր օլտու ։ Հէր հալտէ Սէվրադը կէօրմէք վէ նօլտան չէվիրմէք , վէ տահրէսինէ կէթիւրիւլ պիր ոօն տէֆա մէրամընդը անլամազ արդուսդյա , գօլլամազա պաչլատը ։ Էրթէսի կիւնիւ տահի , կէչմէդ վէ թիւքէնմէդ տա-աթլարճա , ըղտըրդաս վէ մէչաղ դամթա մալամալ եվինէ Սէվրադը պէքլէտի իսէ տէ , բասթ կէթիրէմէտի ։ Նիհայէթ վուղու պուլաճազ նէքեահընդն իւք կիւնիւ Բիւէր կէլիպ , տօղրուճա Գօնթուն նէդպինէ կիտէրէք , պիր օտայա պէրաբպէրճէ դարանըլըյար ։

Սրա՝ Սէվրադըն կէչտիյինի խապէր ալտըդտա, Սթուարթը Եալընըղ պրդրադըպ , վէ կիյմիչ օլտուղու իրէք կէչէկլէք կէօմլէյինի տահի չըդպամազ իւչիւն իպաէլ վաղթ իթմէյիպ , կիտիդ Բիւէրին պէրմիթտա կէչմէքտէ օլտուղը արապըդտա պէքլէտի ։ Պէքլէտիյի մահալ դարանըլըդճա օլուսլ , պիրիսի իւմթէ կէլմէտին դօրդ ուստույա , ուուտագլարընը ըսրրա ըսրրա վէ այագլարընը օյ-նատա օյնատա վէ միւսահէպէք իթմէքտէ օլան իւքի բիչինին պէպէրիի տինէյէ տինէյէ Սէվրադա մուհթապրը օլտու ։ Նու սըրատա Սարանընն տիչօր օլտուղու խէլէճանը վէ չու խէլէճանընն էտէրի օլարագ , Եհուդյինին չարբըն-թըսընը թարիֆ իթմէք մուհալ դասիլինտէն տ՛ր ։ Նհայէթ պիր խայը միւտահէմ պէքլէտիքտէն ոօնրա , դարու աչըլըպ Սէվրադ Եալընըղ օլարագ տիչարը չըդտը ։

Սէվրադ պիր գաչ ատըմ ալտըդտան ոօնրա, Սարայա գիր գընընա դար-չը կէլմէքլէ , պիրտէն տուրուվէրտի ։ Սարա իսէ չիտաէթի արդուսու իլճաս-թըյա , աէրհալ Սէվրադըն իւպէրինէ աթըլտը ։ Սէվրադ՝ սէօզ սէօյլէմէք , վէ չու հալին սէպէպինի սիւալ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , զարիպ պիր թէպէս-սիւմ իլէ Սարա՝ բարմաղընդն պիրինի տուտագլարընա կէօմիւրտիքտէ , Սէվ-րադ , պուլունտուղու հալին թէհլիքէլի օլտուղունու հիսս իլէ , հադդայը գուրթարմազա զայրէթ իթտի իսէ տէ , Սարա , գօլունտան գավրամըշ սըգը սըգը թուէմազտա օլտուղընտան , էլինէն գուրթուլմալը մուվաֆֆազ օ-լամատը ։ Սէվրագ՝ պուլունտուղարը մահալին նիմ դարանըղըղընտան ճէ-ոարէթէ կէլէրէք Սարանընն էլինէն սըյրըլմազա թէքարար չալըշտը իսէ տէ , Սարա՝ պու տէֆասընտա Սէվրադը պօյնունտան եաղալատը ։ Մամաֆիհի Սէվրագ , Եինէ իթիպ վէ պիրիսի տուլուսլ տա իւմթէ կէլմէսին իչիւն հա-վուչճա ,

—Սարա , ադըընը դայդ իթմիչին , տէտի ։

Սարա , իրէքտէն մամուլ պիր դարու բէրտէսի գալըրըպ , վէ հէման ճէպը իլէ Սէվրադը սիւրիւքլէյիպ , Նարդ ուսուլի իւգրէ տէօչէնմիչ օլան սա-լընա սօգուվէրտի ։ Սէվրագ , զէվգ ու սէֆա իչիւն մախսուսէն թէֆիրիչ ի-տիմիչ կիպի կէօրիւնէն չու սալընա կիրտիքտէ , վէ նուսմուչագ վէ այչագ սէտիրլէրի կէօզլէրի գա հալըրաճագ սուրէթտէ , բէննկարէնկ գաղֆուրիլէր իլէ մուհաֆ օլան սիմարլարը կէօրտիւքտէ . վէ հավվասը նէֆսանիյէյի թահ-

ըլիք իտիճի չէհվէքէնկիզ դօգուլարը այտրկտա , վէ միւրասալ ինանճկի քէօր-
լէտիրմէյինէ հավուզա ազան սույուն չալըատըղընը իչկի տիկքտէ , օ սալօնտա
կէչիրմիշ օլտուղու ստաֆլար խաֆրընա տիւշմէքլէ տիմրկմկկէ պաչլատը ։
Մըսխ՛րըա Սֆուարթ իսէ , պիր կէօնա նուֆգա ճէսարէքի իտէմկէիսկ , կազէ-
թալար էլինտէ , միւֆքէհայկր հալտէ պիր Սէվրագա պիր տէ Սրայա աֆֆը
նիկնահ իֆմկքտէ իտի ։

—Պիրազ պիզի Հալընղդ պըրադմանըզը րէճա իտէրիմ , տէտի Սարա ըՍ-
ֆուարթա ։

Սֆուարթ հէման այազա դալդտը , էլինտէքի կազէթալար էէրկ տիւ-
չիւսկ Հայըլտը , վէ պիր ըՖֆէլմի մուզտարըպկէյի իչմա իտէր թավր իլէ .

—Աճապա իչին ոսնուննու տիւչիւնի՛էյօրմուսըն . . . պու նէ՞ տիմկք օլ-
սուն . . . տէտիքտէ ,

Սարա , աֆէչ սաչմագտա օլան կէօղլէրինի Սֆուարթա թէվճիհ իտիսկ ,
վէ հիչ պիր չէյտէն Ֆիւֆտուր իֆմէմկկէ գարար վէրմիչ օլտուղունը միւսպիֆ
ոմուղլարընը Հօգարը դալըբրըսկ , բարադ պիր աէս իլէ .

—Աէվէրիմ . պէն՝ պու տատամընը մալի իմ վէ սէվլամ . վէ Սէվրագա խի-
թաապէն . սէն տէ սէօյլէսե՞նէ ։

Թ՛արիֆի ղայրը միւֆքին պիր հէյէճանը գալսկ իլէ վէ հէր թ՛արաֆա չար-
բըլա չարբըլա Սֆուարթ , չէյֆտան կէօրիւյօր հիսկի , չէքիլիսկ օտատան տի-
շարը չըգտը վէ գաբատյը գալտֆտը ։ Սարա՝ Սէվրագ իլէ Հալընըզ գալտրգ-
տա , հէման իւղէրինէ աֆըլտրը . կէօմէչինին գօլարը Հօգարը սրյրըլատագ ,
պէյազ գօլարը լէֆտաֆէքի քեամիլէսկյլէ մէչտանա չըգտը ։

—Եարըն , էօյլե՞ մի . . . Հարըն . . . վէ ֆագաթ հէր չէյ օլուսկ պիֆ-
մէտիքտէ , սէնին չու գարարտան վաղ կէչէճէյինէ տակր օլան իւմիւտիմ սէօ-
նէմէչէճէք տիր . . . էկէրչի հագըղտաֆէն նամուս տահիպի պիր ատամ իսէն,
պէյի թէրը իֆմկկէ հագդըն օլամադ . . .

Սէվրագըն զամիրինէ գարշը պու տուրէֆկէ չէտիտէն վուգու պուլան
հիւճիւճամէն տօլայը տաքիֆ վէ տամիֆ վէ քէմալի թէհամմիել իլէ տուրուսկ ,
սէօզ սէօյլէմէտիկինի Սարա կէօրտիւքտէ .

—Վա՛յ , գալսկի Հաշ քէսիլմիշ մաֆսուգ վա՛յ . սէնտէ մէրհամէքի տէն-
լէն չէյտէն էսէր գա՞լմատը մը . հէր չէյի ուռնուֆտաուն կկիմա՞ մի . իշկէ
պուրաճըգտա իտի քի պէն սէնին աչըլմըշ օլան գօլարընա աֆըլմըշ իտիմ ...
նազար կիֆ պիր քէրրէ չու տիվարլարա . . . խաֆրընա պիր չէյ կէքիֆ՛էմէ-
յօրլար մը ։ Շու նըսըֆի այտընդղը կէօրէրէք պէհհինէ տատատէքպաչա պիր
խաֆրըա տօ՛ղմայօր մը ։ Սէնին՝ պէնի սէվէր օլաուղունու , սէօզտէն զիյատ
պուսէյէր իլէ տուտտազարըն իգրար ու իֆիրաֆ իֆմիչէր տիր ։ Պէնի թէրը
իֆմէք՝ պէնի էօլտիւրմէք օլտուղընը րանա պիլտիյին հալտէ , եինէ պէնի
թէրը իֆմէք իսթէյօրսուն ։

Ֆագաթ , պիր քէրրէ նիւզիւմէ պագ . զանն իտէրիմ քի , սէնաէն մէր-
տուտ նազարընյա պագըլմադա չայէսթէ տէյիլիմ . . . տէյիպ , Ֆէվգէլատէ
պի ար վէ պիհայա պիր հարէքէթէլէ , պաչընտան թ՛արաղընը չըգարրպ ,
կէօմէչինին Հագ ասընը սէօքտիւքտէ , սարը տաչըարը մէվճամէվճ գ՛արտան

ալեյաղ օմուղարընեն իւղերինէ տէօքիւիւէրտի ։ Միւպէյէն ախմարլար իլէ մահատատ, վէ բէլեազտար մէֆրուշաթ իլէ մէմու օլան սաանընեն բէնէէրէ այտընդըդը իչինտէ , Սարա մէկսիկի պիւէ իդիսլ իսլէհը մէրքէպէտէ վէկվգէլատէ պիր լէթաիֆէթ քէսպ իթմիւ իտի ։ Սիմասընընեն չէհվէթի սոնուդլուպընը պիր գաթ տահա մէյտանա չընգարմազտա օլան պիր պիյահ չէմպէր իչինէ ատընմընչ պուլունան մախ կէօղէրինտէն աթէչ սաչմազտա , վէ պիր պուսկ ալաճագ կիպի ադդը գըվրընդը պիւգիւլմէքտէ իտի . վէ նէհայէթ եանընդ թուրթուդմազտա օլան վէ մուզաֆֆէրիյէթի պէքլէյէն վիւճուտինին հէր ճիհէթինտէն , նագապիլի մուգավէմէթ վէ կէօրէնի իդիսլ իտիճի պիր կաէրը միւնթէշիր օլմազտա իտի . Մէվրագ , Սարանընեն չու հալինէ հայրէթտէ գալըպ , կէօրմէմէկ նէյէթիյլէ կէօղէրինի գալատը ։ Անմագ Մէվրագը մէրհամէթէ կէթիրմէք արզուսընդէա սիւդան օլան Սարա , եանընեա եագլաչըր , վէ նէյր իթմէքտէ օլտուղու սընմագ պիր բայհէ իլէ Մէվրագը գուճագլայընդ , գուլուղընեան աչ ըդը .

—Արթըգ չու հալիմէ մէրհամէթի էթ . պէնի գուրթարմազա միւգթէսիր օլտուղընը պիլիրիմ . պինաէն պէնէ՝ օլմայա քի պէնի ֆէնա խէսին . պէնի նէ՞ գաատար սէվէրիմ պիլի՞րմիսին . պէնի հէր չէյէ թէրճիհ իթմիչ օլտուղընդը , վէ չու պէնտէ պէնտէն գաըրը հէր չէյ պէնիմ իչինէ եօգ հիւբմիւնտէ իտիւհինի պիլիրսին . . . պէնիմ կիպի սանա սատըգ պիր գարը տահա նէ՞րէ տէն պուլասպիլէճէքսին ։ Օ՜հ . չու պարիա վէ միւթէրիզ ճիհանընեն բէնէէհնատէն սէ նի սըյրընդը գուրթարմագ իսթէր իտիմ . . . աղուչը մուհասպէթիմէ ալընդ տա սավուչամատընդըմա նէ գատար միւթէէսսիւֆ օլտուղընդը ածատ խայալ իտէպիլի՞րմիսին . . . Պէրաապէրճէ սավուչուպ կիտէյի՞մ մի . քիմսէհնին պիլմէմէյի պիր քէօչէյէ չէբկսէք , Ֆիթուրընդա եաչասագ օլմա՞գ մը ։ Սէհնատէն պիր տահա այրընմաեաճագ սուրէթտէ սէրպէսթ օլասկսէմ , պիւա թապէիգ սէնի սէվէպիլսէմ վէ սանա գուլ գուրպան օլասկսէմ , պաչգա պիր չէյ իսթէմէմ . . . կէլ , կէլ , կիտէ իմ ։

Սարա՝ տէյի տիվանէյէ ապօնմիչ կիպի , հէր չէյի ունուտուպ , վէ Մէվրագընն միւրատընա կէօրէ հէր ֆէտաքէսրըդա հապըր պուլունուպ , կէօղէրինէյէ դարչըսընտաքինի եագարաընա , սինէ սինէ պաչընը տահաթընդ , եիրմի տէֆա վէ եիրմի թարդտա կիտէլիմ քէյիմէսինի թէկբերիւր իթտի ։ Մէվրագ իսէ՝ Սարանընն խպրամ ու իլհահը գարչըսընտա տօնմուչ գալմընչ , սէօղլէրինէ հէվալէի սէմը լթխպար իթմէմէքտէ իտի ։

Սարա Մէվրագընն գալպինի տիկէր պիր սուրէթէ ըընգաթա կէթիրմէք նէյէթիյլէ թէքբար սէօգիւնէ տէվամ իլէ .

—Հահաթընը պանա պօրճուսըն . սինին հահաթընն պէնիմ տիր . չիանքի պէն քէնահ հահաթընմը սանա փէտա իթմիչիմ տիր ։ Խքիմիզ եէքահկէրիմիզէ չէօղիւլէմէյէճէք սուրէթտէ պագըչըզ . կիտէլիմ . սէնին պէնի թէրք իթմէկ հէչ հագգընն եօգ սըր . էկէրչի կիթմէյիպ տէ տուրահագ օլուր իսէն , պէնի էօլմիւչ սայ ։

Սարա պիր ատըմ կէրի չէբկիպ , Մէվրագա պագտը , վէ ֆիթուրընդ

վէ բերվասըդ պիր հալտէ տուրտուդունու միւշահէտ էյլէմիքտէ պիւսպիւ-
թիւն բերիչան պիր հալ քէսդ խոտս , չամլամազա Հադըն զանն իմտիյի
գաֆիասընը էլլէրինին իչինէ ալար վէ պաճիտ գօնմուշ ճանավար կիպի սա-
լօն իչի՛ տոպուշմազա պաչլատը , այնինէնին դարըսընա կէչիս , էլպիսէնին
աչըլըմըչ օլտուդունու վէ Հարը չըպլագ պիր հալտէ պուլունտուդունու կէօր-
մէքտէ , հիճապլընտան գրդարտը . Հըրսընտան հէօնքիւր հէօնքիւր ազլամա-
զա պաչլատը , վէ Բիւրին իւզէրինէ տալտրարագ .

— Ալչագ տատ՛ . տէֆ օլ գարչըմտան . արմըգ տէհչիմ կէմիրհօրսընը .
ինանալարըն Հազըգ ախէն էն ալչազը իմիչ սին ,

Սէվրագ տահի գըզլարըգ , ամը ամը կիւլտի ,

— Սէնին բէճա վէ նիյազընտան իտ Հագարէմլէրին տահա գիյատէ ին-
տիմտէ մագսուտ վէ միւմքէտէր տիր . տէտի Սէվրագ ,

Սո՛րա՛ քէնտիյէ կէլիդ վէ ֆէգրոր մահճուպիյէֆ վէ միւսայէմէֆի էլէ
ալըդ , սէօյլէմիչ օլտուդը սէօզլէրի ունութմուշ կիպի .

— Ամատա ինձիֆտի՛մ ի՞ սէնի . արմըգ նէ՛ Հարտըդրմտան վէ նէ տա-
խի սէօյլէտիյիմտէն խոտպէրիմ վար . ափվ էֆ պանա . . . սէնի էլիմտէն կէլ-
տիյի միրֆէպէտէ վէսուտ վէ պախֆիսար իֆմիք իսմէֆտիյիմ գահիր վէ աչի-
քեար իքէն , հիչ սէնի տիւչարը քէտէր իֆմիք իսմէ՛ֆտիյիմ . . . հէր չէյի
ունուդ , վէ լաքին սէնի սեվիր օլտուդումու խաֆրընտան չըգարմա . . .
վէ սէնի սեվմիյէն վէ սեվմիյէճէք օլան պլանչըն ուդրունա պէնի թէրք իմ-
մէ տէյիսլ , Սէվրագ՝ն օմուզլարընտան թուչտաւ , վէ թէմքին իլէ Հիւգիւնէ
պագարագ .

— Տիւչիւն ատ , ագըլանէ պիր գարար վէր . . . չիւնքի պիւյմիչ օլասըն
քի , հէր Հալտէ սէնի իսմէրիմ . չիմտի արմըգ կիտէպիլըրսին ,

Սարա , բէրտէյի գալարըրըգ , կիտէճէյի Հօլու Սէվրագա կէօսթէրտի .
պիր տագըդա գատար այագտա տուրտուդտան ասնրա , քէնտի օտասընա
տուդրու կիտիսլ , վէ գաբուչու աչըդլ , Սթուարթը պիր իչարէթլէ չաղըրտը ,
գանաբէնին իւզէրինէ ուգանըդլ , նուխդա զայրը միւգիմէտիր , Հօրդուն պիր
Հալտէ կէօդլէրինի պիր նօգթաճա տիքտի տուրտու . Սարանըն պիր ագ էվ-
վէլքի իգրար վէ իֆատէսինտէն Հէնուզ սէրսէմիյի կէչմէմիշ օլան Սթուարթ՝
Սարանըն էթրաֆընը տօլաչըդլ , անը էօվիս կիպի Հարէքէթսիզ կէօրտիւքտէ ,
իւք ադըզլա Հաճաչճա սէօյլէտի իսէ տէ , ճէվապ ալամատըդընտան , էլինի օ-
մուզունա զօյու վէրտի . Սարա տէօնիւդ տիզգահ՛լըճա Սթուարթըն Հիւ-
զունէ պագատը ,

— Ամատա պիր աղ բահաթլընտը՛ն մը , նապլըմ . պիր ագ էվվէլ սէօյլէ-
միչ օլտուդուն չէյ , ճիտտէն պանա բէք զարիդ կէօրիւնտիւ , վէ սէնին կիւսի
Հիւանիւ թէրպիյէ գապուլ իմմիչ պիր գաատընը , պու տէրէճէ . . . կէօզէ
չարբաճագ տէրէճէտէ նիւմայիչէրէ գարըլմաձընա ինանմագ կէլմէյօր . . .
տէտիքտէ , Սո՛րա՛ մէչնուստանէ ճէվապլէն .

— Սէյիէտտիյիմ՛ հագըգաֆը Հալին իգրարընտան իսպարէթ տիր . գալուլ-
մէն չարբտընը առւյմատըդըմտան տօլայը իֆտիյիմ չիքեայէթլէր խաֆրընա

կէլի՞օրմու . . . չիմտի իսէ իչթէ եւուբէյիմ չաթլայաճադ տէրէճէ աթրալ տուբուլօր . վէ ղալիմ պիր ըլտըրըպ , քնաֆֆիէի ճիսմիմի իսթիսալ իթմիչ տիր . . .

—վէ ֆադաթ , էվլատըմ , Գօնֆու տիւչիւն , նիհայէթի ղէվճին տիր . պիրլի՞օրմուսըն . . .

—Աչգ ու մուհասպպէթէ տիւչէլիաէն պէրու հիչ քիմսէյի թանըմազ օլտում . հեր թէհլիքէյի կէօզիւմէ ալտըմ . արթըգ պէնիմ իչիւն պիր մաչուգըմըն խարիճինտէ հիչ պիր չէյ եօգ տըր :

Սթուարթ՝ Սարանըն չու սէօղլէրինտէն հիրիֆթարը ևկ էտ թամմ օլուպ , էլլէրինի ասիւմանէ ղալըրտը : «Պիր մաչո՞ղ մը տէյտը . եա Բասլիմ» տէյտիլ , գանաբէնին Լանընա օֆուրտու վէ Սարանըն Լանընպ թուէթուչմադ տա օլան էլլինի թուէթուպ .

—Ա՜հ պէնիմ պիդբդյմէթ նադըրմ . Ալլահ սդրընա ըլնտինէ կէյ . էկէրչի պիր դադահաթ , պիր խախա իչլէմիչէն , թաահհի իթմէլի . . . Փիմանէնին հէնուղ խապէրի եօգ , խուսուսիյէ , ղէվճին հիչ պիր չէյ տուլմամըչ տըր , տէյ՞լ մի . չու հալտէ սէնին իչին ղայէթ գօլայլանըր . . . ուղրունա քէնտինի ղայպ իթմիչ օլտուղըն քիմսէյի պիր տահա կէօրմէ . . . սահիլի սէլամէթ չընդ , վալիֆէնի թանը . . . հէր չէյի ունուէ . . .

—Էօլիրսէմ պէլքի ունութուրուս , վէ ֆադաթի հանաթտա օլտուգճա ունութմադ միմքին տէյիլ . . . էկէրչի չու ճիհանտէ վէրմիչ օլտուղումդ պարատան պէնի վալ կէչիրէճէք պիր քիմսէ վար իսէ , օ տա սէն օլտուլիրսին , Սթուարթ . . . չիւնքի սէն զարըլտըրդն էն խալիսի վէ էն սատըգը սըն . . .

Սթուարթ , ալթ իւսթ օլուպ , եւիքսէք սէս իլէ տպլամադա պաչլատը . գօլտըրընը Սարաեա տոդրու ուզաթըպ , վէ Սարայը սինէյի մուհասպպէթինէ տայաթըպ թուէթուպ .

—Ա՜հ , Սարա , պէնի նէ տէրէճէ մուղթարըպ իթտիչինի պիր պիլսէն . . . նէ եարմադ ապը միւրատըն . . .

—Պրաղըպ սավուչմազ :

—Խի՞մի՞ իլէ :

—Եա օնուն իլէ , եախօտ սէնին իլէ . հէր նէ օլուրսա օլսուն , պէն սավուչմալըյըմ . սէնտէն պաչգա պիր իւմիտ քէօչէմ գալմայըպ տա , սանա կիւվէնմէկէ մէհալուր օլաճագ օլուր իսէմ , մէմուլ իտէրիմ քի , պէնի եալընընդ պլրագմազսըն :

—Օ՜հ Սարա , սէնտէն այրըլմազ միւմքի՞ն մի տիր :

—Տինլէ պէնի . սանտրգլարըմը հաղրըլայըմ , սէն եարըն նիքեահտան սօնրա կիտէճէյինի պիլտիրիրսին , վէ պու ազչամտան պէնիմ էվվպիմաթըմ իլէ պէրապէր սէնինքիլէրի տէ պուրատան ընգարըպ , նադ իթտիրիրսին . սէն քէնտին Օթել տու Լուվրըյա կէօթիւր պրրագ տէտի , վէ Սթուարթա հէվալ իթտսընա պիրէ միւսաատէ իթմէյէրէք , օտասընա չէքիլտի . Սթուարթ , չըլտըրմըչ վէ չայրմըչ սաչլարը տէօքիլմիւչ պիր հալտէ , Սարանըն արգա-

սընտան կիտիսլ , տօլասլարընը աչտրղընը միւշահէտէ էյլէտի . Սարա՝ Պլանչընի վէրմիշ օլտուղը գիյդիյմէթ կէրտանըլդը վէ Գօնթուն իչտա իթմիշ պուլունտըղը միւհէվհէրահաթը սիր սանտըղչէ իչինէ գօյուսլ սլըրագտը . վէ ևալընըզ սիր գաչ կիւնլիւք հօճուլըդ իչիւն լազըմ օլան էլսլիսէլէրի այըրըսլ սիր քարատիա գօտու . անախթարլտըը էսկի սիր թուն չանագ իչինէ սլըրագտը , վէ սլէօյլէմէ հէր չէյի սըրասընա գօյտուգտան սօնրա , պիրագ րահաթլանըսլ , սըփաթընտան սիր փէլաքէթ վուգուլ գօլայա քէչի օլունան Սիուարթա խիթապէն , քէնտիսինի էյէ վէրմէմէսինի րէճա իթտի :

Սարա՝ գալկինտէ սիր կէօնա նէչէ էսէրլ օլմատըղը հայտէ , հիւզէն փէրահլըգ կէօսթէրիսլ ,

—Սէնլի պէրաբէրիմմէ ալըսլ կէօմիւրէմէք օլուր իսէմ , զայլ իթմիշ օլտուղուն Սարա իլէ պիր արատա պուլունմագլըընտան տօլայը , զաննըմ պէտսլաթլըգ սըրասընա կէլմէսին , Քինտիմիզի զայլ իթմիշ կիլսի նօճուլըգ իտէրիզ . պու տէփա՝ արզում պիւթուն հիհանը տէվր իթմէք տիր տէսիս

Մուահխարէն , քէնտի խուսուսի տաիրէսինին հանընտաքի քիւչիւք օտատան պիր այագ սէսլ ալարագ .

—Կէլիյորլար , տըգգաթ էթ . չէհրէնլի պիրագ տիւզէլթ տէյսւ պաղըրտը ,

Գօնթ՝ չաղգասըլսա էլտիվէնլէրի էլինտե իչէրի կիրտի , վէ Սարայը հէնուզ կիյինլմէմիշ պուլմասընտան տօլայը ճանը սըգըլըսլ .

—Տահա հազըր տեյի՞լիսին . Եարըն իչիւն սօն գարարլարրմըղը վէրմէք իւղրէ , մանասթըրա կիտիսլ Պլանչ իլէ կէօրիւչտէէյիմիզի ունուխտո՞ն մը . . .

Սարանըն չէհրէսսի պօզուլտուս , վէ ֆագաթ թասլիի պիր հայ իլէ .

—Հազըգաթէն ունուխմուչ իտիմ . վէ լաքին իչի տապագատան հազըրըմ . . . պիր էլսլիսէ թագայըմ հէլիրիմ . պիզ պիրագ Սիուարթ իլէ կէօրիւչիւնիւչ . օնուն տա պայը ազրըյար . . . Եարըն ագշամ պիզոնէն այրըլագ տէյսւ , ղէվալը Սիուարթ պիր չօղ աղլատը . . .

—Պու սանտըղլար օնուն իչիւն հազըրլանմըչ . . . Նէ՞ տէմէք , պու դատար սէհէլէ պիղի Քէ՞րք իթմէք , տէտիքտէ ,

Սիուարթ խէլէճանը գալսլինի զապթ իտէմէյի , Էէնիտէն աղլատագա պաշլատը :

—Նի՞չիւն պիր ազ վագըթ տահա գալմայօրսուն . սէնին պուրատա պուլունմագլըընտան տօլայը Գօնթէս փէվգէլատէ մէմնուն օլսյօր . տահա հէլէյի օն սէչ կիւն գատար անճագ օլտու :

Սիուարթ նալան սէօյլէմէկէ մէճալուր օլուսլ , վալիտէսինին ֆամիլնասընըն Սգօչիատա քէնտինի պէքլէմէքսէ օլտուղընը իֆագաէ էյլէտի : Գօնթ իսէ , հասապէլ նէգաքէթ ըսրար իթմէկէ չէքինտի : Պիր գաչ տագըդա սօնրա , արապայա պինիսլ Գօնթ իլէ Սարա մանասթըրա կիտիսլէր վէ Պլանչ իլէ սիր օտայա գաբանտըլար :

Պիր հաֆթատան սէկրու իչ տէֆա օլարագ , Գօնթ՝ Էէկէնի Պլանչը կէօրմիչ օլուսլ , պէնկի աֆմըչ վէ տէրմանսըզ պիր հալտէ պուլտու . Պլանչն մանէվի սուրէթտէ բահաթսըզ օլմասընը խաթրընտան կէչիրմէտիկինէն ,

ամառա միւճուտճա սիր քէյֆխոդլիկի օլուալ օլմամասընը չիւպհէ իթտի , վէ Սարանըն գուլաղընտան աչաղը .

—Պլանչ չօգ թէպտիլ օլմուշ կէօրիւնմէյօր կէօզիւմէ . չու սագիլ վէ պարիտ մանասթըրտա սէքիզ կիւն գարանտըղընա կյի սիր չէյ էմմէտի . . . խասթա օլմասըն տա . . .

Սարա խաթիֆնէ օմուդլարընը գալտըրտը , վէ Պլանչըն սըճաթընտա չէքմէքտէ օլտուղը մէչագգաթ վէ էգնյէթին ալամէթլէրինի սիր տէրէճէյէ գատար մէմնուէն միւչահէտէ էյլէտի . Պլանչըն պու տէրէճէ նայլը օլտուղը հալտէ ըղտըրսայ չէքտիյինէ , վէ քէնարսինին չէքտիյի պուռնէա միհնէթլէրին սատմէսինին օնա տախի սիրայէթ իթտիհինէ մէմնուէն , մուպհիմէր հալինտէ տախի , չէհիա մագամընտա Պլանչըն միւպէթէլի տէրտ ու պէշա օլտուղընը հիսա էյլէտի :

Գօնէթ՝ Պլանչա խոթապէն ,

—Պու ագչամ սէնի պէրաապէր ալալըմ կէօթիրէյիմ մի :

—Խա՛յըր . միրատըմ Եարընն սաալահա գատար պուրատա գալմադ տըր:

Օ կէմէյի Սարա իլէ պէրաապէր Գանահէյլ սէրայընատա կէչիրմէք ֆիքրինի , Պլանչ սիր վէճհ իլէ թէրվիճ իտէմէտիյինէչէն , վահատէթը հալին սըղընթընընը , վէ Գօնէթա կիւէչէր եիւպ կէսոթէրմէք իչիւն կէչիրէճէյի պահմէթ վէ մէչագգաթը կիւնիւն կէլմէսինէ մանասթըրտա պէկլէմէք ըզատըրսալընը թէրճիհ էյլէտի :

—Պէն կիտէյիմ մանասթըրըն միւտիւրյյէ կէօրիւչէյիմ , վէ Եարընն իչիւն լազըմ կէլէչէն թէրթիպսոթը իճրա իտէյիմ , տէյիպ Գօնէթ տիշարը չըգտը :

Պլանչ իլէ Սարա օտատա եալընըղ գալտըղլարընատա , զայէթ տէրմանսըղ վէ գուվվէթսիզ սիր հալտէ պուլունան Պլանչ՝ մէթանէթի եէրինտէ վէ սր

Նիւթական մէջ ։ Ես կ՚օգնեմ ։ Ես կ՚օգնեմ ։ Ես կ՚օգնեմ

աշդ ու մուհասպպէթ նէրինէ քին ու պարադ գահմ օլտու։ պէրապէ ինձէ օրատա պուլունան Մըսթըրը Սթուարթ, էօրիւնտէ իլք տէֆա օլարագ Ինկլիզկինէ մախսուս օլան պարիտ հալինի քէրօճ մէճպուր օլտու։

Սահանրն տուչար օլտուղու տէհղէթլի միհնէթ վէ մէչադգաթը վէ կէօղլէրինտէ ճիննէթ ալամէթլէրի գուհուր իմտիլինի միւշահէտէ իտէրէք, գօրգուպ, նազըսընը թէսքին վէ թէսէլի իմմէկէ չալըշարագ, ադըննը պաշընա կէթիրմէք իսթէտի իսէ տէ, սօն տէրէճէլէրէ գատար հիտայէթլէնտիրսիւ վէրմէքտէ օլտուղը ագըլանէ վէ տօսթանէ նասիհաթլարա, տիլսիզը Սարա հըրս ու ղալասպ սէտայէրինէ ճէվապ վէրմէքտէ իտի։ Վադը օլան հալ իւղէրինէ Սթուարթ իլէ մուսպահասպայա սիլէ կիրիշմէյիպ, քիֆիր ու լանէթ իտէր իտի։ Վապասընտան բարապանմադտա օլան սինէմի, սիր աթէչկեահը ճիհանսուղ հալինի քէսպ իմմիղ օլտուղու միսիլու, սէյնի սինն տիւրլիւ կիւրիւթիւլէր իլէ տօղմադտա իտի. սընդրլարը չարբադտա պաշլայըպ, քէնտինի թէլէֆ իմմիք իսթէյօր կիպի սընընը կէրլէրէ չարբա չարբա եուվարլանտը տուրատու. չու նէօպէթ պիր դաշ սապաթլար տէվամ իտիպ, ատէթա տիմանէյէ տէօնտիւ վէ իւղէրինէ ինսանլըդ հալի ապլա գալմադը։ Նիհայէթ չու ճիննէթինն չիտէթինտէն, տէրման վէ դուարէթի թիքէնիպ, պիրադ բահաթլանտը. իքի պիքիւլիպ, վէ պաշընը Սթուարթըն տիպինէ տայաթըպ, կէօղլէրի պիր նօգթայա տիքիլի օլարագ, վիւճուտի աթէչ իչինտէ եանըպ թութուչարագ, վէ էսէրի նէօպէթտէն գուվվէթ տէնիլէն չէյ գալմայարագ, սապահա գատար պիր գարարտա տուրատու. եավաչ եավաչ իչինի չէքէր վէ կէօյա իչթիհրէպլիէճէք կիպի, Օէվրադը եանընա չաղըրըր տուրուր իտի. Սթուարթ, եաթաղընա կիտիպ եաթմասընը իսթիրհամ իտէր իտի իսէ տէ, Սարա տապա գուլագ աւմայըպ, գալկինէն չըղան սէպէրի տինէչը, վէ չու սէպէրին կէօսթէրմէքտէ օլտուղու թէհլիքէյի թէսավվուրա մէյդ ու բաղալէթ կէօսթէրիր իտի։

Սթուարթ, Սարանըն պուլունտուղը հալին գայէթ թէհլիքէլի օլտուղընը վէ նէթիճէսինտէ պէօյիւք պիր փէլաքէթ գուհուր իտէէյինի էյնէչն անլատը, վէ Սարանըն նէէս ու նահիմիւտի էսէրի օլարագ, քէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ պիր փինիլ թէչէպկիւս իտէէյինի աչիքեարչն միւշահէտէ էյլէտի, վէ զէվճէսինին պուլունտուղը թէհլիքէլի հալտէն Գօնթա մալիւմաթ վէրմէք վաղիֆէսինտէն օլուպ օլմատըղընը միւլահաղա իթտի։ Անճադ Գօնթա մալիւմաթ վէրմէք, անընն կէօղլէրինի աչմադ տիմէք օլուպ, նէթիյճէսի մութլաղա Սարանըն պէդլի եաբամսյաճադը պիր չէյի եաբմադը, եանի Սարայը պիւսպիւթիւն մահվ իմմէկէ միւնճէրը օլաճադընը տահի բիչնադարը տրգգաթա պատը։ Պէօյիճէմ չաֆագ աթընճայա տէկին հէր իքիտի, հէվճնաք պիր մէչադգաթ իչինտէ գալտըլար։ Սապահա գարչը, Սարանընն պիրադ ագըը պաշընա կէլիպ այադա գալդը, վէ բինչէրէնին էօնիւնէ կիտիպ, հէնուզ գարանլըդ օլան կէօք եիգիճինիւ իհաթա իմմէքտէ օլան ոօնուգ այտընըդդա նազար իտէրէք պիր ահը սէրտ չէքտի, վէ «կիճն տօղուչօր» տէյիպ, կէճէի կիսէճ օտանընն իչինտէ պիր գաչ ատըմ ալտըգտան ոօնրա, տիւչիւնճէլի պ/ր հալտէ տուրուվէրտի։

—Ըէձա խէրիմ գըղձըլաղըմ, պիր սաաթ օլսուն եաթ ույու, սըֆա-թըն խարապ վէ պէրպատ օլմուշ, չու հալինտէ պիր քիմսէյէ կէօրիւնէպիլ-մէք իմքանն խարիճինտէ տիր։

Սարա՝ մուվաֆագաթը միւպէյյին պիր իշարէթ իտիպ, չօճուգ կիպի սոյունմագ իւզրէ Սթուարթըն թէսլիմ օլտու։ Սթուարթ պաշը ուճուննա պէգլէյէրէք գահիրէն օլտուգճա պիր բահաթ հալտէ, սաաթ սէքիզէ գատար ույումագ սըզըն, Սարա նաթաղընտա եաթտը։ Խանէնին իչինէ կիւրիւլ-թիւլէր վէ հարէքէթլէր չօղալտըգտա, գալդմագ իսթէմի։ Պէնզի սաբ սա-րը քէսիլմիչ իտի։ Սարանըն տէհլիթլի հալի, պիր չօգ իթիրազլարը վէ խալ-դըն թէճաճիւլիւնի մուճիպ օլապիլէճէկի խէվֆի իլէ, Մըսթըրը Սթուարթ խուսուսի խըզմէթճիսինի օտայա սոգմայըգ, քէնտի պիզգաթ էլչիսէլէրինի կիյինտիրտի, վէ Սարանըն նիքահ հազըրլըգլարընը կէօրտիւ. Սարա թէ-պէռուիմ իտէրէք։

—Մահքիւմ օլմուշ պիր գարընըն տիւզէնինի վէրիյօրսուն, էօյլէ՞ մի տէ-յիպ, սըֆաթընը պիր սիւրիւթլիւք տիր գարըտը։

Սաաթ սոգուգտա, Պէյնը՝ նիքահ էլչիսէլէրինի կիյինմէք իւզրէ Սա-րայա կէլտի։ Սարանըն ճինննէթի հալինտէն գօրգուգընտան, իլգ կիւնիւ հիւքիւմէթ տաիրէսինտէ վէ էրիէսի կիւնիւ տախէ քիլիսէտէ ադտը իշիվամ իմամէգ ուսուլինի պէրճարաճ իմտի. ԹահԹը թէհտիտատ պուլունույօր վէս-վէսէսիյլէ, թէհլիքէնին մյումքին մէրճէպէ էօնիւնիւ ալմագ իսթէտի։ Սարայա ուզուն ուզատիյէ թէէմմիւլ իմմէկէ վագըթ պըրագմագ վէ միւսաատէ վէր-մէք իղթիյա իմամէտիյինի հիսս էյլէտի։ Սաաթ օնա չէրեէք գալարագ, Սէվ-րագ էլչիսէլի բէսմիյէի ասքէրիյէինի լաուիս օլարագ կէլիպ Գօնթ վէ չա-հիտլէրի իլէ պէրապէր տօպրու հիւքիւմէթ տաիրէսինէ կիճտիլէր. վէ հիւ-քիւմէթ տաիրէսինատէն չըգտըգտան սոնրա, էվէ ուղրայըպ, Գօնթէսի տախ պէրապէրլէրինէ ալարագ, քիլիսէյէ կիտիլմէսինէ գարար վէրիլտի։ Սարա էթտիյինի գըլտըրընը տալա սիւչիւնմէյօր կիյի կէօրիւնիւր վէ բուլտուգտա կի-սի սօլաչըր տուրուր իտի. սաաթընն օն պիր վուրտուղընը իչիճտէ, գալսինտէ պիր չարբընճը տըր ալտը։ «Էէր չէյ չիմտի պէճմիչ օլմալը. իչի-սի սիրպիրինէ գավուչտըլար» տէտի։ Մամաֆիհի, ալէսսէվիյէ հէր գարը նազարընտա օլտուղը միսիլլու Սարա նազարընտա տախ, քիլիսէտէ իճրա օլունան նիքահընն տահա զիյատէ էհէմմիյէթի վար իտի։ Եէնի էվլէնէնլէրի թաչըմագտա օլան արապանընն աչինի ալտըգտա, խաճիճէէ տիճրէմէկէ պաչ-լատը, վէ Սթուարթըն գօլունա կէլիպ, այաղը էնտի։ Արապայա պինտիքտէ կէօզլէրի գարարտը, վէ քիլիսէյէ նէճիլիպ կիրինճէյէ գատար, չու գարար-թը տէվամ իտիպ, անճագ քիլիսէտէ, պիրազ տահա պէրրագ կէօրմէկէ պաչ-լատը։ Իքի սէնէ էվվէլ քէնտիսինին տախ պէյազ էլպիսէլէր իլէ չու պու-լունտուղը քիլիսէյէ կէլմիչ վէ այնը թէրճիհտէ նիքահ օլմուչ օլմասը կէօ-պիճինէ էօնիւնէ կէլէրէք գալպինի խէյէճան վէ ըզտըրագ իհամա էյլէտի։ Ա-յինի ճէմիյէթ քիլիսէյէ սիւրիւ սիւրիւ հիճմիճ իմմիչ վէ այնը րէսմին իճրա-սընա պաչլանմըչ իտի։

Իքի սէնէէտէն իպարէթ օլան գըսսաճըգ պիր միւտտէթ զարֆընտա , նէ գատար վուդուաթ զուհուր իթտիյինի , նէ գատար սէվինճլէր , նէ գատար աճըլար տույտուղընը , նէ գատար հիւէչտիյինի , նէ տէրէճէ նէյճա ու ֆիւ֊ թուրա տիւչտիւրիւնիւ խաթրընա կէթիրիպ , վէ պաչընը էյմիշ օլտուղը հալ֊ տէ , զիհնինի պաչգա միւսահաթաթ իլէ մէչղուլ իթմէք սէվտասընա տիւ֊ չիպ , ձէնապը Հագգտան բէրիչան գալան զիհնիճնէ պիր բահաթլըգ իհսան պուլդուրմասընը թէմէննի վէ նիյազ իթտի ։

Էվվէլթի կիպի գուվվէթի գալպ իլէ հագգընը թաստիգ իտմէմէքտէ իտի ։ Խարիճի պիր Նիւմայիշ , մատտի պիր իչարէթ վուդու պուլաճագ օլսա իտի , տահիլէն հիսս իտէկէտիյի ըզտըրսաղը թահիֆիֆ իտէճէք պիր թարաֆ֊ տան պիր քէլիմէճէք սէօյլէնիլմէճէք օլսա իտի , ահազը ինիիգամտան սարֆը նազար վէ քին ու զարազը պէրաարաֆ իտէրէք , Սարա քէնտի քէնտիյի ֆէ֊ տա իթմէկէ գարար վէրմէճէք իտի իսէ տէ , պու դաավիտէն օլարագ կէօղիւ֊ նէ պիր չէյ իլիչմէտիյինտէն , քիլիսէտէքի մուգատաաս բէսմիէր վէ սանէմէէ֊ բին ասլա հարէքէթ իթմէտիյինտէն , բէնէէրէլէրտէն բարլագ պիր ըշշգ իչչէրի աքս իթմէտիյինտէն , քիլիսէնինի հալի կիպի Սարա տահի , պարթա վէ գա֊ բանլըգ պիր հալտէ գալտը · Սարանընն կէօղլէրի , Սէվրագ իլէ Նանընտա պուլունան Պանչտան պաչգա պիր չէյ կէօրէմէմէքտէ , խաթրընտան Սէվրագ իլէ Պանընը ղէմճ վէ ղէմճէ օլտուգարընտան պաչգա պիր չէյ կէչմէմէք֊ տէ , վէ Սէվրագ , ղէմճէնինէ սատագաթ իչիւն իթմէքտէ օլտուղը էէմինտէն պաչգա պիր սէօղ իչիթմէմէքտէ իտի ։

Շու հալ իւզէրինէ Սարա սրթընըգ իչին պիթտիյինէ տահիր պիր կէօնա չիպակէսի գալմայընպ , վէ թալիի պուննու հիւքմ իթտիյինէ գարար վէրիպ , իչին իչին , «Սէվրագ սանա գալմայաճագ տրր . սէն պէնիմ մաչուգտումու էլիմտէն ալտըն , պէն տ֊ սէնին գօճանը էլինտէն պլաճագընմ . . . » տէ֊ յիպ , վէ գօբաճագ տէրէճէսինէ գատար կէրիպմիչ օլան սրնըրլարընըն գուվ֊ վէթի սայէսինտէ էզ սէրի նէվ քէսպի գուվվէթ իտիպ , նինէ օլտուգճա կիպ֊ լէր եիւգ կէօսթէրմէկէ մուվաֆֆագ օլապիլտի ։ Մուճիպի նէֆրէթ վէ տէհ֊ չէթի օլան թէպրիքի խիլաֆը բիզասը օլարագ իմրա իթտիքտէն սօնրա , գա֊ հիրէն մէմնուն կէ ֆագաթ տահիլէն , ինսան գալպինին նատիրէն տճէչար օլմուշ իտիկի պիր ըզտըրասը տէհչէթֆէրմա ֆուրթունասը իչինտէ չալգա֊ նա չալգանա խանէսինէ ավտէթ իթտի ։

Գօնթ՝ նէկէնի Պանչընն նիքեահը միւնասէպէթիպէ , տօսթլարընա պիր ճիմպիւչ իմրասընտան սարֆը նազար իթմիչ իտի իսէ տէ , պուտա նիքեահ֊ տան սօնրա , էն սաագրգ տօսթլարընա պիր զիյաֆէթ քէչիտէ իթմէքլէ մէչ֊ բութ օլտուղընտան , Գանալհէյլ սէբայընա պու պապտէ պիր խայը զէվաթ տավէթ վէ ճէկպ իտիպիչ իտի ։

—Ճէմիյէթիմիզ , Փիլ հագըգէ պէօյիւք տէյիլ իսէ տէ , տավէթ լիէրիմիզ սէչմէ տիր . տէտի Բօմքէրան ։

—Էվվէթ , էն մագպուլ վէ միւթէպէր զէվաթ պուբատա մէվճուտ տըր · տէտի Լալիվինէր վէ իքիսի պէրապէր , չամբաննա իչմէք իւզրէ քէմալի նէ֊

չէ իւէ մասանըն պաչընա միւթէվէճհի օլտուլար ։ Գօնթ իսէ զայէթ մչնուն վէ մէրուր պիր հալտէ Սէվրադը՝ թանըմանանլարա թանըմսըրմագ իւզրէ հէր թարաֆը տօլաչըր , վէ

—Նն աղիզ պիր տօղթումուն մախտումունու , վէ պէնիմ եէկէնիմ օլա- ճագ Սէվրադը սիզէ թադտիմ իտէրիմ . զաթէն քէնտի էվլատըմ մագամընտա իտի ։

Ցրօսար տախի՝ գէվկէլատէ հէյէճան իչինտէ , սէվմէքտէ օլտուղու Մատ- մալէլ Մէրլո իւէ , տէհչէ վէրէճէը տէրէճէտէ ատարարմըչ ատմուչ օլան Գօնթ- թէս Սարանըն էթրաֆընտա տօզաչմագտա իտի ։ Սարա արթըգ պուլունտըղը հա էէթր իթմէկի վէ կիւէչը եիւզ կէօսթէրմէյի պիւէ վագիֆէ էտինմէզ իտի . ուզուն միւտտէթ ույղուտուղ գալմագլըղըն պէչաը օլարագ , քէնտի- սինի բարալամագտա օլան տէրմանսըզլըգ՝ սըֆաթընտա այան աչիքտար նիւ- մայան իտի ։ Շու հիւսնիւ ճէմալ ատհիպի օլան գարըճըղագ , չու հէր քէսի իզդիալ վէ հէր քէսին հայրէթինի ճէլպ իտէն Սարա , ճալիպի մէրհամէթի պիր հալ քէտագ իթմիչ իտի ։ Օն պէչ կիւն զարֆընտա , եիրմի սէնէտէ գիյատէ իթթիյարլանմըչ իտի . պիր գանարէ իւզէրինէ եայըլմըչ , վէ կէօդիւնիւ գա- մաչարմագտա օլան այաընլըզտա սըրթընը չէվիրմիչ օլտուղու հալտէ , սէր- աէմէճ տինչէր տուրուր իտի ։

—Նէնի կէպին իւէ կիւէվէյի նէ՞ եարաճագլար , եօլճուլըղ իտէճէքլէ՞ր մի, զալաճագլա՞ր մը տէյու սիւաչ իթտի Մատամ Ըգմօրտէն ։

—Օ՛հ , էօյլէ սէյահաթլար չիմտի ուտուլտէն տէյիլ , էսկի ատէթ . . . տէտի ճէվապչէն ֆօմբէրան ։

—Պիգիմ վագթըմըզտա , եէնի էվլէնէնլէր , հէր վէճհ իւէ սէրպէսթ օ- մագ իչիւն պիրագ միւտտէթ պիր թարաֆա կիտէրլեր չէքիլիրլեր իտի . վէ չու հալ բէք լամլի պիր հալ իտի . լաքին չիմտի հէր չէյ թէպէտտիւլ իտի- յօր , էսկիտէն ատէթ հիւքմիւնտէ օլան պիր չէյէ պու կիւնքի կիւն նազարը իտթիհգա իւէ պագըլըյօր տէտի միրալայ Մէրլօ ։

—Էօյէսի տէյիլ , իչի թաստրիհ իտէլիմ . զէմանը մագիտէ ատէթ հիւք- միւնտէ օլան պիր չէյէ չիմտի նազարը իտթիհգա իւէ պագրլմայօր , եալընըզ ույղունսըզ կէօրիւնիյօր . պիր ինսանըն րահաթ պիր խանէպի օլտուղը հալ- տէ , կիտիպ լօգանթանընն պիրինտէ պիր օտայա թըգըլըպ գալմագ , րահաթ եաչամագ դահտէ՞նինէ մուզայիր տիր ։ Պէն Սէվրադըն եէրինտէ օլա իտիմ , եօլճուլըգ իտէճէիմ տէյիպ , կիտէր Պլանչըն օ հայրէթպախչ գօնագընտա գարըմ իւէ գարանըր գալըր իտիմ . . . Էօյէ նատիրահատէն օլան էչէպէէր վէ դէյգըյմէթ ասար միյանընտա եէնի էվլէնէն գարը իւէ գօճանըն եալընըզ պաչընա կէչիրճէքլէրի էօմրիւն լէթաֆէթինի խայագ իտէպիլ՞րմիհինիզ , տէ- տի Լալիվինէր ։

—Պէնիմ րէյիմէ գալըրսա , գանն իտէրիմ քի էօյէ միւզէխանէ կիպի պիր մահալտէ պուլունաճագ օլսամ , իչինտէքի ատարա տուլար , գօճամա իտճէէ- յիմ նէգաքէթի տէ ուննուֆուրըմ տէտի Մատամ Ըգմօրտէն ։

—Օ՛հ . պո՞չ լազըրտը . պիր քիմսէ գարըսընը վէ եախօտ պիր գարը գօ-

ճասընը սէվէրսէ , գօլայընա պիր չէյէ տալմազ . . . պագընդդ պիր քէրէ Սէվրագա , պուռնտան էօյլէ չէյ մէմուլ օլունը՞ր մը . . . պէօյլէ պիրպիրինէ ուչդուն պիր չիֆթ տահա պուռմագ դաւլը՞մ մի տիր , տէտի Ռօմբէրան ։

Պլանչ իլէ Սէվրագ չու սըրատա , ռալօնլարը տօյաշմագտա իտիլէր . չէ՜ քիմիսյ կիթմէէլէրին վագթը թէդարրուսյ իմմէքտէ իտի ։ Ծարա պիրտէն ա՜ յաղա գալգտը . տիչլէրի չիտտէթլէ ղըճըրռատմագտա իտի ։

Պլանչ իլէ Սէվրագընն մահդուն մահդուն , վէ մահճուպ մահճուպ , եա՜ վաչ եավաչ նանընա նագլաշմագտա օլտուգլարընը Ծարա ուղագտան կէօր՜ տիւքտէ , սրնըրլարը չարբմազա պաչլատը իսէ տէ , սէպաթ վէ մէթանէթի էլտէն սլըրագմալըպ , վէ պիր նաղարր հիտտէթլէ նիւգլէրինէ պագըպ , սա՜ տէմէ պաչընը էյվէքլէ իքթիֆա իլէ վէրիլէն սէլամը աչտը ։ Հիչ պիրինին այ՜ գընտան պիր քէլիմէ պիլէ չընգմատը ։ Ծարա՝ գարուչա կիսինճէյէ գատար արդալարընտան կէօզլէտի վէ գարուտան տըչարը չընգտգլարընտա , հէման սընչրալըպ բէնչէրէնին էօնիւնէ կիթտի ։ Պլանչ իլէ Սէվրագ , քէնտիլէրինէ սէքլէմէքտէ օլան արասլայա պինտիլէր , վէ արասլանընն գարուսը գարանընպ , տէրհալ մուֆարագաթ իթտիլէր ։

Ծարանընն կէօզլէրինի պիր գարանլընգ տըր գաբլայըպ , տայտնաճագ պիր եէր արատը վէ օտասընա կիրիլէն գարուննընն չրթլայընա Լաբընտը . նիհա՜ յէթ տուրաժայրպ օտասընա գատար պուրիւնէ պուրիւնէ կիտիպ , սանտալի՜ յէլէրտէն պիրինին իւզէրինէ աթընլընվէրտի ։ Պիր միւտտէթ հիչ պիր ալասը՜ նը գըմընտատամայարագ գալտը իսէ տէ , մուսախսարէն պիրտէն բէբիչանիի գիհնի տալդընպ , հէր նէ գատար գուվվէի պէտէնիյէսինտէ գասփ ու ֆիւ՜ քուր հիմրէտագ իտի իսէ տէ , գուվվէի գիհնիյէսի ըէֆքէ ըէֆքէ քէսգի մէթանէթ իտիպ , տէհզէթլի պիր սըդլէթի գալպ իլէ հէր չէյին պիթմիչ օլ՜ ատուղընա , վէ պուռնտան պէօյլէ պիր կէօնա իւմիտ քէօչէսի գալմատընղընա իսքեսթ օլտու . սէվտիյի քիմսէնին էլտէն ուչուպ , պիր պաչգասընըն զէվճի օլտուղընը վէ իքիսի պէյնինտէ պիր խաթընրէտէն պաչգա հիչ պիչ էսէր գալ՜ մատընղընը իթիրաֆ իլէ , ահապա կիչմիչլի ուռնութմագա մուվաֆֆագ օրա՜ պիլիյսյ օլամայահաղընը , վէ օլ սիյպէր , մահճուպ , վէ չայանը նիւմադիչ օ՜ ան Պլանչընն , քիռնտ կիսպ իսթիյարլանմըչ , ֆարըմըչ , վէ մէթրուք պիր գարընըն եէրինէ գաիմ օլարագ , Սէվրագընն գուհաղընա տիւչէճէյինի իսաթ՜ րընա կէթիրտիքտէ օ տէրէճէ մուստարըպ օլմագտա իտի քի , պու ըզտըրսայ եիւզիւնտէն էօլիսպ կիտէճէյինի գավիէն իւմիտ իթմէքտէ իտի ։ Անճագ հասպ էլ չիվէի գատէր , էօլիւմ տահի նագլաշահագ եէյտէ տահա գիյատէ Ծարա՜ տան երրագլանմագտա վէ տահա պիր թագըմ միհն ու մէչագդաթ չէքմէք իւգրէ , հայաթը ուզանմագտա իտի ։

Շու իքի նէվճիվանընն պիրպիրլէրինէ աչըգանէ սարըլարագ կէլտիքլէրինի կէօրիյօր , վէ սէօզլէրինին ֆըսյրմըսյ վէ ալըպ վէրտիքլէրի պուսէյէրին չա՜ բըրթըպ գուլագընա վասյպ օլույօր կիսի զանն իտիպ , Ծարայը եէնիտէն պիր հիտտէթ տիր ալտը , վէ տիենեսընտա պիր տանէճիք ալէթը մէսրուրիյէթի՜ նի էլինտէն ալմիչ օլան Պլանչընն չու մուզաֆֆէրիյէթինտէն միւսթէֆիտ վէ

միթէլէզդիղ օլմասընա միւսաատէ վէ պուռնճա թէհտիտէն սօնրա , օնա ալիվ իտիլ իմմէյճէյինի , Սարա արիզ ու ամիզ թէֆէքքիւր էյլէտի . վէ քէնտինճէ ախալը ինթիզամ իթմէք ըէք գօլայ օլտուղունա դանատաթ հասըլ իթմիչ օլտուղու ճիհէթլէ , հէման այալա գալգտը վէ ամէլէթէն սէտկի գարըը պիր չէքմէքճէ աչըլ , իչինտէն Բիէրին ձէղաիրտէ պուլունտուղը սը-լատտա ճէվապէն վէ մուխթասարէն նազըր օլտուղը պիր գաչ մէքթուպլար չըգարտը , վէ պուռնլարտան Լաըրնըզ պիրինի Գօնթա կէօսթէրճէնէք օլտա , արզուլէտտիի ինթիզամը տէրհալ ալապիլէճէյինէ դարար վէրմի :

Րէպիլ ու րըռվայ խալխմիչ օլան զէվճին Նամուսընը բայիմալ իմմիչ օլան քիմսէյէ չէտիտէն միճադալաթ իտէճէյինէ էվին օլուպ , Գանալհէյլ սէրայընտա չիչէք գըզլարընտաքի վուգուաթընէն իւպէրինէ կէլտիյի սըրատա , Գօնթուն տիւչար օլմուչ օլտուղը հիտտէթի խաթրընա , վէ էլէբինի արգը արգը սրգ-տըղընը Սարա կէօպիւ էօնիւնէ կէմիրտի : Գօնթ կիպի ճէռուր պիր ասքէր վէ քիպիր պիր ասըլպատէնէն , պիր մ-ուգ թարաիճընտան Նամուսունա կէ-միրիլէն լէքճիի ատի իտիպ չըգարմագ խուսուսընտա թէրէտտիւա իմմիչէ-ճէյինի վէ պէհճմէհալ գան ատօքիւլէճէյինի Սարա քէչի իտէր խար : Գէնտի էլինատէն գարմըչ օլտուղու մաչուգը Պլանչըն աղուչը մուհասալէթինտէն չէքիպ ալմալա վէ էվլէնիր էվլէնմէգ անը գօճասըգ տուլ պըրագմուդա մու-վաֆֆագ օլսալիտինի թաղտիրտէ , բէչ եօլունտա մուգատէլէի պիլմիպ իմ-միչ օլաճաղընը տիւչիւնէմրէք , ասֆաթընտա միհնասէպէթսիզ տիր մէսրուրի . յէմ ալամէմի նիհայատան օլտու : Պէօլէճէ Սէվրագը թահմին հիւքմիհնէ ա-լաճագ գանընյա , նա նէրէյէ կիտէրսէ արգասընտան կէլմէկէ բագը իմմէ-յի վէ եալաօտ մուգայիրի հալինտէ , անը գօճասընըն բէնչէլի գուլմ ու ինթի-գամընա թէպիմ էյլէմէկի գուրտու :

Մաահնըն իւզերինտէն պիր թաալագա քնագրտա ալըպ , սիրթմէլէ չու վէճճ իլէ եագտը . «Պէն գարրլարըն էն գապալահմէլըսը վէ էն պէտապահմէլ-յըմ . իլէ էպէտա թէրգը վէ ֆիրգաթ իտէյօրում : Ունութ պէնիւ Սարա» : Մէքթուպտըն գարֆընը մէսէրէյիպ , իւզերինի եագտը Ղայէթ ուզուն պիր տաՀՀօ կիյինիպ , պաչընը ճասիի տանիթէլատան պիր էօրթիւ իլէ գաբայրպ քիւչիւք սալօնտան տիշարը չըգտը . պիր արալըգ իչինտէ սաատէթի վէ պիր արալըգ տահի մէչագգաթ իլէ կիւնէյերինի կէչիրմիչ օլտուղը չու տահիրէյէ տէօնիւպ մահգուն մահգուն պիր տահա պագտըգտան սօնրա , տուֆայա չը-գըպ , մէքթուպտու թէպիմ իթմէք իւզրէ պիրիհինի արատը : Նու սըրատա , միրալայ Մէրլօ պիլարտօ օտասընտան սալօնա կիթմէքտէ օլտուղընտան , Սարա եանընա հագլաչտը :

Ֆրօսար , Սէվրագ իլէ Պլանչըն կիթմէկերի ագըպինտէ , Սարանըն տահի մէյտանտան գայալ օլմասընտան նաչի , վէսվէսէյէ տիւչար օլտուղընտան , Սա-րայը կէօզլէմէքտէ իտի : Պիր գաչ կիւնտէն սէրու իչէրին բէնկինէ նագա-րէն գիյատխայէ գօրգմագտա իտի : Պաչլանըլմըշ օլան միւսաատէմէյէ վագըֆ օլտուղը միւնասէպէթսիզ մէսէլէնին հէր ճիհէթինէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ իտէր իտի : Սարանըն սըֆաթընա պագտըգա , գօրգար տիմրեր իտի : Ճէ-

ւիմ պիր ֆէլաքէթ վուգու ալուլաճաղընը էյիձէ հիաս էյլէմէբտէ ալտուղուն-տան , հէր հալաչ էօնիւնիւ այմագ սէվտաւընա տիւչմիւչ իտի : Էն ուֆագ պիր սէռ գուլագ վէրէբէյք , էն ճիւղի պիր հարէքէթի քէմալը տըղագաթ իւէ կէօզլէյէրէք , Գօնթէսին տահիրէսի ճիվարրնտա տօլաչըը տուրուր իտի : Պիր զաբուռ բէյտէսինին արգասընտա սիրէրլէնմիչ ալտուղուռ սըրատա Գօնթէսին քիւչիւք սալօնտան տըչարը չըդըլսլ , Մէրլօյու գարչըլատըղընը կէօրտիւ :

—Միրա՛լայ , պիր գաչ տագըդա տըչարը չրդաճաղըմ . էկէբչի Գօնթ պէնի ռօրաճագ օլուրսա , չու վարագբարէյի քէնտիսինէ թէսլիմ իտինիլ . տէյիսլ , քիւչիւք նէբտիւալանըն Լանընտան ասբըսլ զայպ օլտու :

Ֆրօսարրըն արթընդ չիւպհէսի գալմայըսլ , հէր չէյի անլատը , վէ Ֆէլա-քէթին վուգուընա պէգլէտի· վէ բէնտի քէնտիյէ «Սարա գօճասընա մէքթուպ Լաղըսլ էվտէն չրդայօր . ճաճայա նէ՞ Լազմըչ տըր . հապրգաթը հալի՞ մի . լային էկէբ հազրգաթը հալի անլամմրչ իտէ , Սէվրադ մահվ օլտու տէմէք տիր» ատէտի . իբնյէ պէօլիւնիւսլ հէմ կիտիսլ իչի Սէվրադա անլաթամատըղընտան վէ հէմ տէ Սարանընը արգասընտան կիտէմէ տէյինուէն տօլայը միւթէէս-սիւֆ օլտու . վէ Լինէ քէնտի քէնտիյէ «մէքթուպըն հէր հալուէ մահալինէ վասըլ օլմամասը չարէսինէ պագմալը» տէյիսլ , Մէրլօնուն իւզէրինէ հիւճուում իթտի , վէ գօլուընտան գավրայըսլ թէննհա պիր քէօչէյէ չէքտի :

—Միրա՛լայ , իչին ալթընտա բէք ազըր մէսէլէյիր վար . . . Մատաամ տը Գանալհէյլ՝ Գօնթա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ , սիղէ չիմտի պիր մէքթուպ վէրտի . . . պու մէքթուպ Գօնթա թէսլիմ օլունմամագ լազըմ կէլիր տէտի :

Մէրլօ չաչրրոը գալըը , կէօպլէրի չանագլարընտան չրդաճագ տէրէճէ տըչարը ֆրրլատը :

—Մօսիէօ , պանա հէվալէ օլունան խրամէթտէ հիչ պիր վագըթ թէճ-վիզը գուսուր իթմէմիչիմ տիր , տէտի ճէվապէն Մէրլօ :

—Բէք ալա ամմա , պիրինճի տէֆա օլարագ գուսուր իթմէքլիյին լազըմ կէլիյօր . . . կէճ օլտուն տա կիւճ օլմասընը . . . պու մէքթուպը . . . մի-րալայ , պանա վէրմէլիսին . . . չարաբագ կիթ , չիւնքի չու սըրատա հէր պիր տագըգա , պիր սէնէ գատաթ գըյմէթլի տիր :

—Նէ իսթէտիյինի պիր էյի պիլի՞օրմըսընը , տէյու պաղըրտը իսթիխար Միրալայ :

—Սէնտէն իսթէտիյիմ չէյ , սէնին սէվտիյին զաթլարընն հայաթ վէ նա-մուսու տըր . . .

—Ֆագաթ . . .

Ֆրօսար հրրսլանմագտա . . . վէ չու միւճաւէէլէ արասընտա , Գօնթէ-սին մէյտան ալուլուպ , էլինտէն սավուչաճաղընտան վէ սվէտ իթմէքտէ իտի . իբի պագուսընը Մէրլօյա կէօսքէրիպ :

—Վէ՛ր . Լօգտա ճէպրէն ալաճաղըմ :

Մուահխարէն սէօյլէյիչինին թարպընը տէյիյիթիրիպ :

—Խա՛յըր , խա՛յըր . թէհտիտ իթմէմ . սէնին կիպի մէրտ պիր քիմսէյէ թէհտիտին լիւգումը եօգ տըր . . . սէնին մէրհաւէթինէ միւրաճաաթ իտէ-

բիմ. չիւնքի, գալպէն բահիմ օլտուղունը սիւիրիմ. . . նալընըզ չուբասընը պիւիւիչ օլասըն քի, էկիրչի պանա մուվաֆագաթ իթմէյէճէք օլուր իսէն, թէօքինի գայրը միւմքին ֆէլաքէթլէրին զուհուրինէ աէպէսպիչէք վէրէճէքսին . . . տէտի Ֆրօսար։

Մէրլօ՝ Ֆրօսարըն իպրամ ու իլհանընա տայանամայըպ, պըչրըզընը պիր քէրրէ օղալատըգտան սօնրա, ճէպինտէն օլ չար քէօչէ քհաղըտը չըգարը-վէրտի, վէ Ֆրօսարա ուզաթարագ։

—Ա՛լ. տէտի։

Ֆրօսար՝ պիր մէսուրիյէթ աէտասը սալմվէրտիքտէն վէ Մէրլօյու պօղա-ճագ աէրէճէտէ իքի գօլու արասընտա սըղըչարըտըգտան սօնրա,

—Լընճամընտա պիզ պիրիպիրիմիզէ տօսթ օլամազըզ անլայօրում. տէյիպ Մէրլօյու չաչկըն պիր հալտէ պրրագըպ, նէրտիւպանա տօղրու սըչրատը։

Էվտէն տիչարը չըգարտա, իւչ ենի ատըմ գատար պտըգտան սօնրա Բուայալ սօգաղընա տօղրու կիրէճէյի սըրատա Սարայը կէսրտիւ։ Հիչ պիր չէյտէն ֆիւթուր իթմէքսիզին գօչմազա պաչլատը, վէ Սարայա էագլաչտը. վէ Սարա պաչընը չէվիրտիքտէ քէնտիսինի կէօրմէսին իչին տիւքքեանըլարընը էօնլէրինէն իհթիյաճլըճա եօլուննա տէվամ իլէ, Սրանրն նէ՞ թաւաֆա կի-տէճէյինի տիւչիւնիւր իտի։

Սարա՝ կիտէճէկի մահաչէ պիր ան էվվել նէթիճէկէ թաւաճիլ իտէյօր կի-պի, պէօյիւք պէօյիւք ատըմ ալմագտա իտի։ Բուայալ սօգաղընա կիրտի։ Ֆրօսար՝ վիյատէսիյլէ թէլաչէ իթմէկէ պաչլատը։ Զիւնքի Բուայալ սօգաղը՝ Փանգօբա մէյտանը իլէ Սէն չայընա միւնթէհիմ իտի։ Բէօբրիւլէրին ալթընը-տան կիւրիւլթիւ իլէ ագմագտա օլան չայընն սուլընընը, իչինէ ալթըլան պիր ճիսմին սատէմէսիյլէ նահէհան իքիյէ պէօլինմէսի կիպի տէհշէթլի պիր մէն-զարէ կէօրիւ էօնլէնէ կէլիպ, Ֆրօսար սիթթէմէկէ պաչլատը, վէ քէնտի քէնտիյէ. «Ահաթա Սարա նէյէ ու նահիմիտի իլճաաթըյտա, նէֆսինէ սուի գատտա իթմէկէ դարա՞ մը վէրմիչ տիր։ Բէմալը նէպաթէթ վէ լէթաֆէթէթ մալիքէ օլան Սարա, հայաթընտա պէօյլէ միւտհիչ վէ նէֆրէթի ամմէյի մու-ճիպ սուրէթտէ նէթիճէ վէրմէկի՞ մի տիւչիւնմիւչ» տէյիպ, եանընտա էագլաչ-մալա գարար վէրտի։ Մէչտպիլի գիհնիյէտէ՞ն մի, եօգատա եօրկունուզտա՞ն մը իտի, նէ՞ իտի. Սարա՝ կիթտիքճէ ատըմընը քիչիւթմէքտէ, վէ պայրը մունթաճամ պիր սուրէթտէ եիւրիմէքտէ իտի։ Իչերի կիթմէկէ միւթէրէտ-տիւտ պիր հալտէ կիպի, վէ եահօտ գուվվէթտէն տիւչմիւչ կիպի արա սը-րա տուրմագտա իտի։

Բուայալ սօգաղընըն քէօչէսինի տէօնիւպ, Բիվօլի սօգաղընա կիրտիսինի կէօրմիւքտէ, Ֆրօսար կէնդիճէ պիր նէֆէս ալտը։ Սարա՝ Բիվօլի սօգաղընը տա կէչիպ, Փիւիլերըյէ տօղրու իլէրիւտտի։ Անճագ բարմագլըզընն էօնիւն-տէ էլինի պաչընա կէօթիւրիւպ, չաչըրմըչ պիր հալ քէտպ էլէտտի։ Սպանա սալանա պիր գաչ ատըմ տահա ալտըգտան սօնրա, ըգտըրտագը տէրուէնինի միւպէյյին պիր ահ էթտի, վէ սյագտա տուրմագա գուվվէթի քհաֆիյէսի գալմատըզընը հիսս իտէրէք, գօլլարընը կէրտի. . . Ֆրօսար՝ պիր համլատա

Սարանըն իւզերինէ սթըլըլ , հէման գավրայը վէրտի · վէ էօլմէք տէրկէ-
սինէ կէլմիշ կիպի Լարը գաբալը օլան կէօղէրի էօնիւնէ տիքիլտի · « Պլանչըն
խանէսինէ տօղրու » քէլիմէլէրինի մըրրլտանտըգտան սօնրա , պայըրտը գալտը։

Ֆրօսար առա չաշըրմայըլ , էհալինին պիրիքմէսինին , վէ բօլիս մէմուր-
լարընըն իտէմէքլէրի սիւալլէրին էօնիւնէ ալմագ դայրէթինէ տիւշէրէք , կէշ-
մէքտէ օլան պօշ պիր արապայը աւըգօյտու ։ Նու սըրատա ամէլէէնին պիրի
տուրմուշ « Նէ՞ օ , նէ՞ վար , իլթէ պիր գարըմըգ քի կէլիլ պիթէյօր · · · »
տէյու պաղըրտըգտա , Ֆրօսար ·

— Պէնիմ քէնտի գարըմ տըր · դայիֆլիք պաամէթի · պիր չէյ տէյիլ տէ-
յիլ , քէմալը բիայէթլէ Գէնճէսին Էիւդիւնիւ պաչընտաթի է բիթիւ իլէ
էօրթտիւ ։

— Կանընտաքի սօղագտա պիր էճզաճը վար , ատի ամէլէ ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էվիմից բէք եազըն տըր · ճէվապընը վէրտիքտէն
սօնրա , արապաճըյա՝ Սէնի Օնօրէ մահալլէսինէ տէյու պաղըրտը ։

Սարա՝ գօճասընըն խանէսինին պուլունտուղը սօղագըն իսմինի իչիթիր
իչիթմէգ կէօղէրինի ատը , վէ արապատան աչագը աթլայաճագ կիպի պիր
հարէքէթ էյլէտի ։

Ֆրօսար՝ իլք աղըզա Սարայը Պլանչըն էվինէ կէօթիւրմէկէ թէրէտտիւտ
իթտի իսկ տէ , նիհայէթ քէնտինին տէ պէրապէր կիտէճէյինի , վէ պիր Փէ-
լաքէթին զուհուրինէ մէյտան վերմէյէճէյինի տիւշինէրէք , էյիլսէ արա-
պահճըյա ·

— Պէլլաս սօղագընա տէյի էմր վէրտի ։

Սարա պիր իչարէթլէ թէչէքքիւր իմտիքտէն սօնրա , արդասընը տայա-
թըլսէ ուլույօր կիպի կէօրինտիւ ։ Ապատա տուրտուղտա ուլտնտը , վէ գալ-
գըսէ , Ֆրօսարրըն Լարտըմըյլա արապատան աչագը էնտի ։ Նէյնի կէլին կիւ-
վէյնի կէթիւրմիշ օլան արապանըն գօչումլարը չըգարըլմըշ , հավիտէ հէնուզ
տուրմադտա իտի ։ Նէրտիպանըն իւղերինէէ պիր ուշագ չըդտը վէ Սարա-
յա լղ կէօսթէրտի ։ Սարա հաքիմանէ պիր թաւըր իլէ , պէրապէր կէլմէկսին-
նի Ֆրօսարա էմր էմտի , վէ քէնտիսինի պէքլէյօրլար կիպի քնաֆֆէի գաբուս-
լարը աչըզ պուլտու ։ Իլք դաֆթտա տուրտու , վէ ֆալսինին չարբընթըսընը
գապի իթմէք իսթէտի · մուախսարէն բէտրինին վէֆաթընտան սօնրա, Պը-
լանչըն մահզուն սահաֆլարընը կէչիրմիշ օլտուղը քիչիւք սալօնա կիրտի ։

Պիր միւտտէթմիք սօնրա , պիր գարու աչըլըսլ , Պլանչ պէյագ էլպիսէ-
սինէ իչէրի կիրտի , վէ թէլաչէսիզ պիր թաւըր իլէ ·

— Նէ՞ արայօրսունըզ պու էվտէ ։

— Գօճանը ։

— Շիմտի՞ տէ մի ։

— Հէմ չիմտի արայօրում , հէմ տէ տահմա արայաճաղըմ · օ պէնիմ մա-
լիմ տիր · իսթէրիմ մալիմի ։

Սարա՝ Պլանչըն իչէրի կիրտիի դօրուլա աթըլաճագ կիպի պիր հարէքէթ
իթտիկինտէ , Պլանչ՝ գարչըսընա կէրիլիպ վէ գօլլարընը Նայըպ , քէմալը մէ-
թանէթլէ ·

—Գօճամը կէօրէմէզսին վէ կէօրէմէյէճէքսին ։

—Ա՜հ , ա՜հ . տէմէք քի էլինտէն ալըրըմ տէյու գօրգույօրսըն . տէմէք քի , գօճան հազգընտաքի նուֆուզ ու թէէսսիրինտէն րէք էմին տէյիլսին , տէսի Սարա ։

Գլանչըն իքի կէօզիւնտէն իքի բարչա տթէչ սըչրայըսը , գաբուշըն էօ-նիւնտէն չէքիլսի վէ քէնտի էլինէլ գաբույը աչտըգտան սօնրա , կէօրէնէրէք հայրէթ վէրմէճէք տէրէճէտ սիր էմնիյէթ իլէ , էլույէ Սարայա իգ կէօսքէրիսի ,

—Կի՛րինիզ տէյու պաղրրտը ։

Սարա կէչիսի իչերի կիրտի . վէ Գլանչ՝ արգատա տօնմուշ կիսլի գալըպ , բադիսի Սարա իլէ գօճասը Սէվրագը եալընըզ պրագտը ։

Սէվրագ՝ Մարքի տը Սինեըրըն էօլտիւյու օտատտա բէնէրէրինին էօնիւնտէ տուրմուշ , իչին նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ իսի Սարա՝ Սէվրագըն պուլունտուղը օտայա կիրէր կիրմէդ չաչըրտը գալտը . վէ չու սօն թէչէպսիւսինին ֆէվգէլատէ թէհլիքէլի օլտուղունը տուրուպ տիւնիւնտիւ ։ Անճագ աչգ ու մուհապպէթտէն մէէյուս օլան դուվվէթի՝ կէրի չէքիլմէսինէ մանի օլուպ , նէ սօզ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէրէք վէ նէ տէ պըրագըպ կիմմէկէ պիր սէպէպ պուլտրագ , աղտայարագ պիր զօլճուզ սանտալիյէսինին տէվրիլմէրտիւ

Սէվրագ եանընա եագլաչըպ , վէ Սարայը տիթրէթտիրէճէք տէրէճէտ նէզաքէթլի պիր սէտա իլէ .

—Նի՞չիւն աղլայօրսուն , վէ նէ՞ իչիւն պուրայա կէլտին ։

—Ագլայօրում , չիւնքի սէնի սէվրիմ . աղլայրում , չիւնքի պէնի աղլա-տը յօրսուն . պուրայա կէլտիմ , չիւնքի սէնսիզ եաչայամամ . . .

—Սէնի միհն ու մէչաղգաքընտան զուրթարմագ իչիւն հէր չէյի ֆէտա իտէր իսիմ . ֆագաթ պիլի՞րսինիզ քի , պէն արքըզ քեամիլէն քէնտիմէ հիւքմ իտէմէմ . . .

—Պիր վագըթ քէնտինէ հիւքմ իտէպիլի՞ր սի իտին . . .

—Ասէն իտին քի պէնի պէյէնտիյին կիսլի գուլլանտըղ . . . սէնի գուր-թարմագ իչիւն հէր չէյէ բաղը օ՞լմատըմ մը ։

—Պօչ զահմէթ էթմէկտին . չիւնքի չիմտի պիւսպիթթիւն գուրթուլմագ սիր հայէ տիւչմիչիմ տիր . . . ղէվհմէ պիր սէքթուպ եաղըպ հէր չէյի պէրթաֆսիլ անլաթտըմ . պիր տահա ասէտէթ իհմէմէք նէյէթիյէ խանէյի թէրք իտիպ չըգմըշ օլտուղումա պիլիր ։ Պէնի սէվճէք վէ պէնի հիմայէ խ-տէճէք սէնտէն պաշգա պիր քիմսէսի օլմատըղընտան , աչէին իրզ ու նամու-սընա իտէճէյիմ միւրաճաաթըն իչէ եարայըպ հարամայաճաղընը անլատագա կէլտիմ .

—Պէնիմ նամուսում՞ մը , էկէրչի պէնիմ նամըս թաչէյան պիր գարը-յը թէրք իտիպ , տօսթումուն , էլիքտարըմըն վէ նիհայէթ բէտերիմ մագա-մընտա օլան պիր զաթըն դէվճէսինին արգասընտան կիմմէյի թէրսինճ իտէճէք օլուր իսիմ , տահա դիյատէ՞ սի նամուս վէ իհթիսար գազանաճաղըմ ։ Սէնին պագըրընտան սիւրիւճէներէք , աչէին հիւսնիւ ճէմալինտէն տէլի տիվանէյէ տէօնէրէք , հէր չէյի ուռնութտում , վէ հէր չէյի պէրթարաֆ իլէ պէօյուք

սիր աշխագլըգ իշրա իթաչիմ։ Պիր տահա հէր նէ պաչըմա կէլէճէյինի սիլ-սէմ, սէնին մէրամընա ույամամ։

—Ֆէնոինէ կէլ. պու տէրճէճ մուգավէմէթէ գալագըշմա. . . սէն տա-հա Գօնթա հէր չէյի սիլէթրաֆ անլաթմամըշըմ տըր. . . միւճաղաթի իտէ-ճէյի քիմսէնին քի՛մ օլտուղընը հէնուզ սէօյլէմէմիշիմ տիր. . . յաքին մէք-թուպլարընը տագլամըշըմ տըր. . . վէ էկէրչի չիմտի տէրհալ պէնիմ իլէ կէլմէյճէնէք օլուր իտէն, օ մէքթուպլարընը Գօնթա թէսլիմ իտճէյիմ։

Սարա չու սըրատտա ճէպինտէն մէքթուպլարը չըգարըպ, սիյահ կիպի իքի նանա սավուրտու. Սէվրադ էլինտէն գարըպ մահվ իտէսիլիր իտի իտէ, թէճրիւպէ սիլիք իթմէյիպ, մահզունանէ կիւլտիւքտէն ոօնրա.

—Տօղրուսու կիւզէլ մուհասպէթ սէնին մուհասպէթին. էօյլէ սիր մու-հասպէթ քի, թէհտիտ իտէյօր։ Աչգ տէնիյէն պո՞ւ մը տըր քի, գարշըսըն-տաքինի վուրուպ էօտիւրիյօր. սէնի սէվտիյի՞ի իդրար իտէրէք չու մուա-մէլէտէ պուլունույօրսըն. էկէրչի Ալլահ էսիրկէսին, պէնտէն նէգիրէթ իտէ-ճէք օլսա իտին, ահաթլա նէ՞ եարահաղ իտին։

—Օ՛հ. տէմիք քի տէլի օլմուշ սլտուղըմը, էօտիւյիւմիւ կէօրմէյօրսըն. Սէ՛վրադ, իննահի էթ, մէրհամէթ էմ, կէլ. էկէրչի կէլմէյէճէնէք օլուր իս-սէն, Գօնթա սէնի էօտիւրէճէք, սիյիվիշ օլսըն։

—Գօյ էօտիւրսուն. էօլմէքտէն գօրդմադ օլտուղըմը սէն բէք ալա պիս-լերսին. պիր արալըգ էօյիւմիւ արատըմ, ամմա օ պէնի իսթէմէտի. պիր էօ-լիւմ պօրճում վար, պու պօրճ տա սանա օլմուշ օլսուն. օ տէրչէճ միհնէթի վէ մէշագգաթի չէքմէքտէյիմ քի, Ալլահ պիլիր, պէնի էօտիւրէնին միննէթ-տարը օլուրում։

Սարա Եավարըրհասընա էղէրինի Սէվրադա տօղրու ուզաթարագ.

—Բի՛էր, տէյու պաղըրտը։

—Աչահա ըսմարլատըգ, իթտիյին թէհտիտ իւղէրինէ, արթըգ պիրպի-րիմիզէ սէօյլէյճէնէք սէօզ գալմատը տէյիպ, արգասընա տաթի տէօնմէքսիզին Սէվրադ տիլարը չըգտը։

Սարա պաղըրմագ իսթէտի իտէ տէ, թուպուլմուշ օլան տիլի տիմաղընա Եաբըշտը գալտը։ Պաչը ֆէվկէլատէ սուրէթտէ տէօնմէկէ պաչլայըպ եէրէ տէվրիլտի, վէ պիր գօրթուգ սանտալիյէսինէ թըրմալանտը գալտը։ Պիրագ սօնրա քէնտիսինի Եավաչճա էէրտէն գալտըրըպ, օրթուրթտգլարընը տույ-տու։ Կէօյտա քի պիր կիրտասլըն թա տէրինինէ տիւչմիւչ սաբլանմըշ կիպի, պիրա հարէքէթ տուրտու։ Եանընտա, պիրիսինին Եավարըպ Եագ արտըղընը իչինտի վէ կէօղիւնիւ գալտըրտըգտա, Պլանչը կէօրտիւ։

—Էկէրչի հագգգաթէն սէվիյօրսան, նի՞չիւն մահվ իթմէք իսթէյօրսուն. օնուն վէ պէնիմ էօտիւմիւմիզտէն սէն նէ՞ լէզզէթ վէ մէսրուրիյէթ տույա-ճագսըն։

—Էօմրիւմ խարապ վէ միւնհէտիմ օլմուշ պիր պինա տըր։ Արզում չու տըր քի, պաչգալարը տա պէն մէրթէպպէտէ պէտտալաթի օլսուն։ Իսթէրիմ քի, հէր չէյ եըգըլսըն տէվրիլսին։ Պէնիմ պու տէրչէճ միհնէթի իչինտէ պու-

լուռնտուղըմ սըրատա , սէն նէ՞ հագդ իլէ պախթիյար օլմալըսըն . Սէվրագըն պաշդասընըն մալի օլտուղուռնու սիլմէք , օնուն՝ սէնին իլէ պախթիյար պուլուռնտուղընը կէօրմէք . . . չէքիլի՞ր ըզարրաղ մը տըր . սէն տէ կիդրչի սէվճէք օլսա իսին , մէրամըմը անլար իսին ։

Պլանչ այաղա դալդտը . կէօղլէրինտէն աթէչ չըգմաղա , վէ սիմասը գըպարմաղա պաչլատը վէ Սարայա խիթապէն .

—Պէնիմ իչիւն , մուհասպպէթ տէնիլէն չէյ պու տէյիլ տիր ։ Պէն սէվտիյիմ պիր քիմսէ իչիւն հէր փէտաքէ տրըզը իմմէլիյիմ ։ Էկէրչի Սէվրագըն պէնիմ զէվճիմ օլմասընտան տօյայը միհնէթ չէքիյօրսան , սէնին պըզագնճլըղընը թէտրին իմմէյէ միւգթէտիրիմ ։ Սէն օնու մահվ իմմէքտէն վազ կէչէրսէն , պէն տէ իլէլ էպէտ աննատէն այրըլմաղա բաղը օլուրըմ ։ Պըրագըն կիմսին , պէն արգասընտան կիմմէմ ։ Օէնին միւրատըն մահվ իմմէք բարալամագ տէյիլ մի , իչլէկ պու թարիգ իլէ պէնիմ իսթիդպալիմի մահվ իմմիչ վէ գալպիմի բարալամըչ օլուրըն ։ Անճագ պիլմիչ օլասընքի , էկէրչի պու թէտպիր իլէ սէնի տաիրէի ինսաֆա կէթիրմէկէ վէ Սէվրագը դուրթարմաղա մուվաֆֆագ օլապիլճէք օլուր իսէմ , մէմնուն օլուրում վէ էօմրիւմտէ չիքեայէթ իսէճէք հիչ պիր իչիմ գալմադ ։

Սարա՝ Պլանչը հէր վէճէ իլէ թէտպիդ իթտիքտէն սօնրա .

—Սէն պիր ատահա Սէվրագը կէօրմէմէկի կէօղիւնէ ալապիլի՞րմիսին ։

Պլանչ՝ միւթէվէզիա քէտէրինին նաթաղընըն պապը ուճուռնտա տորը օլան վալիտէյնին բէտմինէ տօղրու էլինի ուղաթարադ .

—Շու էօլմիւչ վալիտէյին բուէը իչիւն նէմին իտէրիմ քի , Սէվրագտան այրըլմագլըղա պիր գաթ բազըչըմ ։

Պլանչըն սէսինտէն խուլուս վէ սատագաթը գալպիյէսի ազան աչիքեար նիւմայան օլուպ , Սարա պապչընը սալայարագ .

—Սէն պէնտէն չօգ պիյատէ էյիսին , օնուն իչիւն տալսի Սէվրագ սէնի սէվիյօր ։

Շու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա Սարանըն չէհրէսի քէամիլէն տէյիշտիրիճտէն , Պլանչ տիրիրէմէկէ պապչալըպ , գաթան նութգա ճէսարէթի իտէմէզ օլտու ։ Պուլուռնտրգլարը օտատա պիր միւտտէթը մէտիտէ սիւքիւրթը հալ հիւքմ էյլէտի ։ Սարա՝ Սէվրագըն նազմըչ օլտուղը մէքթուպլարըն քաքէթինի չըգարըպ , վէ պլալընը չէօգիւպ իչինտէն պիր թանէսինի այրըտը վէ օգուսմաղա պապչատը ։ Սըքաթընտա ֆէվգէլատէ պիր խէլէճան ալամէթի բէյտա օլտու ։ Ինպու մէքթուպլընտա , Էվրագ իչէմիչ օլտուղը զապահաթտան տօլայը քէնտի քէնտիյի մահբիւմ ատտ իթմէքտէ օլուպ , չու լէքէնին իւղէրինտէն դալդմասը իչիւն էօմրիւնիւ պիլէ ֆէտա իթմէկէ հայըր օլտուղընը պէյան վէ քէնտի հիպի ալչագ պիր ատամ իլէ տրթըզգ զիհնինի մէչղուլ իթմէմէսինի բէճա , վէ էրթէսի կիւնիւ ճէսիմ պիր մուհարէպէյէ վուգու պուլապաղընտան , սաղ սէլիմ օրտուհնահա ավտէքի չիւպհէլի խուհկինի իֆֆատէ վէ սօն տէֆա օլարագ Սարայա վէտա իթմէքտէ իտի ։ Սարա մէքթուպը օգուչյուպ պիթիրտիքտէն սօնրա , քէնտի քէնտիյէ . «Ա՛ , պէն տէ պիլիրիմ քի ,

էկէրչի Սէվրագ էօլմէմիշ իսէ գասլահաթ պէնիմ տէյիլ տիր : Էօլմէք իչիւն հէր տիւրլիւ թէհլիքէլէրէ սալմըշ օլտուղունը պէն տէ պիլիրիմ . քէնտի գամիրինին չէհիտի օլմադ արդուսուդլա , քէնտի ճէդասընը քէնտիսի Թային վէ իհրա իթմէկէ բադը օլտուղունու պէն տէ պիլիրիմ . պիր արապդ Սէվրագըն պէնի պըրագըպ ճէղայիրէ սաւուշմասը , պէնի սէվմէտիյինէ մէպնի օյմայըպ , իլլա լէ ինճի զաիրինին վէրմէքտէ օլտուղը էզիյէթէ թէհամմիւլ իտէմմէյինտէն Նաչի իտիւկի մալիւմ տիր : Սէվրագ պանա հիչ պիր վագթ ատէմի տատագաթ իթմէմիշ տիր : Եալընըզ ըրզ ու նամուսունըն մուհաֆազասը ղիմընտա պէնի ֆէտա իթմիշ տիր : Վէ հաթթա պէնի պէօյլէճէ ֆէտա իթմէկէ դարար վէրինճէյէ տէկինի ահասլա նէ՞ գատար գահմէթ վէ մէչադգաթ չէքմիշ տիր տէտի . վէ պիր արապդ Սէվրագըն մահղուն հալլէրինի իսթիթար իտիպ , վէ կէօղիւ էանինէ կէթիրիպ . . . գաթէն մէքրուհ օլան գալպի գասապարտըգճա գասլարտը , կէօղլէրի գան իլէ պէօյանըպ , աղլատըգճա ապլասը : Անճագ սու տէֆտէքի ապլայընը հէրս վէ հասէտէ մէպնի տէյիլ իտի :

Պլանչտա արթըդ իւմիտ քէօչէմի գալմայըպ .

—Մատամ . . . տէյու պաղըրար :

Սարա էլինտէքի մէքթուպլարը Պլանչա աթարագ , տէհչէթլի պիր սէս իլէ .

—Ա՛ . նագ , տէտիքտէ .

Պլանչ սէվինճինէն տիվանէ կիտի պիր սէտա սալըվէրտիքտէն սօնրա , մէքթուպլարը թուրթուպ տուրուպ մաչալա կիպի նագտը Պլը տագըդտ զարֆընտա Սէվրագըն իչէմիշ օլտուղը գասլահաթըն մատտի վէ հիտտի իսպաթը օլան քնագըտ բարչալարընըն եէրէ տէօֆիւլտիյիւնիւ վէ քնագլտըն քիւլինտէն ինճէճիք պիր տիւմանըն չըդտըղընը կէօրտիւքտէ , քին ու դարապը տախի տիւման իլէ պէրապէր ուչուպ կիտիյոր պանն իթտի :

—Վարսըն պախթիյար օլսուն . . . մատամ քի տահա սլախթիյոր օլապիլիր : Վէրտիմ սանա . . . վար նէ նաթարսան նար . . . տէտի վէ Պլանչըն թուժուչ մէթանէ էօմլէքտէ օլտուղը էլլէրինէ կէրի չէքէրէք .

—Տուա էթ Ալլահա էվ , պու աճըյը ունուԹտուրսըն պանա տէյիպ , Սարա՝ Սէվրագըն չըգմըշ օլտուղը ճիհէթէ պիր սօն տէֆա տահա ութիը նագար իտէրէք , տահա գիյատ պիր մէթաՀէթլէ , վէ օլտուգճա միւթէսէլլի պիր հալտէ պըրագըպ տիշարը չըգտը :

Ներտիւպանըն աչաղըսընտա քէնտիսինէ մունթաղըր օլան Ֆրօսարը պուլտու : Ֆրօսար պիր սլագըշտա , նօգարտաքի կէչէն տէօնէկի քէչէի վէ Սարանըն սիմասընըն քնատիկէն տէյիշիվիշ օլտուղընը միչահէտտ էլէտի :

—Շիմտի հա՞նկը թարաֆա կիթմէկլի , Գօնթռուն էլինէ կէչմիշ օլան եալտըզլը մէքթուպը տիչիւնէրէք . էվվէմ կիթմէք միմքին տէյիլ քի . . .

—Նի՞չին միւմքին օլմասընը , տէյու սիւալ իթտի բահաթը գալպ իլէ Ֆրօսար :

Սարա՝ ճէվապ իթասընտա թէրէտտիւտ իտիպ , վէ պաչընը էյիպ ,

—Զէվճիմ Գօնթ հագըգաթը հալի տուչմուչ տըր . .

—Հաշա՛, Գօնթէս · Գունթա թէսիմ օլունմազ իշդրէ վէրմիշ օլտուղըդ մէրթուտու , պէն թէվգըվ իթտիմ · · · աֆվ իտէրսին · · · օգուսմազսըզըն ևրթտըմ աֆտըմ · · · պինանէն ալէյհ բահաթճա խանէնիզէ կիտէպիլիրսինիզ · · · վէ կէօյա Մըսթըրս Սթուարթը կէօրմէք իշդրէ զայուուպէթ իթմիշ օլտուղունը պէյան իտէրսինիզ · · · պէյթի մէտուտ վէ պախթիյար օլամազ իաէնիզ , հիչ օլմազսա նահլի բիֆահ վէ բահաթ օլուրսունըզ ։

Սայա , ճէվապ վէրմէյէրէք թէչէքքիւր պիլմէնտա էյինի ֆրօսարա ուզաթտըդտան վէ ֆրօսար տախի թուխուպ , հէյէճանը գալըպ իչէ սրգտըգտան սօնրա, Գօնթէս Սարա՝ արապասընա բաքիպէն խանէսինէ ավէտէ իթտի ։

Իչի կիւն սօնրա , Սէվրադ իչէ Պլանչ , չըմճնտըֆէր սէր՛ի գաթարընա պէրիչէյէրէք , Լէօն մէվգըֆինտա տօլաչմազտա իտիլէր ։ Ղուրուպ իթմէքճէ օլան կիւնէչինի սօն զիյաֆէթլէնտան բուչի ասիւման գրզարմըշ օլուպ , զուլմէթլէ պէրապէր , խաֆիֆճէ սիր ուիւման բուի վէմինի գաբլամազտա իտի ։ Շէհրուէ կիւնտուզ վապթը իչիտիչէն կիւրիւլթիւ միւպէտտէլը սիւքութ օլմազտա , վէ բէֆթէ բէֆթէ գաթըլաչմազտա օլան զուլլամը ւէլլ իչինտէ կապ ֆինէրլէրին ըշըղը օրթալըղը օլտուղճա թէնվիր իթմէքճէ իտի ։ Կէրէք Պլանչ վէ կէրէք Սէվրագ , սաքիթ վէ սամիթ հալտէ կէղինմէյճէ վէ այրըլմազլարընա բէք ազ գալմըշ օլան վագթտան հէր իքինի քէմալը խահիշլէ թէլէգրաֆ վէ իսթիֆատէ իթմէքճէ իտիլէր ։

Զիւնքի Պլանչըն իպրազ իթմիչ օլտուղը արզույա իմթիսալէն Սէվրագ մահալը մէմուրիյէթինէ ապտէթ իթմէկէ վէ Պլանչ տախի Բարիգտէ գայմազ գարար վէրմիշլէր իտի ։ Ինչէ պէօյլէճէ պիրպիրլէրինի սէվմէքճէ օլան չուքինի մահլուգ , իչէնիչէն գապահաթճըն զիհնլէրինտէ թէվիս իթտիի պիր նէվի տր ու հույա սէպէպիլլէ , պէյթի պիր տահա պիրպիրլէրինի կէօրէմէմէք իպրէթ նէքթիկէրինէն այրըլմազտա գարար վէրմիշլէր իտի ։ Սէվրագ՝ արապասընըն իչինտէ Պլանչա , ախվ էթ պանա , պէն սէնի պու գատար սէվմէր լքէն , սէն պէնի կիրատալը միհն ու մէչագդաթա աթմազ իչի՞ն մի գուրթարտըն , տէյու ելրմի տէֆա սէօյլէմէկէ գայգրշմը իսէ տէ , ճէսարէթի իտէմէմիշ իտի ։ Կէօպլէրինի Պլանչըն իպէրինէ աթֆ էյլէտի ։ Պլանչ իսէ , օ տէրէճէ մահզուն վէ միքեատէր պիր հալտէ իտի քի , Սէվրագ ինթիմալը գօրգուսըլա , թէքճէլիւմէ պիլէ ճէսարէթի իտէմէմքճէ իտի ։ Սէվրագ՝ քէնտիսինի կէօթիւրէճէք օլան գաթարընն պօյունա մէյուս պիր հալտէ կէզտիյի սըրատա, պիր գաչ տագըգատան Պլանչտան այրըլըգ , նազըրսը օլան օ սըֆաթը պէյքի պիր տահա կէօրէմէյճէյինի սիւչիւնիւր տուրուր իտի ։

Պլանչըն տախի՝ Սէվրագըն եիւղիւնէ պագըչընտան այնը էֆքեարտա պուլունտրդը տէրքեար իտի ։ Սէվրագ՝ եավաչճա Պլանչըն գօյունու թուքուպ , կէօյա պիր տահա այրըլմագ իսթէմէյօր կիպի , գուվվէթլիճէ գօլթուղու արասընտա սըգըշըրըրսը . Պլանչ իսէ Սէվրագըն չու մուամէլէսինէ բուի բիչա կէօսթէրիպ , Սէվրագըն լէվապիմաթճըսը գօյմուչ օլտուղը վակօնըն էօնիւնէտ հէր իքինի տօնմուչ կիպի տուրտուպար ։ Շու սըրատա գաթար մէմուրընըն «էֆէնտիմ՛ր , հէր քէս վակօնունա կիրսին կիտիյօրուզ · · · »

տէյու պաղըրմասը , հէր իքիսինի զկյատէնէ սիչարը ղաղըրապ էլլէտի . . . չիւնքի վիւսուլինէ պէքլէմիքլէրի տէհլիքէլի վագըթ , վէ պիրպիրլէրինէ վէտա իսիսլ այրըլաճագլարը սաաթ կէլմիչ չաթմըշ իսի ։

Սէվրագ ճէսարէթ վէ զայրէթի էլլէն պրրագմայարագ ,

—Գլանչ՝ վալիտէմի սանա թէսլիմ իտէրիմ . պէնտէն պաշգա քիմսէսի օլմատըղընտան , եալընըզ գալաճագ տըր ։ Պէնի աչըրը մէրթէպէ սէվմէքտէ օլտուղընտան , ֆրդաթըմտան տօլայը նէ տէրէճէ միւքէտտէր օլաճապընը բանա պիլդիրիմ , սէն պէնիմ եէրիմէ չու պէչարէ իսթիյարտան այրըլմա ։ Պէն օ սէֆիլ գարըյը սէվմէք հագգընը զայդ իթմիչ իսէմ , հէչ օլմազսա , պէն օնա խալտագը մուհասպէթ էթ · վէ չայէտ պէն մահվ օլուսդ կիտէճէը օլուր իսէմ . . . սէն օ գարըմ զագը եալընըզ պրագմա · վատ իտէ՞րմիսին տէտի ։

Պունատան գյատէ սէօգիւնէ տէվամ իտէմէյիդ , թասլը տէրուն իլէ Գլանչա նայդր իթտի ։ Գլանչ իսէ , հէյճանընտան ճէվապ իթտընա իդթիտարը գալմայըդ , տիքրէյէ տիքրէյէ մուվաֆագաթը հավի պիր իչարէթ իտէսդ , էլինի ուգաթտը · Սէվրագ , չիտաէթի աչդ ոս մուհասպէպէյէ հէյտան ուգաճըլան էլի գավրսայըդ տուտագ լարընտա կէօթիւրտա . . . վէ կիւճ հալ իլէ այրըլըդ վահօնա կիրտի ։ Գլանչ՝ վահօնուն հէնուզ աչրդ օյան գարուսընըն էօնիւնտէ այագտա տուրմագտա իտի ։ Կէօզլէրի եարը աչրդ եարը գատըալը , նէֆեսի քէսիլմիչ , քէնտի նէֆսինէյէ ուդրաչըյօր կիսդի պիր հալտէ իտի։ Սէվրագ իսէ կէօզլէրիւի Գլանչ իւզէրինէ տիրմիչ հէյտան քի սնու կէօրմէքլիք սայէսինտէ եապաճագտա իտի ։ Գաթար մէմուրը սէյիրթիդ կէլիդ «Մատա՛մ, չէքիլինիդ, վահօն հարէքէթի իտէ ճէքդ» տէյու պաղըրտը։ Գլանչ պաչընը չէվիրտիքտէ , բըմթըմտա պիր չէյ գալմայըդ ։ ան վախդի քիմսէնինն մուֆաթագաթ իթմէքտէ օլտուղընը վէ քէնտիսինին եալընըզ գալմըչ խաւհինի կէօրիւդ ։ «Հաչա՛, մեւջուդին տէյ՛լ» տէյու պաղըրտը , վէ քէնտի միւրատընտան պիյատէ չիտաէթի պիր գուվվէթ սայէսինէ , պիր սըչրայըչտա , Սէվրագընն վահօնունա աթըլըդ եանընա նէրդէչտի ։

Սէվրագ պիր սէտա տրր սալըվէրտի իսէ ան , պաչընը տուրմագ սըչընըն իւէրիւէր իտի ։ Գլանչ՝ էլինի Սէվրագըն ազընա տայաթըդ , վէ հէմ հիճապընտան հէմ տահի սէ վիրմինէյէ ազդայըդ , պաչընը զէվինին օմուզընա տայաթտը , վէ չէհրէսինին գըզդարըսըդը կէօթէրմէմէք իւզրէ , պաչընը չէվիրտի ։

ի·

Գլանչ իւէ Սէվրագըն ապիմէթինին էրթէսի կիւնիւ , Գօնթէս տը Գանալհէյ աղըրձա խաոսթալանըդ Նաթտը ։ Քէտտավիսինէ կէլէն հէբիմէր , սօզուդ ալմըչ օլտուղունու պէյան իթմիւէր , Հէնուզ կիմմէմիչ օյան Մըսթըրը՝ Ոթուարթ , Ոսթանընն պաչը ուճունտան առլա այրդլմայդ , չայանը հայրէթ պիր սաաթագաթը թամամէ իւէ իֆագաթընա զայրէթ էլլէտի , վէ քէհրիքէտէն արէ օլտուղընա էմնիյէթ հասըլ իթտիքտէ , մէսրուր օլտու ։

Գօնթ՝ Սարանդն խասթալըղընտան տօլայը , պիր արալըգ տիւշարը լզ-
տըրտալը ճանկիւտագ օլտու իսէ տէ , մուախախարէն պիրագ իւմիտ իթմկկէ
պաչլատը : Անճագ , խասթա պիր տիւրլիւ էսկի գուվվէթինի էյտէ իտմէ-
յիսկ , կիպլէնմիշ օլան պիր դուրտըն պիր չիշէյի աչըլ տըրտըղը վիսիլլու , Սա-
րա տահա կիթտիրճէկ պայլըվլանմագտա վէ էրիմէքտէ իտի : Ուզուն պիր գօլ-
թուղ սանտալիյէսինէ նայլըմըչ օլտուղու հալտէ , կիւնլէր իլէ պիր չինքթ
պիւէ սէօղ սէօյլէմէքտանին տուրուր իտի : Գօնթ՝ ղէվճէսի Սարանդն պիր ան
էվվել իատէի սըհհէթ իթմէմէսինէն նաչի քէլաչէ իտէրէք , կէլիպ «խաս-
թա՞մըզն» տէյու սօրտուգճա , Սրա թէպէսիմէվ ևաւաչճա «խա՛յըր» տէ-
յու ճէվապ վէրիր իտի :

Ֆրօսար՝ էնճամըննտա , միրալայ Մէրլօնուն հիւանիւ քէվճամիհինի գա-
զանմագտա մուվաֆֆագ , վէ Միրալայ տախի զըղընը Ֆրօսարա վէրմէկկ բագի
օլմուչ իտիւկինտէն , Սարա՝ խասթա օլտուղը հալտէ , Մատլէն իլէ Ֆրօսա-
րըն նիքճահընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Իւչ
սէնէ միւմէմասինէն Բարիզ ճէմիյէթիկահալարընը քէնվիր ու քէզնին իթմիչ
օլան չու նէճմը միւնէվվէր՝ սօն սէֆա օլարագ իշպու նիքճահ ճէմիյէթինտէ
բարըատըղտան սօնրա սէօնտու պիթտի :

Գօնթէս՝ կիպլի կիպլի հէր կէնտա գահվէթէ դաթլանարագ , պէօյլէ պիր
հիւմպուչիւ կիւնիւն նէչէսինի պօղմամագ իւզրէ , ռաատէթլէ կէչիրտիյի
կիւնլէր միտալի նէզդէքթ վէ լէթաֆէթլէ հարէքէթ իտիպ , Ֆրօսարա օլան
վաղիֆէյի ինսանիյէթինի իյիտա էյլէտիքտէն սոնրա , տաիրէյի մախտուսէսինէ
չէքիւպ էօմրիւնիւ ույուտմագլա վէ ևախօտ տիւչիւնմէքլէ կէչիրմէկկ դարար
վէրտի :

Գօնթ Գանալէյլ՝ Սարանդն չու հալինտէն փէվզէլատէ էլէմ ու քէտէրէ
տիւշար օլուպ , Քարար հէքիմլէրի ճէզպ իթտի : Հէքիմլէր պատէյ մուայինէ
վիւճուտինտէ պիր կէօնա մարագ պուլմայըպ , Սարանդն հալինի , սընընը ա-
լամէթինէ համլ իթտիլէր : Իչլէրինտէն պիրի , Սարանդն ասլէն իննկիւիլ օլ-
տուղընը տույտուգտա , խասթալըղընդն ատի պիր մէրագտան իպարէքթ ի-
ֆիկհինի պէկյանլա , Քէստիրի հավա իթմէկինի նասիհաթ իթտիկինտէն , Գօնթ՝
Իթալեայա կիթմէկլէրինի Սարայա քէթլիփ , վէ Սարա տախի , հէր նէ քա-
րաիա կիսէճէկ օլտա քէնտիսի իչլուն միւսաւիր օլտուղընտան մուվաֆագաթ
խտիպ , հէմման էօլա չէզտըլտար : Իրչ մէվիմինի Նարօլիտէ չայըր չիմէն վէ
չիչէքլէր իչլինտէ կէչիրտիլէր իսէ տէ , Սարանդն պէնգինինէ սօնուգլուղը վէ
մահղուն հալի քէպէտտիւլ քիմէկիպ , խասթալըղը տախի միւնասիբ օլմա-
մագտա իտի : Խասթալըղ սարչ դալգինտէ օլտուղընտան , հիչ պիր մուալիճէ
քէչէսիր իթմէմէքտէ իտի , Մէվիմի պահարտա Իրլանտատա վազիտէյինինէն
քէնտինէ քէրք իթմիչ օլտուղը էմլաքընա կիթմէկ արդու իտիպ , օրտատա
չօճուգլուղընտան ևաւընէ այագ տօլաչտըղը քօպու սօղագլարը կէօրմէքտէն
խօչանըր իտի : Գրուլլարընդն վէ չայըրլարընդն հավասընտան Սարանդն նիւղիւճէ-
գան կէչիպ , պիրագ ճանլանտըգտա , Գօնթ՝ ֆէվզէլատէ մէյինուն օլարագ ,
պիր կէօչէ ևագընէ օլան Տաւնօչ նամ սարայտա ևէրլէչտիլէր : Գօնթ՝ հէր

հիւն սիրէր նէվ սէյրանլար վէ էյլէնճէլեր թէրթիպ իտէր , վէ կէօլեսէ կէզէր տուրուբլար իտի : Սարա՝ Գոնիթուն հէր արզուսընա մուվաֆֆաղ ոլմէ իտէր վէ տաիմա կիւլէր եիւզ կէօսթէրիր վէ խոչ ակս սէօյլէր իտի :

Ադշամլարը , սարայըն թահթաբօշուննա չըղըսլ , էթրաֆտա պուլունան քէօյլիքլէրի սէյր ու թէմաշա իտէրլը տիւլիւնտիւկ սըրատա , չիրին կէօլ-կէսի ուֆուգա սքս իտէր , վէ սըֆաթլընըն մահզուն հալինտէն , Սարանըն թէմէննէի մէրիճ իթտիլի այան աչէքեար կէօրիւնիւբ իտի :

Կիւնիւն սիրինտէ սանտալ իլէ կէպտիքլէրի սըրատա , Գոնիթ՝ էլինտէքի տէյնէյի սույա տիւլիւրիւպ , տէյնէք սույըն իչինտէ պիր տէօնտիւրտէն սօնրա կէօղլէրտէն նիհան վէ զայիֆ պուռու . տէյնէյին սույըն եիւղիւնէ պիր տահա չըզմաճաղընտան տօլայը , Գոնիթուն թէճաճիւպտէ զալտըղընը սանտալը կէօրտիւքտէ ,

—Տէյնէյի պիր տահա կէօրէմէզմիսինիզ : Պու կէօլիւն իչինէ հէր նէ քի տիւշէնէք օլսա , պիր տահա սույըն եիւդիւնէ չըզմայըպ նապէյտիտ վէ պինիճան սլար . իմթիյար վազտանի վիլայէթինիպ տէրլը քի , կէօլիւն իչինտէ պիր բէրի մէվճուտ օլուպ , պու բէրի կէօլէ հէր նէ քի տիւշէնէք օլսա , հէման զալիթ վէ թէմիզլըճի իտէր տէտի :

Սանտալճընըն չու թարիֆաթը իւպէրինէ , Գոնիթ կիւլմէկէ պաչլայըպ , պաա չէյլա սանտալճըյա թէչէքքիւրի հավի պիր իչարէթ զալտըրտը :

Սարա՝ էլինի կէօլիւն իչինէ ուզաքըպ , վէ սույըն եիւդիւնտէ բարմագլարընը օչնաթըպ , ասիւմանըն մահիյինին վէ սէվահիլին ԼէչիլյինինՀ չու ճէսիմ կէօլիւն եիւդիւնէ սուրէթը աքընէ նազար իտէրէք , նասիհաա .

—Շու կիօլ նէ կիւզէլ պիր մէզար օլապիլիր ասէտ :

Ադշամ օլտուգտա , սահիլ չըզ ալըպ , վէ պիր տահա նէ կէօլիւն վէ նէ տէ բէրիներն պահսը կիչտի :

Ֆէրտասը կիւնիւ , ֆէնէրպահչէ Գանտահէյլ բոսֆատան պիրըչ օլտուղը մէքթուպլարը աչըպ օդուարդտան սոնրա , պագը Քաղիմաթլար վէրմէք իւզրէ ատղաղը էնտի . Հայըր իւպէրինտէ գօչուշմագտա օլան Թալարը սէյր ու թէմաշայա տալըպ , պիրտաչ կէհէքտի : Գոնիթուն էսնադի զայտուպլինինտէ Սարա զէվճինին օտասընա կիրիպ , վէ բէնչէրչէնին էօնիւնտէ օթուրուպ Գոնիթուն ավտէթինէ պէքլէմէքտէ իտի : Մատանըն իւպէրինէ աչըլմըչ պիրտագըմըչ օլան պիր մէքթուպ նազարը տիզ գաթընը հէլըպ իտէրէք , ուզագտան Պլանչըն նազընընա պէնգէյտի . այագա գալդըպ մէքթուպտա պաղը , վէ հագդգտէն Սէվգազըն զէվճէնինտէն օլտուղունու անլատը : Մէքթուպտան իչինտէքի պիր գաչ քէլիմէլէրտէն մէրագա տիւշիւպ , թէմամըյա մէքթուպտա օդուարտ :

Գու մէքթուպտա , Պլանչ պիր գաչ հաֆթայա գատար պիր չօճուգ սահիպի օլմահտընը տապտը Գոնիթա խապէր վէրմէքէ պէրապէր . հէնապը Հազգընի իհսան պուլուրմագտա օլտըղը չու մախլուգը Գոնիթուն տախի սէվճէյինի իւմիտ իթմէքտէ օլտուղընը իթտատ իթմէքտէ իտի :

Սարա , մէսէա , մուպարէք վէ մուգաֆֆէր օլան Պլանչըն մէքթուպլընը էլինտէն պրագըպ , տէհէքէլի պիր հալատ տիլէրի քիւիալէնտի գալտը . մու-

ախտարէն իւրն իւրն պիր չոգ ահ ու վահ իմանալէն սօնրա , ճիկերիլր բա-
րակացած սուրհիտէ ազատագա պալլալըլ վէ ուէլի կիսի պրագըլ սարայ-
առան արչարը Փրկոսարագ պաղչէնին թէնհա Եօլարընատան պիրխոհի թուի-
առու կիձոի :

Գօնիթ խանէնէ ավահիլէ Սարայը հէր թարաֆատ արատը իսէ տէ պուռ-
լամայըլ , պաղչէյէ էնտի վէ Սարայը չաղրարը . անճագ հիչ պիր ճէվապ ա-
լամատըղընատան իէճանհիւսլտէ գալըլ , չուենա պուենա սօրատու : Գօնիթէսի
քիմսէնին կէօրմէմիչ օյտուղուենա տաիր ատտղը ճէվապլարատան , Գօնիթ պիւս-
պիւթիւն չաչըրըլ , էն ճիւգի ալամէիլէրէ սըզդաթի իմմէկէ պաչլատը . Նի-
հայէթ նէրտէսպանըն ալի պաչընատա , Սարանըն ատըմկտրընըն իզիի կէօ-
րիւղ , ատըմկարըն արզ ատընատան կիտէ կիտէ կէօրիւն քէնարընատա գատար վա-
սըլ օլատու . Ֆէվգէլատէ պիր խէլէճանատան դիհնի քսամիլէն բէրիչան օյա-
րագ , թէազըղաթա ատիմա իմտի :

Կէնճ գարընըղագ , չիւպհէսիզ պիր ազ տուա իմմէք իւղրէ պիր միւա-
տէմիր տատրմաչ կիսի , տէրին սուչուն քէնարընատա՝ թօրթագընն իւղերինատ
իմի փիչիք այագ նէրի միչահէտ օլունըղ , ոնտան էօմէյէ , հիչ պիր չէյ
կէօրիւնմէզ իտի :

Գ. նէ պուենու կէօրսիւքտէ , տէհլիէլի պիր ակատա ատը վէրտի վէ կիօ-
լէ տօղու մէյհուատանէ աֆթը նիկահ էյլէտի . կէօլիւն սուչու բարըլ բարըլ
բարըլատագտա , վէ ատըա իէմմէվվիճ իմմէյիղ , սաբէի վէ սամիի տուրմագ-
տա իտի :

Գօնիթէս Սարա՝ ոսն պըրընը կէօլտէրի բէրիչէ թէվտի վէ թէսիմ իմմէք
իւղրէ տալըղ պի նըշան օլմուչ իտի :

ԽԻԹԱՄ

BELEDİYE KÜTÜPHANESİ

İstanbul Belediyesi

İnkilâb Müzesi ve Kütübhanesi

Sayı:

Oda Dolab Raf

İBB Eyüp Sultan Halk ve Çocuk Kütüphanesi

ERM0175

255.07.02.01.06.00/